ეროვნული ბიბლიოთეკა
ეროვნული ბიბლიოთეკის ციფრული ფონდი

X 26.353
4

საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ძველი ხელნაწერები

IV

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა
თბილისი — 1956

АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МУЗЕЙ ГРУЗИИ им. акад. С. Н. ДЖАНАШИА

ОПИСАНИЕ ГРУЗИНСКИХ РУКОПИСЕЙ ГОСУДАРСТВЕННОГО МУЗЕЯ ГРУЗИИ

РУКОПИСИ БЫВШЕГО МУЗЕЯ ГРУЗИНСКОГО ОБЩЕСТВА ИСТОРИИ И ЭТНОГРАФИИ (КОЛЛЕКЦИЯ Н)

Под общей редакцией К. С. Кекелидзе

ТОМ IV

Составила и подготовила к печати
Е. Метревели

ИЗДАТЕЛЬСТВО АКАДЕМИИ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
ТБИЛИСИ — 1950

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
აკად. ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი ეროვნული ბიბლიოთეკა
091

საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა

საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების ყოფილი მუზეუმის ხელნაწერები (H კოლექცია)

კორნელი კეკელიძის საერთო რედაქციით

ტომი IV

შედგენილია და დასაბეჭდად დამზადებული ელენე მეტრეველის მიერ

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბიბლიოთეკა

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა
თბილისი—1950

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წ ი ნ ა ს ი ტ ყ ვ ა ო ბ ა

ხელნაწერთა აღწერილობის წინამდებარე IV ტომი შეიცავს H ფონდის (ყოფილი საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოების) ხელნაწერთა აღწერას 1500 ნომრიდან 2000-მდე. აღწერილობა შესრულებულია I ტომის წინასიტყვაობაში წარმოდგენილი წესის მიხედვით. დამატებით ხელნაწერებიდან გადმოღებულია მინაწერები. ერთი ნაწილი ამ ტომისათვის ნაკარაუდევი ხელნაწერებისა, როგორც არაქართული, აღწერილობაში არ შევიდა. ასე მაგ., ხელნაწერები 1559-დან 1600-მდე წარმოადგენენ ლათინურ-იტალიურ-ფრანგული დოკუმენტების კრებულებს, გადმოწერილს სხვადასხვა არქივებიდან მ. თ ა მ ა რ ა შ ვ ი ლ ი ს მიერ, ან თ ა მ ა რ ა შ ვ ი ლ ი ს ა თ ვ ი ს. ეს მასალა, ცალკე დამუშავებული, შეურთდება მ. თ ა მ ა რ ა შ ვ ი ლ ი ს პირად არქივს. ჩვენს ტომში შევიდა მ. თ ა მ ა რ ა შ ვ ი ლ ი ს მხოლოდ იმ ხელნაწერთა აღწერილობა, რომლებშიც ძირითადი მასალა ქართულ ენაზეა წარმოდგენილი.

წინამდებარე ტომში წარმოდგენილი მასალა, თავისი ხასიათით, მეტად მრავალფეროვანია, ამით არის გამოწვეული, ზოგ შემთხვევაში, აღწერილობის საერთო წესის დარღვევა და აღწერილობის წესების მასალისადმი შეფარდება. ასე მაგ.: აღწერილობაში შესულია სიგელ-გუჯართა რამდენიმე კრებული, ხელნაწერად აკინძული. ეს კრებულები აღწერილია არა ხელნაწერთა, არამედ საბუთთა აღწერილობის ჩვეულებრივი წესით. აღწერილია ყოველი საბუთი, მისი რაობის, გამცემ-მიმღებისა და თარიღის აღნიშვნით. ასევე თავისებურ აღწერას თხოულობდა ამ ტომში შესული ფოლკლორული ხასიათის მასალა: ფოლკლორული კრებულების აღწერილობა გულისხმობს კრებულების მთელი მასალის აღნუსხვას და მათ თემატიკურ-ჟანრობრივ დალაგებას „შესაწყობში“, „შენიშვნაში“ „შენიშვნაშიცა“ შეტანილი კრებულში დაცული ცნობები ფოლკლორული მასალის მთქმელებისა და შემკრებთა შესახებ.

ამ ტომში აღწერილი ხელნაწერებიდან ყურადღებას იპყრობს რამდენიმე მეტად მნიშვნელოვანი კოლექცია. განსაკუთრებით საინტერესოა ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ 1919 წლის ივერეთში მოგზაურობის შედეგად ჩამოტანილი ჯრუჭის, ნიკორწმინდის, სავანისა და ხოტბეის ეკლესია-მონასტრების ხელნაწერები. ცალკეულ ხელნაწერებიდან აღსანიშნავია X საუკუნის ჯრუჭის ოთხთაეი (№ 1660), „ძველი ჯრუჭის“ სახელით ცნობილი, გამოცემული აკად. ა. შ ა ნ ი ძ ი ს მიერ[1]; X—XI საუკუნის ხელნაწერების სამი ფრაგმენტი: „იერუსალიმის განჩინების“ ტექსტით (№№ 1831, 1893 გ, 1895). ეს ფრაგმენტები ამ მნიშვნელოვანი ძეგლის უძველეს ნუსხას წარმოადგენს.

აღწერილობამ გამოაელინა 1040 წელს პალავრაშ გრიგოლ ხარიტონწმიდელის გადაწერილი და შემდეგ დერტავს (პალესტინაში დიდათა მონასტერი) შეწირული წმიდა მამათა სწავლანი (№ 1662). ეს ხელნაწერი ჯრუჭის მონასტერში პირველად უნახავს მარი ბროსეს თავისი არქეოლოგიური მოგზაურობის დროს. ხელნაწერის მოკლე აღწერილობა[2] ანდერძებითურთ მან გამო-

---

[1] ქართული ოთხთავის ორი ძველი რედაქცია, გამოსცა აკაკი შანიძემ, თბილისი, 1945 წ.

[2] მ. ბ რ ო ს ე ს ეს ხელნაწერი იოანე ოქროპირის ცხოვრებად მიუჩნევია.

აქვეყნა[1]. ამ ხელნაწერის კვალი მ. ბროსეს შემდეგ დაიკარგა და სამეცნიერო ლიტერატურაში ჩვეულებრივ სარგებლობდნენ მ. ბროსეს მოწოდებული ცნობებით.

საინტერესოა 1048 წლის ოთხთავი (№ 1741), რომლის მომგებელია მცხეთელი ხუცესი სტეფანე, პალავრის მოღვაწე, ხოლო გადამწერი მიქაელ მცხეთელი. ხელნაწერი გადაწერილია გეხსამანაში, საბაწმიდური დედნიდან.

მეტად მნიშვნელოვანია XI საუკუნის გიორგი ათონელის რედაქციის მაისის თვის „თვენი“ (№ 1710), სადაც თარგმნილ საგალობლებთან ერთად წარმოდგენილია ქართველ ჰიმნოგრაფთა—გიორგი ათონელის, ბასილი ბაგრატის ძისა და სხვათა ორიგინალური საგალობლები.

საინტერესოა XI საუკ. მოწამეთა წიგნები №№ 1708, 1709, განსაკუთრებით უკანასკნელი, რომელიც გადაწერილია XI ს. ცნობილი მოღვაწის ერისთავთ-ერისთვის იოანე დადიანის მიერ.

მნიშვნელოვანია XII საუკ. თარიღიანი ხელნაწერი (№ 1661).—გიორგი ათონელის რედაქციის დიდი სვინაქსარი, გადაწერილი 1156 წელს იერუსალიმში ქართველთა ჯვრის მონასტერში. ხელნაწერს გააჩნია საინტერესო მინაწერები ჯვაროსნების ტაძრელთა ორდენის წევრთა.

შესანიშნავია და უნიკალური XII საუკუნის ოთხთავი (№ 1667), „ახალი ჯრუჭის“ სახელით ცნობილი, რომელსაც გააჩნია 334 ჩინებულად შესრულებული მინიატურა და თავსამკაულები.

აგრეთვე საინტერესოა XV საუკუნეში პეტრიწონის მონასტერში გადაწერილი სადღესასწაულო საკითხავები (№ 1760).

მოგვეანო ხელნაწერებიდან ყურადღებას იპყრობს XVII ს. „ჯრუჭის დავითნი“ (№ 1665), სადაც ხელნაწერის ტექსტს ერთვის ბევრად უფრო ადრეული (XV ს.) ხელნაწერიდან გადმოტანილი მინიატურები დიდი რაოდენობით.

აღწერილობაში წარმოდგენილია ს. ს. ორბელიანის ლექსიკონების საინტერესო ნუსხები: 1. ს. ს. ორბელიანის ავტოგრაფი (№ 1658) 1716 წელს კონსტანტინეპოლში გადაწერილი; 2. 1730—40 წლებში მაკრინას მიერ გადაწერილი ნუსხა (№ 1740); 3. 1756 წელს მელქისედეკ კავკასიძის მიერ პეტერბურგში გადაწერილი (№ 1736).

დიდი ისტორიული მნიშვნელობა აქვთ: კვინკლოსებს, ათაბაგების სულთა მატიანეს და სიგელ-გუჯრების კრებულებს, რომლებიც წარმოდგენილია აღწერილობაში ცალკე კრებულებისა თუ ხელნაწერთა მინაწერების სახით. ამ მნიშვნელოვანი და, ზოგ შემთხვევაში უნიკალური ხელნაწერების გვერდით წინამდებარე ტომში აღწერილია X—XVII საუკუნეების ხელნაწერთა ფრაგმენტები, რომელთა უმრავლესობა პალიმფსესტებია.

ხელნაწერთა აღწერილობაზე მუშაობდნენ: ელ. მეტრეველი (აღწერა 1500-დან 1912 ნომრამდე), ელ. ვირსალაძე (აღწერა ფოლკლორული მასალები 1913-დან 2000 ნომრამდე), რიგი ხელნაწერებისა აღწერა ქრ. შარაშიძემ.

ელ. მეტრეველი

[1] M. Brosset, Rapports sur un voyage archeologique, XII rap.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1501

წერეთელი აკაკი — წერილები. 1914

100 ფ.; 36×22,5; ქაღალდი; უყდრო; ხუსხური; ავტოგრაფი; 1914 წ.; (79 ს); დაუწერელია: 4 ს—5 ვ, 8 ს—9 ვ, 22 ს—23 ვ, 27 ს—28 ვ, 31 ს—32 ვ, 39 ს—40 ვ, 44 ს—45 ვ 52 ს—54 ვ, 56 ს—57 ვ, 61 ს—62 ვ, 68 ს—69 ვ, 73 ს—74 ვ, 77 ს—78 ვ, 82 ს—88 ვ 88 ს, 90ვ, 100 ს—100 ვ.

1. „ჩემი აღსარება.—ზოგიერთები „სომხიყლაპიას“ მეძახიან და ეს უსამართლობა რომ შევიფერო, შეუძლებელია!...“ 2 ს—3 ვ.

2. „სოფელ ალას აოხრება.—როცა ჩემ სოფელში ვარ ხოლმე, ძალიან მიყვარს მოხუცებულ სოფლელებთან საუბარი...“ 6 ს—7 ს.

3. „ივანე კლდიაშვილი.—სიტყვის უმეტნაკლებობა ნიჭიერების სასწორსაზომია...“ 10 ს—13 ს.

4. „ქართული თეატრის დაარსება საქართველოში (სიტყვა წარმოთქმული მ. საფაროვის ქალის პატივსაცემად გამართულ „დილაზე“). —ერთხელ გიორგი ერისთავი მივიდა დიმიტრი ყიფიანთან...“ 16 ს—21 ვ.

5. „ქართველი ქალები.—როცა ქართველ ქალებზე ჩამოვარდება ხოლმე საუბარი, ჩვენ სასაფლაოებისაკენ ვიწევთ და გადასულ დედებს ვიგონებთ...“ 24 ს—26 ვ.

6. „შესანიშნავი მოღვაწე და დიდი გენიოსი.—ხუნდოვან სილოვანიძე... ტფუ! თვალი კი დაუდგა სიბერეს...“ 29 ს—30 ს.

7. „როგორ დაარსდა ჩვენში გაზეთი.—ამ ნახევარ საუკუნის წინეთ, როცა გაზეთის ხსენებაც არ ყოფილა ჩვენში, დიმიტრი ბაქრაძემ, ბესარიონ ღოღობერიძემ, ნიკოლოზ ღოღობერიძემ და ვახტანგ თულაშვილმა მოინდომეს სტამბის დაარსება და გაზეთის გამოცემა...“ 33 ს—38 ს.

8. „აკაკის წერილი.—ქუთაისიდან პეტერბურგში ქართული გაზეთი მომივიდა...“ 41 ს—43 ს.

9. „აკაკის წერილი.—საქართველოში ბურთაობა იყო შემოღებული. დიდი და პატარა მოცლის დროს გატაცებული იყო მითი...“ 46 ს—51 ს.

10. „23 თებერვალი.—ბალღი სანამ ფეხს აიდგამდეს, ფორთხვას დაიწყებს...“ 54 ს—55 ს.

11. „დაგვიანებული პასუხის საპასუხოდ.—სახალხო გაზეთის № 858-ში დაბეჭდილია ბ. კიტა აბაშიძის წერილი...“ 58 ს—60 ს.

12. „სიზმარი.—გადასულ ერებში ყველაზე მეტად ურიები მომწონს...“ 63 ს—67 ს.

13, „ჯუჯყვა და პუწვა.—ძმაო თედო! მოხარული ვარ, რომ შემთხვევა მეძლევა ძმად გიწოდო...“ 70 r—72 r.

შენიშვნა: სათაურის ქვემოთ, წითელი მელნით, რედაქტორის ხელით მიწერილია: „ბ. თ ე დ. ჯ ო რ დ ა ნ ი ა ს“.

14. „ოთხი შემთხვევა.—ჩემს ხანგრძლივ სიცოცხლეში ბევრი სიმწარე გამომიცდია...“ 75 r—76 r.

15. „ნადირობა.—ვეძღვნი სამეგრელოს თავადს ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძეს. ერთ ზაფხულს სამეგრელოს თავადმა ამიწვია გორდში რამდენიმე დღით...“ 79 r—81 v.

16. „ნარკვევი.—რაჭა-ლეჩხუმში ჩემი სტუმრობა და იმათი დახვედრა, სწორედ, საარაკო და საზღაპრო იყო...“ 85 r—87 r.

17. „მესხიშვილის იუბილე.—ელადიმირ ალექსისძე მესხიშვილი რომ პირველად სცენაზე გამოვიდა, ქართული არ იცოდა...“ 91 r.

18. „ქ-ბ. საფაროვის ქალის იუბილეის გამო.—წყალში ნაშობი მარგალიტი, სანამ ზღვის სარდაფშია გამომწყვდეული, არაფრად ღირს...“ 92 r.

19. „ქ-ბ. ელენე თარხნიშვილის ქალი.—აღმოსავლეთ საქართველოდან დასავლეთ საქართველოში გამოვიდა ხმა, რომ ქ-ბ. ელენე თარხნიშვილმა თავისი სიმღერით დაატკბო იქაური ქართველობაო...“ 93 r.

20. „აკაკის განცხადება (გეგეჭკორის შესახებ).—როცა გაზეთებიდან ამოვიკითხე, რომ ლიდერი სოციალ დემოკრატების გეგეჭკორი შეეხალა და შეეკამათა პოლონელების „კოლოსო“, მე გულის-წყრომამ ამიტანა და დავსწერე მაშინ ლექსი გეგეჭკორზე...“ 94 r.

21. „მცირე რამ განცხადება.—ჩემს ნახსოვრობაში მე ძვირად მინახავს ჩვენში ასეთი თავ-დადებული, გულწრფელი და ბუნება—თანაზიარე მოღვაწე, როგორაც იყო ვანო მაჩაბელი...“ 95 r.

22. „მცირე შენიშვნა.—დავათვალიერე ბ. ნიკოლაძის ატელიე...“ 96 r—v.

23. „პოლონეთს დავეხმაროთ!—სნეულს უფრო თანაუგრძნობს მისივე მსგავსი სნეული...“ 97 r.

24. „აკაკის წერილი.—ორასი ათასი მეომარი გამოიყვანა ჯერჯერობით ამ პატარა საქართველომ და იძულებითი არა ყოფილა რა!...“ 98 r.

25. „პასუხად.—გაზეთ „კავკაზის“ № 13-ში დაბეჭდილია საცოდავი, სასაცინო წერილი, თავხედური სიცრუით გაჟღენთილი და გაბერილი...“ 99 r.

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე ს. გ ო რ გ ა ძ ი ს ხელით წერია: „სხვადასხვა შინაარსის წერილები: პუბლიცისტური, საპოლემიკო, კრიტიკული, მოგონებანი, შენიშვნები და განცხადებანი. (გადმოსცა ჩვენ საზოგადოებას „თემის“ ყოფილმა რედაქტორმა გრ. დ ი ა ს ა მ ი ძ ე მ)“.

2. კრებულში თავმოყრილია და ერთად აკინძულია ა კ ა კ ი ს ავტოგრაფები.

3. ტექსტი ალაგ-ალაგ ნასწორებია წითელი მელნით და გააჩნია რედაქტორის შენიშვნები.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1502

წერეთელი აკაკი—წერილები. 1911—1914

32 ფ.; 36×22,5; ზაზიანი საწერი ქაღალდი; უყდო; მზედრული; ავტოგრაფი; მეოთხე ფურცელს მოხეული აქვს ქვემო ნაწილი; 1911—1914 წ.; დაუწერელია: 1 r—v, 2 v—3 v, 4 v, 5 v, 6 v, 7 v, 8 v, 9 r—11 v, 19 r—21 v, 25 v, 26 r—27 v, 30 v, 31 r—32 v.

„მადლი შემოქმედს! საოცარია საქართველოს ბუნება და საარაკო ცხოველზე მისი ზედ-გავლენა...“ 2 r—8 r.

შენიშვნა: წერილი უსათაუროა, სათაურის ადგილას წითელი მელნით, რედაქტორის ხელით წერია: „ზეპირსიტყვაობის შესახებ“.

„გული, ცნობა და გონება ერთმანეთზედა ჰკიდიან,
რა გული წავა, იგიცა წავლენ და მისკენ მიდიან“.
გვეუბნება „ვეფხის-ტყაოსანი“ და ამ მცირეოდენ სიტყვებში დიდი მსოფლიო სიბრძნეა გატარებული!...“ 12 r—18 v.

შენიშვნა: წერილი უსათაუროა, სათაურის ადგილას რედაქტორის ხელით წერია: „სიტყვა გიორგი საყაძის გასამართლების გამო“.

„დიდი ჭკუა და მაღალი ნიჭი ყოვლად გამოუსადეგარია, თუ ადამიანი კეთილად არ ხმარობს!..“ 22 r—25 v.

შენიშვნა: წერილი უსათაუროა, სათაურის ადგილას რედაქტორის ხელით წერია: „ქართველ ქალთა განათლებისათვის“.

„მართლაც, რა[ს] წარმოადგენს დღეს ქართველი ინტელიგენტი?...“ 28 r—30 r.

შენიშვნა: 1. წერილი უსათაუროა, სათაურის ადგილას რედაქტორის ხელით წერია: „ქართველ ინტელიგენციაზე“.
2. კრებულში ერთად არის აკინძული აკაკის ავტოგრაფები.
3. თავფურცელზე ს. გორგაძის ხელით წერია: „უსათაურო წერილები. გადმოსცა ჩვენ საზოგადოებას „თეძის“ ყოფილმა რედაქტორმა გრ. დიასამიძემ“.

1503

ს. გორგაძე—აკაკი წერეთლის ავტოგრაფების სია და მათი ანბანური საძიებელი. 1915—1917

43 ფ.; 36×23; უყდო; მზედრული; ავტოგრაფი; დაზიანებულია: თავფურცელი, ქვემო და ზემო საცავი ფურცლები; 1915—17 წ.; დაუწერელია: 38 r—43 v.

I. „ავტოგრაფების სია.—აკაკის ავტოგრაფები ჩვენს საზოგადოებას სხვადასხვა დროს გადმოეცა, ამიტომ თავდაპირველად იგინი მიღების კვალობაზე ინუსხებოდა და კონვერტებში იწყობოდა...“ 2 r—37 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი შეიცავს შემდეგ ნაწილებს: ა) ავტოგრაფების სია (2 ს—21 ს). ბ) აკაკის კერძო მიწერა-მოწერა. 21 ს.

2. აკაკის ავტოგრაფების სია გაკეთებულია შემდეგი გრაფების მიხედვით: 1. №№ რეესტრისა და კონვერტისა; 2. ნაწარმოების სათაური და დასაწყისი; 3. როდის არის დაწერილი; 4. ავტოგრაფია თუ არა; 5. სად არის და როდის დაბეჭდილი.

3. თავფურცელზე წერია: „ს. გორგაძე. აკაკი წერეთლის ავტოგრაფების სია და მათი ანბანური საძიებელი. შედგენილია 1915—17 წლებში. თბილისი“.

4. ხელნაწერი წარმოადგენს ყოფილ საისტ. და საეთნ. საზოგადოების მუზეუმში დაცულ აკაკის ავტოგრაფების სიას.

•

1504

წერეთელი აკაკი—თხზულებათა კრებული. XIX—XX

60 ფ.; 21,5×17; ქაღალდი; რეგული, კალენკორგადაკრული ქაღალდის ყდით; მხედრული; [გიორგი ბაბანიძის ხელით] იხ. H: 1505, 01 ს; [XIX—XX ს.]; დაუწერელია; 1 ს—1 v, 60 v.

1. „მერცხლისა და ჰივჰავის ომი.—ამოწუმპული, მცივანა,
ჩანჩალით მოდის ზამთარი...“ 2 ს—4 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ველში, მიწერილია: „1890 წ.“.

2. „მზე და მთვარე (გადმოღებული).—ბნელაში მთვარემ უეცრად
აკანს სხივები მოჰფინა...“ 4 v—6 v.
3. „არწივი (ნათარგმნი რუსულიდან).—გალიაში ზის არწივი
ველარ ახერხებს ნავარდსა...“ 6 v—7 v.
4. „ლეგენდური.—ღმერთმა ბრძანა: „მზე და მთვარე
ახლდეს თამარ-დედოფალსო!..“ 7 ს—8 ს.
5. „ლომი და ბუზი.—ბუზმა ლომი გაიწვია
საჭიდაოდ მოედანზე...“ 8 v—9 v
6. „მამალი და ძაღლი.—ერთხელ მამალმა ძაღლს უთხრა:
ჩემო ძმაო მურიაო!...“ 10 ს—12 v.

შენიშვნა: ლექსს სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს თარიღი—„1891 წ.“.

7. „ვირი და მგელი.—ერთხელ ვირი საძოვარზე
დაიმარტოხელა მგელმა...“ 12 v—13 v.
8. „ბაყაყი და მორიელი.—იყო და არა იყო რა...“ 13 v—15 ს.
9. „მთიული.—ვიღაც ბეჩავი მთიული...“ 15 v—16 ს.
10. „კატა და ლომი.—კატამ ნახა ლომის ლეკვი...“ 16 v—17 ს.
11. „დათვი და მელა (მონადირის ნაამბობი).—დიდსა დათვსა დათუნასა...“ 17 v—19 v.
12. „ობოლი და დედა მისი.—ობოლი მშობელს კითხავდა...“ 19 v—20 ს.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა ველში, მიწერილია: „1892 წ.“.

13. „დათვი.—ყველა მხეცი ხომ მხეცია...“ 20 v—22 r.
14. „ჩიტი გალიაში.—პატარა ჩიტი ჩიოდა...“ 22 v.
15. „ხალხური.—ქვეყანამ ეთერს მშვენებით...“ 23 r—24 r.
16. „ტკბილი და მწარე.—მეფემ უბრძანა სახუცესს...“ 24 r—25 r.
17. „ძველი და ახალი წელიწადი.—ძალით მოსული სტუმარი...“ 25 r—25 v.

შენიშვნა: ლექსს სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს „1893 წ.“.

18. „ახალი წელი მოგვდის...“ 25 v—26 r.
19. „მეფე და მხატვარი.—ერთ ცალთვალ მეფეს მხატვარი ჰყავდა...“ 26 r—26 v.
20. „გაზაფხული.—მიიპარება ზამთარი...“ 27 r—27 v.
21. „თვალი—პატიოსანი.—ღვთის მშობლის დიდებულ გვირგვინს...“ 27 v—29 r.
22. „ლომი და მგელი (კრილოვი).—დაბრძანდა ლომი საუზმედ...“ 29 r—30 r.

შენიშვნა: ლექსს მიწერილი აქვს თარიღი: „1895 წ.“.

23. „ჩემი თხა (საუბარი).—ჩემო ლამაზო ბეკეკა...“ 30 v—31 r.

შენიშვნა: ლექსის სათაურის გასწვრივ მიწერილია თარიღი: „1895 წ.“.

24. „ობოლი (ხალხური).—დედის ტკბილი რძის ჭირიმე...“ 31 v—32 r.
25. „მამალი რას ყივის? (ხალხური).—ქვეყნის სიბრალულით გულ-ავსებული მაცხოვარი მიბრძანდა ტბის პირად და მეთევზეები ნახა...“ 32 v—35 r.
26. „პატარა ტარიელი.—დიდი ხანია ჩვენ გამნაზიაში მისთანა გულისყურიანი არავინ ყოფილა, როგორც დიტო ცალქამანიძე გამოდგა...“ 35 r—48 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, აშიაზე მიწერილია თარიღი: „1897 წ.“.

27. „ჯეჯილის ათი წლის გამო.—ათი წელიწადი შესრულდა, რაც ეს ჯეჯილი გამოდის...“ 48 v—50 r.
28. „შედარება.—ფუტკარმა თქვა: ჩემი თაფლი...“ 50 r—50 v.
29. „ქ-ნო რედაქტორო!—ერთმა ევროპიელმა ბრძენმა თქვა: „ბავშვებს ის არ არგებს, რაც დიდებსაც არ აწყენსო...“. 51 r.

შენიშვნა: წერილი მიმართულია ჟ. „ჯეჯილის“ რედაქტორისადმი.

30. „ვირი.—როდესაც გაჩნდა ამ ქვეყნად...“ 52 r—53 v.
31. „პატარა ამბავი (ი. მაჩაბლის სახსოვრად).—გვითხარ, ძიავ! მამა ჩვენი...“ 54 r—55 v.
32. „კრავი (კრილოვის იგავ-არაკებიდან).—მე გული თუკი წმინდათ მაქვს...“ 56 r—57 v.
33. „გლეხი და ცხვარი.—გლეხმა ცხვარზე საჩივარი...“ 58 r—59 v.
34. „ხალხური.—ქრიშობისთვე ქურქს იკერავს...“ 59 v—60 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1505

წერეთელი აკაკი—თხზულებათა კრებული. XX

01+86 ფ.; 21,5×17; კალენკორგადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული; [XX ს.]; დაუწუნელია: 1 r—1 v; გადაწერა: გიორგი ზაბახიძე. 01 r.

1. „შოშია (იგავ-არაკებიდან).—ბარტყობისას შოშიას
დაესწავლა სიმღერა...“ 2 r—3 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილია: „1905 წ.“.

2. „გამოცანები.—ხმას არ იღებს, ლაპარაკობს,
წინ გვიყენებს ცოცხალ-მკვდრებსა...“ 3 r.
3. „გამოცანები.—დედასაც ვჭამთ, შვილსაცა ვსვამთ,
ორივე გემრიელია...“ 3 v.
4. „კურდღელი.—ერთი შეხედვით კატას ჰგავს,
ყურები აუცილებია...“ 3 v—4 r.
5. „გამოცანები.—არც ფრთები აქვს, არც ფეხები,
იკლაკნება გველივითა...“ 4 r.
6. „მელია.—ეშმაკია, კუდურია,
ყურ-ცქვიტინა და კუდ-გრძელა...“ 4 r—5 r.
7. „გამოცანები.—უენოა, მაგრამ უხმოდ
ბევრი რამ კარგის მთქმელია...“ 5 r.
8. „გამოცანა.—ფეხში რომ ხელი მომკიდეს,
ზღვაში ჩამკიდეს თავითა...“ 5 r.
9. „მგელი.—მელაზედ ბევრად დიდია,
არა ჰგავს წუპაკ ტურასა...“ 5 v—6 r.
10. „დათვი და შინდი (ხალხური თქმულობა).—
დათვი მოუწვა შინდის ხეს,
ნაადრი ნახა ყვავილი...“ 6 r—7 v.
11. „შარადა.—პირველი—ყვავილი არის,
მეორე—ცხენის გვარია...“ 7 v.
12. „გარეული ღორი.—ეძებს და არ დაუკარგავს,
კვნესის და არა სტკივა-რა...“ 7 v—8 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს თარიღი: „1906 წ.“.

13. „ჯიხვი.—კლდის შვილი ღრუბელს იმოსავს,
დიდი და მაღალ-რქიანი...“ 9 r—10 v.
14. „დაცდა.—ჩიტმა დამძახა დილაზე,
ვერ მოვასწარი თოფიო...“ 10 v—11 r.
15. „მერცხალი და ბავშვები.—მერცხალო! შენმა ჭიკჭიკმა
მთელი ზაფხული გვახარა...“ 11 v—12 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს თარიღი: „1908 წ.“.

16. „ღორი.—ეძებს და არ დაუკარგავს,
კვნესის და არა სტკივა რა...“ 12 v.
17. „მამალი.—ფეხებზე იკრავს დიზებსა
და თავზე იდგამს ჯიღასა...“ 13 r.
18. „კამბეჩი.—დადის და დაიზლაზნება
გადაჭრილ სიარულითა...“ 13 v.
19. „თიკანი.—წუხელი ჩვენ თხას, დედილო,
თიკები მოუგიაო...“ 14 r—15 v.
20. „შოშია.—პატარა ჩიტი გავზარდე
პირდაღებული შოშია...“ 15 v—16 r.
21. „მოლაღურის ბუდე.—მაღალ ხეზე, მუხის წვერზე
სამი ძაფით ეშმაკურად...“ 16 r—16 v.

შენიშვნა: მიწერილი აქვს თარიღი: „1909 წელს“.

22. „ირემი.—ძროხის გვარია, ლამაზი,
დაწმენდილ-დახვეწილია...“ 16 v—18 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწყრივ აშიაზე მიწერილია თარიღი: „1907 წელს“.

23. „ანგელოზის ნანინა.—უცხო სტუმარი, მოულოდნელი,
დედის ნუგეში, ცუცუნ კატარა
ტიტინებს, პირზე რაც მოადგება...“ 18 v—19 v
24. „აღდგომის განთიადი.—ერთობა და თანასწორობა,
გულით ძმობა, სიყვარული...“ 20 r—20 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, აშიაზე მიწერილია თარიღი: „1907 წელს“.

25. „ნადირობა.—გლეხი შეუყვა წყლის პირსა
თევზების დასაჭერადა...“ 20 v—23 v.
26. „ყვავი და ბულბული.—ყვავმა ყვანრალამ ზამთარში
ბულბული აითვალწუნა...“ 23 v—24 v.
27. „ბრძენი.—ძველათ ერთი ვინმე ბრძენი,
ვირზე მჯდარი, მარტო, ობლად...“ 24 v—26 v.
28. „*** (ინგლისურით).—პატარაობისას ქრისტემ
ბაღი რამე გააშენა...“ 26 v—27 v.
29. „ნასესხები.—ამოიძუა ზამთარმა,
ბოლო ელება, ეს არი...“ 27 v—28 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, აშიაზე მიწერილია თარიღი: „1909 წელს“.

30. „ნაკადული.—სწავლა წყაროს არს ცხოვრების,
სიბრძნე მისი ნაკადული...“ 28 v—29 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, აშიაზე მიწერილი აქვს თარიღი: „1905 წელი“.

31. „გამოცანა.—არც იცის ხტომა, არც ფრენა.
დაცოცავს ძალის-ძლობითა...“ 29 r.
32. „***—ერთ დაღონებულ კაცს შეხვდა ჯარა-ჭკიმი და უთხრა...“ 29 r—29 v.

33. „თოხი-ტარა.—ჩვენს ქვეყანაში ერთი ჩიტია—ჭინჭრაქაზე უფრო პატარა...“ 29 v—38 r.

34. „ბრიყვი და ჭკვიანი. ამბავი.—ბრიყვი და ჭკვიანი შეიყარნენ გზა-ჯვარედინზე...“ 38 v—39 v.

35. „ვინ არიან აზნაურნი (ლეგენდა).—ალექსანდრე მაკედონელმა რომ მთელი აზიის დაპყრობა მოინდომა, საქართველოზედაც გამოილაშქრა...“ 39 v—41 r.

36. „ღამურა.—ერთის ციხე-დარბაზის ჭერ-ქვეშ ბუდობდენ თაგვები თავისუფლად და შეუპოვრად...“ 41 v—47 v.

შენიშვნა: პროზაულ ტექსტში ჩართულია ლექსები: „ციცუნია კატაო...“ და სხვ.

37. „ალექსი (ზღაპარი ყმაწვილებისათვის) [ლექსად].—

შვილო ალექსი!
მსურს გითხრა ლექსი,
საკუთრად შენთვის მოვმართო ქნარი...“ 47 v—67 v.

38. „სიზმარი (ვ. ჭ. მ.).—დღიურ სიცხადით გულდაჩაგრულსა
ძილში მეღირსა ტკბილი სიზმარი...“ 67 v—68 v.

39. „მიჯაჭვული ამირანი.—კავკასიის ქედზე იყო
ამირანი მიჯაჭვული...“ 68 v—69 v.

40. „გამოცანები.—არა სჭამს, მხოლოდ წყალსა სვამს,
გულხარბი ყოვლის მხრითაო...“ 69 v—70 r.

41. „მერცხალისა და ჭივჭავის ომი [მოთხრობა].—

„გაზაფხული დადგაო,
ხეში წყალი ჩადგაო;
ჩიტმა ჩიორამაო
საძირკველი ჩადგაო“. 70 r—73 r.

შენიშვნა: 1. გარდა ამისა კრებულში შესულია: „ვარდი და ეკალი“. 73 v—77 v „ბულბულის სტუმენა“. 77 v—78 r; „ბაყაყის ყიყინი“. 78 r—79 r; „ახალი წელიწადი“ 79 r—80 r; „მონადირე“. 80 r—81 v; „გოჭები“. 81 r—84 r; „გადარჯულებული“. 84 v—85 r; „მოხუცი და ახალგაზრდა“ 85 r—86 v.

2. 01 ფურცელზე ფანქრით წერია: „მღდელი გიორგი ხაბახიძის მიერ გადაწერილია, როგორც გვითხრა სპირიდონ ხაბახიძემ“.

1506

წერეთელი აკაკი—თხზულებათა კრებული. XIX—XX

62 ფ.; 21,5×17; კალენკორგადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX—XX ს.]; დაუწერელია: 45 v—62 v.

1. „პატარა მათხოვარი (ნათარგმნი).—

მომხედეთ, ღმერთი მოგხედავთ!...
მათხოვარი ვარ პატარა...“ 2 r—3 r.

შენიშვნა: ამიაზე მიწერილია თარიღი: „1902 წ.“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

2. „შოშია (კრილოვის იგავ-არაკი).—ბარტყობისას შოშიას
დაესწავლა სიმღერა...“ 3 r—4 v.

3. „სოფელი და მელია (კრილოვისა).—
მითხარი, მელა კუდაო,
რათა ხარ ჭკომის პარიი?...“ 5 r—7 v.

4. „თრითინა.—ლომმა მოსამსახურედ
აირჩია თრითინა...“ 7 v—9 v.

5. „მეწისქვილე.—ერთი წისქვილის სათავე
ცოტაოდნათ გაიბზარა...“ 9 v—11 r.

6. „ჭრელი ცხვრები (იგავი).—საზოგადოთ ჭრელი ცხვრები
ამოითვალწუნა ლომმა...“ 11 v—13 v.

7. „ფოლადი.—უტარო და უქარქაშო
ხმალი ეგდო სათაროში...“ 13 v—15 r.

8. „ღამისთევა (ვუძღვნი პატარა თამარ-თინას).—
„მამა-პაპის ჩვეულება:
„ღამის-თევა“ და „მზე-შინა“
მოგვაგონდა და გულს დაგულს
ია-ვარდათ მოგვეფინა...“ 15 v—17 v.

9. „ელას დედოფალა.—ამ ჩვენ პატარა ელასა,
კუდრაჭა ცუგრუელასა,
იმის ტოლ-ამხანაგებში
მე ვამჯობინებ ყველასა...“ 17 v—18 v.

10. „ბეტას ხსოვნას.—ანგელოზი ხორც-შესხმული
მოგვევლინა ვით კამეტა...“ 18 v.

11. „მიმკვლევა.—გამხიარულდი, ბუხარო!
გულ ჩახვეული ნუ ხარო!..“ 19 v—20 r.

12. „სონა ციციშვილის ქალის სახსოვრათ.—
ყველა სიკვდილის შვილი ვართ,
შავი დღე გველის ყველასა...“ 20 r—21 r.

13. „ჩიტი გალიაში.—პატარა ჩიტი ჩიოდა:
რათა ვარ დამწყვდეულიო?..“ 21 r—21 v.

შენიშვნა: ამიაზე მიწერილია თარიღი: „1908 წ.“.

14. „გაზაფხული.—მიიპარება ზამთარი,
ძალ-ღონე გამოელია...“ 21 v—22 v.

15. „მზე და მთვარე (გადმოღებული).—
ბნელაში მთვარემ უეცრად
აკვანს სხივები მოჰფინა...“ 22 v—24 r.

16. „სიბერე და სიყმაწვილე.—გულგატეხილო სიბერევ,
სხვაა ყმაწვილის ბუნება...“ 24 v—25 r.

17. „საუნჯე.—ერთი „მაქვს“ სჯობს ათასს „მჭონდას“—
ჰკუას უთქვამს, გულს უგრძვნია...“ 25 v—26 v.
18. „გლოვა.—სად არის კუბო თამარის,
ქვეყნისგან ნაამბორისა?.. 27 r—28 v.
19. „ბაასი.—გული და კუჭი შეიბნენ,
შეეჭნათ დიდი ბაასი...“ 27 v—28 v.
20. „გული.—გულის მსგავსი, პაწაწინა
ნივთი რამე, ერთ კაცს ჰქონდა...“ 29 r—30 r.
21. „დედ-მამა.—ღარიბ დედ-მამამ შკოლაში
ბალღი რომ მიაბარესა,
ცას მისწვდნენ სიხარულითა...“ 30 r—v.
22. „რამ გამოიწვია ვეფხის ტყაოსანი (ლეგენდა).
შუქურ-ვარსკვლავის ჭირიმე,
რა მოკიაფე რამ არი...“ 30 v—33 v.
23. „ურიული მოთქმითი ტირილი საქართველოში.—
ახა, ნარინჯო, ნარინჯო,
შე ბროწეულო, იაო...“ 34 r—36 r.
24. „ავადმყოფი.—საბძელმა უთხრა ქარსაო:
რას მომდგომიხარ კარსაო?..“ 36 v—40 r.
25. „ყმაწვილი და პეპელა.—ჭრელი პეპელა დაათრო
და გააბრუა იამა...“ 40 v—41 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, აშიაზე მიწერილია: „1884 წ. „ნობათი“.

26. „მელა და ყურძენი.—დამშეული კუდა-მელა
ვენახში მიიპარება...“ 41 r—v.
27. „სახსოვრად (ნეკროლოგი).—დღეს სერგეი მესხის მიცვალების წლის თავია...“ 42 r—45 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, აშიაზე მიწერილია „1884“.

1507

წერეთელი აკაკი—თხზულებანი კრებული. XIX—XX

55 ფ.; 36×22,5; ქაღალდი: უყდო; სხვადასხვა ზომის ფურცლები აკინძული; მხედრული, სხვადასხვა ხელი; [XIX—XX ს.].

1. „ანდერძი ჩემს შვილს.—გულს ნუ გაიტეხ, იყავ მხნე,
რაც უნდა ჭირში ჩავარდე!..“ 1 r.

შენიშვნა: 1. ლურჯი ფანქრით მიწერილია: „ე ქ ვ თ. თ ა ყ ა ი შ ვ ი ლ ი ს გადმოწ.“ 1 r.

2. ტექსტის ბოლოს თარიღი: „1909-სა წ. 1 ივნისი“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

2. „ვაშა, დეპუტატს!.—ნეტავ, დარჩა ჩვენში კიდევ
ამისთანა ერთი-ორი,
როგორც არის დალოცვილი
დეპუტატი გეგეჭკორი?!!...“ 2 r—2 v.

3. „კატო, ნიკო და მიხას.—აჰა, სახე მოღრუბლული,
უპირ-ბადო, სწორ-მხატველი...“ 3 r.

შენიშვნა: 1. მარჯვენა კუთხეში მიწერილია: „პირი ავტოგრაფისა“.
2. ლექსის ქვემოთ მიწერილია: „პოეტ აკაკის ნინო ორბელიანისათვის თავის სურათი მიუძღვნია და ეს ლექსი ზედ წაუწერია“.
3. იქვე მიწერილია ს. გორგაძის ხელით: „ორიგინალი ისევ ნ. ორბელიანისას დავუბრუნეთ. მეც შევამოწმე, სწორია ს. გორგაძე“.

4. „კნ. ელ. ორბელიანისას (ალბომში).—თვალად, ტანად, მიხვრა-მოხვრით
პოეტურად შემკობილო...“ 4 r.

შენიშვნა: 1. ლექსის ბოლოს დაწერის თარიღი: „1910 წ. 17 მაისი“.
2. ს. გორგაძის ხელით მინაწერი: „გადმოვიღე ავტოგრაფის პირი 9 ივნისს 1915 წ. ს. გორგაძე“.

5. „ელისაბედ ორბელიანისას (აკაკი უძღვნის თავის საკუთარ სურათზე)—
ფრანციზულად გიყვარს წერა,
რუსულს თარგმნი, ქართულს ვერა,
მაგრამ მაინც ქართველობა,
გეფიცები, შენი მჯერა!!...“ 5 r.

შენიშვნა: ს. გორგაძის ხელით მიწერილია: „პირი ავტოგრაფიდან გადმოღებული. ს. გ.“.

6. „წყევა უკუნისამდეს (?).—იყოს წყეული სოფელი
და მისი სიტკბო-სიამე!...“ 6 r.

შენიშვნა: 1. გადმოწერილია ეკვთ. თაყაიშვილის ხელით.
2. ე. თაყაიშვილისვე ხელით მიწერილია: „ნინო ბაგრატიონის ასულს, კომტე წერეთლის მეუღლეს, აქვს დედანი ნახევარ თაბახ ფოსტის ქაღალდზე დაწერილი აკაკის ხელით“.

7. [სიტყვა ნინოობას ქალთა საზოგადოებაში].—„ბატონებო, ჩემისთანა კაცებს, ღრმა მოხუცებულებს, ყბედობა სჩვევიათ...“ 7 r—9 r.

შენიშვნა: სათაური დაწერილია ს. გორგაძის ხელით, მისივე ხელით მიწერილია: „ექიმის ვახტანგ ღამბაშიძის ხელია“.

8. „თანამედროვე.—დედას, სნეულს და ავანტყოფს (!)
ერიდები, აშორებ თვალს!..“ 10 r.

9. „კოშკი რამე ქვის ნათალი გადმოყურებს მაღლა რიონს...“ 11 r—v.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს სხვა ხელით მიწერილია: „ზოგიერთ ლექსებს აკაკისას, რომელიც არსად არ დაბეჭდილა, ხალხში მღერიან, სხვათა შორის ამას ამღერებენ ჩონგურზე“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

10. „[ეპიტაფია].—შური, სიხარბე და ბოროტება
ჩემგან შორს იყო, მიყვარდა ლხენა...“ 11 v.

შენიშვნა: სათაური დაწერილია წითელი ფანქრით ს. გორგაძის ხელით.

11. „ომი.—რკინას ცეცხლი აფოლადებს,
ადამიანს განსაცდელი...“ 13 r—26 r.

შენიშვნა: ტექსტი ნასწორებია სხვა ხელით.

12. „ზდანოვიჩის სიტყვა (კერძო კრებაზე).—
არც მიხნავს, არც მითესია,
ნამგალი დავატრიალე...“ 28 r—v.

შენიშვნა: იგივე ლექსი სხვა ხელით დაწერილი მოთავსებულია 30 r—v.

13. „ფული.—ფულო, ეშმაკის ნაშედო,
მადანო ჯოჯოხეთისო!..“ 32 r—v.
14. „წერილი პატარა მეგობრებს.—დათუნია, კაკუჩა,
მაიავ და ელენე!
მე თქვენი სახე ხატად
ჩემ გულში ჩავისვენე!..“ 33 r.
15. „ბატონებო! უგულითადეს მადლობას გწირავთ იმ პატივისათვის, რომელიცა გსურთ მე მომანიჭოთ...“ 34 r—35 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „შეად. 1899 წ. „ივერია“, № 6, „ჩვენი ბანკობია“, პროზა“ 35 v.

16. „ჩანგი.—ლოცვა და ჩანგის ჟღერა
ორივ ტყუპის ცალია!..“ 36 r—v.
17. „ჩემი სიმღერა.—ტიალმა წუთის სოფელმა
ნაღველი დამალევია...“ 37 r—v.
18. „იტირე მიწავ სამშობლოვ (შემოკლებით).—იტირე მიწავ სამშობლოვ!
ზარი აუშვი, ზეცაო!..“ 38 r.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს მიწერილია თარიღი: „1891 წელი“.

19. „ნუ ეხუმრებით ქართულ მიწა-წყალს.—
ნუ ეხუმრებით ქართულ მიწა-წყალს,
და ნუ ადგამთ ბიჯს ზედ წარა-მარად...“ 39 r—v.
20. „გამოთხოვება.—უანგარო მეგობრობა
და უბიწო სიყვარული,
როცა სული სულში ძვრება
და ერთდება გულთან გული...“ 40 r—v.
21. „სიყვარული.—შორის ოხვრით, შორის ბნედით
მიყვარს! მიყვარს სულით! გულით!!...“ 41 r.
22. „პასუხი ახალგაზრდას.—სად გაზაფხული შენი ფერადი
და სად გაცრცვნილი ჩემი ზამთარი?!...“ 42 r-v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

23. „გამოთხოვება.—ვისაც ვეტრფოდი, ვისაც ვმონებდი,
საკუთრად ვისთვისც მიძგერდა გული,
დღეს მას გავურბი...“ 43 r—v.

24. „ღამაზს.—იას სინაზე მოჰპარე,
ვარდს—ფეროვნება, ლამაზო!..“ 44 r.

25. „გაოცება.—მე რომ ენახე, იმისთანა
არ ნახულა სანახავი...“ 45 r.

შენიშვნა: ეს ლექსი და წინა ცხრაც გადაწერილია ს. გორგაძის ხელით.

26. „ბეჟანს.—რომ შევადარე პარიზი
ამ ჩემ სამშობლო მხარესა,
კინაღამ გული გამისკდა...“ 46 r.

შენიშვნა: სჭოლიოში იმავე ხელით წერია: „ეს ლექსი აკაკიმ გამოუგზავნა პარიზიდამ თავის მეზობელსა და სახლიკაცს თ-დ ბეჟან დავითის ძეს წერეთელს“.

27. „ყოლიფერი ტყუილია.—ერთგულობა, შრომა, ღვაწლი...“ 47 r.

28. „ტყუილ მგოსანს.—არ მინდა შენი „ნანინა“
და შენი ძილის პირები!..“ 48 r.

შენიშვნა: 1. ლექსი ს. გორგაძის ხელით არის გადმოწერილი.

2. ს. გორგაძისვე ხელით ტექსტის ქვემოთ მიწერილია: „ესეც აკრძალულ. დაკვგებულია „по журналу Цензурного Комитета 10 октября 1884 года“ გადმოუწერია გ. ლეონიძეს, რომელმაც მე მათხოვა გადასაწერად: ს. გორგაძე. 1924, V, 24“.

29. „სიმართლე.—ფუ! იმ მოედანს, სადაცა
ვირები ბედაუროობენ!..“ 49 r.

შენიშვნა: 1. ლექსი ს. გორგაძის ხელით არის დაწერილი.

2. ს. გორგაძისვე ხელით მიწერილი ტექსტის ბოლოს: „По журналу Цензурного Комитета 1884 года определено: в виду 6 и 90 ст. Цензурного Устава напечатание воспретить и удержать при делах“. ხელს აწერენ კომიტეტის თავჯდომარე და წევრები.

30. „გოდება ებრაელთა, ბაირონით.—
ჰგოდებს ისრაილ, მოსთქვამს იუდა,
და ებრაელნი სტირიან ერთხმად...“ 51 r—52 r.

შენიშვნა: 1. ამ ლექსის თავფურცელზე ს. გორგაძის ხელით წერია; „საისტ.-საეთნოგრაფიო მუზეუმს შემოსწირა ნიკო კეცხოველმა, როგორც აკაკის ავტოგრაფი“.

2. ლექსის ბოლოს მიწერილია თარიღი: „3 ივნობისთვეს, 1901 წ. ტყვიავი“.

3. ქაღალდი, რომელზედაც დაწერილია ლექსი, ძალზე დაზიანებულია.

31. „იუდა.—აქ ყოფილა!.. გვითვალყურებს,
ჰგონია, რომ ვიტყვით რამეს...“ 53 r—54 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. გადმოწერილია ს. გორგაძის ხელით.

2. ს. გორგაძისვე ხელით ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „ამ ლექსის ხელნაწერი (არა ავტოგრაფი) გადმომცა გადასწერად ს. აბაშელმა, როცა აკაკის IV ტომის აწყობა უკვე დასრულებული იყო. პირველი ხანის მესამე სტრიქონის გასწვრივ არშიაზე რაღაც თარიღისებურია წარწერილი. 1886. გადმოვწერე 1927 წ. 26 დეკემბერს, ტფილისში. ს. გორგაძე“ 54 r.

32. „მღვდელი და ექიმი.—მღვდელმა უბრძანა დიაკონს:
ხომ ხედავ, ღმერთი სწყრებაო...“ 56 r—v.

შენიშვნა: 1. ლექსი დაწერილია ფანქრით. 55 v-ზე დ. კარიჭაშვილის ხელით წერია: „იხ. საქმე საცენზ კომიტ. 282/19. 1890 წ. თეატრში ყოფილა დასაბეჭდად გამზადე[ბ]ული და ცენზურას არ დაუბეჭდვინებია. დ. კარიჭაშვილი“.

2. 56 v-ზე ს. გორგაძის ხელით მიწერილია: „აკაკის ნაწერებში ამ ლექსის ავტოგრაფიც მოიპოვება (7,25)=ხელნაწერი № 1473. შედარებამ გვიჩვენა, რომ პირი სწორია დედანთან. ს. გორგაძე“.

1508

წერეთელი აკაკი—ფელეტონები. XIX

270 ფ.; 22,5×18; ქაღალდი; უყდო (აკინძული); მხედრული; დაუწერელია: 270 v, 271 r—v; XIX (1867—75 წ.წ.).

1. „დროების“ კორესპონდენცია ქუთაისიდან. სადილი გუბერნიის წინამძღომლისას.—შავ-უკუღმართი დროებისადან დათესილი ძველითგანვე უთანხმოება უბედურებად მოიმკო საქართველოში, როდესაც ის საქართველო გაიწილდა რამოდენიმე სამეფოდ და სამთავროებად...“ 1 r—6 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა არშიაზე მიწერილია: „დროება“. 1867 წ. № 43“.

2. „რამდენიმე სიტყვა შესახებ კ. ბ. ჯორჯაძისა.—გოლეიან ზაფხულში, როდესაც სიცხით დამწვარი და ნაყოფის ვეღარ აღმომცენი დედა-მიწა მხოლოდ მარტო მტვერს იღენს...“ 6 r—14 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა არშიაზე მიწერილია: „დროება“ 1868 წ. № 3“.

3. „არც ჩვენია, არც თქვენი, მაშ შუათანად იყოს.—თქვენი უმორჩილესი მონა-მოსამსახურე უმდაბლესად თავს დაგიკრავთ საზოგადოდ ქალბატონებო და ვაჟბატონებო...“ 14 r—22 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა არშიაზე, მიწერილია: „დროება“, 1868 წ. № 5“.

4. „ცხელ-ცხელი ამბები.—ეს ორი სამი დღეა, რაც რიონში ტობი (ხრამული) შემოდის და ქუთაისში იყრის თავს ქვირითის დასაყრელად...“ 22 v—24 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ამიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1870. № 20“.

5. „ფელეტონი. ცხელ-ცხელი ამბები.—„სულ ცხელ-ცხელი! სულ ცხელ-ცხელი!! არ შეიძლება ერთხელ ცოვიც გვეღირსო?“ ნაზისა და ნარნარის ხმით გვეტყვიან ზოგიერთები...“ 25 r—30 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ამიაზე მიწერილია: „დროება“. 1871 წ. № 27“.

6. „ფელეტონი. ცხელ-ცხელი ამბები.—ერთ მოხუცებულს კაცს დაუბრუნდა უცხო ქვეყნიდამ სამი ვაჟიშვილი...“ 30 v—37 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ამიაზე მიწერილია: „დროება“. 1871 წ. № 28“.

7. „ფელეტონი. „ცხელ-ცხელი ამბები.—რა გუნებაზედ ვარ!.. ჩაშაქრულ-ჩაშარბათებულზედ!... აბა ახლა რაც უნდა დავწერო, ტკბილი და სატლაკავი იქნება...“ 37 v—38 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა ამიაზე, მიწერილია: „დროება“ 1871 წ. № 30“.

8. „ცხელ-ცხელი ამბები.—„კარგია ჩვენი სოფელი, მაგრამ ქუჩები კი ტალახიანიაო“. ამ ლექსით იწყება ერთი რუსული სიმღერა, რომელიც ყოველთვის მომაგონებს ხოლმე ქუთაისს...“ 39 r—49 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მერჯვენა ამიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1871 წ. № 31“.

9. „ცხელ-ცხელი ამბები.—ამ დღეებში ერთი საცოდავობა მოხდა გაღმა სილაზედ...“ 49 v—54 r.

შენიშვნა: პროზაული ტექსტის ბოლოს „ჩემო თავო“-ს ტექსტია დართული.

10. „ცხელ-ცხელი ამბები.—ახირებული კაცია თებერვალი არ დაუჯერაძე...“ 54 r—60 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ამიაზე, მიწერილია; „დროება“. 1871 წ. № 33“.

11. „ცხელ-ცხელი ამბები.—დიდი ხანია, რაც ქუთაისი გაიტენა ხალხით, მაგრამ ქალები კი ყოველ დღე მაინც თანდათან ემატებიან...“ 60 r—64 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ამიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1871 წ. № 38“.

12. „ცხელ-ცხელი ამბები.—დიდი ხანია, რაც „ცხელ-ცხელ ამბებს“ თავი აღარ ამოუყვიათ „დროებაში“ და ამის გამო გვესმის მკითხველებისაგან: „ხომ არ გაუყინავსო?...“ 64 r—70 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ველზე, მიწერილია: „დროება". 1871 წ. № 49".

13. „ცხელ-ცხელი ამბები. (ახალი წლის შუაღამე).—შუა ღამეს **ბევრი** აღარ აკლდა რა..." 70 r—76 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ველზე, მიწერილია: „დროება". 1872 წ. № 1".

14. „ცხელ-ცხელი ამბები. ჩემი ობოლობა.—თუ კი **სამჯაროებში** საჭირო არიან ადვოკატები, ლიტერატურამ რაღა დააშავა?..." 77 r—82 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ველზე, მიწერილია: „დროება": 1872 წ. № 12".

15. „ცხელ-ცხელი ამბები.—„უსაქმური კაცი ყელს **იზომდაო**", ნათქვამია; სწორედ ასე მემართება..." 83 r—94 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ველზე, მიწერილია: „დროება" 1872 წ. № 27".

16. „ახმედ ფაშა კახა-ბერი. (ნეკროლოგი).—დიდებულის მდივანის წყალობით უმაღლეს ხარისხამდეა აყვანილი ახმედ ფაშა კახა-ბერი..." 94 v—101 r.

17. „ცხელ-ცხელი ამბები. მიდებ-მოდება.—ძლივს **არ** გადაურჩით ამ სიცხეებს! როგორც იქნა გაგვიაზდარდა, მაგრამ რაღა დროს?..." 101 v—106 r.

18. „დროების" კორესპონდენცია. უფ. ვ. გამრეკელოვს.—ამხანაგობით, მეგობრობით, მტერ-მოყვრობით და ნათესაობით მიდგომას, ჩვენის **აზრით**, არა აქვს ადგილი ლიტერატურაშიც..." 106 r—111 r.

19. „ცხელ-ცხელი ამბები. წინდა და ქუდი.—ერთხელ წინდასა და ქუდს ერთმანეთში ჩხუბი მოუვიდათ..." 111 r—116 v.

20. „შავ-შავი ამბები.—„ნეტარ იყვნენ გლახაკნი სულითა,
რამეთუ მათი არს სასუფეველი ცათა".
რა უფრო სასიქადულოა კაცისათვის: ბედაურზე ჯდომით მჭადის, თუ ვირზე ჯდომით პურის ჭამა?..." 116 v—126 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა ველზე, მიწერილია: „დროება". 1872 წ. № 40".

21. „ცხელ-ცხელი ამბები.—ჩვენში, სხვათა შორის, ორი **საუცხოვო** ჩვეულება **არის**: კაცს **რომ** შეეყრებიან—გამარჯობის ნატვრა და **რომ** მოშორდებიან, გამოთხოვების დროს, გზის დალოცვა..." 126 v—131 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა ველზე, მიწერილია: „დროება". 1872 წ. № 48".

22. „ცხელ-ცხელი ამბები. იმერელი თბილისში.—თქვენ ნუ დამეხოცებით, მართლა რომ კარგი რამ ყოფილა თბილისი..." 131 r—140 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მარჯვენა ველზე, მიწერილია: „დროება", 1873 წ. № 4".

23. „ავაზაკობა სამეგრელოში.—იმ კანონით, რომელიც მშობლებს ვალდებულებას აძლევს, რომ თავის სიცოცხლეში შვილებს არა გაუზიარონ რა, როგორც კეთილ-შეძენილით, ისე სამკვიდროდამაც, ისე ბოროტად არსად არ სარგებლობენ, როგორც ჩვენს ქვეყანაში...“ 140 ვ—144 ვ.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა აშიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1873 წ. № 11“.

24. „ფელეტონი. ნურაფერს—უკაცრავად.—25 ივნისს უ. ბ. ღლობერიძემ ქუთაისის თავად-აზნაურობის კრებას წარმოუდგინა თავისი ბანკის ტიბიკონი (უსტავი)...“ 144 ვ—149 ვ.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა აშიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1873 წ. № 26“.

25. „ფელეტონი. ცნობა ქუთაისითგან.—ჩვენი ქუთაისი ისეთ დარდიანობაშია ჩავარდნილი, რომ არ იცის თუ როგორ გაიქარვოს სეედა და თავის მძიმე ტვირთით, მწუხარებით ჯდება ფაიტონში და დასეირნობს მტვერიან ქუჩებზედ...“ 149 ვ—156 ვ.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა აშიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1873 წ. № 390“.

26. „ფელეტონი. ცხელ-ცხელი ამბები. გამოსალმება.—მშვიდობით!.. მშვიდობით!.. მშვიდობით!.. მშ...ვი...დო...ბით! იმდენი დღე არა გეტკინოსთ რა, ჩემო გულძვირო მკითხველებო, რამდენი დღე იქნეს, მე კალამი ხელში აღარ ავიღო...“ 157 ვ—165 ვ.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა აშიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1873 წ. № 402“.

27. „ფელეტონი. ცხელ-ცხელი ამბები.—ვინ სთქვა, რომ ჩვენში საზოგადო არ არის რაო, მაშინ როდესაც, რაც ერთზე ითქმის, რასაკვირველია აუგობით, ის ათში ცხრასაც ეკუთვნის...“ 165 ვ—171 ვ.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა აშიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1874 წ. № 445“.

28. „ფელეტონი. ცხელ-ცხელი ამბები.—ჩინებული გზა გააკეთეს შორაპნის მაზრაში...“ 171 ვ—177 ვ.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა აშიაზე, მიწერილია: „დროება“. 1874 წ. № 448“.

29. „ფელეტონი. ლუკმა გავარდაო, ჯამში ჩავარდაო.—ჩვენი სატახტო თბილისი წაგვართვეს, ჩაიგდეს ხელში სომხებმაო...“ 177 ვ—182 ვ.

30. „ფელეტონი. ენების გასამართლება.—სასამართლოში სხედან მსაჯულები, შუაში პირნახული და მრავალჯერილობიანი მოხუცი ქართლოზ...“ 182 ვ—194 ვ.

შენიშვნა: 1. სათაურის გასწვრივ, მარცხენა ველზე, მიწერილია: „დროება“ 1874 წ. № 452“.

2. წერილი მიმართულია გიორგი მუხრანსკის ბროშურის წინააღმდეგ,— „О существе национальной индивидуальности и о мелких нац. единицах вообще“, რომელიც ანონიმურად დაიბეჭდა 1874 წ. და დაეგზავნა უფასოდ გაზ. „Кавказ“-ის თანამშრომლებს“.

31. „ფელეტონი. მკვდრის სულის მოძებნა.—ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა სადღესასწაულო ჩვეულებანი გვიმტკიცებენ, რომ ჩვენი ხალხი ბევრჯელ ყოფილა სხვადასხვა სარწმუნოების გავლენის ქვეშ...“ 194 v—200 v.

32. „ფელეტონი. ეპისტოლე.—ჩემო ძამიავ! დიდი ხანია, რაც ჩვენ ერთმანეთთან განწყობილებას ფრთა-ფარფატმა აღალმა დაუქროლა...“ 200 v—205 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა ველზე, მიწერილია: „დროება“ 1875 წ. № 2“.

33. „ფელეტონი. პატრიოტის აღსარება.—ვინ სთქვა, რომ მე პატრიოტი არა ვარ? მიუქარავს...“ 205 v—212 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა ველზე, მიწერილია: „დროება“ 1875 წ. № 4.

34. „ფელეტონი. ხასიათები. სურათი პირველი.—

„იმერელი ვარო,
არას გარგივარო,
შევსვამ, შეეჭამ,
ისევ წაგივალო“.

უუუ! იმერელს! იიი! კორტოხელს...“ 212 r—232 v.

35. „ფელეტონი. ბოდვა.—მოკვდი. დიდი მგზავრობა გამარონიეს, ბეწვის ხიდზე გამიყვანეს და ბოლოს მამიყვანეს იქ, სადაც მართალთა სულნი განისვენებენ...“. 233 r—237 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარჯვენა ველზე, მიწერილია: „დროება“. 1875 წ. № 34“.

36. „საქართველო. მცირე რამ ახალ-დგმაზედ.—ის ყანა, რამელშიც ბალახ-ბულახი ძალიან გამრავლებულია, არა ღირს გასამარგლავად...“ 237 v—264 v.

37. „ფელეტონი. სადიდმარხვო მიდებ-მოდება.—მიიწურა მარხვა სინანულისა. გათავდა პუბლიკური ლექციები...“ 264 v—270 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ, მარცხენა ველზე, მიწერილია: „დროება“ 1875 წ. № 42“.

1509

წერეთელი აკაკი—საგაზეთო ფელეტონები და სხვა სტატიები. XIX

96 ფ.; 22,5×17,5; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; XIX ს. (1875—76 წ.წ.); დაუწერელია: 81 v—96 v.

1. „ფელეტონი. მომრიგებელი მოსამართლე.—შუა დღეა. ჯერ მსაჯული არ გამობრძანებულა სამსჯავროში...“ 1 r—7 v.

2. „ფელეტონი. ქალი რომელი თვეა.—ვინ არის ის სულდგმული, რომელიც გულგრილად გამოთქვამს სიტყვას: „მაისის ღამე?...“. 7 v—15 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს: „დროება“. 1875 წ. № 43“.

3. „ფელეტონი. საცივი.—ქვა-ნახშირს რომ თეთრი ფერი ჰქონდეს და შავი არ იყოს, ამდენი სხვადასხვა ხელობის ვაჟბატონები ასე მხურვალის გულით არ მოეკიდებოდნენ...“ 15 v—20 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს: „დროება“. 1875 წ. № 51“.

4. „ფელეტონი. ცხელ-ცხელი ამბები.—ძველად, როდესაც საქართველო კეთილი რამ მოენეჭებოდა და ან შავი რამ დღე დაადგებოდა, ჩვენი დედები შეკრიბებოდენ და მისწრაფვიდენ ხოლმე ეკკლესიებისაკენ სალოცავად...“ 20 r—24 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს: „დროება“. 1875 წ. № 52“.

5. „წერილი ეფროსინე კლდიაშვილისადმი.—რასაკვირველია, თქვენ შეტყობილი გექნებათ, რომ თბილისში სკაპენის ცეულლუტობა წარმოადგინეს...“ 24 v—28 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილია: „დროება“. 1875 წ. № 56“.

6. „ფელეტონი. ცხელ-ცხელი ამბები.—სამი რამ ამშვენებს კაცს: მარილიანი სიცილი, ტკბილი ხმა და მოხდენილი სიარული...“ 28 r—32 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს: „დროება“. 1875 წ. № 68“.

7. „ფელეტონი. მოთქმით ტირილი.—სხვა საჩინო ჩვეულებებთან ჩვენს ძველებს ერთიც ეს ჰქონდათ, რომ მკვდარს „გადასახურავს“ უძღვნიდენ და მოთქმით იტირებდნენ ხოლმე...“ 33 r—40 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილია: „დროება“. 1875 წ. № 85“.

8. „საქართველო. ნალაგმი.—ის ახალი დგმა ანუ ახალ-თაობა, რომელიც ვერ სარგებლობს წინა დგმის ცხოვრებით და იმეორებს იმათ შეცდომებს, საიმედო ვერ არის და მისგან ბევრს არ უნდა მოველოდეთ...“ 40 v—48 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს: „დროება“. 1875 წ. № 103“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

9. „ფელეტონი. ცხელ-ცხელი ამბები.—სადაც ცხოვრება უფერულია და ნაწყვეტი, სადაც, თუ არ ავი, კარგი რამ ერთი მეორეზედ არ ეგმის, იქ რომ რამეს მოთხრობაც უფერული და დანაწყვეტი უნდა იყოს,—ეს საეშვო აღარ არის...“ 48 v—51 r.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს: „დროება“. 1875 წ. № 106“.

10. „ფელეტონი. ძველი ჩინოვნიკის აღსარება.—ღვთისა და თქვენის წყალობით ბუნებითი ნიჭი დამყვა...“ 51 r—58 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს: „დროება“. 1875 წ. № 116“.

11. „სამწუხარო ამბავი მოგვიტანა დღევანდელმა ფოჩტამ: ჩვენი ეპიფანე კალანდაძე გადაცვლილა...“ 58 v—60 r.

12. „ფელეტონი. ნადული.—გთხოვთ, მიცნობდეთ: გვარად გახლავართ ქართველიშვილი და სახელად გიორგი მქვიან...“ 60 r—64 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ მიწერილი აქვს: „დროება“. 1876 წ. № 2“.

13. „ფელეტონი. ნადული. „ღმერთმა მტერსაც აშოროს
ვეგობარი შენისთანა...“ 64 v—69 r.

14. „ფელეტონი. ხარლამპიოს მოგონაკის წერილებიდამ.—ყანდია არის ერთი უმდიდრესი და უტურფესი მხარეთაგანი დედა-მიწის ზურგზედ და ამის გამო ძველ დროითგანვე გარეშე მტრები ფუტკრებივით ეხვეოდნენ, რომ ხელში ჩაეგდოთ...“ 69 v—73 v.

15. „ფელეტონი. ჩანგური.—ერთს საკვირველ მოსაკრავეს საოცარი ჩანგური ჰქონდა...“ 74 r—78 v.

16. „ფელეტონი. ნადული.—დარი, ავდარი, გათენება, დაღამება, შიმშილი, გაძღომა, დაძინება, გაღვიძება და ისევ დაძინება! აი, ჩვენი ყოველდღიური მოვლინება!...“ 79 r—81 r.

1510

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1511

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1512

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1513

თვალგრელიძე პაპი (ცახელი) — თხზულებათა კრებული. XIX

47 ფ; 21×17; ქაღალდი; ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა; მეღრული; შიგადაშიგ ფურცლები ამოხეული.; დაბიანებულია: ფ. 29; თავბოლობაკლული: [XIX ს.]; დაუწერელია: 2 v—23 r, 26 v, 28 v, 29 v, 31 v, 36 r, 37 r—v; ნახატები: 33 v, 34 r.

1. „შენ მოგელი, მომფრინავო ჩემდამი...“.

შენიშვნა: ლექსი მოთავსებულია ზემო ყდის შიგნითა არეზე.

2. „მსხვერპლი შურისა.—მოქმედება პირველი. საწოლი ოთახი, ზალისაკენ შუშიანი კარი აქვს... **ბეგლარი**. (ცალ მუხლს იდრეკს მაროს წინ და ხელზე ჰკოცნის).—ერთის დროს ეს ხელი თვის ალერსით მასაჩუქრებდა,
მაგრამ ისი დრო გაჰქრა, დავიწყდა!...“ 2 r—22 r.

წყდება: „...ის გული, ის სული, ის გრძნობა და ხელი,
რომელსაც გრძნობით და ტრფობით ვიახელი...“.

შენიშვნა: 1. თავფურცელი: „მსხვერპლნი შურის-ძიებისა, დრამმა ხუთ მოქმედებად. პაპი თვალგრელიძე. 1883 წელი“.

2. თავფურცლის მეორე მხარეს (1 v) მომქმედნი პირნი.

3. „ნანა ნანინას“ ხმაზედ.—აწ დამიტირე მკვდარი ვარ,
ხომ შენ მომკალი განავო?...“ 24 r—v.

შენიშვნა: 1. ლექსს წინ უსწრებს განმარტება, თუ რა ფონზე უნდა შესრულდეს ეს ლექსი: „მმვენიერი ღამე იყო. მთვარე ცაზედ სცურავდა... ბულბულის ხმები როცა დაწყნარდებოდნენ, სამარიდამ მოისმებოდა შემდეგი სიმღერა დაღონებულის ხმითა“ (24 r).

2. 23 v-ზე მოთავსებულია დარიგება, თუ როგორ უნდა იმღერებოდეს „ნანანანინა“.

3. ლექსის ბოლოს თარიღი: „30 ივლისი, 1883 წელი“. 24 v.

4. „სიზმარი.—ვნახე სიზმარი ლამაზი, გულ-მომხიბლავი, ფრთოვანი...“ 25 r—v.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს მიწერილია: „პაპი. 29 ივლისი, 1883 წელი“. 25 v.

5. „სასიმღერო კუპლეტები.—ვაიმე! გავბედე
და მიევენდე
ყმაწვილსა ქალსა!...“ 26 r.

შენიშვნა: 1. სათაურის გასწვრივ წერია:
„თვალი დაუდგეს,]
ვინც, რომ ენდოს
ყმაწვილსა ქალსა“-ს ხმაზე.

2. ლექსის ბოლოს მიწერილია: „პაპი. 29 ივლისი. 1883 წელი“. 26 r.

6. „ნიავს.—შორით შოროლეს მფრინავო,
შენ გეფიცები, ნიავო,...“ 27 r—28 r.

შენიშვნა: 1. წინ უძღვის განმარტება იმისა, თუ როგორ უნდა შესრულდეს ლექსი.
2. ლექსის ბოლოს თარიღი: „1883 წ. 27 ივლისი“.

7. „სიმღერა.—ვინც პირველ სიყვარულსა
აუცუღლუტებს გულსა,
იგი წესის მგმობია...“ 29 r.

8. „გამოთხოვება.—გეთხოვებით ბედით გამწარებული,
ნაღვლიანი, ეშხით დატყვევებული...“ 30 r—31 r.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს თარიღი: „24 ივლისი, 1883 წელი“.

9. „გამოთხოვება.—აწ მიჯობს დაგეთხოვო, ჩემო კარგო საჩხერე!...“ 32 r—v.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს თარიღი: „23 ივლისი, 1883 წ. დ. საჩხერე“.

10. „ვარდს.—ვისმა ფუნჩულა, ძვირფასმა
ხელმა მოგკაფა, შენ ვარდო...“ 33 r.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს თარიღი: „1883 წ. ივლისი 23 დღე“.

11. „ვარდს შემდეგ ნაზსა იასა
არრა ყვავილი ედრისო...“ 33 v.

შენიშვნა: 1. ეს და ამის მომდევნო ლექსი დაწერილია სხვა ხელით.
2. ლექსის ბოლოს თარიღი: „1883 წ. ივლისი 12 დღე“.

12. „ბუნების შემამკობარი,
ყვავილთა მეფე ვარდია...“ 34 r.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს თარიღი: „1883 წ. ივლისი. 7 დღე“.

13. „დიდხანს, მანამ ქარ-გრიგალი
არ წაჰბუქავს ჩემს საფლავსა...“ 35 v.

შენიშვნა: 1. ლექსის ბოლოს თარიღი: „22 ივლისი. 1883 წ.“
2. 35 r-ზე ფანქრით, რუსულად, მიწერილია შ ე კ ს პ ი რ ი ს ცხოვრების ზოგიერთი თარიღი.

14. „მინამ კი სული მიდგია.—მინამ კი სული მიდგია,
ეერ შემაძრწუნებს შავ-ბედი...“ 36 v.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს თარიღი: „22 ივლისი, 1883 წელი“.

15. „მტირალი ქალი.—შავს ღამეს ბნელი ზეწარი
ქვეყნისთვის გარდუფენია...“ 47 v—44 v.

შენიშვნა: 1. ამ ლექსიდან მოყოლებული ტექსტები თავდაყირა არის დაწერილი გაუმართავი ხელით.
2. ლექსის ბოლოს მიწერილია: „პ ა პ ი. 10 დეკემბერი. 1882 წელი“.

16. „წინანდელი დედა.—ნეტავ რა ჰქუხს, რა ზიზინებს,
რა ხმაურობს ირგვლივ კარში...“ 44 r—40 v.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს: „პაპი 12 ნოემბერი. 1882 წელი“.

17. „მაისი.—აწ ვიმღერე ბულბულო,
ნუღარ გაწუხებს დარდია...“ 40 r—39 v.
18. „ვისი ნარნარე თითები
აქ ნაზის რხევით ცოგაყდა...“ 40 r.
19. „ვით ამ წყვდიადსა და ბნელსა ღამეს
ანათებს მთვარე სხივ მომფინარე...“ 39 v.

შენიშვნა: სათაურის გასწვრივ წერია: „ბულბულის სტვენა. პაპი. აპრილი 1883 წ.“

20. „ბაყაყის ყიყინი.—გველ-ბაყაყის ბუდე იყო
სიცოცხლეში მისი გული...“ 38 v—37 v.

შენიშვნა: ლექსის ბოლოს მიწერილია: „პკაკი“ 37 v.

21. „სიმღერა.—შრომის შვილო, გლეხო პატარა,
ისწავლე წიგნი, ეცადე ჩქარა...“ 37 v.
22. „პასუხი ჩემგან.—
ვერ დაგივიწყებ, გინდ მომკლან,
გინდ გამითხარონ საფლავი...“ (ქვემო ყდის შიდა მხარე).

შენიშვნა: 1. ლექსს მიწერილი აქვს: „პაპი. 17 ივლისი, 1883 წ.“
2. ლექსს წინ უსწრებს: „ერთის პირისაგან მივიღე წერილი შემდეგის შინაარსისა „ნუ დამივიწყებ“.

23. „შორის მხრიდამ მუდამ.—შორის მხრიდამ მუდამ გიძღვნი სალამსა...“ (ქვემო ყდის შიდა მხარე).

1514ა

თეიმურაზ I—ოჩი ანბანთ ქება. XIX

10 ფ.; 17×22; ქაღალდი (ლურჯი); უყდო; კიდურებმომოცვეთილი **რვეული** მხედრული; XIX ს.; ჰვირნიშანი: 18[35?].

1. „ანბანთ ქება.—ქ. აღახვენ ჩემნი ბაგენი, ღმერთო, სამებით ქებულო,
აერსა ზედა საყდართა დიდებით დამკვიდრებულო...“
1 r—5 v.
2. „ანბანთ ქება.—აღმართა მხსნელმან ჯვარი გოლგათას, სისხლი
დასთხია ადამის ბრალთა...“ 5 v—10 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1514ბ

ახვლედიანი დარია—სიმღერა. XX

2 ფ.; 35,5×22,5; საწერი ქაღალდი (თაბ ხი); მხედრული; [XX ს.]

„სიმღერა.—მთის მწვერვალზე მოსჩანს კოშკი,
დაკიდული ვით ქორთ ბუდე...“ 1 r—2 v.

1514გ

რუხაძე ვარლამ—ლექსთა კრებული, XX

6 ფ.; 35,5×22,3; ქაღალდი (აუკინძავი, თაბახი); მეზუთე ფურცელს ნაწილი მოხეული აქვს; მხედრული; [XX ს.]

1. „მზე და მგოსანი.—პარნასის მთიდან მოსული,
ხელში ლამაზი ქნარითა
მიმოდიოდა მგოსანი...“ 1 r—v.
2. „ტბა.—ტბა ერთ ადგილს უძრავად დგას,
გადუხსნია სარკეთ გული...“ 1 v—2 r.
3. „არიან წამნი (პოეტს).—არიან წამნი, როდესაც გულზე
შემოგაწვება ბოლმა ნაღველი...“ 2 r—3 v.
4. „ტყვე არწივი (ძღვნათ კაკის).—გაგლეჯს, გაგლეჯს გალიასა ის არწივი
დღეს რომ ტყვეთ ზის...“ 2 v.
5. „დამნაშავე ცხოვრება.—ვნახე ქუჩა... თოფით ხელში
იდგა კაცი ბნელ კუთხეში...“ 2 v—3 r.
6. „მკვდრების სიცილი.—ცივ საფლავებში უძრავად ვწევართ,
ჩვენს მყუდროებას ვერა-რა არღვევს...“ 3 r.
7. „დილის ღმერთი ტახტზე დაჯდა, შორს გაჰფანტა ღამე
ბნელი...“ 3 v.
8. „ესენტუკს.—კავკასიის თაიგულო, ლამაზი და კარგი რამ ხარ...“ 3 v.
9. „ოცნების ფერიას.—ჩემო კარგო, ხელს რომ მიქნევ, სად გინდა რომ წამიყვანო?...“ 4 r—4 v.
10. „ოხ, სად არის გაზაფხული?.—ზამთარია, ზამთრის დემონს გაუშლია მძლავრად ფრთები...“ 4 v.
11. „სამშობლოს.—ლამაზი ხარ, კეკლუცი ხარ, ველარ ძღება ცქერით თვალი...“ 5 r.
12. „იგია წყარო ბედნიერების.—მახსოვს, მარტოკა, საღამოს ჟამზე,
ზღვის პირს ვიდექი, გავსცქერდი ზვირთებს...“ 5 v.
13. „დე, მოცლილებმა უცქირონ ზეცას.—მწვერვალზე ვდგავარ, მზე
სხივებს მტყორცნის...“ 5 v.

14. „დეიტანჯე ჩემო სულო!—გარს გარტყია ფიქრთა ქსელი, როგორც ღამე შავი, ბნელი...“ 6 v.

1514 დ

მესხი სერგი—ლექსები. 1862

2 ფ.; 17,5×11,5; ქაღალდი; მხედრული; ავტოგრაფი; 1862 წ.

1. „უცხო თავის მამულში.—ამას რას ვხედავ ჩემსა მამულში,
სადაც ველოდი თავისუფლებას?...“ 1 r—v.

შენიშვნა: ლექსს მიწერილი აქვს თარიღი: „1862 წლის 8 ივლისი“. 1 v.

2. „ა...ი წ...დმი.—სად არის ღმერთი ამ ქვეყანაში?
სად არს გარჩევა კარგს და გლახაში?“ 2 r.

შენიშვნა: 1. ლექსი, შინაარსისა და სათაურის ინიციალების მიხედვით, ა კ ა კ ი წ ე რ ე თ ლ ი ს ა დ მ ი ს უნდა იყოს მიძღვნილი.

2. ლექსი მეორე სტროფის მეორე ტაეპზე წყდება.

1514 ე

გურული ყაჩაღები მეხუზლა და ტარ. დათუნაშვილი. XX

2 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; მხედრული; [XX ს.],

„გურული ყაჩაღები მეხუზლა და ტარიელ დათუნაშვილი.—
სამარიდან წიგნსა მოგწერ, თუ ამითავდა ქაღალდი,
რა უბედობა მეწვია, მტერებო, როგორ გახარდი!...“ 1 r—2 r.

შენიშვნა: ლექსი ხალხურია.

1514 ვ

ვარდიძე სოსო—მგოსან ბალმონტს. XX

1 ფ.; 35,5×11; ქაღალდი; მხედრული; [XX ს.]; ქუთაისი.

„მგოსან ბალმონ[ტ]ს.—მესმის, მესმის შენი ჟღერა,
შენს ჩანგზედა აგებული...“ 1 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1515 ა

ხოჯა კოწია—ლექსები. XIX—XX

2 ფ.; 35×22; ქაღალდი; მეედრული; [XIX—XX ს.].

1. „თავ. აკაკის.—გათენება კარს გვადგია...“ 1 r.
2. „ლოცვა აკაკიზე.—მუხლმოდრეკითა ივერი გვედრის...“ 1 r.
3. „თავ. აკაკის.—შენ მხსენებელი ივერთა ენა
შენვე გადიდებს, მისო დიდებაგ!..“ 1 r.

შენიშვნა: სამივე ლექსს მიწერილი აქვს ბოლოში „ხოჯა კოწია“.

4. „ბაბუა აკაკის (მოლიასაგან).—ბაბულია, გენაცვალე!
რა დროსია ეხლა ძილ[illegible]“ 1 r—1 v.
5. „ბავშვის სურვილი.—მინდა წავიდე და ვნახო
ჩემ ბაბუა აკაკია...“ 1 v.

შენიშვნა: მეოთხე და მეხუთე ლექსს ბოლოში მიწერილი აქვს „აჭარელი კოწია!“

6. „მეგობარს.—ოთხ კედელში ვარ მე ჩამწყვდეული...“ 1 r.
7. „ვის გენიშნება?—შენ მაცოცხლე, შენ მომკალი,
შენვე მითხრი სამარესა...“ 1 v—2 r.
8. „*** შესწყდა მეზა...აღარ ისმის
ჩვენის მგოსნის ტკბილი ხმები...“ 2 r.
9. „7 იანვარი.—დღეს რომ შვიდი ჯანვარია,
მომივლიან მე ბიჭები...“ 2 r.

შენიშვნა: ლექსს მიწერილი აქვს „უცხო უცხოეთში“.

10. „ნათლის ღება.—ქრისტემ, თვით ნათელმა ნათლისაგან,
ნათელა მიიღო ქვეყნად კაცისაგან...“ 2 r—2 v.
11. „აჭარის წყალი.—აჭარის წყალი ადიდდა,
წამოლეკა მთა და ბარი...“ 2 v.

შენიშვნა: ლექსს მიწერილი აქვს „ხოჯა“.

12. „თავ. აკაკის.—ერთხელ შენც იყავ, მგოსანო,
სახელიერთა პატარა...“ 2 v.
13. „ვაის გავეყარე, უის შევეყარე.—ჩიტი მზად იყო გაბმოდა
ჩემგან დაგებულ მახეში...“ 2 v.

შენიშვნა: 1. ლექსს მიწერილი აქვს „კოწია მკურნალი“.
2. მოტანილი ყველა ფსევდონიმი ერთ პიროვნებას უნდა გკუთვნოდეს.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1515 ბ

კოწია მკურნალი—დიდებულ აკაკის უმცირესისაგან. XX

1 ფ.; 22×13; ქაღალდი; მხედრული; [XX ს.].

„დიდებულს აკაკის უმცირესისაგან.—ივერიისა მნათობო,
მთელ ქვეყნად შუქთ მომფინეო!..“ 1 r.

შენიშვნა: ლექსს ხელს აწერს „კ ო წ ი ა მ კ უ რ ნ ა ლ ი“.

1515 გ

ვუძღვნი მგოსან აკაკის. 1908

2 ფ.; 21×13; ქაღალდი; მხედრული; 1908 წ. (1 r).

„(ვუძღვნი მგოსან აკაკის).—ქართველებში ბავშმაც იცის,
რომ ხარ მგოსანი აკაკი...“ 1 r—2 r.

1515 დ

იმერელი—ლექსები. XX

1 ფ.; 35×22; ქაღალდი; მხედრული; [XX ს.].

1. „შემოდგომა.—ოქრო მკედით ნაქსოე ტყე-ველს
მზე დასცქერის გულმოკლული...“ 1 r—1 v.
2. „სიზმარი.—შრომით დაქანცულს, ზნეობრივ დაღლილს
ერთხელ უეცრად ჩამძინებოდა...“ 2 r.

შენიშვნა: ლექსებს ხელს აწერს „ი მ ე რ ე ლ ი“. 1 r.

1515 ე

ლექსი. XX

1 ფ.; 21×13; ქაღალდი; მხედრული; უსათაურო; [თავბოლონაკლული]. [XX ს.].

„***—სული შფოთავს, გული მიხუთავს აწმყოფი და მომავალი...“ 1 r.

1515 ვ

მუხიანელი ს.—ივერიელების გუნდი. XIX

2 ფ.; 20,5×13; ქაღალდი; მხედრული; [XIX ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ივერიელების გუნდი.—ივერიამ აგვირია
ყველას გზა და კვალი,
აღარ ვიცით სად მივყავართ!!
ვაი, ჩვენი ბრალი!...“ 1 r—2 r.

შენიშვნა: 1. ლექსს ხელს აწერს მ - ლ ი (მუხიანელი).
2. ლექსს ერთვის ავტორის წერილი რედაქციისადმი: „ბატონო რედაქტორო! გთხოვთ, ეს ლექსი დაბეჭდოთ, თუ ძალი.ნ წინააღმდეკი არ იქნეს...“ 2 r—v.

1515 ზ

ევგენინა—აკაკის. XX

4 ფ.; 22×12,5; ჭაღალდი; მხედრული; [XX ს.]. დაუწერელია: 3 v—4 v.

„დღეს აკაკიმ დიდებულმა
წრფელის გულით, ჩინებულათ,
მწარე კვნესით, გულმტკივარმა,
მწრაფლ ამშალა უნებურათ...“ 2 r—3 r.

შენიშვნა: ლექსს წინ უძღვის ავტორის წერილი აკაკისადმი.

1515 ჱ

ორიონი—ჩემი სულამიტი. XX

1 ფ.; 22×18; ჭაღალდი; მხედრული; [XX ს.].

„ჩემი სულამიტი.—ვიცი შავი ხარ, მაგრამ კარგი ხარ, როგორც კარავი სოლომონისა...“. 1 r.

1515 თ

ტირიფი—გალობა. XX

1 ფ.; 22×18; ჭაღალდი; მხედრული; [XX ს.].

„გალობა.—ჟამსა ლოცვისას ჩვენს ტაძარში საკურთხეველთან,
სად ვერ სწვდენია ამა სოფლის ღელვა, გუგუნი...“ 1 r.

1515 ი

„საჟურიო“ ლექსები. XIX—XX

6 ფ.; 35,5×11; ჭაღალდი; სხვადასხვა ხელით დაწერილი; მხედრული; ცალ-ცალკე ფურცლები; [XIX—XX ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1. „აღსარება.—ჩემმა ობლობამ და მარტოობამ
ბევრი იხილა და განიცადა...“ 1 r—1v.

შენიშვნა: საკონკურსო ლექსს მიწერილი აქვს ავტორის დეეიზი „თეთრი ღამე“. 1 v.

2. „ჩემი ვედრება.—რაც გონს მოვსულვარ ერთი ნატვრა მასულდგმულებდა...“ 2 r.

შენიშვნა. ავტორის დეეიზია „ყველას თავისი“. 2 r.

3. „შეთქმული.—საპყრობილეს დავესახლე, დავესახლე და დავები!...“ 3 r—v.

შენიშვნა: ავტორის დეეიზია „გული“. 3 v.

4. „ფუქსავატი (დეკადენტურ ჰანგზე).—მიყვარს ჯდომა, მუქთად ჯდომა
და თვალების პრაწა-პრუწი...“
4 r—v.

შენიშვნა: ავტორის დეეიზია „ხიტა“ 4 v.

5. „ჰიმნი (წყარო).— მოეცეკვა, მომიხარიან! გიჟმაჟი, ბროლის ჭრთიანი,
თან მომტირიან თვალ-ლურჯა, აცრემლებული იანი...“
5 r.

შენიშვნა: ავტორის დეეიზია „ცრემლი“. 5 r.

6. „ზღაპარი.—მზე დასავლეთს ჩაესვენა, ზღვის ემბაზში ჰპოვა ბინა,
ძლევაძოსილ დღისა ფეთქვამ ღამის მკერდზე მიიძინა...“ 6 r.

შენიშვნა: ავტორის დეეიზია „ტყვე“. 6 r.

1515 ია

შაირი. XX

1 ფ.; 28,3×11,3; მხედრული; [XX ს.].

„შაირი.—მას ვერავინ მოერია,
ვერც მღვდლობა, ვერცა მთავრობა,
რჯულის და კანონმდებლობის
იმან იკისრა სარდლობა...“ 1 r.

1516

დავით მიტროპოლიტი (ზურაბ წერეთლის ძე) XIX

15 ფ.; 22×18; ქაღალდი; ფყდო რვეული (1 r—მელნით გასვრილი); [XIX ს.]; მხედრული; დაუწერელია: 9 r და 15 v.

[დავით მიტროპოლიტი].—„უკანასკნელის მეფე სოლომონის საბრძანებს ზურაბ წერეთელი, რომელსაც ქონდა დიდი გავლენა იმერეთის სამეფოშიდ, კაცი იყო შემოსილი ყოვლის გვარის დიდებით...“ 1 r—5 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერს სათაური არ. გააჩნია.

2. ტექსტი წარმოადგენს დავით მიტროპოლიტის მოღვაწეობისა და პიროვნების დახასიათებას იმერეთის სამღვდელოებისა და ჯრუჭის მონასტრის ბერების ყოფაცხოვრებასთან დაკავშირებით (XIX ს. I ნახევარში).

3. ავტორი დავით მიტროპოლიტთან დაახლოვებული პირი ჩანს, იგი გადმოგვცემს დავითის ცხოვრების ეპიზოდებს. დაწვრილებით მოგვითხრობს წერეთლიანთ სახლის წარმოშობის ამბავს და დავით მიტროპოლიტის მიერ ჯრუჭის მონასტრის განახლებასა და გაფართოებას.

1517 ა

ქორიძე ფილიმონ—ქართული მუსიკა. XIX—XX

2 ფ.; 35×22; ქაღალდი; მხედრული; ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.].

[ქართული მუსიკა].—„აგერ ერთი თვე იქნება, რაც გაზეთ ივერიაში მოვიხსენე, სხვათა შორის, რამდენიმე ჩემ მიერ ახალი დაწერილი სიმღერები და მოუწოდე მუსიკის მოყვარე ქართველთ ახალგაზრდობას—გაიცნონ, ისწავლონ და სხვასაც გააცნონ მუსიკაზე მოწყობილი ქართული სიმღერები...“ 1 r—2 v.

1517 ბ

გურამიშვილი თადეოზ—საყვარელო მამული. XIX

2 ფ.; 21,8×17,5; ქაღალდი (მეორე ფურცლის ნახევარი მოხეულია); მხედრული; [ავტოგრაფი]; [XIX ს.].

„საყვარელო მამული.—სრულის ერთგულებითა აღჭურვილი უმდაბლესი ძე შენი, რომელსაცა მესმა რომელთაგანმე ყოველითურთ შენთა უცნობთა კაცთაგან შენზედა და ძეთა შენთაზედა წერილობითი ცრუმეტყველებანი, მოვისწრაფი შენდა წერილითა ამით...“ 1 r—2 r.

შენიშვნა: 1. წერილი თავდება გორდევის წინააღმდეგ დაწერილი ლექსით.

2. ტექსტი ნასწორებია, ტექსტში ამოშლილია ის ადგილები, სადაც საქართველოს მიმართ რუსეთის მეფეების ღვაწლზეა ლაპარაკი და რუსეთის მეფეების სახელების სანაცვლოდ ქართველი მეფეებია ჩაწერილი.

3. ტექსტი გამოქვეყნებულია: (იხ. „სალიტერატურო ნაწილნი თბილისის უწყებათანი“ № 5).

1518

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1519

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1520 ა

აკაკისადმი. 1877

2 ფ.; 28,5×22,5; ქაღალდი; მხედრული; 1877 წ. (2 r).

1. «აკაკისადმი».—ახლა გიძღვნი უშნო ლექსსა, ვითომც არის ანბანთ ქება.
კაცსა ზედა თქმული არის: კარგი საქმე არ წახდება...“
1 r—2 r.

შენიშვნა: 1. ლექსს აქვს ავტორის ხელმოწერა, რომლის ამოკითხვა ძნელია [მიქაძე? მიქელაძე?].

2. ხელნაწერის ა შიაზე, ს. გორგაძის ხელით, სინჯურით, მიწერილია: „ეს ლექსი აკაკისადმი ყოფილა მიმართული“.

3. ლექსის პირველი სტრიქონის დასაწყის ასოებში (აკროსტიხულად) აკაკის სახელი იკითხება.

1520 ბ

კულულაშვილი ვახო—ლექსები. XX.

2 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; მხედრული; [XX].

1. „უძღვნი სალამს აკაკის.—სალამს მოგიძღვნი მცირეოდენსა,
ქართველთა დარდის გამქარვებელო...“ 1 r.
2. „არწივი მთის ნაპრალშიდ.—ოჰ, საოცნებო მთანო ქართლისა,
თქვენ, მშვენიერნო, ვინა გპატრონობთ...“
1 v—1 r.
3. „ჩემს არაობას.—წარსულშიდ ფიქრმა გამიტაცა შორს...“ 2 r.

1520 ვ

ვარდიძე სოსო—სალამი მგოსანს აკაკის. XX

2 ფ.; 21×13,6; ქაღალდი; მხედრული; დაწერილია: 1 v, 2 r, 2 v; [XX ს.]

„სალამი მგოსანს აკაკის.—მგოსანო! მსურს, რომ მოგიძღვნა
ჩემი გულწრფელი სალამი...“ 1 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1520₁

აკაკისადმი. XX

2 ფ.; 22×18; ქაღალდი; მხედრული; დაუწერელია: 1 v, 2 r, 2 v. [XX ს.].

[აკაკისადმი]. „ჩვენს დიდ მგოსანს და ნიჭიერს,
ხალხის გულში გამონასკულს,
რომელიც რომ ჩვენს მომავალს
მსხვერპლად სწირავს სულსა და გულს...“ 1 r.

შენიშვნა: ლექსს არ გააჩნია სათაური, არ ჩანს ავტორი.

1520 ე

ქავთარაძე ვანო—აკაკის. XX

2 ფ.; 21×12,3; ქაღალდი; მხედრული; [XX ს.].

„აკაკის.—ჩვენო საუნჯევ, ძვირფასო,
ჩვენო სიმდიდრე, აკაკი!...“ 1 r—1 v.

შენიშვნა: ლექსს დართული აქვს ივანე ქავთარაძის მოკლე წერილი აკაკისადმი. (2 r).

1521

გაჩეჩილაძე სევასტი—მოგონებანი აკაკიზე. 1915

I—III, +45 ფ.; 22×17; ქაღალდი; კალენკორგადაკრული რვეული; მხედრული; ავტოგრაფი; დაუწერელია: I—III, 35 r—45 v; 1915 წ. (29 v).

1. „მოგონებანი აკაკიზე.—ისეთ დიდებულებოვან კაცზე, როგორიც იყო აკაკი, ლაპარაკის ჩამოგდება ძალიან სახიფათოა, ხშირად პასუხსაგებელიც...“ 1 r—29 v.

შენიშვნა: „მოგონებებს“ მიწერილი აქვს თარიღი: „1915 წ. 12 მაისი“.

2. „ზმანება (აკაკის გარდაცვალებაზე).—
გააღვიძე...არც გივიწყებს,
არც სიცილი, არც ტირილი,
აქ კაცს იპყრობს გაკვირვება,
რას მისწვდება აღმაფრენა?
რას აიხსნის დაკვირვება?...“ 31 r—34 v.

შენიშვნა: 1. ლექსი დათარიღებულია 1915 წ. 6 თებერვალით. 34 v.
2. ლექსი „ზმანება“ დაწერილია ფოსტის ქაღალდზე და ჩაკერებულია რვეულში.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1522

კაცთათჳს. XVIII—XIX

8 ფ.; 33,5×21; ქაღალდი, ცისფერი, კიდურებშემოცვეთილი; უყდო; რჯეული შუაზეა გადახეული: პირველი ფურცელი გასვრილი და ძნელად ამოსაკითხავია; თავბოლო ნაკლული; პირველი ფურცლის ნახევარი დაკარგულია; მხედრული; [XVIII—XIX ს.].

„წიგნი—ა. თჳს კაცთა საზოგადოდთა. თავი—ა. აგებულება და დაწერება კაცისა.—უკუეთუ გსურს შენ, რაოდენცა არა ხარ შენ სუსტ და არა უმეცნ, ჰოი, კაცო! და რაოდენცა არა სათანადოებ სიმდაბლესა, ჰოი, შეილო მტევრისაო...“ 1 r.

წყებაჲ: „სიღარიბესა აქუს ნაკლულევანება მრავალთა ნივთთა შორის, არამედ სიძუნტე (!) უარყოფს ყოველსა შინა თავსა თჳსსა. ძუნტი არ იყოფნ კეთილ არავისადმი, გარნა არავისადმი არს ესდენ ულმობელ, ვ[ი]ა თავისადმი თჳსისა...“ 8 v.

შენიშვნა: ხელნაწერი შეიცავს რამდენიმე თავს: წიგნი ა—თჳს კაცთა საზოგადოდთა. წიგნი ბ—თჳს კაცისა განსჯასა შ[ი]ა სისუსტეთა მისდა და მოკშედებათა მათთა. წიგნი გ—კაცთა მიდრეკილებათა თჳთ მისა და სხვათაცა მავნებელთა.

1523

ისტორია ეკლესიისა. XX

56 ფ.; 21×17,5; სამი აუკინძავი რვეული; დაუწერელია: 54 v-დან 56 მდე; [XX ს.].

„პირველი ეპოხა.—განხორციელებიდგან სიტყვისა ღუთისა ვიდრე კოსტანტინეს [გა]ქრისტეანებადმდე. (წელი სოფლისა 4004 ვიდრე 312-მდე შემდგომად ქრისტესი).

კითხუა: რომელნი არიან ჳმთავრესნი საუბარნი უფლისა ჩუენისა იესო ქრისტეს შობისა და ცხოვრებისანი?

მიგება: არიან ესენი: ერი ღუთისა ოთხი ათასი წლიდამ მოელოდა სოფლად დაპირებულს მესიასა წინასწარმეტყუელთაგან წართქმულსა...“ 2 r—54 r.

წყებაჲ: „...მიგება: ჯუარით აღუჴურვილ ქრისტიანე მხედართა შეულეს პალესტინესა და მიეახლნენ იერუსალიმსა, და თუმც თათრები დიდის ძალითა და ძლიერებითა ეომებოდენ, მაგრამ ჯუარით აღჭურვილთ ქრისტიანეთა ჳმეტესად მხნედ და ...ირხნედ იომეს და ბოლოს შემწეობითა უფლისა, ორმეოცი დღეს ბრძოს შემდგომ, პარასკევსა დღეს დაიპყრეს იერუსალემი...“.

შენიშვნა: 1. ტექსტი ყრმათათვის შედგენილი საეკლესიო ისტორიის სახელმძღვანელოა.

2. ტექსტს წინ უძღვის შემდგენელის წინასიტყვაობა.

3. საეკლესიო ისტორია შედგენილია კითხვა-მიგებითი ფორმით, შეიცავს ექვს „საეკლესიო ეპოხას“, ამათგან მეექვსე დაუსრულებელია.

3. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. IV.

1524

გვარამაძე ივანე—მშაკის პასუხი ქართველთ კათოლიკეთ კითხვებზედა. 1898

6 ფ.; 32×22; ქაღალდი; აუკინძავი ფურცლები; მხედრული; 1898 წ. (6 v).

„თქვენ ბ. ა. ს. იხაშვილს ამტყუნებთ, ამბობთ: სომეხ კათოლიკეთა ახალციხისა და ართვინისა კოსტანდინეპოლის ლატინის ვიქარ მთავარ ეპისკოპოსთან ქონდათ დამოკიდებულება და არა სომეხთ კათოლიკეთ სასულიერობაზედაო...“ 1 r—6 v.

შენიშვნა: 1. ეს პოლემიკური წერილი ეხება ქართველ და სომეხ კათოლიკეთა ურთიერთობის ისტორიას.

2. წერილი დათარიღებულია 1898 წლით (6 v).

1525

ქადაგებანი. XX

8 ფ.; 35,5×22,3; უყდრო; ქაღალდი (რვეული); მხედრული; დაუწერელია: 5 v-დან—8 v-მდე; [XX ს.].

1. „ბოროტი მაგალითის ჩვენებაზედ.—ორი იგავი ბრძანა იესო ქრისტემ დღევანდელ სახარებაში: პირველი არის მდოგვის მარცვლის იგავი, მეორე არის ცომის იგავი და ამ ორი იგავით იესო ქრისტე აჩვენებს და მოასწავებს როგორ დიდი ბოროტი, ანუ სიავე(!) არის ერთი, რა გინდ პატარა იყოს, უნამუსო, პილწი ლაპარაკი ანუ სიტყვა...“. 1 r—1 v.

2. „სიკვდილის სიძნელეზედ.—დიდი შეძლება არის მართლად იმ ადამიანებისათვის, რომელსა შეუძლია, რომ ორჯერ მოკვდეს...“ 2 r—4 r.

3. „დედ-მამის კეთილს სწავებაზედ.—ჰოი, დედ-მამებო, ეს საქრისტიანო მოძღვრება კიდევ თქვენ ზედაც მოვა, როგორც თუ მესამე წილი თქვენი ვალისა, რომელიც დარჩა გავლილი კვირის ქადაგებაში და ეს არის შვილების კაი გამოზდილობისათვის და საჭირ არის ფრიად დედ-მამების სიცოცხლე...“. 4 r—4 v.

შენიშვნა: 1. ქადაგებების ავტორი არ ჩანს.

2. ქადაგებები დაწერილია უწიგნური ენით.

1526

ქიმიის კონსპექტი. XX

17 ფ.; 20,8×16,8; ქაღალდის დაშლილი რვეული; მხედრული; ბოლონაკლული; [XX ს.].

„მატერიის შედგენილება.—ქვეყნიერებას შეადგენენ ურიცხვი და უმცირესი ატომები, რომელნიც მუდმივ მოძრაობაში იმყოფებიან ერთმანეთის გარშემო და ხან უახლოვდებიან, ხან შორდებიან ერთმანეთს...“ 1 r—17 v.

წყება: „...ამნაირად შინა პირი, პროტოპლასმა და...“.

შენიშვნა: 1. ტექსტი წარმოადგენს ქიმიის წიგნის კონსპექტს:
2. სავარაუდოა, რომ დაკონსპექტებული წიგნი ფრანგულ ენაზე ყოფილა დაწერილი, ვინაიდან ტექსტში და აზიებზე გვხვდება ფრანგული ტერმინები და მინაწერები ფრანგულ ენაზე.

1527

მოგონებანი გაბრიელ ეპისკოპოსის დაკრძალვის შესახებ. XIX—XX

8 ფ.; 35,3×22; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; დასაწყისში აკლია 2 ფურცელი; [XIX—XX ს.].

«მოგონებანი გაბრიელ ეპისკოპოსის დაკრძალვის შესახებ».—„...ვანი ხმა კი ჰქონდა. იმას მშვიდობიანობის ჩამოთვლაში ნამდვილი ქართული კილო, ხმის ამაღლებ-დამაღლება ეხმარა და სიტყვები გარჩევით და გაკაფვით წარმოეთქვა, მაშინ მშვენიერება რამ გამოვიდოდა, მღვდელი და მთავარი შეფარებული იქმნებოდნენ. იმოდენა ხალხს, მართლაც, მაგუგუნებელი ხმა უნდოდა, რომ ყველას გაეგონა...“ 1 r—8 r.

შენიშვნა: 1. პირველ გვერდზე წითელი მელნით ს. გორგაძის ხელით წერია „მოგონებანი გაბრიელ ეპისკოპოსის დაკრძალვის შესახებ († 1895)“.
2. „მოგონებათა“ ავტორი არ ჩანს.

1528

ჯავახთა ადათები. XX

8 ფ.; 22,5×17,7; ქაღალდი, უყდო რვეული; მხედრული, ცალგვერდზე ნაწერი; თავნაკლული; [XX ს.].

[საქორწილო]. „...როდესაც მივლენ კარზედ ყველანი, დამხდურნი სამეფოს ცხენიდან ჩამოსმენ. მარჯვნივ მძახე და მარცხნივ მეჯვრე მხარს მიდგმულნი. მეფე რა მიადგება კარებს შესასვლელად, კარს დაუხშენენ; გაუღებენ შიგნითგან მხოლოთ მაშინ, როდესაც მეჯვრე საჩუქარს გაიღებს...“ 1 r—8 r.

წყება: „...ჯავახი ქართველები, სარწმუნოების მიუხედავათ (უფრო ქრისტეანენი), აღდგომის სამი კვირის წინეთ დადიან რამდენიმე გროვებათ ღამით სოფლიდან სოფლად და კვერცხებსა ჰკრებენ, რასაც ჰონა ჰქვიან...“.

შენიშვნა: ხელნაწერში თავმოყრილია ეთნოგრაფიული ხასიათის (საქორწინო, საახალწლო და საყველიერო) მასალა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1529

მ. თამარაშვილი—საგაზეთო სტატია. XX

23 ფ.; 27×21; ქაღალდი; დაშლილი, უყდო; მზედრული; ავტოგრაფი; [XX ს.].

„რომი. საკუთარი კორესპონდენტისაგან.—ამ მაისის 13, 20, 27 და ივნისის 10 (ახალი სტილი), რომის ეკლესიამ დიდის ალაით შეასრულა თავის რამდენიმე შვილთა ზეციერ ნეტართა გუნდთა შორის აღრიცხვა...“ 1 r—23 r.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: „...მერვე და უკანასკნელი ამ ნეტართ ამხანაგი იყო იოსებ, კარგი ჩინეთელი, დაბადებული 1832 წ. თრაკის ნამ-დინჯს პროვინციაში. ამან ახალგაზრდობისა...“.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 1. ტექსტი დაწერილია ფურცლის ცალ მხარეს.
2. სტატია დაბეჭდილია ჟურნალ „ჯვარი ვაზისა“-ში 1906 წ. № 14 (18 ი).

1530

ბესარიონ კათალიკოზი—აღსარება სარწმუნოებისა. XX

6 ფ.; 26,7×20,6; ქაღალდი; ფრაგმენტი; აუკინძავი (თავში აკლია 4 ფურცელი); გადმოწერილია მიქელ თამარაშვილის ხელით; [XX ს.].

[აღსარება სარწმუნოებისა] „...კიცდა: რამეთუ ჯერ არს ჩვენდა, რათა გვქონდეს და შევინახოთ ხატნი ქრისტესი და ქალწულისა ღუთისმშობლისა და სხვათა წმიდათა და ღირსეულ და მდიდრობას ვცემდეთ მათა...“ 1 r—6 r.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 1. ტექსტი რ ო ს ტ ო მ ე რ ი ს თ ა ვ ი ს ხელნაწერიდანაა გადმოწერილი (იხ. 6 r).

2. ტექსტის ბოლოს დაკრულია პაპიროსის ქაღალდზე ტუშით გადმოღებული ბ ე ს ა რ ი ო ნ კ ა თ ა ლ ი კ ო ზ ი ს ხელრთვა. 6 r.

3. ტექსტის ბოლოს მ. თ ა მ ა რ ა შ ვ ი ლ ი ს ხელითვე დაწერილი დედნისეული მინაწერია: „ბატონმა ჩვენმა ე რ ი ს თ ა ვ მ ა რ ო ს ტ ო მ წიგნი არიცოდა და მე სტეფანე კათოლიკე წ ი ნ ა მ ძ ღ ვ ა რ ს იმისის ბრძანებით დამიწერია“. (6 r).

4. სათაურის ადგილას წითელი მელნით ს. გ ო რ გ ა ძ ი ს ხელით წერია: „ბ ე ს ა რ ი ო ნ კ ა თ ა ლ ი კ ო ზ ი ს „აღსარება სარწმუნოებისადან“. 1 r.

1531

უმანკო ჩასახვის კონგრეგაციის წესების შესახებ. XIX—XX

16 ფ.; 31×20; ქაღალდი; უყდო, აუკინძავი; თავნაკლული: მზედრული; დამწერი—[მ. თამარაშვილი]; დაუწერელია: 13 v-დან 16 r-მდე; [XIX—XX ს.].

[„უმანკო ჩასახვის კონგრეგაციის“ წესების შესახებ].— „...ღვთისმშობელი ქალწული მარიამისა, რათა ამ რიგი შრომით ცხონებისათვის ჯერ თავისი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სულისა და მერმე სხეების სულებისა შეიქმნეს იგი ღვთის მადლით სძალი უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი და მიიღოს მისგან დაუჭნობელი გვირგვინი ცათა შინა. ვ. ქონგრეგაციანმან (!) მხევალთა უმანკო ჩასახებისათა, თავის შეძლების დაგვარ, დროდამ დროზედ, გინა თანდათან უნდა განაგოს ხოლმე მისიონები თუ საქართველოში და თუ მის გარედ...“ 1 г—13 г.

1532

ფრანგული ტექსტი.

1533

ფრანგული ტექსტი.

1534

ფრანგული ტექსტი.

1535

ფრანგული ტექსტი.

1536

ფრანგული ტექსტი.

1537

ფრანგული ტექსტი.

1538

ფრანგული ტექსტი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1539

თამარაშვილი მიქელ—ისტორია კათოლიკობისა ქართველთა შორის. XIX—XX

553 ფ.; 27×8×21,5; ქაღალდი; უყდო; **თავფურცელნაკლული**; პირველი ორი ფურცელი დაზიანებულია; მხედრული: ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.].

[ისტორია კათოლიკობისა] „თავი I. ქართველი კათოლიკენი XIII საუკუნეში.—სანამ ქართველ კათოლიკეთა შესახებ საბუთებს მოვიყვანდეთ, საჭიროთ ვრაცხთ, რამდენადაც კი შეიძლება, გამოვარკვიოთ შემდეგი კითხვა: საქართველოს ეკკლესია რომის ეკკლესიას იმავე დროს, ესე იგი 1054 წ., გაეყარა, როდესაც ბერძნისა და ლათინის ეკლესიანი ერთმანეთს დაშორდენ, თუ არა?...“ 3 r—333 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „მე უ-ს პატრი ბონავენთურას ვეთხოვე, რათა ეთხოვა მთავარმართებლისაგან ნება, რათა ჩემი...“.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი წარმოადგენს გამოქვეყნებული წიგნის დედანს (იხ მღვდელი მიქელ თამარაშვილი. ისტორია კათოლიკობისა ქართველთა შორის. თბილისი, 1902 წ. ავტორის მიერ გამოცემული).

2. ტექსტს წინ უძღვის ავტორის „წინასიტყვაობა“ 1 r—2 r.
დართული აქვს „ტექსტები და სქოლიოები“. 334 r—553 v.

3. დაბეჭდილ ტექსტთან შედარებით ხელნაწერს აკლია ნაბეჭდი გამოცემის 530 გვერდიდან—560 გვერდამდე და სარჩევი.

4. ტექსტი ნასწორებია წითელი მელნით, სხვა ხელით.

5. „დამატება“ (537 r—553 v) დაწერილია პატარა ფორმატის (20,5×12,5) ქაღალდზე და აკინძულია ძირითად ტექსტთან ერთად.

1540

ყიფიანი დიმიტრი—კაზარმობა ანუ საქმე ქართველთა შეთქმულობაზედ 1832 წელსა. XX

16 ფ.; 35×22,3; თაბახი ქაღალდი, აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.].

„კაზარმობა ანუ საქმე ქართველთა შეთქმულობაზედ 1832 წელსა.—ახლა მე თითქმის სამოცდაათი წლისა ვარ, ვარ ჯანმრთელი, სულითა და გულით დამშვიდებული და საზოგადო მოღვაწეობისაგან თავისუფალი...“ 1 r—16 v.

შენიშვნა: „კაზარმობა“ თარგმნილია რუსული ენიდან დ ი მ ი ტ რ ი ყ ი ფ ი ა ნ ი ს შვილის, კ ო ტ ე ყ ი ფ ი ა ნ ი ს მიერ.

ანდერძი (მთარგმნელის): „1884-სა წელსა, იანვარში, განსვენებულმა ჩემმა მამამ, დ ი მ ი ტ რ ი ი ვ ა ნ ე ს ძ ე ყ ი ფ ი ა ნ მ ა, დასწერა რუსულად ეს ამბავი ხელო მოხსენებული სათაურით. ახლა ამ ამბავს მე, შვილი მისი, ვსთარგმნი ქართულად, რომ გადავსცე პატივცემულ ახალ ქართულ ჟურნალის „მნათობის“ რედაქციას თავის ჟურნალში დასაბეჭდავათ. ქართველებისათვის წასაკითხავად, რადგანაც ძალიან ბევრმა არც კი იცის, რომ ჩვენს საქართველოში ოდესმე მომხდარიყოს ქვემო მოლ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სენებული საქმე, რომელსაც მაშინ, ესე იგი 1832 წელს, დაერქვა „კახარმობა“ და მთავრობამ კი უწოდა: „საქმე ქართველთა შეთქმულობისა“. რათ დაერქვა ამ შეთქმულობას „კახარმობა“ და რა მიზეზებმა გამოიწვია საქართველოში ქართველთა შორის შეთქმულობა, ამას პატივის საცემი მკითხველი ქვემოდ ამოიკითხავს. მე მხოლოდ თარგმნით მივსდევ ისე, როგორც ჰქონდა დაწერილი ჩემს მამას და ამ სტატიის დასამთავრებლად ამოვკრიფავ ზოგიერთს შემთხვევებს ამ საქმის შესახებ კავკასიის არხეოგრაფიის კომისიის აკტებიდან, სადაც ფრიად ვრცლად არის მოღსენებული „კახარმობის“ საქმე. ახლა მივჰყოთ ხელი მამი ჩემის ნაამბობს“. 1 r.

1541

არაკების კრებული. XIX—XX

22 ფ.; 17,4×22,3; ქაღალდის რვეული: უყდრო; მხედრული (ფანქრით ნაწერი); მთარგმნელი—ალ. სარაჯიშვილი; დაწერილია ა. ალ. სარაჯიშვილის ხელით; [XIX—XX ს.].

1. „ყვავი და მელა (პოლონურიდან).—ყვავი ხეზე შემჯდარიყო და პირში ერთი ნაჭერი ყველი ეჭირა—ჭამას უპირებდა...“ 1 r—1 v.

2. „ჭრიჭინა და ჭიანჭველა.—ჭრიჭინამ მთელი ზაფხული ხტუნვასა და ჭრიჭინში გაატარა...“ 1 v.

3. „მერძევე.— მერძევე ქალაქს მიდიოდა და თან დიდი სარძევით რძე მიჰქონდა გასასყიდად...“ 2 r—3 r.

4. „მელა და ყურძენი.—შეძვრა მელია ვენახში, ნახა ხეზედ გასული ვაზი თვალშესულის მტევნებითა და სთქვა...“ 3 r.

5. „ვირი და ღორებელი.—ერთი ვირი მიდიოდა (საპალნე) მარილით დატვირთვული...“ 3 v.

6. „ცხვარი, მგელი და ლომი.—მგელს სადღაც ცხვარი მოეტაცნა და შესაჭმელად მიათრევდა...“ 4 r.

7. „ვირი და ბულბული.—ვირმა ბულბული დაინახა და უთხრა: „დიდი ხანია არ მინახევხარ და შენი სიმღერა არ გამიგონია...“ 4 r—4 v.

8. „ერეკლე მეფე და დალაქი.—პატარა კახს ერთი დალაქი ჰყვანდა, რომელსაც ძალიან სწყალობდა და ბევრს სილაღეს უთმობდა...“ 4 v—5 v.

9. „მთიული და ბაღი.—ერთი მთიული, ბაღის უნახავი, ბარად ჩამოვიდა...“ 5 v—6 r.

10. „კუ და მორიელი.—კუ და მორიელი დაძმობილდნენ. წავიდნენ გზასა და გასავალი წყალი დახვდათ...“ 6 r—6 v.

11. „ერთობა.—მეფე ვინმე იყო დიდებული, ოცდაათი ვაჟი ჰყავდა...“ 6 v—7 r.

12. „ყვინჩილა და მზე.—გათენებისას ყვინჩილამ იყივლა: „თენდებაო...“ 7 r.

13. „ღორი და მუხა.—ღორმა, რკოთი გამძღარმა, მუხის ძირს გამოიძინა...“ 7 v.

14. „მეფე და მხატვარი.—მეფე ვინმე იყო ცალ-თვალი, ჰყვანდა მხატვარი ხელოვანი და მიზეზს ეძებდა მის მხატვრისასა...“ 7 v—8 r.

15. „სამი თავი (თათრულიდან).—ორნი ძმანი ტყეში ნადირობდნენ და ერთს ალაგს სამი კაცის ქალა ნახეს...“. 8 r—8 v.

16. „ყაენის ბრძანება.—კურდღელი მორბოდა გულ-გახეთქილი, გზაში მეორე კურდღელი დახვდა და ჰკითხა...“ 9 r.

17. „გლეხი და ვირი.—ერთს გლეხს ვირი ჰყვანდა, ინახავდა ისე, როგორც მის ვირობას შეეფერებოდა...“ 9 r—11 r.

18. „სამაგალითო მეგობრობა (პოლონურიდან).—ყაფაზაში დამწყვდეულს ლომს მიუჩინეს მსახურად, ამხანაგად და მანუგეშებლად ძაღლი...“ 11 r—12 r.

19. „შაპანი (ებრაულიდან).—მამა: რა იქნებოდა, რომ რაც ქვეყანაზე კაცებია, ერთ კაცად ქცეულიყვნენ?—შვილი: ჰაი თუ კაცი იქნებოდა!...“ 12 v—13 r.

20. „უცნობნი (ტურგენევისებური).—ქრისტე-ღმერთი მოწყენილი სამოთხეში დაბრძანდებოდა...“ 13 r—13 v.

21. „ბავშვი და ჩურჩხელა.—ბავშვი ტიროდა: „დედილო, ჩურჩხელა მომეცით...“ 13 v—14 r.

22. „მამალი და მარგალიტი.—მამალი რომ ნაგავს ჰქექდა, ნახა მარგალიტი და სთქვა...“ 14 r—14 v.

23. „ვირი და მელა.—საიდან მოჩანჩალობ ნათლიჯალაბო? ჰკითხა მელიამ ვირსა...“ 14 v—15 r.

24. „უბედური ყომარბაზი.—იყო ვინმე ყომარბაზი მეტის მეტად უბედური...“ 15 r—16 v.

25. „სადაურიაᲐ (ჩინური).—შანხაის მოქალაქეს ტე-ლინგს ორი მეზობელი ჰყვანდა...“ 16 v—17 r.

26. „ნიკორა და შვინდა.—გლეხი კაცი ერთს ულელს ხარს მიერეკებოდა: შვინდასა და ნიკორას...“ 17 v—18 r.

27. „ბაყაყი და ხარი.—ბაყაყმა თავის წუმპიდან დაინახა საძოვარზედ ხარი...“ 18 r—18 v.

28. „მელა და წერო.—მელამ წერო სადილად მიიპატიჟა...“ 19 r.

29. „პეპელა, ჭრიჭინა და ხვლიკი.—პეპელა ბაღში დაფრინავდა, ხან ერთ ყვავილს ეკონებოდა, ხან მეორეს...“ 19 r—20 r.

30. „სამივე სჯობია (ჩინმაჩინური).—მოგეხსენებათ, ჩინეთი უცნაური და საკვირველი ქვეყანაა...“ 20 r—21 r.

31. „უკუდო ვირი.—ვიღასიც უკუდო ვირი, მეტად დატვირთული და ქანც-გაწყვეტილი, ტალახში ჩავარდნილიყო...“ 21 r—22 r.

შენიშვნა: 1. არაკები თარგმნილია ალ. სარაჯიშვილის მიერ.

1542

უალდი ოსკარ—სალომე. XX

40 ფ.: 17,7×22,3; ქაღალდი; (სამი აუკინძავი რვეული); მხედრული (ფანქრით ნაწერი); მთარგმნელი: ალექსანდრე სარაჯიშვილი; დაწერილია მთარგმნელის ხელით; [XX ს.].

„სალომე. ტრაგედია ერთ მოქმედებად ოსკარ უალდისა.—დიდი ერდო იროდის სასახლეში, რომელიც ერთვის სანადიმო დარბაზს. რამდენიმე მეომარი დგას მოაჯირს მიბჯენილი. მარჯვნივ დიდი კიბე, მარცხნივ—მოშორებით ძველი აუზი, დამწვანებულ ბრინჯაოს მოაჯარით შემოვლებული.—ახალგაზრდა სირიელი: როგორა შვენის ამაღამ სალომე ბატონიშვილი!..“ 1 r—40 v.

შენიშვნა: 1. ტრაედიის ტექსტს წინ უძღვის მომქმედ პირთა ნუსხა.

2. რვეულის ბეჭებზე მთარგმნელის ხელითვე დაწერილია ზოგიერთი ადგილის თარგმანის სხვა ვარიანტები.

3. ტექსტი თარგმნილი უნდა იყოს რუსულიდან.

1543

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1544

გ. იოსელიანის რეცენზია პეტრე კონჭოშვილის წიგნზე: „მოგზაურობა წმ. ქალაქს იერუსალიმსა და წმ. ათონის მთაზე“

16 ფ.: 22,3×17,3; ქაღალდი (აუკინძავი რვეული); მხედრული; დაუწერელია: 15 v-დან 16 v-მდე: 1901 წ.

„მოგზაურობა წმ. ქალაქს იერუსალიმსა და წმ. ათონის მთაზე დეკანოზის მ. პეტრე კონჭოშვილისა. 1901 წ.—მის შემდეგ, რაც საქართველოში ქრისტეს სჯული დამყარდა, ქრისტეს მოსავნი ქართველნი თითქმის შეუწყვეტლად მიისწრაფებოდნენ იმ წმ. ადგილისაკენ, სადაც იშვა მაცხოვარი ჩვენი, იღვაწა და წამებულ იქმნა...“ 1 r—15 r.

შენიშვნა: ტექსტი ავტორის ხელით არის ნასწორები.

1545

მდუმარე ღამეში (თარგმანი). XX

5 ფ ; 21×16,5; ქაღალდი (რვეული, დაფურცლული); მხედრული; მთარგმნელი — ტასო ყიფიანი (? v); [XX ს.].

„მდუმარე ღამეში.—მზის დასვლა იმ დღეს საუცხოო იყო, ბინდდებოდა, კლდეები სოსანისფრად შეღებილიყვნენ, მიდამო სდუმდა, დაჩრდილულიყო, მთელი დედა-მიწა ბინდს მოეცვა...“ 1 r—5 v.

შენიშვნა: ტექსტი გასწორებულია სხვა ხელით (?).

1546

გაბაშვილი ეკატერინე—ავტობიოგრაფია. XIX—XX

2 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი (თაბახი); მხედრული; ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.].

[ავტობიოგრაფია]. „ეკატერინე რევაზის ასული გაბაშვილისა, მამით რეევაზ თარხნიშვილის ქალი, დაიბადა ქალ. გორში 1851 წელს, 16 თიბათვეს...“ 1 r—2 r.

1547

განდეგილი—ავტობიოგრაფია. XX

6 ფ.; 22×13,3; ქაღალდი (ცალ-ცალკე ფურცლები); მხედრული; ავტოგრაფი; [XX ს.].

[ავტობიოგრაფია]. „მე დავიბადე მდიდარ ფეოდალის ოჯახში 1864 წელს, 2 ოქტომბერს. მამაჩემი ძველს გამოჩენილ გვარს ეკუთვნოდა, დედა მაიორის ანდრია მარჯანიშვილის ქალი იყო, მდიდარს ოჯახში აღზრდილი, დარბაისელი ქართველი ქალი, ზედმიწევნით მცოდნე საშშობლო მწერლობისა...“ 1 r—6 r.

1548

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1549

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1550

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1551

წერეთელი ვასილ—სიყმაწვილე და სიბერე. 1901

11 ფ.; 35,3×14,3; ჭაღალდი; აუკინძავი ფურცლები; მხედრული; ავტოგრაფი; 1901 წ. (11 r).

„სიყმაწვილე და სიბერე.—ახალი შესული ვიყავი უნივერსიტეტში, მომხიბლველი რამ იყო მაშინ იგი, ახალგაზრდობა უფრო ლაღი და თავმომწონე, უფრო თავის მოიმედე იყო...“ 1 r—11 r.

შენიშვნა: 1. წერილი „ივერიაში“ გამოსაქვეყნებლად ყოფილა დაწერილი (იხ. ავტორის მინაწერი 11 r-ზე).
2. დათარიღებულია 1901 წლის 22 დეკემბრით (11 r).

1552

ჰიშურელი—სახელი გაგვიტყდა. 1902

3 ფ.; 35,5×11; ჭაღალდი; აუკინძავი; მხედრული; 1902 წ. (3 r).

„ჰ ი შ უ რ ე ლ ი.—სახელი გაგვიტყდა...“ 1 r—3 r.

შენიშვნა: ტექსტი სასტამბოდ წითელი მელნით არის ნასწორები.

1553

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1554

სწავლანი წირვისანი. XIX

52 ფ.; 11,4×8,7; ჭაღალდი; უყდო (რვეულად შეკერილი); მხედრული; [XIX ს.]; დაუწერელია: 26 v-დან—48 v-მდე, 50 r-დან 51 v-მდე.

„სწავლანი წა წირვისანი.—რა ჟამს მწირველი .ტრაპეზის წინ მივა, უფლისა ჩვენისა იესი (!) ქრისტეს წასველასა (!) მოასწავებს, რაჟამა მოციქულებთან რომ ბაღში, გინა წალკოტში მი... —ეს ლოცვა თქვი...“ 1 r—25 v.

შენიშვნა: დართული გორის კათოლიკური ეკლესიის შესახებ ცნობები: ა. „ჩყიხ წელსა, ივნისის ლ-სა დღესა იკურთხა საძირკველი მთავარუფროსი პატრი ფრანჩისკო ანტონისაგან და პატრი ონოფრიოსაგან. ვითარ საკვარელ არიან საყოფელნი შენნი, უ~ო ძალთაო!“ 49 r. ბ. „ჩყკბ-სა წელსა, ოქტომბრის კა დღესა, შაბათს, შუადღის ჟამ, გორის კათოლიკეთა ეკლესია იკურთხა პატრი იოსებისაგან დილის ლოცვის თქმით და შემდგომად წა ზიარებით იკურთხა პატრ მთავარუფროსი პატრი ფილიპესაგან გარს დიდებით შემოვლით, მუზიკანტით. ამავ ღამეს ჩირაღდანი, შუშხუნები და მუსიკა იყო. კვირა დილაზედ პირველად პატრი იოსებმა სწირა, მერე პატრი უფროსმა დიდებით სწირა. ამავ დღის სალამოს ვესპრო გარდავიხადეთ“. 49 r—49 v. გ. „ჩყკგ წელსა, იანვრის კგ დღეს პატრ მარიოზ გარდაიცვალა, რომელმაც თავის შრომით ესეცე ზემო ხსენებული ეკკლესია და მონასტერი აღაშენა და თავის ცხოვრება წმიდათ გაატარა, დაეფლა ახალს საყდარსა“. 50 r.

1555

ავგაროზი. 1865

28 ფ.; 11×9; ქაღალდი; ნაჭერგადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული; 1865 წ. (24 r); გადამწერი—ალექსი გელაძე (24 r).

«ავგაროზი». „შეგინებულისა მიმართ ვილოცოთ.—მეუფეო, უფალო, ღმერთო ჩვენო, რომელი მაღალთა შინა დამკვიდრებულ ხარ და მდაბალთა ხედავ, რომელი წაიღთა შინა განსვენებ! ქებულო ეგე ისრაილისა! მოყავ ყური შენი და ისმინე ვედრება ჩვენი...“ 1 r—19 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტს დართული აქვს სია იმ ადგილებისა, სადაც წმ. გიორგის სახელობის ეკლესიებია: „ლოცვა სამას სამოცდაბუთის სენის და ჭირის განმაჭარვებელი.—წა გრი შავარშეთისაო, წა ლიკნის ხვისაო...“ 19 v—23 v.

2. ხელნაწერის 27 r-ზე მოთავსებულია „დადგის“ ცხრილი.

3. 24 v—26 r-ზე მოთავსებულია „პრეტენიკ ალექსის“ ლექსი.

ანდერძი გადამწერისა: „ავგაროზი ესე გადმოწერილ არს პრიჩეტნიკის ალექსი გელაძის მიერ 1865 წყოე-ს წელსა, ოკდომბრის დ-ს დღესა“. 24 r.

1556

წამება წმიდისა მარინასი. XIX

22 ფ.; 11×9; ქაღალდი, რვეულად შეკრული; უყდრო; მხედრული; თავი და ბოლო აკლია; [XIX ს.].

[წამება წმიდისა მარინესი]„... „მზისა და უბრიდა,
მუნ ანტიოქიას შევიდა მეტად დიდისა ერითა,
ბილწთა საქმეთა იქმოდა, მე ვეღარ ვიტყვი ენითა,
დაჯდა მაღალთა საყდართა განცხრომითა და მღერითა,
მუნ მიიყვანეს მარინა პირითა მშვენიერითა...“ 1 r—22 v.

წ უ ხ ე ბ ა: „...რა მარინა გამოვიდა საპყრობილედ ბნელისაგან,
წარადგინეს მის წინაშე, ხმა ისმოდა ხელმწიფისაგან,
რქვა მას მთავარმა: ისმინე, მდიდარ გყო საჭურჭლეთაგან...“.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 1. „წამება“ დაწერილია ლექსად, ლექსითი სტრიქონების დაუცველად, გაბმით.

2. ტექსტი ნაკლულია. ძველი პაგინაციით იწყება „ხ“ [7] ფურცლიდან.

1557

ცხოვრება იოანე ზედაზნელისა. 1713

12 ფ.; 25,5×16; ქაღალდი; უყდრო, დაფურცლული; ნუსხური (სათაურები სინგურით, აბზაცების დასაწყისები ასომთავრული); 1713 წ. (11 v); გადამწერი—გაბრიელ საგინაშვილი (11 r); ადგილი—გარეჯის უდაბნოს მრავალმთის ნათლისმცემლის მონასტერი.

„თვესა მაისსა ზ. ცხორებად წ~ისა მამისა ჩ~ნისა იოანე ძედაძნელისა, რომელი ბრძანებითა ღ~ღთა და წინამძღ~რობითა სულისა წ~ისთა მოიღწინა ქ~ყნით შუაჲმდინარით ქყ~ნდ ქართლისა ათორმეტთა მოწაფეთა მისთა წ~თა თანა; განაახლა და განავრცო წ~ნ მამამან ჩ~ნმ~ნ ქ~ს მიერ ქართლისა კათალიკოზმან არსენი, გვაკურთხენ, მამაო!—სულნი მართალთანი ჴელთა შინა ღ~ისათა წერილისაებრ და არა შეეხოს მათ რაჲთურთიით რ~ივე შემაწუხებელთაგანი, ვითარ განწმედილთა მიწ~თაგანი...“ 1 r—10 r.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 1. ხელნაწერი ქართველ წმიდათა ცხოვრებათა კრებულის (იხ. A-130) ფრაგმენტს წარმოადგენს და, გარდა იოანეს ცხოვრებისა, შეიცავს გაღამწერის ანდერძს (11 r—v) და წიგნის ხანდუკს (12 r).

2. იოანე ზედაზნელის ცხოვრების სათაურის ტექსტის ზემოთ მთავსებულია იოანე ზედაზნელის „საკითხავის“ დასასრული 1 r.

3. ცხოვრების ტექსტს დართული აქვს: ა) „სახელები წ~თა მოწაფეთა იოანე ზედაძნელისათა: დავით გარეჯელი...“ 10 v. ბ) „სახელები წ~თა მამათა ქრისტეს მიერ აღსრულებულთა ზედაძნის შინა, შემდგომად იოანესაჲ.—ხოვანი ნეტარი იოვანე...“ 10 v.

4. „ცხოვრება“ იოანე ზედაზნელის მეტაფრასული რედაქციაა და მისდევს საბინინის მიერ გამოცემულ ტექსტს. (იხ. საქართველოს სამოთხე. გვ. 193).

ა ნ დ ე რ ძ ი (გადამწერის): „კურთხეულ არს მამაჲ, რომლისა მიერ ყოველივე შეიქმნა და კურთხეულ არს ძე, რომელისაგან ვჰპოვეთ კაცთა ცხოვრებაჲ და კურთხეულ არს სული წმიდაჲ, რომელი უძლურებასა ჩ~ნსა კურნებს და ნაკლულევანებაჲსა ჩ~ნსა ალავსებს, რომელმან უღირსებაჲსა ჩემი არა ულ~რს იჩინა, არაჲ~ე მიმიძღვა მე მცნებაჲთა მისთა გზასა და არა ჴუეებულ მყო კეთილთაგან, არამედ ღ~ის მყო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბრძანებაათა მისთა აღსრულებად, რომლისა შეწევნითა და მეოხებითა ჴელ ყოვ
მეცა ძალისაებრ ჩემისა მე ულირსმან ხუცეს მონოზოანმა გაბრიელ საგინაო-
შვილმან წ[ი]სა ამის წიგნისა აღწერად უდაბნოსა მას გარესკანისსა მო-
ნასტერსა მრავალმთის ნათლისმცემელისა მას ჟამსა, ოდეს მეუობდა მეფე-
თა შორის წარჩინებული ვახტანგ საქართველოსა ზედან და მჯდომარე იყო
ტახტსა ზედა სპაბარიაქოსა კათალიკოზად ძმა მისივე დომენტი, რომელი მას
ოდენ შე[ე]კრიბა წიგნი ესე ერთად განბნეული, რომელი ჟამთა დავიწყებისაგან მიუა-
რულ იყო ცხოვრებაანი და ღვაწლნი მათნი, რომელნიცა ჩვენ ქართველთა წმინდანი
გამობრწყინვებულ იყვნეს. ჴ[ე]წსა მ[ო]სა მამანი, გინა დედანი ანუ ერის კაცნი
შვილნი მდიდართა და წარჩინებულთანი, რომელთაგ უდაბნოთა შინა მოე[ღ]წათ
ღ[ვ]წლი კეთილი და რომელნიმე ჟალაჭთა და სოფელთა შინა ქრისტეს აღსარები-
სათჳს ბაარბაროზთა მიერ მოწყუდილ იყვნეს. ხოლო მე ესე, რომელი მჯდურ ვიყავ
მონასტერსა მას, რომელი ზემო ვახსენე და ვიქცეოდე ჴელ შინა სულიერთა მათ
მამათა ჩემთაჲთა, ვიტყჳ: წ[ა] ნ[ო]ფრეს, მ[ა]მასა ხ[ა]რ[ი]ტ[ო]ნს და ღირსსა
მოძღუარსა და მასწავლელსა ჩემსა ბ[ე]სარიონს ორბელს ძესა, რომელ-
თა ბრძანებითა და ლოცვითა ჴელად ვიხვედ წიგნი ესე და არა ურჩ ვექმენ ბრძა-
ნებაასაჲ მათსა, არამედ სრულ ყოვ ძალითა ღ[მრთ]ი[სა]თა და შევსწირე მასვე მონასტერ-
სა ჩემსა დიდსა მას ჭადაგსა წინაშორბედსა მუუფისასა იოვანეს საჴრად ცოდვა-
თა ჩემთა. ჱ, შენ ყოველთა ნაშობთა უმეტესო და ყოველთაჲ ცოდვილთა სინანულად
მოჴ[ო]დებელო, დიდო და დიდებულო ნათლისმცემელო ქ[რ]ს, შეიწირე მცირედი ესე
ნაშრომი ჩემი, ვითარცა შეიწირა შენგან ნათელღებულმან მწჳლილი იგი ჭურივისა
და არა გარე მიაქცია, ეგრეთვე შენცა მი[ი]ღოვალე ესე დ[ა]ნუ გარე მიაქცევ პირსა
შენსა ჩემგან დღესა მას სასჯელისასა. ოდეს დაჯდეს მეუფე განკითხვად ცოდვილთა
და მართალთა, მაშინ შენცა მექმენ შუამდგომელ მ[ო]ტევებად ურიცხჳთა ბრალთა
ჩემთა, რათა არა შემრაცხოს მარცხენით თიკანთა თანა, არამედ რათა ღირს მყოს
შერთეაჲთ მარჯჳენით ცხოვართა თანა დამკვიდრებად. ქრონიკონსა ჳა.

ამ ქრონიკონსა მოვიდა ყრმა მცირე შვიდის წლისა ელისე ძმის წული ჩემი,
სადა მე ვმკვიდრობდი მონასტერსა ზემ[ო]წერილსაჲ“. 11 r—11 v.

მინაწერი (გადამწერის): „ი[ე]ნე ზედაძენელო, მეოხ მექმენ გაბრიელს“. 10 r

1558ა

ვახტანგის სამართალი. XVIII

1 ფ.; 20,5×16,7; ქაღალდი; ფრაგმენტი; მხედრული, დასაწყისები სინგურით; [XVIII ს.].

[ვახტანგის სამართალი:] „...მღვდლის სისხლი, ამასთან დიდებულის ვაჭრის ქვემოთის მეორე ვაჭრის სისხლი. ამასთან ასრე დაკლებით მსახურის სისხლი ოცდაოთხი თუმანი. ამასთან მთავარ დიაკვნის სისხლი, ამასთან შუა ვაჭრის ქვემოთის მესამე ვაჭრის. ლგ. გლეხის კაცის სისხლი თორმეტი თუმანი...“ 1 r—v.

წ[უ]დ[ე]ბა: „...ესეცა არის მოხელე, თუ სხუა ბატონის წარჩენელი ყმა ბატონის სამსახურზედ მოუკლავთ, იმისი კიდევ მეტი არის. თუ ხელწიფემ იმ მჭნელს არ უწყრომა, და თუ უწყრომა...“.

1558 ბ

საგალობლები. XVII—XVIII

1 ფ.: 16,7×7,3; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, სათაურები სინგურით [XVII—XVIII ს.].

[საგალობელი] „...სათა განსწმიდა სარწმუნოებისა თესლი და სთესე ტიტი. სამხატოვანებით ჰქადაგებდ ერთ ღ~თსა ნეტარო. და მრავალ ღ~თბისა ბნელი წყუდიადი განჰჭრიდე სოფლით და ცნობად ღმრთისა წარუძეღუ ურწმუნოთა, ტიტე...“ 1 r—v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...პატივგცემთ შენ, ღმერთშემოსილო ტიტე მოციქულო!... მსგეფსნი და წ~ისნი. უ~გბა დ. ზრ~ა უვლ...“.

1558 გ

მოთხრობა გამოცხადებისათვის ღ~თისმშობლის ხატისა, ტიფინისად წოდებულისა. XIX

2 ფ.; 17 ×11,8; ქაღალდი; ფრაგმენტი; მხედრული; ქაღალდი კიდურებშემოცვეთილი; [XIX ს.].

„მოთხრობა გამოცხადებისათვის სასწაულთმოქმედისა ყოვლად წმიდისა ღ~თის მშობლისა ხატისა და წოდებულისა ტიფინისად სამძღუართა შინა დიდისა ნოეველოროდისა.—წელთა შექმნიდგან სოფლისათა ექუსი ათას შვიდას ოთხმეოცდა ათურმეტსა, დროსა კეთილ მსახურისა მპყრობელობისა დიდისა თავადისა დიმიტრი იოანოვიჩისათა, ხოლო დღეთა შინა უწმიდესისა მიტროპოლიტისა პიმენისა არხიეპისკოპოზთურთ დიდისა ნოეველოროდისა ალექსიისათა ცხად იქნა ყოვლად პატიოსანი ხატი ყოვლად წმიდისა ღ~თისმშობლისა...“ 1 r—2 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...მეყსეულად იწყეს კვეთა ხეთა საეკლრებელისა ტაძრისათვის, რომელიცა დააფუძნეს მასვე მთასა ზედა და ამასვე დღესა შინა შეკვთოს (!) სამი უკუ გვირგვინი და გარეშე მიუწყეს...“.

1558 დ

საგალობლები. XV—XVI

1 ფ.; 12×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაზიანებული; ნუსხური; [XV—XVI ს.].

„...ამბორს უყოფდეთ და ნუ უკუე ესრეთ იტყოდიან მისა მიმართ: აჰა ესერა... მეგობარნი ჩ~ნნი...“ 1 r—v.

წყდება: „...აჰა, ძმანო, ძმათათაგან განვეშორები და მეგობართაჲ ყოველთავე. დაგიტევებჲ და წარვალ და თუ სადა წარვალ ყოვლად...“ 1 v.

1559

ლათინური ტექსტი.

1560

იტალიური ტექსტი.

1561

იტალიურ-ლათინური ტექსტი.

1562

ლათინური ტექსტი.

1563

ფრანგულ-იტალიური ტექსტი.

1564

ლათინური ტექსტი.

1565

ფრანგული ტექსტი.

1566

ფრანგული ტექსტი.

1567

ლათინურ-იტალიური ტექსტი.

1568

ფრანგული ტექსტი.

1569

ფრანგული ტექსტი.

1570

ლათინური ტექსტი.

1571

ფრანგულ-ლათინური ტექსტი.

1572

იტალიური ტექსტი.

1573

ლათინური ტექსტი.

1574

ლათინურ-იტალიური ტექსტი.

1575

იტალიური ტექსტი.

1576

იტალიური ტექსტი.

1577

იტალიური ტექსტი.

1578

იტალიური ტექსტი.

1579

იტალიური ტექსტი.

1580

იტალიური ტექსტი.

1581

იტალიური ტექსტი.

1582

იტალიური ტექსტი.

1583

იტალიური ტექსტი.

1584

იტალიური ტექსტი.

1585

იტალიური ტექსტი.

1586

ლათინურ-იტალიური ტექსტი

1587

ლათინურ-იტალიური ტექსტი.

1588

იტალიური ტექსტი.

1589

იტალიური ტექსტი.

1590

ფრანგულ-იტალიური ტექსტი.

1591

იტალიური ტექსტი.

1592

იტალიური ტექსტი.

1593

იტალიური ტექსტი.

1594

იტალიური ტექსტი.

1595

იტალიური ტექსტი.

1596

იტალიური ტექსტი.

1597

იტალიური ტექსტი.

1598

იტალიური ტექსტი.

1599

იტალიური ტექსტი.

1600

იტალიური ტექსტი.

1601ა

დოკუმენტების კრებული. XIX

48 ფ.; 25×18,5; ქაღალდი: მუყაოს ყდა; მხედრული: გ. დამწერი—მიქელ თამარაშვილი; [XIX ს.]; დაუწერელია: 1 r—v.

1. ალექსის გულის არზა კარდინალთა მამამთავრისადმი. 2 r—3 r.
2. წერილი [შაჰნავაზ] მეფისა კლემენტი X-სადმი. 3 r—4 r.

შენიშვნა: წერილს დართული აქვს შენიშვნა, სავარაუდოა თამარაშვილისა: „NB ეს წიგნი უნდა იყოს გამოგზავნილი 1670—76 წლებში. ამ შანავაზ მეფემ ალექსანდრე VII[ს] მისწერა ერთი წიგნი 1664—ს. ამაზედ იხილე 229 ეოლუმის **რჳეული** მეორე. გვ. 41.

ამ წიგნის ლათინური იხილე წიგ. 2. გვ. 98. აგრეთვე იხილე ტომი 229, ყდა 2, გვ. 41".

3. [შაჰ-ნავაზის] წერილი პატრი ბონავენტურა დე ლეკორატისადმი. 4 v—5 r.

შენიშვნა: წერილი დაწერილია 1675 წ. 5 r.

4. იმერეთის მეფის ბაგრატის წერილი პატრი სერაფინო დე მელიკოჩიასადმი (Melicocia). 5 v.

5. შოშიტა რაჭის ერისთავის წერილი პატრი სერაფინოსადმი. 5 v.

6. ალექსის წერილი პატრი სერაფინოსადმი. 6 r.

7. ალექსის წერილი სერაპიონისა და რაფაელისადმი. 6 r—v.

8. ალექსის (Alessio de Ghiorghianiani) წერილი ფარსადან ბეგისადმი. 6 v—7 r.

9. საქართველოს მეფის შაჰნავაზის წერილი ალექსი დე გიორგიანიანისადმი. 7 r.

10. [ლექსი]. — „თქვენ დომინიკოს იხსენიებთ, ჩვენ არ გვესმა აროსა..." 7 v.

11. ინვენტარი იმ ქონებისა, რომელიც ერთ თავადს (principe) წაართვეს. 7 v—8 r.

12. ასლი მემორიალისა, რომელიც მეფე შაჰ-ნავაზს წარუდგინეს პატრებმა თეოდორე ვართაპეტისა და მარტიროზის წინააღმდეგ. 8 r—v.

13. მემორიალი, რომელიც პატრებმა წარუდგინეს გ. ბატონიშვილს. 9 v—10 r.

14. ფრანგ იოანეს მემორიალი შაჰ-ნავაზისადმი. 10 r.

15. ალექსი გიორგიანიანის წერილი პატრი ბერნარტოსა და სხვა პატრების მიმართ. 10 v—11 r.

16. ალექსის წერილი პატრი ბერნარტოსადმი. 11 v.

17. წერილი პატრი ბერნარტოსადმი. გამგზავნი არ ჩანს. 12 r—13 r.

18. ალექსის წერილი პატრი ბერნარტოსადმი. 13 r.

შენიშვნა: ამ წერილს ერთვის მ. თამარაშვილის შენიშვნა: „ამის შემდგომ არიან ბევრი მოკლე წერილები სომეხ კათოლიკე ხოროშანი ქალისა პ. ბერნადეთან გაგზავნილი. ამათში საინტერესო არა არის რა, თავისი შვილებისა, ოჯახობასა და თავის გულის ამბავს სწერს და ხშირად ერთ და იგივე რამეს ბევრჯელ ახელმეორებს". 14 v.

19. ასთანდარის წერილი. 1682 წ. 14 v—15 r.

20. პატრი ბერნარდესადმი მიწერილი კათოლიკე ქაიხოსროს წერილის მოკლე შინაარსი. 1691 წ. 15 v.

21. ესტატეს წერილი ზურაბ კათოლიკესადმი. 1673 წ. 15 v—16 r.

22. ყულინა ბაყალი (!) გოგინაშვილის წერილი ბერნარდოსადმი. 16 r—v.

23. წერილი ბერნარდოსადმი. 1681 წ. 16 v—17 r.

24. ყულინას წერილი პატრი ბერნარდოსადმი. 17 r—v.

25. წერილი პატრისადმი. არ ჩანს არც გამგზავნი, არც მიმღები. 1677 წ. 18 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

26. ალექსის წერილი პატრი ბერნარდოსადმი. 19 r—19 v.

27. პატრი ბერნარდოს წერილი სპირიდონ გუნაოელისადმი. 1671 წ. 19 v.

28. პატრი ბერნარდოს წერილი ბ-ნ ესტატესადმი. 1682 წ. 20 r.

შენიშვნა: ამ წერილის ბოლოს მ. თამარაშვილის ხელითვე მიწერილია: „ამაგე წიგნში კიდევ არიან რამდენიმე წიგნი, თუ პატრი ბერნარდეს და თუ მასთან სხვადასხვა პირებისაგან მოწერილი. მაგ. დარეჯანასა ხვარაშანასა და სხვა, ამათში საინტერესო არ არის რა. ყველა უმზერს საცალკეო გარემოებას და აგრეთვე სულიერ დრიგებას". 20 r.

29. ქუთაისის კათოლიკეთა წერილები „ლიონის პროპაგაციონ-დე ფუა-სადმი". 20 v—21 r.

30. [თხოვნა]. ახალციხის კათოლიკენი პატრი ფრანჩესკოს საშუალებით თხოულობენ პაპი გრიგოლ XVI-ს შეჩვენების მოხსნას. 1832 წ. 20 r—22 r.

31. ახალციხის კათოლიკეთა წერილი უუწმიდეს მამასთან. 1840 წ. 22 v—23 r.

32. წერილი—შესხმა პატრი ბერნარდესადმი..." 24 r.

33. [ბეჟანიანი] „აჰა პირველი დასაწყისი ბეჟანისა და მანიჟავის საქმე—
თურან ტახტი დაიკარგა, ქორციელი ყველა სცნობდა,
დაემოყვრნეს თავადები, ქაიხოსროს ყველა ჰყმობდა..."
24 r—37 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მ. თამარაშვილისვე ხელით მიწერილია: „კიდევ გადმოსაწერია ბოლო 64 სტრიჭონი".

34. გორელი ალექსი გორიჯანიძეს წერილი პაპი კლემენტი მეათესთან. 1676 წ. 38 r—40 v.

35. ქართველ ქრისტიანეთა ადათების შესახებ. 1672 წ. 41 r—v.

36. დოკუმენტი იტალიურ ენაზე. 41 v—42 r.

შენიშვნა: 1. დოკუმენტებს წინ უძღვის მ. თამარაშვილის ცნობა ხელნაწერის სადაურობაზე „Torre del Greco. Orfanotofio della s. s. Trinita. ეს შემდეგი წერილები არის გადმოწერილი ერთი პატარა ხელთნაწერი წიგნისაგან, რომელიც შემოუკრეფია კაფუჩინ პ. ბერნარდე ნეაპოლიელს. ეს წავიდა საქართველოში 1673, დაბრუნდა ნეაპოლში 1680". 2 r.

2. გარდა ბერნარდე ნეაპოლელის მიერ შეკრებილი მასალებისა, ხელნაწერში მოგვიანო ხანის (XIX ს.) დოკუმენტებიც არის შესული.

3. ბერნარდე ნეაპოლელის მიერ შეგროვილი დოკუმენტების უმრავლესობა და ამასთანავე ცნობები ბერნარდეს შესახებ შეიტანა მ. თამარაშვილმა თავის წიგნში—„ისტორია კათოლიკობისა ქართველთა შორის". 1902 წ.

მინაწერები: (მ. თამარაშვილისვე ხელით): „პ. ბერნარდო 1680 ნეაპოლში ყოფილა. ეგრეთვე 1679-საც ... ქალაქში ყოფილა. 1678-ში და 1679—ერევანში იყო". (ზ. საცავი ფურცელი).

1601 ბ

ტორე დელ გრეკოს მონასტერში დაცული ქართული ხელნაწერების სია. XIX—XX

1 ფ.; 30,5×21; ქაღალდი; მხედრული; მ. თამარაშვილის ხელით დაწერილი: [XIX—XX ს.].

[ტორე დელ გრეკოში დაცული ქართული ხელნაწერების სია]. „1. წამება წმიდისა ევსტაქესი და მისი ძეთა და მეუღლესა. შემდეგი ამ წიგნისა შეიცავს მოთხრობას ბამან ხელმწიფისა...“ 1 r—v.

შენიშვნა: 1. ქართულ სიას დართული აქვს სხვა ჭაღალდზე და სხვა ხელით დაწერილი იგივე სია იტალიურ ენაზე.

2. სია შეიცავს 11 სახელწოდებას.

3. სიას დართული აქვს სხვა ცნობებიც ქართულ ხელნაწერებზე: ა. „ამ წიგნების გარდა არის სინდაკთან Michele Palombe-სთან ერთი მოკლე დიქსიონერი გრამატიკის ბრუნვებითურთ და ხელნაწერი სახარება ოთხი მახარებლისა“. 1 v. ბ. „ვატიკანის ბიბლიოთეკაში არის ერთი ხელთნაწერი ხუცური სახარება მშვენიერ მინაჭრით, მსგავსი იმისა, რომელიც აქვსთ გელათის მონასტერში“. 1 v.

1601 გ

ორი ქართული ზღაპარი. XIX—XX

4 ფ.; 27×20; ქაღალდი; მხედრული; დაწერილი მ. თამარაშვილის ხელით [XIX—XX ს.].

1. „იყო ერთი ღარიბი კაცი და დღიურად ოროლს ზურგ შეშას მოიტანდის. ერთს გაყიდის და სუმდის, მეორეს კი დაინთებდის...“ 1 r—3 r.

2. „იყო ერთი სახელმწიფო, ორი ჭელმწიფე იჯდა, ერთი მოსამართლე და მოწყალე, ერთი უსამართლო და ზალუმი...“ 3 r—5 v.

შენიშვნა: ზღაპრების ტექსტი გამოქვეყნებულია (იხ. ე ლ. ვ ი რ ს ა ლ ა ძ ე; „მასალები ქართული ფოლკლორის ისტორიიდან“. ლიტ. ძიებანი. ტ. IV. გვ. 363).

1602

იტალიური ტექსტი.

1603

იტალიური ტექსტი.

1604

იტალიური ტექსტი.

1605

იტალიური ტექსტი.

1606

ლათინური ტექსტი.

1607

იტალიური ტექსტი.

1608

ლათინური ტექსტი.

1609

ფრანგული ტექსტი.

1610

ლათინურ-იტალიური ტექსტი.

1611

დოკუმენტების კრებული. XIX

40 ფ.; ქაღალდი; უყდრო; მზედრული; გადამწერი—მიქელ თამარაშვილი; [XIX ს.].

1. წერილი ტერ ანტონ გოდებაძე ხუციანოვისა პატრი იოსების მიმართ. დაწერილი 1836 წლის 12 ნოემბერს. (1 r).

2. პირობის წიგნი. ახალციხის მოქალაქენი პირობას დებენ, რომ არ ჩაერევიან საეკლესიო საქმეებში და ითხოვენ პაპი გრიგოლ XVI-ს შეჩვენების მოხსნას. 1839 წ. 1 v.

3. წერილი პატრი ბონავენთურასადმი ახალციხის კათოლიკეთაგან. 2 r.

4. გრიგოლ ნეფისოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 2 r—v.

5. გრიგოლ ნეფისოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1842 წ. 2 v—3 r.

6. გრიგოლ ნეფისოვის წერილი საქართველოს „მთავარ უფროსისადმი". 1843 წ. 3 r—v.

7. ტერ იოსებ ხუციანოვის წერილი „საქართველოს კათოლიკეთ სათემო უფროსისადმი“. 1843 წ. 3 v—4 r.

8. ტერ იოსებ ხუციანოვის წერილი. 1843 წ. 4 r—5 r.

9. „ცირკულარი“ პატრი ბონავენთურასი. 5 r—6 r.

შენიშვნა: ბოლოში თამარაშვილის ხელით მიწერილია: „ეს სირჭულერი უნდა იყოს პ. ბონავენთურასი. 1845 დაწერილი“. 6 r.

10. იაკობ მურადოვის წერილი პატრი ქერუბინასადმი. 6 r—v.

11. იაკობ მურადოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1843 წ. 6 v.

12. წერილი ტერ პეტროსისადმი ახალციხიდან (1843 წ.). ამას ერთვის კონსტანტინეპოლის ეპისკოპოზის პატრი დამიანესადმი მიწერილი წერილის პირი. 7 r—v.

13. იოვანე მამულოვის წერილი პ. დამიანესადმი. 1843 წ. 7 v—8 r.

14. იოვანე მამულოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1843 წ. 8 v—10 r.

15. წერილი პატრი დამიანესადმი. 10 r—v.

16. წერილი ტერ ანტონისადმი ტერ აკობიანისაგან. 10 v.

17. არზა ღენერალ მაიორი რვალონისა (!) 11 v.

შენიშვნა: არზას აწიაზე მიწერილი აქვს: „საქართველო. იმერეთის სამოქალაქო გუბერნატორის კანცელარია, სტოლი 4. 7 სექტემბერს, 1843 წელ. № 9192. ქალაქი თბილისი“.

18. სამოქალაქო გუბერნატორის სახელზე დაწერილი არზა; ხელს აწერენ: ტერ იოანეზ იერემიან, ტერ სიმონ ტელანიან, გიორგი ზარაფიან...“ 11 v—12 r.

19. არზა ვართაპედ შაჰყულოვისა სამოქალაქო მილიციისადმი. 1843 წ. 12 r.

20. ტერ სტეფანე აღუშოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1844 წ. 12 v—13 r.

21. არზა დონ ანტონიო გლახოვის ქუთაისის სასამართლოსადმი. 1844 წ. 13 r—14 v.

22. ტერ იოვანე მამულოვის წერილი მამა დამიანესადმი. 1844 წ. 15 r—v.

23. ტერ იოვანე მამულოვის წერილი მამა დამიანესადმი. 1844 წ. 15 v—16 r.

24. ტერ იოვანე მამულოვის წერილი მამა დამიანესადმი. 1844 წ. 16 v.

25. ტერ სტეფანე აღუშოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1844 წ. 16 v—17 r.

26. ტერ იაკობ მურადოვის წერილი მამა დამიანესადმი. 1844 წ. 17 v—18 r.

27. ტერ გრიგოლ ნეფისოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 18 r.

28. ტერ იაკობ მურადოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1844 წ. 18 r—v.

29. ტერ იოსებ ხუციოვის წერილი. 1844 წ. 19 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

30. პატრი ფიორენცოს არზა ქუთაისის სამოქალაქო პოლიციისადმი. 1844 წ. 19 r.

31. იაკობ ზუბოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 19 r—v.

32. იოვანე მამულოვის წერილი მამა დამიანესადმი. 1845 წ. 19 v—20 r.

33. ტერ პეტროს აშუღოვის წერილი დონ ანტონისადმი. 1845 წ. 20 r—v.

34. ტერ იაკობ მურადოვის წერილი. 1845 წ. 21 r—22 v.

35. ტერ იაკობ მურადოვის წერილი. 1845 წ. 23 r—v.

36. ანდრია ზუბალოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1845 წ. 23 v.

37. ივანე ამირაღოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1845 წ. 23 v—24 r.

38. ივანე ამირაღოვის წერილი. 1845 წ. 25 r—v.

39. გაბრიელ ენდრონიკოვის წერილი პატრი დამიანესადმი. 1845 წ. 26 r.

40. ივანე ზუბალოვის წერილი. 1845 წ. 26 r.

41. ტერ იაკობ მურადოვის წერილი. 1846 წ. 26 v—28 v.

42. ტერ იაკობ მურადოვის წერილი პატრი ფლორენცისადმი. 1844 წ. 28 v—29 r.

43. სტეფანე იზმირელის წერილი. 1839 წ. 29 v.

44. სტეფანე იზმირელის წერილი პატრი ფრანჩისკესადმი. 1832 წ. 29 v.

45. იოვანე ისარლოვის წერილი მამა ფრანჩისკესადმი. 1840 წ. 30 r—v.

46. „ბეთლემიძე დემეტრისაგან მიცემული წიგნი თავისი ქალი ქეთოს მოსყიდულობასა ელიზბარისათვინ". 30 v.

შენიშვნა: სიგელის ბოლოს მიწერილია: „კაფუჩინების რომის არხივებიდგან". 30v.

47. დუქნის ადგილის ნასყიდობის წიგნი. მიმღები—პატრი ფილიპე, გამცემი—იაკობ აბიმელიქოვი. 1826 წ. 31 r—v.

48. ქუთაისის კათოლიკე ეკლესიის გამგის პატრი ქერაბინე სარავეცელის წერილი იმერეთისა და გურიის გამგე არხიეპისკოპოზის სოფრონიოსადმი. თარიღი—1840 წ. 31 v.

49. საჩივრის წიგნი ახალციხის ეკლესიის მიწების ჩამორთმევასთან დაკავშირებით. 32 r—v.

50. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი - იაკობ ფარემუზისშვილი. მიმღები—პატრი დამიანე; 1841 წ. 32 v—33 r.

51. ანტონ ყორღანოვის წერილი ბეიბუდოვისადმი. 33 r.

52. წყალობის სიგელი. გამცემი—ერეკლე II, მიმღები—პატრი ანდრია. 1781 წ. 33 v.

53. წყალობის წიგნი. გამცემი—იმერეთის მეფე სოლომონ არჩილის ძე, მიმღები—ქუთაისის პატრები. 1800 წ. 34 r.

54. წყალობის წიგნი. გამცემი—ოდიშთა და გურიათა დედოფალი დადიანის ასული მარიამი, მიმღები—პატრები. 1803 წ. 34 r—v.

55. წყალობის წიგნი. გამცემი—სოლომონ მეორე, მიმღები—პატრები. 1800 წ. 35 r.

56. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი—ბაციკაანთ ასლამაზას შვილი, მიმღები—ყორღანაანთ ზაალის შვილი. 1777 წ. 35 v.

57. „ანაწერი ახალციხისა და მისი თემის კათოლიკეთა სოფელთა შორის წელსა მას 1839-სა თუ მონათლულთა, თუ მიცვლილთა და თუ დაქორწინებულთა“. 36 r—37 v.

58. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი—ტინის ხიდელი თავაქალაშვილი ზურაბი, მიმღები—ბაღდასარასშვილი იოსეფი. 1763 წ. 38 r.

59. ფიცის წიგნი. გამცემი—გუნებაშვილი გრიგოლა. 1811 წ. 38 v.

60. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი—ბერუჩაშვილი, მიმღები—ტინტოლიაშვილი. 1823 წ. 38 v.

61. ხელწერილი. გამცემი—გრიგოლ აკოფაშვილი, მიმღები—პატრი იოსები. 1823 წ.; 39 r.

62. ხელწერილი. გამცემი—კრუხი-ჯამაანთ ოსეფას ძე ბატონჯანა. 1807 წ. 39 r.

63. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი—პეტრე ოგანეზასშვილი, მიმღები—პეტრე ვართანასშვილი. 1823 წ. 39 r—v.

64. დამტკიცების წიგნი. გამცემი—ტერ ანტონ თუმანოვი, მიმღები—ქუთაისის ეკლესიის ძმობა. 1819 წ. 39 v.

65. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი—ექიმი ოსეფაშვილი, მიმღები—სიმონა ხეჩინაშვილი. 1823 წ. 40 r.

66. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი—დალაჩი ანტონ ოსეფასშვილი, მიმღები—პეტრე ოსეფაანთ ანტონას შვილი. 1823 წ. 40 r.

67. პირობის წიგნი. გამცემი—სტეფანე დათიაშვილი. მიმღები—ქუთაისის კათოლიკეთა ეკლესია. 1817 წ. 40 r—v.

68. პირობის წიგნი. გამცემი—ანტონ კნიაზი და მისი მეუღლე თერეზინა, მიმღები—ქუთაისის დეკანოზი პატრი ბერნარდე. 1842 წ. 40 v.

69. პირობის წიგნი. გამცემი—დათოშვილი მარიამ, მიმღები—ქუთაისის კათოლიკეთა ეკლესია. 1842 წ. 40 v—41 r.

70. [კათოლიკეთა უძრაცი ქონების სია]. 1880 წ. 41 r—v.

71. თბილისის კათოლიკეთა უძრავი ქონების სია. 1818 წ. 41 v—42 r.

შენიშვნები: 1. ქართულ ტექსტს ეროვნ. დოკუმენტთა სია. (43 r—44 v)და ერთი დოკუმენტი იტალიურ ენაზე. 45 r—48 v. ეს დოკუმენტი დაწერილია სხვა ხელით, სჭოლიოზე მიწერილი აქვს თამარაშვილის ხელით: „ამის ქართული დედანი რომის კაფუცინების არხივშია“. 45 r.

2. დოკუმენტების წინ უძღვის თამარაშვილის მინაწერი: „ეს ქვემორე წერილები არიან გამოწერილნი ტრაპიზონში მყოფი კაფუჩინების არხივიდგან, რომელიც არის იქ მიტანილი საქართველოდგან 1845-ში მათი გამოდევნის დროს“ 1 r. ეს მინაწერი ეხება დოკუმენტებს 1-დან 47-მდე, ხოლო დანარჩენებს წინ უძღვის შემდეგი ცნობა: „ეს შემდეგ დოკუმენტები გადმოწერილი არის ტრაპიზონი (!) კაფუჩინების დოკუმენტებიდგან, რომლებიც 1898 აგვისტოს პირველსა მოიტანეს იქიდგან რომის კაფუჩინების არხივებში შესანახავად“. 31 r.

3. მთელ რიგ დოკუმენტებს გააჩნია მინაწერები ლათინურ ენაზე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1612

ლათინურ-იტალიური ტექსტი.

1613

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1614

იტალიური ტექსტი.

1615

იტალიური ტექსტი.

1616

ლათინურ-იტალიური ტექსტი.

1617

იტალიური ტექსტი.

1618ა

საგაზეთო სტატიები სომეხ კათოლიკეთა შესახებ. XIX—XX

6 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XIX—XX ს.].

1. „ტფილისის სომეხ კათოლიკების საეკლესიო კითხვა.—1844 წელსა, როდესაც კამუჩინების (!) მისიონერები განაშორეს ტფილისიდგან, ტფილისის სომეხ კათოლიკების დამწყსვა იწყეს ვენეტიკში ხელ-დასხმულ მღვდლებმა სარატოვის ლათინის ეპისკოპოზის უფლების ქვეშ...“ 1 ს—v.

შენიშვნა: 1. წერილს ხელს აწერს „ს ო მ ხ ი ს—კ ა თ ო ლ ი კ ე“.
2. წერილი სომხურად დაიბეჭდა სომხურ გაზეთ „მშაკში“, 1897 წელი, № 110. 1 ს.

2. „სომეხი თუ ქართველი?—ქართველების „ივერია“ გაზეთის № 211 გამოჩნდა ერთი ახალი სტატია „ქართველ-კათოლიკების შესახებ“, რომლის

ავტორი გვიწვევს ჩვენ, რათა ვუპასუხოთ თვის წარმოდგენილ ახალს საბუ-თებსა..." 1 r—5 v.

შენიშვნა: 1. წერილს ხელს აწერს „ა. ჩ.".
2. სომხურად წერილი დაიბეჭდა სომხურ გაზეთ „მშაკში", 1898 წელი, № 190.

1618 ბ

სარუხან—ტფილისის სომხის კათოლიკეების საეკლესიო კითხვა. XIX—XX

2 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XIX—XX ს.].

„ტფილისის სომხის კათოლიკეების საეკლესიო კითხვა.—1844 წელსა, რო-დესაც კაპუცინის მისიონერები განაშორეს ტფილისიდგანა, მაშინ ვენეციაში ხელდასხმულმა სომხის კათოლიკე მღვდლებმა იწყეს ტფილისის სომხის კა თოლიკეთა დამწყვსა..." 1 r—v.

შენიშვნა: წერილი სომხურად დაიბეჭდა სომხურ გაზეთ „მშაკში", 1897 წელ № 110. 1 r.
2. წერილს ხელს აწერს „სომხის კათოლიკე".
3. წერილს ერთვის შენიშვნა მთარგმნელისა: „ამ სტატიაში მოყვანილი ფაქ ტები თითქმის თავიდგან ბოლომდინ სიცრუეს შეადგენს, სომხის კათოლიკებს არას-დროს ტფილისში არა ჰქონიათ რომელიმე ეკლესია..." 1 v—2 r.

1618 გ

ქართველ კათოლიკეთა კითხვა. XIX

18 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XIX ს.].

„ქართველ კეთოლიკეთა კითხვა—„კავკაზ" გაზეთში ამა წლის 284, 285 და 286 ნომრებში, ვინმე იზაშვილი ასპარეზედ გამოსულა, დაამტკიცოს, რომ კავკაზიის სომეხთ-კათოლიკეთაგანი მრავალი ნაწილი და ართვინის სომეხ კათოლიკენი მთლად სომეხნი არ არიან..." 1 r—18 r.

შენიშვნა: 1. ეს წერილი სომხურად რამდენიმე ნაწილად დაიბეჭდა გაზეთ „მშა-კის" 1897 წლის შემდეგ ნომრებში: №№ 137, 138, 144, 145, 148, 149.
2. წერილის აშიებზე მ. თამარაშვილის ხელით მიწერილი აქვს შენიშვნები.
3. წერილს ხელს აწერს „ა. ხ.", ალ. სარუხანოვი, ივივე სარუხანი.

1618 დ

სარუხან—ჰეშმარიტება „ქართველ კათოლიკეთა" შესახებ. XX

6 ფ.; 27,5×22; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; დაწერილია თედო სახოკიას ხე-ლით; [XX ს.].

„ეშმარიტება „ქართველ-კათოლიკეთა“ შესახებ. (პასუხად ბ. ა. ხახანაშვილს)“. 1 რ—6 რ.

შენიშვნა: 1. სტატიას ხელს აწერს „სარუხან“. 6 რ.

2. სტატია დაიბეჭდა „პეტერბურგის უწყებაში“, 1900 წ., № 156.

1618 ე

სარუხან—კიდევ კავკასიის კათოლიკეთა შესახებ. 1901

6 ფ.; 27,5×22; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; დაწერილია თედო სახოკიას ხელით; 1901 წ. (6 რ).

„კიდევ კავკასიის კათოლიკეთა შესახებ.—წარსულ წელს გაზეთ „ს. პეტერბურგის უწყებათა“ სვეტებზე მე პოლემიკა მქონდა გამართული ბატ. ხახანაშვილთან ზემოხსენებულ საგნის შესახებ. ბაასი იყო გამართული სერიოზულ კითხვის შესახებ, რომელიც ყოველმხრივს გამოკვლევას ითხოვს...“ 1 რ—5 რ.

შენიშვნა: 1. სტატიას ხელს აწერს „სარუხანი“. 5 რ.

2. სტატია დაიბეჭდა „პეტერბურგის უწყებაში“, 1901 წ. № 98.

3. სტატიას დართული აქვს თედო სახოკიას წერილი მ. თამარაშვილთან; წერილის თარიღი—1901 წ. 6 რ.

4. ეს სტატია და წინა სტატიაც რუსულიდან თედო სახოკიას უთარგმნია. 6 რ.

1618 ვ

ზ. ჰიჰინაძე. ისტორიული ცნობები. 1899

14 ფ.; 22×17,5: ქაღალდი; უყდო; მხედრული; ავტოგრაფი; 1899 წ. (2 ს).

[ისტორიული ცნობები]. „...სომეხთა ძველათვე დაიჩემეს ახპატისა და სარანის მონასტერი. ეს მონასტრები აღშენებულია ძველათვე ბორჩალოს მაზრაში...“ 3 რ—14 ს.

შენიშვნა: 1. „ცნობებთან“ ერთად ხელნაწერში ჩართულია ზ. ჰიჰინაძის წერილი მ. თამარაშვილთან (1 რ—2 ს), სადაც ზ. ჰიჰინაძე პირდება მ. თამარაშვილს ამ ცნობების გაგზავნას.

2. როგორც წერილიდან ირკვევა, „ცნობები“ წარმოადგენს მ. თამარაშვილის მიერ ზ. ჰიჰინაძესთან გამოგზავნილ კითხვების პასუხს. მ. თამარაშვილის კითხვები იხ. ქვემოთ (1618 ზ).

1618ზ

მ. თამარაშვილი. ისტორიული ხასიათის კითხვები. XIX

9 ფ.; 17×21,5; ქაღალდი; ლურჯი მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX ს.].

„კითხვები, რომლის პასუხებს თხოულობს პ. თამაროვი.

1. ნუ თუ მართალია, რომ არარატიანი მამით სომეხი და დედით ქართველი ყოფილყოს...“ 1 r—9 v.

შენიშვნა: სარუხანის სტატიებთან დაკავშირებით (იხ. ჩვენი აღწერილობის №№ 1618ა, 1618ვ, 1618დ, 1618ე). მ. თამარაშვილი უგზავნის ზ. ჭიჭინაძეს კითხვებს და სთხოვს კითხვებზე პასუხებს (პასუხები იხ. ჩვენი აღწერილობის № 1618ვ).

1618ჱ

თხოვნა ქართველ კათოლიკე მღვდლებისა ეპისკოპოსს იოსებ კესსლერისადმი. 1910

6 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; ნუსხური; 1910 წ. (2 v).

„მის ყოვლად უსამღვდელოესობას უფ. ტირასპოლის რომის კათოლიკე ეპარქიის ეპისკოპოსს იოსებ კესსლერს ძირითად ქართველ-კათოლიკეთა მცხოვრებთ ქ. ახალციხეს მრევლთა ეკლესიებისა: წ[ა] იოანნე ნათლისმცემელისა, წ[დ] ჯვართ ამაღლებისა, იულიტასი, წ[დ] ჯვარისა, აბასტუმანის წ[დ] ღვთის-მშობლისა; სოფლებისა: ვალესა, არალ და უდესი ბოლაჟურითურთ ახალციხის ნაზრისა; ხიზაბავრის, ვარგავის და ბნელოსი ახალქალაქის მაზრისა და მრევლთა იმ ეკკლესიებისა, რომლებიც ამ მაზრის სოფლებშია, თხოვნა.—მოწყალეო მწყემსთ-მთავარო! ჩვენ, ქართველ-კათოლიკები ძირეული მცხოვრებნი ახალციხის და ახალქალაქის მაზრებისა, რომლებიც შეადგენს ნაწილს ქართველთა ერისა უხსოვარ დროიდან, გვაქვს სურვილი გადავიდეთ რომის კათოლიკის რიგზე, რომელიც ჩვენთვის სასურველი და აუცილებელია. თუმცაღა დიდიხანია ვირიცხებით სომეხ კათოლიკეთ რიგზე, მაგრამ ჩვენ ქართველები ვართ, როგორც შთამომავლობით, აგრეთვე ეროვნებით...“. 1 r—2 v.

შენიშვნა: 1. თხოვნას ხელს აწერენ: იოანე გვარამაძე, პავლე ტატიანაშვილი, მიხაილ ვარძელაშვილი და სხვები.

2. ამავე ტექსტის ფრანგული თარგმანი მოთავსებულია 3 r—6 r-ზე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1618 თ

მ. თამარაშვილი —სომეხ კათალიკოზთა სიები. XIX—XX

10 ფ.; 21×13,5; ქაღალდი (ფოსტის); მხედრული; ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.].

1. „რიცხვი და სახელები სომხის იმ კათალიკოზებისა, რომლებიც იყვნენ შიზმატიკნი.—1. ნერსეს მეორე (ანუ აშედარაკ). ეს კაცი მეტად ამპარტავანი, თავმოყვარე და დაჟინებული იყო. ამან არ მიიღო ქალკედონის კრების გარდაწყვეტილობა ორ ბუნებაზე...“ 1 r—4 r.

2. რიცხვი და სახელები სომხის იმ კათალიკოზებისა, რომელნიც ყოფილან რომთან შეერთებულნი და ერთგულნი კათოლიკენი.—1. გრიგოლ გამნათლებელი. ამან სილიბისტრე პაპის ნახვის შემდგომ, რომლისაგანაც მიიღო თავის ეპისკოპოზობის დამტკიცება, გამოაცხადა თავისი კათოლიკე სარწმუნოება...“ 5 r—10 r.

1618 ი

არზა. 1824

2 ფ.; 35×22; ქაღალდი; მხედრული; 1824 წ. 2 v

[არზა] „მათს ყოვლად მაღალს და უუწმიდესს საყდრობას და ბრწყინვალე პატიოსნებას უფალსა ჩვენსა ვინჩენციო მთავარსღვეპისკოპოზსა დიდის სიმდაბლით და კდემით მათი ღირსი სიწმიდისაგანი და საუფლო ნათელ მოსვილობისაგან ვითხოვთ ნიშთა მადლთასა... მერმედ მათს უუწმიდესს საყდრობას მივართვამთ ამ ჩვენს მცირე არზასა...“ 1 r—2 v.

შენიშვნა: არზას აგზავნის ტერ ანტონ ხუციანთი ბაროხი ხიზაბავრის სურფ ნიშნისა. 2 v.

1618 ია

მ. თამარაშვილი. მასალები ქართველ კათოლიკეთა შესახებ. XIX—XX

6 ფ.; 26×21; ქაღალდი; აუკინძავი; უყდრო; მხედრული; ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.].

„საქართველოს მღვდლები.—1. Don Pietro Iacoba Scivili e Don Giovanni Enibega Scivili თბილისელები. ესენი რომიდგან უნდა წასულიყვნენ თბილისში 1686. ამათი მოსვლის წინაღმდეგი იყო P. Giustino da Livorno (quad. 3, v. 1, p. 108).

2. Don Pietro Giambo. ამას კათოლიკობის დროს ეჩმიაწინში წასულა და ეპისკოპოზობა უთხოვია 1690. (id, p. 138)...“ 1 r—4 r.

„დევნულობა—1. რაჰაში დევნულობა 1756 იქაური არხიეპისკოპოზის მოქცევის გამო (Quad. 1, v. 1, p. 31).

2. დევნულობა საქართველოს კათოლიკოზის მიერ 1670-ში. (id. p. 56)...“ 4 v.

1618 იბ

დოკუმენტების კრებული. XIX—XX

40 ფ.; 13×12; ქაღ.-ლდი; ფუყდო; ქართულ-იტალიურ-ლათინური ტექსტი; გადამწერი მ. თამარაშვილი; XIX—XX ს.).

1. არზა. გამცემი 15 სომხის კათოლიკე მღვდელი, მიმღები—მთავარმართებელი და გუბერნატორი. 1843 წ. ივლისი. (ქართულად). 1 r—3 v.

2. წერილი.—მღვდელმთავარისადმი. წერილი კათოლიკური მღვდლების განაწილებას ეხება. 1848 წ. (ლათინურად). 4 r—v.

3. წერილი. არქიეპისკოპოს კაზიმირ ღმოკოვსკისადმი კარდინალ სოლიასი (Soglia). 1848 წ. (ლათინურად). 4 v.

4. წერილი კაზმ. დმოკოვსკისა პ. შაჰყულოვისადმი. 1849 წ., (ლათინურად). 5 r—v.

5. რელაცია. პატრი ნიკოლო და ბრინჯენტის დროს ახალციხეში ეკლესიის აშენების შესახებ. ცნობები დაწერილი ჯიოვანი ბატტა და როვიგას მიერ. 1640 წ. 7 r—9 r.

6. იმავე რელაციის ქართული თარგმანი. 9 r—11 r.

7. [„პატრი ლუიჯი და პრაგას სიკვდილზე რაც მოხდა“] (იტალიურად). 11 r—14 r.

8. იმავე დოკუმენტის ქართული თარგმანი. 14 r—16 r.

9. ბარდაზის (ბარდუბი?) ციხეში მჯდარ პატრების შესახებ ცნობა, (იტალიურად). 16 r—20 v.

10. იმავე დოკუმენტის ქართული თარგმანი. 21 r—24 v.

11. წერილი ჯამბატა და როვიგოს კარდინალ ანტონელისადმი (იტალიურად). 1787; 25 r—26 v.

12. წერილი კარდინალ ანტონელისადმი (იტალიურად). 27 r—26 v.

13. წერილი კაზმ. დმოკოვსკისა პ. შაჰყულოვისადმი (ქართული თარგმანი). 28 v—31 v.

შენიშვნა: ამ წერილის ლათინური ტექსტი იხ. 5 r—v.

14. წერილი შეიცავს ტყვეობიდან დაბრუნებული კათოლიკე მღვდლების თავგადასავალს (ქართულად). 1774 წ. 31 v—33 r.

შენიშვნა: წერილს მიწერილი აქვს: „ძველი მღვდლების ხელითნაწერითგან გადმოწერილი“. 31 v.

15. ველელების (თუ ვალელების?) წერილი პატრებთან (ქართულად). 24 v—34 r.

შენიშვნა: წერილს წინ უძღვის ცნობა: „ძველათ ველელებისაგან მოწერილი წიგნი პატრებთან. ამის ნამდვილი პირი აქვს უფასს მ ე ს ხ ი ე ვ ს". 33 v—34 r.

16. წერილი ეჩმიაძინიდან მიწერილი ახალციხის პატრებთან. 1766 წ. 34 v—39 r.

შენიშვნა: წერილს დართული აქვს მ. თ ა მ ა რ ა შ ვ ი ლ ი ს შენიშვნა: „ჩვენებური რიცხვით 1766-ში არის ის მოწერილი ეჩმიაძინიდგან ს ი მ ო ნ ე რ ე ვ ნ ე ლ ი კ ა თ ა ლ ი კ ო ზ ი ს მიერ".

1619

ფრანგული ტექსტი.

1620

იტალიური ტექსტი.

1621

ლათინურ-იტალიური ტექსტი.

1622

ლათინური ტექსტი.

1623

ლათინურ-იტალიური ტექსტი.

1624

ქრისტეფორე კასტელის ნახატების ზედწარწერები. XIX—XX

14 ფ.; 26,5×20,5; ქაღალდი; უყდრო; მხედრული; [XIX—XX ს.].

„დიდროანი სურათების ზედწარწერა—1. ბიჰვინტის უდიდესი და უძველესი ეკლესია ანდრია მოციქულის მიერ აღშენებული ღვთისმშობლის სახელზედ..." 3 r—14 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა. 1. „ზედწარწერებს“ წინ უძღვის მთარგმნელის მ. თამარაშვილის „შენიშვნა“ (წინასიტყვაობა): „ავტორი აქ მოკლეული სურათებისა, ქრისტეფორე კასტელი თეათინელი, საქართველოს მისიონარი, ევროპიდან მოვიდა გორში 1632 წ..“ 2 ს—v.

2. თავფურცელზე წითელი მელნით, ს. გორგაძის ხელით წერია: „ამისი ალბომი იხ. „Antiquités de la Géorgie № 716“. 1 ს.

3. ტექსტი ნასწორებია მ. თამარაშვილის ხელით.

1625

ქრისტეფორე კასტელის ნახატების ზედწარწერები. XIX—XX

15 ფ.; 26,5×20,5; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XIX—XX ს.].

„დიდროანი სურათების ზედწარწერა.—ბეჭვინტის უდიდესი და უძველესი ეკლესია ანდრია მოციქულის მიერ აღშენებული ღვთისმშობლის სახელზედ. ამ ეკლესიაში ინახება წმიდა მირონი...“ 3 ს—15 ს.

შენიშვნა: 1. „ზედწარწერებს“ წინ უძღვის მ. თამარაშვილის „შენიშვნა“ (წინასიტყვაობა): „ავტორი აქ მოკლეული სურათებისა, ქრისტეფორე კასტელი თეათინელი, საქართველოს მისიონარი, ევროპიდან მოვიდა გორში 1632 წ...“ 9 ს—v.

2. თავფურცელზე ს. გორგაძის ხელით აწერია: „ამისი ალბომი იხილე მხატვრობაში № 716“. 1 ს.

1626

იგრი—ფელეტონი. 1892

4 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; 1892 წ. 1 ს.

„ფელეტონი. გადატანილია თუ არა ჩვენის ქვეყნიდამ უმთავრესი სიწმიდე საქართველოსი—კვართი უფლისა (წმინდა ნინოობის გამო).—საქართველოს ძველს მწერლებს უმთავრეს დიდებად და სიქადულად საქართველოს ეკლესიისა და ერისად მიაჩნდად (!) კვართი უფლისა...“ 1 ს—4 ს.

შენიშვნა: 1. სჰოლიოში წერია: „ეს წერილი დავწერეთ პასუხად მოსკოვის იმპ. მუზ. წევრის ბ-ნ ე. ბელოკუროვისა, რომელმაც 1891 წელს დაბეჭდა წიგნაკი: „Дело о присылке шахом Абасом ризы Господней царю Михаилу Феодоровичу в 1625 году“. 1 ს.

2. ფელეტონი დაიბეჭდა „ივერიაში“ 1892 წ. იანვრის 14, № 9. 1 ს.

1627

ფრანგული ტექსტი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1628

ფრანგული ტექსტი.

1629

ფრანგული ტექსტი.

1630

ფრანგული ტექსტი.

1631

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1632

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1633

გადატანილია სომხურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1634

გადატანილია სომხურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1635

დავით გურგენიძე. სიტყვები და მოძღვრებანი. 1879—80

68 ფ.; 22,5×18; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; 1879—80 წ. (10 r, 67 v).

1. „მოძღვრება დღესა ღვთისმშობლის შობისასა.—არ იქმნება უშესაბამო, ძმანო მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო, რომელ ჩვენ მედღესასწაულეთა, დღესა შობისა ყოვლად წმიდისა დედოფლისა ღვთისმშობლისა და მარადის ქალწულისა მარიამისათა, მოვიხსენოთ წმინდანი და მართალნი...“ 1 r—6 v.

2. „მოძღვრება ქრისტეს შობასა ზედა.—დიდება მაღალთა შინა ღმერთსა და ქვეყანასა ზ'ა მშვიდობა (ლუკა, 2. 11).—სიტყვანი ესე არიან, ძმანო მართლმადიდებელნო ქრისტ., სიტყვანი წმიდათა ანგელოზთა...“ 7 r—10 v.

3. „მოძღვრება ქრისტეს შობასა ზედა.—რა მივაგო უფალსა, რაოდენი მომცა მე (ფსალმუნი).—დღეს დიდ მღვთის მოწყალებას მოვიხსენებთ ჩვენ, ჩემო კეთილნო მსმენელნო...“ 11 r—12 v.

4. „მოძღვრება მეხუთე კვირიაკესა ზედა დიდ-მარხვისასა.—ძმანო ქრისტიანენო! აი, დიდმარხვა თითქმის ოავდება კიდეცა...“ 13 r—15 v.

5. „მოძღვრება ბაიაობის კვირიაკესა ზედა.—გუშინდელ დღესა, როგორც მოგვითხრობს ჩვენ წმიდა სახარება, ი. ქრისტემ აღდგინა ოთხი დღის მკვდარი ლაზარე...“ 16 r—18 r.

6. „მოძღვრება.—ამ რაოდენიმე დღის ლოცვისა და მარხულობის შემდეგ ჩვენ, ძმანო ქრისტიანენო, უნდა მიეეახლენთ საიდუმლო სინანულსა...“ 19 r—21 r.

7. „მოძღვრება. დიდსა პარასკევსა.—ერთსა წინასწარმეტყველთაგანსა შეემთხვა საოცარი სახილველი...“ 22 r—26 r.

8. „მოძღვრება. [მაზიარებელთადმი.—მიგბაძავ რა კეთილსა და საზოგადო ჩვეულებასა, ყოველსა კეთილგანწესებულსა საზოგადოებასა შინა მიღებულსა, მე, მსმენელნო, მოგილოცამთ...“ 27 r—v.

9. „მოძღვრება მარხეველთადმი.—გულის ხმა მიყავ მე, უფალო, და ვისწაელე მცნებანი შენნი (ფს. 118, 73.).—ყოველსა კეთილ-მოქმედებასა ჩვენსა ზ'ა უნდა მოუწოდეთ შენწირებასა მღუთისასა!...“ 28 r—29 v.

10. „მოძღვრება აბაღლებასა ზ'ა.—ჩინებული და დიდი სიხარულოვანი არის, ჩემო კეთილ მსმენელო, დღევანდელი დღე ესე...“ 30 r—32 r.

11. „მოძღვრება.—იცით თქვენ, მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო, თუ რაისათვის ვეწოდებით ჩვენ ქრისტიანენი?...“ 33 r—36 v.

12. „მოძღვრება.—რა ძალიან ძნელი შეიქმნა ცხოვრება ჩვენი ქვეყანასა ზედა...“ 37 r—39 v.

13. „მოძღურება. მოუკლებლად ილოცევდეთ (1 თესალ. 5, 16).—პატ. მსმენელნო! აი, ვითარსა მოწყალესა და სანუგეშოსა მცნებასა გვაუწყებს ჩვენ უფალი ჩვენი იესო ქრისტე...“ 40 r—41 v.

14. „სიტყუა კვირიაკესა ზედა ოცდა მეექვსესა.—ეკრძალებოდეთ უკუე ვითარძი განკრძალულად ხვალთ, ნუ ვითარცა უგუნურნი, არამედ ვითარცა ბრძენნი, გამოიფრდიდით ჟამთა, რამეთუ დღენი ბოროტნი არიან (ეფეს. ე. იე, ივ.)—ესრეთ არიგებდა ოდესმე წ. მოციქული პავლე ეფესელთა ქრისტიანეთა...“ 42 r—45 v.

15. „მოძღვრება ეკლესიაში სიარულისათვისა.—მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო! ჩვენ დღეს ვდღესასწაულობთ ყოველად წმიდა მღვთისმშობლის მიძინებასა...“ 46 r—49 v.

16. „სიტყუა კვირიაკესა ზედა ოცდა მეხუთესა—გლოცავ თქვენ მე კრული ესე უფლისა მიერ, რათა ღირსად ხვიდოდეთ ჩინებისა მის, რომლითა იჩინენით (ეფეს. დ. ა.).—წმინდა მოციქულმა პავლემ ჟამსა ცხოვრებისა თვისი-

სასა ქვეყანასა ზედა საჭიროდ ჰპოვა თხოვნა რომელთამე ქრისტიანეთადმი, რათამცა მათ ეცოდინათ ღირსეულად..." 50 r—53 v.

17. „მოძღვრება მას ზედა, თუ რა არის ეკლესია.—სიამოვნებით გიცქერით ხოლმე, ძმანო, ქრისტე, როდესაც გხედამთ, რომ ეგრე გულმოდგინეთ დაიარებით სალოცავად ეკლესიასა შინა უფლისასა..." 54 r—58 v.

18. „სიტყუა ტაძრისა დღეობასა ზედა.—მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო! დღეს, როგორც თქვენც იცით, ამ ჩვენი ეკლესიის დღეობა არის..." 59 r—64 r.

19. „მოძღვრება, თქმული ივანე ბლოკვაძის დასაფლავებაზედ.—რა არს ესე ჩვენი, ქვეყანისა ნაშობნო, საიდუმლო, ვითარ მივეცენით ხრწნილებასა, ვითარ შეეყენენით სიკვდილსა.—ეგეშმარიტად მართლმადიდებელო ქრისტიანენო, რომ წინაშე ჩვენსა მომხდარა საკვირველი რამე..." 65 r—67 v.

შენიშვნა: 1. ყოველ „სიტყვას" ბეღს აწერს მღვდელი დ. გურგენიძე.
2. „სიტყვები და მოძღვრებანი" დაწერილია 1878—1880 წლებში. 10 r—67 v.
მინაწერები: „Дозволено Цензурой 3 марта 1881 года..." 1 r და 67 v. (ცენზორის გვარი არ იკითხება).
2. „В сей рукописи шестьдесят семь листов, печатать дозволяется. Протоирей Георгий Хелидзе". 67 v.

1636

სიტყვები და ქადაგებები. 1900

143 ფ.; 22×18 (114 ფ.); 36×22 (115-დან 133-მდე); სხვადასხვა ზომის ქაღალდი აუკინძავი; უყდრო; მხედრული; 1899—1900 წ. (14 v, 10 r).

1. „მცხეთის ათთორმეტთა მოციქულთა სობოროს კანდელაკი მღვდელი გრიგორი რუსიევი. სიტყუა მაზედ, რომელ ყეელანი მოვალენი ვართ შემწყნარებად მიცეცეთ ღუთის ტაძრებს და ამით სარგებლობა შემომწირველთათჳს.—„უკეთუ დაგივიწყო შენ, იერუსალიმ, დაივიწყენ მარჯუენეცა ჩემი". (ფს. 136, 5).—კერპთთაყვანისმცემელნი ბაბილონელები დაეცნენ ურიების სამეფოს..." 1 r—10 r.

შენიშვნა: დაწერილია 1900 წ. 10 r.

2. „მღუდელი ნიკონ სალარიძე. მოძღურება კვირიაკესა ზედა უძღებისასა.—განვიხილოთ, ძმანო ქრისტიანენო, დღეს წარკითხული სახარებისაგან იგავი..." 11 r—14 v.

შენიშვნა: დაწერილია 1899 წ. 14 v.

3. „მღუდელი ნიკონ სალარიძე. სიტყუა ხორციელის კვირიაკესა ზედა.—და მიუგოს მეუფემან მან და რქუას მათ: „ამინ. გეტყუი თქვენ, რავდენი უყა-

ვით ერთსა ამას მცირეთაგანსა ძმათა ჩემთასა, იგი მე მიყავით". (მათე. 31) 15 r—18 r.

შენიშვნა: დაწერილია 1899 წელს. 18 r.

4. „მღუდელი ნიკონ სალარიძე. მოძღვრება აღსარების თქმად მომზადებულთადმი თეოდორობის კვირიაკის ოთხშაბათს.—იტყოდე შენ უსჯულოებათა შენთა პირველად, რათა განმართლდე (ისაია 43, 26).—წინასწარმეტყველი ისაია პირისაგან ღვთისა ხშირად აბიძილებდა ურიათა უსჯულოებათა მათთათვის..." 19 r—20 v.

შენიშვნა: დაწერილია 1899 წელს. 20 v.

5. „მღუდელი ნიკონ სალარიძე. მოძღვრება თეოდორობის კვირიაკის შაბათსა ზედა კოლიევს ანუ წანდილის კურთხევის წინად.—ძმანო მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო! აწინდელსა პირველსა კვირიაკესა დიდისა მარხვისასა ჩვენში უწოდებენ თეოდორობის კვირიაკედ..." 21 r—23 r.

შენიშვნა: დაწერილია 1899 წელს. 23 r.

6. „მღუდელი ნიკონ სალარიძე. სიტყვა მეოთხესა კვირიაკესა დიდისა მარხვისასა.—„ხოლო თავდმან ჰრქვა მათ: ესე ნათესავი ვერ შესაძლებელ არს განსლვად, გარნა ლოცვითა და მარხვითა" (მარ. 9, 25).—დღევანდელი სახარება მოგვითხრობს ჩვენ, ძმანო ქრისტიანენო, რომ ერთხელ კაცმან ვინმემ მოუყვანა მოციქულთა იესო ქრისტესთა თვისი შვილი..." 25 r—28 r.

შენიშვნა: დაწერილია 1899 წელს. 28 r.

7. „მღუდელი ნიკონ სალარიძე. მოკლე სწავლა დიდ-ხუთშაბათს.—ძმანო მართლ-მადიდებელნო ქრისტიანენო!—ვგონებ, რომელ განმავლობასა შინა მთელი წელიწადისასა არ იპოვება არც ერთი დღე იმ ზომად საღმრთო..." 29 r—30 r.

შენიშვნა: დაწერილია 1899 წ. 30 r.

8. „გუნდაეთის წმ. გიორგის ელკესიის მღვდელი სერგი მაჭარაშვილი. მოძღვრება სოფლის მრევლთადმი მუშაობის (ხვნა-თესვის) დაწყების წინ გამზადებულზედ.—სახელითა მამისათა, და ძისათა, და სულისა წმიდისათა. ყოველმა ადამიანმა თითოული თვისი საქმე უნდა დაიწყოს ლოცვითა და ღვთის ვედრებითა, ჯერეთ სურს, რომ ღმერთმა მისი საქმე აკურთხოს და წარმატებით დააგვირგვინოს იგი..." 31 r—32 v.

9. „საუბარი წმ. მთავარმოწამის და ძლევაშემოსილის გიორგის დღესა.—დღეს, ძმანო ქრისტიანენო, წმიდა ეკკლესია დღესასწაულობს წმიდისა, დიდებულისა, დიდის მოწამის, ძლევაშემოსილის და საკვირველთმოქმედის გიორგის ხსენებასა..." 33 r—35 v.

10. „მეტეხის მღვდელი სტ. ბაიდოშვილი. სიტყვა მიმართული მეტეხის საზოგადოებას შობა დღეს 1905 წ.—ქრისტეს მიერ საყვარელო და ძალუნე-

ბურად ჩვენთან გამწყრალო ერო! თქვენ უარს არ ჰყოფთ მსმენელნო, რომ წლევანდელი წელიწადი დღე და ღამ გვპარდება თავისუფლებას..." 37 r—46 v.

შენიშვნა: დაწერილია 1905 წ. 46 v.

11. Метехского Собора свящ. С. Байдашвили. Братское послание Грузинскому сельскому духовенству.—Благодарение Богу, что настало время, когда всюду начали поговаривать о том, чтобы раз навсегда обеспечить сельское духовенство... 47 r—50 v.

12. „მღვდელი იოანნე ოქროპირიძე. სიტყვა დღესა წმიდისა დიდისა მოწამისა და ძლევაშემოსილისა გიორგისსა 23 აპრილსა.—ძმანო მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო! დღეს წმიდა ეკლესია დღესასწაულობს..." 51 r—55 r.

13. „მღვდელი ვას. კოზმოვი. სიტყვა ბზობის დღესა.—„ოსანნა! კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა მეუფე ისრაელისა!" (იოან. XII, 13). მოახლოვდა მაცხოვრის ქვეყნიურ ცხოვრების უკანასკნელი დღეები..." 57 r—60 v.

14. „ვას. კოზმოვი. სიტყვა ქრისტეს აღდგომასა.—„ესე არს დღე, რომელ ჰქმნა ღმერთმან, ვიხარებდეთ და ვიშვებდეთ ამას შინა". (ფსალ. 117, 24).—მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო, საყვარელნო ძმანო და დანო!..." 61 r—64 r.

15. „ვას. კოზმოვი.—სიტყვა კვირიაკესა დედათა-მენელსაცხებელთასა.—„და მიუგოს მეუფემან მათ და ჰრქუას მათ:..." (მათ. 25, 40).—დღევანდელ დღეს, კეთილმორწმუნენო მსმენელნო, წმ. მართლმადიდებელი ეკლესია ადიდებს დედათა-მენელსაცხებელთა..." 65 r—68 r.

16. „ვას. კოზმოვი. მოძღვრება კვირიაკესა მეცხრამეტესა. „გიყვარდეთ მტერნი თქვენნი" (ლუკა 6, 35).—ეს მცნება, საყვარელნო ძმანო და დანო, დაგვიტოვა ჩვენ ზეციერმა მოძღვარმა..." 69 r—71 v.

17. „ვას. კოზმოვი. მოძღვრება კვირიაკესა განრღვეულისასა.—„ამისა შემდგომად ჰპოვა იგი (განკურნებული) იესო ტაძარსა მას შინა..." (იოან. 5, 14).—ეს სიტყვები, საყვარელნო ძმანო და დანო, მოვისმინეთ ჩვენ დღევანდელ სახარებაში..." 73 r—76 r.

18. „მღვდელი სერგი მაჭარაშვილი. მოძღვრება ქრისტე მაცხოვრის ხატსა ზედა.—ეკლესიაში, სამეუფო კარის გვერდით მარჯვენა მხარეზე, მოთავსებულია ქრისტე მაცხოვრის ხატი..." 77 r—78 r.

19. „ს. მაჭარაშვილი. მოკლე მოძღვრება იდ-ს სეკდემბერს ჯვართამაღლებასა ზედა.—დღეს, ძმანო ქრისტიანენო, წმიდა მართლმადიდებელი ეკლესია დღესასწაულობს პატიოსნისა და ცხოველს-მყოფელის უფლის ჯვრის ამაღლებასა..." 79 r—80 r.

20. „ვას. კოზმოვი. სიტყვა გარდამოხსნის წინ.—კეთილმორწმუნენო მსმენელნო, მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო! ამჟამად ჩვენს თვალ-წინ ჩვენ ვხედავთ მეტად სამწუხარო სურათსა..." 81 r—82 v.

21. „მღვდელი ნესტორ დევიძე. სოფ. ბობოთში ახლად გახსნილ სკოლაში სწავლის დაწყების წინა დღეს სიტყვა.—დიდი ხნის რყევის შემდეგ,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ძმანო ქრისტიანენო, მოვესწარით ჩვენს პატარა სკოლაში იმ სინათლის აღნთებას, რომლითაც თავი მოსწონს ყველა განათლებულ ვაჟკაცს...“ 83 r—84 v.

შენიშვნა: 1. „სიტყვას“ წინ უსწრებს ავტორის წერილი „სასულიერო მოამბის“ რედაქტორისადმი.
2. დაწერილია 1903 წ. 84 v.

22. „ს. მაჭარაშვილი. სიტყვა თქმული 15 ივლისს, 1902 წ. გუნდეეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში ყოვლად სამღვდელო ლეონიდის მობრძანების დროს.—თქვენო ყოვლად უსამღვდელოესობავ, ყოვლად უსამღვდელოესო მეუფეო! გულითადის სიხარულით მოველოდით როგორც მე, ეგრეთვე რწმუნებული ჩვდამი ეკლესიის სამწყსო, თქვენი მეუფების მობრძანებას...“ 85 r—86 r.

23. „სხერტელი. ქრისტეს მეორედ განკითხვა.—იესო ქრისტე გამოიყვანეს დღეს მეორედ დასასჯელად...“ 87 r—102 r.

შენიშვნა: დაწერილია 1905 წ. 102 r.

24. „მღვდელი იოანნე ოქროპირიძე. მოძღვრება აღსარების ლოცვის წაკითხვის შემდეგ.—ძმანო და დანო მართმადიდებელნო ქრისტიანენო! ახლა აწ რაზედ ფიქრობთ, ძმანო და დანო?...“ 103 r—105 r.

შენიშვნა: დაწერილია 1903 წ. 105 r.

25. „მღვდელი პანტელეიმონ გედევანიშვილი. მოკლე საუბარი მაზიარებელთადმი.—ბრძენთათვის არს დრო სიხარულისა და დრო ტირილისა. (სიბრძნე სოლომ.).—ამა ორმეოცისა მარხვის მადლს შეუკრებიხართ თქვენ, ძმანო,...“ 107 r—108 v.

26. „მღვდელი იოანნე ოქროპირიძე. მოძღვრება მეცხრე კვირიაკესა ზედა.—ძმანო მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო!...“ 109 r—110 v.

შენიშვნა: დაწერილია 1903 წ. 110 v.

27. „მღვდელი მიხეილ გავაშელიშვილი. მოძღვრება სულის-წმინდის შაბათისათვის.—ძმანო ქრისტიანენო! დღევანდელ დღეს წმ. მართლმადიდებელი ეკლესია ასრულებს ძველთა და ახალთა გარდაცვალებულთა სულის ხსენებასა...“ 111 r—112 v.

შენიშვნა: 1. დაწერილია 1902 წ. 112 v.
2. წერილს დართული აქვს ავტორის წერილი რედაქტორისადმი. 112 v.

28. „მღვდელი რომანოზ ფერაძე. სიტყვა თქმული ახალსა წელსა.—ქრისტეს მოყვარენო მსმენელნო! ღუთის მადლით დავესწარით ახალსა ამას წელსა...“ 113 r—114 v.

29. „მღვდელი იოანნე შიუკოვი. მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო! დღეს ჩვენი სამრევლო-საეკლესიო სკოლების ცხოვრებაში ეხედავთ ყველასათვის სასიამოვნო და სასარგებლო მოვლენასა...“ 115 r—v.

30. „მღვდელი იოანნე შიუკოვი. სიტყვა თქმული თელავის საკრებელო ტაძრის სამრევლო-საეკლესიო სკოლის მოწაფეთათვის დღესასწაულსა ღვთისა,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

31 მარტსა, 1902 წელსა.—უმთავრესი და საიმედო სახსარი ხალხთა ბედნიერებისა არის დედათა სჯულის აღზრდა-განათლება..." 116 r—118 r.

31. „სიტყვა თქმული ა. ი. ნატროშვილის ბიერ მცხეთის სამთავროს მონასტრის იგუმენიას დედა ნინოს დასაფლავებაზედ († 1905 წ. იანვრის 3 დღეს).—ყველა ადამიანი ხომ ერთი არ არის...". 121 r—122 v.

32. „მისიონერი მღვდელი დვ. გოცირიძე. სიტყვა თქმული სამრევლო ეკკლესიაში ახალწლის დღეს. ძმანო მართლმადიდებელნო ქრისტიანენო! საზოგადო ჩვეულებისაებრ დღეის დღეს მართლმადიდებელნი ქრისტიანენი ულოცავენ ერთიმეორეს ახალს წელიწადს..." 123 r—125 r.

33. „მღვდელი ვლადიმერ მაჭარაშვილი.—მოძღვრება ვენახის დანერგვაზედ.—პავლე მოციქულმა, სხვათა დარიგებათა შორის, კოლასელთა მისწერა შემდეგი:..." 127 r—128 v.

შენიშვნა: დაწერილია 1904 წ. 128 v.

34. „მღვდელი აპოლლონ ივანიცკი.—მოძღვრება 1-ს ოქტომბერს, სვეტიცხოველობას (ლოთობასა და ბილწად მოუბრობის წინააღმდეგ).—დღევანდელი დღე, ძმანო ქრისტეანენნო, ყოველად შესანიშნავია:..." 129 r—130 v.

35. „მღვდელი დიმიტრი ლეონოვი. სიტყვა უძღების შვილის კვირიაკესა ზედა.—ძმ. ქრ., გავითვალისწინოთ იგავი უძღებ შვილზედ...". 131 r—132 v.

შენიშვნა: დაწერილია 1902 წ. 132 v.

36. „კორნელი ელიზბაროვი. სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა.—და შევიდა ანგელოზი იგი მისა და რქვა: გიხაროდენ მომადლებულო, უფალი შენთანა (ლუკა, ა, კბ.)..."

შენიშვნა: დაწერილია 1901 წ. 134 v.

37. „აპოლონ ივანიცკი. მოძღვრება 1-ს ოკდომბერს, სვეტიცხოველობას (ლოთობის და ბილწად-მოუბრობის წინააღმდეგ).—დღევანდელი დღე, ძმანო ქრისტეანენო, ყოვლად შესანიშნავია..." 135 r—136 v.

38. „მღვდელი იოანნე შიუკოვი.—სიტყვა დიდმარხვის პირველსა კვირიაკესა ზედა მართლმადიდებლობისასა.—წმ. ეკკლესია დღევანდელს დღეს უწოდებს მართლმადიდებლობის კვირიაკესა..." 137 r—138 v.

39. „მღვდელი იოანნე შიუკოვი [სიტყვა] ...ბზის რტოებით და გალობით: „ოსანა! კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა..." 139 r—v.

40. „სიტყვა ახალ წლის დღესა ზედა.—უმეცრება გონებრივი და დაცემა ზნეობრივი კაცისა არის მიზეზი მრავალთა ბოროტ მოქმედებათა...". 140 r—141 v.

41. «ნიკო სუხიაშვილი. სიტყვა თქმული დიმიტრი იაშვილის დასაფლავებაზედ». 142 r—143 v.

42. „ვლადიმერ მაჭარაშვილი. სიტყვა თქმული სოფ. კორბოულის ღვთისმშობლის ეკკლესიაში ახალს 1904 წელსა..." 144 r—145 v.

1637

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1638

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1639

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1640

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1641

დერუჟავინი გრ.—ღმერთი (ოდა). 1825

10 ფ.; 35×22,5; ქაღალდი: სქელი ქაღალდის კანი: მხედრული (რუსულ-ქართული ტექსტი); მთარგმნელი (რუსულ დედნიდან): ივანე ბაზღიძე (2 r); გამლექსავი (ქართული ტექსტისა): მირიან ბატონიშვილი (ირაკლის ძე); 1825 წ. (2 r); დაუწერელია: 1 r—v, 8 v—10 v.

„ღმერთი.—კ. ჰოი, სივრცითა შენ დაუსრულებელო,
ცხოველო ნივთთა მოძრაობათა შორის...“ 3 r—8 r.

შენიშვნა: 1. კანზე დაკრულ ერთ ქაღალდზე წარწერილია რუსულად: „Бог, ода с переводом на грузинском языке“.

2. გ. რ. დერჟავინის ოდის რუსულსა და ქართულ ტექსტს წინ უძღვის: ბ. „Бог,—ода, сочиненная на Российском языке действительным тайным советником и разных орденов кавалером Гавриилом Романовичем Державиным, а с Российскаго на Грузинский язык переведенная титулярным советником Иваном Романовичем Базилдзевым, и в стихах, называемых по грузински „ямби“, изложенная действительным тайным советником и кавалером царевичем Грузинским Мирианом Ираклиевичем, в лето 1825-е, в декабре месяце“. ბ. „ღმერთი—ოდა, რუსულად გაჟღერებული დეისტვიტელნის ტაინის სოვეტნიკის დერჟავინისაგან, ხოლო რუსულისაგან ქართულად გარდმოღებული ტიტულარნი სოვეტნიკის ივან რომანოვიჩის ბაზღიძესაგან და ქართულსა ენასა ზედა თავისუფალ ხამბიკოდ შეწყობილი დეისტვიტელნი ტაინნი (!) სოვეტნიკის, სენატორის და კავალერის, საქართველოს მეფის ირაკლის ძის მირიანის მიერ. წელსა 1825-სა, დეკემბრის“. 2 r.

1642

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1643

ჟამნი. XVIII

64 ფ.; 16×9.5; ქაღალდი; უყდო; ფრაგმენტი: თავ-ბოლო ნაკლული, მეტად დაზიანებული; მხედრული, სათაურები სინგურით; [XVIII ს.].

»[ჟამნი] ...აღდგომის ლოცვა.—„უფალო! აღახუნე პირი ჩემი“ და სხვა. ძ[დელმა]: „უფალო! გნებავს ჩვენ[!]...“ და სხვა. ცისკრისა ჟამნი.—„მამაო ჩვენო“ და „გახაროდენი“ დი „მრწამსი“, ჩუმათ...“ 1 r—64 v.

შენიშვნა: 1. ძველი პაგინაციის მიხედვით ხელნაწერში დარჩენილა 416—545 ფფ. 2. ტექსტში ჩართულია დარიგებანი: „გალობა და ქაფითულუმ არ ითქმის“ (1 v), „ქაფითულუს და გალობის მაგიერათ ითქმის“. (9 r).

1644

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1645

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1646

სპარსული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1647

სპარსული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1648

არაბული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1649

თურქული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1650

სპარსული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1651

სპარსული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1652

სპარსული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1653

სპარსული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1654

არაბულ-სპარსული ტექსტი. გადატანილია მუსლიმანურ ხელნაწერთა კოლექციაში.

1655

ყარამანიანი. 1784-5

172 ფ.; 30×19,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაურები სინგურით; ხელნაწერი ნაწილობრივ რესტავრირებულია; დაზიანებულია: 14, 18, 28 ფ.; თავკაბმულობა: 1 ტ: მინაწერები სომხურ-ქართულ-რუსულ ენებზე; გადაწერის ადგილი: თბილისი (172 v); 1784-5 წ. (172 v).

«ყარამანიანი». „პირველ ჟამად სპარსეთსა შიგან იყო ჭელმწიფე დიდი, როშელსა ეწოდება თახმურად...“ 1 r—171 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტი „ყარამანიანის“ დასაწყისი ნაწილია. შედგენილობითა და მოცულობით ტექსტი მისდევს ნ. ჩ ა ი კ ა შ ვ ი ლ ი ს კრებულში შესულ „ყარამანიანს“ (შეად. A—858, 860, 999).

2. ტექსტი სხვადასხვა ხელითაა ნაწერი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

3. ტექსტი ნასწორებია, ჩანაცმატი ადგილები სქოლიოებზეა გატანილი.
4. 97 რ-ზე ანგუანური მინაწერია.

ანდერძი გადამწერისა: „დასრულდა ამბავი ესე, ნუმცა დაესრულებით დიდებითა თქუენითა, თუმცა ყ ა ჭ რ ა მ ა ნ ი ს ამბავი სხუაც მრავალი არის, მაგრამ იმაში ამის მეტი არა ეწერა იმისი ამბავი. ესე კმა საყოფელ იყოს. აღიწერა სეკდემბერსა **იგ**, ჭრისტეს განჴოციელებითგან **ჩლჲდ**, ხოლო ქართულსა ქორონიკონსა **უობ**, სამეუფოსა ქალაქსა შინა ტფილისს. მხედველნო ამისნო, ნუმცა ჰგმობთ მწერალსა ამისსა". 172 რ.

1656

საეტლო და სამთვარიო. XVIII

245 ფ.; 22×18; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტივიფრული ხის ყდა, **დაზიანებული** დაფურცვლილი, ბოლონაკლული; ნაკლულია რვეული **იე**; მხედრული, სათაურები სინგურით; გაჩინა მრავალი ჩანახატი და ტაბულა; [XVIII ს.].

[საეტლო წიგნი] „ქ. დასაწყისი პირველი ფილასოფოსთაგან. კაცი რომელს ეტლზედ დაიბადება. ქ. წმიდა იობ ბრძანებს, რამეთუ ყოვლის კაცისა ჴელზედან შეეტყობის თვით ყოფიერნი საქმენი, რასაც იქმოდის..." 1 რ—245 ვ.

წ ყ დ ე ბ ა: ...თებერვლის თვეს: თვეზი ა, ერკემელი ბ, დეკეული **დ**, ტყუბი **ვ**, კიბორჩხალა **ტ**, ლომი **ია**, ქალწული **იდ**, სასწორი **ივ**, მორიელი **ით**, მშვილდოსანი **კა**, თხის რქა **კვ**, წყლის საქანელი **კე**, თევზი **კზ**,..."

შენიშვნა: 231 რ-დან 245 ვ-მდე ზოდიაკოების პირობითი ნიშნების ტაბულებია.

1657

კრებული. 1816—17

87 ფ.; 20,8×15; ქაღალდი, თეთრი და ლურჯი ფერის; ტყავგადაკრული ტივიფრული ხის ყდა; მხედრული, სათაურები ასომთავრული სინგურით; გადამწერი—იოსტოს; თარგმნილია რუსულიდან; დაუწერელია: 46 ვ-დან 49 ვ-მდე. 1816—17 წ. (46 რ).

1. [სასულიერო რეღლამენტი პეტრე დიდისა]. „ნაწილი პირველი. თუ რაჲ არს სულიერი კოლლეღია და რომელნი არიან საჭირონი მიზეზნი ამის მმართებლობისანი.—კოლლეღია მმართებლობითი არა სხუა რაჲმე არს, არამედ შეკრებულება მმართებლობისაი..." 4 რ—46 რ.

შენიშვნა: 1. რეღლამენტი შეიცავს შემდეგ ნაწილებს: „ნაწილი **ბ**. საქმენი განმგებლობისადმი ამისა შესაბამნი". 8 რ—31 ვ; „ნაწილი მესამე—თუთ მმართებელთა თანამდებობისა საქ ისა და ძალისათჳს". 31 ვ—34 ვ; „დამატება მოწესეთა კანონთათჳს ეკლესიისა მოყვასთა და მონაზონთა წესთასა". 35 რ—46 რ.

2. ტექსტს წინ უძღვის: **ა**. რუსული გამოცემის წინასიტყვაობა 1 რ—2 რ. **ბ**. „ფიცი წევრთა სულიერისა კოლლეღიისათა". 2 რ—3 ვ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ანდერძი გადამწერისა: „დაიბეჭდა წელსა იუნისს მოსკოვს, და დავით გარეჯის მონასტერში დაიწერა, ხოლო უფროსღა დაიჭდება წელს 1817“. 46 r.

2. „სამუილ რაბინ იუდიანი.—ოქროს აღნაქესი.—თავი ა. მისთვის ვიჭარმედ რაჲსთვის იყოფებიან ღ[ა]ისა რისხუასა ქუშს იუდეანნი.—მჰსურს, უფალო ჩემო, რათა შენ მიერ უწყებულ ვიქმნა დამტკიცებითა სჯულის წინასწარმეტყველთა და სხვათა წერილთაგან...“ 53 v—87 v.

შენიშვნა: 1. წინ უძღვის: ა. რუსულ ენაზე გადმომლების მღვდელ-მოწაზონ ვარლაამის წერილი მუყემსთავრისადმი. 50 v—51 r; ბ. „აღნიშუნა“ (წინასიტყვაობა) 52 r—v.

2. თავდურცელზე სწერია: „ოქროს აღნაჭუსი, სამუილ რაბინ იუდიანისაგან მეორედ გადმოღებული სანკტ-პეტერბურღს, ყ[ორ]ორინის ნების სტამბასა შინა დაბეჭდილ 1782 წელს. უწმიდესის სინოდის მბრძანებლის წევრს, მაღალ ყოვლად სამღუდელოს გაბრიელს, არხიეპისკოპოსს დიდის ნეოღოროდისა და სანკტ-პეტერბურღისას და წ[ი]ს სამების ალექსანდრე ნევსკის მონ[ა]სტრის არხიმანდრიტს, მისს მაღალ ყოვლად სამღუდელოებას უმ[ო]წყალეს მწყემს-მთავარს“.

ანდერძი (ქართულად გადმოღებისა დიმიტრი ბაგრატოვანისა): „მკითხველთათჳს. ჩემგან ამ წიგნის თარგმნა შეუძლებელ იყო სალმრთოს წერილის ენის გამოუცდელობით, გარნა მ[ა]მიდის ჩემის მეფის ქაიხოსრო[ს] ასულის თხოვაბრძანებამ ვერ ურჩ ვქმენ, ვინაიმთგან დიად სურვილი აქუნდა რუსულისაგან ქართულად გადმოღებისა და ამისთჳს, წაბაძულბუღმან სხუათა ქ[რ]ისტიანეთა მთარგმნელთაგან, არღ რა ვჰრიდე ლექსთ შეუწყობლობის ყუ[რ]ადრებ[ა]სა, რათა იდიდოს ადრითგანვე მორწმუნეთა ჩემთა ერთჳსებულთაგან...“. 51 v.

ანდერძი გადამწერის: „მე დავშუთრ ამად,
ერთი მწ. მს სამად,
სულად, ძედ, მამად,
იუდელთ ვამად.

წიგნი ესე აღვწერე იოსტოს. წელს 1816“. 87 v.

1658

ორბელიანი, სულხან-საბა—ქართული ლექსიკონი. 1716

305 ფ.; (ძვ. პაგინაციით—633 გვ.); ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ყდა ხის (ზედა ყდა გატეხილი, ყდის შიგნითა არეზე გაკრულია ვახტანგის სტამბის „წინასწარმეტყველთა“ წ[ი]გნის ნაბეჭდი ფურცლები); თავში აკლია 8 ფ.; შიგნით—2 ფ. (591—592, 595—596 გვ.): ამოვარდნილია: 1—10, 107—113, 284 ფ.ფ.; დაბეჭდულია: 1, 2, 73, 104 ფ.ფ.; ხელნაწერის მაოცვენა კიდეები ჩამოჭრილია; მხედრული; 1715 წ. 10.VIII—1716, 20. I. (301 v); ავტოგრაფი: ადგილი—„კოსტანტინეპოლე“ (301 v); ნახაზები და სქემა: 154 r („ნათესავი“), 235 r („ქარი“).

„...ადრაზაგად: ზავთით: || ადრაგუნი და ნასრანი ყვავილები ა[რს]: || ადრე: მალესავით, გინა ჩქარასავით: || ადრიანდელი: პირვანდელივით: ჩქარქმნილი: || აედონი: იადონი: || აელება: ქმათ შეწყობა: არმონია: || აემანი: მასპინძლობა...“ 1 r—300 v.

შენიშვნა. 1. ხელნაწერის ავტოგრაფიულობის ვარაუდი პირველად ა. შანიძემ გამოთქვა. (იხ. ს. ორბელიანი. ქართული ლექსიკონი. 1928 წ. გვ. XVI, სქოლიო 2).

შემდეგ, მეტი კატეგორიულობით ალ. ბარამიძემ. („ს. ს. ორბელიანის ავტოგრაფი ფიული ლექსიკონი“. „ენიმკის“ მოამბე. V—VI, გვ. 109—114).

2. ტექსტს აკლია: **თავში**—„შესავალი“ [„სახელმძღვანელო წიგნი ანბანის შესასწავლად“], ლექსიკონის ტექსტის დასაწყისი (ა—ადონიას). **შიგნით**: „ჰ“ ასოზე—„ჰეველი—ჰიერუვება და ჭიანტელი—ჭურჭელი (დაცულია ამ სიტყვის განმარტების ბოლო ნაწილი). (ნაბეჭდი 1928 წ. გ-მის 445—447, 448—449 გვ.).

3. ტექსტს ცართული აქვს: **ა**. ავტორის ანდერძი (Curriculum vitae) 301 r—v. **ბ**. „იესო ქრისტეს სამოციდათორმეტით მოწაფეთა საზეგები და ვინ იყვნენ და სად ეპისკოპოს იქმნნეს“. 302 r—303 r. **გ**. „მოჴელენი, რომელნი არიან ქართულნი და რომელთამე არღარა ჴწრდენ და დავიწყებიეს და სხვა თურქთა ენათაგან მოულიეს მისდა ნაცვლად“. 303 v—304 r. **დ**. „დასაბამიდამ ქრისტეს მოსლამდე ქართულის რიცხვით გარდავჴდა...“ 304 v. **ე**. [ავტორის ლექსი]—„ამ ლექსიკონის რიგები თუ ბრძენმა დამიწუნოთა...“ 305 r. **ვ**. „[განჴაგებ]სა და მისის თამაშობის სახელები ქართულად და თათრულად“ (ქართული სახელები გადასულია). 305 v.

ანდერძი (ავტორისა): I „ამა წიგნისა მომლაჴეებელსა სულხან საბა ორბელიანს ლოცვით მოიწყინებოდეთ, მეფის არჩილისა და მეფის გიორგისა და ბატონის ლეონის დედის ძმის წულსა, საქართველოს მსაჴურთ ის პატრონის ორბელის ძესა. ამათ მეჯეთ ბრძანებითა აღწერა ესე წიგნი, ფრიადითა შრომითა და ჴუდჴუნებითა. რამეთუ ქართლის ქეყანას ლექსიკონი ადარ იპოებოდა და ოცდაათს წელიწადს ძველ შეაწყო განმარტებით, რამეთუ ერისაგანი იყო და წარჩინებული და სოფლისა საქმისაგან უცაღო იყო. მაშინ ქორანაკონი იყო ჩქმე. ამისა შემდგომად მონორაზ იქმნა და გარეყჴის მრავალმთის წიდის ნათლიმცემლის მონასტერს დაადგრა, ქორანაკონს ჩქეს, მარტს] იწ მონორაზ იქმნა. ქორანაკონს ჩღი, დეკენბერს ა ხვარასანს წავიდა,—მეფე ქაიხოსრო ს ემო და ფებერვალს ოცს გამოისტუმრა მრავლის ნიშითა. მაის ია ქართლს მოვიდა. ქორანაკონს ჩღიბ, აპრილს 23 ისპასან წავიდა, მეფე ვახტანგს გაჰყვა. ბ ნოემბერს გამოაბრუნეა. დეკენბერს ოცს ქართლს მოვიდა. ქორანაკონა ჩღიგ, აგვისტოს იზ საფრანგეთს გაიპარა, ფრანცა, ჴეიცარია, სიცილია, რომი ნახა. ფრანციის მჴეე, რომპაპი, კრანდუკა უცხოთ კარგად დახვდენ. ყოველი კაცი გაჰკვირდა. რაც იმ ქვეყნებში უცხო და ძვირად სანახავი იყო, ყველა აჩუენეს. [რომ]პაპამ წიდის ჴვარის ნაწილი, წიდა კლემენტოს მოწამის თავი და სხვა მრავალი ნაწილი უბოძა, იო მარიამობისთვეს გამოისტუმრა. გზებზე წიდა სახლი და მრავალი წიდა ადგილები მოილოცა. კნ ღვინობის თვეს მალთას მოვიდა. ო დეკენბერს ფრანციის მეფის ხომალდი მოუვიდა, წამოვიდა. ქორანაკონსა ჩღიე, იანვარს ით კოსტანტინეპოლეს მოვიდა. იქ დაყვიანა ის წელიწუად. ფრანციის დესპანისა იდგა ჴელს შეწყობითა, იქ იწყო წერად ლექსიკონი ესე აგვისტოსს ათსა და ქორანაკონს ჩღივ, იანვარს ოცს გაასრულა. დაბადებულა სულხანსაბა ორბელიანი ქართულის ქორანაკონს ტმვ, ოკდომბერს კდ, რომ ლათინურად ოთხი ნოენბერი იქნება, დღესა კვირიაკესა, ჟამსა შუალამისასა“. (629—630 გვ.) 301 r—v.

აქვე, სხვა ხელით: „კ-დ მკვოვნებისა ჟამსა მეფეს ვახტანგს წარჰყვა ხახაროეთს და პეტერბურ-ის ქალაქს მიიცვალა იანვარს კ-ს უოგ“.

II. „ამ ლექსიკონის რიგები თუ ბრძენმა დამიწუნოთა,
ჩემს დროს ვეძიე, ვერ შევხედ თჴვეთანას დასარწმუნოთა].
ეს რა შევკრიბე, მიქებდეს მაშინ აწ დასამგუნ[ოთა],
და ყურდგლის გამდერეკსა ჴორჴს ძაღლს არ სდებენ [საძაბუნოთა].
აჴ ლექსიკონი არ იყო, დაცაჰკარგოდათ ქართვე[ლთა],
უკრძალველობით ფურცელი გაებნიეაყე ქართ ვე[ლთა]
ახლად შეჴკრიბე, შევაწყვე, ჩემი ვიშრომე სულ ხანი
და საბამან ორბელიანმან, ვის ერად მერჩვა სულხა[ნი]“. 305 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მინაწერები: 1. ტექსტის ხელით: „თ. მოურნე მარიამ. განსწმედს ვეცხლისაებრ ბერ[ოა]“ „ი. მკნედ არს მიუწევნელ მოსავთა მის თა მწედ“. „კაცი გ. კნეზი კ'დ. ადეგ, ბეკან, შავი ცხენი კიტას მიეც“ 305 r.

2. სხვა ხელით: „ჭ. ვაბტანგ მეფის ნათქვამია ეს.

ქ. რადგან დაშურა ასრე საბა, ქება მმართებს აწყა მეც[ა],
შეუფერია მრავლად სიტყვა, რა ვიხილე, სიბრძნე მეც[ა].
სად ვნახვედი ასრე კრებით, ქვეყნად მცელო გინდა მე ცა,
და საქმით სცანით, თუ ვისწავლი, ვით ვანალული კიდეც მეც[ა]“. 305 r.

3. ბესაროონ გაბაშვილის მინაწერი: „ქ. მე იობის ნათსავი, გაბაონელიძე, ძე მძღურისა ზაქარია... ოდეს ვიყავ წლისა კ', მაშინ ვცხოვრებდი იმერეთს, მახლობელ ბ[ედისა] სოლომონ ძლიერისა და განმახლებელისა მეფისა დავით ანისა. რამეთუ ამას შინა ჟამთა წარვივლინე ვსენებულისა ამის მეფ საგან ერანად, შირაზ ქალაქად, ქარიმხან ზანდისა თანა და წარსულმან ავგვალე რაჰით... [მთანი] მყინვარნი და მოვედ დიგორს, ოვსეთს. ხოლო მუნით... იად მცირე და განვისვენე მოსკოვს მ... აგვისტო იყო მაშინ კ', ხოლო მუნით[ა] ყიზლარად და ყიზლარით ასტარხანს. ათცხრაჯერ ოდენ დღე მუნ დავდეგ. და ასტარხნით შთავჯედ ხვამ[ა]ლდსა ზღვისა, ჭირით და ღელვა-გემულობით [დ]ია. მეათცხრამეტესა დღესა შინა, წყლისა მოზიარი, განვედით [ადგილსა გილანისასა და მიველდით ქალაქსა, რომელსა ეწოდების რაშტი... მეცა, წარსულმან მუნადღმა მეევსესა დღესა შინა ყასმან ქალაქსა ორი დღე დავყავ. ხახშინით მეორეს დღეს საჯა (!) ქალაქსა ერაყიასსა ერთი დღე განვისვენე და მუნით ყუმს. მესამე დღესა შთავედით ჰალაქსა] დიდსა და მდიდარსა ქალაქსა, სამდღე დამვანებელთა. ორ დღე შემდგო... ...მოწ... საკვირველსა და ფრიად...“ 305 r—v.

1659

სამართლის წიგნები. XIX

239 ფ.; 30×22; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტყიფრული ხის ყდა; მხედრული, სათაურები სინგურით; დაუწერელია: 163 r—v, 202 r—203 v; [XIX ს.].

1. «სამართალი მოსესი».—„დაბადება. მცნება ღ'თისაგან სამართალი მოსესი. ა. თავ უყავ მამასა შენსა და ედ გამცნო შენ უფალმან ღ'ერთმან შენმან, რა კეთილი გეჭყოს შენ...“ 3 r—10 v.

2. «სამართალი ბერძნის».—„ლეონ ბრძნისა და კოსტანტინესა და სხუა თა მეფეთა მიერ მართლ-მადიდებელთაგან თქმული და განწესება სჯულის კანონი მეფეთა და სამართლისა მოსამართლეთათჳს, რათა რაოდენიცა ეწეროს წიგნსა ამას შინა, მცირედიცა არა განვაგდოთ, არამედ ყოველივე ვისმინოთ და ვჰყოთცა:—ა. რომ მოჰჭედს და დადგეს მსაჯულად კაცი ვინმე სასამართლოდ კაცსა ზედა, უკეთუ ენებოს კაცსა მას მსაჯულად სახელის წოდება, ამა წესთა და რიგთა ნუ განაგდებს...“. 11 r—61 r.

3. «სამართალი სომხისა».—„ესე წიგნი არს დიდისა სომხეთისა სამართლის წიგნთა ზედა გარდმოთარგმნული და ეწოდების სახელად წიგნი სამართლისა...“ 62 r—139 r.

4. «სამართალი კათალიკოზისა».—„სახელითა ღ'თისათა მე ქრისტეს მიერ კურთხეულმან, ყ'ლისა საქართველოსა კათალიკოზმან პატრიარხმან მალაქია, მე ქრისტეს მიერ კურთხეულმან აფხაზეთის კათალიკოზ მამათმთავარმან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ევდემონ დავსხედით და შემოვკრიბენით ყოველნი ეპისკოპოზნი აფხაზეთისანი..." 140 r—141 v.

5. „ძეგლის დადება მეფით-მეფის გიორგის მიერ.—ა. ჩუენ მეფით-მეფემან გიორგიმ, ძემან ყოველთა შორის წარჩინებულისა მეფეთ-მეფის დიმიტრისამან, დავსდევით ძეგლი განაჩენი ესე მას ჟამსა ოდეს შევედით მთიულთა შიგან..." 142 r—147 v.

6. «სამართალი აღბუღასი».—„შევიყარენით ჰოლთა მინდობილნი ღ[თი]სანი და აწყვერისა ღ[თის]მშობლისანი და გაქცევისა. ა.—დავიდევით წინა პატრონისა პაპისა ჩემისა მანდატურთა უხუცესის ბექას განაჩენი, და იგი აგრეც სრულობით და უკლებლად დავსწერეთ..." 148 r—162 v.

7. «სამართალი ბატონიშვილის ვახტანგისა».—მჰყოფისა უმჰყოფისა, არსისა და უარსისა და მაარსისა მქები, არათუ ღირსად და შეძლებისა ჩემისაებრ მქებელი და მმონებელი, უდებად მჰქონე მპოვნელ ვიქმენ, ვითარცა მეფენი დღითი დღე მრეველნი ჴელთა მარგალიტთა შინა და პოებენ მძივთა რათამე..." 164 r—201 v.

შენიშვნა: 1. დართული აქვს სამართლის ყველა წიგნის მუხლებრივი საძიებელი. 204 r—211 v.

2. საძიებლის დასაწყისის გასწვრივ მოხატულ ჩარჩოში ჩაწერილია: „წ[უ]ლ[უ]კიძ კ[ა]ზ დავით". 204 r.

3. მუხლებრივი საძიებელი ცხრილში მოთავსებული. 212 r—237 v.

4. ყველა ფურცლის r-ს ზედა ველზე მიწერილია; „კურთხეულმცა არის განმგებელობა ვახტანგისა".

ანდერძი (გადამწერისა): „კანონი ესე ვახტანგისა გარდავსწერე სხუათა რეულთაგან ბრძანებითა თავადის დავით კ[ა]ციას ძის წ[უ]ლ[უ]კიძისათა მღუდელმან პეტრე ქუთათელაძემ და მასვე უძღვნე, გარნა გთხოვ მორჩილად ყოველთა აღმომკითხველთა და ღირსთა განმანათლებელთა, თუ რამე ამაშიდ ნაკლულევანება და შეცთომილება ჰპოოთ—ნუ განმბრახებავთ, ვინადგან პირველი ესე არს ჩემ მიერ შემთხვევა კალმის გამართვისა. მღუდელი პეტრე ქუთათელაძე" 211 v.

1660

ოთხთავი. X (ძველი ჯრუჭი)

297 ფ.: 26×21; ეტრატი; ტყავგადაკრული ხის ტვიფრული ყდა; ორივე ყდის შიგნითა მხარეზე გადაკრულია პირისფერი თხელი აბრეშუმის ქსოვილი. ზემო ყდა შემკულია ვერცხლის სამსჭვალებით გაკეთებული ჯვრებით; ერთი, დიდი ზომისა, შუაგულშია და ორი პატარა—ყდის ზემო კუთხეებში (ქვემო კუთხეებზე ჯვრების მბოლოდ ნაკვალევია დარჩენილი). დიდი ჯვრის შუაგულში კრისტეს ჯვარცმის გამოსახულებაა. მცირე ჯვრების შუაგულში თვლების ცარიელი ბუდეებია; ასომთავრული (სათაურები სინგურით); თავსაკლული; შიგადაშიგ აკლია ფურცლები; ამოვარდნილია 97-ე ფურცელი, რომელიც ჭაღალდზე XVIII ს. ნუსხურით არის აღდგენილი; ტექსტში მრავალი გვერდი გაცხოველებულია ასოებზე მელნის ხელმეორედ შემოვლებით; ამოვარდნილია ფურცლები: 1, 2, 6, 7, 8, 14, 92—93, 107,

6. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. IV.

113, 136, 143—4, 196, 201, 202, 228—29; აკინძის დროს არეულია გვერდების თანმიმდევრობა 10 r-სა და 12 r-ს შორის; 936 წ. (291 r); მომგებელი—გრიგოლ მირდატის ძე (291 r); გადამწერი—გაბრიელ (291 r); ხელნაწერს გააჩნია მოხატული კანონები: 2 r—5 v; მინიატურები: 6 v, 7 r, 92 v, 93 r, 143 v, 144 r, 228 v, 299 r; ხელნაწერი ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„[სახარება მათესი].—...[ბა] ბილოვნისათ ვიდრე ქრისტესადმდე ნათესავი ათოთხმეტ...“ მ. 1, 17. 8 r—290 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტს დართული აქვს სახარების საკითხავების საძიებლები 292 r—297 v.

2. ამ ძეგლის სრული აღწერილობა ანდერძებისა და მინაწერების დართვით და მინიატურებისა და კანონების ფოტოპირებით გამოცემულია (იხ. ქართული ოთხთავის ორი ძველი რედაქცია. აკ. შანიძის გამოცემა. თბილისი. 1945 წ გვ. 017—032).

3. მინიატურები შესრულებულია „ქ ა მ ა რ ა თ ა მ წ ე რ ლ ი ს თ ე ვ დ ო რ ეს მიერ“. (1 v).

1661

სვინაქსარი. 1156

340 ფ.; 25×18; ეტრატი; ტყავგადაკრული ხის ყდა; ნუსხური, სათაურები სინგურით; გადამწერი—ხუცეს მონახონი უცნად მჩხრეკავი გიორგი დოდისი (338 v); ადგილი—იერუსალიმის ჯვარის მონასტერი (438 v); 1156 წ. (338 v); ჯვარის გამოსახულება (3 r); ხელნაწერი ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„სჯნაქსარი. რომელ არიან კრებანი და წესნი და განგებანი დაწესებულნი წმიდათა მღდელთ მოძღრთა მიერ, რომელსა შინა წერილარს ეკლესიისა საწელიწდოჲ განგებაჲ ფსალმუნებისათჳს და გალობისა და ჴოვნისა კითხვისა და თუ რომელსა დღესა მოვიცლით, ანუ თუ რომელთა წმიდათა ვსენებასა დავაცდებთ ჟამთა ლოცვასა და მუხლთა დრეკასა და კ ლ დ წერილ არიან ცხორებანი და წამებანი დღითი დღედთა წმიდათანი სულ მცირედ და შემოკრებილად, რათა არა ფრიადი სიმრავლე წერილისა იქმნას.

თ ლ ა სეკდენბერსა აქუს დღე ლ, დღეთა აქუს ჟამი იბ და ღამეთა ჟამი იბ.

თ ლ ა სეკდენბერსა ა. გჳრგჳნი წელიწადისაჲ, დაწყებაჲ ინდიკტიონისაჲ და ჴსენებაჲ წმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ...“ 4 r—329 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტს წინ უძღვის სვინაქსარის გამოყენების წესი: „უწყებაჲ ჯერ არს, რამეთუ საუფლოთა დღესასწაულთა, რომელ არიან: ქ ე შობაჲ, განცხადებაჲ, ზ ხობაჲ, ამაღლებაჲ..“ 2 v.

2. სვინაქსარს დართული აქვს საძიებელი: „საზეელი და რიცხჳ დღესასწაულთაჲ და თუ რომელთა დღეთა შინა დაცადების საქმე თითოეულისა თჳსაჲ [ე]სრეთ გუშუწყოს...“. 329 v—335 v.

3. ხელნაწერის აღწერილობა ანდერძებისა და მინაწერებითურთ გამოქვეყნებული (იხ. ელ. მეტრეველი. იერუსალიმის ერთი ხელნაწერი. აკად. ს. ჯანაშიას სახელობის სახ. მოზეუმის მოამბე, XV-B. გვ. 37).

ანდერძი მთარგმნელისა (გიორგი მთაწმიდელისა): „დიდებაჲ ღმერთსა, მადლი ღმერთსა, კურთხეულ არს ღმერთი. დასრულდა განგებაჲ თუეთა წელიწდისათაჲ მოსაჴსენებელითურთ თითოეულისა წმიდისაჲთ. ღმრთისათჳს ლოცვა ყავთ გლაბაკისა გ ი ო რ გ ი ს ა თ ჳ ს, რომელნიცა იკითხვიდეთ, გინა სწერდეთ, რამეთუ ღმერთმან

იცის, ფრიადი ღუაწლი და ჭირი უნაბავს ამისსა თარგმანსა სალხინებელად ცოდვათა ჩემთა და მოსაკუნებებელად სულიერისა მოძღურისა ჩ[ე]ნისა გიორგი[ს]ა, რამეთუ შემდგომად ღ[მ]თისა იგი არს მიზეზი ყოველისა კეთილისაჲ და მათითა ბრძანებითა და მადლითა და ლოცვითა მითარგმნიან ესე სალმრთონი წიგნი. ჴსენებულმცა ვართ წ[ა]ა ლოცვათა თ[ჳ]სთა ჩ[ე]ნ და მშობელნი და ძმანი ყოველნი და თ[ჳ]ნცა ღ[მ]ა მოგცეს წყალობაჲ დღეს მას დიდსა განკითხვისასა ა[ა]ნ. და ესე უწყოდეთ, დაღაცათუ ნაწროჲი უნდოდ აჰ[ჰ]ებს, არამედ დიდად მიზეზებია სიმაროლე და სიტყჳსა არა შეცვალებაჲ, ამისათჳს, რამეთუ ფრიად საკრძალავი წიგნი არს და სულთა სარგებელი და ეკლესიისა წინაშეძღუარი უცთომელი და საქმეთა სულიერთა და შუენიერთა მომთხრობელი და გულთა ჩ[ე]ნთა ლმობიერი მყოფელი და ღ[მ]ერსსა წმიდათასა მაუწყებელი, რომელი დღესამომდე სასმენელთა ჩ[ე]ნთა არა სმენილ იყო და არცა თუ ბერძენთსა უფროჲსთასა, რამეთუ სოფია წ[ა]ს არს და საპატრიაქოთა ეკლესიათა და მთაწმიდას ესევითარი სჴნაქარი. უცბად წერილთჳს შემინდვეთ". 263 v—264 r.

ანდერძი გადამწერისა: „ლოცვა ყავთ, წ[ა]რნ პატიოსანო, მ ა მ ი ს ა გ ი ო რ გ ი ს ა თ ჳ ს, ამის წიგნისა მთარგმნელისა, შეუნდეს ღ[მ]ერთმან. დაიწერა წიგნი ესე წ[ა] ქალაქსა იერ[უ]სალმს, მონასტერსა შინა ჯ[უ]რისასა, ჴელითა უცბად მჱხრეკელისა, ფრიად უღირსისა ხუცეს მონაზონისა გ ი ო რ გ ი დ ო დ ი ს ი თ ა. სრულ იქმნა ღ[მ]ერსა წ[მ]ინა მოსაჭესენებელი ესე წიგნი ბერძენთა ზედა მეფობასა მ ა ნ უ ე ლ ი ს ი ს ა, ქართულ—დ ი მ ი ტ რ ი ს ი ს ა ჲ, იერ[უ]სმს—ბ ა გ რ ა ტ ი ო ნ ი ს ი ს ა ჲ, დასაბამითგანნი წელნი იყვნენ ხ[ილ]ნ და [ქორონიკონი ტოგ]". 338 v.

მინაწერები: 1. „ესე უწყოდით ყოველთა ქართველთა ღ[მ]ერთისგან, მეფეთაგან, სურ[ა]თაგან მოცემული და ნაბოძვარი აღდგომის სალოცავ ჴელისი და სახლი, სადა არს ადაჳის თხემი გოლგოთა. ჯ[უ]რს ჯ[უ]რი დასხით, საკარობიღეს საპყრობილე დასხით. გარდამ[ჳ]სა (!) და სახლი ბირჭას ზედა. ორი სახლი არის,—ფრანგთაკენ მათი და ამიერ ჩ[ე]ნ, ორი კარი აბია. აღდგომისა კართა ზედა მარჯ[უ]ნით ჩ[ე]ნა ჴედმაჲ. საფლავზედა ჭ[ი]დ[ა]ვს, რომე ენთებოდეს ნ[ი]ადაგ, თავით ორი კანდელი, სხუაგან თჳთო. წიგნები ყჳალი უკლებად ძეს. ნუ ვინ გაიღოთ, დაკრულვილ არის. ესე ცხრეთ მცსა მამათგან და დავწერე ა ღ დ გ ო მ ე ლ მ ა ნ მ ა ხ ა რ ე ბ ე ლ მ ა ნ: ჯ[უ]რისა დასუენებაჲ კარზედა ყოველთა კ[რ]იაკეთა და დღესასწაულთა ჩ[ე]ნეა. სახელითა ღ[მ]ერთა, მამისა, ძისა და წ[მ]დისა სულის[ა]თა მე ა ღ დ გ ო მ ე ლ მ ა ნ მ ა ხ ა რ ო ბ ე ლ მ ა ნ წიგნი გავჴსენე საქართველოს ზეთისათჳს ხ ე ლ ს ა წინაშე და მას გამოეგზავნა ასი ფლური ქ[ა]ლ საფლავისათ[ჳ]ს და ჯ[უ]რეთა დიაჰ[ჰ]ირეს და მონასტერმან: მ[ა] მ[ა]ნ პ ა მ ე ნ, მოძღ[ვრ]მან ი[ო]ე, კანდელაკმან ნ ი კ ო ლ ო ზ და სრულად კრებულთა და ჴელოსანთა კელ[ა]რმან ე ვ ჳ ი ნ ა რ და მეწისქჳლემან, ყოველთათჳ დაგუჩინეთ ზეთი თორმეტი ლიტრაჲ, ყოველთა წელიწადთა მიეცემოდეს ქ[ა]ს საფლავსა ჯ[უ]რსა მონასტრისაგან და ვინცა აღდგომელი იყოს ანთებდეს ერთსა კანდელსა დღე და ღამე დაუსჳებლად ქ[ა]ს საფლავსა ზედა და არავინ მუშაღოს არცა შეცვალოს ხელასათჳს სადამდის ესე ჯ[უ]რისა მონასტერი ეგოს და მონაზონნი იყუნენ". 3 r.

2. (ჯვარის მარჯვენა მხარეს): „არის შ ე ლ ა ს შემოწერილი ყოველივე ფლური სამოც და სამი ჯ[უ]მლად სრულად. დიდებაჲ ღ[მ]ა, ყოველისა კეთილისა მიზეზსა და წ[მ]ა ცხოველსმყოფელსა პატიოსანსა გოლგოთასა, რომელსა ზედა ჯ[უ]რს ეცუა ქ[რ]ე ღმერთი ჩ[ე]ნი, რომელისა წყალობითა ღირს ვიქმენ მე უღირსი შ ე ლ ა მღდელმონაზონი აღდგომელობაჲსა და შევწირე წ[მ]ა ამას გოლგოთასა ერთი ბარძიმი ვეცხლისა, ორი თეფში, ერთი წუ[ა]წუმა სახედაში, ერთი კოჭა, ერთი კამარა, ერთი სატფობი—ესე ვეცხლისა არის, ოთხი სპილენძის სასანთლე, ერთი საყრაყი, ერთი კანდელი შემოვსწირე წ[მ]ა გოლგოთასა სალოცველად და სარობად ცოდვილისა სულისა ჩ[ე]ისა. აწ რამანცა კაცმან ჴელყოს ამისი გამოწერვა, რანიცა წ[მ]ნი ამა სჳნაქარშიგა სწერიან, ამათთამცა მადლითა კ[რ]ულია და წ[მ]ა ზჳდთა კრებაჲთაჲსნ მ[ა]დარი და ცოცხალი და ჩემთამცა ბრალთა მზღუ[ა]ლარს წინაშე ღ[მ]ისა, და შემჱდომად ჩ[ე]ნა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ვინ სწნი იყვნენ აღდგომელნი გევედრები, რათა ლოცვა ჰყოთ ჩემთჳს, რათა თ̃ქნა სასყიდელი გაქუნდეს კ̃ს მ̃რ ა̃ნ". 3 v.

3. (ჯვრის მარცხენა მხარეს). „ამა წიგნისა შემკაზმავსა ტ̃უნისძესა ა̃ნთი-მოსეს და მისთა დედა-მამათა შ̃ნეს ღ̃ნ". 3 v.

4. [სახელითა მამისათა და ძისათა და სულითა წმიდისათა ა̃ნ] „აჰა მოვიდა მაწყენელი პიმენ მას ჟამსა ოდეს თემურ დიმაშში აიარა და ჯ̃რსა სახლი აშლით ა[ა]ოჯრეს და დაჭირებჳს ზეთი და ცალი შემოსწირა და ანაონ აღდგო... და გაიჩინა სინაქსარსა ზედა სალოცავი, შ̃ნ ღ̃ნ მარტსა ა. მასვე დღესა იყიდა ვენახი და შეწირა აბესალომ ლომინაძემა ქრისთეს საფლავსა. ამა პირსა ზედა ვისცა ასე ვენაჳი ჰქონდეს, დაუკლებელად თორმეტსა ლიტრასა ზეთისასა მოსცემდეს აღდგომელსა და აღდგომელმან ანთოს ერთი კანდელი დაუსებლად და ვინცა ესჳ შეცვალოს, შენი ქ̃ო, რომელმან ეკალი დაგადგა და ძმარი მოგიაყრა და მას გჳგერდიც მო...ლე ამყოფე და მას საუკუნესა მას აბესალომის და მისისა გვარის ნუქფად გაიკეთოს (!)". 2 r.

5. „წელთა დასაბამითგან ქ̃რ̃ე, ქ̃ნსა ხმიე მოვიდა შაქარიშვილი მონაზონი ფილიპე წ̃დად იწ̃ლიმად, ჩ̃ნ ჯ̃რელთა მამასა და ძმათა და აღდგომელსა სრულ ჭირვეულთა მოგუაბარა კანდლისათჳს ასი ნაღდი ფლური სურბანის შვილის თამახის სულისათჳს. რაც ჭელისაგან გამოუვიდოდა სხვაჲც ბევრი კარგი საქმე ქნა ჯ̃რის მონასტერში. ჩ̃ნ ერობილთ ქარაველთა დაუკიდეთ დიდებულსა და შესაძრწუნებელს გოლგოთას ერთი კანდელი. არას ჟამში, სადამდის ქართველნიბაჲ იყოს, არავინ მოუშალოს. უკე დღე და ღამე დაუვსებელად ენთებოდეს და მისი სული წირვაზე იჳსენებოდეს, თამაზ ყოფილის თაგეთზ ჩ̃ნდნეს ღ̃ნ, ამისი გამთავე და დამამტკიცებელი ღ̃ნ აკურთხოს". 63 v—64 r.

6. „საბჭელითა ღ̃ისათა შეიკაზმა წ̃ჲ ესე სინაქსარი და შეიკრა ჭელითა უბნელ მთავარ ეპისკოპოზისა ვლასისითა სალოცველად და სადიდებლად მამისა ჩ̃ნისა ტ̃ფილელ მთავარ ეპისკოპოზისა ბარნაბასთჳს და სალხინებელად სულისა ჩემისა და ყოველთა ქრისტჱს მიერ ძმათა ჩ̃თა სულიერთა თანა, და აწ გევედრებით ყოველთა, რომელნიცა მიემთხჳნეთ წ̃თა ამათ წიგნთა, რა ლოცვა ჰყოთ ჩ̃ნთჳს და შენდობით მოგჳსჭნოთ, რათა თ̃ქნცა ჰპოოთ შენდობაჲ შეცოდებაჲთა თ̃ქნთა თუ კ̃ცთმოყვარისა ღ̃ისაგან. შეიკაზმა წ̃ჲ ესე სინაქსარი ქ̃ჯსა ხნ̃ჱ, დასაბამიდგან წელთა ჯ̃ოჲ, კ̃ს მოსლვითგან ჩ̃ფო. ესე წ̃ჲ წიგნი წ̃ისა გოლგოთისა არს, ძმანო, უწყოდეთ". 339 r.

მინაწერები: 1. ... სირ უგ და ყ̃ნი [მოყვარენი] მისნი". 1 r.

2. „ჯ̃რო პატიოსანო ჯ̃ე შეიწყალე ესაია და ჯ̃ლნი მისნი". 1 r.

3. „ჯ̃რო პატიოსანო შეიწყალე ძმაჲ ჩ̃ნი ჯოფრე ფაუსათ". 1 r.

4. „ო̃ შეიწყალე სინენბრინ და მოდეარ ჯ̃ირაოდ". 1 r.

5. „ჭ̃. მოჳსე გ̃ ბილმ..." 1 r.

6. „ჭ̃. ჯ̃ო განმაცხოველებელო ადიდე და შეიწყალე ე̃. ე̃. ფილიპე, ელისაბედ, ელენე, სტეფანე და მამაი ელისაბედისი ოდი და დედაი მაბილა და პაპი ფილიპესი გ̃ი". 1 v.

7. „ჯ̃რო პატიოსანო ადიდე და შეიწყალე სირ პერ კუმანდური ტაძრელთა". 1 v.

8. „ჭ̃. შე ძმაჲ პერი ტაძრელთა". 1 v.

9. „ქ̃ე ლო დაიცევ ძმაჲ ჩ̃ი პერია... დედაჲ მისი ბასილა და მამაჲ მისი პელნ̃". 1 v.

10. „შე ღ̃ო შენ ძმაჲ ჩ̃ნი გჳლიამ პატერა და დედაჲ და მამაჲ მისი". 1 v.

11. „ო̃ ღ̃ო დაიცევ და შეიწყალე ძმაჲ ჩ̃ნი [სირ] სიშოდ სილგილამ დელოლველ". 1 v.

12. „ქ. ო ლო შეიწყალე სირ ვიოდრიშ“. 1 v.

13. „ქ. რაუ, გილა, ასქით[ან], ასილინი, ჯუან, ელისაბედ-ი ე“. 1 v.

14. „სირ უდრი და მაჰად მოიჯსენენ ორ“. 1 v.

15. „სირ რაო და მიქაელ ორ შენ და ი ნე“. 1 v.

16. „ქრისტოდულ ეკონომი მოიჯსენე ორ ჩნი ძმაჲ“. 1 v.

17. „სირი ჯილიბედ მოიჯსენე ორ“. 1 v.

18. „ქ. ჯრო პატიოსანო შე და დაიცევ სირ არბერდ ბჭე და ძმაჲ ტაძრელთა ჯუან“. 1 v.

19. „ქე ორ შეიწყალე გრიგოლ, ძმაჲ მის კოსტანტინე და დედაჲ მათი მარიამი“. 1 v.

20. „ღდგომელსა ბართლომეს და მისთა მშობელთა შნ ღნ“. 2 v.

21. „სულს ზაქარიას შეუნდეს ღნ ან“. 6 r.

22. „სულს მარიამისა შნდეს ღნ ან“. 42 r.

23. „ქ. კოპაძის ასულსა ც რუთის და მისთა მშობელთა შეუნდევ ღო...“ 50 r.

24. „სულს ზაქარიასი შეუნდეს ღნ ან და მის ბღესა მარიამს შნ ღნ ან“. 1 v– 62 r.

25. „ამ თვესა, ამ დღეს და ამ ჭორონიკონს ჩყვ იერუსალიმს მდვიდი მე ფრიად ცოდვილი და უღირსი იმერელი ბერი ლავრენტი. ღო, შე ლავრენტი. ქე შე მე ცოდვილი და არა ღირსი წყალობისა იორდანე, მამუკა და სვიმონ. ვსენიც შე ორ“. 66 v–67 r.

26. „ამ თვეს ამილახორი მი[ი]ცვალა ანდრია, ღნ შნ. მისა მეუღლესაჲ დესპინა ხათუს შეუდესა ღნ ან. მთარჲსა სულჲსა მლოცველსაჲ რეკისჲ შეუნდე ღნ ან. ვინცა ბრძანოთ თჳრცა“. 112 v.

27. „წრო გრიგოლ, მიხსენ ყამაა მეორედ მოსვლისასა ცოდვილი გრიგოლ წერეთელი“. 118 r.

28. „მონოზონი ლავრენტი შე ქე ობითა მამისა პროტორესითა და ყოველთა წმინდათა ამინ“. 126 v.

29. „ცოდვილს მონაზონს რუთის და მისთა მშობელთა შეუნდნეს ღნ და მისი მელქაზედეგ და მისნი შვილნი უცოცხლე ქრს საფლავის მადლო“. 152 r.

30. „ამ ქნკს ჩყვ, ამ დღეს, ამ თვეს იერუსალემს ჯვარის მონასტერში დავდექი მე ფრ ცოდვილი და უღირსი ბერი, არაღირსი მღდელობისა, მღდელ-მანაზონი ლავრენტი გოგელაძე, ბერი ოკრიბელი. ქე შე ლავრენტი ან, აქა ჩყვ ვარ არაღირსი“. 165 r. ანალოგიური—179 r, 234 r, 339 r.

31. (ლავრენტის ხელით): „ეფთიმეს მამის სახელი ერისკაცობას აბულერით. თუ გინდა ნახე ივბისსა ოდ“. 180 r.

32. „ქ. ღმერთო შეიწყალე ყრ სამღდელო გენათელ მიტროპოლიტი ეფთვიმ ე“, 339 r, ანალოგიური—339 v.

33. „ქ. ჭორონიკონ ჩყიბ ჟამი იყო, იმერეთი გასწყვიდა და სანიშნე[ე]ლი სრვა იყო, რომ დასაბამიდგან არა ყოფილა“. 339 r

34. „გეცვდრები, ძმანო, შენდობასაჲ ჰყოფდით ცოდვილისა ურბენელისა ვლასესთჳს და მშობელთა მისთათჳს და საბრალოთ მის ძმათათჳს, რათა თრქნცა შრნს ღნ ან. ღნ იცის ბევრი ჭირი ვნახე ამის კაზმაშიგა. თუ რამ დამეშალა—ნუ დამწყევთ, ცოდვილი ვარ“. 339 v.

35. „ღმერთო შეიწყალე მესტამბის შვილი დავით“. 339 v.

36. „ღ-თო და წ-შიდაო გოლგოთა, ჯუარო პატიოსანო, შეიწყალე ზაქარია ყიც[ა]რიძე, დედ-მამა მისი შეიწყალე. ღ-თო ვინცა ბრძანოთ... თჳრცა შეგინდოს ღ-თმან“. 339 v.

37. „ღ-ო შეიწყალე ცოდვილი რუთი“. 339 v.

38. „ჩყკᲘ წელს, ივლისის ¤Გ-სა მიიცვალა ამიერ სოფლით საუკუნოდ ჰყონდიდელ-მიტროპოლიტი და კავალერი, ს'დ სამენგრელოს მწყემსთ მთავარი დადიანის კაციას ძე, სამოცდა ხუთისა წლისა, დღე სთნდებოდა რა ორშაბათი. ამის წინას დღეს წაართვეს ფოთის ციხე ოსმალთა, მხედართმთავრობითა ლევან გრიგოლის ძის დადიანისა და ლენერალ მაიორის ლიგუსათა (!), რომელიც ეპყრათ ციხე ესე მაჰმადიანთა ას ოც წელ". (საცავი ფურცლის r).

39. „ამავე ჰორონიკოთ, ამავე ივლისის კᲘ-ს, დღე სთნდებოდა შაბათი, გარდაიცვალა ქუთაისს თ'ი პოლკოვნიკი და კავალერი მდივანბეგი ქაიხოსრო პაპუნას-ძე წერეთელი, ორმოცდა მეათეჲსმეტსა წელიწადსა შ'ა მყოფი, დაიმარხა ჯრუჭის მონასტერში ¤ აგვისტოს. საუკუნოცა არს ხსენება მათი". (საცავი ფურცლის r).

40. „ჩყკთ-სა წელსა, ფებერვლის Ბ-სა, შაბათს საღამოს მირქმას გარდაიცვალა იმერეთის მეფის დავითის ასული მ'ე ხათუნ სიმონ წერეთლის, ზურაბ სახლუხუცეს ძის, მეუღლე და დარჩა ორი ძენი და ორნი პატარა ქალი". (საცავი ფურცლის v).

1662

კრებული—სწავლანი. 1040

274 ფ.; 24,5×17; ეტრატი; ტყავგადაკრული ხის ყდა; ნუსხური; სათაურები სინგურით; გადამწერი—გრიგოლ ხარტონწმიდელი (273 v); ადგილი—პალავრა (274 r); დაწერილია 201 v; დახარისებულია: 1, 273—74 ფ.ფ.; ამოვარდნილია—273 ფ.; 1040 წ. (274 r).

1. „თქუმული წმიდისა ღუანე ოქროპირისაჲ შიშისათუის ღმრთისა და სინანულისა"—სწავლასა ჭეშმარიტსა გუასწავებს ჩ'ნ დავით წ'წმ'ყლი და იტყუის..." 1 v—15 r.

2. „თქუმულ'ი მისივე მოთმინებისათუის და ამის სოფლისა აღსასრულისათუის და მოსლ'ისათუის უფლისა ჩ'ნისა ჲ'ჳ ქ'ესა მეორედ განსჯად ცხოელთა და მკდართა წიგნის კითხვისათუის და დაყუდებისა, გუაკურთხენ ო'ო. ქრისტე შეიწყალე მღდელი გრიგოლი და შეუნდეენ ცოდეანი ა'ნ.—ცხორებაჲ ყოველთა წმიდათა მართალთაჲ მოთმინებითა განწუენებულ და განბრწყინებულ არს..." 15 r—34 r.

3. „თქუმული მისივე მარხვისათუის.—რა ჟამს იმარხვიდე შ'ნ ჭაკაც, საზრდელი იგი, რომელი მოგებედოს შენ დღესა მისთუის, მისგან ნაწილი უყავ გლახაკთა..." 34 v—36 r.

4. „თქუმული მისივე მარხვისათუის და გაწმედისათუის სულისა და ძუირუჴსენებელობისათუის, გ'კ'ნ ო'ო.—ვითარცა იგი, რომელნი ასპარეზსა ცხენთასა ერთიერთსა უსწრობენ და განსხცრებიედ და სარგებელი ვერაჲ პოვან მათ...". 36 r—60 r.

5. „თქუმული მისივე დაბადებულისათუის და წინაჲთვე განჩინებულისადა ბოროტისა, ვითარმედ არარაჲ არს. ქ'სნ.—მრავალნი კაცთაგანნი იტყუიან, ვითარმედ წერილ არსო კაცსა ზედა წინაჲთვე განჩინებული ღ'თისა მიერ კეთილი, გინა ბოროტი..." 60 v—65 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

6. „სწავლაჲ მისივე სინანულისათუის, გუაკურთხენ ო̃რ.—ფრიად ვცოდავთ, ძმანო ჩემნო საყუარელნო, ყოვლადვე გონებითა სიტყუითა და საქმითა...“ 65 v—75 r.

7. „თქუმული მისივე სინანულისათუის და ლოცვისა მოუწყინებელად თავი მეშუიდე გ̃კ̃ზ̃ ო̃რ.— ძმანო საყუარელნო, მოვისწრაფ̃თ ტირილით სინანულად...“ 75 v—84 r.

8. „თქუმული მისივე წყალობისათუის ღ̃თისა. თავი მერვე.—წყალობასა და სამართალსა დღითი დღედ გაქებდე შენ ო̃რ...“ 84 r—88 v.

9. „თქუმული მისივე თარგმანებაჲ ჲოვნე მახარებლისაჲ და პავლესი. ამიერითგან ყოველსავე ვიქმოდეთ, რომელსა შემძლებელ ვიქმნეთ...“ 88 v—97 r.

10. „თქუმული მისივე სინანულისათუის.—გევედრები თ̃ქ̃ნ, ძმანო ჩემნო საყუარელნო, რათა იქცეოდით წინაშე ქ̃ს̃ა, ღ̃თისა ჩ̃ნისა...“ 97 r—110 r.

11. „თქუმული ̃ისივე მოწყალებისათუის მდიდრისა მისთუის დალაზარესთუის გლახაკისა. თავი ი̃ა.—საკ̃ყ̃არელნო, სამოთხესა შინა მრავალფერნი ჴუავილნი არიედ მდიდრად...“ 110 v—120 r.

12. „თქუმული მისივე სოფლისა ამის წარმავალისათუის სიკუდილისათუის და სასჯელისა. თავი მეთორმეტე. იხილეთ საყუარელნო, რომელთა დაგიტევებიეს ზრუნვაჲ ამის სოფლისაჲ წარმავალისაჲ...“ 120 v—131 v.

13. „თქუმული მისივე სიტყუისა მისთუის მოციქულისა, რომელ თქუა, ვითარმედ ქ̃ნ მშუიდობა ყო სისხლითა თუისითა ცათა შინა და ქ̃ყნასა ზედა. თავი ი̃გ̃.— მოვედით ძმანო ჩემნო და გამოვიძიოთ სიტყუაჲ იგი მოციქულისა პავლესი, რომელ თქუა...“ 131 v—138 v.

14. „თქუმული მისივე სინანულისათუის.—ისმინეთ, საყუარელნო, სიტყუაჲ ღ̃ისაჲ, რომელი განგაღუიძებს თ̃ქ̃ნ უდებებისაგან თ̃ქ̃ნისა...“ 139 r—149 v.

15. „თქუმული წ̃დისა ბ̃ასილი ეპისკ̃პ̃ოზისაჲ სინანულისათუის და სიკუდილისა. თავი ი̃ე.—არა არს საშინელ კაცთა მბრძოლთათუის არცა მახუილი, არცა ლახუარი, ვითარ იგი ჟამი სიკუდილისაჲ ცოდვილთათუის...“ 149 v—163 r.

16. „თქუმული მისივე შურისათუის და სახე სინანულისაჲ მორწმუნეთათუის. თავი მეთექუსმეტე. გუაკურთხენ ო̃რ.—ვითარცა რაჲ ორბი იგი სპეტაკი ჲპოვების ყოველადვე ადგილთა სულმყრალთა და მწინკულევანთა და ერიდების იგი ბოსტანთა და სამოთხეთა და ადგილთა სურნელთა და ეგრეთვე მწერთა დაუტევნიან გუამნი სურნელნი და ცოცხალნი და დაეხუინიენ წუთხსა წყლულებათასა, ეგრეთვე მოშურნენი...“ 163 r—173 r.

17. „სწავლაჲ წ̃დისა ეფრემისი მონაზონთა მიმართ და მარტოდ მყოფთა. თავი ი̃ზ̃.—სწავლამან ძისა ღ̃თისამან განანათლა ყოველი სოფელი და იხილა სოფელმან გზაჲ ცხორებისაჲ, რათა ვიდოდის მას შინა...“ 173 r—186 r.

18. „თქუმული მისივე თარგმანებული მეექუსისა ფსალმუნისაჲ მარხვისათუის და სინანულისათუის. თავი მეთურამეტე. გუაკურთხენ ო̃რ, გ̃ზ̃ე.— ჳ, კრებულნო მორწმუნეთანო საყუარელნო, ისმინეთ თქუმული ესე შემოსლვისათუის წ̃თა მარხვათაჲსა...“ 186 r—192 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

19. „თქუმული მისიცვე სიყუარულისათუის და სინანულისა. თავი ით.—ძმანო ჩემნო საყუარელნო, ნუმცა რაჲ აღგუირჩევიეს ცხორებასა ამას ჩრნსა ჳფროჲს სიყუარულისა...“ 192 r—201 v.

20. „თქუმული მისივე სინანულისათუის ჯრისა და პარასკევისა და კუირაკისა.—საყუარელნო, რომელთა გნებავს მონებად ორისა, მოიგეთ შიში ღთისა ყოველთა დღეთა ცხორებისა თქნისათა...“ 200 v—204 v.

21. „თქუმული მისივე სიცილისათუის და უჯეროდ განცხრომისა. თავი ოცდამე ა.—პირველი მონაზონისა სულისა ოჳრებაჲ სიცილი და განცხრომაჲ არს ჵ, მონაზონო!...“ 205 r—209 v.

22. „თქუმული მისივე უკრძალულობისათუის. თავი ოცდაპირველ. გუაკურთხენ ორ.—რომელი არა ეკრძალებოდის თავსა თუისასა, სწლაფრ (!) ეუფლნიან მას საქმენი სიკუდილისანი...“ 209 v—211 v.

23. „თქუმული მისივე სინანულისათუის. თავი კდა მესამე. გუაკურთხენ ორ.—მო-ოდესმე-ვიდა ერთი ვინმე ძმათაგანი და ჰრქუა წსა ეფრემს...“ 211 v—216 r.

24. „სწავლაჲ მისივე სინანულისათუის.—ჯერ არს ჩნდა, რათა ჰწუხდეთ მას, რამეთუ შეთხზულებაჲ ესე ცხორებისა ჩნისაჲ დღითი-დღე დაჲშალების...“ 216 r—223 r.

25. „თქუმული მისივე მხილებისათუის თავისა თუისისა და აღსარებისათუის ცოდვათა, რომელნი სიმდაბლით აჩემნა თავსა თუისსა. კე.—ვაჲ, ჩემდა საწყალობელისა, რომელი ესე ვიკითხავ დღითი-დღე დაბადებასა...“ 223 r—227 r.

26. „თქუმული მისივე დიდების მოყუარეთათუის მხილებაჲ. თავი კვ.—გაუწყებ თქნ, ძმანო ჩემნო საყუარელნო, რამეთუ ღუაწლსა შინა მწუხარებისასა მოწყლულ ვარ...“. 227 r—237 v.

27. „სწავლაჲ მისივე მონაზონთათუის და სინანულისა. თავი კჳ. გუაკურთხენ ორ.—რომელსა ჰნებავს სენაკსა შინა განსუენებაჲ, ნუმცა ემღერიან მას ეშმაკნი...“ 237 v—246 r.

28. „სწავლაჲ მისივე სინანულისათუის და სიმდაბლისა. თავი კზ. გუაკურთხენ ორ.—ნეტარ არს კაცისა მის, რომელმან გულისჴმა ყოს უძლურებაჲ თუისი...“ 246 r—248 v.

29. „თქუმული მისივე სავსე ცხორებითა. გუაკურთხენ ორ.—ჵ, კაცო უძლურო, უკუეთუ გნებავს პოყნად ცხორებაჲ, მოიგე სიმდაბლე...“. 248 v—254 v.

30. „თქუმული მისივე სიკუდილისათუის და გამოსლვისა სულისა ჴორცთაგან.—ვაჲ ჩნდა შენ მიერ ჵ, სიკუდილო, რამეთუ თანამდები ხარ უწყალოჲ...“ 254 v—264 r.

31. „სინანული მისივე, ოდეს იგი ტირილით ამხილებდა თავსა თუისსა და გლოით იტყოდა, გუაკურთხენ ორ. თავი ლა.—ჵ, სულო ჩემო, რაჲთუ ღირსთა საქმე წარმართებულ არს და საქმენი შენნი სირცხუილეულნი კუალად ქცეულ არიან შენდავე...“ 264 r—269 r.

32. „თქუმული წ̃დისა აბრაჰამ მონაზონისაჲ.—არა ჯერ არს ჩ̃ნდა მონაზონთა, რამცა მივსცენით თავნი თუისნი ნებასა ჯორცთა ჩ̃ნთასა...“ 269 v—271 v.

33. „ამონაის სიტყუანი. ოთხნი საქ[მენი] არიან, უკუეთუ ამათგანი ვრთიცა იყოს კაცისათანა, ვერ შემძლებელ არს იგი კეთილისა რაჲსამე საქმედ და არცა შეჲწირავს ღმერთი ლოცვასა მისსა...“ 272 r—273 v.

შენიშვნა: ტექსტს წინ უძღვის გადამწერის წინასიტყუაობა, რომელიც გადასულია, იკითხება მხოლოდ ცალ-ცალკე სიტყვები (1 r).

ანდერძი (გადამწერისა): 1. „ჭრისტე შეიწყალე მონაჲ შენი მღდელი გ რ ი გ ო ლ ი ა ნ“. 273 v.

2. „სახელითა მამისაჲთა და ძისაჲთა და სულისა წ̃მიდისაჲთა და მადლითა ადგომისაჲთა და მეოხებითა წ̃მიდისა ღ̃ისმშობელისაჲთა და ძლიერებითა ცხოელსმყოფელისა პატიოსნისა ჯუარისაჲთა, მეოხებითა წ̃თა მთავარანგელოზთაჲთა და სერობინ-ქერობინთაჲთა და ყოველთა წ̃თა ანგელოზთა შენთაჲთა და წ̃დისა ი ე ნათლისმცემელისაჲთა და წ̃თა დიდებულთა მოციქულთაჲთა და წ̃თა მღდელთ მოძღუართაჲთა და მოწამეთაჲთა და წ̃დისა სტეფანესითა და ნეტარისა [მამისა ჩ̃ნისა] ხარიტონ მოწამისა და მოღუაწისაჲთა და ყოველთა წ̃თა და ნეტართა მამათაჲთა მე, გლახაკმან და ფრიად ცოდვილმან გ რ ი გ ო ლ ხ ა რ ი ტ ო ნ წ მ ი დ ე ლ მ ა ნ, მოვიგე წმიდაჲ ესე წიგნი სარგებელად სულისა ჩემისა და სალოცველად სულისა მშობელთა და მოძღუართა ჩემთასა და ყოველთა მიცალებულთა ჩ̃თასა, ძმათა და ყოველთა შემოვედრებულთა ჩ̃ნთასა. აწ ლმობიერად გეველ̃რები, წმიდანო ღ̃ისანო, ვინცა იმსჯერებდით წ̃სა ამას სულთა განმანათლებელსა წიგნსა, მოიკსენეთ სულნიცა ჩ̃ნნი წ̃სა ლოცვასა თ̃ქნსა, რათა წ̃დითა ლოცვითა თქუენითა ვპოვოთ ლხინებაჲ დღეს მას შინა საშინელსა, ოდეს მიაგებდეს ო რ ი და ღმერთი ჩ̃ნი ჲ ჳ ჭრისტე კაცად-კაცადსა საქმეთა მათთაებრ და თ̃ქნცა ო რ ნ დაგიცვენინ, მკითხველნი და მსმენელნი ყოველნი ერთობით, ა ნ.

დაჲწერა წ̃ჲ ესე წიგნი საყოფელსა შინა წ̃დისა მამისა ხ ა რ ი ტ ო ნ ი ს ა, პ ა ლ ა ე რ ა ს, ძუელსა მონასტერსა, კელითა ფრიად ცოდვილისაჲთა, ქრონიკონსსა ხჲ. ჩანს ჩ̃ჩერკილი, დაისაჯებოს გლახ მჩხრაკალი (!). ჰ. ულხინე, ო ო სახიერო, დაკლებისათუის და უცბად ჩ̃ჩერკისათუის შემინდევით, ყოველთა დაგჯჯეროს ღ̃ნ“. 273 v—274 r.

3. **ანდერძი** (შემწირველისა): „სახელითა ღ̃ჲთა მე, ბერმან გ რ ი გ ო ლ, შევწირე წ̃ჲ ესე წიგნი თქუენი წ̃ისა ო ნ ე ი ო პ ი რ ი ს ი ს მონასტერსა დედათასა დ ე რ ტ ა ვ ს სალოცველად სულისა ჩემისა, მშობელთა და შვილთა სულიერთა და ყოველთა თჳსთა ჩემთა და ვინ რ̃აცა მიზეზითა იკადროს და გამოაკუას მუნით, ანუ ერთმანერთსა დაუყენონ, კანონი არს მას ზედა შეუწდობელი ღ̃ისაგან და ჩ̃ნგან მიწ̃კე, ა ნ. და ვინ კეთილად იმსჯოფოს, ჯ̃ი აჭუს და კურთხევაჲ“. 274 r.

მინაწერები 1. (XV—XVI საუკუნის ხელით): „ღმერთო, შეიწყალე ცოდვილი რუთი და მელქიზედეკ, და მისნი შვილნი უცოცხლე“ 42 v, 48 r, 69 r 274 r, ზედა ყდის შიდა მხარესა და ქვედა ყდის შიდა მხარეზე.

2. ჲ̃ წ̃ჲ ესე წიგნი სულთა განმანათლებელი—სწავლაჲ ო ნ ე ი ო პ ი რ ი ს ა—შევსწირეთ მონასტერსა ჯუარჯისასა ჩ̃ნ, გენაეთელ მიტროპოლიტ მან ბატონიშვილმან იოსებ, ვინც გამოსწიროს, წ̃ის სამებისაგან შეჩ̃ნებულ იყოს, ჩ̃ღე“. 269 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1663

კრებული. XI

342 ფ.; 25,5×19; ტყავგადაკრული ტყიფრული ხის ყდა; ეტრატი; ნუსხური, სათაურები სინგურით; ნაკლული ფურცლები აღდგენილია „ზახარიას“ მიერ: ფ.ფ. 1, 56, 184—189; რესტავრირებულია: ფ.ფ. 2, 25, 26, 63, 147, 168, 184, 240—43, 342; ბოლონაკლული; [XI ს.]; ხელნაწერი ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

1. „თ“ იანვარსა კა და აგვსტოსა იგ.—ცხორებად და მოქალაქობად აღსარებისა (!) მართლისა სარწმუნოებისა წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩ“ნისა მაქსიმესი, გ. მ.—მრავლისა ქებისა და ფრიადისა შესხმისა ღირს არიან მოყუარენი ღირსნი და მოღ“წენი სათნოებისანი...“ 1 r—57 r.

2. „სიტყ“სგებად, რომელი იქმნა შორის წმიდისა მაქსიმესსა და პიროს კოსტანტინეპოლელ პატრიაქისა მწ“ვალებელისა.—ოდეს იგი პიროს კოსტანტინეპოლელ პატრიაქი განიდევნა კოსტანტინეპოლით ბოროტთა საქმეთა მისთათ“ს და წარვიდა ჰრომს...“. 57 r—73 v.

3. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩნ“ისა მაქსიმესი ნეტარისა თალასეს მიმართ ხუცისა და მამასახლისისა მრავალთა მონასტერთაჲსა სიტყ“ვათათ“ს, რომელთად განმარტებად ეთხოა მას ნეტარისა მაქსიმესგან.—სანატრელსა მონასა ღ“თისასა თალასეს, ღირსსა მღდელსა და მწყემსსა პირმეტყ“ლთა ცხოვართასა, მაქსიმე გლახაკი მონაზონი ო“ისა მიერ გაკითხავ...“ 73 v—269 r.

4. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩ“ნისა მაქსიმე აღმსარებელისად სიტყ“სგებისათ“ს ვნებათაჲსა მიწ“რილი მამისა თალასეს მიმართ, გ. მ.—შემკობილსა ყოვლითა სათნოებითა და მუშაკსა სულიერისა მის ქყ“ნისასა, მწყემსსა პირმეტყ“უელთა ცხოვართასა, მონასა ღ“თისასა თალასეს...“ 269 r—283 r.

5. „ნეტარისა მამისა ჩ“ნისა მაქსიმესი სწ“ავლაჲ ბ. ბრძოლათათ“ს სიძვისათა, გ. ო“ო,—მშობელი სიწმიდისა არს მარხვაჲ, ხოლო ნაყოფიერებად დედად არს სიძვისაჲ...“ 283 r—285 r.

6. „წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩ“ნისა მაქსიმესი სიტყ“სგებაჲ გულის-სიტ“ყთა მიმართ სიძვისათა. თავი პირველი.—გულის-სიტყ“სა მის მიმართ, რომელი აჲძულებენ ხედვად პირთა მავნებელთა და განცდად სახეთა აღმზრზენელთა ვნებისათა და გონებით აღასრულებენ ცოდვასა...“ 285 r—294 v.

7. „საკითხავი გ. თ“უმული ვეცხლის-მოყუარებათ“ს.—ვეცხლისმოყუარებაჲ ძირი არს ყოველთა ბოროტთაჲ...“ 394 v—395 v.

8. „სიტყ“სგებაჲ გულის-სიტყ“თა მიმართ ვეცხლის-მოყუარებისათა. თავი პირველი. გ. ო“ო.—ვითარმედ ჯერ არს და სამართალ წ“ყალობაჲ ძმათა გლახაკთა და დავრდომილთა...“ 295 v—304 r.

9. „საკითხავი დ თ“უმული მწ“ხარებისათ“ს.—მწ“ხარებაჲ არს მშ“ნვარებაჲ სულისაჲ...“ 304 r—306 r.

10. „სიტყ“სგებაჲ გულის-სიტყ“თა მიმართ მწ“ხარებისათა. თავი ა. სულისა მიმართ, რომელი უმეცარ არნ, ვითარმედ უძლურებაჲ სარწმუნოებისაჲ და ვერმოგებაჲ შეუორგულებელისა სასოებისაჲ მოიღებს მწ“ხარებასა...“ 306 r—314 v.

11. „საკითხავი ე მრისხანებისათჳს.—მრისხანებაჲ ვნებაჲ არს **ბოროტი**...“ 315 r—322 v.

12. „საკითხავი ვ მოწყალებისათჳს.—მოწყალებაჲ არს უძლურებაჲ **სულისაჲ**...“ 322 v—223 v.

13. „სიტყჳსგებაჲ გულის-სიტყᲽთა მიმართ მოწყალებისათჳ.—თავი ა. გულის-სიტყჳსა მის მიმართ, რომელი მეტყჳს მისთავად...“ 323 v—330 v.

14. „საკითხავი ზ ცუდად მზუაობრობისათჳს, გ. ოᲽრ.—ცუდად მზუაობრობაჲ ვნებაჲ არს უგუნური...“ 330 v—336 v.

15. „საკითხავი ი ამპარტავანებისათჳს. გ. ოᲽრ.—ამპარტავნებაჲ სიმსივნე არს სულისაჲ სავსე წუთხითა, ხოლო ოდეს მომწიფდეს განიპოს და **სიმყრალე** ფრიადი აღმოუტეოს...“ 336 v—341 v.

წყდება: „...და ვითა აღჳდა მთასა მას კარმელსა ... მო... იგი ქᲽყნად და დადვა პირი მისი შორის ორთა მუჴლთა...“.

შენიშვნა: კრებულში შესული მაქსიმე აღმსარებლის სიტყვები და საკითხავები თარგმნილია ეკვთიმე ათონელის მიერ. (იხ. კ. კეკელიძე. ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I. 1941 წ., გვ. 657).

ანდერძი (გადამწერის?): „ჲ, ძმანო, ოდეს [ს]ელით წერილი ეს[ე] თქუთ, ვითარმედ Ჽდმე არიან აწ იგი ველნი], რომელნი ამას წერდეს. აწ მიწა და მტ[ერ] ქმნილი არიან, რამეთუ მერედღა და ჩნᲽა მი[ვი]ცვლებით და შენდობა ყავთ ჩემ ცოდვილისა, რ... რათა გულის ჴმა ვ[ყოთ] სასუფევლის შვებ[ა], სიხარული. ვაჲ [მე] და კᲽ ვაჲმე, [ვაჲ] მე, ვაჲმე საწყალობელსა“. 103 r.

მინაწერები: 1. (XVI—XVII ს. ხელით): „ფრიად ცოდვილსა მათეს შᲽნეს ღმერთმან და ვინცა ბრძანოთ თᲽქნა შᲽნს ღმერთმან აᲽ“. 36 v.

2. (გვიანდელი ცუდი მხედრულით): „წმიდაო მაქსიმე აღმსარებელო, შეიწყალე ცოდვილი მანიასა სული, ესიცა... მიეც და მორჩილება ... სიწმინდე...“ 99 v.

3. „ჩემი ძმა ყოვლად სამღვდელო დავით ბრძანდება სასიკვდინეთ ავათ **ჩყლე** წელს, თებერᲽალში. ღვთით მორჩა და აწ მან იცის. თავადი გრიგოლ წერეთელი“. (ზემო საცავი ფურცელი).

4. „ეს მაქსიმე აღმსარებლის წიგნი აქ მღვიმეს რომ არის, მე ვითხოვე საკითხავად ჩემის ბატონის სახლთუხუცის ზუ**ზას** წერეთლისაგან და უნდა მას მიერ**თვას**. მისი ნაყიდი არის კრისტესით **ჩყე**“. (ზემო საცავი ფურცელი). **მინაწერები:** 294 v, 295 v.

1664

მაქსიმე აღმსარებელი—ცხოვრება ღვთისმშობლისა. XI

171 ფ.; 25×16; ეტრატი; ტყავგადაკრული ხის ყდა (დაზიანებული); ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; თავბოლონაკლული; შიგა და შია აკლია ფურცლები; გადამწერი—იოვანე ყია (57 v); გადაწერის ადგილი—საბაწმინდის მონასტერი (165 v); [XI ს.]; ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

[ქებაჲ და დიდებაჲ შესხმაჲ და გალობაჲ ყოვლად წმიდისა, უხრწნელისა და უმეტესად კურთხეულისა, დიდებულისა ჩᲽნისა ღᲽთისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიაშისი და უწყებაჲ უბიწოჲსა მის და სანატრელისა მოქალო-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქობისა მისისაჲ მობითგან მიცვალებადმდე, აღწერილი ნეტარისა მამისა ჩ~ნისა მაქსიმეს მიერ ფილოსოფოსისა და აღმსარებელისა.—ისმინეთ ესე ყოველმან თესლებამან და ყურად იღეთ ყოველთა დამკვიდრებულთა ქ~ყანისათა, მოვედით [ყოველნი] მორწმუნენი და შემოკერბით ყოველნი ღ~თის მოყუარენი, მეუფენი ქ~ყნისანი და შ~ნიერნი მთავარნი, ჰაბუკნი და ქალწულნი, მოხუცებულნი ყრმათა თანა. ყოველი ენაჲ და ყ~ველი სული უგალობდეთ] „...ვაქებდეთ და ვადიდებდეთ ყოვლად წმიდასა მას უბიწოსა, უმეტესადკეთრთხეულსა ღ~თისმშობელსა და მარადის ქალწულსა მარიამს, საყდარსა მას მეუფისასა, უზეშთაეს სერაბინთა და ქერობინთაჲსა, დედასა ქრისტეს ღ~თისა ჩ~ნისასა...“ 1 r—163 v.

შენიშვნა: 1. „ცხოვრებაჲ“ დართული აქვს: ა. „განწესებაჲ საკითხავთაჲ“ 163 v—165 v. ბ. „ებისტოლე ძმისა მიპართ, რომელსა ეთხოვნეს პავნიანი იგი სიტ~ყნი წ~დისა მამისა ჩ~ნისა დ ო რ ე თ ე ს ნ ი. დაწყებაჲ სიტყჳსაჲ“... 166 r—171 v. „ებისტოლე“ ბოლონაკლულია, დაწერილია სხვა ხელით.

2. ტექსტის სათაური და დასაწყისი აღდგენილია ხელნაწერ A-40-ის მიხედვით.

3. აშიებზე, სხვა ხელით, მხედრულით, გაკეთებულია შენიშვნები.

ანდერძი (გადამწერის): 1. „ქრისტე შეიწყალე ი ო ვ ა ნ ე ყ ი ა“. 57 v; ანალოგიური ანდერძები: 102 v, 110 v, 120 v.

2. „ვინცა ვინ ამას წმიდასა სულთა განმანათლებელსა წიგნსა იმისახურებდეთ, ამით ზანდყითა მოიძიეთ საბითხავი (!) და მე ოგონორსა და უცებსა ყოველთა შემინდეთ. სახელითა მამისათა, ძისათა და სულისა წმიდისათა, მადლითა და შეწევნითა წმიდისა ღ~თისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისითა, წ~დის ძელისა ცხორებისა ძალითა, მეოხებითა დიდებულთა მთავარ ანგელოზთაჲთა, იოვანე ნათლისმცემელისა, მადლითა იოვანე მახარებელისა, ნიკოლოზისითა, საბასითა, გიორგისითა, წმიდათა მოციქულთაჲთა და ყოველთა წმიდათაჲთა, რომელნი საუკუნითგან სათნო გეყუნეს შ~ნ ო ა ჩ~ნ ა ი ჲ ქ~ა.

დაიწერა წმიდაჲ ესე ღ~თის მშობლისა ცხორებაჲ სულთა განმანათლებელი ჯუ-რაკუმაის მონასტერსა წმიდისა საბაჲსა“. 165 v.

მინაწერები: 1. „აცხოვნე ღმერთო წერეთელი ნისიმე“ (მხედრული). 19 v.

2. მინაწერი სომხურ ენაზე. 99 r.

1665

დავითნი. XVII

236 ფ.; 25×17,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფურული ხის ყდა; ნუსხური მხატვრობა: 1 v, 171 r, 236 r; დამკვეთი—ბატონიშვილი ხილიხანი; [XVII ს.]; გაჩენია ჭვირნიშანი; ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წ.

[დავითნი] „წიგნი პირველი ალილოიაჲ.—ნეტარ არს კაცი, რომელი არა მივიდაჲ ზრახვასაჲ უღთოთაჲსა და გზასა ცოდვილთაჲსაჲ...“ 2 r—170 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტს წინ უძღვის დავით წინასწარმეტყველის სურათი, ხოლო დართული აქვს მშვენივრად შესრულებული სურათები (171 r—236 v), ბევრად უფრო ძველი (XV ს.) ხელნაწერიდან გადმოტანილი. ყოველ სურათს აშიაზე მიწერილი აქვს ეპიზოდის განმარტება, ხოლო შემთხვევაში შესაბამი ადგილიც „დავითნიდან“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

2. ხელნაწერი აღწერილი და შესწავლილია: იხ. მეცნ. დამსახ. მოღვაწის ი რ. ს ო ნ ღ უ ლ ა შ ვ ი ლ ი ს მოხსენება (დაუბეჭდავი): „ორი დავითნის სურათების დახატვის დრო“.

ანდერძი (გადამწერისა, მხედრულად): „დაიწერა და სრულ იქმნა წმიდა ესე და სულთა განმანათლებელი დავითნი ბრძანებითა ბ ა ტ ო ნ ი შ ვ ი ლ ა ზ ი ლ ი ხ ი ნ ი ს ა თ ა. აჲმარნეს ღმერთმან დღეგრძელობასა და ამოდაყოფასა შინა. ამინ და კირიელეისონ“. 170 r.

მინაწერები: 1. (XV ს. ნუსხური); „დამყარნეს ღ ნ ორთავე [შინა ცხორებ]ათა დედუფალთა-დედუფ[ალი] ... [თ]უ ნ, რომელთა ბრძანებითა ... დაიხატა წ ჲ [ესე] დავითი ა ნ ... იყავნ“. 1 r.

2. (XV ს. ნუსხურით): „ჴეადიდნეს და დამყარნეს ღმერთმან ორთავე ცხ რებათა შინა მეფეთ-მეფობაჲ გ ი ო რ გ ი ი რომელ[ისა] ბრძანებითა მე[ო]რედ განახლდა და [შე]იკაზმა წ ჲ ... ამინ იყავნ“. 1 r.

3. (XVI—XVII ს. ნუსხური):

„კურთხეულ ხარ შენ ტაძარსა წ ა დიდებისა შ ისსა უ
კუთხეულ ხარ შენ, რომელი ჰხი ქერობინთა და
ხედა უფსკრულთა უფროსად ჰბუ,
კურთხულ ხარ საყდართა ზედა დიდებისა სუფევისა უ,
კურთხეულ ხარ შენ სამყაროსა ზედა ცათასა უ“. 236 v.

4. (მხედრულით): „ჵ, ასულო სიონისაო, ნაყოფო [იოვა]კიმისაო, სურნელებაჲ სამოთხისაო.“[ქრის]ტეო, შემიწყალე მე გ ა ბ რ ი ე ლ-ს ი მ ო ნ ი... რათა ისწავლოს და მსახურებდეს ყოველთა დღეთა ცხორებისა მისსასთა ა ნ კ ნ. ესე არის ბჳე უფლისა... მართალი შეველენ“. 236 v.

5. (იმავე მხედრულით): „ღმერთო და ყოვლად წმიდაო ღ თისმშობელო, კარგი წერა ასწავლე... უფალო ღმერთო ნუ უხამ მტერის გულისასა და ნუ წ[ა]სდენ და ნუ წარასწყმ[ედ] ყოველსა ქუეყანასა“. 236 v.

6. „სულთა განმანათლებელი წიგნი ესე დავითნი იყო ძლიერ დაძველებული. ბრძანებითა მისის მაღალ ღირების ჯ. მონასტრის წინამძღვრის არხიმანდრიტის და კავალერის კირილესითა გავაკეთე მე უღირსმან და ცოდვილმან ჯ. მონასტრის მღდელ-მონაზონმა სოფრონ ჩყოზ“ (სცავი ფურცელი).

1666

ოთხთავი. 1743

170 ფ.; 25×17,5; ეტრატი; ხის ყდა (ნახევრად დაცული); ნუსხური, სათაურები სინგურით (საზედაო ასოებით); 1743 წ· (145 r); მახარობლის ოთხი გამოსახულება: 4 v, 41 v, 68 v, 119 v; თავკაზმული: 5 r, 42 r, 69 r, 117 r; გადამწერი—მხატვრიც ალექსი (145 r), შემკობილი ნიკოლოზ პატრიარქის თაოსნობით (4 v); დაწყებულია: 169—170 ფ.ფ.

„სახარება მათჱ.ი. თავი პირველი.—წიგნი შობისა ი ჴ ქ ჱსი, ძისა დავითისა, ძისა აბრაჰამისი...“ 5 r—145 r.

შენიშვნა: 1. ოთხთავს ერთვის: ა. „საძიებელი წ ისა სახარებისა...“ 146 r—157 v; ბ. „თვეთა მეტყველებანი ძალითა ღმრთისათა.—თვესა სეკდემბერსა დაწყება ინდიკტიონისა...“ 157 v—156 r; გ. „სახარებანი წმიდათა მამათა ჩ წ ნა ქართველთა მნათობთა ათორმეტთა ასურეთით ღ ჲ მიერ მოვლინებულთანი...“ 166 r—168 r.

2. წინ უძღვის: „შესხმა წ ღისა მახარებელისა მათესი სოფრონის მიერ თქმული“. 2 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ანდერძი (გადამწერის): „იესო ტკბილო, უოხე სულსა ჩემსა ფრიად ცოდვილსა მწერალსა ამისსა მხატვრისაძესა ალექსის. ქ'კს ულა". 145 r.

მინაწერები: 1. „იესო ქრისტე, ძეო მღვთისაო, შემიწყალე მე ცოდვილი თავადი გრიგოლ წერეთელი. ჩ'კგბ ქ'ს აქეთ, ამ წელს ოთხმოცი წელიწადი შესრულდა —ეს კარგი სახარება დაწერილა, ღ'თო აცხონე მწერალი ამისი". (სხვა ხელით): „დავით მიტროპოლიტის არის წ'ჩინება და კარგი სახარება". 1 r.

2. (კალიგრაფიული მხედრულით): „შემამკობელი ამისა ყოველად სანატრელი პატრიაქი ნიკოლაოზ მრავ ლ'ამიერ ყოსა უფალმან". 4 v.

1667

ოთხთავი. XII—XIII

278 ფ; 24,5×18,6 ტრატი; ტყავგადაკრული ტკივფრული ხის ყდა, ორი შესაკრავით; ნუსხური, დასაწყისები ასომთავრული სინგურით; ხელნაწერი შემკულია შესანიშნავი მინიატურებით (334 მინიატურა), კამარებითა და სახედაო ასოებით; მახარებელთა გამოსახულებები: 6 v, 79 v, 123 v, 200 v; თავსამკაულები: 7 r, 9 r, 122 r, 124 r, 199 r, 201 r; დახიანებულია ფ.ფ.: 83, 110, 126—127, 129, 141, 145, 152—156, 158, 162, 171, 186, 212, 213, 228—29, 231, 232, 243; რესტავრირებულია ფ.ფ.: 56—57, 59, 84, 85, 86, 87. 90, 91, 92, 96, 97, 111—116, 147, 169, 170, 172—173, 177—181, 187, 191, 198, 201, 206, 210—230, 233—242, 244—255; დაუწერელია: III r, IV r—v, 256 r—257 v, 276 r—277 v; [XII—XIII ს.]; ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„წ'ნდაჲ სახარებაჲ თავი მატთესი.—წ'ნგნი შობისა ი'ჳ ქ'სი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი. აბრაჰამ შვა ისაკი, ისაკ შვა იაკობი,..." 9 r—254 v.

შენიშვნა: 1. ოთხთავს წინ უძღვის კანონები 1 v—6 r.

2. ყოველ თავს წინ უძღვის: „ესე თავები არს... სახარებისაჲ".

3. ოთხთავს ერთვის: ა. „ევსები კარპიანეს საყურადღებო ძმასა უფლისა მიერ გაკითხვა..." 255 r—v; ბ. „ზანდუკი სახარებისა" 258 r—265 v. გ. სახარებათა საკითხავები განლაგებული თვეებზე და დღეებზე. 266 r—275 v.

4. 256—78 ფ.ფ-ბი დაწერილია XVII ს. ხელით ქაღალდზე.

5. ხელნაწერი ცნობილია „ახალი ჯრუჭის" სახელით.

ანდერძი (XVII ს. ხელით, ნუსხურით): „ღ'რო დაიცევ ორთაევ შინა ცხ'რებათა კათალიკოზი გრიგოლ". 266 r.

მინაწერები: 1. „ჩ'კყა-ს წელსა, ივლისის კ-სა შევსწერეწ'წმინდა ესეწ'სახარება დახატული წმინდის გიორგის მონასტერისათვის, როგელ არს ჯრუჭი, სამარხი ჩ'ენი, მე, დადიანის გიორგის ასულმა, ღ'ენერალ-მაიორისა და ორდენთა კავალერისა და ძუირფასის ალმასებით გაწ'ყობილის ხლმის მჭ'ონის ზურაბ წერეთლის მეუღლემან, ხასელოვანის მ'ეფის სოლომონის და იოსებ კათალიკოსის და არჩილ ბატონიშვილის დამა თამარმა და დედამან საქართველოს მეფის გიორგის სძლის და სამეფნეულოს დედოფლის მართას და დავით მიტროპოლიტის დედამ-ნ და სხუათა ხასელოვანთა ძეთა და ასულთა დედამა, და ამასთანავე შემოგწირე ერთი ვეცხლის კანდელი, რომელზედაც დაიმეება ოთხი სამთელი, და ერთი სასენებისკვრე ვეცხლის ნალბაჭი, ერთი ფილონი კარგი თეთრის დიბისა ფრანციცული და სტიხარი ალის ჩიჩაგლის ხარისა, თავისის ოლრით, თეთრის სირმის სტოფისა და საბუხრები და სარტყელი ფარჩისა და შეიწირე, დიდო მოწამეო გეორგი, მცირე ესე შესაწირავი, ვითარცა გლახაკისა მის დედაკაცისა მცირე შესაწირი შენგან განძაძლიერებელმან იესო მაცხოვარმა და უკეთუ ვინმე ხელყოს მძლავრებით და ანგა-

რებით გამოწირვა შენი ამაებისა, შერისხე შენ რისხუთა შენითა და განგმირე რისხანებისა შენისა ისრითა ამით". II r—v.

2. „ჩყკგ-სა წელსა, თებერვლს კგ-სა, დღესა პარასკევსა ალიონზე მი[ი]ცვალა დედაჩემი თამარ დადიანის ასული, დამიშრტა ნათელი სიცოცხლისა ჩემისა. მოვაკლდი გარდამატებულსა დედაშვილურს სიყვარულსა მისსა, ვეღარ ვიხილავ კეკლუცსა და შვენიერსა პირსა მისსა, აღარ მიალერსებს ჩვეულებისაებრ დედაი ჩემი, დავდალ ხელითა ჩემითა ჯვრუჭს მონასტერსა შინა მარჯუენით მხარეს მამასა (!) ჩემისა, მეუღლისა თვისისა ზურაბ წერეთლისა თანა და ძისა მისისა ნიკოლაოსისთანა და წარვიდენ ესენი განსასვენებელსა კეთილსა და სანეტაროსა, მაგრამ მე დავრჩი ობლათ და მოვაკლდი შობლიურსა სიყვარულსა მათსა, თვით ძუძუთი დედისა ჩემისათა ვარ გაზდილი მათი მოცილებული საწყალი დავით მიტროპოლიტი". III r.

3. მამაკაცის თავის გამოსახულება (მოგვიანო) და მინაწერი: „წმიდა მარკოზ წწ[ყველი]" (მხედრული) 1 r.

4. ნუსხურით: „ო[რ ი]სო გაუმარჯვე სწაულა კეთილი მონასა შ[ნსა სახელით აბრაჰამს ა[ნ". 1 r.

5. ქართული ანბანი ნუსხურად და მინაწერი: „ო[რ გაუმარჯვე სწაულა კეთილი მონასა შ[ნსა სხ[ლით ჯგერგეშ კოჩი დეკანოზასა ა[ნ". 1 r.

6. „ოთხნო თავნო სახარებანო მთე, მარკოზ, ლუკა და იოანე შეიწყალ[ეთ ფრიად ცოდვილ[ი]სა სულ[ი]ა (მხედრულით) 35 r.

7. „ქ. ესე თავებ. არის მარკოზ სახარებისა, უფალო ღმერთო გაუმარჯვე სწაულა კეთილით მონასა შენსა სახელ..." (მხედრულით) 78 r.

8. (მხედრულით) „ქ. ყოველად წმიდაო ღ[თის მშობელო ქალწულო, შეიწყალე მოქვრისა კანდალაკი მარკოზი ბუხნია. წმიდანო ოთხთაენო ქ[სენო შემიწყალე მე, ჯგირგეშკოჩი დეკანოზა ამინ. ესე დაწერილი და ნიშანი წყალობისა სამკვიდროჲ სამამულოობისა მტკიცე, დაუქცეველი, უდავო, უთუმცო, დროდაუდებელი, მიჰეზი შემოუღებელი და ყოვლისა სამიზეზოსა საქმისაგან უმიზეზოდ გამოსრული ხარ აწ და უკუნისამდენ დ[ა]რჩსა გინ". 79 r.

9. (ნუსხურით) „ო[რ ღ[რ გაუმარჯვე სწაულა კეთილი მონასა შ[ნსა სახელით ჯგერგეშკოჩი დეკანოზასა ამინ და ა[ნ". 79 r.

10. „მაცხ[რო შ[ე ცოდვილი საწყლობი მანანა ა[ნ". 221 v.

1668

ოთხთავი. XII

73 ფ.; 24,5×20,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; უყდო; ნუსხური, სათაურები სინგურით; დაფურცვლილი და ძლიერ დაზიანებული; თავბოლო ნაკლული: გადამწერი—პეტრე (2 v); [XII ს.].

„[სახარება მათესი.— ...ხოლო იგინი გამოვიდეს] და მიმოდადვეს იგი ყოველსა მას ქ[ყანასა..." მათე, 9. 31. (1 r—73 v).

წყდება: „...არამედ მოვიდის ჟამი, და აწვე არს, ოდეს ჰეშმარიტი [თ[ყნის]-მცემელნი თ[ყნის-სცემდენ მამისა სულითა და ჰეშმარიტებითა, რამეთუ მამაცა ეგევითართა ეძიებს თ[ყნის მცემელთა მისთა..." იოანე. 4, 23.

შენიშვნა: 1. ტექსტი მრავალ ადგილას გადასულია, რის გამო ძნელდება რვეულების სათვალავის მოწესრიგება.

2. ხელნაწერს შიგნით ფურცლები აკლია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მინაწერები (გადამწერის): „პრე შე ორო ღრო“. 2 v, 4 r, 9 v, 10 r, 11 v, 19 r, 20 r, 22 r, 23 v, 24 v, 26 v, 27 r, 31 r, 32 r, 33 r, 41 r, 42 v, 44 r, 47 v, 48 r—v 49 v, 50 v, 55 v, 58 r—v, 59 r, 64 v, 66 v, 67 r, 71 v.

1669

იოანე სინელი—კლემაქსი. XII—XIII

223 ფ.; 36,5×29; ჭაღალდი; ნუსხური, სათაურები სინგურით; კალიგრაფიული საზედაო ასოები; სქოლიოები საგანგებოდ მოხატული; [XII—XIII ს.]; მთარგმნელი—ექვთიმე ათონელი (1 r—v); გადამწერი—ნიკოლა (171 v); ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„სწავლანი წ[მ]ისა და ნეტარისა მამისა ჩ[ვე]ნისა ი[ო]ე სინელ მამასახლისისანი, რომელნი მიუძღუანნა მამასა ი[ო]ანეს რაჲთელ მამასახლისსა, რამეთუ ეთხოვა მას მისგან, რათა აღწერნეს სწავლანი მონაზონთა მიმართ. პირველი თავი გამოსლვისათჳს ს[უ]ფლით, გ. მ.—შეწევნითა სახიერისა და კაცთმოყუარისა და მოწყალისა ღ[მრ]თისა და მეუფისა ჩ[ვე]ნისაჲთა ვიწყოთ სიტყად:...“ 9 v—223 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერის აშიებზე მიწერილია მრავალი შენიშვნა.

2. ტექსტს წინ უძღვის: ა. „კიბე სათნოებათაჲ ცად აღმყვანებელი თქ[მ]ლი დანიელ მონაზონისა რაჲთელისაჲ წიგნისა ამისჲსა სულთა განმანათლებელისა, რომელსა ეწოდების კლემაქსი, რომელ არს კიბე...“ 1 v—2 v.

ბ. „ცხორებაჲ წ[მ]ისა და ნეტარისა მამისა ჩ[ვე]ნისა ი[ო]ე სინელ მამასახლისისაჲ, მოძღრებით განთქმულისაჲ, სულთა განმანათლებელისაჲ, ჭეშმარიტად სანატრელისაჲ, რომელი ესე აღწერა დანიელ მონაზოხმან რაჲთელმან...“ 2 v—7 r.

გ. „ებისტოლე წ[მ]ისა მამისა ი[ო]ე რაჲთელ მამასახლისისაჲ ი[ო]ნეს მიმართ სინელ მამ სახლისისა“... 7 r—8 r.

დ. „ებისტოლე წ[მ]ისა და ნეტარისა ი[ო]ე სინელ მამასახლისისაჲ ი[ო]ნეს მიმართ რაჲთელ მამასახლისისა, რომელსა ზედაწერილი ესე არს ფიცარნი სულიერნი: ი[ო]ნე ი[ო]ნეს ახარებს...“ 8 r—9 v.

ანდერძი (მთარგმნელის ექვთიმე მთაწმიდელისა): „ესე საცნაურ იყავნ ყოველთა, რომელნი იკითხვიდეთ, ანუ სწერდეთ წ[მ]ა ამას წიგნსა. წ[მ]ნო ღ[მრ]თისანო, ვითარმედ ნეტარსა მას მამასა, რომელსა ესე სულთა განმანათლებელი წიგნი უთქუამს, არა თუ კლემაქსი ეწოდების, ნუ იყოფენ, არამედ ი[ო]ანე არს სახელი მისი, ხოლო კლემაქსი წიგნსა ეწოდების და არს კლემაქსი ბერძულითა ენითა ვითარმედ კიბეო. ხოლო ამისთჳს ეწოდების წიგნსა ამას კიბე, რამეთუ ვითარცა კიბე სათნოებათაჲ შეჰმნა წიგნი ესე და მდაბალთა საქმეთაგან იწყებს და თანა მაღალთა მიმართ აღუვალს, ვითარცა თჳთ აღსასრულსა წიგნისასა ჰ[ა]ოით გამოსახული კიბე სათნოებათაჲ, ხოლო რომელსა გამოკრებული იგი მცირედი პირველ ეთარგმნა—კლემაქსი ეთქუა მის წ[მ]ადა. აწ უკუე ვინ წიგნისა სახელსა იტყოდის, თქუნ კლემაქსი, რომელ არს კიბე, ხოლო უკუეთუ წ[მ]ა მის სახელსა იტყოდის, თ[ქუ]ნ ი[ო]ე, ვინაჲთგან უკუე პირკეღსა მას თარგმანსა მრავალი მრუდად დაეწერა და მრავალი დაეგმო, ამისთ[ჳ]ს მე, გლახაკმან ეფთჳმე, ბრძანებითა წ[მ]ისა მამისა ჩ[ვე]ნისაჲ ი[ო]ნესითა ვთარგმნე ესე, ვითარცა თჳთ მას წ[მ]ა ეთქუა ბერძულად, რამეთუ ბერძენი იყო იგი ნათესავით. აწ უკუე რომელნიცა იკითხვიდეთ ამას წ[მ]ა წიგნსა, ლოცვა ყავთ წ[მ]ისა მამისა ჩ[ვე]ნისა ი[ო]ნესთჳს და ჩემთჳს ცოდვილისა ეფთჳმესა, და რომელნი სწერდეთ, ვითარცა აქა ჰ[ა]ოით, ეგრეთ დაწერეთ, და თავნი, ვითარცა აქა იყვნენ, ეგრე დასხვნით, რამეთუ მეცა, ვითარცა მიპოვნიან, ეგრეთ დამისხმან ყოველნი წ[მ]ითნიცა, და ამითცა სიტყუათა ნუ ვინ დააგდებთ, არამედ დასწერდით ღ[მრ]ისათჳს და ჩემსაცა ცოდვილისა სახელსა“. 1 r—1 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ანდერძი (გადამწერის): „სულსა ნიკოლასსა შეუნდვენ ღ-ო ღ-ო ა-ნ, რომელმან იშრომა ესე წიგნი“. 171 v. ანალოგიური ანდერძები: 114 r, 116 v, 203 r.

მინაწერი (მბეჭდური): „ქ. ესე წმიდა კლიმაქსი ღირსის მამის დაყუდებულის გერმანეს ნაქონი არის და მე ყოვლად სამღვდელომან გენათელ მიტროპოლიტმან ეფთვიმემ დაყუდებულის სულის სათნად ჯრუჭის უდაბნოს მონასტერს შევწირე და ვინც გამოსწეროს, წმინდის სამებისაგან შერეულნი იყოს. თებერვალს ზ, ქ-ს აქეთ ჩ-ჟა“. 3 r. აქვე ბეჭედი, რომლის ლეგენდაში იკითხება: „მიტროპოლიტი ეფთვიმე“.

1670

დიდი სჯულის კანონი. XIII—XIV

296 ფ.; 32×28; ქაღალდი: ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური, სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით; [ქაღალდი მრავალ ადგილას რესტავრირებულია; [XIII—XIV ს.]; ჩამოტანილია ქვემთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„შეკრებაჲ კანონთა საეკლესიოთაჲ განყოფილი ათოთხმეტ ნაწილად.— დიდისა ღ-ისა და მაცხოვრისა ჩ-ნისა ი-ჳ ქ-ს მოწაფენი და მოციქულნი და მათ თანა შემდგომად მათსა და მსგავსადვე მათსა წ-ისა ეკლესიისა მათისა მღდელთმთავარნი და მოძღ-რნი წარმართთა და ჰურიათაგან შეკრებულისა და საეშმაკოჲსა მძლაერებისა და საცთურისაგან განთავისუფლებულისა...“ 3 v—296 r.

შედგენილობა:

1. „კანონნი წ-თა მოციქულთანი“. 63 r—67 v.

2. „კანონნი სამას ათრვამეტთა წ-თა მამათა ნიკეას შეკრებულთანი...“ 67 r—70 v.

3. „კანონნი ანკჳრიას შეკრებულთა წ-თა მამათანი...“ 70 v—72 v.

4. „კანონნი ნეოკესარიას შეკრებულთა წ-თა მამათანი...“ 72 v—73 v.

5. „კანონი ღანგრას შეკრებულთა წ-თა მამათანი...“ 73 v—75 v.

6. „კანონნი ანტიოქიას შეკრებულთა წ-თა მამათანი...“ 75 v—79 r.

7. „კანონნი ლაოდიკიას ფრიგჳისასა შეკრებულთა ნეტართა მამათანი...“ 79 r—82 r.

8. „კანონნი წ-თა მამათა კოსტანტინუპოლის შეკრებულთანი...“ 82 r—84 r.

9. „კანონნი წ-თა მამათა ეფესოს შეკრებულთანი...“ 84 r—86 v.

10. „კანონნი ექუსას ოცდაათთა წ-თა მამათა ხალკიდონს შეკრებულთანი...“ 86 v—90 r.

11. „კანონნი სარდიკიას შეკრებულთა წმიდათა მამათანი...“ 91 r—95 r.

12. „კანონნი კართაგენს შეკრებულთა ორას ათშჯდმეტთა ნეტართა მამათანი...“ 95 r—133 v.

13. „აწ-ლა დასრულდა მრავალკანონნი ესე და ჴირმრავალი კრებაჲ კარჭიდონისაჲ კონსტანტინუპოლის შინა კრებისა მიერ ქმნილთა მოსაჴსენებელთაგან აღაპისთჳს და ვაღადისთჳს, რომელნი უჴდებოდეს ურთერთას საეპისკოპოსოსა ზედა-ბოსტრისასა...“ 133 v—134 v.

14. „კანონნი კოსტანტინუპოლის გუმბადსა შინა სამეუფოჲსა პალატასსა შეკრებულთა წ~თა მამათანი...“ 134 v—159 r.

15. „კანონნი მეორედ ნიკეას შეკრებულთა წ~თა მამათანი...“ 159 r—167 v.

16. „კანონნი, დასხმულნი წ~ისაგან და დიდისა პ~რ და მეორედ კონსტანტინუპოლეს ყოვლად პატიოსანსა ტაძარსა წ~თა მოციქულთასა შეკრებულისა კრებისა...“ 167 v—172 r.

17. „კანონნი, დასხმულნი წ~სა მიერ კრებისა, რომელი შემოკრბა სახელგანთქმულსა და სახელოანსა შინა ტაძარსა ღ~ისა სიტყჳსასა სოფია წ~დას...“ 172 r—172 v.

18. „[კანონი] ნეტარისა დიონჳსი მთავარეპისკოპოსისა ალექსანდრიელისაჲ...“ 172 v—174 r.

19. „წ~ისა პეტრე მთავარეპისკოპოსისა ალექსანდრიელისა და მოწამისა კანონნი, რომელნი წერილ არიან სინანულისათჳს თქუმულსა მას სიტყჳსა (!) შინა მისსა...“ 174 r—178 v.

20. „ეპისტოლე კანონიანი წ~ისა გრიგოლი ეპისკოპოსისა ნეოკესარიელისა საკჳრველთმოქმედისაჲ...“ 179 r—183 r.

21. „წ~ისა ბასილი ეპისკოპოსისა კესარიაჲ კაპადუკიელისაჲ ამფილოქჱს მიმართ იკონიელ ეპისკოპოსისა კანონთათჳს ეპისტოლე პ~რლი...“ 183 r—199 r.

22. „ეპისტოლე კანონიანი წ~ისა გრიგოლი ეპისკოპოსისა ნოსელისაჲ...“ 199 r—204 v.

23. „მიგებაჲ კანონებრივი ტიმოთე წ~ისა მთავარეპისკოპოსისა ალექსანდრიელისაჲ...“ 204 v—205 v.

24. „თეოფილე წ~ისა მთავარეპისკოპოსისა ალექსანდრიელისაჲ სიტყ~ჲ...“ 205 v—207 r.

25. „წ~ისა კჳრილე მთავარეპისკოპოსისა ალექსანდრიელისაჲ. კჳრილე დომნოს...“ 207 r—208 v.

26. „მრგუალივ მოსაჲლილი ეპისტოლე გენნადის წ~ისა ეპისკოპოსისა კოსტანტინუპოლელისა და მის თ~ა წ~ისა კრებისა მისისაჲ...“ 208 v —210 v.

27. „ეპისტოლე დაწერილი კოსტანტინოპოლით მარტჳრი ეპისკოპოსისა ანტიოქიელისაჲ...“ 211 r.

28. „წ~ისა ათანასი ალექსანდრიელ მთავარეპისკოპოსისაჲ ეპისტოლე რუფინიანეს მიმართ ეპისკოპოსისა...“ 211 r—212 r.

29. „ძეგლის წერაჲ წ~ისა და ღმრთივ შეკრებულისა კრებისაჲ, რომელი შემოკრბა ბრძანებითა კეთილად მსახურისა და ღმრთივ დაცულისა მეფისა ჩ~ნისა დავით აფხაზთა და ქართველთა, რანთა და კახთა მეფისაჲთა პირთათჳს, რომელნი ქუეშო მოჴსენებულ არიან...“ 212 r—219 r.

30. „კანონი მეექუსე კართაგენს შინა შეკრებულთა ორასა ათშჯდმეტთა ნეტართა მამათაჲ, რაითა საცხებელი ხუცესთა მიერ არა იქმნებოდის...“ 219 v—223 v,

31. „კანონი მეშჯდე კართაგენს შეკრებულთა ორასა ათშჯდმეტთა ღმრთშემოსილთა მამათაჲ...“ 223 v—227 v.

32. „კართაგენის შინაარსა წ[ა]რისა კრებისა კანონთა[გან] ორმეოცდამესამე— შემნებელთათჳს...“ 227 v—233 v.

33. „[კანონნი] წ[ა]რისა დიონჳსიოჲსი ვიდრე საშუალად თავადმდე...“ 233 v—244 v.

34. [კანონი] „წ[ა]რისი ბასილისი...“ 244 v—246 v.

35. „კანონი ასდა მორე მეექუსისა კრებისაჲ...“ 246 v.

36. „კანონი სამეოცდამეცხრე წ[ა]თა მოციქულთაჲ...“ 246 v—248 v.

37. „კანონი მეათცხრამეტე ღანგრას შეკრებულთა წ[ა]თა მამათაჲ...“ 248 v—250 v.

38. „ექუსთ-დღეთათჳსისაგან წ[ა]რისა ვასილისა...“ 250 v—257 r.]

39. „პ[ა]ვლეს კრებასა შინა დიდისა ათანასისაგან დადებულისა განწესებისაგან, რომელი ეპოვე ფრიად ძუელსა შინა მრგუალსა ეტრატისა წიგნსა...“ 257 r—262 v.

40. „წ[ა]რისა მღდელმოწამისა პეტრე ალექსანდრიელისა კანონი მეათხუთმეტე...“ 262 v—265 v.

41. „ყოველად განთქმულსა პატრიკსა უფალს პეტრეს მდაბალი მაქსიმე მონაზონი. მოთხრობაჲ თავ-თავეული ქ[რისტ]ე ღ[მრთ]ისა ჩ[ინ]ისა საცხოვრებელისა პასექისათჳს აღწერილისა კანონისა მიერ მოარგმანებელი...“ 266 v—284 v.

42. „კანონნი შეცოდებულთანი, აღწერილნი ნეტარისა მამისა ჩ[ინ]ისა ი[ო]ანე მიერ კოსტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოსისა, რომელსა ეწოდა მმარხველ...“ 285 r—289 r.

43. „კანონნი შეცოდებულთანი, განწესებულნი წ[ა]რისა მამისა ჩ[ინ]ისა ი[ო]ანე მმარხველისა მიერ კოსტანტინეპოლელ პატრიაქისა...“ 289 r—290 r.

44. „კანონნი დღითი-დღეთა ცოდვათანი, ვითარცა წ[ა]რ ბასილი განმიწესნა...“ 294 v—296 r.

შენიშვნა: 1. წინ უძღვის: ა. „განწესებანი ყოვლაი წმიდისა მოციქულისა პავლესნი სჯულისკითა კანონთა“. (1 r—2 r); ბ. „განწესებანი წმიდათა მოციქულთა პეტრე და პავლესნი“. 2 r—3 v. გ. „შეკრებაჲ კანონთა საეკლესიოთაჲ განყოფილი ათოთხმეტ ნაწილად“. 3 v—5 v. დ. „შესავალი ზანდუკისა თავთაჲსა“. 5 r—7 v ე. „თუ რომელთა კრებათაგან და პირთა, ანუ რომდენნი კანონნი შეკრებულ არიან აწინდელსა ამას წიგნსა შინა“. 7 v—62 r.

2. ხელნაწერს ამიებზე მრავალი „შეისწავლენი“ და შენიშვნა აქვს მიწერილი.

მინაწერები: 1. (ნუსხური): „ღ[მრ]თ აცხონე მოძ[ღრ]ი ი[ო]ანე“. 37 r.

2. (მხედრული) „შუამთის ხახულისა ღ[მრ]თისმშობელო, დაიცევ შემომწირველი შენი“. 160 r.

3. (მხედრული). „ყოველად უსამღვდელოესი მიტროპოლიტი მრავალჟამიერ დავით, სახლთხუცის წერეთლის ხეროპის ძე, რომ ეს ჭეშარიტება მეკითხა, აწ ვსცან ივნისის კ, წელსა ჩყკბ, ჯრუჭს“. 1 r.

4. (მხედრული). „ესე წმიდა და სუეთა განმანათლებელი სჯულის კანონი შუამთის ხახულისა ღ[მრ]თისმშობლისა არს. ვინცა გამოაჭრას წ[ა]ა ტაძარსა მისსა, დღესა მას განკითხვასა მიეცეს სატანას გამოუხსნელად“. 296 v.

5. 155 r-ზე და 159 r-ზე დავით მიტროპოლიტის შენიშვნები.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1671

ხრონოლრაფი. 1752

321 ფ.; 30×20; ქალალდი; ტყავგადაკრული ტრიფრული ხის ყდა; მხედრული; 1752 წ. (321 v); გადამწერი—გრიგოლ მღუდლის ძე დიკანოზი ალექსი (321 v); ადგილი—თბილისი (321 v); ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„სამღთოთა და სამღვდელოთა მსოფლიოთა მოთხრობათა შემოკლებულად მოთხრობა ხონოლრაფისა(!)—სათნო უჩნდა სიბრძნითა შემოქმედსა მას ღმერთსა და უფალსა ჩუენსა...“ 5r—319v.

შენიშვნა: 1. ხრონოლრაფს წინ უსწრებს სარჩევები. 1r—3r.

2. დართული აქვს: „განწესებაჲ ბერძენთა მეფეთაჲ, რომელი დასხა და დაადგინა მანვე დიდმან კოსტანტინე პირველმა მეფემან ბერძენთამან“. 320r—321v.

ანდერძი (გადამწერის): „ქ. წერილნი გულისაითანი, კმა საყოფელნი სმენად კაცთ, სათნო ჩენილ არიან ზეგარდამო და მათ შორის შეკრებული მრავალთაგან ხრონოლრაფი ესე, მომთხრობელი თითოეულად ძველისა და ახლისაჲთა: ვითა ფუტკარნი გოლსა თითოსახეთა სუნნელთაგან აღიწბობენ, ჰურთა მათ ცვილთასა აღავსებენ, რომლისაგან სიტკბოება მოუკლებელ არს, ეგრეთ ცხოვრებითა შეუეთა ძლიერთასა და კაცთა ღირსთასა და ამბავთა ამოთა, ძველთა და ახალთასა, ნანდვილ ტკბილად წარმოიტყვის მატიან[ე] ესე, რომლისა წერად ჴელჰყავ ტფილელთა მოქალაქე ქრისტეს ჴელაანის მხატერის გრიგორ მღუდლის ძეთან დიკანოზმან ალექსიმ, რამეთუ უფროსად ღმით ვნუსხევდი, რამეთუ ფრიად მასწრაფებდენ და მეცა ვისწრაფდი, რათამცა ბსწრაფდ ადრე აღმეწერებ. და ამის დედანი სხუა არა იპოვებოდა პრლ ქართლში და მალმალ გამომართვიან ამისი დედანი და დიდის ხვეწნით და საძსახურის შეძლებით კიდევ სადაცა შეეხვედი, აღვწერი და დიდის შრომით აღვწერე და ესეცა უწყებულ იყავნ თქუენდა, თუმცა რამ ამაში ცთომილი ან სიტყუა მეტ[აკლები ან წინაუკანა ნახოთ რამე, სარწმუნო იყავით, რომ შეცთომით არა დამიწერიეს რა და დედანი დიდად აჲის მწერლისაგან ნაწერი იყო და მოაკლი ტყუილი ეწერა და მე, რადგან საჩქაროდ ვწერდი, ჩქარა წერაში გამართვა ჩემგან არა ეგებოდა, ვინათგან დედანს მთხოვდენ. და ამისათვის თუ ვინმე მიეთხუევნეთ ცთომილსა, მე ნუ შეურაცხჰყოფთ და რომელსაც მიეთხუევნეთ ცთომილსა, გამართვედეთ ნაძმაკვესა ამას ჩემსა და სიმდაბლით ვმოკენებობ წინაშე თქუენსა, აღმომკითხველონო, რათა წმიდათა ლოცვათა თქუენთა მომიძღვანებდეთ. ქ[რ]ს განბორციელებითგან ჩ[ნ]ს, ქ[რ]ს ღმ, მაისს დამდეგს“ 321v.

მინაწერები: 1. „ჩყკზ წელს. ეს ხანაორაკეი (!) დავით მიტროპოლიტის არის. მისის გარდაცვალების შემდგომ ჯრუჭის წმინდის გეორგის მონასტერშიდ დაშდეს, ვინც წაიღოს მოპარვით ანუ ძალით, შეჩვენებულ იყოს ამინ. დავით მიტროპოლიტ[ი]“. (ქვ. საცავი ფურცელი). 299v—300r.

2. „ქ. ქმნილი ხელითა და გონებითა ასახსნელნი ლექს-რკვეულნი სიტყვანი ესე, გამონატაცი ალექსანდრეს ძეს გიორგის მიერ.

ა. ქ. წურბელსა ესხნეს სამ ასულ, სამთა მათ ვერ განძღეს და მეოთხესა არ კმა ეყო თქმად, თუ კმა არს.

ბ. ქ. ხუთ ათას ხუთას ნაწელმან მკვდარმან წ[რ]დ სვა სისხლი და მიიღო უკადავება.

გ. ქ. საწადისა მძებნელმან წესძინაცა ორი და ერთი იგი ვერვინ აუწყა, თვინიერ მკვდრისა მის ჴაბუკისა.

დ. ქ. პირუტყვმან ენა ისწავა, რომელიცა ამხილებდა უფალსა თვისსა და იგი სცემდა კვერთხითა.

ე. ქ. ყოველნი ღელვანი ზღვისანი აღდგა, ნავი იგი ვერ დანთქა, ნაყოფი ხისა მოისთლო, სე იგი ვერ შეარყია.

ვ. ქ. ქუამან ამა ჰყო ძლიერად კაცობრივ, რომელი ენმარა ტყვესა და იყო ექვს დღე.

ზ. ქ. მკრეფელმან ხილისამან სამოც ათ წელ მძინარემან დაუჭნობელი ხილი კ"დ სცა ერთა".

თ. ქ. ფრინველმან მიმღებელმან ეფისტოლისამან ცხოველ ჰყო მკვდარი.

ი. ქ. გველი პირით, ორბი ფთით, მელი კუდით წინააღმდეგნი ქალაქს დანიშნენ.

ი. ქ. ზღვა აღადუღა ჭურჭლით ნაქცევმან და დედაკაცი სარცხვილეულ ჰყო.

ქ. მოწამეთა, გელათი, ჩხარი, ბარბარა, გოგნი, კაცხი, სვეტი, ღვიმე, ჯვრუჭი, უბისა, მონასტერი ვარძია, ხორითი, ბარბა წმინდა, ვანი, ხონი, მათხოჯი, მარინე ფარცხნალს, ვანისა მ"ღვთის.. ნიკოლოზ წ"ა, ჭელიში, გლოლა, მრავალძა" (3 v).

1672

ქართველ წმიდათა ცხოვრებანი. 1740,

492 ფ.: 20×14; ქაღალდი: ტყავგადაკრული ხის ყდა: ნუსხური, სათაურები სინგურით: თავკაზმულობა—3 r: დაუწერელია: 201 v—202 v, 372 v: გადამწერი—სიონის მთავარდიაკონი აჭრონ (490 v): გადაწერის ადგილი—თბილისი (490 v): 1740 წ. (490 v).

1. „მოქცევაჲ მირიან მეფისა და მის თანა ყოვლისა ქართლისა წმიდისა და ნეტარისა დიდისა ჩ"ნისა ნინო მოციქულისა მიერ.—პირველად უკ"ც ვაჭასენოთ ცხ"რბაჲ წმიდისა და ნეტარისა დედისა ჩვენისა და ყოვლისა ქართლისაჲ განმანათლებელისა ნინო მოციქულისაჲ..." 12 v—46 v.

შენიშვნა: 1. „მოქცევაჲ" შეიცავს შემდეგ ნაწილებს:

ა. „თქმული აბიათარ მღდელისა, რომელი დაემოწაფა წ"ა და სანატრელსა ნინოს". 23 v—24 v.

ბ. „მისივე თქმული აბიათარ მღდელისა კუართისათჳს ღ"ჲ ჩ"ნისა იესუ ქ"სა". 24 v—30 r.

გ. „თქმული სიდონია დედაკაცისა, რომელი იყო მოწაფე წმიდისა ნინოსი, რომელი ესე იხილა და დაწერა მოქცევა სასწაულთაჲ მირიან მეფისაჲ, და შვერდომა ნინოსი აღსარებისათჳს ქ"ისტესისა, ჯ"ჲ აღმართებისათჳს, ეკლესიათა აღშენებისათჳს და მას შინა სასწაულთა მისთათჳს". 30 v—32 r.

დ. „თქმული მისივე აღშენებისათჳს ეკლესიათასა". 32 r—36 v.

ე. „აღმართებისათჳს პატიოსნისა ჯ"რისა". 36 v—39 v.

ვ. „წიგნი, რომელი მიუწერა პატრიაქმან ჰრომისამან და ბრანჯთა მეფემან ნინოსა და მეფესა და ყოველთა ერთა ქართლისათა". 40 r—46 v.

2. „მოქცევაჲ" წინ უძღვის ნინოს სავედრებლის საგალობლები. 3 r—12 r.

2. „ოკდომბერსა ა. საკითხავი სუ"ტისა ცხოველისა, კუართისა საუფლოსა და კათოლიკე ეკლესიისა, მ. გ.—საჭირო უკუ" ვიდრემდე იქმნა ჩ"ნდა, ჵ, ღ"ს მოყვარენო, პირველ გარდასრულთა ამაო მრავალ რიცხუ"დთა წელთა დუმილით თანა წარვდასა, აწღა სადმე მოვსენებად და განფრთხობად..." 57 v—106 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. „საკითხავი“ შეიცავს შემდეგ ნაწილებს:

ა. „მოთხრობაჲ აბიათარ მღდლისაგან კურთისათჳს საუფლოსა, თუ ვითარ მოგუშნიჯა“. 64 v—72 v.

ბ. „უწყებაჲ სიდონიას მიერ დედაკაცისა დაბნელებისათჳს და მოქცევისა მირიან მეფისა და პატიოსნისა ჯუარისათჳს, რომელი იქმნეს შინას მიერ“. 73 r—106 v.

2. ტექსტს წინ უძღვის საგალობლები სვეტიცხოველისა. 47 r—57 v.

3. „ცხორებაჲ წმიდისა მამისა ჩუენისა ირწესი და ეფთჳმესი და უწყებაჲ ღირსისა მის მოქალაქობისა მათისა, აღწერილი გლახაკისა გიორგის მიერ ხუცეს-მონაზონისა, მ. გ.—კურთხეულ არს ღმერთი, რომელსა ყოველთა კაცთა ჰნებაჲს ცხრაჲ და მეცნიერებასა ჭეშმარიტებისასა მოსლვა...“ 112 r—144 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტს დართული აქვს გიორგი მთაწმინდელის ანდერძი: „სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წ[ა]ისათა და მეოხებითა წ[ა]ისა ღ[მ]თ[ის] მწობლისათა მე, მამამან გიორგი, მოვიცალ[ე] ნაწილნი წ[ა]ისა ეფთჳმე[სი]...“ 143 v—144 r.

2. ცხოვრებას წინ უძღვის იოანე და ეკვთიმეს სახელობის საგალობლები. 107 v—111 v.

4. „ცხორებაჲ და მოქალაქობაჲ წ[ა]ისა და ნეტარისა მამისა ჩ[უ]ენისა გიორგი მთაწმინდელისა, მ. გ.—ჴსენებაჲ მართლისა ქებით აღსრულების, იტყოდა ბრძენი სოლ[ომონ]...“ 151 r—201 r.

შენიშვნა: ცხოვრებას წინ უძღვის გიორგი მთაწმინდელის სახელობის საგალობლები. 144 v—150 v.

5. „თვესა მაისსა ზ. ცხოვრებაჲ წ[ა]ისა მამისა ჩ[უ]ენისა ი[ო]ე ზედაძნელისა, რომელი ბრძანებითა ღ[მ]თისათა და წინა[მძ]ღრობითა სულისა წ[ა]ისათა მოიღინა ქ[ა]ყნათ შუამდინარით ქ[ა]ყნად ქართლისა ათორმეტთა მოწაფეთა მისთა წ[მ]თა თანა, განაახლა და განავრცო წ[მ]ნ მამამან ჩ[უ]ენმან ქართლისა ქ[ა]ზნ არსენ, გ. მ.—სულნი მართალთანი ჴელთა შინა ღ[მ]ათა წერილისაებრ და არა შეეხოს მათ რაჲთურთით რომელიმე შემაწუხებელთაგანი...“ 213 r—229 r.

შენიშვნა: „ცხოვრებას“ წინ უძღვის იოანე ზედაზნელის სახელობის საგალობლები. 203 r—212 v.

6. „აღსებითგან მეშვიდესა ოთხშაბათსა ჴსენებაჲ წ[ა]ისა მამისა დიდო[სა] ქართველისა, მწყ[ა]ხრ. ღ[მ]ღ[ა]. ყ[ო]ი ს[ა]ხ[ა]. ბ გ[ა]. მ.—განისმაჲ რაჲ კიდეთა სოფლისათა საქმენი დაგით საკ[ა]ვრელისა...“ 229 v—235 v.

7. „ცხორებაჲ და მოქალაქობაჲ წ[ა]ისა ღ[მ]თშემოსილისა მამისა ჩ[უ]ენისა დავით გარეჯ[ე]ლისა, გ. მ.—საჴსენებელსა მართლისასა მომთხრობელთა და მოქალაქობასა წ[მ]თასა აღმწერელთა და გონებისა სადაჲ თ[ა]ლთა გაწმედილად ჯერ-იყო ქ[ო]ნებად, ხოლო ენასა მეტყ[ო]ველსა კეთილად მორთულად და შესწორებულად მოთხრობასა აღწერად...“. 246 v—268 r.

შენიშვნა: ცხოვრებას წინ უძღვის დავით გარეჯელის სახელობის საგალობლები 236 r—246 r.

8. „ც[ხ]ორებაჲ და საკ[ა]ვრელებანი წ[ა]ისა და ნეტარისა მ[ა]ოსნი, რომელი იყო ანტიოქიით შუამდინარისათ, ხოლო მოიწია ქ[ა]ყნად ქართლისა და დაემკჳდრა სარკინისა მღ[ვ]მესა, რომელი-ესე აღწერა ღირსმან მარტჳრი, პირველ რომელსა ეწოდა ი[ე]რე, რომელი იყო მოწაფეთაგანი წ[ა]ისა ი[ე]რუსა კოსტანტინეპოლით, გ. მ.—ჴსენებითა წ[მ]თათა ოდესცა სადა იქმნა განძღომაჲ ცნობის მჭ[ო]ნებლ[ო]ბ[ა]გან, არა თუ ვინმე სრულიად წარტყ[უ]ვნილ იყოს გონებითა ეშმაკი-

სა მიერ და თ̃ლნი სულისანი აქუნდეს ყოვლად უმხედველო, რამეთუ წერილ არს: ჴსენებაჲ მართლისა ქებით აღესრულების...“ 277 v—312 v.

შენიშვნა: 1. ცხოვრებას დართული აქვს: „თქმული წ̃ისა და ნეტარისა შიოს მიერ, რომელსა მარადის იტყჳან ოზითად მკჳდრი მის მონასტრისანი. ჲ გ̃ ი.—ჯერთხეულ ხარ შენ ყოველად წ̃ა ღ̃ისმშობელო...“ 312 v—313 r.

2. „ცხოვრებას“ წინ უძღვის შიოს სახელობის საგალობლები. 268 v—277 r.

9. „თ̃ა აგჳსტოსა იზ. დაძინებაჲ წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა ისე წილკანელისა ეპისკოპოზისა, რომელი იყო ათორმეტთაგანი.—ბრძენთა მაქებელნიცა ბრძენნი უჴმნ და წ̃თა შემსხმელი წ̃ჲ ჯერ არსო—იტყჳს ვინმე ბრძენთაგანი...“. 316 v—327 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტს წინ უძღვის საგალობლები. 312 v—315 v.

2. 316 r-ზე მოთავსებულია საგანგებოდ დახახულ ჩარჩოში აკროსტიხული იამბიკო—აქებდითნი ჴსნის ერისთვისშვილის იესესი: „აქებდითნი წ̃ისნი ჴმაჲ ჲ. შ̃ნ სიტყ̃ჲ, რომელთაჲ თავნი იტყჳან იამბიკოჲ: ჴსნის ერისთავის შვილი იესე ვადიდებ წმიდასა ისეს მადიდებელი მისი“.

10. „თ̃ა ნოემბერსა იგ. წ̃ისა მღდელმოწამისა აბიბოს ნეკრესელ ეპისკოპოზისა ათორმეტთაგანი, რომელი იწამა ცეცხლის მსახურთა მიერ ქართლს, თქმული არსენი კათალიკოზისა მიერ, გ. მ.—ხოლო ჯერ არს, რათა მცირედ შუა შემოვიღოთ ჴსენებაჲ წ̃ისა და უბიწოსა მღდელთმოძ̃ღ̃რისა და მოწამისა...“ 327 v—331 v.

11. „თ̃ა იანვარსა იზ. წ̃ისა და ნეტარისა მამისა ჩ̃ნისა ანტონი მარტომყოფელისა.—ესე იყო ქ̃ყნით ასურეთით მოწაფეთაგანი წ̃ისა ი̃ე ზედაძნელისა...“ 335 v—336 r.

შენიშვნა: ტექსტს წინ უძღვის ანტონ მარტყოფელის სახელობის საგალობლები. 332 r—335 r.

12. „თ̃ა სეკდენბერსა იგ (!). წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისაჲოსეს ალავერდელისა, რომელი იყო ათორმეტთაგანი. უფალო ღაღადყავი. უქცევეთ ათთა მუჴლთა ზედა და ვიტყჳთ პირველად დღესასწაულისათა და მერმე წ̃ისა, ჴმა ბ. ეჰა გჳ.—ეჰა, სულისა ებანო და ქნარო სიტყჳსა...“ 336 v—341 r.

შენიშვნა: საგალობელის ტექსტს გააჩნია მუსიკალური პუნქტუაცია.

13. „თ̃ა ნოემბერსა ი. წამებაჲ წ̃ისა მოწამისა კოსტანტი ქართველისა, რომელი იწამა ბაბილონელთა მეფისა ჯაფარის მიერ, მ. გ.—საყ̃რელნო, განცხადებულ არს ყოველთათჳს, ვითარმედ არა ვინა იყო აღწერა (!) იგი წიგნთა, გარნა მადლითა სულისა წმიდისათა...“ 341 v—348 r.

14. „თ̃ა ნოემბერსა იზ. წ̃ისა მოწამისა გობრონისი, რომელი განიყვანეს ყეელის ციხით, ხოლო აღწერა სტეფანე მტბევარ ეპისკოპოსმან ბრძანებითა აშოტ ერისთავთ ერისთავისათა, გ. მ.—ჩუსულებაჲ აქ̃ს განგებაჲსა ღ̃ისასა სწავლად გონებასა ზედა დაბადებულთა მისთასა...“ 348 v—357 r.

შენიშვნა: 350 r-ს მეორე სვეტზე წყდება ტექსტი და გრძელდება 361 v-ზე.

15. „თ~ა ოკდომბერსა **ლა.** წამებაჲ და ღ~წლი წ~თა და დიდებულთა მოწამეთა დავით და კოსტანტინესი, რომელნი ეწამნეს ქ~ყანასა ჩრდილოეთისასა სანახებსა არგუშთისასა, საბრძანებელსა ქართველთასა, შემდგომად დიდისა და მაღლისა მეფისა მიცვალებისა ვახტანგ გორგასლისასა, რომელმან მეფობაჲ ყოველისა ქ~ნისა განაგო, გ. მ.—მეფობასა ბერძენთა ზედა ღ~თის მსახურისა ჰერაკლესი, ოდეს იგი განაგებდა საბრძანებელსა თჳსსა კუ~რთხითა მეფობისა თჳსისათა...“ 561 v—369 v.

შენიშვნა: ტექსტს წინ უძღვის დავით და კოსტანტინეს სახელობის საგალობლები. 357 v—361 r.

16. „თ~ა ივლისსა **კთ:** მარტჳლობაჲ და მოთმინებაჲ წ~ისა ევსტათი მცხეთელისაჲ, გ. მ.—წელსა მეათესა ხუასროს მეფისასა და არვანდ გუშნასპისასა მარზაპანობასა ქართლისასა მოვიდა კაცი ერთი სპარსეთით, სოფლისა არშაკეთისა, ძე მოგჳსა...“ 373 r—383 v.

შენიშვნა: ტექსტს წინ უძღვის ევსტათი მცხეთელის სახელობის საგალობლები. 370 r—372 v.

17. „თ~ა ოკდომბერსა **იზ.** წ~ისა მოწამისა შუშანიკ დედოფლისა, მ.ჩ.გ.—და აწ მტკიცედ გითხრა თ~ნ აღსასრული წ~ისა და სანატრელისა შუშანიკისი...“ 384 r—395 r.

18. [გრიგოლ დოდორჩელი] „თ~ა სეკდემბერსა **იგ.** წამებაჲ ყოვლად დიდებულისა მოწამისა დედოფლისა ქეთევანისა, რომელი იწამა სპარსთა მეფისა მიერ ქალაქსა შირაზისასა.—საქმისა რაჲსამე კეთილისა დამწყებელსა გონებაჲცა კეთილი უჭმს და ფრიადითა სიბერძნითა აღსავსე...“ 405 r—422 r.

შენიშვნა: წამებას წინ უძღვის დედოფალ ქეთევანის სახელობის საგალობლები. 395 v—404 v.

19. „თ~ა მარტსა **კ.** წამებაჲ წ~ისა და ნეტარისა მეფისა ჩვენისა ლუარსაბისა.—ხოლო წ~ჲ და ნეტარი ესე აღმოეცენა ქყ~ნით ქართლით...“ 425 v—428 r.

შენიშვნა: წამებას წინ უძღვის მეფე ლუარსაბის სახელობის საგალობლები. 422 v—425 v.

20. „თ~ა მარტსა **კ.** წამებაჲ წ~ისა მოწამისა არჩილისი, რომელი იყო მეფე ქართლისა.—და ვითარცა გარდაჴდეს წელიწადნი ორმეოცდაათნი მოსვლისაგან მურვან ყრუსა, კ~დ მოვიდა ჰიჯუმ, ნათესავი მოჰმადისი...“ 428 v—430 r.

შენიშვნა: წამებას წინ უძღვის მეფე არჩილის სახელობის საგალობლები. 428 r—v.

21. „ცხ~რბ~ჲ და მოქალაქობაჲ წ~ისა მამისა ჩ~ნისა ილარიონ ახლისა, გ. მ.—შემოსლვამან ამან ჟამთამან ჩ~ნ ზედა კეთილი ნაცვალი პირველთა მათ შემოიღო...“ 434 r—455 v.

შენიშვნა: ცხოვრებას წინ უძღვის ილარიონის სახელობის საგალობლები. 430 r—433 v.

22. „თ~ა დეკემბერსა **ბ.** ც~ხრბაჲ და მოქალაქობაჲ მამისა ჩ~ნისა პეტრე ქართველისა, რომელი იყო ძე ქართველთა მეფისა, გ. მ.—მნებავს უწყებად თქ~ნდა, ძმანო ჩემნო საყუარელნო, ც~ხრბაჲ წ~ისა და ნეტარისა მამისა პეტ-

რესსა, რომელი-იგი იქმნა მნათობ პალესტინისა და უფროსად ყ-ისა სოფლისა...“ 461 r—467 v.

შენიშვნა: ცხოვრებას წინ უძღვის პეტრე ქართველის სახელობის საგალობლები. 456 r—460 v.

23. „თ-ა იანვარსა ზ. წამებაჲ წ-ისა და ნეტარისა ქრისტეს მოწამისა აბოსი, რომელი იწამა ქართ-ს, ქალაქსა შინა ტფილისისასა, ჴელითა სარკინოზთაჲთა.—საყვარელნო მამისანო და მეგობარნო და მონანო ქ-ს ძისა ღ-ნო და სამკჳდრებელნო სულისა წ-ისანო...“ 471 r—487 v.

შენიშვნა: 1. წამებას წინ უძღვის აბოს საგალობლები. 468 r—470 v.

2. ტექსტში არ არის შესული „აბოს წამების“ IV კარი-„ქება წმიდისა მოწამისა ჰაბოსი“.

24. „თ-ა აგჳსტოსსა გ. წ-ისა მოწამისა რაჟდენისა, რომელი იწამა ქართლს, სოფელსა შინა წრომს. მწუხრი. უ-ო ღ-ყჲ. ბი, სასწაული. დ გ-ი. ქრისტეს მორწმუნენო, მოვედით დღესასწაულსა ამას...“ 488 r—490 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესულ საგალობლებს გააჩნია მუსიკალური პუნქტუაცია.

ანდრძი გადამწერისა: 1. „მამაო წ-ო გ ი ო რ გ ი, მეოხ და მფარველ მეყავ წინაშე ქ-ა ცოდვილს ა რ ო ნ ს“. 201 r.

2. „ჩ, ი-ე მნათობო ქართლისაო, მამათა თ-ლო და მონაზონთა დიდებაო, წარმიმართე სარბიელი ესე უცებად მწერალს მთავარდიაკონს ა ჰ რ ო ნ ს“. 229 r (ანალოგიური ანდრძი 455 v-ზე).

3. „დიდებაჲ ღმერთსა, სრულმყოფელსა ყოვლისა კეთილისასა და მადლობაჲ ყოვლად წ-სა ღ-ისმშობელსა, რომელთა ძალითაჲ აღვწერე მე ტფილის ქალაქსა მყოფომან და მჯდრმან მოყმემან წ-ისა სიონისამან მთავარ დიაკონ ა ჰ რ ო ნ, გარნა ძეთაგან დეკანოზისათა ცხებულმან. უწყის ღმერთმან, ჭრიადი მაქუნდა სურვილი ამათ წ-თა წამებათა შესხმათა და გალობათა შეკრებისათჳს და ძლით შევკრიბე და თუ რაამე წერით ცთომილებაჲ ჩემი იხილოთ, ნუ მწყევთ, ორ-ნ გამართეთ. სრულ იქმნა სეკდმბერს კ, ქ-ს უ-ს, ქრისტეს აჴეთ ჩლ-ი. სრულმქმნელი ნაზოომისა ემადლოს ღმერთსა“. 490 v.

მინაწერები: 1. „ჩყნგ-სა, თებერვლის იდ-სა გარდაიცვალა დ ა ვ ი თ მ ი ტ რ ო პ ო ლ ი ტ ი იმერეთისა. ჩყნე-სა, დეკემბრის ა-სა გარდაიცვალა ს ი მ ო ნ მ ი ტ რ ო პ ო ლ ი ტ ი ს ძმა წ ე რ ე თ ე ლ ი. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისვენოს“. 491 v.

2. „ამ დიდის სჯმეთ წერეთლის სძალი, უბრწყინვალესის თავადის აბაშიძის ასული, სამაჯალითო კნეინა მართა გარდაიცვალა აბასთუმანში მუცელა სახადითა ჩყვგ-სა, ავგისტოს კბ-ს, დღითგან მეოე საათზე. ღმერთმან სანატრელსა შინა საუკუნო განსვენება მიმადლოს და საუკუნოდ ყოს ხსენება მისი ა-ნ“. 491 v.

1673

სადღესასწაულო. XIII

352 ფ.; 16.5×12,5 ტეტრატი; კიდეები რესტავრირებულია ქაღალდით; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა (დაზიანებული); ყდის ყუა ტილოგადაკრული; ნუსხური, სათაურები სინგურით; [XIII ს.]; ბოლონაკლული: მომგებელი—ვანენი ყოფილი ნისიმე (325 v—326 r); ჩამოტანილია ეჭვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის, მონასტრიდან 1919 წ.

„თ~სა სეკდენბერსა ა. გჳრგჳნი წელიწადისაჲ, დაწყებაჲ ახლისა ინდიკტიონისაჲ და წ~დისა სჯმონისა. ო~ო ღ~ღყვ. ჳ~ჲ ა. ლ~ცისაგან.— თავადისა ქ~ს ღ~ისა მოძღურებისა მიერ ლოცვაჲ გჳსწავებიეს ჩ~ნ...“ 1 r—352 v.

შენიშვნა: 1. სვინაქსარული მასალა მიდის 31 იანვრამდე. 275 r. ბოლოში დართული აქვს გამორჩენილი დღეების (სექტემბრის, ოქტომბრის და ნოემბრის თვეების) მასალა. 275 r—352 v.

2. აშიებზე აქვს მრავალი სქოლიო და შენიშვნა.

3. 85 v-ზე მოთავსებულია ბეჭედი, რომლის ლეგენდაში იკითხება: „მოწა ღ~ნი კოლოზ“.

4. ანდერძში მოხსენებული პირის (ვანენი ყოფილი ნიშიმე) საშუალებით ხელნაწერი XIII ს. თარიღდება.

ანდერძი (გადაშწერისა): „წმიდანო მამანო! ესე რომელიცა ერთობილი დღე დაგურჩომოდა, ამა წიგნისა ბოლოსა ამად მოვაქციეთ, რომე იმა მუჯლებსა დაყრილსა, რაჲცა საგალობელთა თუშთა ბოლოსა ჩაგჳრთავს, მას თანა ამად აღარ ჩაერთვოდა, რომე ესე სეკდე[ნ]ბრისა ოთხისაჲ და ქ~ისაჲცა იანვრისა და დეკემბრისასა ქუშმოით აღარ მოექცევოდა, აწლით იჭნებოდა და აღარ მირიგებით იქნებოდა, საძიებელად გაძნელდებოდა და რაჲ წიგნისა ნაკუშთი ნახა პატრონმან ვანენი ყოფილმან ნიშიმე, რომე არ გასქელდებოდა, ესე ჩ~გან დაგდებული აქა ბოლოსა დაგუაწერინა“. 325 v—326 r.

მინაწერები: 287 v—288v; 330 v.

1674

იოანე ოქროპირი—სწავლანი. XV—XVI

196 ფ.; 22×15,5; ქაღალდი (სქელი); უყდო; ნუსხური, სათაურები სინგურით; დახიანებული, პირველი სამი ფურცელი დახეულია; პირველი ფურცელი გადასულია; თავბოლოსნაკლული; [XV—XVI ს.] დაწერილია: 156 v, 158 v.

1. „[...]ის მოქმედსა მრ~ღ შეურაცხ ვყოფთა...“ 1 r (ბოლოსნაწყვეტი).

2. „თარგმანებისაგან სიტყჳსა მას, ვითარმედ ყოველნი წარღგომად ვართ წინაშე ქ~სსა.—ვითარ არა სძრწი შენ, რომელი [ეგე] იტყჳ, თუ...“ 2 r—v (ფურცლის მეორე ნახევარი გადასულია).

3. „...ამისთჳს ზედაჲსზედა საღმრთო წიგნთა შინა იპოვებისა (!) საუკუნოსა მის სასჯელისათჳს...“ 3 r—6 r.

4. „ბუნებითისა სჯულისათჳს თქუმულისაგან.—რამეთუ სათნოებანი შენდობასა შ~ნსა ჩ~ნსა ჩ~ნსა (!) დაჰნერგნა ღმერთმან...“ 6 r—8 r.

5. „შჯლობისათჳს და სიწმ~დის თქუმულისაგან.—ჱ, ძმანო, უკ~თუ ამას სოფლისა შეიყუანოს ვინ დიღეგსა და სიმყრალე იგი და სიბნელე და კაცის მკლველთა თანა...“ 8 r—17 r.

6. „მისიცე წმიდისა ჩნისა ი~ე ოქროპირისაჲ სწაჲლანი სათნოებისათჳს და უკეთურებისა ებრაელთა ებისტოლისაგან.—რომელნი ესე დავიბადენით ხატად და მსგავსად ღმრთისა, რომელ არს ესე, რომელი მჭეცთა და პიროტყუთა მსგავს ვიქმნენით...“ 17 r—30 v.

7. „მისივე წ̃მიდისა მამისა ჩ̃ნასა ი̃ე ოჭროპირისაჲ. სიკუდილისათჳს და რათა არა ზომისა მეტად იგლოვდეთ მიცვალებულ[თა]თჳს.—მრავალთ საქმეთა გამოეძიებსა გონებაჲ ჩ̃ნი, საყუარელნო...“ 29 v—44 r.

8. „სწავლაჲ მისივე უმანკოებასათჳს და ძჭრუჭსენებელობისა.—ხოლო უმანკოებისათჳს და ძჭრუჭსენებლობისათჳსჲ ვინმე მოგართვა სახედ, საყუარელნო...“ 44 r—53 r.

9. „სწავლ[ა] მისივე ანდრიაჲ ანტ̃ლთათჳსაჲ [ანდრიატთათჳს] თქმულისგან.—დიდ არს ნიჭი ლოცვისა და დინი (!) კეთილნი მოგუ̃ცემიან მის მიერ...“ 53 r—62 v.

10. „სწავლანი წ̃მიდისა მამისა ჩ̃ნისა ი̃ე ოჭროპირ[სანი] სი̃ტყ. (!) მარხვისათჳს და სიწ̃მიდისათჳს თარგმანებისაგან დაბადების.—დიდი სამკაულ არს სულისა წ̃მიდაჲ მარხვაჲ, ამისთ[ჳს]ცა წ̃მიდათა მამათა, ვითარცა მეუღლე ცხორებისა მათისა აქუნდა იგი...“ 62 v—78 v.

11. „თქმული მისივე აბ̃პარტავნებისათჳს და ზუაობისა.—რაჲსათჳს ჰზუაობ და მაღლობ კაცო...“ 78 v—95 r.

12. „თქმულ[ი] მისივე მწუხარებისათჳსჲ სტაგეროსისა მიმართ.—მწუხარება ღმერთმან დაანერგა ჩ̃ნ შორის არა ამისთჳს, რათა ცუდთა და ამოთა საქმეთა ზედა ვიქმარებდეთ მას...“ 95 r—99 r.

13. „სწავლანი წ̃მიდისა მამისა ჩ̃ნისა ი̃ე ოჭროპირისანი, რათა არა მივეახლებოდეთ უღირსად ქ̃ს საიდუმლოთა.—გულისხმა ყავ კაცო, თუ ვისისა მახლობელად სდგა...“ 99 r—105 r.

14. „წ̃მიდისა ი̃ე ოჭროპირისა სიტ̃ყუანი განგებულებისათჳს სტაგეროსის მიმართ.—ი̃ტყჳნ ვიეთნიმე, თუ ...რაჲსათჳს დაჰბადა უფალმან პირველვე მაცთური იგი და არა უჩინო ყო...“ 105 r—112 r.

15. „მისივე წ̃მიდისა მამისა ჩ̃ნისა ი̃ე ოჭროპირისა სწავლანი მოწ̃ყალებისათჳს და ანგარებისა და სიმდაბლისა.—მმოწ̃ყალებისასთჳს (!) თქმული სიტ̃ყ̃ჲ, საყუარელნო, არა თუ მდიდრისათჳს ოდენ თქმულ არს, არამედ გლახაკისაცა...“ 112 r—128 v.

16. „სწავლაჲ ოე მათდა მიმართ, რომელნი იტყჳან, თუ შობასა კაცისასა ანუ ვარსკ̃ულავთა ქცევასა შეუდ̃გან საქმენი სოფლისანი.—სადა არიან აწ ურწ̃მუნონი...“ 128 v—139 r.

17. „სწავლაჲ ლა. ვითარმედ არა ჯერ არს უზომოდ გლოვა მიცვალებულთათჳს, არამედ ლოცვაჲ მათთჳს და ჟამის წირვაჲ.—და აწ უკუ̃ ვინაჲთგან ამას სიტ̃ყასა მოვედით, მნებავს მცირედ მათა მიმართ თქმად...“ 139 r—148 v.

18. „სწავლა ლდ. ვითარმედ ჯეროვნად განგებულ არს ხრწ̃ილებაჲ ესე გუამთა ჩ̃ნთა, რამეთუ უკეთუმცა ესე არა ეგრე იყო, მრავალიმცა უჯერობაჲ იქმნა საფლავსა შინაჲ.—აწ უკუ̃ სარწ̃უნოების მოყუარენო ერნო ქ̃ნ[ა]ნო, გულისჴმა ყავით...“ 148 v—159 r.

19. „სწავლაჲ გ. სიმდაბლისათჳს.—ნუმცა ვინ იქადის ანუ ზუაობს დიდებულთა შეილობისათჳს...“ 159 r—168 v.

20. „სწავლაჲ იზ. ფიცისათჳსაჲ.— ამისთჳს გეტყჳ, რათა არა ესრეთ უმეცრებით გულისჴმა ჰყოფდეთ საქმეთა...“ 169 r—175 v.

21. „ცნობისათჳს და უწყებისა ჭეშმარიტად, რომელი მოგუსთხრა ჩ[ე]ნ მოძღუართა მრავალთ მორწმუნეთა განსაზღვრებული გამოძიებისათჳს ჟამთა და წერილთასა; ყოველისა საძიებელი აქა პოო უცთომელად. უკუეთუ გინდეს ძიებაჲ შჳდეულისაჲ, იპყრენ ქრონიკონისა წულნი ვიდრე მუნ წლადმდე, რომელსა ზედა ეძიებდე...“ 176 r—190 r.

22. „სოფლო ტუბიკონისაგან გამოღებული: საჭმელთათჳს და სასმელთა და ვითარობისა და რავდენობისა და სატრაპეზოს წესიერებისა და სამონასტროსა წესიერებისათჳსა თქუმული.—შესლვასა ძმათასაჲ სეროპად გალობაჲ მოაქუნდინ პირითა მათითა...“ 191 r—195 v.

23. „სახელები და რიცხი დღესასწაულთაჲ, თუ რომელთა დღეთა შინა დაიცადების ქმნაჲ საქმისა, თჳთოეულად, შეუწყოს.—თ[ა] სეკდენბერსა ა. წმიდისა სიმონისი ჰალ[ა]ბელისა...“ 195 r—196 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერის ძირითადი ნაწილია ი[ე] ოქროპირის „სწავლანი“.

2. ი[ე] ოქროპირის ყოველი „სწავლის“ გვერდით აწიაზე მხედრულით მიწერილია, თუ რას ეხება ეს თავი.

მინაწერი: 1. (ტექსტის ხელით) „ადიდე დმერთო ბატონი ფანასკერტელი ზაზა ორთავე შინა ცხორებათა“. 190 r.

2. (იმავე ხელით) „ესე წიგნი ყოველივე ბატონმან ზაზამან შემოიკრიბა“. 190 r.

3. (მხედრულით) „ქ. ღმერთო, შეიწყალე ცოდვილი სამღდელოდ გამხდებული იაშვილი მაქსიმე“. 68 r.

4. (მხედრულით) „ღმერთო, შეიწყალე ცოდვილი სვიმონ“. 75 r.

5. (მოგვიანო მხედრულით და ნუსხურით): 33 v, 52 v, 53 v, 145 v—146 r, 163 r, 180 v.

1675

ჟამნი. XVIII

393 ფ.: 15,5×10; ქაღალდი; ნუსხური, სათაურები სინგურით, ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; [XVIII ს.]; გადამწერი—ნიკოლოზ ჩაჩიკაშვილი (ხელის მიზედვით); ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წ.

[ჟამნი შუაღამისა] „ვითარმედ წ[ა] ტაძარსა შენსა შეიწირე ქმაჲ ვედრებისა ჩ[ე]ისა, ვითარცა წ[ა] და სა[ც]ნაურთა უწორცოთა ძლ[ა]თა...“ 1—393 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი თავნაკლულია, ნაბეჭდი გაპოცემის მიხედვით იწყება მესამე გვერდზე.

2. ტექსტი ძირითადად მისდევს ნაბეჭდს (1 r-დან—215 v-მდე), შეიცავს დამატებით ნაწილებს:

ა. „ოხითა იბაკონი მარხვათანი და ხატიკთანი. ვიწყებთ მეზვერისა და ფარისეველთ კ[ა]ნთ ვიდრე ყოველთა კ[ა]მდე...“. 215 v—272 v.

ბ. „პარაკლისი ახლად თარგმნილი ყოვლად წ[ი]სა ღ[ი]ს მშობლისა მიმართ...“ 272 v—284 v.

გ. „ჟამნი შუაღამისა. რაჟამს ძილიდამ აღდგე, თქუი ესე...“ 285 r—304 r. (296 r-დან 304 r-მდე ხელა ქაღალდზე, განსხვავებული ხელითაა დაწერილი).

დ. „იბაკონი წმინდ[ი]სა ღ[ი]სმშობელისანი, რომელსა დაუჯდომელი[ჲ] ეწოდების...“ 304—344 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ე. „ლოცვა წმიდისა ზიარებისა წ[ესი]სა მამისა ჩ[ვე]ნისაჲ ბ ა ს ი ლ ი ს ა ჲ...“ 345 r—391 r.

3. 392 r—393 v-ზე მოთავსებულია 1765—71 წლების საეკლესიო დღესასწაულთა კალენდარი.

4. ყოველ ახალ თავის სამკაულად გამოყენებულია ბეჭდური წიგნებიდან ამონაჭერი ორნამენტები.

5. ხელნაწერი, ხელის მიხედვით, ნიკოლოზ ჩაჩიკაშვილის გადაწერილი ჩანს.

1676

სჯნაქსარი. XVI—XVII

270 ფ.; 14×9,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა: ნუსხური. სათაურები სინგურით; თავნაკლული; [XVI—XVII ს.]; ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„[თ]ა სეკდენბერსა ბ]... და წესსა დ[კნ]-სსა მოსვლისა იგი მჭანდაკებელ დრაჰკნისა, არამედ გარდამეტებულთა სათნოებათა მისთაჲს და ბრწყინვალისა მოქალაქობისა. შემდგომად ამისა იკურთხა მთავარეპისკოპოსად შემდგომად ნეტარისა ევტჳქისა...“ 1 r—271 v.

შენიშვნა: 1. სვინაქსარი შეიცავს სვინაქსარულ მასალას 2 სექტემბრიდან 31 აგვისტომდე.

2. უკანასკნელი ორი ფურცელი სხვა ქაღალდზე და სხვა ხელით არის დაწერილი.

1677

მარგალიტი. XVIII

319 ფ.; 17×10,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა: ნუსხური, სათაურები სინგურით; [XVIII ს.]; დაუწერელია: 2 r—v, 264 r—v, 316 r—v. 317 r, 318 r—v; ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„ამას წიგნსა ეწოდების მარგალიტი, რომელ არს მრავალთაგან თქმულთა ოქროპირისთა. თქმული წ[ესი]ა და ნეტარისა მამისა ჩ[ვე]ნისა ი[ო]ანე ოქროპირისათა(!). თავი ა, გკ[ნ]ო[ვ].—დიდ არს, საყვარელნო, მოთმინებისა მაღლი და სულგრძელებისა და რათა არა სულმოკლე და მოწყინე ვიქმნებოდეთ მოწევნადთა შინა ჩ[ვ]ნ ზედა განსაცდელთაჲ...“ 3 r—263 v.

შენიშვნა: გარდა „მარგალიტისა“ ხელნაწერში შესულია:

1. „წ[ესი]ა და ნეტარისა მამისა ჩ[ვე]ნისა მ ა ქ ს ი მ ე ს ი ნ ეტარისა თალასეს მიმართ ხუცისა და მამასახლისისა მრავალთა მონაზონთასა სიტყ[ვ]თჳის, რომელთა განმარტება ეთხოვა მას[ე] ნეტარისა მ ა ქ ს ი მ ე ს ა გ ა ნ.—სანატრელსა მონასა ღ[მრ]ისასა თ ა ლ ა ს ე ს...“ 265 r—277 r.

2. „მისივე წ[ესი]ა ნეტარისა მამისა ჩ[ვე]ნისა მ ა ქ ს ი მ ე ა ღ მ ს ა რ ე ბ ე ლ ი ს ა სიტყ[ვ]ჳის გებათათჳს ვნებათასა, მიწერილი მამისა თ ა ლ ა ს ე ს მიმართ.—შემკობილსა ყოველთა სათნოებითა და მუშაკსა სულ[ი]ერსა მას ქ[ვ]ეყანისასა...“ 277 v—315 v.

ანდერძი: 1. (ტექსტის ხელით) „ქ[ვ]ე, შეიწყალე ცოდვილი ი[ო]ანე“ 277 r.

2. (ტექსტის ხელით) „ქ[ვ]ე, შეიწყალე ცოდვილი ქ[რ]ისტ[ე]ფორე ან“. 315 v.

მინაწერები: „ქ. ეს მარგარიტის წიგნი ჯრუჭის უდაბნოს წმინდის გიორგის შეწირული არის, ვინც გამოსწიროს და წაართვას, მისი მადლი გაუწყრეს და შეჩვენებული იყოს“. 1 r—v.

1678

პარაკლისი. XVIII

90 ფ.; 16,8×11; მწვანე ფერის ქაღალდი; ნაჭერ და ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა; ნუსხური, სათაურები სინგურით; ჭვირნიშანი—1799 წ. [XVIII ს.]; ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

„ღ[ა]თივ შემკობილნი პარაკლისნი ყოველთა წმიდათათჳს დასაზავებელნი. პარაკლისი ა. საველრებელი ღ[ა]ისმშობლისა ყოველად ბრწყინვალეთა დღესასწაულთა მისათჳს.—მღვდელმან—„კურთხეულ არსი“, გუნდმან:—„ამინ დიდებაჲ შენდა ღმერთო...“ 2 r—12 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტი წარმოადგენს შემდეგი პარაკლისების კრებულს:
ა. „პარაკლისი ღ[ა]ისმშობლისა“. 2 r—12 r.
ბ. „პარაკლისი ჯვარისა“. 12 v—21 v.
გ. „პარაკლისი წმიდათა ანგელოსთა“. 21 v—29 r.
დ. „პარაკლისი იოანე ნათლისმცემელისა“. 29 r—36 v.
ე. „პარაკლისი წინასწარმეტყველთა“. 37 r—43 v.
ვ. „პარაკლისი მოციქულთა“. 44 r—51 v.
ზ. „პარაკლისი მოწამეთა“. 52 r—59 v.
თ. „პარაკლისი მღუდელმთავართა“. 60 r—67 v.
ი. „პარაკლისი ღირსთა მამათა“. 67 r—76 v.
კ. „პარაკლისი ი[ე]ჳ ტკბილისა“. 77 r.
2. „პარაკლისებს“ ერთვის „პარაკლისთა განგება“. 84 v—90 v.
3. 1 r—v-ზე სხვა ხელით: „გზაჲ იწროჲ ესე არს მოყმობაჲ მუცლისაჲ. ზედგომაჲ ღამე ყოველ გალობითა...“, (განმარტებულია, თუ რა არის „იწრო გზა“ მონაზონებისა).

ანდერძი (გადამწერის): „სრულ იქმნნეს სულისა განმანათლებელნი პარაკლისნი სადიდებელად ღ[ა]ისა და ყოველთა წმიდათა მისთა“. 90 r.

მინაწერები: 3 v, 4 r—v, 5 r, 79 v, 80 r—v, 81 r, 90 v, ყდის შიდა ფურცლები.

1679

კრებული. 1782

169 ფ.; 18×11; ქაღალდი; მხედრული, სათაურები სინგურით; 1782 წ. (168 r); დაუწერელია: 1 v—4 v, 32 v, 37 v—43 v, 84 v, 103 v—105 v, 111 v, 163 v—169 v; ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

1. „თქმული ანასტასი მონაზონისა სინელისა შემოსლვისათჳს მარხუათასა და მეექუსისათჳს ფსალმუნისა.—შემსგავსებული მარხუათა დაწყებისა და ჯეროვნისა სინანულისა მიზეზი მიუღებიეს ეკკლესიასა მეექუსე ფსალმუნი...“ 5 r—32 r.

შენიშვნა: პირველი სტრიქონის გასწვრივ აშიაზე სინგურით წერია: „თარგმნილი თეოფილესი“.

2. „ლოცვა მანასესი იუდეანთა მეფისა.—უფალო, ყოვლისა მპყრობელო, ღმერთო მამათა ჩუენთაო...“ 33 r—34 v.

3. „საკითხავისაგან დიდის პარასკევისა, თქმული ნეტარისა მამისა გიორგი ნიკომიდიელისა.—ხოლო აწ ჯერარს ჩემდა, ჩემთჳს ჯუარცმულისა და საფლავსა დიდებულისა სახიერისა მეუფისა და ტკბილისა უფლისა ჩემისა მადლობისა შეწირვად...“ 34 v—37 r.

4. „იოანესაგან სინელისა სამათნი გუარნი, კიბისა აღსავალთაებრ თქმულნი. ვინცა აღსრულხარ, სისრულედ მიწევნულხარ. ესენი თითო თავისაგან ათ-ათჳლად მე იოანე დავლექსენ პირის პირად.

Გნებავს, გამოხუალ,
Არსსა ვით ჰხედავ
Მარადის მხედი.
Ოწყით, მუნ აღუალს,
Საგზოდ ვინ აქა.
Თუ ოდესცა ამას ჰყოფ.
Უმეცარი არ მართალ
Საუკუნოსა მეტრფი
Სულთა მამისა მიმართ,
Ოფროს მოიგო ესე...“ 44 r—87 r.

5. „საზღუარნი წმიდათა მამათა და ფილოსოფოსთა ძუძლთანი ანბანთა ზედა. ა. აღნაგებისათჳს. ძნიად განსაგდებელობა და უმრავალჟამიერობა...“ 88 r—103 r.

6. [ანტონ I]. „წიგნი წყობილსიტყუაობა. ნაწილი ა. თჳს ღ[ისმეტყუ]ლებისა სამობისა და ერთობისა. თავი ა.

ერთი არს ზესთა დაუსაბამო კეთილ,
ზესთნათლოვანი ერთობა სამპირებითი...“ 106 r—111 r.

შენიშვნა: ტექსტი შეიცავს წყობილსიტყვაობის პირველ ორ თავს.

7. „წინასიტყვაობა წინამდებარისა წიგნისა ხუთტაეპოვანთა სტიხთა, ანუ შაირთა, ქმნილი გაიოსის მიერ არხიდიაკონისა.—

წინასიტყუაობით შეყუანილებათა რა,
ვ[ა] წინმდებარებთ ანტონი ყოვლად ბრძნისთა...“ 112 r—116.

შენიშვნა: უკანასკნელი ორი სტროფის კიდურმწერლობაში იკითხება: „ანტონი სტიხოზს, მოწაფე წინასიტყვაობს. გაიოს“. 115 v.

8. „სწავლა წმიდასა და დიდსა ორმეოცსა შინა პირველსა კჳრიაკესა დიდისა მარხჳსასა. ხუალისაგან უნდა იესოს განსლუა გალილეად—და ჰპოვა ფილიპპე და ჰრქუა მას: იესო მომდევდი მე. იოანე. 1. 44.—წინა განსაზღურებისათჳს.—არა რაჲ არს ესრეთ ამპარტავანი და ესრეთ სიბრძნის მოყუარე, ვითარცა კაცობრივი გონება...“. 116 r—140 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს სინგურით მიწერილია: „დიდება ღმერთსა, სრულმყოფელსა ყოვლისა კეთილისასა. წელსა 1735, მარტს 23“. 140 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

9. „ქადაგება პირველსა კჳრიაკესა წმიდათა მარხუათასა·—მიუგო მაკ ბა-თანაელ და არქუა: რაბი, შენ ხარ ძე ღისა, შენ ხარ მეუფე ისრაელისა...“ 141 r—168 r.

ანდერძი: „აღიწერა და სრულ იქმნა 1782 წ. 12 მაისს“. 168 r.

1680

გამოკრეფილი სადღესასწაულო. XII—XIII

104 ფ.: 13,7×11,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; წვრილი ნუსხური; მთავრული ასოები და დასაწყისები სინგურით; თავბოლონაკლული; ამოვარდნილია ფ.ფ.: 1—12 46, 74, 98; დაზიანებულია ფ.ფ.: 73, 74. მრავალ ადგილას ტექსტი გადასულია; [XII—XIII ს.]: ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წელს.

[გამოკრეფილი სადღესასწაულო] „...განაქარვე და კაცთა ბუნებაჲ სარწ-მუნოებით იჳსენ...“ 1 r—104 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...ღგა. აღმსლო. კლდეთა რაჲ გიხილეს ძელსა ზედა ამაღ-ლებული, ზარისაგან განიპნეს და ქყნისა საფარველნი შეიძრნეს. დაშრიტნეს... იხილა რაჲ ამაღლებული ძელსა ზედა მზის თლმან ქე ღერთი მზესა მიერ ღთისაჲ. ჰბრწყინავთ ელუათაგან სასწაულთასა...“.

შენიშვნა: ხელნაწერი შეიცავს მთელი წლის საგალობლებსა და საკითხავებს გამოკრეფით.

1681

სახარება განთვისული. 1686.

232 ფ.; 13,3×9; ქაღალდი, ტყავგადაკრული ხის ტვიფრული ყდა; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; 1686 (19 r). გადამწერი—მთავარ დიაკონი იოანე 65 v; დაწერილია: 1 r-დან—12 v-დე, 213 r-დან 232 v-მდე; ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ჯრუჭის მონასტრიდან 1919 წ.

„სახარებაჲ განთვისული. ბრწყინვალესაჲ კკესა აღესებაჲსა, სამხრად სახარებაჲ ინეს თავი.—პირველითგან იყო სიტყჲ და სიტყჲ იგი იყო ღა თა და ღი იყო სიტყჲ იგი...“ 14 r—212 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტი 14 r-დან 173 r-მდე წარმოადგენს სახარების საკითხავებს აღდგომის დღეებისას. 173 r-დან—212 v-მდე—ყოველდღიურ საკითხავებს პირველ სექტემბრიდან 30 აგვისტომდე.

ანდერძი (გადამწერისა): 1. „ღო, წარუმართე მწერალს ინ ე ს“. 13 r.

2. „ვიწყევ წოვესაჲვე სეკდენბერსა ერთსა, მთვარესა ოცსა, გათავდა, გიორგობის თვეს გასულს. ღო, შეიწყალე იე. ქესა ტოდ“. 13 r.

3. „საბრალო ხელი მწერლისა მიწასა შინა ლპებისაჲ“. 13 r.

4. „ღო, შე ცოდვილი ყჲდ მწერალი“. 13 r.

5. „ღო, შეიწყალე ცოდვილი ინ ე მოქალაქე მწერალი, წმინდავ ნინოჲ შნს“. 13 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

6. „ღ~ო და წ~ო ნინო, შეიწყალე ცოდვილი მთავარდიაკონი ი~ნე, შენსა სამწყსოსა ღ~ოში დავწერე, ა~მ~ნ“. 65 v.

7. (სხვა ხელით) „ღ~ო და ამ სახარების მადალო~ო (!), შეიწყალე ცოდვილი ი ო ვ ა ნ ე“. 212 v.

მინაწერები: 44 v, 46 r, 69 v, 85 v. 116 r.

1682

ოთხთავი. XVII

337 ფ.; 13,5×9; ქაღალდი; ტყავკადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური, სახედაო ასოები სანგურით; რესტავრირებულია: 7 და 11 ფ.ფ.; სამი მახარებლის სურათი ბერძნული წარწერით: 83 v, 146 v, 245 v; გადამწერი—ცოდვილი ლახარე (141 v); დაწყ~ელია: 79 r, 82 r—v, 145 r—v, 244 r—v; [XVII ს.].

„სახარება მათესი.—წიგნი შობისა ი~ჳ ქრისტესი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი...“ 1 r—337 v.

შენიშვნა: 1. ყოველ თავს გარდა მათესი, წინ უძღვის თავების საძიებელი.

2. ოთხთავს ერთვის: „განგებაჲ საეკლესიოჲ ბერძულსა წესსა ზედა. წელიწდისა ყოველთა დღეთა წარკითხვად სახარებაჲ ჰპოო...“ 308 r—337 v.

ანდერძი (გადამწერისა): „წ~ნო ოთხნო მაჴარობელნო, მეობ ეყვენით დღესა მას დიდსა განკითხვისასა ფრიად ცოდვილსა ლ ა ზ ა რ ეს და მისთა მშობელთა ცოცხალთა და მიცვალებულთა, ა~მ~ნ“. 141 v.

მინაწერები: სააცივი ფურცლები, 199 v.

1683

ვახტანგის სამართალი. 1760

64 ფ.; 16×11; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; მხედრული; გადამწერი—გიორგი მგალობელი (64 v); შემკვეთი—ჴყონდიდელი მიტროპოლიტი გაბრიელი (2 r); 1760 წ. (2 r).

„სახელითა ღ~თისათა და ბრძანებითა ჴ ყ ო ნ დ ი დ ე ლ მ ი ტ რ ო პ ო ლ ი ტ ი ს ა გ ა ბ რ ი ე ლ ი ს ა თ ა მოვეცით სამართლის წიგნის წერად ვ ა ხ ტ ა ნ გ მეფის ნაბრძანებს სამართალს თვესა მარტსა, ქრისტეს აქეთ ჩ ღ ჲ.

ა.—ამას გკადრებთ და მოგახსენებთ მეფეთა მსაჯულთა. და ყოველსა სამართალს მჯდომს კაცსა, ასე უნდა იცოდეთ და დამარხვით გულში გქონდესთ, რომ ღმერთი თქვენგან სამართალს ითხოვს...“ 2 r—56 v.

შენიშვნა: 1. დართული აქვს საძიებელი (57 r—64 r).

2. 1 r-ზე ტექსტის ნაწყვეტია მოყვანილი, რომელიც შეიცავს კ მუხლის ნაწილს და კა, კბ, კგ მუხლებს.

ანდერძი (გადამწერისა): „გასრულდა თვესა მარტსა ი~ზ ხელითა მგალობლის გ ი ო რ გ ი ს ა თ ა ამინ“ (64 v).

მინაწერი: 1. „გ~ოსპ~ის ყური მოუპყართ ვ ა ხ ტ ა ნ გ მეფის სამართალსა, შეიდს სამართლის წიგნებს მოწმობს, ამბობს იგი სულ მართალსა,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თქუენ სიბრძნითა გააჩინეთ, რომ შიდ არ დაიწვათ ალსა, და მე თუ მკითხავთ, სულ არ ვიცი. ვერც მივხვდები ნაათალსა". (64 r).

2. „ეს სამართლის წიგნი დავით ღვდელს წერეთელს დაოჩა და მონასტრის არის. ჯუკუჭის წმიდის გიორგის, ვინც წაიღოს, შეჩუენებული იყოს, ამინ. დავით მიტროპოლიტი" (1 v).

3. „წმ. დიდო მთავარმოწამე გიორგი მეოხ ეყავ მონას შენსას მთავარ დიაკონს ფარნაოზ ხაბახიძეს" (1 v).

1684

კრებული. 1777

171 ფ.: 14×9: ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტკივრული ხის ყდა; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისი ასომთავრული სინგურით; 1777 წ. (170 r): შემკვეთი—ნინოწმინდელი მიტროპოლიტი საბა (170 r); გადამწერი—ზაქარია (170 r).

1. „გალობა უფლისა ჩუენისა იესო ქ-ესა მიმართ, გალობა ა, ჴმა ვ. სძლისპირი.—ზღუა მეწამული კუსრთხმან განაპო..." 2 r—16 r.

2. „ითარგმნა აკათისტო ესე (რ-ლ არს დაუჯდომელი) ქართულსა ენასა ზ-ა მღუდელმონაზონისა უ-ისა გავრიელ მთაწმიდელისაგან და ქართულსიტყუაობასა ზ-ა შეწყობილ იქმნა ღუაწლითა და შრომითა გიორგი ნათლისძისათა.—საიდუმლო. რომელიცა ბრძანებულ იყო, მიიღო ცნობად უჴორცომან და მსწრაფლ მოივლინა კარავსა შინა იოსებისსა..." 17 r—46 v.

3. „დაუჯდომელი ჯუარისა ბერძულისაგან თარგნილი ქართულად, სათქმელი დღესასწაულსა შინა ცხოველსმყოფელისა ჯუარისასა და ეგრეთუ ყოველსა შვიდეულისა პარასკევსა სამარადისოდ.—კურთხეულ არს ღ-ი ჩ-ნი..." 47 r—74 r.

4. „გალობანი წმიდისა ანგელოსისა მიმართ მცველისა სულთა და ჴორცთა ჩ-ნთა, ჴმა ჳ.—უგალობდეთ უფალსა, რომელმან განიყუანა ერი თჳსი ზღუასა მას მეწამულსა..." 75 r—86 r.

5. „...რომლისა ჯურთხევითა მოივლინა და განანათლნა ყოველი საქართუელო. ოხითა ჭ-ისა ნინასი, ჴმაჲ დ.—სიტყჳსა ღ-ისა მსახურთა თანამოსაგრეო..." 87 r—129 v.

6. „ლოცვა ღირსისა დედისა, მოციქულთა სწორისა ნინას მიმართ, თქმული მისივე.—მიიღე ფრიად ზუნიერებით და სიმკაცრით სულთა ჩ-ნთაჳს დედობრივმოღუაწეო ქალწულო, ნეტარო ნინა,..." 130 r—133 r.

7. „პარაკლისი საეფრებელი ღირსისა მამისა ჩ-ნისა დავით გარეჭსჯელისა, სათქმელი დღესასწაულსა თჳსსა და ყოველსა შვიდეულისა შაბათსა შ-ა სამარადისოდ.—კურთხეულ არს ღ-ი ჩ-ნი..." 135 r—160 r.

8. „ესე ყოველნი საეფრებელნი ლ-ცანი ღ-ისა მიმართ აღივლინებაან.—მამაო ჩ-ნო სრულად ათორმეტგზის..." 161 r—170 r.

შენიშვნა: ყოველ თავს წინ უძღვის შენიშვნები ან ლოცვათა ჩამოთვლა: 1 v, 46 v, 74 v, 135 r—v.

ანდერძი (გადამწერის): ა) „ჯ-რო მშჳდობით დაიფარე ნ ი ნ ო წ მ ი დ ე ლ ი საბა" (74 r).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბ) „ადიდე ჯვარო ნინოწმიდელი მიტროპოლიტი საბა“ (129 v).

გ) „ვინათგან უკუ ძალმან სიტყვითმან უზენაესმან ბუნებითისაებრ ბუნდრისა უზენაესსა ხატი ხატი ათვისა და სათნაოდ ვიდრემე პყრობა ლოცვაჲ ძლითი ზენაშეერთებისა ხედუასა დაეთანაა, რომლისა ზემეჰაზრემან ვინამე მამთაგანმან აღცისროვნებითითარე ცნობითა მღაღადმან ესრეთ ლოცვაჲ თანშეარსყლად აღაზენაა ღრისად და ამის ძლითა შემწეთა და აღმსურველთა შემოკრებით წიგნსა ამის ლოცჳსასა თვისად განსაკუთრებით სავედრებელად აღისურვა ყოვლად სამღდელომან ნინოწმიდელ მიტროლიტმან საბა და მიბრძანა აღწერაჲ ყოვლად ფღირსა მღდელსა ზაქარიას, ძესა სიონის დეკანოზისასა, და აღჳსწერეცა მას ჟამსა ოდეს ღრის მეტყჳლთა მწუხრავალთ თხებობითისაებრ დაყუდებისა სურვილითა ძლით ჩუსულებრივ მოსრულ იყო წ‘ჲ ესე მეუფე წსა ამას მონასტერსა ნათლისმცემლისასა და მეცა უღირსი აქა დაბუნდი, მოსრულ თ‘ნისცემად, შემწედ და მეოხად მოპოვებულისა დიდებულის წინამორბედისა და სრულ ჳყავცა ბრძანებული სადიდებლად ამას შინა დიდებით ჰჳსენებულთა და სამრავალჟამოჲ ყოვლად სამღდელოსა ამის მეუფისა სულითითა (!), ვიდრემე ცნობითა საუკუნოისადმი ნათლისა საღთოისა მარად სურვილით ხენატრფობილისა. აპრილს 11, წელსა 1777‘. 169 r—170 r.

მინაწერება: საცავი ფურცლის v, 16 v, 133 v—134 r, 170 v, 171 r—v, ქვემო ყდის შიდა მხარე.

1685

ჟამნი. XVII—XVIII

250 ფ.; 8,8×7; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ყდაზე ჯვარცმის გამოსახულება და ლათინური ასოები I. H. S.; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისი ასოები სინგურით; გადაწერი—დიაკვანი ეფთვიმი (1 r); [XVII—XVIII ს.]; გაანია ჩასანიშნი; დაუწერელია ფ.ფ.: 248, 249, 250.

„ჟამნი ძალითა ღრისათა. რაჟამს აღდგე ძილისაგან, განეშორე სარეცელსა და ბრძანე.—ლოცვითა წ‘თა მამათა ჩ‘ნთათა, ო‘ ი‘ჳ ქ‘ე, ღმერთო ჩ‘ნო...“ 2 r—246 r.

შენიშვნა: დართული აქვს საძიებელი ტაბულები. 246 v—247 r.

ანდერძი: „ღმერთო, ხელი მომიმართე ამას წიგნის წერაზედ. ძალითა ჯ‘ისთა, ქ‘ე, განმაძლიერე დ‘ბდ შ‘ნდა, რათა უგალობდე მარადის ღ‘თსა შ‘ნსა მოწყალე“. 1 r.

მინაწერი: „ქ. აღიწერა ივლის ა. აღიწერა ხელითა უღირსის დიაკვნის ეფთვიმისითა. ღ‘თმან...“ 1 r.

1686

სულხან-საბა ორბელიანი—სამოთხის კარი. 1730—40

112 ფ.; 10×8; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური, სათაურები, დასაწყისი სიტყვები და ასოები სინგურით; დაწერილია—1713 წ. (100 r); გადაწერილია—1730—40 წ. (100 v); გადამწერი—ზებედე ზებედეს ძე (100 v); ადგილი—მოსკოვი (100 v); დაუწერელია: 1 v—5 v, 13 v—15 v, 104 r—112 v.

„სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წ‘ისათა, ა‘მ. საქრისტეანო მოძ‘რებაჲ პირველაჲ სასწავლო ყრმათათჳს აღწერილი... რომელსაც ეწო-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დების სამოთხის კარი, სარწმუნოებისათჳს მართლისა და უბიწოსა შჯულისა, რომელი მოგვეცა წ̃თა მამათა მიერ.— მოძ̃ღრმან ჰკითხა ყრმასა ვისმე, ვითარმედ შენ ვინ ხარ? ყმამან მიუგო და ჰ̃ქა: ქრისტეანე...“ 16 r—99 v.

შენიშვნა: 1. დართული აქვს ცნებათა სქემები. 101 r—103 v.

2. წინ უძღვის: „სიმფოლო წ̃თა შ̃ს მამისა ჩ̃ნისა ათანასი ალექსანდრიელ პატრიაქისა, რ̃ლსა უნდეს ცხორებად...“ 6 r—13 r.

ანდერძი 1. (სულხან-საბა ორბელიანისა): „ესე არს მართალი და უბიწო სჯ̃ისტიანო მოძ̃ღრებაჲ, მოკლითა სიტყჳთა მე სულხან საბაჲ ორბელიანისგან თქმული, რომელსა ეწოდებაჲ სამოთხის კარი. დაესწრე ქ̃ს აქეთ 1713. ქ̃კსა უ. ივნისს 21.

ვიყავ ერად, მჯობდენ ვერად,
ვიქმენ ბერად, შესვასი ვერად“. 100 r.

2. (გადამწერისა) „ვინც ამ წიგნსა ზედა გადაწეროს და საბაჲ ორბელიანის სახელი დააკლოს, მართლმსაჯულმან ღ̃ ორსავე სოფელსა სიხარულსა დააკლოს და შეაჩუსნოს და წარწყმიდოს სოფლითა და სამკჳდრებელისაგან. სუფევისა ზეცათასა დაკლებულ ყოს“. 100 r.

3. „დაიწერა წიგნი ესე სამეფოსა დიდსა ქალაქსა მოსკოვს მეფობ̃სა დიდისა იმპერატრიცა ანნა იწნეს ასულისასა, ღ̃თ̃ნ განაძლიეროს. დაიწერა კელითა ზებედესითა ზებედეს ძისათა. ღ̃ო შე̃ ამისი მწერალი და შეუნდვენ ყოველნი ცოდვანი და ბრალნი მისნი და ორსავე სოფელსა ცხორებულ ყავ“. 100 v.

მინაწერები: 1. „ეს სამოთხის კარი ჯრუჭის მონასტრის წ̃ძიდის გიორგის არის, ვინც იკითხვიდეთ, გაფრთხილებით იკითხეთ, რათა არ დაირღვეს რვეული“ (1 r).

2. არის მინაწერები ადრეთვე 14 r და ქვემო ყდის შიდა მხარეზე.

1687

ძლისპირნი ღ̃თისმ̃შობლისანი. 1732

129 ფ.; 9,5×8; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; 27 v, 28 r, 59 v-ზე ნაჯღაბნია მელნით; 1732 წ. (113 r).

„ძლისპირნი ღ̃ისმ̃შობლისანი... ქ̃ჲ ა.—სასწაულითა იჳსნა ერი უფალმან და ზღუა [მღელ]ვარე სიტყჳთ განაკმო პირველ და დღეს უხ̃რწნელად იშვა ქალწულისაგან...“ 1 r—113 r.

შენიშვნა: სხვა ხელით დართული აქვს... „ძლისპირნი და ღ̃თისმ̃შობლისანი ო̃ღ ღ̃ღდყავ. ქ̃ჲ ა.—შენ სიტყ̃ჲ დაუსაბამო, ხელისა მეუფე...“ 114 r—129 v.

ანდერძი (გადამწერისა): „საცისკრო ძლისპირნი დასრულდა ქ̃კა უკ“ (113 r).

მინაწერები: ზემო და ქვემო ყდის შიდა მხარეზე, 10 v, 17 v, 22 r—v, 51 v, 67 v, 113 v.

1688

კრებული. XVII—XVIII

97 ფ.; 11×8,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური, სათაურები სინგურით; [XVII—XVIII ს.].

1. „თ̃ა აგვსტოსა იე. მიცვალებაჲ ყ̃დ წ̃ისა ღ̃ისმ̃შობლისა, თქმული წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა ბასილი კესარიელისაჲ, რაჟამს იჳი აღვიდოდა ქ̃ყნით

ზეცად, გ̇კნ მ̇შო.—რაჟამს სულისაგან წ̇ისა ღ̇ისმშობელსა მარიამს ჟამი განსლვისა მისისა ამიერ სოფლით გულის ჴმაჲ ყო განსლვაჲ, მაშინ მხიარულ იქმნა სიბრძნითა ს̇ლთა...“ 1 r—71 v.

2. „თ̇ა ივლისსა იზ̇. ღ̇წლი წ̇ისა და დიდისა მოწამისა და ყოველად შუენიერისა მარინასი, მ̇მო გ̇კნ.—არა რაჲ ეგრეთ დაატკბობს და ახარებს სულსა კეთილსა და მორწმუნესა, ვითარ კეთილად მძლეთა ღ̇წლით შემოსილთა აღმოჩითხული წამებაჲ...“ 72 r—97 r.

მინაწერი (მხედრული): 1 „ვაშა,' მივემთხვიო კეთილსა სადამე მარგარიტსა, ვითარცა წყაროსა ირემი წყურიელი. ვიმ სადა ღირსებისა მომპოვებელ, რათა სიფასესა ამას უსასყიდლოსა მიემთხვია. ვაი, სევდითა ამით და გონებითა მოწყლულსა, ვითარცა ავაზაკთაგან მოვეული, ვითარცა ადამ მწსნელად უფალსა და ვითარცა მოსე ეგვიპტეს. გლახაკი დიაკონი ბ̇ე̇ქ̇უ̇ა შ̇ვ̇ი̇ლ̇ი̇ ი̇ო̇ა̇ნ̇ე̇. ქორწინებისნი ჩ̇ყ̇ო̇ა̇, ღ̇ირ̇ი̇ბ̇ი̇ ც̇ხ̇ო̇მ̇არეთს“. 97 v.. ზედა სცავი ფურცლის r.

1689

ოთხთავი. 1792

430 ფ.; 8×5,5; ქაღალდი: ხის ყდა ჩასმული ვერცხლის ბუდეში; ზემო ყდაზე ნ მინაჭრის ხატი ჩასმული ძვირფას ქვებში; ქვემო ყდა და კუთ დასევადებული, ქვემო ყდაზე ჯვარცმის სცენაა გამოსახული; ბუდეს გააჩნია შესაკრავები წმინდა პატრე და პავლეს გამოსახულებებით; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; მინიატურები: ზემო ყდის სცავ ფურცელზე, 129 v, 310 v; დაწერილია: 410 r—411 r; გადამწერი: ოსე გაბაონი (426 v); 1792 წ. (426 v).

„სახარება მათესი. თავი პირველი.—წიგნი შობისა ი̇ჳ̇ ქ̇რ̇ს̇ი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი...“ 1 r—426 v.

შენიშვნა: 1. ოთხთავს ერთვის საძიებელი 371 v—426 v.

ანდერძი (გადამწერის) 1. „თვესა აგვისტოს ე, მე, მოძღურის ძემან ო̇ს̇ე̇ განვასრულე სახარება ესე, ვინცა შენდობა ჰყოდ (!) ჩემდა, ღმერთმან თქუენცა შეგინდნეს ქ̇რ̇ს̇ ა̇ქ̇ეთ ჩ̇ლ̇ე̇ბ̇ა“. 426 v.

2. „ო̇ს̇ე̇ მ̇ ალ̇ე̇წ̇ერე. ღ̇ო̇ შეიწყალე“. 127 v.

მინაწერები: 1. გრიგოლის ხელით: „თავადის გ̇რ̇ი̇გ̇ო̇ლ̇ წ̇ე̇რ̇ე̇თ̇ლ̇ი̇ს̇ა არს სახარება წ̇ა̇ ესე“. ზემო ყდის სცავი ფურცლის r-სე და 129 r; ანალოგიური 310 r—v.

2. თავი გადარეცხილია და არ იკითხება. „... კნეინა ნ̇ი̇ნ̇ა ... დ̇ა̇ვ̇ი̇თ̇ ... და მან კეთილ მგრძნობმან და ღ̇თისაგმი მსასოებელმან წარმოუხვენა ნესტორის სასაფლაოში ჯრუჭის მონასტერში და შესწირა სასიმრთელოდ მისსა და საოხად ნესტორის სულისათვის ... მადლმა. არხიმანდრიტი ჯრუჭის მონასტრისა ს̇ი̇მ̇ე̇ო̇ნ̇ ა̇ფ̇ა̇ქ̇ი̇ძ̇ე̇. 31-ს დეკემბერს“. 128 v.

3. „აცხოვნოს ღმერთმან წ̇ე̇რ̇ე̇თ̇ლ̇ი̇ გ̇რ̇ი̇გ̇ო̇ლ̇. არხი[მანდრიტი] ს̇ი̇მ̇ო̇ნ̇“. 129 r.

4. გრიგოლის ხელით: „1849-სა წელსა, მარტის 25-ს მიმკვლია ძმამან ჩემმან მთავარმან დ̇ა̇ვ̇ი̇თ̇ დ̇ა̇დ̇ი̇ა̇ნ̇მ̇ა̇ნ̇ ყოვლითა ჴელოვნებითა შემკული და იშვიათი სახარება ესე. გ̇რ̇ი̇გ̇ო̇ლ̇“. 426 v.

5. „... შემოწირული ჯრუჭის მონასტრისადმი, არავინ იკადროდ (!) გამოწირვად. ღმერთმან კარგად ამყოფოს ხინა ამის შემოწირვისათვის. 1834-ს წელსაც დეკემბერს. არსიმანდრიტი ჯრუჭისა სიმეონ ამჟამიძე". 427 r.

1690

კრებული. XVII

228 ფ.; 7×5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული, ტვიფრული ხის ყდა, საკეტებით; ნუსხური; დაცით წინასწარმეტყველის გამოსახულება (1 v); [XVII ს.].

„[დავითნი] ფსალმუნი პირველი, ალ ესე იგი არს ქებად და გალობად, გინა თუ გალობად ო და ქებად დ თისი.—ნეტარ არს კაცი, რომელი არა მიეიდა ზრახ ხსა უღთოთასა და გზასა ცოდეელთასა არა დადგრა დასაჯდომელსა უსჯულოთასა..." 2 r—142 v.

შენიშვნა: 1. გარდა ფსალმუნისა ხელნაწერში შესულია: ა) „იბაკონი წ რისა ღ ისშობლისანი, რომელნი ითქჳან მწუხრსა მას, რომელსა დაუჯდომელ ეწოდების. თქმული წ რისა რომანოზისნი". 142 v—150 r.

ბ) „ლოცვად დღითი-დღე სათქმელი ყ დ წ რისა ღ ისმ შობლისა, უკუეთუ გსურის ხილვად მისი ჟამსა სულის შენისა განყოფისასჲ". 150 r—152 v.

გ) „ლოცვად წ რისა ღ ისმშობელისა მიმართ საცდერბლი, თქმული მ ა რ კ ო ზ მ ო ნ ა ზ ო ნ ი ს მიერ". 152 v—155 v.

დ) „ლოცვად წ რისა მამისა ჩ ნისა ი ნ ე ო ქ რ ო პ ი რ ი ს ა". 160 v—164 v.

ე) „რაჲთდენი სახელები ეწოდების წ ა ღ ისმშობელსა". 196 v—197 v.

ვ) „ლოცვად წ რისა მამისა ჩ ნისა ბ ა ს ი ლ ი ს ა". 197 v—198 v.

ზ) „თქმული წ რისა მამისა ჩ ნისა ი ნ ე ო ქ რ ო პ ი რ ი ს ა" 198 v—206 r.

თ) „ლოცვად შუალამისა, თქმული წ რისა ბ ა ს ი ლ ი ს კ ე ს ა რ ი ა ს მთავარებისკოპოსისა" 206 r—225 v.

ი) „აქა იწყებიან ჭ დ სახარებანი ყოველთა წ რთა კ ლ ე თ ა". 225 v—228 v.

2. გარდა ზემოთ მოტანილი ლოცვებისა ხელნაწერში შესულია ახალი აღთქმის საკითხავები და სხვადასხვა ლოცვები.

3. აშიებზე ტექსტის ხელით მიწერილია შენიშვნები, თუ რა შემთხვევაში უნდა იკითხებოდეს ესა თუ ის საგალობელი. მაგ.: „თუ დაინახო მტერი მომავალი შენზედა, ესე ფსალმუნი თქჳ სამჯერ". 4 r; ანდა: „ვისცა თავი და გული სტკიოდეს, თავსა და ღვინოსა ზედა წაიკითხოს ისე. კაცსა თუ თავი და მუცელი სტკიოდეს, ესეცა თქჳ". 15 v.

მინაწერები: 6 v, 9 r—v, 10 r—v, 11 v,—12 v, 14 v, 15 v, 16 v, 17 v, 19 r, 172 v, 180 v—181 v.

1691

ანდრია კრიტელი—გალობანი. XVIII

124 ფ.; 8×5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; მხედრული, დასაწყისები ხინგურით; ტექსტი ჩაწერილია ვარაყის ჩარჩოში; [XVIII ს.]; დაუწერელია: 1 r—3 v, 118 v—124 v.

„დიდნი გალობანი, თქმული წმიდისა ანდრია კრიტელის მთავარ ეპისკოპოსისანი. წმა ბ გ რი. გალობა ა.—შემწე და მჴსნელ და მფარველ მეყავნ მე მაცხოვარებად ჩემდა...".

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. სათაური ხელით არის დაწერილი.
2. ტექსტს გააჩნია მუსიკალური პუნქტუაცია (სინგურით).

1692

ჟამნი. XVIII

335 ფ.; 6,5×5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტყიფრული ხის ყდა; მხედრული, მთავრული ასოები სინგურით; გადამწერები: ცოდვილი მახარობელი (162 r) და ცოდვილი ლაზარე (334 v); ამოვარდნილია: 9, 16, 17 ფ.ფ.: [XVIII ს.].

[ჟამნი] „ლოცვა შემდგომად სერობისა.—უფალო, რაოდენიცა ვცოდე დღეინდელსა ამას დღესა გინა საქმით, გინა სიტყვთ, გინა გონებით...“ 2 v—296 v.

შენიშვნა: 1. „ჟამნს“ დართული აქვს განსხვავებული ხელით დაწერილი: „იბაკნი წ[ი]სა ღმრთისმშობლისანი, რომელსა დაუჯდომელი ეწოდება“. 297 r—334 r.
2. ტექსტი ნაბეჭდ „ჟამნს“ არ მისდევს.

ანდერძი (ძირითადი ხელით): 1. „ღმერთო. შემინდე მე ცოდვილს მ ა ხ ა რ ო ბ ე ლ ს მწერელსა“. 135 v.

2. (მეორე ხელით): „მოიხსენე, უფალო, ძ ე მ ე რ ე ალექსანდრისა, მ ე რ ე ს ო ლ ო მ ონ, თჳთ მეფე და მპყრობელი ყოველისა იმერეთისა, ორსავე შინა ცხორებასა. აქაცა და მას საჯუნესაცა. და აღამაღლე რჩა მორწმენისა მეფისა მართლმადიდებელისა ს ო ლ ო მ ონ ი ს ა და დაემორჩილენ ყოველნი მტერნი და მბრძოლნი მისნი ქ[ვე]შე ფერჴთა მისთა, წარმართენ სლვანი მისნი გზასა მშჳდობისა ყოველთა დღეთა ცხორებისა მისისათა აწ და უ[კ]ე ა[ნ]“. 1 r—v.

3. (იმავე ხელით) „ღმერთო, შეიწყალე [ამ] წიგნის მწერალი ცოდვილი მონა შენი ლ ა ზ ა რ ე ორსავე შინა ცხორებასა“. 334 v.

მინაწერები: „ბ ა ტ ო ნ ო პ ა რ თ ე ნ ი, როსცა ლოცვასა ყოფდე, ამის მოჴრთმევს ბატონიშვილს...“ 296 v, 1, 334 v.

1693

ოთხთავი. XVIII

188 ფ.; 6×4: ქაღალდი: ხის ყდა ჩასმული ოქროში, ოქრო შემკობილია მინაქრის გამოსახულებებით; ზემო ყდაზე ქრისტეს აღდგომა და ოთხი მახარებლის გ ა მ ო ს ა ხ უ ლ ე ბ ა. ქვემო ყდაზე მედალიონი, წმიდათა ნაწილით, მედალიონი ი ს ხ ნ ე ბ ა. მ ე დ ა ლ ი ო ნ ზე ჯვარცმის სცენა, კუთხეებში ოთხი წინასწარმეტყველის გამოსახულება. აღდგომის გ ა მ ო ს ა ხ უ ლ ე ბ ა ს ქვემოთ წერილი ნუსხურით—„აღდგომა“. ჯვარცმის ქვემოთ წერილი ნუსხურით—„ჯვარცმა“; ხელნაწერი ინახება ძძივებით ნაჭარგ ბუდეში, შუაში მარგალიტითაა ნაქარგი, კუთხეებში ოთხი მარჯანი, შუაში, ოქროს ბუდეში, ჩასმულია იაგუნდი; ნუსხური, მეტად წერილი, დასწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ტექსტში ოთხი მახარებლის გამოსახულება: 2 v, 47 v, 77 v, 128 v, ოთხივე დახიანებული; დახიანებულია ფ.ფ.: 2, 3, 47, 48, 77, 78, 128, 129; [XVIII ს.].

„ს ა ხ ა რ ე ბ ა მ ა თ ე ს ი. თავი პირველი.—წიგნი შობისა ი[ე]ს ქ[რისტ]ე, ძისა დავითისი, ძისა ა ბ რ ა ჰ ა მ ი ს ი...“ 3 r.

შენიშვნა: ოთხთავს ერთვის „საძიებელი წმიდისა სახარებისა“. 161—186 v

1694 ა

საგალობლები. XII—XIII

4 ფ.; 23×18; ეტრატი: ფრაგმენტი: უყდო; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ოთხივე ფურცელი ძალზე დახიწებული; ტექსტი ბევრ ადგილას გადასულია; [XII—XIII ს.].

[საგალობლები] „...ადამ ტკივილთა შ̃ნთა მიერ, რომელნი ჯ̃რითა თავს ისხენ და სიკვდილითა შ̃ნითა მუაკუდინა გუ̃ლი იგი წამლიანი. ქ̃ე ღმერთო, ყოვლად ძლიერო...“ 1 r—4 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „დასდებელნი აღდგომისანი. ო̃რ ღ̃ტყვისა. ქ̃ა გ.—არა დააკლდი...“

1694 ბ

საგალობლები. XII—XIII

6 ფ.; 22×14,5; ეტრატი; ფრაგმენტი: უყდო; ნუსხური, სათაურები სინგურით ყველა ფურცელი დაზიანებულია, პირველი ფურცლის მეოთხედია დარჩენილი; ტექსტი გადასულია და ძნელად იკითხება: [XII—XIII ს.].

„[საგალობლები]... ს̃ხნი დ. რაჟამს მწყ̃ლ. მქადაგებელი მოძღურებათა საღმრთოთა ნესტ̃ ივი ქმამაღალი ზეცისათა მათ საიდუმლოთა გამომთქუმელი...“ 2 r—6 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...და სიხარულით აღასრულებენ ... ახოვნად ეწყვე მტერსა...“.

1695

ცხოვრება კლემენტოს რომის პაპისა. 1832

38 ფ.; 25×20,5; ქაღალდი; მწვანე მუყაოს ყდა; მხედრული, სათაურები სინგურით; 1832 (3 r); გადმწერი—მარტვილის მონასტრის მონახონი რომანოზ (3 r); ადგილი—მარტვილის მონასტერი (3 r); დაწერილია: 1 v, 2 r—v, 3 v, 36 v, 37 r—38 v.

1. „თხრობა წ̃რისა კლემენტოს რომთა პაპისა, თუ ვითარ დაემოწაფა მოციქულსა პეტრეს, თუმცა ნოემბერსა ოცდახუთსა.—წ̃რისა და ნეტარისა მამისა ჩუ̃ნისა მღდელმოწამისა კლემენტოს რომთა პაპისა და წ̃რისა მოციქულისა პ̃ს, თუ ვითარ სახედ დაემოწაფა წ̃ასა მოწაფესა მაცხოვრისასა პეტრეს...“ 4 r—32 r.

2. „თ̃ა ნოემბერსა ოცდახუთსა წამება წ̃რისა კლემენტოს რომთა პაპისა და პეტრე მოციქულისა მოწაფისა, აღწერილი თიბეოსის მიერ, მოწაფისა მისისა, [კირიე] ევლეისონ—ესე წიგნი არ̃ სასჯ̃ ზეცისა სიბრძნითა სულიერითა, რომელი აღწერა სანატრელმან კლემენტოს საქმეთა და ქადაქებათა წ̃რისა მოციქულისა პეტრესთა...“ 32 v—36 r.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: წინ უყდის გადამწერის წერილი დავით მიტროპოლიტისადმი: „თქუ̃ნ ყოვლად უსამღუდელოესობავ, იმერთა საბჭოუხუცის ღ̃ნერალ და კავალერისა

ზურაბ წერეთლისა ძეთ და სრულიად მენღრელიისა სამთავროჲსა მწყემსომთავარო, ესე იგი მენღრელთა, აფხაზთა, სვანთა და თაკვერთა, ჰყონდიდის მიტროპოლიტო დავით, მოწყალეთო ჴელმწიფეო! ვინაჲთგან უსმენ[ე]სად ყოველთა შორის პატრონსანთა ნივთთა მოპოვნებად სურს სამღთოჲსა მას სულსა თქუმნსა სამღთოჲსა წერილისა, ამისთვისცა მეცა ვიგულსმოდგინე სხვათა ნივთთა გარეშე მყოფთან და უმოვარმან, ვითარცა მოციქულისაჲ ბრძანებს: თქჳრო და ეცისტო არა მაქუს და შემდგომი მისი. და აწ შემოგწირავთ, წმიდაო მეუფეო, მცირესა ამას ნაშრომსა ჴელისა ჩემისასა სამღთოსა მას და დიდებულსა წიგნსა ცხოვრებასა წ[მ]ისა კლემენტოს რომთა პაპისა, თუ ვითარ სახედ დამემოწაფა წმიდასა მოციქულსა მაცხოვრისასა პეტრეს, და წაქებაცა მისი, რომელიცა წერილ არს ამას შინა და შეიწირე, მეუფეო, მსგავსად მეუფისა ზეცისა შეწირულ იქმნა ქვრივისა მის მწულილი უფროს მდიდართასა.

წ[მ]ისა მეუფებისა თქუმნისა უკუმუშევრდომილსად თაყუანსმცემელი შონა თქუმნი გლახაკი მონაზონი, მარტვირაისა ეკკლესიისა სვეტსა შინა მარტომყოფი ცოდვილი რომანოს ს. წელთა 1839-სა აპრილს 29-სა". 3 r.

ანდერძი (გადამწერისა): „აღიწერა ჴელითა ცოდვილისა ბერისა მარტვირაის მონასტრის სვეტსა შინა მარტომყოფისა რომანოზისათა, რისათვის ვითხოვ ყოველთა მიერ შენდობით ხსენებასა სულისა ჩემისასა. წელთა ქ[რ]ისთ ათას რვაას ოცდათორმეტსა, აპრილის კზ-სა". 36 r.

მინაწერი: „ეს [თვით] წერეთელმა გარდმომცა ჯრუჭის მონასტრისადმი. არხიმანდრიტის..." 1 r.

1696

დაუჯდომელი. XVIII

101 ფ.; 10,5×8; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით; [XVIII ს.].

„დაუჯდომელი. იბაკონი წმიდისა ღ[მ]თისმშო ბლისანი, რომელსა დაუჯდომელი ეწოდების. კ[ა] დ გ[ი].—ზეშთა მბრძოლისა ჩ[ი]ნისათჳს და მოღვაწისა უძლეველისა, ვითარცა შ[ე]ნ მიერ ჴსნილნი განსაცდელთაგან, სამადლოჲსა აღვსწერთ..." 5 r—100 r.

მინაწერები: 1. „სახსოვარი. მე დავიწყე ჯრუჭში სამღთო წერილი 1889 წ., მორჩილობა მივიღე 1893 წ., პრიჩეტნიკად გავემწესე დაბა საჩხერეში 1895 წ. ოკტომბრის 12-ს, სხვატოროში გადმოვედი ისევ პრიჩეტნიკათ 1901 წ. პირველ იანვარს. კერძო დიაკვნად დასხმულ ვარ 1904 წ. მაისის 23-ს, ხოლო მღვდლად ამა წლის მაისის 25-ს, მესამე დღეს. კურთხევის დროს ვიყავი 27 წლის. მღ. გიორგი ზაბახიძე". 6 v.

2. „დაუჯდომელი ესე მაჩუქა ჩემმა ნათლია ანნა წერეთლის ასულმა 1904-სა წელსა, ივლისის 20-ს მე მღვდელს გიორგი ზაბახიძეს". 5 v, 4 v.

3. მინაწერები სხვა ხელით: 100 v—101 r, 3 r, 3 v—4 r, 1 r—v.

1697

ოთხთავის ანდერძი. XVI—XVII

2 ფ.; 22×13,5; ქაღალდი; ნუსხური; პირველი ფურცლის ნაწილი მოხეულია: გადამწერი—რომ[ა]ნოზი (2 r); [XVI—XVII ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

[ანდერძი]... „დიდებაჲ ღმერთსა, სრულმყოფელსა ყოვლისა კეთილისასა. სრულ იქმნნეს წმიდანი ესე ოთხთავ[ნ]ი სულთა განმანათლებელი ბრძანებითა ღმრთისათა. იყო კაცი ვინმე მოშიში უფლისაჲ, რომელსა სახელი ერქუა ავქსენტი, და ესე იყო ღუაწლსა და სამსახურსა შინა ღმრთისასა და თავისა საბურველი მოიჴ[ა]და და ფერჴთა განიბადა და არაოდეს იხილა გემოჲ გორცისაჲ და არცა ჭამა წუველა და სიცხე ზაფხულისა და სიცივე ზამთრისა ყოველივე მოითმინა. და ვითარცა გულის ჴ̃ჲ ყო შიში უფლისაჲ, მსწრაფლ იწყო შენებად და მრავალთა ღონისძიებითა აღაშენა წმინდა ეკლესიაჲ წმინდისაჲ გიორგისა თემსა მას ბანისასა, რომელსა ქარგლუხი ეწოდების, და მრავალნი ნაწილნი დაასუენნა. ჟამსა მას იჯდა ბატონად უსჯულო სანჯახი, რომლისა (!) სახელი ერქუაჲ თათრულისა ენითა ბაადინ ბეგ. ესმა რა აღშენებაჲ ტაძრისა მის, მოიყუანეს კაცი იგი ღმრთისაჲ და დილე[გ]სა შინა შთაგდეს, და ევედრებოდა ბერი იგი ღმერთსა და წ̃დსა გიორგის და მიერ დღეთაგან მისდა სას[ო]უნალად იყო შიშულად ჭვა და ტანისამოსად და საგებელად ერთი ჩოჩა. და ყოველივე სიბარულ[ით] მოითმინაჲ. და ღამესა ერთსა ძილსა შინა ჩუენებაჲ რაჲ იხილა ბატონმან მის დილეგისამან და აღმოიყვანეს ბერი იგი და წ̃დსა გიორგის შესაწირავიცა შესწირეს, და მრავალნი სასწაულნი ქმნის წ̃ნ გიორგი. და მას უკუნით ოთხთავი ესე იყიდა და წ̃დსა გიორგის შესწირა და წყარო გრილი გამოადინა სულისა მისისაჲ სავსრად. საუკუნოსცა არს ჴსენებაჲ და კურთხეваჲ ავქსენტისი, ა[ნ] კ̃სნ“. 2 r.

მინაწერები (ტექსტის ხელით): 1. „აქუსენტის და მისთა მშობელთა წ̃ნს ღმერთმა ა̃ნ“ (2 v).

2. „რომანოზ ცოდვილსა და მისთა მშობელსაჲ წ̃ნს ღმერთმან ა̃ნ. დიდებაჲ წ̃დსა გიორგის. საუკუნესა უ̃კე“ (2 r).

3. (სხვა ხელით): „ეს საყდარი და ოთხთავი ერთია, ნუ ვინ გაჰყრის, ვარძიელასა და მისთა ცოლშვილთათჳს მიმიბარებია“ (2 r).

4. „ყოველთა შაჰპაროზიან თ მიცვალებულთა და გვართა ტომთა ჩამომავალთა წ̃ნს ა̃ნ“ (2 v) და სხვა.

1698

მარხვანი. 1538

193 ფ.; 40×27; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტეხილური ხის ყდა (მოცილებული): ნუსხური, სათაურები სინგურით: ხელნაწერი დაშლილია; ფურცლის კიდეები შემოცვეთილი; პირველი ფურცლების კიდეები რესტავრირებულია; ბოლონაკლული; ზემო და ქვემო ყდის საცავ ფურცლად გამოყენებულია ხელნაწერის ფურცლები; 1538 წ. (131 v); გადამწერი—გრიგოლი (131 v); გადაწერის ადგილი—აწყურის მონასტერი (131 v); შემკვეთი—ქაიხოსრო ფანასკერტელი-ციციშვილი (131 v); გაჩენია ფერადი თავსამკაული (1 r) და ფერადი სახედაო ასოები; ხელნაწერი ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ დარკვეთის ეკლესიის მღვდლის ოჯახიდან.

„სახელითა ღ̃თისათა და ბრძანებითა ქაიხოსროსითა იწყებიან წ̃ნი მარხვანი მეზობრისა და ფარისეველისანი კ̃კესა და სრულ იქმნებიან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დიდსა შაბათსა. მწუხრი.—ორ ღრ ტყვსა. დასდებელნი აღდგომისანი. ვმისანი. სამნი. ეჰა, დიდებული, საკჳრველი...“ 1 r—131 v.

შენიშვნა: დართული აქვს სხვა ხელით დაწერილი ბოლონაკლული „დასდებელნი აღდგომისანი“ (132 r—192 v).

წყდება: „... რომელი იგი ბრწყინავს მათ მიერ მაღალთა შინა...“.

ანდერძი: „კურთხეულ არს მამაჲ, კურთხეულ არს სული წმიდაჲ და კრდცა კურთხეულ არს ყოვლად წმიდაჲ ღრსშობელი და ძე მისი ერჳ ქრ. ღმერთი ჩნი. ამათითა შეწევნითა დაიწერნეს და სრულ იქმნეს წნი და სულთა განმანათლებელნი ესე მარხვანი მათითა საწ წყლოებითა და სამოციქულოჲ სახარებებითა, გამოველე-აქებდითებითა და ვნების კჩოათა ათორმეტებითა და სრულებით შემკობილი. დაიწერა კელითა ფრიად ცოდვილისა გრ ი გ ო ლ ი ს ი თ ა სამცხეს, აწყურისა ღრსმშობლისა სამკჳდრებელსა, აწყურისა კალაჴსა და მონასტერსა შინა აღბრდილისათა, პატრონისა და სახელგანთქმულის ფ ა ნ ა ს კ ე რ ტ ე ლ თ ა და აწ ც ი ც ი ს შ ვ ი ლ ი ს, პატრონის სულკურთხეულის ზ ა ა ლ ი ს შვილისა. პატრონისა ქ ა ი ხ ო ს რ ო ს ბრძანებითა, რათა ორ ერჳ ქრ ჩნ მრავალთა ჟამთა ცხორებისა მისისათა აჴმაროს ამას სოფელსა დღეგრძელობასა... და მას სჯნსა შეწირულცა არს წინაშე ღმრთისა ვითარცა აბრაჰამის ძღუმნი და მოუკლებელმცა არს ჭსენებაჲ და კურთხევაჲ მისი აწდა უკჳ უკე ან. ვინცა ამას წიგნსა იკითხვიდეთ, ლოცვათა შინა მოიჴსენებდით პატრონსა ქ ა ი ხ ო ს რ ო ს დღეგრძელებით. ცოდვანი მისნი შეუნდ ღ. ან. ვინცა „შენდობასა ჰყოფდეთ, თქნცა შეგინდეს ღ. ან. დაიწერა ესე წიგნი კორონიკონსა **სკვ**“. 131 v.

მინაწერები: „ორ, შეიწყალე ი ო ს ე ბ ე...“ ცოდვილი ხიზანა“. 154 v, 131 v, 5 v' 7 r, 83 v.

1699 ა

სიტყვები და საკითხავები. XVII—XVIII

212 ფ.; 23×16; ქაღალდი; უყდო; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; პირველი ორი რვეული დაშლილია; თავბოლონაკლულია; აკლია შიგნითაც: მრავალი ფურცელი დალაქვებულია; დაზიანებულია ფ.ფ.: 6—10; [XVII—XVIII ს.].

«მეტაფრასი»:

1. „[საკითხავი] შობისა.—...[ჰ]ეშმარიტებით და სიმშჳდისა და სიმართლისა და გიძღოდის შენ საკჳრველად მრჯნე შენი. ისარნი შენნი ლესულ არნ, ძლიერო, ერნი შენ ქ შე დაეცნენ გულითა, მტერნი მეუფისანი...“ 1 r—10 v.

2. „თ ა დეკემბერსა **კე**. ჴორციელი შობა ორ ღ ღ და მაცხოვრისა ჩ ნისა ი ჳ ქ ე ს ჳ ყამსა **ზ** დღისასა. ვრეკთ და შევკრბებით ეკლესიად და იწყება მწუხრი...“ 10 v—23 v.

3. „თ ა დეკემბერსა **კე**. ჴორციელად შობა ორ ღ ღ და მაცხოვრისა ჩნისა ი ჳ ქ ე ს ი. გ ლ ბ ჲ. სძლისპირი.—ყრმანი, სარწმუნოებით აღზრდილნი, წინა აღუდგეს მძლავრსა მას...“ 23 r—28 r.

4. „წმიდათა შორის მამისა ჩნისა პროკლე კოსტანტინეპოლელ პატრიარქისა სიტყვა შობისათჳს უფლისა, მ. გ.—ქალწულობისა დღეს, ძმანო, მიწეს საკჳრველად, რამეთუ აქუს მას ხატი სიწმინდისა...“ 28 r—33 r.

5. „განგებაჲ ჳამრობისა და გალობისა მწუხრად განცხადებისა.—ვიწყებთ მეორესა ჳამსა, გამოვსახავთ რეკასა და შევკრბებით ეკლესიად...“ 34 r—44 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

6. „თვესა იანვარსა **ვ.** წმიდა განცხადება ო**ჲ** ღ**ჲ** და მაცხოვრისა ჩ**ნ**ისა ი**ჳ** ქ**ჳ**ესი. ჟამსა **ე** დღისასა ვრეკთ და იწყება მწუხრი და ითქმის ჩუ-ფულებისაებრ...“ 44 r—55 r.

7. „გალობაჲ ორი დღესასწაულისა მამისა კუზმანისა და მამისა ჴ**ნ**ესი. ძღისპირი ორისაჲ გალობისა **ბბ** გზის, დასდებელი. მ**ჳ**ი **იბ**. უკანასკნელ ძღისპირი ორისავე გალობისა თითოეულმან გუნდმან თავისი ძღისპირი თქუან. **გ** გალობაჲ **ა**. სძღისპირი ჴ**ჲ** **ბ**.—განაპო სიღრმე ზღუსა ბრძანებით და ხმელად განიყვანნა რჩეულნი...“ 55 r—62 r.

8. „თ**ა** იანვარსა **ვ**. წ**ჲ**თა შორის მამისა ჩუენისა ბასილისი სიტ-ყუა ნათლისღებისათჳს ო**ჲ** ჩ**ნ**ისა ი**ჳ** ქ**ჳ**ესა, გ. მ.—ბრძენი სოლომონ, რა-ჟამს იგი სოფლისა საქმეთა ჟამისა განყოფილობასა იქმოდა და თითოეულისა საქმეთა თჳსსა ჟამსა განჩინებად, ესრეთ თ**ქ**ა...“ 62 r—72 v.

9. „წ**ჲ**ისა და ნეტარისა მამისა ჩ**ნ**ისა ი**ნ**ე ოქროპირისა ხარებისათჳს ყოვლად წ**ჲ**ისა ღმრთისმშობელისა, გ. მ.—ჴ**დ** სიხარულისა სახარებაჲ, ჴ**დ** გან-თავისუფლებისა უწყება...“ 72 v—81 v.

10. „თ**ა** მარტსა **კე**. ხარება ყოვლად წ**ჲ**ისა ღმრთისმშობლისა. ო**ჲ** ღ**ჲ**ტყჳს ზედა. უქცევთ ათთა მუჴთა ზედა და ვიტყჳთ გერსა დღისასა **ბ** გზის, და სამთა სხ**ჲ**თა ძღისპირიანთა დღისთანავე და შემდგომად დღესასწაულისასათა. ეჰა, დიდებული. ჴ**ჲ** **ა** **ბბ** ჯერ.—ეჰა, დიდებული საკჳრველი. რამეთუ მაღლისა საყდართაგან გაბრიელ უჯორცო გარდამოჴდა...“ 81 v—88 r.

11. „თ**ა** მარტსა **კე**. ხარება უფროსად კურთხეულისა დედოფლისა ჩ**ნ**ისა ღმრთისმშობლისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა.—არა მსახურეს დაბადებულთა ღმერთშემოსილთა დამბადებელისა წილ და შეურაცხყვეს...“ 88 r—90 v.

12. „შაბათსა ლაზროსისასა საკითხავი, თქმული წ**ჲ**ისა და ნეტარისა მა-მისა ჩ**ნ**ისა ანდრია კრიტელ მთავარეპისკოპოზისა ლაზარესთჳს ოთხდღე მკუდარისა, რომელი იგი აღადგინა ღმერთმან. გ. მ.—ლაზარე გამოვედ გარე. შემოკრებაჲ აწინდელი ესეოდენი იყოს: ჴმენ ცრემლი მათი პირველთა მათ სიტ-ყოა ზედა...“ 91 r—103 v.

13. „წ**ჲ**თა შორის ნეტარისა მამისა ჩ**ნ**ისა ი**ნ**ე ოქროპირისა კოსტანტი-ნეპოლელ მთავარეპისკოპოზისა, თქმული ბზობისათჳს ო**ჲ** ჩ**ნ**ისა ი**ჳ** ქ**ჳ**სი, გ. მ.—საკჳრველთაგან საკჳრველებად და სასწაულთაგან სასწაულთა მიმართ ო**ჲ**თა ვიდოდით ძმანო...“ 103 v—110 v.

14. „წ**ა** და დიდსა ორშაბათსა, თქმული წ**ჲ**ისა ი**ნ**ე ოქროპირისა კოს-ტანტინეპოლელ მთავარეპისკოპოზისა, გ. მ.—და ვითარცა გვაუწყა მახარე-ბელმან...“ 110 v—121 v.

15. „წ**ა** და დიდსა ოთხშაბათსა. თავი **ჰ**. სიტყუა ესე. გ. მ. —ხოლო ი**ჳ** იყო რაჲ ბეთანიას სახლსა ს**ჲ** კეთროვანისასა, მოუჴდა დედაკაცი, რომელსა აჴუნდა ალაბასტრი ნელსაცხებელისა...“ 121 v—127 r.

16. „წ**ჲ**ისა (!) და დიდსა ხუთშაბათსა განცემისათჳს ო**ჲ**, თქმული გ**ჲ** ნი-კომიდელის მიერ, მ. გ.—ვინმე იტყოდის ძლიერებათა ო**ჲ**თა და სასმენელ ყუნეს ყოველნი ქებულებანი მისნი...“ 127 r—130 r.

17. „წ(მ)ა და დიდსა პარასკევსა საკითხავი, თქმული გ(ი)ნ ნიკომიდელ მთავარეპისკოპოზისა მიერ, მ. გ.—მაღალსა და აღმატებულსა სახილველსა აღიწია ქადაგება სახარებისა...“ 130 r—142 v.

18. „წ(მ)ასა და დიდსა შაბათსა ცისკრად საკითხავი ჯ(ო)ჯ(ო)ხეთად შთასლვისათჳს ო(ქ) და ღ(მ)ისებ არიმათიელის.—ხოლო თუ ვითარ საფლავსა და ოდეს და ვიეთ მიერ დაიდვა ცხორებაჲ სოფლისა...“ 143 r—154 v.

19. „თქმული წ(მ)ისა და ნეტარისა მამისა ჩ(ო)ნისა გრიგოლი ღმრთისმეტყუელისა აღსებისათჳს, გ. მ.—ვითარცა იგი მოწაფეთაცა ქადაგებად უბრძანებდა...“ 153 v—160 v.

20. „ნათლითშემოსილსა დღესა აღსებასა, შემდგომად ამბორისყოფისა, სწავლა წ(მ)ისა მამისა ჩ(ო)ნისა ი(ო)ნე ოქროპირისა, გ. მ.—რომელნი ხართ ქრისტეს მ(ო)ყრენი და მორწმუენი...“ 160 v—161 v.

21. „თ(ა) ივნისსა **კდ.** შობაჲ პატიოსნისა და დიდებულისა წ(მ)ყისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა ი(ო)ესი.—მცირეს მწუხრს ზედა. დასდებელი, მ(ა)ვი **დ**, ქ(ო) **დ**. რაჟამს მოწყალე. ბერწისაგან იქ(ო)ა დღეს წინამორბედი...“ 162 r—174 v.

22. „თ(ა) ივნისსა **კთ**. წ(მ)თა დიდებულთა და ყოვლად ქებულთა და თავთა მოციქულთა პეტრესი და პაელესი. ეყოფთ ღ(მ)ისთევასა მცირეს მწუხრს ზედა...“ 174 r—187 v.

23. „თ(ა) ივნისსა **კთ**. შესხმა წ(მ)თა და თავთა მოციქულთა პეტრესი და პაველისი, თქმული წ(მ)ისა ი(ო)ნე ოქროპირისა, მ. გ.—ცისა და ქ(ო)ნისა ურთიერთას შესწორებისა ჴდომასა ეზედავ დღეს მოწევნულსა ამას დღესასწაულსა...“ 187 v—192 v.

24. „თ(ა) ივნისსა **კდ.** შობისათჳს ნათლისმცემელისა საკითხავი, თქმული ი(ო)ნე ოქროპირისა მ. გ.—იყო დღეთა მათ ეოლდ მეფისათა ურაიასტანს მღდელი ვინმე, რომლისა სახელი ზაქარია...“ 193 r—199 r.

25. „თ(ა) აგვისტოსა **იე**. მიცვალება ყოვლად წ(მ)ისა ღმრთისმშობლისა, მ. გ.—სამებამან წ(მ)ნ ცხოველმან და დიდებულმან დაუსაბამომან, დამბადებელმან ყოველთა დაბადებულთამან...“ 200 r—212 v.

წ(მ)ყდ(ა)ა: „...ესე ოთხი დღე უქმი დაწ(მ)ესეს, რამეთუ სულით და ჶორცით...“.

მინაწერი: 1. (მხედრული) „ქ(ო)ს მეტაფრასი შემოგწ(მ)ირე, წ(მ)ო გიორგი პატიოსანო, მე პ(ა)ვლე დეკანოზმა ბ(ა)ქრაძემ დარკვეთის ეკლესიას და ვინცა გამოსწ(მ)ოროს, წ(მ)ენებული იყოს ღ(მ)ისაგან“. 212 v.

2. (იმავე პავლე დეკანოზის ხელით). „ყოვლად ბრძნისა ევსტრატი ნიკიის მიტროპოლიტისა და წმინდათა მწ(მ)ვიდის კრების და აღმოსავლისა ეკლესიისაგან რასთვის განიჭრნეს რომნი, ოდეს აქნდა ელესიასა დაწყ(ქ)არება და კეთ(ი)ლი ერთი, ერთი სარწ(მ)უნოება და მხოლოს ღ(მ)ისა სამგ(ქ)ოვნებით აღსარება, რომსა და ყოველსა სოფელსა კეთილი მსახურება მოქალაქობდა, ხოლო სერგის, კეთილსხენებულის კოსტანტინეპოლის პატრიაქისაგან დაყენებულ იქმნა არა უმიზეზოთ, არც განუნახვილად, რამეთუ ბილწის მჴამელნი არიან რომნი, იპ(ა)რსენ წეერსა არა თუ ხოლო ერის კაცსა. არამედ მღდელნი და მონაზონი და ეფისკოპ(ო)ზნიცა. დაბნ(ო)ბილს ღ(მ)ისის ჭ(ო)ნსა სჴამენ, ბიბლიდა მღდელმთავარს ხელზე აცვია, არცა პატიოს(ა)ნ-

თა ხალ[ჯ]თა თაყვანს ცემენ და ორნი ძმანი ორთა დათა ცოლად შეირთვენ, დამხჩვალს ჰამენ, შაბათს იმარხვენ, ხორცისა და ყველის აღებას ერთათ იქმან. მღდელთ-მთავარნი მათნი ბრძოლად განსცლითა ხელთა სისხლითა შეიმწიკლებენ. ერთითა შთაყვანითა ნათელს ცემენ ყრმასა, უცომოს სებისკვერს იხმარებენ. ჩიჭაში ჩ...ნ, მერმე მითი სასმელს დალეკენ. ქვაბსა და ტაფაში ძაღლს ავმევენ, მერმე თავის საჭმელზე იხმარებენ. სხვასაც მრავალს საძაგელებს სჭამენ და საქმესაც მრავალს თქმად საძაგელებს ჭყოფენ, ვერ შეგვიძლია მათი აღრაცხვა, ამისთვის განიშორეს". 33 r—v.

1699 ბ

კონდაკის ფრაგმენტი. XV—XVI

1 ფ.: 7×14; ქაღალდის ნაგლეჯი; ფრაგმენტი (12 სტრიქონი); ნუსხური, მთავრული და საზედაო ასოები სინგურით; [XV—XVI ს.]; ეტრატის მეორე მხარე დაუწერელია.

„... წდეს და...
...ღოს სე... აღმოღ...
...აქს. დაიკლვის ტარიგი...
...ამხმელი ცოდვათა სოფლ...
...ებისათს სოფლისა. ვა ცხჲ...
...ლად მიიგუარა. და ვა ტარიგ...
...ველისა თსისა უჴმობე...
...ღაღებს პირსა თსსა ხ თესა...
...ნძე მიუთხრას რ აღებულ...
...ცხორაბჲ მისი აღმოჰკოს მე...
...[შ]ეიწირე, ო ღო ჩნო, შესა...
...ოხებით ყდ წისა..." 1 r.

1700

ჟამნი. XVII—XVIII

122 ფ.; 21×16; ქაღალდი; უყდო; ნუსხური, სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით; თავბოლონაკლული; დაფურცლილი; ქაღალდი გაყვითლებული და დალაქავებული; ფურცლის კიდეები შემოკეთილი: დაზიანებულია ფ.ფ.: 100—110, 116, 118; შიგადაშიგ აკლია ფურცლები: [XVII—XVIII ს.]; ჩამოტანილია ეკეთ. თაყაიშვილის მიერ დარკვეთის ეკლესიის მღდლის სახლიდან.

[ჟამნი] „... და სჯჲ მისი ყოველთა ზედა ეუფლების. აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ანგელოზნი მისნი, ძლიერნი ძალთა, რომელნი ჰყოფენ სიტყჲსა მისსა სმენად. ჴმაჲ სიტყჲთა მისთა. აკურთხევდით უფალსა ყოველნი ძლნი მისნი, მსახურნი, რომელნი ჰყოფენ ნებჲსა..." 1 r—122 v.

წ უ დ ე ბ ა: „ბრწყინვალედ განაშუქნე ლამპარი შენი სისხლისა ზეთითა ბრძენთა თანა ქრლთა სიძისა, მომლოდეო მარინე,..."

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: ხელნაწერში შესულია: „ჟამნი ცხრა ჟამისაჲ“. 3 r—8 v; „ჟამნი დიდი სერობისა“ 8 v—17 v; სადღესასწაულო საგალობლები. 18 r—27 v; „ლოცვაჲ წ‹ირ›ისა ღ‹ირ›ისმშობლისა მიმართ, თქმული მ ა რ კ ო ზ მ ო ნ ა ზ ო ნ ი ს ა ჲ“. 27 v, 30 v; „სავედრებელი ყოვლად წ‹მ›დისა ღ‹ირ›ისმშობლისა ი ე რ ო ქ რ ა ტ ი ს ა“. 33 v—42 v; სახარება-სამოციქულოდან საკითხავები. 45 r—60 v; „ოხითა—იბაკრი აღდგომისანი“. 60 v—64 v; გამოკრეფილი თევზი სქტემბრიდან აგვისტომდე. 64 r—110 v.

1701

ჟამნგულანი. XVI—XVII

80 ფ.: 17,5×13; ეტრატი; უყდრო; დაშლილი; ნუსხური, სათაურები სინგურით თავ-ბოლოსკენ; დახიანებულია ფ.ფ.: 5—7, 72—74, 79—80; აკლია შიგადა შიგ; გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია; [XVI—XVII ს.] ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ დარკვეთის ეკლესიის მღვდლის სახლიდან.

„...თა მათგან ცოდვისთა მივსენ ქ‹ვე›ს მ‹ა›რთ მხოლოო კ‹ა›ლ‹ა›. უ გ ა ლ ო ბ დ ი თ ს ა. ზღუაჲ უალი. საღთოსაგან ნათლისა თჳნიერ... მდგომელისა აღესებაჲ დიდნი ქერაბინ-სერაბინნი და იქებიან...“ 1 r—79 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...უდაბნოჲსა მოქალაქე და ჴორცითა ანგელოზი და სასწაულთა მოქმედად გამოსჩნდი ღ‹ირ›ისმოსილო მამაო წ‹მ›ა მარხვისა მღ‹ვ›რებისა...“

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი შეიცავს შემდეგ მასალას: „ორშაბათსაცე გალობანი, წ‹ირ›ისა ღ‹ირ›ისმშობლისანი“. 5 v—9 r; „დღე სამშაბათი წ‹ირ›ისა ი‹ე›ს ნათლისმცემელისაჲ“. 9 r—16 r; „სამშაბათსა გალობანი წ‹ირ›ისა ღ‹ირ›ისმშობლისანი“. 16 r—17 r; „დღე ოთხშაბათი წ‹ირ›ისა ღ‹ირ›ისმშობლისაჲ“. 17 r—29 v; „დღე შაბათი წ‹მ›ათაჲ“. 29 v—35 r; „შაბათსა გალობანი წ‹ირ›ისა ღ‹ირ›ისმშობლისანი“. 35 r—38 v; „სახარებანი აღდგომისანი. გამოკავლინენი და სტიქარონნი აოთომეტნი“. 38 v—62 v; „ხუთშაბათსა გალობანი წ‹ირ›ისა ღ‹ირ›ისმშობლისანი“. 62 v—65 r; „თ‹ა› ნოენბერსა აქუს დღე ლ. დღეთა აქუს ჟამი ი და ღამეთა ჟამი იდ.—ჲ. წ‹მ›ათა უვერცხლოთა კოზმას და დამიანესი. ოხითაჲ, დ გ‹ი›“. 65 r—70v; „3 კ‹ა›ესა შობითგან ბრმისაჲ“. 70 v—75 v „გ. კ‹ა›ესა აღსებითგან კ‹ა›ესებაჲ წ‹მ›ა მენელსაცხებელთა ი ო ს ე ბ ნ ი კ ო დ ი მ ო ს ი ს ა“. 75 v—7‹4› v; „[დეკე]ნბერსა აქუს დღე...“ 80 r—v.

2. ხელნაწერს აკლია შიგნით: 4 რვეული 66-სა და 67 ფურცლებს შორის; ფურცლები—16-სა და 17, 18-სა და 19, 58 და 59 ფფ. შორის.

მინაწერები: „ღ‹მ›ა [წ‹მ›ა პ‹ე›“ 46 r.

„ღ‹მ›ა წ‹მ›ა პ‹ე› წ‹დ› ცოდვა(!)“. 71 r.

1702

სათვეო საგალობლების ფრაგმენტი. XII—XIII

33 ფ.: 20,8×17; ეტრატი, უყდრო; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; თავბოლო-ნაკლული; დახიანებულია ფ.ფ.: 1, 5, 6, 14, 33; ხელნაწერს გააჩნია სახეალო ასოები; [XII—XIII ს.]; ჩამოტანილია ეკვთიმე თაყაიშვილის მიერ დარკვეთის ეკლესიის მღვდლის სახლიდან.

„... ღ̃გა... ტომნი და ნათესავნი გნატრიან შენ, ქალწულო სანატრელ[ო], და ძალნი ზეცათანი... შენ... კურთხეულო, ვითარცა ანგელოზთა და კაცთა შემაერთებელსა და ადამის აღმადგინებელსა...“ 1 r—33 v.

წყება: „... გადიდებთ თ̃ნ, ღმერთშემოსილნო წმინდანო მოციქულნო, მთავარნო ქრწაფეთანო და ქადაგნო სამებისანო...“

შენიშვნა: ხელნაწერი შეიცავს შემდეგ საგალობლებს:
ა. „სიყუალთა დღეთა და კ̃რკის ძალთა...“ 3 v—5 r.
ბ. „თ̃ა სეკდენბერსა ზ. შობაჲ ყოვლად წმიდისა ღმრთისმშობლისა...“ 5 r—10 v.
გ. „თ̃ა სეკდენბერსა კგ. სატფურებაჲ ქ̃ს აღდგომილსა...“ 10 v—15 v.
დ. „თ̃ა სეკდენბერსა ი̃დ. ამაღლებაჲ პატიოსნისა ჯუარისაჲ...“ 15 v—22 v.
ე. „თ̃ა ივნისსა კ̃ზ. შობაჲ წმიდისა ი̃ე ნათლისმცემლისაჲ...“ 22 v—27 v.
ვ. „თ̃ა ივნისსა კ̃თ. წმ..დათა და ყოველად ქებულთა პეტრე და პავლე ..“ 27 v—33 v.

მინაწერები (მხედრულით): „ქ. ღმერთო შეიწყალე ცოდვილი ბერი ბ ა რ ნ ა ბ ა“ 4 v, 16 v, 17 r, 27 r.

1703

სჯულის კანონის ფრაგმენტი. XVII - XVIII

79 ფ.; 15×11,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ხის ყდა, დაზიანებული; ნუსხური. სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით; ხელნაწერი ძალზე დაზიანებულია; დაფლეთილია: 1—15 ფ.ფ.; შუაგული ამოგლეჯილი აქვს: 15—47, 68—79 ფ.ფ.; [XVII—XVIII ს.]

[სამონასტრო ტვიპიკონი] „... ეგრეთ სქემოსანი მონაზონი, გინა ინკრატისი, მრუშება არს სადაცა დ[ა]ეცნენ...“ 11 r—79 v.

წყება: „... რათა არა განუკრძალველობითა ბოროტად განმგებელნი საშინელთა საშჯელთა შთავარდეთ და ერის კაცნი ვიდრემე ძოწლთა კრებულთა შინა საუკუნოდ ეგნენ...“.

შენიშვნა: 1. 75 r-ზე მთავასებულია ცხრილი: „დაყენებულთა და უჯეროთა ქორწინება[თა], მზახობათათჳს განგდებულთა“.
2. ჩართულია ლოცვები: „ლოცვაჲ სინანულისა მათ ზედა, რომელნი ცოდვითა ტკრთმძიმენი იყვნენ და რომელნი სულთაგან არაწ̃თა იტანჯებიან“. 49 v—51 v; „ლოცვაჲ მათ ზედა, რომელნი ეპისკოპოსისაგან კრულ იყვნენ, გინა მღ̃დლისაგან, გინა თავით თჳსით. მღ̃დლმან ესე ლოცვაჲ წართქუას“. 53 r—v; „ლოცვაჲ წ̃ისა ს ჳ მ ო ნ ს ა ლ ო [ს ი]ს ა, რომელი ასწავა მამამან ნიკონ“. 55 r—56 r; „ლოცვაჲ წ̃ის ე ფ რ ე მ ი ს“. 56 r—59 v.
3. ზემო და ქვემო ყდის საცავ ფურცლებად გამოყენებულია ქაღალდის ხელნაწერის ფურცლები ნუსხური ტექსტით.

1704

საწელიწდო სახარება. X

183 ფ.; 15×12; ეტრატი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; კალიგრაფიული ასომთავრული. დასწყისები სინგურით; საზედაო ასოები სინგურით, ვარაყით და

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ფერადი საღებავებით; გააჩნია ფერადი თავსამკაულები: 38 v, 84 v, 132 v; **ტექსტი** სულ გადასულია; ჩანს მხოლოდ ფერადი ასოები და სტრიქონები; [X ს.]; დაუწერელია: 181 r—183 v (ქაღალდის ფურცლები); ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ შიომღვიმის მონასტრიდან.

„...ა ორშაბათსა ზატიკსა სახარებაჲ იოვანესი...“ 1 v—180 v.

წყდება: „...ცისკრად სახარებაჲ მათესი. თავი...“ 180 v.

მინაწერი: 1. (ტექსტის ხელით): „ქე, შეიწყალე ეფთჳმე“. 6 v.
2. „ეს წიგნი არის რიგის სახარება. თ. ჟორდანია“ (ზემო ყდის საცავი ფურცელი);

1705

გუჯრების კრებული. XVIII—XIX

100 ფ.; 21×17; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტკიფრული ხის ყდა; მხედრული სხვადასხვა ხელი; გუჯრების შემკრები და გადამწერი მღვიმის მონასტრის არქიმანდრიტი იოანე (100 v); [XVIII—XIX ს.].

1. **შეწირულების წიგნი.** გამცემი—ქუთათელი მიტროპოლიტი დოსითეოზ, მიმღები—მღვიმის მონასტრის არქიმანდრიტი იოანე. დოსითეოზი სწირავს ადგილებს ჯრუჭულასა და ჭიათურას შორის. მოწმენი: არქიმანდრიტი პეტრე, დეკანოზი გაბაონი ნიკოლაოს, მღდელმონაზონი პორფირე, არხიდიაკონი ანტონი. „აღიწერა ჴელითა დიაკონ გაბაონის დავითისითა. ქს აქეთ **ჩყც**“. 3 r.

2. **შეწირულების წიგნი.** გამცემი—მზეხათუნ ბატონიშვილი, მიმღები—მღვიმის მონასტრის წინამძღვარი. მზეხათუნი უმტკიცებს მღვიმის მონასტერს ზედრგანის პარტახს. 3 v—4 r.

3. **სარჩელობის წიგნი.** მოჩივარი მასხარაშვილი ლევანი და მისი ძმა ხუცესი დავითი უჩივიან მღვიმის წინამძღვარს იოანეს. გამრიგებელნი: სახლთუხუცესი ზურაბ წერეთელი, დავით მიტროპოლიტი (წერეთელი). დაიწერა **ჩყ**ზ წელსა. 4 v.

4. **შეწირულობის წიგნი.** შემწირველნი სოლომონ I და დედოფალი მარიამი მღვიმის მონასტერს სწირავენ მღვიმის მოსაზღვრე მიწებსა და იქ მოსახლე გლეხებს. მოხსენებულია მღვიმეს წინამძღვარი დიონისი. „აღიწერა... ჴელითა სახლთუხუცის იოსებ გაბაონისათა...“ 1777 წელს. ამ წიგნს ამტკიცებენ: სოლომონ II 1797 წელს, მეფის ძე კონსტანტინე და მეფის სძალი აბაშიძის ასული ანასტასია. 11 r—14 v.

5. **დამტკიცების წიგნი.** მეფე ალექსანდრე, დედოფალი თამარი და ძენი მათნი—სოლომონი, ნარინ დავითი, იესე, ბაგრატ, არჩილი და გიორგი—უმტკიცებენ მღვიმის მონასტერს ძველად შეწირულ მამულებს. მოწმენი: თარხანი სახლთუხუცესი, დავით იაშვილი, მდივანბეგი ლევან, მხეიძე სოსია. დაწერილია დავით მდივნის ხელით ქორონიკონსა **ჩლმთ**-ს. ამ სიგელს ამტკიცებს სოლომონ მეფე **ჩლუზ** წელს. 16 r—17 r.

6. **წყალობის წიგნი.** ბატონიშვილი დავით ათავისუფლებს თავის ყმას ნიკოლოზ კაპანაძეს ზოგიერთი ბეგარისაგან და ავალდებულებს, რომ

ყოველ წელიწადს შეწიროს მღვიმის მონასტერს თითო ლიტრა ზეთი თავის მამის გიორგი ბატონიშვილის სულის მოსახსენებლად. მოწმენი: სახლთუხუცესი ჭუმბურიძე გიორგი, აბაშიძე ამილღაბარ, გამყრელიძე ლევან, და მღვიმის წინამძღვარი დიონისი და სხვა. დაიწერა სვიმონ მდივნის ხელით ქ'კს ჩლოდ-ს. 18 r—19 r.

7. შეწირულების წიგნი. ბატონიშვილი კოსტანტინე სწირავს მღვიმის მონასტერს ჩხარის მოსახლეებს, ალაიაშვილსა და ოხიაშვილს, მამისა (მეფე დავითი) და პაპის (ბატონიშვილი გიორგი) სულის მოსახსენებლად. მოწმენი: ბატონიშვილი როსტომ, მოძღუარი—მღვდელი სვიმონ, აბაშიძე დავით. დამწერი—ივანე აბაშიძე. დაიწერა 1805 წელს. ამავე წიგნს ამტკიცებს მეფის სძალი აბაშიძის ასული ანასტასია და მეფე დავითის ასული ატატო. 20 r—21 v.

8. დავით აგიაშვილის წერილი კოსტანტინე ბატონიშვილისადმი. 22 r—v.

9. შეწირულების წიგნი. პაპუნა წერეთელი წირავს მღვიმის მაცხოვარს ზაზა, სეხნია, შიო, რამაზ და დათუნა ჩაჩანიძეებს თავის ცოლშვილითა და ადგილ-მამულით. დაიწერა წიგნი ქორონკონია ჩლკ-ს. 23 r—24 v.

10. წყალობის წიგნი. მიმცემი მეფეთამეფე ალექსანდრე და დედოფალი თამარი. მიმღები: წინამძღვარი წერეთელი პაპუნა. მეფე ალექსანდრე უწყალობებს ორ კომლ გლეხს თავის ადგილ-მამულებით მღვიმეს. დაიწერა კარისა მდივან-მწიგნობრის ხოსია თავაქაშვილის ხელით. 25 r—v.

11. შეწირულების წიგნი. შემწირველი ბატონი დავით აბაშიძე სწირავს მღვიმის მაცხოვარს პაპუნა ჩუბინიძისშვილის მამულებს. მოხსენებულია მღვიმის დეკანოზი დავით ვაშაძე. მოწმენი: რუსი მაჭავარიანი, ბასილი ხვედელიძე, მღვდელი პავლე ჩუბინიძე და სხვები.

ამავე საბუთს ამტკიცებენ: სოლომონ II, დოსითეოზ ქუთათელი მიტროპოლიტი. 27 r—v.

> მინაწერი აშიაზე, სხვა ხელით: „ეს ძველი სიგელი ან რაც წერილები ამ ჩუბინიძის თაობაზე არის, ან ბარჯები, რაც ამ ასს წელიწადში ქნილა, ესენი სულ უჭმი შეიქმნა მეფის სოლომონისაგან, და აწ ამ კვითლშობილთა წერეთლებთა შუქრუთს მცხოვრებელთა შემოსწირეს ერთობილთა და წირვა და ძოხსენება დაადგეს ამ მონასტერსა და მათ მიერ დადებული დადებული (sic.) აცხადებს კარგად სიგელი და უნდა ასე ვიპყრათ წელთა უ'ათა ჩყიზ, იანვარს კ დღესა". 27 v.

12. შეწირულების განახლების წიგნი. დავით მეფის ძე ბატონიშვილი კოსტანტინე და თანამეცხედრე მისი ანასტასია აბაშიძის ასული სოლომონ II-ს ბრძანებით ანახლებენ დავთარს წინასოფლის ჩუბინიძეებზე და სხვა გლეხებზე, რომელთაც აზნაურები ედავებოდნენ მღვიმის მონასტერს. მოწმენი: სახლთუხუცესი ბატონიშვილი როსტომ, ბოქაულთუხუცესი თავადი დავით აბაშიძე, საუფლისწულოს მოურავი გამყრელიძე ბეჟან და სხვანი. დაიწერა სიგელი იეროდიაკვნის ქრისტეფორეს ხელით 1809 წელს. 28 r—31 r.

13. პირობის წერილი. პაპუნა წერეთელი და მისი ძენი ვახტანგ, ზაქარია და ოქროპირი აძლევენ მღვიმის მონასტერს პირობის წერილს, რომ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ომ სადავო მიწებს, რომელიც სოლომონ II-ის განჩინების შედეგად დაუბრუნდა მღვიმეს, ისინი აღარ შეედავებიან. დაწერილია ზაქარიას ხელით. 31 v.

მინაწერი: „ქ. ქტ'ს ვფუცავ, რომ ამ პაპაუნა წერეთლისა და მისი შვილებისათვის მე არ მეთხოვნოს ეს წერილი, თვით ინებეს და მიართვეს წ'ს მაცხოვარსა". 31 v.

14. შეწირულების წიგნი. მღვიმის წინამძღვარი მარკოზ წერეთელი სწირაყს მონასტერს შუქრუთის მოძღვრისშვილისეულ პარტახს. 32 r—33 v.

15. პირობის წიგნი. მზეხაოუნ ბატონიშვილი უბრუნებს მონასტერს მონასტრისვე ყმებს აზნაურიშვილებს. მოწმენი: მღვიმეს წინამძღვარი და მზეხაოუნის მოძღუარი იოანე. ქ'კს უპდ. 34 r.

16. შეწირულების განახლება. მზეხაოუნ ბატონიშვილი, და დავით მეფისა და ასული გიორგი უფლისწულისა, აახლებს შეწირულებას და ხელმეორედ სწირავს მღვიმის მონასტერს ქარხანას და სამღებროს, ნიშნავს ქარხნის და სამღებროს გამგებლად მონასტრის წინამძღვარს იოანეს. მოწმენი: მოურავი აბდუშელიშვილი ასალო, კვერეთის უდაბნოს მამა დანიელ, ფალავანდიშვილი ზაალ. დაიწერა სვიმონის ხელით ქ'სა უჟბ. 34 v—35 v.

17. შეწირულების განახლება. სახლთუხუცესი ზურაბ წერეთელი, სარდალი ქაიხოსრო წერეთელი, მოურავი წერეთელი ბერი და ძენი მათნი აახლებენ მღვიმის მონასტრის შეწირულების წიგნს. მოწმენი: ციხის მოურავი ქაიხოსრო აბდუშელიშვილი, მღვდელი დავით წერეთელი, ცქიტიშვილი იესე, მაჭავარიანი კაცია და სხვა. დაწერილია თომა კოჟზირიძის მიერ ქორონიკონსა უჟ. 36 r—37 v.

18. დავის გადაწყვეტილების წიგნი: ეხება მღვიმის წინამძღვარსა და ქაიხოსრო ბარათაშვილის დავას სამონასტრო მამულების ირგვლივ. დაწერილია ბეჟან აბდუშელიშვილის მიერ. 38 r—40 r.

19. დავის გადაწყვეტილების წიგნი. ეხება როსტომიშვილებისა და თაბაგარისშვილების დავას. მოწმენი: მეფის სიძე და სახლთუხუცესი სუმონ აბაშიძე, ზაალ აბაშიძე, მღვიმის მონასტრის კრებული და სხვა. დაიწერა მეფის კარის მდივნის სვიმონ მღვდლის ხელით 1793 წ. 41 r—v.

20. დავის გადაწყვეტილების წიგნი. ეხება გოგიტელაშვილებისა და არქიმანდრიტ იოანეს დავას. დაწერილია ბეჟან აბდუშელიშვილის ხელით ჩყგ წელს. 42 r.

მინაწერი აშიახე (ი'ე არქიმანდრიტის): „გოგიტელაშვილები აქედამ წავიდნენ კახეთს და ახლა ჩამოვიყვანე, ეს ბიჭები და ეს ტყე ისევე მივეცი მე არხიმანდრიტმა იოანე და ნუღარავი ეციღებით, უალაგონი კაცნი არიან. წელთა ჩყი0".

21. შეწირულების წიგნი. ივანე ჯღერია სწირავს მღვიმის მონასტერს სვიმონიკა და ივანიკა გაგნიძეებს. დაიწერა ჩლჯა წელს. 42 v—43 v.

22. შეწირულების წიგნი. მეფე ალექსანდრე სწირავს იერუსალიმის ჯვრის მონასტერს მღვიმის მონასტრის მიწებს. საბუთი წარმოადგენს პირს

ჯვარის მამა ათანასეს მიერ ჩამოტანილ დავთრისა. საბუთს ამტკიცებს ჯვარის მამა ათანასე. 43 r—46 v.

23. გადასახადების წიგნი. 47 r—62 r.

24. განგებისა და წესის წიგნი. მეფისწულმა კოსტანტინემ და თანამეცხედრე ანასტასიამ განუჩინეს მღვიმის მონასტერს განგება და წესი. დაიწერა 1809 წელს. 62 v—64 r.

25. დავის წიგნი. იოანე არქიმანდრიტისა და ქაიხოსრო ბარათაშვილის დავა პარტახზე. 64 r— v.

26. მოსახსენებლის წიგნი. ჩამოთვლილია ის სამუშაო, რომელიც ჩაუტარებია იოანე ქართველს, მონასტრის არქიმანდრიტს, მონასტრის კეთილდღეობისათვის. 64 v—66 v.

27. ფიცის წიგნი. ბერი ბარათაშვილი და მისი ძმები დებენ ფიცის წიგნს, რომ ხიდაშლების მიწებს მღვიმის მონასტერს არ შეედავებიან. 66 r— v.

28. შეწირულების წიგნი. ბერი, მღვდელ-მონაზონი გრიგოლ აბულაძე სწირავს მღვიმეს მამულს. დაწერილია დიაკონ დათიკას ხელით ჩყია წელს. 67 r—68 r.

29. შეწირულების წიგნი. ანა დედოფალი სწირავს მღვიმის მონასტერს ზედარგანის მამულებს. დაიწერა [ჭელითა] მღვდლის იოანესითა ჩლპ წელს. 68 r—69 r.

30. დავის გადაწყვეტილების წიგნი. მოურავები ოტია და ქაიხოსრო გამყრელიძეები ედავებიან მღვიმის მონასტერს ეგნატე აბულაძის შეწირულ მიწებს. დაიწერა წელსა ჩყიბ, 69 v—70 r.

31. დამტკიცების წიგნი. მეფის სძალი აბაშიძის ასული, კოსტანტინეს მეუღლე ანასტასია ხელმეორედ ამტკიცებს ეგნატესა და გრიგოლის შეწირულების წიგნს. 70 r—71 r.

32. მორიგების წიგნი საჩინო ბარათაშვილის შვილებს—ქუმსი, ზაალის, თამაზის—და მღვიმის მონასტრისა. დაწერილი ლეონტი მღვდლის მიერ ქ-კს ჩყიდ. 71 v.

33. სახუთხუცეს ზურაბ წერეთლისა და მისი ძის გრიგოლის ბრძანება, რათა მღვიმის მონასტრის მამულებში მცხოვრებმა გადაიხადონ ხატის სანთლის ბეგარა. 72 r.

34. ფიცის წიგნი. პაპუნა წერეთელი და მისი ძენი—ვახტანგ, ზაქარია და ოქროპირი—ფიცს დებენ, რომ აღარ შეედავებიან მღვიმის არქიმანდრიტს იოანეს წინსოფლის მოსახლე ჩუბინიძის მამულში. დაიწერა ქ-კს ჩყიდ ზაქარია წერეთლის ხელით. 72 v.

35. მორიგების წიგნი. როსტომ ბარათაშვილი აძლევს მღვიმის მონასტერს მორიგების წიგნს ხიდაშლისეულ პარტახზე. დაიწერა წელსა ჩყიდ. 73 r.

36. შეწირულობის წიგნი. იოვანე ქართველი წირავს მღვიმეს მოჭედილ სახარებას, ლოცვანს და სხვა. 1815 წელი.

37. ცნობა ჩყიბ წელს წერეთლების გაყოფის შესახებ. 75 r.

38. სია მღვიმის მონასტრის ხატის კაცთა, რომელნიც ზ. წერეთლის ყმები არიან. 75 v—76 r.

39. სია მღვიმის მონასტრის ხატის კაცთა, რომელნიც ქაიხოსრო წერეთლის ყმები არიან. 76 v—77 r.

40. სია მღვიმის მონასტრის ხატის კაცთა, რომელნიც ბერი წერეთლის ყმები არიან. 77 v—78 r.

41. გარიგების წიგნი, რომელსაც მღვიმის მონასტრის არქიმანდრიტი აძლევს ქუმსი ბარათაშვილს. 88 v.

42. ნასყიდობის წიგნი. გიორგი და რამაზ ციმაკურიძეები აძლევენ ნასყიდობის წიგნს ნიკოლოზ წერეთელს გიორგი ხაიანის მისი მამულითურთ გაყიდვის გამო. 88 v—89 r.

43. შეწირულობის წიგნი. ბარათაშვილი ბერი როსტომის ძე, მეუღლე ბერისა მარიამ, ძენი მათნი იოსებ, ბარამ და გრიგოლ სწირავენ მღვიმის მონასტრის მაცხოვრის ხატს ხალიფაურს. 1813 წ. 89 v—91 v.

44. შეწირულობის წიგნი. ბარათაშვილი ბუბუა როსტომის ძე სწირავს მღვიმის მაცხოვარს მამულს (ხალიფაურს). 1813 წ. 92 r—v.

45. ნასყიდობის წიგნი. გუგუნა ბარათაშვილმა მიჰყიდა მამული (ხალიფაურის) მღვიმის მონასტერს. 1813 წ. 92 v—93 v.

46. გარიგების წიგნი. მღვიმის მონასტრის მამულებიდან არმინდა ნავაძისათვის სამკვიდრო მამულის მიცემის შესახებ. 1912 წ. 93 v—94 r.

47. შეწირულობის წიგნი. მოურავი ქაიხოსრო სწირავს მღვიმის ღვთისმშობლის ხატს ვერცხლის ბარძიმ-ფეშხუმს. 1819 წ. 94 v.

48. ცნობა კერულაშვილის მიერ სახარების მოჭედვის შესახებ. 94 v.

49. ცნობა ჭიათურაზედ მოხასტრის სასარგებლოდ ორი წისქვილის აგების შესახებ. 94 v.

50. ქუთათელ მიტროპოლიტის წყალობის დავთარი. 1805 წ. 95 r—96 v.

51. მამულის დაბრუნების წიგნი. ბერიკა გიორგაძე მღვიმის მაცხოვარს უბრუნებს მიწას. 1808 წ. 97 r.

52. ნუსხა მღვიმის მონასტრის წინამძღვრის მიერ ჩატარებული სამუშაოთა. 97 v—100 r.

შენიშვნა: 1. გუჯრების კრებულს წინ უძღვის წინასიტყვაობა: „თვესა ივნისსა ი, ჴრისტესით ჩ. აქ, ამ დავთრის პირებში, არაფერი სიცრუე არ აღმიწერიებია, მომყავს მოწმად თვით ეს წ. მონასტერი. და კ დავთრების გარდა ის არის ამაში აღწერილი, რომელიც ამ ოცდასამს წელიწადში მიმოქმედებია და ვითამ რომ ვსდილვარ, რომ არ დაჰკარგოდა, რომელიც სამართლიანი საქმე იყო, ან ყმა, ან მიწა. ვსდილობდი და ღმერთმან განაძლიეროს ამ მონასტრის პატრონის წ ე რ ე თ ლ ი ს ოჯახი, რომელსაც სამართლიანს დაობას შევატყობინებდი და წერილს გამოუცხადებდი, მხურვალედ იქმნებოდნენ და მათის მოწყალებით თუ რასმე ვიმოქმედებდი, თვარა სხვას არავის რა ეურვებოდა ამ მღვიმის მონასტრისთვის და აწ, ამ ურნალში აღვსწერეთ და მოსაგონებელს წერილს უწოდ ამას, და რაც ამაში აღმიწერინებია, ან თვით აღმიწერია სულ ნიშნებით, სულ წერილებით—აქვე ნახეთ და ძველის დავთრების ნახვითა და შემოწმებით განვმართლდები წინაშე ღმრთისა და თქვენსა. მართალია, ჩემმა ცოდვამ ასეთს ჟამს შემასწრა, რომ ამ რიცხვში სრულიად

აღორძდა იმერეთი და მიეცენით აწყვედასა მოსწრველისა და სიყმილისა გამო ჩუენ, კ(რ)ს ჩუენ უძვირესსა წელიწადსა ქრისტეს აქეთს და კ(რ)ს უფ(ლ)სა. ამ ორს წელიწადს აღორძდა იმერეთი: სამიტროპოლიტო დიდებულნი ეკლესიანი დაბნეულნი, ყოვლად უსამღუდელოესნი მიტროპოლიტნი სხუათა და სხუათა ტყეთა და ნაპარალებთა შინა არიან დამწყულნი, აგრეთვე სხუანი სამღუდელონი დასნი და ყოველნი ერთობითნი დიდი იწროებასა მიცემულნი ესრეთ, რომელ ჰნატრიან საფლავთა შინა მდებარეთა და აკურთხევენ ღმერთსა მადლობით მომთმენნი, და შემდგომი მანვე განაგოს, ვინ უწყის რა ყოფად არს. და ამ ივნისს ათს მოაწია უფალმა ყოვლად უსამღუდელოესმა ქუთათელ მიტროპოლიტმა დოსითეოს, წერეთელმა გვაროთით, მონასტერსა შინა ჯუარჯისასა და ჰყავს მიტროპოლიტი დავით სახლთუხუცეს-ძე მეურნედ, რომელიცა აკურთხა თვით მიტროპოლიტად ხინოისა მრავალჟამიერ ჰყოს ორნივე ბიძა-ძენი ღმერთმან, ამინ". 1 v—2 r.

2, აქვე ერთვის სია საბუთებისა:

„1. ქ. წყალობის წერილი ქუთათლის ნაბოძები.
2. ქ. მეფე სოლომონის დავთარი პირველი.
3. ქ. მეფე ალექსანდრეს დავთარი.
4. ქ. მეფე დავითის დავთარი სვირისა.
5. ქ. მეფის ძის კოსტანტინეს დალაქისა.
6. ქ. ამისთვისვე აგიაშვილის წერილი.
7. ქ. დიდის პაპუნას წერეთლის დავთარ.ი.
8. ქ. მეფე ალექსანდრესი ზოდისა დავთარი.
9. ქ. მეფე გიორგისა ზოდს გიორგის პარტახი.
10. ქ. აბაშიძე დავითისა წინსოფელს ჩუბინიძის.
11. ქ. მეფის ძის კოსტანტინესი ამავე ჩუბინიძის.
12. ქ. მარკოზ წინამძღვრისა გურულებისათვის და შუქრეთისათვის.
13. ქ. ბატონისშვილის წერილი აზნაოშვილის.
14. ქ. ბატონისშვილის სამღებროსათვის.
15. ქ. გურიელებს რომ აზატობა უბოძა.
16. ქ. დარქვეთს თაბაგრის წიგნი.
17. ქ. თაბაგარი[ს] პატიკი და გოგიტის წიგნი.
18. ქ. ჯღერიან რომ გაგნიძე შემოსწირა.
19. ქ. მეფე ალექსანდრეს რომ შეუწირავს მღვიმე.
20. ქ. ჭატის ყმის ნუსხა, ჩემის დროსი.
21. ქ. მეფის ძის კოსტანტინეს დავთარი ჩუბინიძის.
22. ქ. აქვე ნაცხვარის წერილი.
23. ქ. ზოდს ბარათაშვილები რომ ვიფიცეთ ის წიგნი.
24. ქ. ზედარგანს აბულაძისე[ულ]ის წერილი პარტახისა.
25. ქ. მეფე დავითის დავთარი ზედარგანს აბულაძისა.
26. ქ. მეფის დავითის ასულის მზეხათუნის წერილი ზედარგანის ამავე აბულაძისთვის.
27. (!) ქ. რომ გაგვასამართლეს გამყრელიძენი და ჩვენ ის წერილი აქ.
28. ქ. მეფის სძლის წერილი და მისი ძისა ზედარგანს რომ აბულაძისეულს უმტკიცებს ხატსა.
29. ქ. ვაშაძის დედაკაცებს რომ დავთარი ამოუფხეკიათ მისი წერილი.
30. ქ. ბარათაშვილმა ქუმსიმ და ამისმა ძმებმა რომ ფიცი ამოიშვეს და წიგნით მაგერი აღაგი მოპცეს ის წიგნი.
31. ძ. წერეთელმა პაპუნამ და ვახტანგ და ხაქარიამ რომ უდაობის წერილი მოართვის.
32. ქ. ხალიფაურის დავთარი ბერი ბარათოვისა.
33. ქ. ხალიფაურის დავთარი ბუჭუა ბარათოვისა.
34. ქ. ხოდის გიორგაძის წიგნი ფიცი რომ მოუშვი.

36. ქ. ზოდს ნავაძე ორი კომლი იყო და იმათი ამბავი იმაში დაიწერა.
37. ქ. ხავიანის დავთარი ციმაკურიძის გიორგის და რამაზასი ფურცელი ხაგ“. 2 v.

ანდერძი: „ამ დავთარში რაც დაგვიწერია, წინაშე ღმრთისა იყავენ სიტყუა ჩემი, რომ არცა ვისისმე შურითა და არცა მტეროპითა არა აღმეწეროს რა, არამედ ჭეშმარიტად ამას თავისი დავთრები გვერდით უწყვია ბეჭდებით დამტკიცებული და იმით მიიღებს სიმართლეს. და მე ამისთვის შევკრიბე ერთად, რომ გაშლით და ჩხრეკით დავთრები იხეოდა. და სხოებაც (!) ბევრჯერ მომხდარა ამ მღუმის მონასტერში, რომ დავთარი მიეუაროსთ და ზოგი წაეხდინოსთ, რომელიც სჩანს დღესაც უმეცართაგან, და აგრე სხუასა ლაპარაკები დამიწერია ამ წიგნში, რომელიც ჩემს წინამძღუარობაში მე მისაქმია მეფესთან და მეფის ძესთან და აწ სხუათა მეპატრონესთან, და იხილოს ღირსმან შემდგომმან ჩემმან მის ალაგს სრულად, იმცნოს იოანე“ 100 v.

მინაწერები: 1. „ჩყჲე-ს წელსა აგვისტოს ი-სა. ჰოი, დიდებულო წმინდაო მაცხოვარო მღვიმისა, შამოგწირა მამულმან შენმან წარს მცხოვრებმან დავით ვაშაძის მეულლა დარიჯან გამყრელიძის ქალმა სასულიერად მიზდამი და მოსახსენებლად სატკუნოდ სულისა მისისა, ღმერთმან აკურთხოს და მოიხსენიოს უკუნისამდე, ამინ წინამძღვარი იღვიმენი სერაპიონ“.

2. „იანვარს 25 იქნება ეს გარდასახადი წელთა **უსთა**, 1814, **ჩყიდ**. ამ მონასტრის ყმათ გარდაახდევინეს სამოცდაცხრა მანათი და თითო რუბი მანათზედ. სხვა რუსი პორუჩიკი იყო იაკობ დაროვცკი და ჯერ ეს ყმანიც მის კამანდში არიან სახელმწიფოთ“ (ქვემო ყდის r).

3. „წელთა უფლისათა **ჩყია**. ვაჲ, რას განსაცდელში ვართ! მაისის თვეში გაჩნდა საშინელი სრვა თუ ჭირი და სწყვეტს იმერეთს, და ამასთან საშინელი სიყმილი შარშან და უძნელესი წლეული წელიწადი არის და ღმერთმან იხრუნოს ყოველთათვის“ (ქვემო ყდის r).

4. „1811—1812 მარტს 10. აწ ამ ქ-ქს ჭასშინელესი სიყმილი და სვრა, საშველად ჩუენდა იქმნა—ვინც კი შოჯობს—ჭაჭა და ნაქურჩი სიძინდისა“. (ქვემო ყდის r).

5. ქ „მღვიმეს გარდაახდევინა სამოცდა ცხრა მანათი და თითო რუბი ხოჯაშვილმა, კოსტანტინეს ემართაო ჩემიო. წელთა 1813, დეკემბერსა 12“. 100 v.

6. „ხელთა“. ზემო ყდის v და ქვემო ყდის r.

1706

ოთხთავი. XII

259 ფ.; 24,5×19; ეტრატი; უყდო; ნუხსური, ორ სვეტად, დასაწყისები და სახედაო ასოები სინგურით; ოთხი მახარებლის ფერადი გამოსახულება: 1 v, 80 v, 129 v, 206 v; გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია (34 რვ.); აკლია 32 და 33 რვეულები; ბოლონაკლული; [XII ს.].

„სახარებაჲ მათეს თავი. წიგნი შობისა ი-ჳ ქ-სი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი...“ 4 r—252 v.

წ ყ დ ე ბ ა. „... ჰრქუა მას პილატე: რაჲ არს ჭეშმარიტებაჲ და, ვითარცა ესე თ-ქა, კ-დ გამოვიდა...“ (ი. 18. 37—38).

შენიშვნა: 1. თითოეულ სახარებას წინ უძღვის: „ესე თავები არს... სახარებისაჲ“.
2. „ოთხთავს“ დართული აქვს თავბოლონაკლული „სახარებათა საძიებელი“ (253 r—259 v).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მინაწერები (მოგვიანო ხელით): „ქ. ეს სახარება ღვიმის მაცხოვრის არის, ვინც წაართვას...“ 101 v.

1707

ოთხთავი. XII

214 ფ.; 23×18; ეტრატი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; თავბოლონაკლული; ხელნაწერი ძალზე დახიანებულია, მრავალი ფურცელი დახეული და დასვრილია; ხელნაწერს აკლია შიგადაშიგ ბეჭრი; გაახია რვეულებრივი პაგინაცია; მახარებელთა გამოსახულებები: 2 v, 89 r; თავსამკაულები: 6 r, 53 r, 90 r, 146 r; გადამწერი—არსენი (192 r); შემკვეთი—ვარდან ავლეველი (192 r); [XII ს.]; ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ სორის ეკლესიიდან (რაჭა) 1920 წელს.

„სახარებაჲ მათეს თაეი.—წიგნი შობისა ი̃ჴ ქ̃ესი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი. აბრაჰამ შვა ისაკ...“ 6 r—191 v.

შენიშვნა: 1. თითოეულ სახარებას წინ უძღვის: „ესე თავები არს... სახარებისაჲ“.

2. შემორჩენილია „კანონთა“ მხოლოდ ერთი ნაწილი (კანონი თ და ი) 1 v და „კანონთა“ განჩინება: „ესე უკუე არს დამორჩილებულთა მათ კანონთა სახე, ხოლო განჩინებულად თხრობაჲ მათი არს ესე ზედა თითოეულსა ოთხსავე სახარებასა...“ 3 r—v.

3. დართული აქვს: „საწელიწდონი სახარებისა საძიებელნი ყოველთა დღეთანი...“ 192 v—204 v.

4. ფ. ფ. 01—02 სხვა ხელნაწერიდან არის.

ანდერძი 1. (გადამწერის): „ჰ, ყოველად წმიდაო სამებაო, ღმერთო ჩ̃ნო! მეოხებითა, ყოველად წმიდისა ღ̃ერთისშ̃ობლისაჲთა და ძალითა ცხოველსმყოფელისა პატიოსნისა ჯ̃ჯ̃ართა, მეოხებითა წმიდათა მთავარანგელოზთაჲთა და წმიდისა ი̃ნ̃ა ნათლისმცემლისაჲთა და მეოხებითა წმიდათა მახარებელთა და ღ̃ისმეტყუელთა: მ̃ა თ̃ე, მ̃ა რ̃კ̃ო̃ზ, ლ̃უ̃კ̃ა და ი̃ო̃ა̃ნ̃ე̃ს̃თ̃ა და ყოველთა წმიდათა შ̃ნ̃თა ვედრებითა ̃ადიდე და დაადევ ყოველთაგან ვნებათა სულიერთა და ჴორციელთა ვ̃ა̃რ̃დ̃ა̃ნ̃ ა̃ვ̃ლ̃ე̃ვ̃ე̃ლ̃ი̃, მადიდებელი ღ̃ისაჲ შ̃ნ̃ისაჲ, რომელმან სიყუარულითა შ̃ნ̃ითა აღმაწერია წმიდაჲ ესე ოთხთავი მღ̃ოცველსა მათსა უნდოსა ა̃რ̃ს̃ე̃ნ̃ი̃ს̃ა“. 192 v.

2. (მომგებელის): „და მე ვ̃ა̃რ̃დ̃ა̃ნ̃, ძ̃ი̃მ̃ა̃ნ̃ ̃ს̃ო̃ს̃ტ̃ა̃ნ̃ტ̃ი̃ს̃ მ̃ა̃ნ̃, სალოცველად სულისა ჩ̃ისათჳს და მოსაჴსენებლად სულისა მშობელთა ჩ̃მთა და შჳლთა და მომავალთა ჩ̃ნთა ყ̃ლ̃თათჳს დავდევ მონასჴენებლად სულისა მშ̃ობელთა ჩ̃მთა და სამლოცველოსა ჩ̃ნსა საყდარსა წმიდისა თევდორესსა. გეყვედრები ყოველთაქე მღ̃დელთა და დიაკონთა და ყოველთა მოწესეთა, რათა ლოცვით ̃მოჴსენებიდის ყოველთაგან სული ჩ̃ა ჟამსა სახარებისა წარკითხვისასა და ყოველთა ლოცვათაცა ზედა. ვინ რაჲთაცა მიზეზითა იკადროს და ჴელყოს განჴ̃უ̃ბაჲ ამისსა წმიდით ეკლესიით ჩ̃ნით, კრულმცა არს პირითა ღ̃ჲთა და ყოველთა წმიდათა მადლითა და ამით ოთხთავითა, ა̃ნ̃Ხ. 192 r.

3. „ო̃რ̃ ი̃ჴ̃ ქ̃ე̃, ძ̃ი̃ო̃ და სიტ̃ყო ღ̃ჲთისა, შეიწყალე სული̃თ და ჴორცით ვ̃ა̃რ̃დ̃ა̃ნ̃ ა̃ვ̃ლ̃ე̃ვ̃ე̃ლ̃ი̃“. 145 r ანალოგიური—88 v.

მინაწერები: 1. „ესე წიგნი [გ]ადრეთ და მოგახსენეთ ჩუენ ერისთავმან ლ̃ო̃მ̃ი̃ნ̃ა̃მ̃ა̃ნ̃ და ჩემან ძმ̃ამან ქ̃ა̃ი̃ხ̃ო̃სრო მას ჟამსა, როდეს მოკითხულ ვაქენით, რაცა ბ̃ე̃დ̃ნ̃ი̃ი̃ს̃ აღაპი იყოს გარადავარდნილიყო სა[ა]მაღლებო ერთი ზროხა კუდარული და ერთი ცხვარი ეწირა. აწ მისად სანუქმოდ შემოგვიწირავს ერთი ზროხა და ზროხის ცხვარი... და ორი გვერადი პური ყოველთა [ამაღ]ლაებათა დღეთა. ერთი ცხვარის ..ლი მახარობალის შავილისა, მუხალუხეურს ვენახისა ორი ფიწი ყოველსა ამაღლაებ-

სა დაღესა ისარნენე აღაპასა იქამოდეთ, ვინაცა ესე შესაცვალოს, რაცა ბედანასა საფიცარი დაუწერია, ისიამაც რისახავს". 52 r.

2. „ქ. სახელითა ღ-თისა, შენ, მხსნელო და მეოხო და მფარველო სულისა ჩუენისაო იესო ქრისთეო და მაცხოვარო, ჯვარცმაო ქრისთესო, რომელმან ჩუენისა ჴსნისათვის ჯვარცმად ითმინე! მე, სასოებით მონდობილმან თქუენმან ე რ ი ს თ ა ვ მ ა ნ ბ ე დ ა ნ დავიდეი და შემოგწირე სა[ლ]აპოდ და სალოცველად სულისა ჩუენისათვის ერთი ვენახი მუხლუხელი, ერთი ჭური მახარობლისშვილისული, ერთი ზოლა კუდაროს ბეგრისაგან, ერთი ცხვარი და ერთი საკლავისა ტვილი (!) მ ა ხ ა რ ო ბ ლ ი ს შ ვ ი ლ ი ს ა და ორი სახაბაზო პური. ყოველთა ამაღლებათა დღეთა კარგანლებით აღაპი გარდაიხდებოდეს ხუთითა მღრდლისა წირვითა. და ერთი ვერცხლისა მაშრაპა დამიდგამს ჩემთა შვილთა სასიმთოველოდ, ღვინოსა, რაგვარაცა ვის უნდოდეს, იმითი სმიდენ ჩემად შესანდობლად. ვინაც ესე მომიშალოს დასაბამდის ჩემან შვილმან ანუ ჩემან გვარის კაცმან, გინდა შემდგომად ჩუენსა სხვათა პატრონთა და ერისთავთა, რისხავსმცა მამა, ძე და სული წმიდა, კრულ, წყეულ და შერვენებულცა არის სული და ხორცი მ[ისი] ქრისთ[ე]ს უარის მყოფელთა თანამცა დაისჯების ნაწილი..." 52 v.

1708

წმიდათა მარტვილობანი. XI

77 ფ.; 24,3×18,2; ეტრატი; უყდო დაფურცვლილი; ნუსხური, სათაურები სინგურით; თავ-ბოლოკლიშეები: დაზიანებულია: 1, 3, 6, 8, 9, 12, 14, 15, 17, 22, 23, 25, 29, 31, 35, 39, 49, 50 51, 54, 77. ფ.ფ.: მომგებელი—ივანე იხიუხისძე (38 v); [XI ს.]; ჩამოტანილია ეჭვ. თაყაიშვილის მიერ ნიკორწმიდის ჭკლესიიდან.

1. [წამება პეტრე და პავლე მოციქულთა] „... მიერ გამოჩნდეს, უკუეთუ არს რაჲმე ძალი ამასთანავე და ღ-თისაცა თ-ქნისა. პეტრე ჰ-ქა: ჰ, მეფ, უკუეთუ გინდეს, ძალგიც ცნობად ეთიარებედ ეშმაკებითა სავსე არს ეგე. ნერონ ჰ-ქა: რასამე სიტყუათა განმარავლებთ, ხვალისა დღემან თ-ქნ გამოგცადნეს..." 1 r—10 r.

დ ა ს ა ს რ უ ლ ი. „...აღესრულა სრბაჲ წ-თა მოციქულთაჲ პეტრესი და პეტრესი (!) თუესა ივნისსა კთ, ხ-ს სამთაჲ მათ მწევდართაჲ თუესა ივლისსა კ-სა, და პერპეტუაჲსი და პოტენტიანაჲსი თუესა ივლისსა სადიდებელად და საქებელად ღ-ისა ჩ-ნისა ი-ჳ ქ-ესა, მისთანა კურთხეეაჲ და მადლობაჲ მამასა სულით წდ-ითურთ აწცა მდ-ს და უ-კი უ-კე, ა-ნ.

2. „ებისტოლე წმიდისა დიონოსიოს ბრძენმთავრისა და ათენელთა ებისკოპოზისაჲ, რომელი მიუწერა ტიმოთეს საყუარელსა თჳსსა და მოწაფესა მოძღურისა თჳსისა წმიდისა პავლესსა.—გიკითხავ შენ საღმრთოსა მოწაფესა და შვილსა სულიერსა ჭეშმარიტისა მამისასა და მოყუასსა კეთილსა და მეგობარსა სათნოსა, რომელმან აღასრულე ნებაჲ მოძღურისა თჳსისაჲ და დაითმინენ ჭირნი ყოველნი მის თანა და ვნებანი..." 10 v—24 r.

შენიშვნა: ებისტოლეს მიწერილი აქვს: „ივნისსა კთ და დეკემბერსა კ იმსახურენ ესე მოციქულთა წამებანი და ლოცვა ყავთ". 24 r.

3. „ქ. სიმვნე და წამებაჲ წ-დისა თეოდორესი.—და რაჟამს მოიწია წმიდაჲ მოციქული ანდრია ამასიად და წმიდასა ფედიმოსს დაასხნა ჴელნი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეპისკოპოსად და დაუტეა მუნ ნაცვალად თჳსსა და თუით შთავიდა სუენაედ, სადა იგი მრავალნი საქმენი სასწაულთანი ქმნნა, რომელნი უწყებულ არიან ჩუენ ყოველთადა..." 24 v—38 v.

4. „აღწერილი ღირსისა და ყოველად სანატრელისა წმიდისა მღდელისა ქურისი პონტოელისაჲ სასწაულთა და საკჳრველებათათჳს წ̃დისა თეოდორესთა, რომელნი აღასრულნა შემწეგომად აღსრულებისა და წამებისა მისისა წმიდამან ქ̃ეს მოწამემან, ა̃ნ.—უბრწყინვალესი შორის მარტჳლთასა ქებული ესე, რომელი ამათ ჟამთა ყენა და აღასრულნა წმიდამან ამან მოწამემან თეოდორე, მამანო საყუარელნო და ძმანო სასურველნო, რათა ზიარ ვიყვნეთ ჩ̃ნ ყოველნი მისა მიმართ..." 39 r—57 r.

5. „თ̃ა მარტჳსა თ̃ წამებაჲ წმიდათა ორმეოცთაჲ, რომელნი იწამნეს სებასტია ქალაქსა, რომელთაჲ სახელები ესე არს: დომენტიანესი, ვალერტისი, ევსუქისი..." 58 r—74 v.

6. „თ̃ა აპრილსა წამებაჲ წმიდისა გიორგისი, რომელი აღწერა და თანადახუდა ყოველსა სიმჴნესა მისსა მოწაფე წმიდისა გიორგისი ბასიქარტოს.—რაჟამს იგი დაეპყრა კერპთ მსახურებასა ეშმაკისსა ყოველი სოფელი, იყო ბერძენთა ზედა მეფ̃ე, რომელსა სახელი ერქუა დეოკლიტიანე, მჴეცი მძუნვარე, განმრყუნელი სამწყსოთა ქ̃ესთაჲ..." 75 r—77 v.

წ̃ყ̃ებ̃ა. „...მაშინ გამობრწყინდა წ̃ჲ იგი გ̃ი...".

ანდერძი: 1. „ქ̃ე ღ̃ო ძლიერო, მეოხებითა წმიდისა თეოდორე მოღუაწისაჲთა აცხოვნე და აკურთხე მონაჲ და შჯულიერად მორწმუნე ივანე ინჩუხისძ̃ი და კურთხეული შვილნი მათნი ბაკურ, პეტრე და მიქაელ და დაიცევნ ყოველთა ვნებათაგან". 38 v.

2. „ძეო ღ̃თისაო და ღ̃ო ჩ̃ნო, მადლითა წ̃თა მოციქულთაჲთა აკურთხე სულითა და ხორცითა ი̃ ივანე ინჩუხისძ̃ი. ა̃ნ". 10 v.

3. „ქ̃ე ღ̃ო მეოხებითა წ̃თა მოციქლთაჲთა აკურთხე ი̃ ივანე ინჩუხისძ̃ი მოღუაწე ამის წიგნისაჲ". 24 r.

მინაწერები: 1. (მხედრულით) „ქ. ღმერთო შეიწყალე სული კანდელაკის ქალის, ჯერეთ აცოცხლე, მერმეთ ცხონე, ამინ. უფალო კარიალისან". 1 v.

2. „ქ. წმიდაო გიორგი მცხეთისაო, მომეხმარე შენს მონას თეთრუას. იავანე მახარებელო, შემეწიე შენ მონას, ყოლაწმიდაო ღმრთისმშობელო, შემიწყალე მე ცოდვილი, თქვენი მონა საბარალო კანდელაკის ქალი. ჯერეთ აცოცხლე, მერმეთ აცხონე, ამინ. უფალო კარიალისან". 2 v.

3. (მხედრული): „ქ. ძმაო, მე მისათვის მიყვარხარ, საიმედო ხარ გულისა ა
ამ სოფელს ლხინათ შეგხელი, ამომხსნელი ხარ სულისა ა
ნახვა მინდა თქვენი, ნატრაც მაქ სამასხურისა ა,
თუ შენი ერთგული არ ვიყო, შემაცდომეს ვარ რჯულისა ა". 11 v.

4. (მხედრული): „ქ. ცოცხლებითა და ცხონებითა, დაღეგრძელებითა შეუნდოს ღ̃მან თეთრუას ფაურსტაძის ქალს, დედა-მამას მისსა, ამინ". 27 v.

5. (მხედრული): „ქ. მოიტანა გარდასახურავი მამკა ნემსაძემ და ოტიამ ორი ასლანი თეთრი და ერთი ლამაზი დარაი, ერთი კარუღის სანიფვე—ფაცია ჩარკვიანის ცოლისაგან, ერთი ასლანი თეთრი გიორგი მეიფარიანის ცოლმან, სამი რუბი—დათუნა გოლეთიანმა, ორი ასლანი—თამაზ მდივანმა, სამი რუბი—სული ჩარკვიანის დედამ, ორი ასლანი—ოთია ხახუტეს შვილმან და ხოხონე(!) შვილმან, სამი რუბი—მიქელა ჭაბუკია-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნის შვილებმა, ერთი შამახური სანთელი—ხვაბიშ ხუცის ვერიძის ცრწანს ერთი შამახური სანთელი—სოსი ჩარკვიანის შვილმან, ორი რუბი—სვიმონ მდივანმა, ორი რუბი—მიქელ მაღარიანი, ერთი ასლანი—სისნია მეიფარიანის შვილებმა, ერთი რუბი—იონამ, ორი რუბი—კაცია ხეცურიანმა, ორი ცხვარი—მანია ჩემან დამ, ერთი ცხვარი—გიორგი ბურჯანიანმა, ერთი ცხვარი—ლოღობერიძის შვილმან, ერთი ცხვარი—გაბრიელ ბურჯანიანმა, ერთი აბაზი ... ბურჯანიანმა ორი რუბი—რამაზა ავალიანმა, ერთი ასლანი—მამუკა ბურჯანიანის შვილმან, ერთი აბაზის სანთელი—მათუთ სილაგაძის ცოლმან, ერთი ასლანი—ხოსის ჩარკვიანის ცოლმან". 56 r—60 v.

6. (ნუსხური): „წ. ღ-ო და რაც ამ წიგნში წ-ნი ეწეროს მათო ძალო და მადლო. შეიწყალე ადამ სილაგაძე, ა-ნ. ვინცა შენდობაჲ ბრძანოთ, თქნცა შეგინდოს ღ-ნ". 57 r,

7. აბას მოსდევს მხედრული მინაწერი V მინაწერის ხელით დაწერილი: „ქ. ღმერთო, შეიწყალე ადამ სილაგაძე, ა-ნ". 57 r.

8. (XI—XII საუკუნის საინტერესო მდივანმწიგნობრულით, შესაძლებელია იყოს გადაწერის ნდერძი). „ქ. ჰოი, წ-ნო თორმეტნო მჭვენო მარტტუილნო და წ-ე ღ-თისა მდგომარენო, შ-ე სული ჩემი ფ-დ ცოდვილისა და საწყლისა მონისა ი-ესი, ა-ნ იყავნ". 57 v.

9. (მხედრული): „ქ. ღმერთო და წმიდანო მოწამენო და რაც ამა წიგნაშიდანა წმიდანი ეწეროსა მიასაო მადლო, შეიწყალე ამა სოფელსა კარგად ყოფითა და საუკუნოსა ცხონებითა ქაქუთარაძე ცაგერელი ანატონე სული. ყოლაწამადაო ღ-თისა მშობელო, რაცა შენდობა ანატონესი ეწეროს, ნუ მოუწლი ნუცა ამა სოფელსა, ნუცა საუკუნოსა, სული მისი, ვითარცა წამიდათა მოწამეთა, ეგრეთავე შეიწყალე ღ-თო, ვიდაცა შენდობაჲ ბრძანოთა, თქვენაცა შეგნდოსა ღ-თმანა, ა-ნმა უფალო". 69 v—70 r.

მინაწერები: 8 r—v, 10 v, 11 r, 13 r, 19 r—v, 20 r, 37 r, 38 r, 42 v, 45 v, 57 v 63 v, 64 v, 65 r, 74 v, 75 r—v, 76 r—v.

1709

წმიდათა ცხოვრებანი. XI

151 ფ.; 19,8×13; ეტრატი, გაყვითლებული; ტყავგადაკრული ტკეფრული ხის ყდა (დახიანებული); ნუსხური, სათაურები სინგურით; გაჩენია რვეულებრივი სათვალავი; ბოლონაკლულია; 138—151 ფურცლები—ქაღალდის, მოგვიანო ნუსხახუცურით აღდგენილი ტექსტით; გადამწერი—ე. ე. ივ-ნე დადიანი (1 r); ამოვარდნილია ფურცლები: 55, 62; მრავალი ფურცელი დახიანებულია, ნაწილი რესტავრირებულია; [XI ს.]; ჩამოტანილია ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ ნიკორწმიდის ეკლესიიდან.

1. „ცხორებაჲ და მოქალაქობაჲ დიდისა და საკჳრველთმოქმედისა მამისა ჩ-ნისა ნიკოლოზ მთავარეპისკოპოზისაჲ მირონ ქალ-ქისა, რომელ არს ქჳ-ნასა ლ-კისასა.—ცხორებანი და მოქალაქობანი ღ-თშემოსილთა წ-თა რამათანი მსგავს არიან მაგალითსა მხატვართასა, რამეთუ ვ-ე იგინი განიცდიან პ-ლ გამოსახულსა მას სახ-სა და ხელოვნებათ მიამსგავსებენ გამოწერილსა მას და შუენიერად განაწესებენ მრავალ ფერთა სახ-თა, აგრეთვე აღწერაჲ..." 1 v—78 v.

2. „შესხმაჲ წ-დისა და საკჳრველთმოქმედისა ნ-ლზ მთავარეპისკოპოსისაჲ მირონ ქალაქისა, თქ-ნი წმიდისა მამისა ჩ-ნისა ანდრია კრიტელ მთავარეპისკოპოზისაჲ.—კაცო ღმრთისაო და სარწმუნოო მონაო და მნეო ქ-ჩს საჲდუმლოთაო და საუნჯეო მადლთა მით სულისა წ-ისათაო, შეიწირე სიტ-ჲ ესე ჩ-ნი; ვითარცა ძღუნი უნდოჲ და შეჰრაცხე ესე სამადლობელად ჩ-ნ

ზედა ქმნილისა მის დიდებულისა საკჳრველთმოქმედებისა შენისა...“ 78 v—119 v.

3. „ცხორებაჲ წმიდისა და ნეტარისა მარიამ მეგჳპტელისა, რომელი იყოფოდა უდაბნოთა მათ შინა იორდანისთა.—საჲდუმლოთა მ̃ფისათა და მარხვაჲ კეთილარს, ხ̃ საქმეთა ღ̃თისათა ქადაგებაჲ სარგებელ არს...“ 119 v—151 v.

შენიშვნა: ხელნაწერის XI საუკუნით დათარიღების საშუალებას იძლევა ე. ე. ივანე დადიანის მოხსენება ანდერძში (1 r). (იხ. ქართლის ცხოვრება, ანა დედოფლისეული ნუსხა, ს. ყაუხჩიშვილის რედაქციით, 1942 წ., გვ. 187).

ანდერძი: (გადამწერის) 1. „წ̃რ მღდელმოძღუარო ნიკოლაოზ, მეოხ ეყავ წყალობითა მეუფისა ე. ე. ი ვ ა ნ ე დ ა დ ი ა ნ ს ა, რამეთუ ჲეშმარიტად გაჭუს კადნიერებაჲ წინაშე ქ̃ჩსა, რომელმან იღუაწა სიყუარულისათჳს წ̃რისა და აღწერა ანგელოზებრი მოქალაქობაჲ წ̃ნი, და წარუმართე ყოველსა ზედა კეთილსა [სულიერსა] და ჯ̃რ̃ციელსა და დაიცევ, მშჳდობით სიმრთელით და დღეგრძელობით მეოხებითა წ̃ნითა, ა̃ნ“. 1 r.

2. „დ̃ბაჲ ღ̃თსა. აღესრულა ცხორებაჲ და წესჩ̃ჲ წ̃რისა ნიკოლაოზ სასწაულთამოქმედისაჲ. ჯ̃ ქ̃ჩ ადიდე ე. ე-ვი ი ვ ა ნ ე დ ა დ ი ა ნ ი ორთავე სუფევითა შ̃ნ მიერითა აქა და საუკუნოსა“. 119 r.

მინაწერი: 28 v, 63 r, 68 r, 71 r, 93 v, 103 r.

1710

თვენი. XI

173 ფ.; 23,5×16; ეტრატი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინჯურით; გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია; აკლია პირველი რვეული; თავბოლონაკლული; [XI ს.].

1. [თ̃ა მაისსა გ] „... ერთარსებისა თაყუანისცემაჲ. ქრისტეს ეკლესიაჲ შეამკე უფროს მარგალიტთა და თუალთაჲსა, ბრძენო, სუტყუათა შენთა...“ 3 r—5 r.

2. „ამასვე დღესა წმიდათა მოწამეთა ესპერისი და ზოისი და შვილთა მათთაჲ, ჴმაჲ დ̃ გ̃ი...“ 5 r—7 r.

3. „ამასვე დღესა წმიდისა ტიმოთესი და მავრაჲსი ჯ̃ჲ დ̃...“ 7 r—9 r.

4. „თ̃ა მაისსა დ̃. წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა ირინესი, ჯ̃ჲ ა̃...“ 9 r—11 r.

5. „თ̃ა მაისსა ე̃. წმიდისა მოწამისა პელაგიაჲსი. ჯ̃ჲ ბ̃...“ 11 r—13 r.

6. „თ̃ა მაისსა ვ̃. წმიდისა და ნეტარისა იობ მართლისაჲ. ო̃რო ღ̃ღტყესა...“ 13 r—15 v.

7. „თ̃ა მაისსა ზ̃. გამოჩინებაჲ პატიოსნისა და ცხოველსმყოფელისა ჯუარისაჲ, რომელი გამოჩნდა ზედა წმიდასა გოლგოთასა, ჟამსა მესამესა დღისასა, ნათლისა სახედ კოსტანტინე მეფისა ზ̃ჲ, ძისა დიდისა კოსტანტინესსა. ჯ̃ჲ დ̃...“ 15 v—18 v.

8. „ს̃ნი გალობანი ცხოველსმყოფელისა ჯუარისანი. დ̃. გ̃ი...“ 18 v—23 v.

9. „თ~ა მაისსა ⱁ. წმიდისა და ყოვლად ქებულისა მოციქულისა და მახარებლისა იოანე ღმრთისმეტყუელისაჲ და წმიდისა მამისა ჩუენისა არსენის. ჴმაჲ ⱁ...“ 23 v—27 v.

10. „ს~ხნი გალობანი წმიდისა იოვანე მახარებლისანივე. უგ~ლბთსა დ...“ 27 v—28 v.

11. „ს~ხნი გალობანი წმიდისა იოვანე მახარებლისანი და წმიდისა არსენისნი...“ 28 v—31 v.

12. „მასვე დღესა წმიდისა მოწამისა აკაკისი. ჴ~ჲ დ...“ 31 v—34 v.

13. „თ~ა მაისსა თ. წმიდისა წ~წტყლისა ესიიაჲსი და წმიდისა ქრისტეფორესი. ჴმაჲ ⱁ...“ 34 v—39 r.

14. „მასვე დღესა წმიდისა და დიდებულისა ქრისტეფორესი. გ გ~რი...“ 39 r—42 v.

15. „ს~ხნი გალობანი წმიდისა ქრისტეფორესნი, თქმულნი დანიელ ქალკიდონელ მთავარებისკოპოსისნი. უგლბს. დ გ~რი...“ 42 v—44 v.

16. „ს~ხნი გალობანი წმიდისა ქრისტეფორესნი. დ გ~რი. უგ~ლბთსა...“ 44 v.

17. „თ~ა მაისსა ი. წმიდისა და დიდებულისა სიმონ მოციქულისაჲ. ჴ~ჲ დ...“ 45 r—47 r.

18. „თ~ა მაისსა ი. წმიდათა და დიდებულთა მოწამეთა ალფიოს, ფილადელფო და კჳრისესი. ო~რ ღ~ყსა. ჴ~ჲ ⱁ...“ 47 r—49 r.

19. „ს~ხნი გალობანი მათოე წმიდათანი. დ...“ 49 r—50 v.

20. „თ~ა მაისსა იⱁ. სატფურებაჲ კოსტანტინოპოლისაჲ და წმიდისა მოწამისა მუკისი. ჴ~ჲ ⱁ...“ 50 v—54 v.

21. „სხ~ნი გალობანი სატფურებისანი და წმიდისა მოწამისა მუკისნი. ჴ~ჲ დ...“ 54 v—57 v.

22. „თ~ა მაისსა იბ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ეპიფანე კჳპრელისაჲ და წმიდისა გერმანოს კოსტანტინეპოლელისაჲ, ო~რ ღ~ღყსა. ჴ~ჲ ⱁ...“ 57 v—63 v.

23. „თ~ა მაისსა იგ. წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა ეფთჳმე მთაწმინდელისა, ახლისა ოქროპირისაჲ, რომელმან განანათლნა ქართველნი თარგმანებითა წიგნთა კეთილთაჲთა. ჴ~ჲ დ გ~რი...“ 63 v—66 r.

24. „ს~ხნი ო~რ ღ~ტყჳ. გალობანი წმიდისა მამისა ეფთჳმისნი. ბ გ~რი...“ 66 r—70 v.

25. „მასვე დღესა წ~ისა მოწამისა ალექსანდრესი. ჴ~ჲ დ...“ 70 v—73 v.

26. „თ~ა მაისსა იდ. წმიდისა მოწამისა ღ~ჯკერისი. ო~რ ღ~ღს. ჴ~ჲ დ...“ 73 v—76 r.

27. „მასვე დღესა წმიდისა მოწამისა ისიდორესი. ჴ~ჲ დ...“ 76 r—78 r.

28. „მასვე დღესა წმიდისა მღდელმოწამისა მეთოდესი. დ...“ 78 r—81 r.

29. „თ~ მაისსა იე. წმიდისა მამისა ჩუენისა პახუმისი და წმიდისა თეოდორე განწმედილისაჲ. ჴ~ჲ ბ გ~რი...“ 81 r—85 r.

30. „თ҃а маисѕа ѳ҃з. წმიდისა ზაქარია წწ҃ლისѧ ათექუსმეტთაგანისაѧ. დ გ҃ი...“ 85 r—87 r.

31. „მასვე დღესა წმიდისა მღდელმოწამისა ელადისი და წმიდისა სერგი აღმსარებლისაѧ, რომელი იყო მამაѧ ფოტი პატრიაქისა. ვ҃ѧ ѧ...“ 87 r—93 r.

32. „თ҃а маисѕа ѳ҃ѕ. წმიდისა ანდრონიკე მოციქულისაѧ, რომელი იყო სამეოცდაათთაგანი. ო҃ო ღ҃ყსა. ვ҃ѧ დ გ҃ი...“ 93 r—95 r.

33. „მასვე დღესა წმიდათა მოწამეთა დავით და ტირიჭანისი, რომელნი იწამნეს სანახებსა სომხითისასა. დ...“ 95 r—97 v.

34. „მასვე დღესა წმიდათა მოწამეთა პეტრე, დიუნჯსი, ანდრია, პავლე, ირაკლი, პავლინე და ვენიდიმუ ათინას წამებულთაѧ...“ 97 v—100 r.

35. „თ҃а маисѕа ѳ҃и. წმიდათა მღდელმოწამეთა ავდა და ავდიოს ეპისკოპოსთაѧ და ათექუსმეტთა ხუცესთაѧ და ცხრათა დეაკონთაѧ, რომელნი დაწუნა უვალი, ნავითა მირაჲვიდოდეს კრებასა ნიკიისასა. დ. გ҃ი...“ 100 r—101 v.

36. „მასვე დღესა წმიდისა მოწამისა თეოდოტისი და წმიდათა შჳდთა ქალწულთაѧ. დ...“ 101 v.

37. „თ҃а маисѕа ѳ҃ѳ. წმიდათა მღდელმოწამეთა პატრიკი, პოლვიენუ, აკაკი და მენანდროჲსი. ვ҃ѧ ბ...“ 103 v—106 v.

38. „მასვე დღესა წმიდათა მოწამეთა ფილეტერი, ევიხიოტი, თეოტიმე და მათთანა ქალწულთაѧ. ვ҃ѧ ბ გ҃ი...“ 106 v—109 v.

39. „მასვე დღესა წმიდისა იოდასაფ ჰინდოთა მეფისაѧ. ვ҃ѧ დ გ҃ი...“ 109 v—112 r.

40. „თ҃а маисѕа к҃. წმიდისა მოწამისა თალელესი. ო҃ო ღ҃ყსა ვ҃ѧ ѧ...“ 112 r—114 r.

41. „მისივე წმიდისა მოწამისა თალელესნი. ვ҃ѧ ѧ...“ 114 r—117 r.

42. „მასვე წმიდისა სჱნი გალობანი. დ გ҃ი...“ 117 r—118 v.

43. „მასვე დღესა იჳლმისა წარტყჳენვაѧ. ѧ გ҃ი...“ 118 v—120 r.

44. „თ҃а маисѕа к҃ѧ. წმიდათა მოწაფეთა კოსტანტინე და ელენჱსი. ვ҃ѧ დ...“ 120 r—123 v.

45. „სჱნი გალობანი მათვე წმიდათა მოწაფეთანი. უგ҃ლბდსა, დ გ҃ი...“ 123 v.

46. „თ҃а маисѕа к҃в. წმიდისა იუდა მოციქულისაѧ. ო҃ო ღ҃ყსა ѧ...“ 125 r—127 r.

47. „მასვე დღესა წმიდისა მოწამისა ვასილისკოჲსი. ѧ...“ 127 r—129 v.

48. „სჱნი გალობანი მისივე წმიდისანი. დ გ҃ი...“ 129 v—131 v.

49. „თ҃а маисѕа к҃г. წმიდისა მღდელმოწამისა ქრისტეფორესნი ანტიოქიელ მამათმთავრისაѧ. ო҃ო ღ҃ტყვსა ვ҃ѧ დ...“ 131 v—135 r.

50. „მასვე დღესა წმიდისა მამისა ჩუენისა აღმსარებელისა მიქაელ სჳნადელ ეპისკოპოსისა. დ გ҃ი...“ 135 v—138 r.

51. „თ҃а маисѕа к҃д. წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩ҃ნისა სჳმეონ საკჳრველთმოქმედისაѧ. ვ҃ѧ ѧ...“ 138 r—145 v.

52. „სწნი წმიდისა სჳმეონის გალობანი. უგლბსა. ჴჯ ბ გი...“ 145 v—148 r.

53. სწნი გალობანი წმიდისა სჳმეონისნი. გ გი...“ 148 r—149 v.

54. „სხნი გალობანი წმიდისა სჳმეონისნი...“ 150 r—152 r.

55. „თა მაისსა კე. მესამედ თავის პოვნაჲ წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისაჲ. ჴჯ დ გი...“ 152 r—155 r.

56. „მასვე დღესა წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ფსიხაიტელისაჲ. დ გი...“ 155 r—156 v.

57. „თა მაისსა კჳ. წმიდისა კარპო მოციქულისაჲ, რომელი იყო სამეოცთაგანი ბ გი...“ 156 v—158 v.

58. „მასვე დღესა წმიდისა იუდა მოციქულისა, ძმისა უფლისაჲ. ჴჯ აი...“ 158 v—162 r.

59. „მასვე დღესა წმიდისა კლიმი გამომთქუმელისაჲ. ჴჯ დ გი...“ 162 r—163 v.

60. „თა მაისსა კჱ. წმიდისა მღდელმოწამისა თერაპონისი. ორ ღჳსა ჴჯ აი...“ 163 v—167 v.

61. „თა მაისსა კთ. წმიდისა მოწამისა თეოდოსიაჲსი. ჴჯ დ გი...“ 167 v—169 r.

62. „მასვე დღესა წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკიტა ქალკიდონელ ეპისკოპოსისაჲ. დ...“ 169 r—171 r.

63. „თა მაისსა ლ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ისაკ დალმატოჲსა. ჴჯ აი...“ 171 r—174 r.

64. „თა მაისსა ლა. წმიდათა მამათა ნისთერეონ და კატიანესი. ორ ღჳსა...“ 174 r—175 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ვითარცა პირველ ყრმათა შორის გარდამოჴდა ანგელოზი ღმრთისაჲ და საჴუმილი იგი შეაცურა, ეგრეთვე თქნცა მამანო პირველ...“.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერის აშიებზე, მრავალ ადგილას, საგალობელთა გასწერივ მიწერილია ასომთავრულით: „იოსებ“, „თეოფანე“, „გიორგი“, „ანდრია“ და სხვანი.

2. ხელნაწერის პირველი ორი ფურცელი სხვა ხელნაწერიდან არის. ეს ფურცლებიც ძველი ჩანს, XI—XII ს., შინაარსით საგალობლებია.

1711

კრებული. XI

196 ფ.: 18,5×15; ეტრატი; ტყავგადაკრული ტეიფრული ხის ყდა; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია; თავბოლონაკლული; აკლია მრავალი შიგადაშიგ; დაზიანებულია ფ.ფ.: 53—55, 66, 77, 94—95, 116, 138, 140—143, 152—153. 167; გადამწერი—ზაქარია (1 r); მომგებელი—პეჴრე (1 r); [XI ს].

[დიალოღონი, რომელ არს თხრობაჲ სულიერნი].—„... მადლითა და შეწევნითა ქ̃ესითა წინამდებარისა მის პირისათჳს ჴელვყოთ თქუმად, რამეთუ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იგი ხანიერი არს მომცემელი გულისჴმისყოფისაჲცა და სიტყჳსაჲ და თჳნიერ მისა არარას ჴელგუეწიფების გულისყოფად, არცა სიტყუად...“ 1 r—167 v.

შენიშვნა: „დიალოღონის“ დასასრული შესულია მომდევნო ხელნაწერში (H-1712) 1 r-დან—82 v-მდე.

[ცხორებაჲ და მოქალაქობაჲ წმიდისა და საკვირველთმოქმედისა მამისა ჩ̃ნისა ნიკოლაოს მთავარეპისკოპოსისა მირონ ქალაქისა, რომელ არს ქ̃ყ̃ნასა ლუკიისასა]. „...ჴორციელნი, არამედ სულიერი და წადიერებაჲ მათი... იყო აღსრულებად მცნებათა უფლისათა. ეწოდებოდა ღირსსა მას და ღმრთის მოყუარესა კაცსა ეტჳფანე...“ 168 r—196 v.

შენიშვნა: 1. „ნიკოლაოსის ცხოვრების“ დასაწყისი იხილე მომდევნო ხელნაწერში (H-1712, 82 v).

2. ხელნაწერის **კვ** და **კდ** რვეულები (162 და 167 ფ.ფ.) ნაკლულია. შემორჩენილია ამ რვეულების მხოლოდ პირველი ფურცლები. რამდენიმე ფურცელი აკლია **კე** რვეულსაც.

3. 167—168 ფურცლებს შორის აკლია 12 რვეული (**კვ**-დან—**ლთ**-მდე). ხელნაწერის ეს ნაწილი ცალკე წიგნათ არის აკინძული და აღწერილია H-1712 ნომრის ქვეშ.

ანდერძი (გადამწერისა, ასომთავრულით): 1. „წ̃იდაო ბ̃ენედიკტე, ადიდე მამაჲ ეფთუმი ამის წიგნისა გამომთარგმანებელი. შეიწყალე ნეტარი, რომელმან დიდი-თა წადიერებითა იხარკა და დაწერა და შეუნდვენ ყოველნი ბრალნი მისნი, ა̃ნ იყავნ ქ̃ს ზაქარიაჲ“. 44 v.

2. (ასომთავრულით): „წ̃იდაო მამაო გრიგოლ, მეოხ [ე]ყავ პეტრეს, სარწმუნოებით მოიგო... წ̃ნი იჳნა̃ნ. გლახაკისა ზაქარიაჲსთჳს ... ლოცვა ყავ“. 1 r.

3. „წ̃ო პეტრე, შეიწყალე პეტრე, ა̃ნ“. 130 r.

მინაწერები: 1. (ასომთავრული): „ღმერთო შეიწყალე ფრიად ცოდვილი ონოფრე. ა̃ნ“. 16 r; 4 r, 49 v, 151 r, 166 v, 189 v.

1712

კრებული. XI

84 ფ.; 18,5×15; ეტრატი; ტყავგადაკრული ხის ყდა, დახიანებული, შემორჩენილია მხოლოდ ზემო ყდის ნახევარი; დაწლილი; ნუსხური, დასწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია; თავ-ბოლონაკლული; ხელნაწერს შიგადაშიგაც აკლია; ეტრატი დახიანებულია, შემოცეცთილია თითქმის ყოველი ფურცლის კიდე; ამოვარდნილია ფ.ფ.: 1, 2, 24, 82—84; პაგინაცია დარღვეულია; გადამწერი—ზაკარია (82 v); მომგებელი—[პეტრე]; [XI ს.].

[დიალოღონი, რომელ არს თხრობაჲ სულიერი] „...დღესა ესრეთ რაჲ ვიტანჯებოდე და სრულიად მოუძლურდი და ჴუამალდი იგი ზ̃ღუამან ჴელთაგან წარიტაცა და დავშთი წყალთა შინა და მიუშუ თავსა ჩემსა სიკუდილად...“ 1 r—82 v.

„ცხორებაჲ და მოქალაქობაჲ წმიდისა და საკვირველთმოქმედისა მამისა ჩ̃ნისა ნიკოლაოს მთავარებისკოპოსისა მირონ ქალაქისა, რომელ არს ქ̃ყ̃ნსა ლუკიისასა. მირონ გამოითარგმანების სურნელება. ქრისტე ადიდე ეფთჳმე.

მამაჲ ჩ̃ნი.—ცხორებანი და მთქალაქობანი ღმერთშემოსილთა წმიდათა მამა თანი მსგავს არიან მაგალითითა მხატვართასა, რამეთუ ვითარცა იგინი განიცდიან პირველ [გამოსახულსა მას სახესა...]...". 82 v—84 v.

წყდება: „... და ჩ̃ნდაცა მოცემად სასყიდელი სიყუარულისაჲ, რომელნი შესუენებულთა მათ ძმათა ჩ̃ნთათჳს შეუყრდებოდით..."

შენიშვნა: „ნიკოლოზის ცხოვრების" გაგრძელება იხილე წინა ხელნაწერში (H-1711, 168 ფურცლიდან ბოლომდე), ხოლო ამ ხელნაწერის უმთავრესი ნაწილი წარმოადგენს „დიალოღონის" ფრაგმენტს, რომლის დასაწყისი შესულია წინა ხელნაწერში.

1713

გამოკრებილი თვენი. XIII—XIV

210 ფ.; 17×13,5; ეტრატი; ტყავგადაკრული ხის ყდა; შემორჩენილია მხოლოდ ქვემო ყდა; ყდის შიდა მხარეს დაკრულია ნაბეჭდი ბერძნული წიგნის ფურცელი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; თავბოლონაკლული; გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია, ტექსტი იწყება გ რვეულით, შიგნით აკლია ია რვეული; [XIII—XIV ს.]; დაზიანებულია ფ. ფ.: 48—74, 126, 158, 209—210; ამოვარდნილია: 210 ფ.; ჩამოტანილია ქქვთ. თაყაიშვილის მიერ ჭილიშის მონასტრიდან 1919 წელს.

[გამოკრებილი თვენი] „... თ̃ა ოკტომბერსა კ̃ვ. წ̃დ̃ისა და დიდებულისა მოწამისა დემეტრესი. ო̃რ ღაღატყავსა. ჴ̃ჲ ბ̃.—მამისაგან შობილი, ვითარცა მთიები ბრწყინევ შ̃ნ მამულსა შ̃ნსა..." 2 r—210 v.

წყდება: „... და შემდგომად ...დ̃ღსა კ̃დ იყუნეს მოწაფენი მისნი შინაგან და მათ თანა... და შევიდა ი̃ჴ კართა ჴშულთა და დადგა შორის მათსა და ჰ̃ქა..."

შენიშვნა: ხელნაწერი შეიცავს მთელი წლის საგალობლებს გამოკრებით.

1714

გულანი. XVIII

719 ფ.; 18,5×15; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა, ყდის შიდა მხარესათვის გამოყენებულია აბრეშუმი, ზემო ყდას აბრეშუმი მოჭილებული აქვს; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ხელნაწერის შუა ნაწილი დაშლილია, მრავალი ფურცელი ამოვარდნილი და დაზიანებულია; 253—258 ფ.ფ. სხვა ხელით არის დაწერილი; გადამწერი—გიორგი (286 r); შემკვეთი—მამია გურიელი (286 r) და გიორგი გურიელი (173 v); [XVIII ს.]; თავსამკაული: 1 r; მინიატურები: 185 r, 194 r, 198 r, 205 r, 213 v, 231 r, 235 r, 239 r, 249 v, 250 r, 261 r, 286 r, 269 v, 294 r, 305 r, 321 r, 326 v, 331 r, 337 v, 347 v, 360 v, 373 r, 393 r—v, 395 r, 400 r—v, 459 r, 462 r, 586 v.

1. „ტ̃პ̃იკონი საეკლესიო[ჲ]სა წესისაჲ კეთილადგანგებულისა წ̃ისა და ღ̃თშემოსილისა მამისა ჩ̃ნისა საბაჲს ლავრისაჲ, რომელი ესრეთ იქმნების სხ̃თაცა ყოველთა მონასტერთა შინა პალესტინისათა. განწეს[ებაჲ ღა]მისთევისაჲ.—

10. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. IV.

შემდგომად მზისა ... წარვიდეს კანდელაფტი და თაყ ნისსცეს წინამძ ღრსა. ამისსა შემდგომად აღვდეს და იწყოს რეკად მძიმესა ნელიად...“ 1 r—154 v.

შენიშვნა: „ტუპიკონს“ ერთვის შემდგენელ-გადამწერის ანდერძი: „სრულ იქმნა ტუპიკონი სრული და უნაკლოდ შეწევნითა ღ ვთა, მრავალთა ტუპიკონთა დედად ჭონებითა, რომელნი ჩემებრთა უდებთა და უვიცთა გ ერუფუნენს და აესუბუქნეს, ხო ლო მე გულს ვიდგინე წიგნისა სისრულისათჳს და რაჲცა აკლდა ერთგან შევყარე თავის თვისა ადგილსა და ესე უწყოდეთ, ვინცა სწერდეთ, რომელ უფრო სრულსა დედასა ვერ ჰპოებთ და რაჲცა აქა არა სწერია, სხ ვგან ნუ ეძებ, და თუ არა, ცუდად დაშურებით“. 154 v.

2. „დეკ ბრსა კდ. შობისა წინა დღესა დასდებელნი იბ. დ გ ი.—ბეთლემ განემზადე, შეიმკვებოდენ ბაგაჲ, ქუაბო, შეიწყნარე ჳეშმარიტებაჲ...“ 154 v—157 r.

3. „იანვარსა ე. წინა დღედ განცხადებისად დასდებელნი. ვ ჲ დ გ ი. დღეს ტაძრისა.—დღეს წყალთა იგი განგებაჲ წმიდა იქნების...“ 157 r—159 r.

4. „განგებაჲ დიდისა პარასკევისაჲ.—დიდსა პარასკევსა დაჰრეკონ ცისკრისა...“ 159 r.

5. „წესი და განგებაჲ, რომელი აღესრულების წ ა დიდსა პარასკევსა მეორესა ჟამსა დღისასა. დაჰრეკონ და შეკრბენ ლოცვად...“ 167 v—170 v.

შენიშვნა: „განგებას“ ერთვის ანდერძი: „ესე ორნივე ათორმეტნი დიდისა პარასკევისანი სუნკსარისაგან დამიწერიან მართალნი, სრულნი და შ ნიერნი. ამისა მწერალსა შეუნდოს ღმერთმან, ა ნ“. 170 v.

6. „ზანდუკი პარაკლიტონისაჲ რვათავე ჴმათაჲ...“ 170 v—173 r.

შენიშვნა: ზანდუკს ერთვის ანდერძი: „აჰა სრულად გ ჭს ზანდუკი პარაკლიტონისაჲ, გალობდი და ღმერთსა ჰმადლობდი“. 173 r.

7. «სადღესასწაულო».—„თ ა სეკდემბერსა აქუს დღე ლ. დღეთა ჟამი იბ და ღამეთა ჟამი იბ. თ ა სეკდემბერსა ა. დაწყებაჲ ინდიკტიონისა ესე იგი არს ახლისა წელიწდისა და ხსენებაჲ წ ისა სჯ ნ ჰალაბელისა...“ 174 r—403 v.

8. [პასქალია]· 404 r—v.

შენიშვნა: „პასქალია“ თავნაკლულია.

9. „ყოველთა წმიდათა კჳრიაკესა იწყებენ ვ ჲ სახარებაჲნი და პავლე სახარებისა სიძიებელი...“. 405 r—v.

10. „იბაკონი საღამისთჳონი ღ ისმშობლისანი საველრებელნი, ვ ჲ გ.—სასოო და შესაველრებელო ქ ნეთაო...“ 405 r.

11. „დასდებელნი საღამისთჳონი ნეტარიანთა ზედა...“ 406 r—407 r.

12. „ათერომეტნი სახარებანი აღდგომისანი, სახარებაჲ მათესი...“ 407 r.

13. „გამოავლინენი აღდგომისა ათერთმეტთა სახარებათანი...“ 411 r—415 v.

14. „დასდებელნი, რომელნი იგალობებიან წინა დღესა ქ ს შობათასა...“ 415 v—416 v.

15. „ათორმეტნი ქ ს შობისანი წინა დღით ქ ს შობისა, უკუეთუ მარხვისა დღე იყოს...“ 416 v—427 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

16. „წესი და განგებაჲ, რომელი აღესრულების წინა დღით წ[ა]ისა ღ[მრ]თისა გამოცხადებისაჲ. უკეთუ წინა დღე მარხვისაჲ დახუდეს მეოთხესა ჟამსა დღისასა, დაჰრეკონ და ილოცონ მზისა და სამჭამისაჲ, ჟამი პირველი მზისაჲ...“ 427 v—428 v.

17. „კ[ა]ცესა უძღებისასა, რომელ არს უწინარეს ჴორციელისა კ[ა]ცისა. დასდებელნი უძღებისანი...“ 430 r—433 r.

18. „ჴორციელისა შაბათსა ჴსენებაჲ საუკუნითგან წესუშნებულთა მამათა და ძმათა ჩ[ე]ნთა...“ 433 r—437 v.

19. „კ[ა]ცესა ჴორცთა აღებისასა ხსენებაჲ მეორედ მოსლვისა...“ 437 v—440 v.

20. „ესე საგალობელი იგალობების კ[ა]ცესა მწუხრითგან ვიდრე პარასკევისა გამოლ[ო]ცვადმდე...“ 440 v—443 r.

21. „ყველაერისა შაბათსა ჴსენებაჲ წ[მი]თა მამათა...“ 443 r—453 r.

22. [მარხვანი და ხატიკი]. „პირველსა შაბათსა წ[მი]თა მარხვათასა, ხსენებაჲ წ[მი]ისა დიდებულისა მოწამისა თეოდორესი...“ 453 r—678 r.

23. „დღე ორშაბათი წ[მი]თა მთავარანგელოზთა. ბ გ[ა]ი...“ 678 v—685 r.

24. „დღე სამშაბათი წ[მი]ისა ი[ო]ე ნათლისმცემელისა და სინანულისა. ბ გ[ა]ი...“ 685 r—691 r.

25. „დღე ოთხშაბათი წ[მი]ისა ღ[მრ]ისმშობლისა და ჯ[ო]ჳ. ბ გ[ა]ი...“ 691 r—694 r.

26. „ოთხშაბათსა გალობანი ჯ[ო]ისნი და წ[მი]თანი. უ[ა]გბა...“ 694 r.

27. „დღე ხუთშაბათი წ[მი]თა და ყოვლად ქებულთა მოციქულთა...“ 696 v—697 v.

28. „გალობანი წ[მი]ისა ღ[მრ]ისმშობლისანი სერობისად...“ 697 v—702 r.

29. „დღე პარასკევი ჯ[ო]ჳ და წ[მი]თა...“ 702 r—707 v.

30. „დღე შაბათი წ[მი]თა და სულთა. ბ გ[ა]ი...“ 707 v—715 r.

31. წ[მი]სა კ[ა]ცესა [საკითხავები]...“ 716 r—719 r.

ანდერძი: 1. „დაუსაბამოჲ და დაუსრულებელოჲ, განუყოფელო და შეურევნელო და მიუწდომელოჲ სამებაო სრულო და სრულებაოჲ ყოველთა არსთა არსებისაოჲ, რომლისაგან ეგე ძრწიან ყოველნი დაბადებულნი, ხილულნი და უხილველნი, რომელსა გმსახურებენ ყოველნი მჴედრობანი ცათანი, რომლისა მიმართ მოდრკების ყოველი მუხლი ზეცისათანი და ქ[ვ]ყნისათანი და ქ[რ]სკნელთანი და ყოველი ენაჲ დიდების გმეტყველებს წინ წ[მი]ნით მაგით უსაზღვროჲთა და გამოუთქმელითა დიდებითა. და ადიდე ორთავე შინა სუფევითა შენ მიერ დიდქმნილი და ძლევაჲშემოსილი, ყოვლადვე ზეშთა ამაღლებული პატრონი გ[ი]ორგი, ეგრეთვე თანამეცხედრე მათი დ[ე]დოფალი პატრონი ელენე და ძენი მათნი მშჯდობით აღზარდენ სიმრავლესა შინა წელთასა და მრავალმცა არიან წელნი ცხოვრებისა მათისნი, რომლისა ბრძანებითა აღიწერაჲ წ[მი]ე ესე და განმანათლებელი წიგნი ტუბიკონი, მოსაჴსენებელი წ[მი]თა და შემამკობელი კათოლიკე ეკლესიათა და წ[მი]თა დღესასწაულთა განმაშუშნებელი, შენ უბუჯად მომცემელო ნიჭთაო, მიეც სასყიდელი შრომათა მ[ო]თა, ა[მე]ნ“. 173 v.

2. „ჵ[ე] ღ[მრ]თ შეიწყალე ცოდვილი ამისი მუშაკი გ[ი]ორგი“. 286 r.

3. „გათავდა წ[მი]ე ესე წიგნი სადღესასწაულო შეწევნითა ღ[მრ]თისათა და ბრძანებითა გ[ი]ორგ[ი]ი[სა] პატონისა მ[ა]მ[ი]ა[სა]თ, მრავალჟამსა არიან დღენი და წელნი ცხოვრებისა მისისანი აქა და უმეტეს წინაშე ჳ[ა]ნს, ა[მე]ნ“. 403 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

4. „ველი საბრალოჲ მწერალისა მიწათა შინა ლპებისა, ხოლო ნაწერი მისი ჴელ-ჴელ ქართა ვიდრე უკᲀი, არ̃. ვაჲ, წყლო, ვაი, ზღუაო, ვაი, ნამუშაკეო და ნაჭირნახულევო, ვინ გაგშინჯავს და ვინ შეიტყუებს წრს საქმესა“. 404 v.

5. „ოᲀ ქ̃ე, მ̃ფო დიდებისაო, ადიდე ორთავე შინა სუფეცათა გ უ რ ი ე ლ ი ბატონი მ ა მ ი ა აჰა და უმეტეს წინაშე წრსა, რომელსა ჰხებავს და სორის წრისა ამის წიგნისა აღწერა საქებელად და სადიდებელად თᲀნდა საოხად და გამოსახსნელად სულისა მისისათჳს დღეს მას დიდსა მეორედ მოსლვასა წრისასა ამან“. 429 v.

6. „დაუსაბამოო, დაუსრულებელო, განჴყოფელო, შეურევნელო, მიუწდომელო სამებაო, სრულო და სრულებაო ყოველთა არსთა არსებისაო, რომლისაგან ეგე აწიშვის და ძ̃ოჲს ყოველი დაბადებული, რომელსა ეგე გმსაზურებენ ყოველნი დაბადებულნი, რომლისა მიმართ მოდრკების ყოველი მუჴლი ზეცისათანა, ქ̃ყისათანა და ქ̃სენელთანა და ყოველი ენა დიდების გმ̃ტყჳს წ̃ე წ̃რთა მაგით უსახღვროებათა და გამოუთქმელითა დიდებითა. ადიდე ორთავე შინა სუფეცათა აჰა და უმეტეს წინაშე წრსა წ̃ნ მიერ დიდ ქმნილი და შენ მიერ გამორინებული და ყოველთა მისთა შემდგომთა უპატიოსნესი და უწარჩინებულესი სახელით გ უ რ უ ლ ი ბატონი მ ა მ ი ა და დედოფალი ბატონი ..., რომელმან ინებაჲ, იგუღა და იგულისმოდგინა და აღაწერინა წ̃ჲ ესე და სულთა განმანათლებელი წიგნი ყოვლითა ქეთილითა აღსავსე შემამკობელად და განმანათლებელად თᲀნდა საოხად სალხენელად და გამოსახსნელად სულისა მათისათჳს დღეს მას მეორედ მოსლვისა შენისასა, ოდეს იგი მიაგებდე თითოეულსა კაცად კაცადსა საქმეთა მისთაებრ. წ̃ნ, მ̃ფო ცათაო, წ̃ნ მეფეო ცათაო, მიანიჭე სასუფეველი ცათა და დაუმკჳდრე სასყიდელი შრომათა მათთა ვიდრე აწ და უკუნითი უკუნისამდე, არ̃ნ“. 715.

მინაწერები: 277 r. 330 r, 377 r, 404 v, 596 r, 502 r.

1715

ლოცვანი. XVIII

367 ფ.; 15,8×12,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტივიფრული ხის ყდა; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინჯრით; თავბოლონაკლულია; 226 ფურცლის შემდეგ ხელნაწერი დაშლილია, ძლიერ დაზიანებულია, აკლია შიგადაშიგ; გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია; რესტავრირებულია ფ.ფ.: 7, 149; 223-ე ფურცელი სხვა ხომისაა, სხვა ხელნაწერიდან არის; ამოვარდნილია ფ.ფ.: 226—252; დაბეჭდილია ფ.ფ.: 247, 365—268; [XVIII ს.]; ჩამოტანილია ეკვთ. თაყაიშვილის მიერ ხოტევის ეკლესიიდან 1919 წელს.

[ჭამნი] „...და ესე შეერდომილნი ლოცვანი შეურდი, თუმცა მე განმსჯის. ღმერთო ჩემო და მეუფეო ჩემო, გმადლოს შენ ყოველთა მათ კეთილთათჳს, რომელნი გიქმიან და იქმ ჩემ ზედა...“ 1 r.

წ უ დ ე ბ ა: „... რომელი კეთროვანი სიტყჳთ განჰკურნე... რაჲ გნებᲀვს განწმედნი და განწ̃მდა... თჳს მეცა გეევედრები...“ 367 v.

შენიშვნა: „ლოცვანი“ შეიცავს: „ლოცვაჲ მოურნეთა და მოღ̃წეთა“. 2 r—v; „ლოცვაჲ დღითი დღე სათქმელი ცთომათათჳს შემდგომად სჯრობისა წოლისა ჟამსა, თქმული წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა ე ფ რ ე მ ი ს“. 3 r—4 r; „ჟამნი შუალამისნი, თქმული ი ო ს ე ბ გამომეტყველისაჲ“. 13 r—23 r; „ლოცვაჲ წმ̃ინდისა ბ ა ს ი ლ ი ს“ 23 r—24 v; „იბაკონი წ̃ისა ღ̃ისმშობლისანი, თქმული რ ო მ ა ნ ო ზ მ გ ა ლ ო ბ ე ლ ი ს ა“. 155 r—168 r; „ლოცვა ზიარებისა, თქმული წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა დიდისა ბ ა ს ი ლ ი ს ა“. 168 r—171 v; „ლოცვა ზიარებისა, თქმული წ̃ისა ი ე რ ო ქ რ ო პ ი რ ი ს ა“.

171 v—174 r; „ლოცვაჲ წ̃ისა ბ ა ს ი ლ ი ს ი გულისთქმისათჳს“. 176 r—183 v; „ლოცვაჲ ყოველთა შჯდეულთა დღეთა, თქმული წ̃ისაჲ ე ფ რ ე მ ი ს ი კ ̃ესი“. 184 v—227 r; „ლოცვაჲ განთიად და მიმწუხრი სათქმელი, თქმული წ̃ისა ი ̃ნე დ ა მ ა ს კ ე ლ ი ს ა“. 241 v—243 r; „თ̃ა იბაკონი საწელიწდონი“ 259 r—339 r; „ოხითა იბაკონი მარხვათა და ხატიკათანი მეზვერისა და ფარისეველისანი“. 339 r—367 v.

1716

დავითნი. XV—XVI

166 ფ.; 13,7×10; ეტრატი, 123—166 ფ.ფ.—ქალაღდი; ტყავგადაკრული ხის ყდა, დაზიანებული; თავბოლონაკლული, აკლია შიგადაშიგ (163-სა და 165 ფურცლებს შორის); დასაწყისი და ბოლო დაშლილია; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია; ქალაღდი დაზიანებულია, ფურცლები რესტავრირებულია; ამოკვარდნილია ფ.ფ.: 123, 124, 129—131; დაზიანებულია ფ.ფ.: 36—37, 42; [XV—XVI ს.]; ჩამოტანილია ეკვთ. თაყაიშვილის მიერ ჰელიშის მონასტრიდან 1919 წელს.

[დავითნი] „...რა ჟამს უკუნ იქცეს მტერი ჩ̃მი, მართლ უკუნ მოუძლურდენ და წარწყმდეს პირისაგან შენისა...“ (9, 3). 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... აქებდენ სახელსაჲ მისსა განწყობითა, ბობღნითა და ს̃ფნითა უგალობდენ მას...“ (149, 3).

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი დაწერილია ორი სხვადასხვა ხელით.

2. „დავითნის“ დართული აქვს: ჲ. „გალობანი“. იწყება: „უგალობდეთ უფალსა, რამეთუ დიდებით დიდებულ არს“. 155 r—164 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... დ̃ბჲ მ̃ფო წ̃თა...“.

ბ. „გალობაჲ წ̃თა სამთა ყრმათა“. 165 r—166 r.

გ. „გალობაჲ ...ღ̃თისმშობლისა“ 166 r—v.

ვ. ფსალმუნთა შორის ჩართულია ლოცვები: „ლოცვაჲ ღ̃ისსა მამისა ჩ̃ისა ნ ი კ ო ნ ი სი“. 11 v—12 v; „ლოცვაჲ წ̃ისა ი ̃ნე ო ქ რ ო პ ი რ ი ს ა“. 19 v; „ლოცვაჲ ღ̃ისსა თ ე ო დ ო რ ე ს ი“ 35 v; „ღ̃ისსა მამისა ჩ̃ისა დიდისა ი ო ა ნ ე კ ი ს ი“ 70 v; „ლოცვაჲ... ი ̃ნე ო ქ რ ო პ ი რ ი ს აჲ ცოცხლთათჳს და მიცვალებულთა და ყოველთა ქ̃რისტეანეთაჲ“ 90 r—118 v; „ს̃ხჲ ლოცვაჲ წ̃ისა ი ̃ნე ო ქ რ ო პ ი რ ი ს აჲ“. 143 v—144 r.

მინაწერები: 7 v, 10 v, 12 v, 45 r, 53 r, 62 v, 77 v, 78 r, 81 v, 147 v, 155 v.

1717

დავითნი. XV—XVI

233 ფ.; 14×11; ეტრატი; უყდო. ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; თავწაკლული; ხელნაწერი რესტავრირებულია ქაღალდით: ფ.ფ. 1—3, 6—8, 19—22; დაზიანებულია ფ.ფ.: 1—3, 5, 90, 92, 228; [XV—XVI ს.].

[დავითნი] „... იტყოდა კაცად-კაცადი მოყუასისა მიმართ თჳსისა ბაგითა ზაკუეთა გულსა შინა და გულსა შინა იტყოდა ბოროტსა...“. (11, 2) 1 r—215 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. „დავითნის“ გარდა ხელნაწერში შესულია: ა. [ლოცვა] „წყალობისა მბრძოლისა მწედართმთავრისა სძლეველთა, ვითარცა ქსნილნი ძჳრთაგან, სამადლობელთა აღსწერეთ ღ[მ]ისმშობელო ქალწულო...“ 218 r—228 v; ბ „ლოცვა დღითი-დღე სათქმელი ყოველად წ[მ]ისა ღ[მ]ისმშობლისა მიმართ, წ[მ]თუ გსურის ხილვად მისი ჴსმა სულისა წ[მ]ისა განყოფისასა.—შეიწყნარე აწ დიდებულო დედოფალო ჩ[მ]ო საბიერო გლახაკი ვედრებად ჩ[მ]ი...“ 229 r—232 v.

2. ხელნაწერს დართული აქვს „სულთა მატიანე“: „წელთა დასაბამიდგანთა ექუსათას ცხრაას ოთხმოცდაორსა, ოკდონბერსა ათსა, მწ[ჳ]ხრი კ[ა]ცსა ორწაბათად განთენდებოდა, ძმაჲ მათი მწ[ჳ] ახოჳანი, ღ[მ]ის მოყ[ჳ]რე ბ[ა]ადურ ამიერ სოფლით მიიცვალა და ღ[მ]ჲ მიჳიდა წ[მ]ისა ოცდაერთისა.

წელთა დასაბამითგანთა ექუსათას ცხრაას ორმოცდაჩ[ჳ]ტმეტსა, დეკენბერსა თურამეტსა, დღესა პარასკ[ჳ]ესსა დედაჲ მათი ღ[მ]ისმ[ო]ყ[ჳ]რე, ობოლთაჲ და გლახაკთა შემწ[ჳ]ალე, მცგავსი წ[მ]თა დედათა პ[ა]ტრონი დედისიმედი განვიდა წარმავალისაჲ ამისაგან და მივიდა საუკუნეთა მათ წ[მ]არუგელთა წ[მ]ისა ორმოცდათორმეტისა.

წელთა დასაბამითგანთა წ[მ]დათას და ექუსსა, ივლისსა ერთსა, დღესა კ[ა]ცსა მიმწუხრი, მამა მათი მწ[ჳ] ღ[მ]ისმ[ო]ყ[ჳ]რე, სახელგანთქმული სრ[უ]ლთა და საკ[ა]ცობითა ყოველთაგან ზნითა შემკ[უ]ბ[ე]ული პ[ა]ტრონი ყ[ჳ]რე ამიერ სოფლით გარდაიცვალაჲ და წარვიდა სავანეთა მათ საუკუნეთა წ[მ]ისა ოთხმოცდაორისასა, დღე აკ[ა]დ ორმოცდათხუთმეტი, რომელისა საუკუნოჲ იყოჳნენ ჴსენებაჲ მათი.

წელთა დასაბამითგანთა წ[მ]დიათას და რვასა, მაისსა ექუსსა, დღესა ოთხ[ჳ]შაბათსა, ჟამსა მეექუსესა დღისასა პირმ[ო]შ ძმა მათი ღ[მ]ისმ[ო]ყ[ჳ]რე, მჴნე, უძლეველი, მ[ჳ]ედარი, განთქმ[ჳ]ული, ახოვანი ბრძოლათა შინა, ყოვ[ე]ლთ[ჳ]ურთ და ყოვლადვე უმჯობისი ყოველთა კ[ა]ცთა აჳ ჟამისათა, სრული სალ[ო]თთაჲ შინა სკ[ა]ცობათა პ[ა]ტრონ-მან ქაიხოსრო განვლოჲ მდენი ესე და წარმავალი საწუთოჲ და ღ[მ]ჲ მივიდა რომლისაცა ტრფიალ იყო და სუროდა, წ[მ]ისა ორმოცდაცამეტ[ი]სა, რომლისა საუკ[უ]ნოჲსა არს ჴსენებაჲ მათი.

წ[მ]ეთა დასაბამითგანთა წ[მ]დათას ოცდასამსა, ივნისსა ხუთსა, დღესა სამ[შ]აბათსა ჟამსა მზის მოსლვისასა ძმაჲ მათი ღ[მ]ის მ[ო]ყ[ჳ]რე მჴნე, უძ[ლ]ეველი]..“ 232 v—233 v.

ანდერძი (მთარგმნელის გიორგი მთაწმიდელის): „ანდერძი გიორგი მთაწ[მ]იდელისაჲ თარგმანებისათჳს დავითისა: წ[მ]იდანო და ღ[მ]თ[ი]სმოსილნო მამანო და ძმანო, რომელნიცა ამათ წ[მ]იდათა დავითთა მიემხჳნეთ, ესე საცნაურ იყავნ ყოველთა, რამეთუ ფრიადითა იძულებითა წ[მ]ა და სულიერთა მამათა ჩ[მ]თა-თა ვთარგმენ ესე დავითნი ახლად ბერძ[უ]ლისაგან ქართულად, მე გლახაკმან გიორგი, უღირსმან ხუცეს მონაზონმან, ფრიადითა ჴირითა და რუდუნე-ბითა, თჳთ იცის ღ[მ]ერთმან, მრავალთა ბერძ[უ]ლთა დედათა და დავითის თარგმან-თაგან ჴრიადითა გ[ა]მოწუღილებითა და გამოძიებითა. აწ გეგვედრები ყოველთა, რომელნიცა მიემთხჳნეთ წ[მ]იდათა ამათ დავითთა, რაჟამ ჩ[ე]ნთჳს ლოცვაჲ ჰყოთ და ვინ სწერდეთ, ვითა აჳა ჰპოოთ, ეგრეთვე შეუცდომელად დასწერადით, ხუცე ჩაუთავდეს, ხუცი დააკლებთ. ჩ[ე]ნ რომელი ჯერ იყო ჩაგჳთავეს და რომელი ჯერ იყო დაგჳკ-ლიაჲ, ვითა ჩ[ე]ნსა ენაჲსა მოჴვიდოდა და წესი საქმისა ეძიებდა. ხუცი დონ-ანსა დააკლებთ, ხუცი რამეთჳსა. და ესე ეგების გონ[ე]ირისაგან გულისჴმის ყოფად, რომელ იგი დონ-ანი ჩ[ე]ნცა ვიცოდეთ და თუმცა რას ანებებდა გინაჲ იგი, გინაჲ სხ[ჳ]ა, რ[ა]ცა სიტყ[ჳ]ა არაჲ დაუტეობდით, არცა აღმოვჰჭოცდით. ხოლო წ[მ]კთუ ვიმცა ამას ჩ[ე]ნსა შრომით და რუდუნებით ქმნილსა და ყოველითა ჴ[ე]შმარიტებითაჲ საცსესა ნაშრომსა და აღწერილსაჲ არაჲ ჯერ იყოს და კ[ე] იცოდის, ანუ ღ[მ]ერ, გინაჲ ო[ტ]ი ანუ თუ ღ[მ]ერთი და უფალი, გინდაჲ თუ რ[ი]ტორიცა იყოს ანუ ფილისოფოსი, მაშა ჩ[ე]ნსა ნაშრომსა ზედა ნუ ბრძ[ო]ნობს, ახლად თჳთ ვითა გინდა თარგმნენს სხ[ჳ]ანი დავითნი, არას გზრუნავ და თუ ქართულთა დავითთა დასწერდეს, ჯ[ე]ი აქუს და კ[ა]ცრთ-ხევაჲ, რომელმან კ[ა]ლაჲ ჩ[მ]ი დავითი გინა ზეპირით იძალოს, გინაჲ ესე მრავლითა

სისხლითა თარგმნილი ჩ~მი წინაჲ დაიდვას და დავითსა რაჟუნად და ზე-ქუშ ქცევად დაუწყოს, საწჯელი მიჰჴადენ ღმერთმან დღესა მას საშინელსა საწჯალისასა. და ვინ ამათ ჩ~მთა დავითთა დასწერდეს და ესე ჩ~მი დაწერილი არა დაწეროს, ღმერთსა მან გასცეს პასუხი. უ~თუ მე გლახაკმან ესე ოდენი ჰირი ვნაზე და ესე უსასყიდლოჲ მარგალიტი არა დავიცვენე აღწერად განძართლებლად მკითხველთა და მსმენელთა მას ამათ ორთაჲ სიტყ~ა დაწერად რად ხარ აც. და წმიდასა მამასა ეფთჳმის ნუ ვინ იმოწმებს. წმიდამან მამამან დავითი თარგმანა და მწყრალსა ვისმე მისცა დაწერად და მან განრყუნა და უჯმარ ყო, მიეცითგან ს~ზჲ აღარაჲ თარგმნა. არამედ ქართულნი დავითნი თანა ესხნიან და სადა სიტყ~ა ეჴმარებოდის, მუნით იწამოს. და ამათისა ჭეშმარიტებისა მოწამედ და სიმართლისა მყავს ყოველი საბერძნეთი და ყოველი ბერძულნი დავითნი და ვის არა ჰრწმანდეს—შეაწამენ". 215 v—217 v.

მინაწერები: 145 r.

1718

ზატიკი. XIII

189 ფ.; 23×17,5; ეტრატი; ტყავგადაკრული, ტვიფრული ხის ყდა; ზედა ყდის საცავ ფურცლად აქცს ნუსხურით ნაწერი ქაღალდის ფურცელი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; თავბოლონაკლული; გაარნია რვეულებრივი სათვალავი; დაზიანებული ფ.ფ.: 1—2, 186—189; [XIII ს.]; ჩამოტანილია 1919 წ. ექვთ. თაყაიშვილის მიერ ხოტევის ეკლესიიდან.

[ზატიკი] „...და აღსდეგ ღ~ივ შუ~ნრ[დ] და აღადგინე ნათესავნი კაცთანი, ყ~დ ძლიერო,..." 2 r—189 v.

წყებაჲ: „...სხ~ნი გალობანი ყ~ლთა წ~თნი... პირველისა მის სიკეთისა ელვარებითა განშუ~ნდით და მნათობ დაუვალ იქმ~ნით თ~ქნ, და ცად..."

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი შეიცავს აღდგომის საგალობლებს.

2. აშიებზე აჭა-იქ საგალობლების ავტორთა სახელებია მიწერილი: „ი~ე" 159 v, „გერმანოს" 160 r და სხვა.

ანდერძი (შემწირველისა): „ხ~ე ესე პასქეი მე კ~ნდელაკმან გაბრიელ შემოგწირე წ~ნ ჩ~სა სასოებაჲსა ზ~ტსა ღ~თებისასა, რათა არა მომაგო მსგავსად ნაცოდვათა ჩ~თა და აღმისუბუქოს ტ~ჯრთმძიმობაჲ ჩ~ი და ვინცა ესე ამ ჩ~სა ბატონისა საყდარსა გამოსწეროს, ჩ~ის ცოდვისაჲ პასუხი მან მომცეს დღესა მას დიდსა განკითხვისასაჲ" 162 v.

მინაწერები: 1. (მხედრული) „ქ. მღდელი გაბრიელ ვიგრძნობ და ვიკითხავ, ვინც შენდობა ბრძანოთ, თქვენცა შეგინდოს ღმერთმან". 115 v—116 v.

2. „ქ. ღმერთო, ამ პატიოსანის საყდრის გელათის გენათელი ნიკოლოზ ცოცხლით ცხონებით დაიცევ. რაჟამს იგი გარდამოხდა და ენანი შეურიენა, მიმოდაყენა მაღალმან ნათესავნი, ხოლო რაჟამს ცეცხლისა ენანი განშყენა და ერთბამად მოიყვანა, ამისთვისცა ერთობით ვადიდებდეთ სულსა ყოვლად წმიდისა თანასწორს მამისა, ძისა". 170 v—171 r; 14 v, 90 v, 91 r, 150 v, 164 v—165 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1719

კურთხევანი. 1667

298 ფ.; 24,5×20; ქაღალდი; უყდო; წუსხური, დასაწყისები და მთავური ასოები სინგურით; ნაკლული; დახიანებულია: 297—298 ფ.ფ.; ამოვარდნილია: 293—294 ფ.ფ.; გააჩნია რეგულბრივი სათვალავი; გადამწერი—მღვდელი გაბრიელ ბოყუნავა (298 r—v); შეწყვეთა—მოძღვართმოძღვარი წალენჯიხელი ილარიონი (298 r—v); ადგილი—წალენჯიხის მონასტერი (298 r); 1667 წ. (298 r).

«კურთხევანი»—„... ეჰაჲ რომელი მსგავსად მკუდრისა ჴსულოსაჲ. დაწსნილ ვარ და სარეცელსა სასოჲწარკუშთისასა მდებარე ვარ...“ 1 r—297 v.

შენიშვნა: 1. კურთხევანის შედგენილობა. „განგებაჲ მონაზონის კურთხევისა ესრეთ არს...“ 15 r—16 r. „კურთხევა მონაზონისა ბერძულად თქმული წმიდისა ბასილი მთავარეპისკოპოსისა...“ 16 v—25 r. „წესი და განგებაჲ წმიდისა და ანგელოზებრივისა სქემის კურთხევისა, თქმული წმიდისა დიდისა ბასილისი..“ 25 r—44 r. „გალობანი სულთა ბრძოლისანი მიცვალებადსა ზედა...“ 44 r—74 r. „ლოცვაჲ განკითხვასა სულთა ბრძოლისასა...“ 74 r. „ლოცვაჲ კათოლიკე კაცისათჳს, რაჟამს ჭირსა შინა იყოს...“ 74 v. „პანაშვიდი მიცვალებულთანი...“ 74 v—80 r. „განგებაჲ მწუხრისა კჭრიაკესა და დღესასწაულთაჲ კვერექსთა და ლოცვათაჲ...“ 80 r. „ლოცვაჲ ეკლესიისა საფუძველის დადებისა...“ 87 v—100 v. „წესი, რომელი აღესრულების წმიდასა ზედა ტრაპეზსა, შეირყოის რაჲ გინა მოიშალოს პირველისა დამყარებისაგან...“ 101 r—v. „კურთხევაჲ ოდიკისა...“ 101 v—102 v. „ლოცვაჲ ჴელთდასხმისა წინამძღრისაჲ...“ 103 r—v. „ლოცვაჲ ჴელთდასხმისა წოვნის მეთხუელისასა და მგალობელისასა...“ 103 v—104 r. „ლოცვაჲ ჴელთდასხმისა კერძო დ'კნისასა...“ 104 r—105 r. „ლოცვა ჴელთდასხმისა მღდელისასა“. 106 r—108 r. „ლოცვაჲ ჴელთდასხმისა ეპისკოპოზისასა...“ 108 r—109 v. „ლოცვაჲ მოძღრისაჲ, თქმული წესი ბასილი კესარიელისა...“ 109—111 r. „განგებაჲ ბაიას კურთხევისა...“ 119 v. „განგება ფერჭობანისა ...“ 120 r—123 v. „განგებაჲ მჳსლთმოდრეკისა წა მარტჳლისა, თქმული წა მამისა ჩ'ნისა ბასილი კესარიელ ეპისკოპოზისა...“ 123 v—134 r. „პარაკლისი ახლად იარგმანილი (!) ბერძულისა წესითა, სავედრებელი ყოველად წმიდისა ღ'ისმშობლისაჲ...“ 134 r—139 v. „კურთხევა პურთაჲ ღამისთვად, ოდეს საკმარ იყოს და გუნებოს...“ 140 r—142 v. „ლოცვა სამკალსა ზედა...“ 144 v. „ლოცვა დანერგვასა ვენაჳისასაჲ...“ 144 v—145 r. „ლოცვაჲ სოფლადსა ყორძნისაჲ...“ 145 r—v. „ლოცვაჲ ყორძნისა ეკლესიასა შინა, რაჟამს ეგულებოდის ჭამა...“ 145v. „ლოცვაჲ ყოველსავე ნაყოფსა ზედა...“ 149r—v. „ლოცვაჲ ტარიგსა ზედა, რაჟამს შესწორებდის ეკლესიად...“ 150 r—152 v. „ლოცვა ძრჳსთჳს.“ 152r—v. „განგება, რომელი აღსრულების უწჳნამორბისათჳს...“ 153 v. „ლოცვაჲ შეხჳევისათჳს ჭაერთასა...“ 160 r. „ლოცვაჲ წმიდისა და დიდებულისა მოწამისა ტ'რ'ფონისი, ყოველისაჲვეთჳს ვენაჳისა, ყანისა და ბოსტნისა...“ 160 r—162 v. „განგება ძმობილობის...“ 162 r—163 v. „ლოცვა ოდეს იშჳილებდეს ვიმ...“ 163 v. „უკეთჳ თაჳი აჴენებდის ნაშრომთაჲ...“ 165 r. „ლოცვაჲ წჳა და დიდებულისა მოწამისა მ'რ'ნისი, ყრისა სნებისათჳს პირუტყუთასაჲ...“ 170 v—172 r. „ლოცვაჲ ვნებულსა ზედა მტერთაგან...“ 172 r—v. „ლოცვა წ'ისა ბასილისი მაოტებელად ყ'ველ არაწ'ისა სულისაჲ...“ 173 r—176 r. „მისივე ფუცება ღელვაგდუმბულსა ზედა სულთაჲ ზედა მიერ არაწმიდათა...“ 176 r—180 r. „ლოცვაჲ წმიდისა ი'ე ოკ'პ'ირ'ისა, სულთათჳს არა წმიდათა...“ 180 r—182 v. „კურთხევაჲ დადგენასა დედათ დ'კნისასაჲ...“ 190 v—191 r. „წესი და განგებაჲ, რომელი აღესრულების კურთხევისაჲ მეფეთასა...“ 191 r—203 v. „კურთხევა ერისთვისაჲ...“ 203 v—205 v. „კურთხევაჲ ცოტას ერისთჳსაჲ...“ 205 v—206 v. „კურთხევა მიჰრონისა დიდსა ხუთშაბათსაჲ, რომელი იქმნების პატრიარქისა მიერ, შემდგომად აღსრულებისა...“ 206 r—208 v. „ლოცვაჲ წ'ისა ი'ე ოკ'რ'ტი-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რისა აღსარებისათჳს ცოდვათათჳს (!) და სინანულისა.:." 209 r—212 v. „ლოცვა ზიარებისაჲ, თქმული წ~ისა ნეტარისა მამისა ჩ~ნისა ი~ ო~ქ~რ~ო~პ~ი~რ~ი~ს~ა~ჲ..." 212 v. „ლოცვა ზიარებისათჳს, თქმული წ~ისა მ~ა~რ~კ~ო~ზ მონაზონისაჲ..." 214 r—215 v. „იბაკონი ყოვლად წმიდისა ღ~ისთისმშობლისანი, რომელ არს დაუჯდომელნი, ხოლო ბერძულად აკათისტო ეწოდების..." 222 v—233 v. „თუ ვითარ ჯერარს შეწყნარებაჲ, რომელი ჰ~ოანოთაგან სარწმუნოებასა ქ~ნ~ეთასა მოუჯდებოდის..." 234 r—241 r. „წესი, რომელი იქმნების მოქცეულსა ზედა სარკინოზთაგან წ~ისა მომართ და ჭეშმარიტებისა სარწმუნოებისა ჩ~ნ ქ~ეანეთასაჲ..." 241 r—246 v. „შეწყნებანი იაკობიტელთაჲ და ყოველთა ერთბუნებიანთა, რომელთა თანა არიან სომეხნიცაჲ..." 247 r—250 r. „წესი და განგებაჲ მათ ზედა, რომელნი წვალებისაგან მართლმადიდებელობად მოიქცენ..." 250 r—254 r. „წ~ისა და ნეტარისა მამისა ჩ~ნისა მ~ე~თ~ო~დ~ი კ~ო~ს~ტ~ა~ნ~ტ~ი~ნ~ე~პ~ო~ლ~ე~ლ მთავარ ეპისკოპოსისაჲ და მოწ~ისა განწესებაჲ, თუ ვითარ ჯერარს შეწყნარებაჲ თითოეულისა ჰასაკისა შინა ყურისყოფისა ბრალთა შთავრდომილთაჲ და ქ~ეანობად მოქცეულთა..." 254 r—258 v. „ყოველად ბრძნისა ე~ვ~ს~ტ~რ~ა~ტ~ი~ო~ს~ ი~კ~ო~ე~ლ მ~ი~ტ~რ~ო~პ~ო~ლ~ი~ტ~ი~ს~ა მოსაჴსენებელი შემოგბილი (!), თუ ოდეს ჰრომნი და ეკლესიანი მათი და რასათჳს საღმრთოთა აღმოსლვისა ჭ~კ~ლ~ე~სიათაგან გ~ი~ი~პ~ი~რ~ნ~ე~ს..." 258 v—268 v. „ძეგლის წერაჲ სარწმუნოებისაჲ, რომელი აღწერეს წ~ჱთაჲ მამათაჲ კ~ო~ნ~ს~ტ~ა~ნ~ტ~ი~ნ~ე~პ~ო~ლ~ს~ს შეკრებილთაჲ წ~ჱთაჲ ხატთაჲ თ~ჳ~ს~ნ~ი~ს~ც~ე~მ~ი~ს~ა~მ~ა~თ~ს კ~ა~ს~ა~ჲ წ~ჱთაჲ მარხვათასაჲ..." 269 r—278 r. „აღვსებასა დღესა შემდგომად ცისკრის გამოლოცვისა და ამბორის ყოფისა წ~ა~რ~ი~კ~ი~თ~ხ~ო~ნ ესე საკითხაჲ, თქმული წმიდისა მამისა ჩ~ნისა ი~ ო~ქ~რ~ო~პ~ი~რ~ი~ს~ა..." 278 r—282 v. „გალობანი შუაღამისნი..." 282 r—288 v. „პანაშვიდი ცოცხლისათჳს.." 288 v—297 v.

ანდრძი: „დიდებაჲ ღ~ჱსა ყოველსა მპყრობელსაჲ, სამგუამოვანით ცნობილსა და ერთ არსებით აღსაარებულსაჲ, რომლისა შეწევნითაჲ სრულ იქმნეს წ~ანი ესე და სულთაჲ განმანათლებელი წიგნი კ~ურთხევანი. ბრძანებითაჲ ღ~ისათა და მოძღვართა-მოძღურისაჲ წ~ა~ლ~ე~ნ~ჯ~ი~ხ~ე~ლ~ი~ს~ა~ჲ ი~ლ~ა~რ~ი~ო~ნ~ი~ს~ი~თ~ა~ჲ ქ~ჳ~ნ~ა~ს~ა~ ო~დ~ე~შ~ა~ და მონასტერსა წალენჯიხელისაჲ. სრულ იქმნაჲ თჳეს მარტსაჲ ლ~ა, ქორონიკონსა დასაბამითგან წ~ჱთაჲ შვიდი ათას ას სამოცდათხუთმეტსაჲ, ჯ~ო~ა~ნ~ე~ მიემთხუევნეთ (sic) წიგნსაჲ ამას უცებად ნაჩხრეკსა, წყევას ნუ ვინ შემამთხუეთ ამად, რომე აჩქარებით ვაჩხრეკი. ჩემი კ~ურთხევანი დამეკარგა და მართალი დედა ვერ ვიშოვე, ზოგი ნაჭით, ზოგი იქით გამოვძებნე რამე, ვეცირებოდაჲ და ამისთჳს დიდად ამის სიკეთეს ვეღარას გამოვეკიდე. ხოლო აწ წ~ანიჲ მამანოჲ და ძ~ანოჲ, უკუთუ ვისმე საჭმარ გიჩნდეს და იხმარებდეთ ღ~ნ დაგიჯერენ. ლოცვაჲ ყავთ ჩემ უღირსისათჳს, გევედრები, თქუთ სიყვაყრულისათჳს ღ~ისაჲ, ვითარმედ დაღაცათუ უწდო არს ნაწერი ესე, წ~ა~ლ~ე~ნ~ჯ~ი~ხ~ე~ლ~ი~ ი~ლ~ა~რ~ი~ო~ნ შეიწყალოს, ხოლო უკუთუ არა გთნდეს წყევასა, მაშინც არას მემართლებიო. უწყაჲ ღმერთმან, ჩემითს დამიწერია სახჱპრებლად, არა საფასოდ და არა უწყი ვითარი არს. ამის უცებად მჰხრეკელსა, უგუნურსაჲ და დიდად ცოდვილსაჲ გ~ა~ბ~რ~ი~ე~ლ მღდელსა ბ~ო~კ~უ~ჩ~ა~ს~ა ცოდვანი მისნი შეუნეოს ღმერთმან. დედა-მამათა მისთა და მეუღლეთაჲ თჳსნი ცოდვანი შ~ნდოს ღმერთმან. შვილები ღმერთმან აღუხაროს კეთილსა შინა. ვინცა ჩ~ნთჳს შეჰდობაჲ ბრძანოთცაჲ შეგინდვნენ თ~ქნი ღმერთმან თ~ქნი ცოდვანი ა~ნ, კ~ნ". 298 r—v.

1720

კურთხევანი. XVIII

137 ფ.; 22×16; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა (შემორჩენილია მხოლოდ ზემო ყდა); ნუხბური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; თავ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა ქართული

ნაკლული; გადამწერი სჳმონ კუპაშვილი (21 v); [XVIII ს.]; ჩამოტანილია ეჭვთ. შპ-ყაიშვილის მიერ ხოტევის ეკლესიიდან 1919 წელს.

[კურთხევანი] „... [სადი]დებელად წ-ისა სახელისა შ-ნისა, რამეთუ შუშ-ნის შ-ნდა ყოველი დიდებაჲ და პატივი უფლისა მიმართ...“ 1 r—137 r.

შენიშვნა: „კურთხევანში“ შესულია: „ლოცვაჲ აღებეჭდვასა ზედა ყრმისასა“. 1 r—5 r. „ლოცვაჲ დედაკაცსა ზედა, რაჟამს მუცელი წუხდეს“. 5 r—7 r. „ლოცვაჲ დედგრომასა ზედა კათაკმეველთასა“. 7 r—12 r. “ლოცვაჲ წ-ისა ნათლჳსა ემბაზსა ზედა ყრმითურთ“. 12 r—v. „ლოცვაჲ მცირისა აიაზმისა“. 13 r—21 v. „წჳსი დიდისა აიაზმისა წ-ა განცხადებასა“. 22 r—31 r. „ლოცვაჲ აღკჳეცასა ყრმისასა“. 31 r—32 r. „წჳსი, რომელი იქნების წინდობისა“. 32 r—34 v. „ლოცვაჲ გჳრგჳს კურთხევისა“ 34 v—43 r. „ქორწინებათჳს გ რ ი გ ო ლ ი ღ ი ს მ ე ტ ყ ჳ ლ ი ბრძანებს“. 43 r—44 r „მეორისა ქორწინებისა ნ ი კ ი ფ ო რ ე ს მიერ კოსტანტინეპოლელ პატრიაქისა ა ღ მ ს ა რ ე ბ ე ლ ი ს ა და გ ა მ ო მ ე ტ ყ ჳ ე ლ ი ს ა“. 44 r—48 v. „ლოცვაჲ ზჱთსა ზედა“ 48 v—77 v. „პარაკლისი ღ-ისმშობლისა აღსარებასა ზედა“. 78 r— 4 v. „ლოცვაჲ სულთბრძოლისა“. 85 r—89 r. „წჳსი, რომელი აღსრულების ერისკაცსა ზედა შესვენებულსა“. 89 v—112 v. „წჳსი, რომელი აღსრულების ჩ-ჩლსა ზედა აღსრულებულსა“. 112 v—119 r. „წჳსი და განგება პასჳზდისა, ანლად თარგმნილი ბერძულისაგან, რომელსა აღვასრულებთ მიცვალ-ებულსა ზედა“. 119 v—126 v. „ლოცვაჲ შემდგომად სიკუდილისა შესანდობელი“. 126 v—127 v. „ლოცვაჲ თესლ-ა ზედა დასთესავად“. 127 v—128 v. „კურთხევა ყურძნისა ეკლესიასა შინა“. 128 v—129 r. „ლოცვაჲ სთლობასა ვენაჯისასა“. 129 r—v. „კურთხევა ღჳნისა ახლისა,' ოდეს იჭმიოს ვინმე“. 129 v. „წჳსი, რომელი აღსრულების ყანისა, ვენახისა, ბოსტნისა, უკ-თუ ავნებდეს მფრინველნი, ოთხფეხნი ანუ ჭუმბრ-მელნი ანუ სხვაჲ რამე მავნე“. 130 r—133 v. „კურთხევაჲ ყველისა და კვერცხისა“. 133 v—134 r. „კურთხევა განჴსნა[ა] ჯორცისასა წ-ა კ-ესა“ 134 r—v. „წჳსი უკ-თუ არა წ-ა რამე შთ-ავრდეს ჭურჭელსა ღვინისა, თაფლისა და ზეთისასა ანუ სხ-სა რ-სამე შინა“. 134 v—135 v. „ლოცვაჲ შეგინებულისა მჭამელ-სა ზედა“. 135 v—136 r. „კურთხევა ბაიასა კ-ესა ბაიასასა“. 136 r—v. „კურთხევა ბადისა და თევზისა“. 136 v—137 r.

ანდერძი: 1. „დასრულება მცირისა აიაზმისა ჴელითა სჳმონ კუპაშვილისათა“. 21 v.

2. „განსრულდა წესთაგება ერის კაცისა ძალითა და შეწევნითა ღ-ისათა ჴელითა სჳმონისათა“. 112 r.

1721

ოთხთავი. 1520

02+326; 12×9; ეტრატი; ტყავგადაკრული ტკივფრული ხის ყდა: ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; კანონები ჩასმულია ფერად კამარებში; თავსამკაულები: 11 r, 90 r, 143 r, 292 r; მახარებელთა ოთხი გამოსახულება: 10 v, 89 v, 142 v, 223 v; გადამწერი—მელქიზედეკ (4 v); შემკვეთი—მრ-ბ კალმახელი (4 v); 1520 წ. (4 v); ჩამოტანილია ეჭვთ. თაყაიშვილის მიერ სავანის ეკლესიიდან 1919 წელს.

„სახარება მათესი. თავი ა.—წიგნი შობისა ი-ჳ ქ-ესი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი. აბრაჰამ შვა ისაკ...“ 11 r—292 v.

შენიშვნა: 1. ოთხთავს წინ უძღვის: ა. „ევსები კარპიანეს საყრელსა ძმასა უფლისა მიერ გკითხავ“. 6 r—7 r. ბ. თითოეულ სახარებას წინ უძღვის: „ესე თავები არს... სახარებისაჲ“.

2. ოთხთავს დართული აქვს: ა. „განგებაჲ სახარებათა საძიებლისაჲ“. 293 v—324 v. ბ. გ. მ თ ა წ მ ი ნ დ ე ლ ი ს ანდერძი. 293 r.

ანდერძი (გადამწერის, ასომთავრული სინგურით): 1. „დიდებაჲ ღმერთსა სრულ-მყოფელსა ყოველთა კეთილთასა, რომელმან ღირს მყო წერთა ამათ და სულთა განმანათლებელთაჲ აღწერად მე, არაღირსი ესე მ ე ლ ქ ი ზ ე დ ე ქ ა. აწ წერო მამანო, რომელნიცა მიგმთხუნეთ, გევედრები, რათა ლოცვაჲ ჰყოთ ჩემჳს, ვითა მ ე ლ ქ ი ზ ე დ ე ქ ა და მამასა მისსა ს ა მ ს ო ნ ს წრფე ღმერთმან, მშობელთა მისთაჲ წრფე ღ, არ. და ვისთჳსცა დავწერე ესე, პატრონსა მ ე რ ა ბ ს კ ა ლ მ ა ხ ე ლ ს ა და ძეთა მისთა მშჳდობით აჰმარენ ღ, არ“. 4 v.

2. (მომგებელის): „საბელითაჲ ღ ჲთა მამისა, ძისა და სულისა წ ი ნ ა ა მ თა, მეოხებითა წ ი ნ ა ა დ ი მ ი ტ რ ე ღ ჲთშემოსილისაჲთა და შ ე წ ე ვ ნ ი ე რ ა ჲ ო ს ბ მ ღ ე ლ თ-მ თ ა ვ რ ი ს ა ჲ თ ა მ ე, მ ე რ ა ბ კ ა ლ მ ა ხ ე ლ მ ან და ჩემმან თანამეცხედრემან ე ლ ე ნ ე დავაწერინეთ წ ი ნ ა ესე და სულთაჲ განმანათლებელი ოთხთავი სამღთოცველოდ სულისა ჩ ნ ი ს თ ჳ ს და სადღეგრძელოდ შ ე ნ ე ლ ი ს ა ჩ ნ ი ს ა ...ტისა ...ღმერთო და სახარების მადლო, შ ე ნ ე ყოველნი ჩ ნ ი ნ მშობელნი, არ. დაიწერა წ ი ნ ა ესე სახარებაჲ ქ რ ო ნ ი კ ო ნ ს ს ჱ, მოქცევასა მეცამეტსა“. 324 r—325 r.

მინაწერები: 1. „სახარება ჯუკუნის (!) წინამძღვრისა არის. ხელფასი უნდა მომცეს რვა...ასი“. 01 r.

2. „От Г. Бакрадзе. Грузинское Евангелие на пергаменте писанное в 988 г. при абхазо-карталинском царе Баграте III“. 01 r.

3. „1892 წელს, 10 მაისის დღით, კვირას, შუადღის ორ საათზედ გარდაიცვალა დეკანოზი და ბ ლ ა ღ ო ჩ ი ნ ი ო ა ნ ე ხურაბისძე ა ბ ა შ ი ძ ე, მღვდელი სავანის წმიდის გიორგის ეკლესიის, მაცხოვარო, განუყოფენ წმიდათა შორის“. 01 r.

4. „ეს სახარება სრულიად იმერთა მამამთავარმან ჯუკუნის წინამძღვარმა არხიმანდრიტმა ქ ა ვ თ ა რ ა ძ ემ ს ვ ი მ ე ო ნ ვიგულსმოდგინე და შემოგწყრე შენს სავანეს წმინდას გიორგის მცირე ეს ხელით წერილი სახარება სულისა ჩემი სო-ხად...“. 01 v.

5. „ეს სახარება სავანის წმიდის გიორგის ეკლესიისა იყო და მე წამოვიღე და ამისა ნაცვლად დავდიდეთ იქ აბ ტანის სტანბის სახარება ვერცხლ[ის] კუბოში ჩასვენებული. მაშა თავისუფალ ვიქმენ მამა არხიმანდრიტის წყვეისაგან. ო ქ რ ო პ ი რ მღდელი წ ე რ ე თ ე ლ ი“. (აქვე სხვა ხელით). „მამა ო ქ რ ო პ ი რ მ ღ უ დ. წ ე რ ე თ ე ლ ი თავს იძარსლებს მ-გრძ...“ 02 r.

6. „მამაო დეკანოზო ი ო ა ნ ე ა ბ ა შ ი ძ ე. ეს სახარება დაჰარჭული (!) ყოფილა ქა. ტფილისში და მე ამოვიგე 1884-ს წელსა, 27-ს მაისში. ისევ შემოწირავს სავანის წმიდის გიორგის ეკლესიისათვის და აწ ნურავინ უკადნიერებს ეკლესიიდამ გამოტანას. არხიმანდრიტი ჯუკუნის მონასტრისა ს ი მ ე ო ნ ა ფ ა ჩ ი ძ ე. 16 დეკემბერი“. 02 v.

7. „ეს წმინდა სახარება შემოუწირავს ჯუკუნის არხიმანდრიტს ს ი მ ე ო ნ ქ ა ვ თ ა რ ა ძ ე ს, ღმერთმან ასუფევეული მისცეს. შემდგომ გაუტანიათ ამ სავანის წმიდის გიორგის ეკლესიიდამ და არხიეპისკოპის წერის დ ი მ ი ტ რ ი ბ ა ქ რ ა ძ ი ს ა-თვის უხუჭებიათ, რომლის დაკარჭვის დიდათ ვსწუხთი და ვეძიებდი და ისევ მომეძიებია. 1884 წელსიდ ჯუკუნის არხიმანდრიტს ს ი მ ე ო ნ ა ფ ა ჩ ი ძ ეს ამოვეგო დ ი მ ი ტ რ ი ბ ა ქ რ ა ძ ი ს ა გ ან და მე გარდმომცა, ღმერთმა მიმადლოს ეს კეთილი მამა არხიმანდრიტს და მე სავანის ეკლესიას მივართვი ისევ, გაუწყრეს მისი მადლი—ვინც გამოსწეროს. დეკანოზი ი ო ა ნ ე ა ბ ა შ ი ძ ე 1889 წელი“. 326 r. ანალოგიური მინაწერია 9 v-ზე.

მინაწერები: 325 r—v, 326 v, 228 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1722

იოანე ოქროპირი—ჟამის წირვა. XV—XVI

43 ფ.; 12,5×9,5; ეტრატი, ნაჭერგადაკრული ხის გატეხილი ყდა; ნუსხური, საკუთრები სინგურით; ეტრატი გაყვითლებულია და ალაგ-ალაგ ძალზე გადასული; ბოლონაკლული, აკლია შიგნითაც; ამოვარდნილია ფ.ფ.: 31, 32; [XV—XVI ს.].

„ჟამის წირვაჲ წ̃ისა ი̃ნე ოქროპირისაჲ.—ჰეშმარიტად დაიკლვის ტარიგი ღ̃ჲ, ძე მამისაჲ, ამხუმელი ცოდვათა სოფლისათა...“ 1 v—43 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...მოწყალებათათჳს მხოლოდ შობილისა ძისა შ̃ნისა[თა], რომლისა თანა კურთხეულ ხარ თანა ყოველად წ̃ით სახიერით და ცხოველსმყოფელით...“ 43 v.

1723

კონდაკი. XVI—XVII

17 ფ.; 14×10,5; ეტრატი; უყდო; ნუსხური; უკანასკნელი ფურცლები (13—16 ფ.ფ.) სხვა ხელნაწერიდან არის; 11—13 ფ.ფ. პატარა ზომისაა; 15—16 ფ.ფ. ქაღალდისაა; ფრაგმენტი; გადამწერი—ბათლომე (11 r); [XVI—XVII ს.]. პალიმფსესტი.

[კონდაკი] „... [ღ̃თისა] მიმართ ვილოცოთ ზეცით[ა]ჲ გარდამო მშოდობისა (!) ცხ̃რებისათჳს, სულთა ჩ̃ნთჲსა უფლისა მიმართ მშოდობისათჳს (!)...“ 1 r—10 v.

წ ყ დ ე ბ ა:„...ო̃ჲ მიმართ ვითხოვ̃თ ქ̃სნობითნი აღსასრულნი ც̃ხ̃რბის ჩ̃ნისანი უჟიერველნი, ურცხვენ[ელნი], კეთილი სიტყჳგებაჲ წინაშე საშინელსა საყდარსა ქ̃ესი, ვით. ერთობჲსა სარწმუნებჲსა ზარებაჲსა სულისა წ̃ისა მიმთხველთა თავნი თ̃სნი ურთიერთარს ყოველი ცხ̃რბჲ ჩ̃ნი ქ̃ესა ღ̃ა ჩ̃ნსა შ̃ვდროს შ̃ნ ო̃...“

შენიშვნა: 11—12 ფურცლები პალიმფსესტია, ძველი ტექსტი, XI საუკუნის ნუსხურით დაწერილი, გადასულია.

2. ხელნაწერის ძირითად ნაწილს ერთვის: ა. ერთი ფურცელი სხვა კონდაკიდან (13 ფ.). ბ. ერთი ფურცელი (14 ფ.) საგალობლებიდან, ხელის მიხედვით XI საუკუნის. გ. „პასქალია“ (ქაღალდზე, გვიანდელი ხელით) 15 —17 v.

ანდერძი: „ამის მწ̃რეს (!) ბ ა თ ლ ო მ ს შუნდოს (!) ღ̃ნ̃ა. 11 r.

1724

ლოცვები და საკითხავები. XVI—XVII

15 ფ.; ეტრატი და ქაღალდი; პირველი სამი ფურცლის (ეტრატი); ზომა—12,3×9; დანარჩენი ფურცლების (ქაღალდი) ზომა—10,5×8; ფრაგმენტები ერთად შეკერილი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური [XVI—XVIIს.]; პალიმფსესტი.

1. [სახარების საკითხავები] „... მას ზედა, რამეთუ რაოდენი იგი წ̃წრ დაიწერა ჩ̃ნდა სამოძღრებელად. დაიწერა რა მ̃თმინებითა და ნუგეშინისცემითა წიგნთაჲთა...“ 1 r—3 v.

წყდება: „...და თ~ყნის საცემელსა სახლსა შ~ნსა...“ 3 v.

2. „[ლოცვანი] „...აკ~ხვსა სული ჩ~ი უფალსა. უფალო ღმერთო ჩ~მო, განსდიდენ ფრიად, აღსარებაჲ და დიდად შუენიერებაჲ... შეიმოსე ნათლითა, ვითარცა სამოსლითა...“ 4 r—15 v.

წყდება: „... რამეთუ არა არს ვინ სიკუდილ... შინ მოგიჴსენოსა შ~ნ... თხლსა შინა ვინ აღგრძოდა... დაშუერ... მე სულთქმითა...“.

შენიშვნა: ეტრატის ფურცლები პალიმფსესტია, რომლის თავდაპირველი ტექსტი, ნუსხური, სულ გადასულია.

1725 ა

სახარება-სამოციქულოს საკითხავები. XV

2 ფ.; 12×8,8; ეტრატი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური; დასწყისები სინგურით; ფრაგმენტი; [XV ს.].

[სახარების საკითხავი] „... სახარებაჲ ლუკას თავისაჲ.—მას ჟამსა ეველარებოდა ვინმე ფარისეველთაგანი ი~ჴს, რათა ჰამოს პური მის თანა~ჴდა შეეიდა სახლსა მის ფარისეველისასა...“ 1 r—2 v.

წყდება: „... გალატელთა მიმართ ებისტოლე პაელესი სკ... და ჩ~ნ ქ~ს ი~ჴჲს მიერ გუარწმენა, ოათა განუმართლდეთ სარწმუნოებითა ქ~სითა. არა საქმეთაგან სჯულისაჲთა განმრთელდების ყოველი ჯორ...“

1725 ბ

ლოცვანი. XVII

2 ფ.; 14×10,5; ეტრატი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური; ეტრატი შებოლილი და დასვრილი; ფრაგმენტი; [XVII ს.].

[ლოცვანი] „... რისხვითა შ~ითა მსწავლიდი. ისარნი შ~ნნი განმიწონეს მე და დაამტკიცე ჩ~მ ზედა ჴელი შ~ნი...“ 1 r—2 v.

წყდება: „... რამეთუ სჯობს დღე ერთი ეზოთა შინა შ~ნთა უფროჲს ათასთა მათ. ვირჩ[იე] მე სახლსა ღ~ისა დამკჳდრებაჲ, საყოფელი ჭ~ტბ[ისა] უყუარს უფალსა...“.

1725 გ

კურთხევანის ფრაგმენტი. XVI—XVII

2 ფ.; 13×9,5; ეტრატი; უყდო; ნუსხური; ეტრატი დასვრილი, გაშავებული; ტექსტი გადასულია; ფრაგმენტი; [XVI—XVII ს.].

[ლოცვანი] „... დაუსახავისა, წ~ო ღ~ო, მამაო ჩ~ნო, აკურთხევ აქებ. ო~ო, ი~ჴ ქ~ე, ძეო ღ~ისა ცხოველისაო...“ 1 r—2 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წყდება: „... ზვარაკი ესე, ვითარცა აკრთხენ სამოელ წინაწარმეტყველსა და შეიწირე იგი მსხუერპლად წდდ, ეგრეთვე უფალო ესეცა შეიწირო...“

ანდერძი: „ბაზის იოსელანესა შეუნდოს ღმი (!). მის ძეებთა სამასთავე შუნდოს ღნ“. 2 r.

1725 დ

ლოცვანი. XVIII

2 ფ.; 12,5×9,5; ქაღალდი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ხელი ძალზე გაუმართავი, ძნელად ამოსაკითხი; ფრაგმენტი; [XVIII ს.].

[ლოცვანი] „... აკხ. მ̃აკხ... წ̃ი ღ̃ო მ̃მა ჩ̃ა აქ̃ბდეს მ̃ხთ. სახ̃რბა...“ 1 r—2 v.

შენიშვნა: ტექსტის ენა და ხელი ყოვლად გაუმართავია.

1726

კურთხევანი. XVI—XVII

73 ფ.; 13,5×9,5; ქაღალდი; ხის ყდა, ზემორჩენილია შუაზე გადატეხილი ზედა ყდა; ფრაგმენტი; ნუსხური, სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით; ძირითად ტექსტში ნაართულია სხვადასხვა ხელნაწერის ფრაგმენტები; [XVI—XVII ს.].

[კურთხევანი] „ქ. აიაზმა ყოველთათჳს თჳეთა და დღესასწაულთა.—როგორმელმან სიხარული მთავარანგელოზისა შეიწყნარე მშობელო...“ 1 r—73 v.

წყდება: „... ლ̃ცჲ. ყოველთა დიდებულთა შემოქმედო, ქ̃ე ღმერთო ჩ̃ნო...“ 72 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესულია ფრაგმენტები: კურთხევანიდან 1 r—12 v, სახარებისა და სამოციქულოს საკითხვებიდან 14 r—30 r, სამთვარეოდან 43 r—47 v.

2. კურთხევანი შეიცავს: „კურთხევა ყურძნისა“. 6 r—7 r. „განგებაჲ ბაიას კურთხევისა“. 10 r—11 v. სახარება-სამოციქულოს საკითხვები. 13 r—30 r. „აჰა მ̃ღნ მიცუალებული მოიხსენოს“. 33 r—39 r. „კურთხევაჲ მარიამისა“ 40 r—42 r. „სამთვარიო სრული და ჴემარიტი“. 43 r—49 v. „ლოცვაჲ აღმოსლვისა ყრმისა“. 49 r—v. „ლოცვაჲ დედაკაცისა ზედა შობითგან მეორმოცესა დღესა“. 49 v—50 r. „ლოცვაჲ ჴურჭელსა ზედა შეგინებულისა“. 64 r—65 v. „ლოცვაჲ აღშენებასა სახლისასა“. 65 v. „კურთხევაჲ ბზისა“. 68 v—70 v. „წ̃რ, თუ არა წ̃თანი რაჲმე შთავარდეს წყაროსა ანუ ჯურღმულსა“. 70 v—72 r. „კურთხევაჲ ბ̃ისა“. 72 r—v.

1727

ეპისტოლე—ათანასე, რომის პატრიარქისა. XII

გრაგნილი, ხეზე დაჭეული; 265×16,5; გადაკერებულია ეტრატის 4 ნაჭერი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით: თავსამკაულით; ეტრატის ზემო ნაწილი დახიანებულია (დამწვარი და გაშავებული); გადამწერი—სუიმიონ ცოდვილი (1 v); [XII ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

«მოციქული ათანასე რომის პატრიარქისა».—სახელითა მამისაჲთა, ძისაჲთა და სულისა წ̃დისაჲთა, რომელმან ღმერთმან ჩ̃ნ... ქალაქსა წმიდასა ღ̃თისასა ფრიად საკჳრველ... და ათანასე პატრიაქი თჳთ ჰრომის... შეკრბეს მოწამენი ერნი ორმოცდა შუიდი ათასი მოხუცებულნი, ჩჩჳლნი და ჭაბუკნი და ქალწულნი... არა დაშთა სახლსა შინა კაცი მორწმუნეთაგანი...“ 1 r—v.

შენიშვნა: 1. გრაგნილის მეორე მხარეს სხვა ხელით იმავე ეპისტოლეს ნაწილი არის დაწერილი.

2. ძეგლი ალოკრიფული ხასიათისა უნდა იყოს.

ანდერძი (გადამწერისა): „დაიწერა წმიდაჲ ესე მოციქული ჴელითა სუმიონ ცოდვილისაჲთა, რომელიცა აღმოჲკითხვიდეთ, ლოცვა ყავთ ღ̃თისათჳს და თუ რაჲ უცბობით დაგუეკლას, შეგჳნდეთ. ესე დაწერილი წიგნი რომელ ჰრომით მოვიდა, რომელი მას შინა ეწერა, ყოველი დაუკლებელად დაგუიწერია“. 1 r.

1728

ჟამის წირვა. XVII

გრაგნილი: 250×21, ეტრატი, ხუთი ნაჭერი გადაკერებული: პირველი ორი ნაჭერი დახიანებულია, ტექსტი გადაშლილია; ნუსხური, დასაწყისები და საზედაო ასოები სინგურით; დასაწყისი მოგლეჯილია; პირველი ორი ნაჭერის ეტრატი და ხელი განსხვავდება დანარჩენისაგან; თავმოლონაკლული; [XVII ს.].

[ჟამის წირვა] „...მოიჳსენენ, ვითარცა სახიერმან და კაცთმოყ̃რემან ღმერთმან შემომწიროველნი და რომელთათჳს შემოწირეს, ჩ̃ნ დაუსჯელად დამიცვენ... მდ̃ღმოჭმედებასა შინა საღ̃თოსა შ̃ნთა საიდუმლოთასა...“ 1 r—v.

წყება: „...ამაღლდი ცათა შინა, ღმერთო, და ყოველსა ქყ̃ნას ზედა არს დიდებაჲ შ̃ნი...“.

შინაწერები: „ქ. დ ა ვ ი თ ს ტ ა ბ ი ძ ე ს ა და მისსა მეუღლესა მ ზ ი ს თ ა ნ დ ა რ ს ა ორსავე შეუნდოს“. 1 r.

1729

ჟამის წირვა. XVI—XVII

გრაგნილი: 155×20; ეტრატი, სამი გადაკერებული ნაჭერი, დასაწყისი მოხეულია; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ადგილ-ადგილ ძლიერ გადაშლილი, გასვრილი; [XVI—XVII ს.].

[ჟამის წირვა] „მ̃ღ̃ნ ლოცვაჲ საიდუმლოდ.—შემდგომად ამათ სანატრელთა ძ̃ლთა ჩ̃ნცა, მ̃ფო კაცთმ̃ყ̃რეო, ვჰმობთ და ვიტყჳთ: წ̃და ხარ და ყოვლად წ̃და შ̃ნ და მხოლოდ შობილი ძე შ̃ი...“ 1 r—v.

წყება: „... მ̃ღ̃ნ ლოცვაჲ საიდუმლოდ.—მ̃ფო ცათაო, სიბრძნისა წინამძღუარო, მეცნიერებისა მომნიჭებელო, უგულისჴმოთა მსწავლელო, გლახაკთა ჴელის ამპყრობელო, განამტკიცე და გულისჴმიერ ყავ გული ჩ̃მი, მ̃ფო, შ̃ნ მომეც სიტყუაჲ. სიტყ̃ო მამისაო, რამეთუ აჰა ესერა ბაგენი ჩ̃მნი არა დავადუმნე ჴმობად შ̃ნდამი, მოწყალეო, მწყალობელ მექმენ შევრდომილსა

შ~ნდა. დ~კნ, სიწმინდენი დაბურნეს წ~თა. მ~ღნ დაიბანნეს ხელნი და იტ~ყოდეს...“.

1730

ჟამის წირვა. XV

გრაგნილი; 73×16,5; ეტრატის ორი ნაჭერი; ნუსხური, დასწყისები სინგურით; თავბოლონაკლული; [XV ს.].

[ჟამის წირვა] „... მგალობელთა იწყონ ფსალმუნთა თ~ქმდ: კეთილ არს აღსარებაჲ უფლისაჲ, ოხითა ღ~ისმშობლისათა მაცხოვარო გ~ცხონ~ე ნჩ~ნ...“ 1 r—v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...რომელი აკურთხევ მაკურთხევ[ელთა]... შ~ნთა უფალო და განსწმედ მათ რომელთა...“.

მინაწერები: 1. „... შ ა უ ლ ა შ ვ ი ლ ს ა და მეუღლესა მისა თ ა მ ა რ ს ა შეუნდოს ღმერთმან, ა~ნ, უფალო ღმერთო შ~ე სული მათი“. 1 r

2. „ქ. ღმერთო შეიწყალე სული მ თ ა ვ ა რ ი ს ა ხ ა რ ი ს. შეუნდვე მისი ცოდვანი, ღმერთო შეუნდვე თ ე დ ო რ ეს, გამდელს მ თ ა ვ ა რ ი ს ა ხ რ ი ს“. 1 r.

1731

ლოცვანი და შელოცვანი. XVI—XVII

გრაგნილი; 243×10,5; ეტრატი; 9 გადაკერებული ნაჭერი; პირველი ნაჭერი დახეული და გაშავებულია; ნუსხური, დასწყისები სინგურით; პალიმფსესტი. ძველი, X საუკუნის ასომთავრული დაწერილი ტექსტი საკმაოდ კარგად იკითხება. ეტრატის I ნაჭერი და II ნაჭრის ნაწილი დაზიანების გამო ძნელად იკითხება; თავბოლონაკლული; [XVI—XVII ს.].

„... ზეცით და იქმ ღ~მთისა ვითართა საკჳრველებათა ანუ... ღ~ისა მოქმედ:.. ვითარცა შრომაჲ მოსლვად ჩ~შდა მომართ და ვნებაჲ ესე, რომელი არს ჩ~შდა...“ 1 r—v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... გარდაჴდა ზეცით სიტყ~ჲ ღ~ჲ... თაყვანისცემელისა და უხრწნელისაგან განჭორციელებათა...“

შენიშვნა: შეიცავს ლოცვებს: „ლოცვაჲ წ~ისა კ ჳ პ რ ი ა ნ ე ს, ყოველთა სენთა და სნეულებისა მჴსნელი და წამალი...“ 1 r. „ლოცვაჲ ი~ნე ო ქ რ ო პ ი რ ი ს ა ჲ...“. 1 v.

1732

თეიმურაზ II—თხზულებათა კრებული. XVIII

68 ფ.; 31,5×20,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტივიფრული ხის ყდა, დაზიანებული; კალიგრაფიული მხედრული, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; ხელნაწერს კიდეები შემოცვეთილი აქვს; ბოლონაკლული; აკლია შიგადაშიგ; დაბეჭდილია ფ.ფ.: 5, 6—12, 38; [XVIII ს.].

1. [ანბანთ-ქება] „რომელ არსა ანი ჯ-ი მისდამი ქება ამიცანად თქმული მეფის ერეკლეს ძის მეფისა თეიმურაზისაგან.
—არის რამ უცხოთ საცნობელ გამოუთარგმნელ ენათა,
არა არსისგან მოძრავად, მომცემი აღმფრენათა...“ 1 r—4 v.
2. [ანბანთ-ქება] „ამიცანად ნათქვამი მეფისა მისეე თეიმურაზისაგან.
—აღვძრად სიტყვა საცნობელი, არცა ძნიად გამოჩნდების,
აწ უძრახოთ პირმეტყველთა უტყვისაგან რათ ტყუვდების...“ 5 r—v.
3. [სარკე თქმულთა ანუ დღისა და ღამის გაბაასება].
„... კვნესით და ძრწოლით ხვიდოდე, მარადის იყო წყეული,
ხვიდოდე ქვეყანაზედა შენ ჭკუა გამოლეული...“ 6 r—69 v.

წყდება: „...ვით ჰფერობს ქრისტეანეთა, დამარხვენ მიცვალებულსა,
რიგს უზმენ ჰირისუფალნი, რაც მართებს გაოჯრებულსა,
ზარით დაჰფენენ ნიშანსა საღამოს დაბინდებულსა...“

შენიშვნა: ნაბეჭდის მიხედვით ტექსტი იწყება 58-ე სტროფით (იხ. თეიმურაზ II გ. ჯაკობიას რედ., 1939 წ., გვ. 8), წყდება 806-ე სტროფზე (იხ. იგივე, გვ. 99).

1733

ვოლტერი—ზაირა. XIX

65 ფ.; 22×17; რვეული; უყდო; ქალალდი მხედრული; ამოვარდნილი და დახეულია მე-19 ფ.; მთარგმნელი დავით ფურცელაძე (65 v); [XIX ს.].

„ზაირა. ტრაღედია. მოქმედება პირველი. განცხადება 1-ი. ზაირა, ფატმან. ფ ა ტ მ ა ნ—ზაირა! მიკჯრს ცხელილება გრძნობათა შენთა, ვითარი სიტკბოება ჰპოვე შენ საკდემელსა მაგას ტყვეობასა შინა...“ 1 r—65 r.

შენიშვნა: ხელნაწერს ბოლოში დართული აქვს ივანე ელიზბარის ძის ერისთავის ნათქვამი იამბიკო, ტექსტის ხელით დაწერილი: „იამბიკო—
ლუარსაბს ემადლობ, ტრაღედიის მგზავნელსა,
დავით მართლა ვაქებ, იმის გადმომთარგმნელსა,
ანტონ პირუმლის თარგმან-სიბრძნის მბაძუმლსა,
ქართუმლთ ენისა თხზუა-თქუების დამცუმლსა.
გუჯარ, ფურცელაძეო, აზნაურობით ძუმლსა,
ისილავ, შესხმა სწარმოებს აწ სადავით,
ოდეს სთქუაოდიე, სცნა კიდურით სადავით.
აელვება სიბრძნეს კრძალულების სადავით.
ნესტუს მით დაგბერე, აჰა, სტიხთ ჭმა სადავით,
ხსოვად ქართუმლთ წიგნთა თარგმნით სადავით.
ლუარსაბ! გამცნებ, ეს წარგიკითხე მე რა,
ტრაღედიებრი ვოლტერის ცნობის სფერა,
ვაქე მთარგმნელი, ქართული თხზუა და წერა,
თუნდ სათნო იყოს ჩემდა ა გუარი მღერა,
სხუას თუ ... სთარგმნის, წარიღო ესეც მერა“. 65 v.

1734

სარიტორო ხელოვნებისათჳს. XIX

29 ფ.; 23×18; ქაღალდი; უკდო; დაშლილი; მხედრული; [X X].

„თჳს ხელოვნებისა სარიტოროჲსა და წუალებისა ნაწილთა რიტორებისა. § 1. რიტორება არს ხელოვნება განკარგუად და სააჲოვნოდ განცხადებად აზრთა თჳსთა...“ 1 r—29 r.

შინაწერი: „მიხეილ ლობჯანიძე. 1920 წ., 4/VIII, დედაქალაქი“. 1 r.

1735

ვახუშტი—ისტორია საქართველოსი. 1826

432 ფ.; 31×22; ქაღალდი; ტყავგადაკრული მუყაოს ტეიფრული ყდა; მხედრული, სათაურები სინგურით; გაჩენია რვეულებრივი სათვალავი ქართული და სპარსული შრიფტით; გადამწერი ზაალ თადაას ძე ნაცვალოვი (401 v); ადგილი—სოფ. ხოსროვაბადი (ირანი) 401 v; შემკვეთი—ალექსანდრე ბატონიშვილი (401 v); 1826 წ (401 v).

„ტომობა და თჳთოეულება ქართუჱლთა, რომლისა გამო ეწოდების წიგნსა ამას ცხოვრება ქართლისა.—ნოეს ძისა იაფეთის თესლისაგან, ვიდრე ქართლოსისა და ძმათა მისთამდე და განყოფილებანი მათნი და ძეთა მათთა. აწ ზნეთათჳს ვიწყოთ ძველიდამ ახლამდე საქართველოჲსათა...“ 2 r—431 v.

შენიშვნა: 1. წინ უძღვის თავფურცელი: „ისტორია გეორგიისა ანუ ყოვლისა საქართველოჲსა ქმნილი ვახუშტის მიერ ბაგრატოვანისა, ძისა ვახტანგ მეფისა. 1 r.

2. ისტორიაში ჩართულია: ა) სვიმონ ტაბიძის—„ისტორია მეორის ირაკლის მეფისა“. 267 v—283 v.

ბ. „ვინ ვისნი სამწყსონი არიან“. 400 v—401 v.

გ. „ქმნილი არს ლექსი ესე მეფეჲსა ანტონის მიერ არხიეპისკოპოსისა დავითიან პაღრატოვანისა მეფისა ძისა.—

ამისა ბროლსა ნათელსა აყიყი შუა ჰრეოდა,
ლალსა ნათელსა ნაწებსა, ბაგე შუჱნებით რეოდა...“ 73 r—v.

დ. „თაჳარ მეფემ რომ ხალიფახე გაიმარჯუა, ხახულისა ღ'თისმშობელს დროშა და მანიაკი მიართუა. ჴს იამბიკონი ხუთმუხლედნი ოცდახუთ ლექსად წარჰსწერაო.—ცასა ცათასა დამწყები ღ'თთ მთავრობა.

ძე საუკუნობს პირველჱშ და კრულადცა...“ 69 v—70 r

იამბიკოს გასწერივე ამიაზე მიწერილია: „ეს იამბიკონი ვახუშტისაში არა სწერიაო“. 69 v.

ანდერძი გადამწერისა (დართული აქვს ხელნაწერის იმ ნაწილს, რომლის სათაურია: „ვინ ვისნი სამწყსონი არიან“): „ეს ზემო წერილი ამ ქართლის ცხოვრებაში არ იყო, ადგილს ვჰპოვე და გარდამოვჰსწერე, შთაუმატევ ამ ქართლის ცხოვრებას მე ეგნატი მდივნის ძემ თავადმა, კოლესკის სეკრატარმა, დავით თუმანოვმან წესსა ქ'ეს ჩყეგ, ხოლო ქართულსა ქ'ნსა ფჳ, იანურის ი დღესა. რადგან დავით თუმანოვს ჩაუმატებია ესე აქა წმიდათ დაწერილნი, ამისთჳს არაცალა მე დაუტეგე დაუწერელად და აღუსწერე წიგნი ესე ქართლის ცხოვრება, სასარგ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლოსა სპარსეთისასა სალმასტის სოფელს ხოსროვაბადსა შინა, მათი უგანათლებულესობის სრულიად საქართველოს მეფის ირაკლის ძის ალექსანდრეს ბრძანებით, ტფილისსა შინა მცხოვრებელმან ახალუხმან თადიას ძე ზაალ ნაცვალოვმან, წელსა ქ'ეი ჩყკვ, ხოლო ქართულსა ქორონიკონსა ფიდ, მაისის კზ რიცხუსა". 401 v.

მინაწერები: 1 (კვინკლიის სახით). „წელსა ჩლჟს, ქართულსა უჰკ, იანვარსა ია, დღესა ორშაბათსა გარდაიცვალა მეფე ქართლის და კახეთისა ირაკლი თეიმურაზის ძე.

ქ'ეი ჩყ, ქართულსა უჰს, სექდემბრის კს მათის იმპერატორებითის პავლეს ძლიერებამ დაიპყრა სრულიად საქართველო.

ქ'ეს ჩყ, ქართულსა უჰს, დეკემბრის კს, გარდაიცვალა მეფე ქართლისა და კახეთისა გიორგი ირაკლის ძე, დღესა პარასკევსა.

ქ'ეს ჩყზ, ქართულსა უჰთ, სექდემბრის ს მოვიდა ბრძანება მათის იმპერატორებითის დ-დებულებისა ჯამაგირის წოგნების გაგზავნ-სა და მიცემისა.

ქ'ეს ჩყზ, ქართულსა უჟ, თთუესსა იეს ტფილისსა შინა გამოჩნდა ჰირი მოსმურელი დროსა მას, რომელსა ჰპყრობდა მათი იმპერატორება ალექსანდრე პავლეს ძე და ტფილისელნი განიბნივნენ დაბნებათა შინა.

ქ'ეს ჩყდ, ქართულსა უჟა, იანუარის კ, მისის იმპერატორების დიდის ჯულფუწიფის ალექსანდრეს უძღეველმა მხედრობამ დაიპყრა განჯა კნიაზ ციციანოვის პავლე დიმიტრის ძის თანდასწრებით". 431 v.

2. „სრულიეთ საქართველოს მეფის ძის ალექსანდრეს ძე მეფის მოსახელე ირაკლი მოვხათლე მე თავისამა ყმამ მირზა როსტომას შვილმან სოლომან სარწანგმან ენაკოლოფოგმან.

წელსა ჩყკზ, სექტემბრის კე, შობა იყო ამისი ამ წლის აგვისტოს იწ". 432 r. აქვე სომხური მინაწერი.

1736

სულხან-საბა ორბელიანი—ლექსიკონი. 1756

356 ფ.: 23×18,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული მუყაოს ტყიფრული ყდა: ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ამოვარდნილია: 1—2, 31 ფ.ფ.; გადამწერი—მელქისედეკ კვეპასიძე (352 r); ადგილი—პეტერბურგი (352 r): 1756 წ. (352 r).

„სიტყვის კონა ქართული, რომელ არს ლექსიკონი.—ანი არს პირველი ასო და ჭმოანი და ართრონი, მრავალრიგად თავად და ბოლოდ მოკალს მრავალთა სიტყვათა ზედა, ვითარცა თავს დაგჳწერია. კ'დ ანი არს რიცხუში ერთი. კ'დ ანი ითქმის მზგავსში კვირად, გინა კვირიაკედ..." 3 r—346 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტს წინ უძღვის თავბოლონაკლული „შესავალი" (ანბანი პირველად სასწავლო ყრმათათჳს) იწყება: „... ჯ რვა ათასი
ჱ ცხრა ათასი
ჵ ათი ათასი
წყდება: „... ხოლო ჴორჭთა შინა სათქმელნი ასონი არიან სამნი ესე: ყ, ჳ, ჭ..." 2 v.
2. დართული აქეს:
ა. ანდერძი ავტორისა (Curriculum vitae) 346 v.
ბ. „მოველენი, რომელნი არიან ქართულნი, რომელთამე არღარა უწოდენ და დავიწყებიეს და სხუა თურქთა ენათაგან მოუღიეს მისდა ნაცულად". 349 r—v.
გ. „იესო ქრისტე ღ'თისა ჩ'ნისა სამეოცდა ათორმეტი მოწაფეთ სახელები და ვინ იყვნენ და სადათ ეპისკოპოს იქ'ნენ". 347 r—348 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დ. „დასაბამითგან ქრე სა მოსულადმე ქართულის რიცხჳთ გარდაჴდა წელი წჳადი 5198...“. 352 r.

ე ნაწილი „ხელთა“-დან. 353 v.

ვ. „თქმული ქართველთა მეფისა ვახტანგ ლეონის ძისა.—რადგან დაშურა ასრე სიბა ქება მმართებს აწყა მცა...“ 351 r.

ზ. „თქმული სახლთხუცის დიმიტრი ორბელიანისა.—სიბრძნის ტრფიალთა დამხირონ, რასა სწერს სულხან საბანი..“ 351 r—v.

თ. „თქმული თვით საბასი.—ამ ლექსიკონის რიგები თუ ბრძენმა დამიწუნოთა...“ 351 v.

3. აშიებზე სინგურით მიწერილია განმარტებითი შენიშვნები.

ანდერძი გადამწერისა: „სრულ იქმნა სიტყვის კონა ესი წიგნი, რომელ არს ლექს კონი ქრე სა აქათ 1756, დეკემბრის 10, დიდსა ქალაქსა სანკთ პეტრებურხს კულიოთა უდიდს მდივნის კნიაზ მელქისედეკ კავკასიძისათა სევდისა სა ქარჴებელად, თჳთ საბას უკანასკნელ ს დანარჩომს ლექ ებ კონზედ დიდის სიფრთხილითა გარდაწერილი, და ამის გამო შენდობის წყალობას ვმოქმენოთ თქჳენ მიერ უფალნო ჩენნო. ვ ცა ამიზეზა მიზეზი, მიზეზად პოვა მიზეი. დიდება ღ ოსა სრულმყოფელსა, ამინ“. 352 r.

მინაწერები: 1. იონა ხელაშვილის ხელით მიწერილი სიტყვა „ჯოჯოხეთის“ გასწერივე: „აქარე გალათინებულსა საბა გარდატჱხილსა. ამად არა ჴერ არს აღმოკითხვასაცა ტჯნისაგან მოგონებულისა ოთხთა ადგილთა ე. ი. ოთხთა ჯოჯოხეთთა, გარეშე საღთო წერილისა მოგონებულ ისა—იონა“. აქვე მიწერილია „რ ლიცა მღუდელ-მონაზონად გარდაიცულა. პეტერბურღს წ. 1838-ს... პლ. იოს“. 343 r.

2. განმარტებითი ხ.სიათისა: 30 v, 33 r, 44 r, 158 v, 163 v, 205 v, 269 r, 354 v, 355 r—v, 356 r—v, ზედა და ქვედა ყდის საცავი ფურცლები.

1737

კრებული. XVIII

216 ფ.; 21,5×16; ქაღალდი; ტყავგადაკრული, ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XVIII ს.]; ამოვარდნილია ფ. ფ. 1—5, 212—216.

1. იოანესაგან სინელისა სამათნი გუარნი, კიბისა აღსავალთაებრ თქმულნი. ვინცა აღსრულხარ, სისრულედ მიწევნილხარ, ესენი თითო თავისაგან ათ შუკლად მე, იოანე, დავლექსენ პირის-პირად.—

ბნებავ, გამოხუალ,	თუ ოდესცა ამას ჰყოფ,
არსსა ვით ჰხედავ	ჩმეცარი არ მართალ
მარადის მხედი.	საუკუნოსა მეტრფი
ტწყით, მუნ აღუალს	სულთა მამისა მიმართ,
საგზოდ ვინ აქა.	ტოროს მოიგო მსე...“ 1 r—39 r.

შენიშვნა: „კლემაქსი“ ანუ „კიბე“ გალექსილია იოანე პეტრიწის მიერ. (იხ. ქ. კეკელიძე. ძვ. ქართული ლიტ. ისტორია, ტ. I, 1941 წ. გვ. 263).

2. „ნიკოლოზ ტფილელი. შჯდთა მათ მომაკუდინებელთა ცოდვათა და შჯდთა მადლთათჳს».—ამპარტევნება ეს არის, რომელსაცა თჳსი ნათჳუამი და

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნაქმარი დიდად მოსწონდეს და დიდების მოყუარე იყოს და სწავლების მოთაკილე იყოს..." 40 r—55 r.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს გადამწერის ანდერძი: „ესე შჯდნი ცოდუანი, მომკუდრენი სულიანი, და შჯდნი წამალნი, მომკულენი მათ სენთანი, თბილელ მიტროპოლიტის ნიკოლოზის ორბელიანის მიერ აღწერილი არის, რომელნი იხილვიდეთ, შენდობასა უბრძანებდეთ. აპრილს ზ".

3. „გრიგოლის შრომა ვარ ოთხმუჯლს დამცუდლი სიბრძნის სავსოვნად სწავლათა სულიერთა.—გრიგოლის შრომა ვარ, ხოლო ოთხმუჯლობით დავიცავ სწავლათა შინა სულიერთა მოსავსენებელთა სიბრძნისასა.—საქმეს პატივ ეც პრლ, ვიდრე ხედუასა..." 56 r—69 r.

შენიშვნა: „ოთხმუხლედს" დართული აქვს შენიშვნა: „შეწევნითა ღთისათა დასასრული ოთხმუჯლთა ღთისმეტყველისათა, ხოლო არს ფრიად სარგებლიანი თარგმანება სწავლიანთა ოთხმუჯლთა ღთისმეტყველისათა ნიკიტა პაფლაღონელისა". 69 r—v.

4. [გრიგოლ ღვთისმეტყველი, იამბიკოდ თქმული]. „ესენი ითქუნეს მაშინ, რაჟამს უკანასკნელთა ფშჯნიდა.—ანგელოს მნათნო, უწდომოს მომგურგალებასა..." 70 r.

5. „ფილოსოფოსთათჯს.—უკეთუ ეშუმან მხედუსლმან ბოროტ-ყოფისამან..." 70 r—71 r.

6. „ბოროტისა მიმართ.—მოხუსდ ბოროტო. არამედ დაეყენე..." 71 r—72 v.

7. „თავისა მიმართ თჯსისა და მოშურნეთაცა მიმართ.—აქუს რამე ლაღი ჩნდა აწ განცხრომასა..." 72 v—74 r.

8. „ლოცუა ცისკრისა.—ლოცუათა მიგცემ ღთსა ჩა მარჯუსთა..." 74 r—75 r.

9. „წთა შორის მამისა ჩნისა გრიგორი ღისმეტყუსლისა საზღუარნი ზრქელკერძოებითნი. იამბიკონნი.—ღმერთი არს არსება პირველი კეთილი..." 75 r—81 r.

10. „სწავლანი.—მაგინებელ არს სიმაძღრე ჯ, რჩეულნო..." 81 r—83 v.

შენიშვნა: გრიგოლ ღვთისმეტყველის იამბიკოები (№№ 3—10) თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ. (იხ. კ. კეკელიძე. ძვ. ქართ. ლიტ. ისტ. ტ. I. 1941 წ. გვ. 599—600).

11. „იამბიკონი წთა მოციქულთანი აღსრულებისათჯს, თქმულნი იოანე მონაზონისა...". 83 r—84 v.

12. „თარგმანება წთა მოციქულთა სახელთა.—პეტრე განმჯსნელად ანუ მცნობელად, მსმენელად. ეწოდა პრეს ქრესგან კეფა, რომელ არს კლდე..." 84 v—85 r.

13. [გრიგოლ ღვთისმეტყველი]. „მრავლისმეტყუსლებისათჯს და დუმილისა იჲ.—დუმილისმეყუარი მიეახლების ღმერთსა..." 85 r—v.

14. „ტყუილისათჯს. იბ.—არ უწყის ჩჩჯლმან ტყუილი, არცა სულმან..." 85 v.

15. „ყოველად განქმულისათჳს და დედუფლისა ბოროტისა მუცლისა.—ნაყროვანება არს ნოვაგობათ შემოქმედ...“ 85 v—86 r.

16. „უხრწნელისათჳს განხრწნადთა შორის შრომათაგან და ოფლთა სიწინდისათჳს და მრავალთ ცნობისა. იე.—ვიეთმე ჰნატრეს ბუნებით საჳორისთა...“ 86 r—87 r.

17. „ცუდდიდებისათჳს. კბ—ნუ შეიწუნარებ მომგონებელსა მას...“ 87 r—88 r.

18. „ენებათწარწყმედელისა მაღლისა მდაბალმზრახუალობისათჳს უხილავითა გრძნობითა.—ღელე არს სული დამდაბლებული შორის
შრომის მთათა და სათნოებისათა...“ 88 r—v.

19. „განსჯისათჳს გულსსიტყუათა და ენებათა და სათნოებათასა. თავი კვ.—ზესთასახიერი მეფე და უფალი...“ 88 v—89 r.

20. „ქუსყანისა ზედასათჳს წ[ა]რ[ისმ]გავსისა უჯნებელობისა და სისრულისა და აღდგომისათჳს სულისა პირველ ზოგადისა აღდგომისა.—არ შემტკიცნების დიადმა სამეფოა...“ 89 r—v.

21. „თანშემკურელისათჳს სათნოებიანისა სამობისა სათნოებათა შინა. ლ.—მნებებელმან თქუმად ღ[ა]ისა სიყუარულისათჳს...“ 89 v.

22. „მისივე მწყემსისა მიმართ.—მკურნალთა შორის ნეტარ ანავსიად...“ 90 r—91 r.

23. „ზესთმჩენობისათჳს.—უკ[უ]თუ სხჳსა ვნებისა რასმე თჳნიერ...“ 91 r—v.

24. „სიმშჳდისათჳს და სიმარტივისა, და უმანკოებისა და სიბოროტისა.—ისწავეთ ჩემგან, იტყჳს მშჳდ ვარ...“ 92 r—v.

შენიშვნა: გრიგოლ ღვთისმეტყველის იამბიკოები (№№ 13—23) თარგმნილია ეფრემ მცირის მიერ. (იხ. კ. კეკელიძე, ძვ. ქართ. ლიტერატურის ისტორია, ტ. I. 1941 წ.; გვ. 600—601).

25. „წ[ა]რისა და ნეტარისა მ[ა]მისა ჩ[ა]ნისა გრიგორი ღ[ა]ისმეტყუელისა მუჯლები იამბიკოჲ სასწავლოისა წილ წარმართთასა, რომლისაგან განაყენნა ქ[ა]ენენი იელიანე განდგომილმან ზედაწარწურილი თჳთ მისივე.—გრიგოლს ვარ მე ტკბილთანამუშაკეი ოთხმუჯლედისა, ჰინდურისა დამცუმულ ვარ მისაცემელად ცნობითა სულიერითა და სიბრძნისა მის ყოველად ჭეშმარიტისა მოსახსენებელ ღირსებით მოსწავლეთა“. 93 r.

26. „სწავლანი სულიერნი წ[ა]რისა გრიგორი ღ[ა]ისმეტყუელისანი, თარგმნილნი წ[ა]რისა მამისა ჩ[ა]რისა ევთიმისანი. თავი ა.—დასაბამად და აღსასრულად ყოველთა საქმეთა წ[ა]რთა ღ[ა]ერთი გაქუნდინ...“ 93 r—114 r.

27. „წ[ა]რისა და ღ[ა]თშემოსილისა მამისა ჩ[ა]ნისა ვასილისა სწავლანი ლოცვისათჳს და სხჳათა თითო სახეთა სათნოებათათჳს საცხოვრებელად სულისა...“ 115 r—123 v.

28. „წ[ა]რისა და ნეტარისა მამისა ჩ[ა]ნ[ა] დიდისა ათანასისა ალექსანდრიისა მთავარეპისკოპოსისა კითხუა-მიგებანი წ[ა]რთა მამათა ჩ[ა]ნთა [ვ]არსანოფ და იოანესი.—კ[ი თ ხ უ ა: რაჲთამე უკ[უ] შეენდობის ქ[ა]ეს უარისმყოფელსა და სულის წ[ა]რს მგმობარსა...“ 124 r—129 v.

29. „სამნი სათნოებანი არიან საძიებელნი და საპირონი.—სიმშჳდე და მოსწრაფება და სიმჴნე...“ 130 r—131 v.

30. „სიტყუანი წ̃თა მამათანი. იგავი ა. კაცი ვინმე გარდამოვიდოდა იეროსალიმით იერიქოდ, ავაზაკნი დაესხნეს, განძარცუეს იგი და წყლეს...“ 132 r—138 r.

31. „თქმული ათანასე ალექსანდრიელისა მამამთავრისა.—კ ი თ ხ უ ა: რომლისა ლოცვისაგან უფროს ეშინის ეშმაკსა...“ 139 r—151 v.

32. „საკრებულოსა შინა მჯდომთა ამათ უჴმს შეკრძალვით პყრობა.— მორჩილება ღ̃ისათჳს თჳნიერ ყოვლისა ცილობისა თანალმობილ და აღუზუავებელ...“ 151 v—156 v.

33. „წ̃ისა მამისა მაქსიმეს მიერ თქმულთა მიერ არს.—ვითარცა სანთელი განიოტებს სიბნელესა, ეგრეთუე მადლი სულისა წ̃ისა მრავალ სახესა მას არმურსა ცოდვისასა...“ 156 v—157 v.

34. [მასილი დიდი. ითიკა].„ თქუა კ̃დ ჩ̃ნ[და] ვასილი: რაჟამს ჰსჴგე ლოცვად წ̃ე ღ̃ისა, შიშით და ძრწოლით იღოცევდ...“ 158 r—165 v.

35. „მისიუე ითიკისაგან. თქმული წმიდისა მამისა ჩ̃ნისა დიდისა ვასილისა თარგმანებისაგან დავითის ფსალმუნისა.—რომელი ამას სოფელსა შინა იყოს, არცა სანატრელ არს ჯერეთ მისთჳს, რამეთუ უცნაურ არს აღსასრული მისი...“ 166 r—185 v.

36. „სწავლა წ̃ისა და ღ̃თშემოსილისა მამისა ჩ̃ნისა დიდისა ვასილისა, მამაო გუაკურთხენ.—სახარებასა შინა წერილ არს: იღოცეთ, რათა არა ი̃ყს სივლტოლა თ̃ქნი ზამთარსა...“ 185 v—209 v.

37. „წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა დიდისა ვასილის მიერ თქმულნი მარხვისათჳს.—უდებებითა არავინ გვირგვინოსან იქმნების...“ 209 v—211 r.

38. „სწავლანი თქმული წ̃თა შორის მარ...სა გრიგორი ღ̃ისმეტყუელისა.—რამეთუ რომელსა ერთი ო̃დენ წარემართოს, გინა თუ გულისხმისყოფა, გინათუ საქმე მოღუაწეთა...“ 211 v.

39. „თქმული მისივე ნათლისცემისათჳს.—ვინათგან უ̃კ̃ო ორკერძოვე შეზავებულ ვართ სულისა მ̃რ და ჴორცთა...“ 211 v—212 v.

40. „ესე უ̃კ̃ო დიდი მამა იტყჳს ამას ჩ̃ნ გლახაკ გონებათა მიმართ, რომელნი სამღუდელოთა დასთაგან განჴყოფთ პატივითა, რამეთუ არა ჯერ არს, რათა განჴყოფდეთ, ვითარმედ იგი სათნო არს, და ესე არა ამისთჳს რამეთუ ორნივე მღუდელნი არიან...“ 212 v—213 r.

41. „წ̃თა შორის მამისა ჩ̃ნისა დიდისა ვასილისა მადლობისათჳს ღ̃ისა მიმართ, რათა ყოველსაჟე შინა მოუკლებელად ვმადლობდეთ...“ 213 r—214 v.

42. „ჯერარს, რათა აღმოიკითხებოდეს ესე.—და უკ̃თუ თქუას ვინმე, ვითარმედ წერილ არს...“ 214 v—216 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტში იხმარება ანტონ I-ის მიერ შემოღებული ნიშანი (ჴ).
2. აშიებზე მიწერილია შენიშვნები ტექსტის ხელით: 214 v, 215 r, 165 r—v და სხვ.

მინაწერები (სომხურ ენაზე): 138 v, 157 v, 216 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1738

ჟამგულანი. XVII

403 ფ.; 15×10; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ხის ყდა, შემორჩენილია ზედა ყდა; კალიგრაფიული ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [თავბოლო ნაკლული; [XVII ს.]; გადამწერი—იესე ჩხეიძე (370 r); ამოვარდნილია პირველი ფურცელი; დაუწერელია: 220 r—v, 227 r—v, 231 r—v, 236 r—v, 245 r—v, 252 v 253 r—v, 255 v, 256 r—v, 259 r—v, 262 v.

„დასდებელნი აღდგომისანი. სამწუხრონი ლოცვანი ჩ~ნნი შეიწირენ წმიდაო უფალო და მოგჳმადღ~ენ ჩ~ნ მოტ~ევებაჲ ცოდვათა...“ 1 r—53 r.

„გამ~ღ~ლინანი ია სახარებჲთანი შე~ესგავსებულად თჳთეულისა სახარებისა აღდგომისა ათერთმეტ თავად განყოფილისა...“ 53 r—58 v.

„დღე ორშაბათი წ~თა მთავარანგელოზთა. ო~რ ღ~ღჲ, ჴ~ჲ გ. ქერაბინთა. მო[ვე]დით ერნო მორწმუნენო...“ 59 r—91 r.

[ჟამნი] „გალობანი შუაღამისანი, რომელმან დაფარა. შემუწიე მე სიტყჳსაებრ შ~ნისა...“ 91 r—372 v.

შენიშვნა: 1. ჟამგულანს დართული აქვს: ა. აღდგომის ქრონიკონი.—„ესე ქრონიკონი დაიწერა სახითა იწ~ლნისათა სრული...“ 373 r—388 v. ბ. „იწყებიან ჴ~ჲ სახარებჲნი ყოველთა წ~თა კ~ესა“. 389 r—v. გ. „ჭ~ნი დავითისი პირველი ა~ლჲ“... 390 r—403.

2. აღდგომის ქრონიკონის აშიებზე მიწერილია ისტორიული ცნობები.

3. გადამწერის იესე ჩხეიძის ანდერძის მეორე ნახევარი ანჯანურად არის დაწერილი. 370 r.

4. 261 r—v-ზე, მხედრულით წერია „კურთხევა ყველისა და კვერცხისა“.

5. აღდგომის ქრონიკონზე მიწერილი ისტორიული ქრონიკის ერთი ნაწილი ემთხვევა ხელნაწერ H-1755-ში შესულ ისტორიულ ქრონიკას.

ანდერძი (გადამწერის): „ო~რ შეიწყალე მწერალი იესე ჩხეიძე...“ 370 r.

მინაწერები (ისტორიული ქრონიკა, რომელიც აღდგომის ქრონიკონზეა მიწერილი): [ქ~ნა] „**რლგ.** აჰა კოსტანტიპოლი დაიჭირეს თათართა“. 376 v.

[ქ~ნა] „**როდ.** აჰა ი ა ღ ო ბ ყ ა ე ნ ი მოვიდა, სამცხე ამოსწყვიტა, ახალციხე აიღო, აწყურისა ღ~ისმშობელი დაატყ~ცა“. 378 r.

[ქ~ნა] „**რპდ.** აჰა დ ი დ ი ყ რ ყ რ ე მიცვალა“. 378 r.

[ქ~ნა] „რპზ. აჰა ძე ყ რ ყ ე ს ი ქ ა ი ხ ო ს რ ო ჲ მიცვალა“ 378 v.

[ქ~ნა] „**ხდ.** აჰა მზეჰაბუკ მიიცვალა“. 379 r.

[ქ~ნა] „**ხკა.** ამა ქ~კსა არის დასაბამითგან წელნი შჳდი ათას ოცდაორი აქამომდე“. 379 v.

[ქ~ნა] „**ხკბ.** აჰა მურჯუხეთნი შეიბნეს“. 179 v.

[ქ~ნა] „**ხკგ.** აჰა სომეხნი შეიგინეს, მარხვაჲ ჭამეს“. 379 v.

[ქ~ნა] „**ხლა.** აჰა ხანთქარი მოვიდა, ტაო ამოსწყვიტა. ბ ა გ რ ა ტ ქ~ბკს მოუჭდა, გაიმარჯ~ა“. 379 v.

[ქ~ნა] „**ხლბ.** აჰა ტაო დაიპყრეს ურუმთა“. 380 r.

[ქ~ნა] „**ხმბ.** აჰა არტანუჯი დაიჭირეს ურუმთა“. 380 r.

[ქ~ნა] „**ხნდ.** ა~ქა ჟამი შეიქმნა“. 380 r.

[ქ~ნა] „**ხნზ.** ა~ქა ფარატის ომი იქნა, ს ჳ მ ო ნ ყიზილბაშთ დაიჭირეს“. 380 v.

[ქ~ნა] „**ხჲგ.** ა~ქა ლ~ღ ფ ა შ ა მოვიდა“. 380 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

[ქ'ნსა] „ხვ. აქ'ა მამია დადიანმა მეფე სჯ'მონზე გაიმარჯვა. 381 r.
[ქ'ნსა] „ხჳზ. აქ'ა მეფე სჯ'მონ ურჯუმთ დაიპირეს“. 381 r.
[ქ'ნსა] „ხყბ. აქ'ა კახმან კოსტანტინემ მამა და ძმაჲ დაჴოცა“. 381 v.
[ქ'ნსა] „ხყჳ. ა'ქა თათარხანი მოვიდა“. 381 v.
[ქ'ნსა] „ტა. მეფე ლუარსაბ ყაენმა წაიყვანა“. 381 v.
[ქ'ნსა] „ტდ. ბატონმა თეიმურაზ არაგუნე გაიმარჯვა“. 381 v.
[ქ'ნსა] „ტიგ. ა'ქა ყორჩიბაზი მოვიდა და დიდი ომი იყო“. 382 r.
[ქ'ნსა] „ტკბ. ა'ქა როსტომ გამეფდაჲ“. 382 r.
[ქ'ნსა] „ტკგ. ა'ქა ხანთქარმა ერევანი აიღო“. 382 v.
[ქ'ნსა] „ტკე. ა'ქა ლეონ დადიანმა მეფე გიორგი დაიპირა“. 382 v.
[ქ'ნსა] „ტლ. ა'ქა შაჰაბაზ ყაენი მოვიდა“. 382 v.
[ქ'ნსა] „ტლბ. ა'ქა ბატონი თეიმურაზ გაღარიბდა“. 382 r.
[ქ'ნსა] „ტმე. ა'ქა შანაოზ გამეფდა“. 383 r.
[ქ'ნსა] „ტმზ. აქ'ა იმერეთს ბაგრატ გამეფდა“. 383 r.
[ქ'ნსა] „ტნბ. ა'ქა ანტიოქიის პატრიაქი მაკარიოს მოვიდა. ბ წელს ალექსანდრიის პატრიაქი მოვიდა“. 383 r.
[ქ'ნსა] „ტნგ. ა'ქა ციდი ძრვაჲ იყო“. 383 r.
[ქ'ნსა] „ტჲბ. ა'ქა ბატონიშვილი ერეკლე ყეენთან წარვიდა“ 383 v.
[ქ'ნსა] „ტჲგ. ა'ქა გიორგი მეფე გამეფდა“. 383 v.
[ქ'ნსა] „ტო. აქა მარიამ დედოფალი მიიცვალა და განჯის ხანი მოვიდა“. 383 v.
[ქ'ნსა] „ტობ. ჯვარი ამაღლდა მელეტის ეფისკოპოსისა“. 383 v.
[ქ'ნსა] „ტობ. აქა თამარ დედოფალი მიიცვალა“. 383 v.
[ქ'ნსა] „ტოგ. აქა ბატონიშვილი ერეკლე და ბაგრატ ყაენთან წავიდნენ ამავე ქრონიკონსა გიორგი მეფე იმერეთს წავიდა და მეფე ერეკლე მოვიდა“ 384 r.
[ქ'ნსა] „ტოთ. აქა იმერელი მეფე ქართლს მოვიდა“. 384 r.
[ქ'ნსა] „ტჟთ. აქა კახი ბატონი მოპრძანდა, ერეკლეს შვილი“. 384 v.

მინაწერი (სხვა ხელით); „ეს ყამნი ჭილაშვილის დეკანოზის გიორგისა“ 187 r.

1739 ა

რუსულ-ქართული ლექსიკონი. 1825

319 ფ.; 22,5×16; ქაღალდი; ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული; ზემო ყდა ავარდნილი აქვს; დაუწერელია: 315 r—319 v; წიგნის ყუაზე სტამბური წესით დაბეჭდილია: Российско-грузинский лексикон; 1825 წ. (იხ. ხელნაწერი 1739 ბ 529 v).

«Российско-Грузинский Лексикон».

„А. союз. Лук. 16. 13 და ‖ Иоан. 10. 12 и 14. 21. ხ̃—ა̃დ.
А. междом. ჰა ‖ ჰე, ჰე—აჰ, აჰ! ჰაჰაი, ჲჰე...“ 2 r—314 v.

წ უ ყ დ ე ბ ა:

„...Кувыркаю, ешь, кал, кнул, кну, нешь, г. д. გარდავაგორებ (მრგუალს რასმე კიდურებით, отс. кувыркаюсь, ешься. г. возвр. გარდავტრიალდები ყირამალა. кувырканье, с. ср. кувырок, с. м. ყირამალა გადასულა).

შენიშვნა: ლექსიკონი შედგენილია ორ წიგნად. პირველი წიგნი შეიცავს ა-დან კ-ასომდე. დანარჩენი ასოები მომდევნო ხელნაწერშია (იხ. 1739 ბ).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1739 ბ

რუსულ-ქართული ლექსიკონი. 1825

05+529 ფ.; 21,5×17,6; ქაღალდი; ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა (მოცილებული); ხელნაწერი დაშლილია, მხედრული; დაუწერელია ფ.ფ.: 01—05; 1825 წ. (525 v).

[Российско-Грузинский Лексикон].

„...Замарываю, ешь, рал, раю, ешь г. д. გავსური, წავშლი || გავსთხუნავ, მოვსთითხნი || გავსურა, სახელს გავუტეხ.—замарание, ния, с. ср. გასურა, გაჩირქიანება.—замаранный, ая, ое, прич. გასურილი, გაჩირქიანებული || სახელგატეხილი.—замарываюсь, ешься, г. возвр. გავისურები || სახელს გავიტეხ...“ 1 r.

შენიშვნა. 1. ხელნაწერი წარმოადგენს წინა ხელნაწერის (H—1739 ა) გაგრძელებას.

2. ხელნაწერის დასაწყისი ნაწილი (1 r-დან 35 v-მდე) იმეორებს წინა ხელნაწერის ბოლო ნაწილს შემოკლებულად.

1740

სულხან-საბა ორბელიანი—ლექსიკონი. XVIII

371 ფ.; 25×18; ქაღალდი; ტყავგადაკრული მუყაოს ყდა (მოცილებული); მხედრული, დასაწყისები სინგურით; ფერადი, მოხატული სახედაო ასოები; ამოვარდნილია: 1—6, 36-—370 ფ.ფ.; დახეულია: 4—5, 368—370 ფ.ფ.; გადამწერი—მაკრინა (371 v); [XVIII ს.].

„აქა იწყებიან ლექსიკონი ქართული, რომელთა თანა დართვით უწერია ენანი იტალიელთა, თურქთა და სომეხთა.

აა: 18: კავშირში.

აქა დასჭურტენ სწავლის მოყუარემან, ვითარ ძნელ არს ფილოსოფოსთა ენანი, არამედ გემოან და საწადელ...“ 3 r—364 v.

შენიშვნა: 1. ლექსიკონს ერთვის:

ა. „ქრისტეს იეშუს სასეოცდა ათორმეტთ მოწაფეთ სახელები და ვინა იყვნეს...“ 365 r—366 r.

ბ. „თთუეთ სახელები სხვაჲ და სხვაჲ ენათანი“. 366 v—368 r.

გ. [მოკლენი, რომელნი არიან ქართულნი, რომელთამე არღარა ჴუროდენ და დავიწყებიეს და სხუა თურქთა ენათაგან მოუღიეს მისდა ნაცულად]. 368 v—370 r.

დ. ვაბტანგ VI-ის ლექსი: „რადგან დაშურა ასრე საბა, ქება მმართებს აწცა მეცა...“. 370 r.

ე. „დასაბამიდამ ქრისტესამდე ქართულის რიცხვით გარდაჴდა წელიწადი ხუთიათას ას ოთხმოცდათვრამეტი“. 370 v.

ვ. სხვადასხვა სიტყვათა განმარტებები. 370 v—371 v.

ზ. „... ხუთთა ჴმიანთა ასოთანი და სხვათა თავბოლოთანი...“ 2 r—v.

თ. „ან-ბანი სასწავლებელი ყრმათანი...“ 1 r—v.

ი. „[ანდე]რძნამაგი მუშაკისა ფრიად დამაშურალისა მოსწავლეთათვის...“ 2 v.

2. ერთვის ღმრთისმშობლის შესხმა (იამბიკო), რომლის კიდურმწერლობაში იკითხება: „მაკრინა არის გადმომწერელი ლექსიკონისა“. 371 v.

„მადლი საღმრთო ღმრთისმეტყველებისა მიე რ ამდენიცა გენებოს ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა ყოველსა ვი ძ

აღმობრწყინდა შენ ზედა უბიწოო მარა დ ედობრივითა ვედრებითა შენითა მფარველ მეყავ მარადი ს

კურთხეულო დედათა შორის ქალწულო მარია მ ვსნელად მფარველ მექმენ და შემიწყალე ცოდვილ ი

რომელმან... სიტყვა დაუტევნელი უქორწინებელ ნ ხა ჩემი ინებე და სულთქმა ჩემი შეიწირე ვ‍ა ზვარა კ

იესო ღმერთი . . . რომელი მოავლინა მამა მ ეუფისა წინაშე ითხოვე ჴსნა ჩემი წმიდა ო

ნეტარ ხარ შენ და სანატრელ და არა არს შენთან ბი წ ყალობით შემიწყალე და მოწყალებით მომხედე ნ

ანგელოზთა კრებულსა დაუკვირდა დიდება რომელ მიღ ე ქმენ ყოველთა ქრისტიანეთა მარადის შესავედრებელ ი

არსნი ყოველნი გნატრიან, რამეთუ დედა ღმრთისა ხა რ აჟამს მოვიდეს ძე შენი დიდებით, მაშინ იღვაწე ჩემთვი ს

რომელმან აღსასრულთა ჟამთა შვა მეუფე ე ლვარება ბრწყინვალებისა შენისა მომფინე მას დღეს ა

ისრაელთა დიდება შენ ხარ და წარმართ თა ნათე ლ ოცვა ჩემი შეიწირე და ვედრება ჩემი მიართვი მეუფესა ა

სამარადისოსა დიდებასა იშვებ ცათა დედოფალ ი სმინე ჩემი, რათა წყალობა მომანიჭოს შენგან შობილმან ძე მ

გაბრიელ მოგართვა გიხაროდენი პირველ ლ ხინება ყავ ულირსისა მაკრინასათვის, რათა არა დავისაჯო ცეცხლში

აწ მისთანა მეცა შესხმა მოგიძღვანო, რათა მოხდ ე სე იამბიკოდ შესხმა მცირე ძღვნადმცა შენდა შეწირულ არ ს

ეს დია კარგად არის ნათქუამი“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

3. ლექსიკონის ყოველი ახალი ასო იწყება ამ ასოს სახელწოდებაზე დაწერილი ლექსით. ლექსები იესე ქსნის ერისთავს ეკუთვნის.

ა. „ან ია-ვარდი კონებით მომეც და მაყნოსებინე,
და ტკბილად მიბრძანე სიტყვები, გულს ცეცხლი დამავსებინე“. 3 r.

ბ. „საბა ნიადაგ ცრემლთა ღვრას ეწყობა იდუმალაო,
სიბრძნეს ასწავლის ყველასა, არვის არ დაუმალაო“. 21 v.

გ. „განიარა ზღვისა სივრცე, ვინ გახდება უღმთოთ მაში,
როს წიაღლო ულტოლველად, გარდავიდა ითამაში“. 35 v.

დ. „იადონი აღმა ფრინავს, შვენიერად ღაღადებსა,
ნათლისმცემელს შეადრიან, ჭმასა ჭმაზედ გარდადებსა“. 54 v.

ე. „ე ნიადაგ ამბორს უყოფ ქრისტეს ჯვარსა კიდებულსა,
მისა მშობელს თაყვანისვცემ ჩემგან, მიწყივ დიდებულსა“. 71 r.

ვ. „ვინ იაგუნდის ფიალა ღვინით რომ გეცეს სავსეო,
ტურფად დალიე, მიართვი, შენ ფლურით გარდავსეო“. 81 v.

ზ. „ზე ნიადაგ ველგანპყრობა, ლოცვა წმიდა ცრემლთა დენა,
ხუთი საგრძნო დაყოკრძალოთ, დავაყენოთ მასთან ენა“. 89 v.

თ. „ტრფობელ ესეც მოიშმარვის ზოგან-ზოგან სტრიქონებში“. 95 v.

ი. „გულნი მეფეთა ნიადაგ უფლისა ველთა შინაო,
მან მისცა სწავლად სიბრძნისა, მცნებითა შეაშინაო“. 96 r.

კ. „ინიადაგე ცრემლთა ღვრა, ველი განმრტე ლოცვადო“. 104 r.

ლ. „კაკანი ახლო კაკბისა არცითარ მიიყურება,
არც ბრძენი ვინმე ამ ლექსზე შორიდამ არ იყურება“. 116 r.

მ. „ლასლასი ავი გაფრენა ფრინველისა თარგმანიაო“. 135 r.

ნ. „მანია ჩიტად ნამზადი, კისერი დაუგრეხია,
ბოლო მიუგავს ყვავილსა, ულხოდ რამ დაუგრეხია“. 142 v.

ს. „ნანარია ამ ვეშაპის სიკვდილი და დაკაფანი“. 185 v.

ო. „ერთხელა ვთქვი მაი, მაი. ეს სოფელი-ჩემთვის მხაი“. 201 v.

პ. „სიონი ამას ღაღადებს: დედა ვარ ეკლესიისა“. 202 r.

ჟ. „აპარით ვპოვო სოფელი, ეს გველი თუმც არს სოველი“. 207 r.

რ. „რა ერთხელ მოვა სიკუდილი, ვერავინ დააბრუნებსა“. 215 r.

ს. „სანიადაგოდ ფრინება ამ ჩიტსაც მოუნდებაო,
თუ არას შეკრებს საზდოსა, დარჩება ცუდად დებაო“. 220 r.

ტ. „ტარი არა აქვ სოფელსა, რომ ველი მოეკიდოსა“. 258 v.

უ. „უნიადაგო მთვარისა ანგარიშ არ იღებაო“. 265 v.

ფ. „ფარი არ გინდა შე კაცო, რომ თავზე დაიფარია,
ფარულად ხიზარ სისხლი გდის, ფარულად მიიფარია“. 274 r.

ქ. „სიბრძნის ქანია ეს წიგნი, ველთ იღევ გაგქანია“. 284 r.

ღ. „ალა ნიადაგ მელიქი საპყრობილეში მკრძალავსა“. 293 r.

ყ. „მაყარი ახლო მეფესა უჯდეს და ღიღინებდესო,
ჩიტს თავი არცით უგვანდეს, თამამად ამაყობდესო“. 293 r.

შ. „შინ იახლება მტერი მტერს, დაკრავს და და[ა]ნარცხებსა,
ასე გაუზდის საქმესა, სასმელად ნატრის ნარცხ ბსა“. 302 r.

ჩ. „ჩინია თვალთა ყვავილი, ეს ახლა გავაჩინია,
ველთა შროშანი სუნელი მტერს არა წევარჩინია“. 313 v.

ც. „ცანი არავის ამსახედ, ეს ვეშაპად მოუხაზავსა,
ცა ვრცელი, ფრიად მაღალი ვერავის დაუხაზავსა“. 319 v.

ძ. „ძონძი ლიახვზე დავაგდე, ახალი შავიმოსეო,
ამა ძალს ვეშაპს დათრგუნავს, ახალი შავიმოსეო“. 325 v.

წ. „წილი არ მინდა ცოდვისა, მაგრამ თბე მიიზიდავსა“. 329 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჭ. „ვაჭარი სათნოებისა ავსა არ ვაჭრობს ნებითა. ხარჭა რისა არს სარგებელ მოპამარონეთ თნებითა“. 340 r.

ხ. „ხან იაზმის პკურებითა კაცი გასწმედს ცოდოს მცირეს“. 345 r.

ჯ. „მოდი და კაცო მაჭარი საუკეთესო საჭარი“. 353 v.

ჰ. „მოდი მინახე მაჯანი, მუდამ მაქეს გეელით ჯაჯანი“. 357 v.

ჱ. „აჰა, ესენია სოფელი ცხენკაცისთავად (!) მყოფელი“. 362 v.

ჯ. „ოჰ, ესტუმრა ლახარეს, ვეშაპს უპყრია საზარელს“. 364 r.

4. ასოგრებილით ნაწერი: ა „ქსნის ერისთვის შვილის იასესია“. 221 v.

ბ. „უსწავლელთა მასწავლელო და სიბრძნისა მომცემელო“. 132 v.

1741

ოთხთავი. 1048

243 ფ.; 22×16,5; ეტრატი; ტყავგადაკრული ხის ყდა; ყდაზე შემორჩენილია ვერცხლის მოჭედილობიდან ფრაგმენტი და ლურსმნები; ნუსხური, სათაურები და დასაწყისები სინგურით; ტექსტი დაწერილია ორ სვეტად, გარდა პირველი ორი ფურცლისა; 1 r-ზე ჯვრის გამოსახულება; 2 r-ზე მოგვიანო ხანის მათე მახარებლის გამოსახულება; ხელნაწერის ბოლო ნაწილი აკლია (298 r—343 v); ხელნაწერს შიგადაშიგ აკლია; 1048 წ. (296 v): გადამწერი—მწირი მიქაელ (297 r, 1 v, 130 v); მომგებელი—სტეფანე ხუცესი პალავ[ა]ელი (296 v); ადგილი—გეთსამანია (297 r): ამოვარდნილია ფ.ფ.: 2, 15, 22, 54, 111, 118—119, 126, 157, 220, 243; ჩამოტანილია სვანეთიდან.

„წ[ა] სახარებაჲ თავი მათესი.—წიგნი შობისა ი[ე]ს ქ[რ]სი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი. აბრაჰამ შვა ისაკ, ისაკ შვა იაკობ, იაკობ შვა იუდა...“ 3 r—280 v.

შენიშვნა: 1. ოთხთავს ერთვის: ა „წელიწადისა განგებაჲ“. 281 r—296 r. ბ. „წ[ა] და ნათლითშემოსილსა აღვსებასა სამხრად სახარებაჲ იოვანესი ა“. 298 r—343 v. (ხელნაწერის ეს ნაწილი, რომელიც უფრო მოგვიანო ხელით არის დაწერილი, პალიმფსესტია. პალიმფსესტის თავდაპირველი ტექსტი ნუსხურია, ძნელად იკითხება).

2. „კანონი“ დაწერილია ქვემო აწიებზე.

3. ხელნაწერი აღწერილია (იხ. К. Кекелидзе, Иерусалимский канонарь VII в. გვ. 36—37).

ანდერძი 1. (უსწრებს „წელიწადის განგებას“): „ესე წესი და განგებაჲ საბაწ[ი]სჲ არს ბეოძული, ვის ჯართული უნდეს, კანონსა მიუდგეს და მისგან ისწავე. რომელ დღესა ეწერა, მე იგი დამიწერია, წმიდად და. ქეშმარიტი წესი საბაწ[ი]სჲ. ჩემთჳს შენდობასა გეუედრები ყოველთა“. 231 r.

2. (ერთვის „წელიწადის განგებას“): „წელიწდისა განგებასა დიად უნე, გინა ესე მცირედაჲ რაჲმე საკითხავნი და მსგეფსი ოთხთავისა თანა საქმარებელად. მსგავსად უძრწულებისა ჩ[ი]სა დავწერენით და წ[ა] ღ[მ]ერთა თქ[ე]ნა გეეწერებით კეთილო მღდელო სტეფანე მოძღ[ო]რო“. 296 r.

3. (გადამწერის) „დაიწერა წ[ა] ადგილსა გესმანიას, საფლავსა წ[ი]სა ღ[მ]ისშობელისასა, დედისაგან სბაწ[ი]სა, განგებას[ა] ზედა ბერძულსა, დიად ბარაკებითა ჭელითა საწყალობელისა მიქაელ მწირისა მცხეთისაგე მიწისაგან. წ[ა]ნა ღ[მ]ისანო, ჩ[ე]მგან უდროლისა (!) რომელი ეგებოდა, მიმ[ო]ნდია და მოიპირებია, რომელი დედასა წერილ არს: მსგებსითა და საუფლოთა დღესასწაულთა ჭამის წირვისა საკითხავითა და სხჳთა ყ[ო]ნა განგებითა, რიცხჳთა და განთესულითა ჯ[ა]რთა, მასკლავითა, ისრითა და ღელვა-ვრცელითა. რომელი ვის ჩემდა უმეცრებით ცთომილი ჰ[ა]თ ანუ მოგზუდეს, შემინდვეთ ღ[მ]თისათჳს, ა[მე]ნ“. 297 r.

4. (გადამწერის): „დაესრულა სახარებაჲ მათესი შეწევნითა ქ̃ესითა. მე ნაწყალ[ა]ი მწირი მიქაელ გეგედრები ლოცვასა, წ̃ო მღდელო სტეფანე, და ყოველთა მკითხველთა ერთობილ გეგედრები, ა̃ნ". 80 v.

5. (გადამწერის): „დაესრულა სახარებაჲ მარკოზის თავისაჲ. კეთილო მღდელო სტეფანე მოძღ̃ო, მწირი გლახ მიქაელ ლოცვასა თ̃ქნა წმიდასა გეგედრები და ყოველთა მოწესეთა, რომელნი აღმოიკითხვიდეთ წმიდასა ამას სახარებასა და შემინდვეთ". 130 v.

6. (მომგებელისა): „სახელითა ღ̃ჲთა და მადლითა და სარწმუნოებითა წმიდისა კათოლიკე ეკლესიისა მცხეთისათა, მე გლასაკი სტეფანე, ხუცესი პალავრელი, მნათე ყოფილი, ყოველთა მოწესეთა ნარჩევი, მაწაჲ და მტუერი, შვილი მცხეთისაჲ, ღირს მყო ღ̃ერთმან მოუგონებელსა კეთილსა და წყალობასა მისსა და მოვიწიე წმიდასა ქალაქსა ი̃ერუსა, ადგომასა ო̃ისა ჩ̃ნისა ო̃ჯ ქ̃ა და წმიდასა გოლგოთასა და მოვილოცენ ყოველნი წმიდანი ადგილნი მისნი მოწყალებითა ქ̃ესითა და დამაწესეს მწირვალად ქართლისა კათალიკოზისა ოქროპირისა, ადიდენ ღ̃ო წ̃ა ეკლესიასა გარდმოჭვნისასა მლოცველად. და მოვიგე წმიდაჲ ესე ოთხთავი, სრული ყოველითა საჴმარითა, სალოცველად ცოდველისა სულისა ჩ̃მისა და მშობელთა და მ̃ღ̃თა ჩ̃თჲსა და ყოველთა ქ̃ენეთა სალოცველად. ქრონიკონი იყო ხაწ̃. შემდგომად ჩ̃მსა ვისცა ღმერთმან მოგცეს და რომელნი აღმოიკითხვიდეთ წმიდასა ამას ოთხთავსა, წმიდასა ლოცვასა თ̃ქნა ჩ̃ენცა თანა მოგჳსენებდითო". 296 v—297 r.

7. (გადამწერის): „მწირი გლახ მიქაელ შეიწყალე". 1 v.

მინაწერები: 131 r, 132 v, 219 r—v, 220 r—v, 221 v, 227 v.

1742

კურთხევანი. 1664

334 ფ.; 21,5×16; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული მუყაოს ყდა, ჭიისაგან დაზიანებული; ნუსხური, დასწ̃ყისები და მთავრული ასოები სინგურით; პირველი გვერდი მოთავსებულია ვაოაყიან ჩარჩოში, ფერადი თავსამკაულით; გადამწერები: ფარამუზ ბედიაშ̃ვილი̃შვილი და იესე (316 r), შემკვეთი: მთავარეპისკოპოსი ნიკოლოზ ჩხეიძე (316 r); 1664 წ. (316 r); დახიანებულია ფ.ფ.: 1, 2, 3.

„ლოცვა აღბეჭდვასა ზედა ყრმისასა, ოდეს მიიღებდეს სახელსა დღესა მერვესა შობისა მისისასა. დ̃კნ. უფალსა მომართ ვ̃.: უფალო ღმერთო ჩ̃ნო, გევედრებით და შენ გხადით, გამოჩინე ნათელი შენი..." 1 r—314 v.

შენიშვნა: 1. დართული აქვს ა) „ზანდუკი ამა წიგნისა.—ა თავსა აღბეჭდვა ყრმისა. ბ. განგებაჲ გჳრგჳნთ კურთხევისა..." 316 r—317 v; ზანდუკი წყდება 317 v-ზე. გრძელდება 335 r-ზე. ფურცლები 318—334 უადგილოდ არის ჩაკერებული. ბ) „განგებაჲ ლიტანიათა, როგორცნი იქმნებიან საუფლოთა დღესასწაულთა და დიდებულთა წ̃თ̃ა..." 318 r—334 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „კითხ̃ვ: რავდენ წელ დაფარულ იყო ჯ̃ნ ქ̃სი. მიგება: სამას ათურაჲმეტ წელ. კ ი თ ხ. „რაჲ არს..." 334 v.

2. კურთხევანი შეიცავს: „ზეთის კურთხევანი". 4 v—8 v: „განგებაჲ გჳრგჳნთა კურთხევისაჲ". 8 r—24 r: „გალობანი საეკლესიონი სნეულთა ზედა". 24 r—29 r; „კურთხევა მოსახონის ბერძულად თქმული წ̃ისა ბასილი მთავარეპისკოპოსისა". 29 r: „წესი და განგებაჲ წ̃ისა და ანგელოზებრივისა სქემისა, თქმული წმიდის დიდის ბასილისი". 36 r.

„წესი, რომელი აღსრულების დაფლვასა შესვენებულისასაჲ..." 66 r.

„განგაბაჲ, რომელი აღესრულებოდის კურთხევასა ეკლესიისასჲ და მას შინა სახლისასჲ“. 101 r.

„წესი რომელი იქმნების კურთხევასა ეკლესიისასჲ და დამყარებაჲსაჲ... მას შინა მდგომარისაჲ წრისაჲ ტრაპეზისასჲ“. 106 r.

„წესი, რომელი აღესრულების სატფურებაჲსა“. 116 v.

„ლოცვაჲ წრისა და დიდებულისა მოწამისა ტრიფონისი ყოვლისათჳსცე ყანისა, ვენაჳისაჲ და ბოსტნისა ჰია ავნებდეს“. 138 r.

„განგებაჲ მუსჲთ დრეკისა წრა მარტჳლიასა, თქმული წრისა ბჲსილი კესარიელ მთავარეპისკოპოზისა“. 151 r.

„წესი, რომელი იქმნების მოქცეულსა და სარკინოზთაგან წრისა მომართ და ჭეშმარიტისა სარწმუნოებისა ჩნ ქეანეთასა“. 164 r—166 r.

„წესი და განგებაჲ მათზედა, რომელნი წვალებისაგან მართლმადიდებლად მოიქცენ“. 166 r.

„ლოცვა წრისა და ნერტარისა მამისა ჩნისა მეთოდი კოსტანტიპოლელ ეპისკოპოზისა და მოწამისა მოქცულთა ზედა“. 169 r.

„თუ ვითარ ჯერ არს აღწერით შერჩნებაჲ წრად ღრ ეკლესიად მომავალთა მიერ მანიქეველთა წვალებისაგან“. 170 r.

„ლოცვა წრისა და დიდებულისა მოწამისა მამა[ჲ]სი ყოვლისაჲე სნებისა პირუტყოსა...“ 186 r.

„მცნებაჲ წრისა ბასილისი მღრთა მიმართ, თარგმნილი არსენისი“, 192 r.

„ერის განტყვებაჲ ყოველთა საუფლოთა დღესასწაულთა სრული“. 224 r.

„კათხვა—მიგებისაგან კესაროსისაჲ, ძისა წრისა გრიგოლი ღრისმტყლისაჲ“. 243 v—247 v.

„განმარტებაჲ საიდუმლოთა კათოლიკე ეკლესიისა და სახისმეტყლებაჲ წესთა მისთა განწყსებული წრისა ბასილისი და წრისა აქსიმესი სხვათა მამათა მიერ თქმულისაგან“. 248 r—260 r.

„წესი და განგებაჲ მეფეთ კურთხევისა“. 260 r—266 v.

„ძეკლის წერაჲ სარწმუნოებისა, რომელი აღჴერეს წრთა მამათა კოსტანტინოპოლეს შეკრებილთა წრთა ხატთა თჳსიცემისათჳს, რომელი ესე წ[ა]რიკითხუს სოფია წრა პირველს კრესა წრთა მარხვათასა“. 279 v—286 v.

„წესისათჳს მართლმადიდებელთაჲსა კითხვანი მონაზონისა ვისნიმე, რომელთა აგსნა გამოსცა პ პატრიასნმნ ხარტფილაკსმან (!)“ 309 r.

„თქმული წრისა მამისა ჩნისა ეფთჳმე მთაწმიდელისა, რომელი იყო ნათესავით ქართველი, რომელმან იგი მრავალნი წიგნნი სჳრთნი თარგმნნა ბერძულისაგან ენისა ქართველთა ენ.სა, რამეთუ გამოიტყოდა იგი ენითა მადლითა სულისაჲ წრისათა, და ესე მცირედი კითხვა-მიგებაჲ მოსცჲ თეოდორეს ხუცესს საბაჲწმიდელსა, რამეთუ იყო იგიცა მღრდელი კეთილი ქართველი“. 310 r—311 v.

„განგებაჲ ლიტანიათა, რომელნი იქნებიან საუფლოთა დღესასწაულთა და დიდებულთა წთასა“. 318 r.

ანდერძი (გადამწერისა): 1. „სახელითა ზესთა ზეშთა და ზესთა ცათა ზეშთა ღთ'თათა უსაზღუროსა და გარემოუწერელისა, გამოუკულველისა და გამოუძიებელისა, უზღალვდისა და მიუწდომელისა, არსთა შემცველისა და თჳთ შეუცვისა, განუსაზღურებელისა და განუცდელისა, უმიწუხროსა ნათ'ისა... ვიწყეთ წმიდაჲ ესე და უნაკლულო წიგნი კურთხევნი ბრძანებითა და გულსმოდგნებითა ქართლისა მთავარებისკოპოზისა ხ ე ე ძ ი ს პატრონის ნ ი კ ო ზ ი სითა, ღრაცალმცა არიან წულნი ცხორებისა მისისანი და საუკუნომცა არს საკსენებელი და კურთხევა მისი. აღესრულა წრაჲ ესე წიგნი თუესა აპრილსა ა, დღესა პარასკევსა, ჭრონიკონსა ტნა, ამისსა მწერაჲლსაჲ ფარემუზს და იესუს შეუნდოს ღრ და მამა-მშობელთა ჩნთა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შნს ღნ, და მამანო და ძმანო, ვინცა ბრძანოთ, თ'ქნცა შეგინდნეს ღნ, ა'ნ, ა'ნ". 314 v—316 r.

2. „ო'რა შ'ე ამ'სი მწერალი ცოდვილი იესე". 335 r.

3. „ღმერთო შეიწყალე ფრიად ცოდვილი ამისი მწერალი ბედისმწერლისშვილი ფ ა რ ე მ უ ზ, ა'ნ". 150 v.

4. ღ'რ შ'ე იესე, ა'ნ კლ'ქმო რ'ჯსა...". 207 v.

5. „ო'რ ღ'რ შ'ე მთავარეპისკოპოსი ნ ი კ ო ლ ო ზ, ა'ნ". 224 r.

მინაწერები: 1 r, 7 r, 9 r, 48 r, 187 r, 76 r—106 r.

1743

კურთხევანი. XVIII

171 ფ.; 20,5×16,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ნუსხური, დასაწყისები სინგრძივით; ამოვარდნილია: 6, 167 ფ.ფ; [XVIII ს.].

„კურთხევანი ძალითა ღ'ისათა ახლად თარგმნილი ბერძულისაგან ქართულად კეპარიანე სამთავნელისა მიერ.

ლოცვაჲ დედაკაცსა ზედა მშობიარესა პირველსა დღესა. უფლისაჲ მიერ მეუფსო ო' ყოველსა მპყრობელო, რომელმან განჰკურნე ყოველნი სენნი და უძლურებანი კაცთანი..." 2 r—170 r.

შენიშვნა: 1. კურთხევანი შეიცავს: „ლოცვაჲ დედაკაცსა ზედა მშობიარესა". 2 r—7 r; „კანონი წ'თა კ'რებისა". 7 r—11 v; „ლოცვა ნათლ'ვისა". 12 r—21 r; „განგებაჲ ქ'რწ'ილისა". 29 r—32 r; „ლოცვა ზეთ'სა". 32 r—51 v; „კ'ურთხევა აიაზმ'სა". 52 r—68 v; „ლოცვა სულთ ბრძოლ'სა". 67 r—70 v; „წ'სი ერის კაცსა ზედა მიცვალებულსა". 71 r—90 v; „წ'სი მღ'დელსა ზედა მიცვალებულსა". 92 r—117 v; „წ'სი მონახ'ნსა ზედა მიცვალებულსა". 135 r—139 v; „წ'სი პანაშ'დისა მიცვალებულსა ზედა". 139—146 v. „წ'სი სულის-წ'მდის მოსლ'ვისა". 147 r—156 r, „ლოცუა თ'სლთა ზედა სათ'სიად". 156 r—v; „ლოცუა კალოსი" 156 v—157 r; „ლოცუა ალ'ისა ხილისა". 157 r; „კ'ურთხევა ყ'ორნ'ის ქ'ლ'სიასა შინა". 157 r—v; „ლოცუა დანერგ'სა ვენაჯ'სასა". 157 v—158 r; „ლოცუა სთლ'ბასა ვენაჯ'სასა". 158 r; „„კ'ურთხევა ღ'ნისა". 158 v; „კ'ურთხევა მარილისა". 158 v—159 r; „კ'ურთხევა წ'ნდილისა". 159 r; „ლოცვა ყ'ელისა და კ'ერ'ცისა". 159 v; „ლოცვაჲ რაჟამს მოვიდეს ყრმა სწ'ვლად წიგნ'სა". 160 r—v; „ლოცვაჲ შეგინებულსა ხ'რბალსა და ფ'ქელსა ზედა". 162 r. „ლოცუა აღმ'ხ'ნ'სა ჭ'სა". 162 v—163 r; „უკეთუ მღ'დელმა თ'სი მ'ღლე ვ არ აზიაროს". 163 r; „წ'ენი და რიგი უკეთ'ი მართლმადიდებელთა-განი ვიმე აღსრ'ულ'სა დღეს პასქ'სასა, ვიდრე ახალ კ'ვდმდე". 166 r—170 r.

2. „კ'ურთხევანსა" დართული აქვს „სახიებელი". 171 r—v

3. ხელნაწერი ყოფილა ს ო ლ ო მ ო ნ გ ი ო ნ ა შ ვ ი ლ ი ს კუთვნილება.

4. 2 v-ზე ქართული, სომხური და სპარსული ბეჭდები. ქართული ბეჭდის ლეგენდაში იკითხება; „მოპა ღ'ისა ფსუფ".

მინაწერები: 1. „ესე კურთხევანი არის ს ო ლ ო მ ო ნ გ ი ო ნ ა შ ვ ი ლ ი ს. ს ო ლ ო მ ო ნ თ'ლავს კითხ'ლობდა ამ კ'ურთხევანს..." (სცანი ფურცელი).

2. „ჭმი, საწ'თროვ, ბ'ლო თავსა ასხ'დარებ, ა'ხ'წარებ". 1 r.

3. „ათას რვას ოთხმოცდათორმეტსა წელსა იყო გახ'ხ'ულ'ზედ მკალი უმრავლესი. შემდეგ გაჩნდა თაგი და ბევრი ყანები მოჭამა. ჩ'თათვის ნახევარში გაჩნდა ხორვილა და მრავალი ხალხი დახოცა... ს ო ლ ო მ ო ნ გ ი ო ნ ა შ ვ ი ლ ი". 1 r.

4. „ძალიან მოუღალავის თვალით და გულით მიყვარდა საღმთო წერილის წიგნების კითხვა მე პრიჩეტნიკს სოლომონ დიმიტრიის-ძეს გიუნაშვილს“. 1 v.

5. „1918 წ. გიორგობის თვეს შკოლებში სამხთო სჯულის სწავლება აკრძალეს“. (სხვა ხელით, ფანქრით) 2 v.

1744

ბასილი დიდი—მიცვალება ღვთისმშობლისა. XIX

36 ფ.; 20×17; ქაღალდი; ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული; ტექსტი ჩაწერილია მელნით მოზაზულ ჩარჩოებში; [XIX ს.]; კიდეები დაზიანებული და რესტავრირებულია; ამოვარდნილია 34 ფ.

[ბასილი დიდი. მიცვალებად ყოვლად წმიდისა ღ~თისმშობლისად, რაჟამს იგი აღვიდოდა ქუეყანით ზეცად].—„რაჟამს იგი სულისაგან წმიდისა ეუწყა ღ~თისმშობელსა ჟამი განსლვისა თვისისა ამიერ სოფლით, მაშინ მხიარულ იქმნა სიბრძნითა საღმრთოთა და ღმობიერად აღივსო სიყვარულითა და სურვილითა საუკუნისა ცხოვრებისათა...“ 2 r—36 r.

შენიშვნა: სათაური მთლიანად გადასულია, არ იკითხება.

1745 ა

წერის დედანი. XIX

15 ფ.; 21×32,5; ქაღალდი; ქაღალდის ყდა; ასომთავრული და მხედრული; [XIX ს.].

„ღმერთი არს უსახელო და ყოვლითურთ სრული არსება, მან შეჰქმნა სოფელი და იცავს მას და ყოველსავე სიბრძნითა თჳსითა განაგებს, მაშასადამე ჯერ არს მისი სიყვარული და პატივისცემა უმეტეს ყოვლისა...“ 4 r.

შენიშვნა: 1 r-სა და 2 r-ზე მოთავსებულია ასომთავრული და მხედრული ანბანი, 3 r-ს კიდეებზე ასომთავრული წარწერა, შუაში გრეხილი ასოებით „ნიკოლოზ“; 4 r-დან ბოლომდე კალიგრაფიული წერის ნიმუშები მხედრულად.

1745 ბ

სამსჯავრო წესდებანი (თავფურცელი). XIX

1 ფ.; 35×22; ქაღალდი; კალიგრაფიული მხედრული, მცენარეული ორნამენტით შემკობილი; საღებავებად გამოყენებულია მწვანე და ვარაყი; [XIX ს.].

„სამჯავრო წესდებანი 20 ნოემბერსა 1864 წელსა ან განმარტებითა მათთა განაჩენებითა კასაციონი დეპარტამენტთა მართებლობითი სენატისა. ჩყოზ. რუსულიდან თარგმნილი ქართულად ნიკოლოზ გამრეკელის მიერ. ქ. ტფილისი“. 1 r.

შენიშვნა: ხელნაწერი წარმოადგენს თავფურცელს.

1746

სამართალი კათალიკოზისა. XVIII—XIX

6 ფ. 22×17; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; დასაწყისები სინგურით; ფრაგმენტი; [XVIII—XIX ს.].

[სამართალი კათალიკოზისა] „...დაარჩონ, შეჩვენებული იყოს წმიდათა კრებათაგან და კანონსამცა ქვეშე არის წმინდათა მოციქულთასა. ეკლესიის მკრეხელთათვის გ. ესე განგვიწესებია: ვინც ეკლესია გატეხოს და ხატი განძარცოს, უკანონოდ ძელსა მიეცეს...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ლბ. დიდმარხვაში ვისამე მოსამართლე ნურცა ერთსა რასამე დანაშაულსა ნურავინმე განიკითხავს...“ 6 v.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 6 v-ზე იმავე ხელით მიწერილია: „პირველი თავი განსრულდა“.

1747 ა

სწავლა სარწმუნოებისათვის. XVIII

3 ფ.; 21,5×18; ქაღალდი; ფრაგმენტი; უყდო; დაფურცვლილი; მხედრული; [XVIII ს.].

„სწავლა სარწმუნოებისათჳს და რომელი სათანადო არს ყოვლისა ქრისტიანის, რათა იცოდეს აღსარება სარწმუნოებისა თჳსისა და რომელ არა საკმაო არს ცხოვნებად იგიცა, არამედ ჯერ არს საქმედცა. „რაბი, შენ ხარ ძე ღუთისა, შენ ხარ მეუფე ისრაილისა“ (იოანე, თავი 1).—ოდესაც განვჰსჯით ჩუ(ნ) გულისხმის ყოფით საქმეთა ჩუ(ნ)ისა ზეციურისა მეუფისათა, იხილუ(ნ)ის იგი ერთ კერძო ესოდენ მრავალ...“ 1 r—3 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... აჰა, კ(ა)დ რასა იტყჳან კაცნი შენთჳს ჩი, ი(ე)ჳ...“.

1747 ბ

სწავლანი. XVIII

2 ფ.; 22×16; ქაღალდი; უყდო; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; ორივე ფურცელი დაზიანებულია; [XVIII ს.].

«სისრულისათჳს სათნოებათასა» „... უქმნიეს და კერპსა თაყუანისცემს, რამეთუ აქუს თავსა შორის თჳსსა აფროდიტეს ქანდაკებული გულისთქმა იგი ცოდვისა...“ 1 r—2 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... კ(ა)დ თქუა მანვე: დიდად განცტემა(!) არს ცხოვრებისა უმეცრება სჯულთა საღმრთოთა. იგივე იტყოდა, ვითარმედ მიმართ...“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1747 გ

ღთისმშობლის საკითხავი. XVII—XVIII

1 ფ.; 31×22; ქაღალდი; ფრაგმენტი; კალიგრაფიული ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; უყდო; ძალ ზე დაზიანებული; [XVII—XVIII ს.].

„... რამეთუ ჰმონებს იგი შვილთა...თა, ხოლო ზეცისა იგი იერ̃სლმი აზნაურ არს, რომელ არს და ჩნ ყოველთა, რამეთუ წერილ არს: იხარებდ ბერწი ეგე, რომელი არა ჰშობდ...“ 1 r.

წყდება: „...ჰკრთებოდა ყრმა ესე სიხარულით მუცელსა ჩ̃ა და...“.

მინაწერები: 1 (მსხვილი ნუსხურით): „ო̃ო ი̃ჳ ქ̃ე ღ̃ო და ყ̃ნოჲ მისნო წ̃ნო, შეიწყალე და დაიცევ ორთავე შინა ცხორებათა ა ბ ა შ ი ძ ე გ ი ო რ გ ი, ა̃ნ და კ̃ნ“. 1 v.

2. „ო̃ო ი̃ჳ ქ̃ე, ღ̃ო ჩ̃ნო და ყოველნო მონანო წ̃ნო, შეიწყალეთ და დაიცევით ორთავე შინა ცხორებათა წინა̃შძღრი ს ჳ მ ნ კ ო პ ა ძ ე და მეცა, შენდობაჲ ყოველთა ცოდ...“ 1 v.

3. (მხედრული). „უფალო იესო ქრისტე, შეიწყალე ფრიად ცოდვილი და უღირსი კაცის წინამძღვარი თ ე თ ე ნ ო ს ი(!) ჭ ა ჭ ა შ ვ ი ლ ი ამინ“. 1 v.

1748

მანანა ანუ ღვთივ დიდებულთა წ̃თა შესხმანი. XVIII—XIX

143 ფ.; 17×11; ქაღალდი; ქაღალდგადაკრული მუყაოს მოხატული ყდა, ყუა—ტყავის; მხედრული, დასაწყისები სინგურით; ამოვარდნილია: 1—10 ფ.ფ.; 1 r-ზე დახატულია ოქროს ტაკუკი მანანით; [XVIII—XIX ს.].

1. „ღ̃თივდიდებულთა წ̃თ̃ათჳს შესხმანი სულისა დამატკბობელნი, რომელსა ეწოდების მანანა. შესხმა ღ̃თივ ბრწყინვალისა და ყოვლად დიდებულისა დედოფლისა ჩ̃ნისა ღ̃თისმშობელისა.—აღსდეგ, უფალო, განსასვენებლად შენდა...“ 2 r—47 v.

შენიშვნა: შეიცავს 11 შესხმას.

2. „სიტყჳა იგ. ღ̃თივშვენიერისა ი̃ჳ ტკბილისა ... ყოვლად საყვარელისა.—უფსკრული უფსკრულსა ჰხადის ჴმითა ზეგარდამო: შენ ხარ ძე ჩემი საყვარელი, შენ სათნო გიყავ. ეჰა, ძეო ღმრთისაო, საყვარელო მამისაო, ყოვლად ტკბილო იესო...“ 48 r—58 r.

შენიშვნა: შეიცავს 3 შესხმას.

3. „შესხმა იგ. ღ̃თივშვენიერისა და ცხოველსმყოფელისა პატიოსნისა ჯ̃ი̃სა.—კურთხეულ არს ძელი, რომლისა მიერ იკურთხნეს წარმართნი. გ̃ჳნ, ჯ̃ო, ჴორცითა ქრისტესითა განწმედილო...“ 58 v—65 v.

შენიშვნა: შეიცავს ორ შესხმას.

4. „შესხმა **იბ.** წ~თა ღ~თივგანათლებულთა ზეცისა ძალთა, ყოვლად პატიოსანთა ანგელოსთა.—რომელმან შექმნა ანგელოსნი მისნი სულად და მსახურნი მისნი ალად ცეცხლისა...“ 66 r—72 v.

შენიშვნა: შეიცავს ორ შესხმას.

5. „შესხმა კ. წ~ისა და ღ~თივდიდებულისა ნათლისმცემლისა იოანესი.—იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ და წრფელთა ჰშვენის ქება...“ 72 v—82 v.

შენიშვნა: შეიცავს 3 შესხმას.

6. „შესხმა **კვ.** წ~თა ღ~თივდიდებულთა და ყოვლადქებულთა მოციქულთა პეტრე და პავლესი. ცანი უთხრობენ დიდებასა ღ~ისასა.—ეჰა, დიდნო მნათობნო პეტრე და პავლე...“ 82 v—92 v.

7. „შესხმა **კვ.** წ~ისა ღ~თივსახელოვანისა დიდებულისა მოწამისა გიორგისა. (გულის ჴმა ჰყავთ, რამეთუ საკვირველ ჰყო უფალმან წმიდა თჳსი). ეჰა, ყოველად დიდებულო წ~ო მოწამეო ქ~ესო...“ 93 r—95 v.

8. „შესხმა **კზ.** წ~ისა და ღ~თივგანძღიერებულისა დიდისა მოწამისა დიმიტრისა (შენ ხარ ღმერთი, რომელმან ჰყავი საკვირველი).—ეჰა, დიდო მოწამეო ქ~ესო...“ 96 r—99 r.

9. „შესხმა **კთ.** წ~თა ღ~თივშემკობილთა ქ~ეს მოწამეთა.—წ~თა, რომელნი არიან ქ~ყნასა ზედა, საკვირველჰყო უფალმან...“ 99 r—102 v.

10. „შესხმა **კთ.** წ~ისა და ღ~თივგანათლებულისა ნიკოლაოს საკვირველთმოქმედისა. (საკვირველ არს ღმერთი წმიდათა შორის მისა.).—ეჰა, კაცო ზეცისა, საქებელო ანგელოსთა შორის და საკვირველო ქუეყანისა ანგელოსო კაცთა შორის...“ 103 r—105 v.

11. „შესხმა **ლ.** წ~ისა და ღ~თივდიდებულისა ვასილი დიდისა (პირი ჩემი იტყოდა სიბრძნესა და ზრახვანი გულისა ჩემისანი გულის ჴმის ყოფასა).—ეჰა, ყოვლად განათლებულო და ღ~ივბრწყინვალეო ვასილი...“ 106 r—108 v.

12. „შესხმა **ლა.** წ~ისა და ღ~თივბრწყინვალისა იოანე ოქროპირისა. (პირმან მართლისამან იწვართოს სიბრძნე და ენა მისი იტყოდეს მსჯავრსა).—ეჰა, ყოვლად ბრძენო და ღ~თივბრწყინვალეო იოანე ოქროპირო...“ 109 r—111 v.

13. „შესხმა **ლბ.** წ~თა და ღ~თივგანბრძნობილთა მღუდელთმთავართა (მღდელმთავართა შენთა, უფალო, შეიმოსონ სიმართლე და წ~ნი შენნი იხარებდენ).—ეჰა, ღთ~ივდიდებულნო, ყოვლად ბრძენნო და დიდად მეცნიერნო მწყემსნო და მოძღვარნო ყოვლისა სოფლისანო...“ 112 r—115 r.

14. „შესხმა **ლგ.** წ~ისა, ყოვლად ღირსისა და ღ~თმოსილისა მამისა ჩ~ნისა დიდისა ანტონისი. (წ~ნი შენნი გაკურთხევდენ შენ ო~ო).—ეჰა, წ~ო ღ~ისაო, ანგელოსთა თანა შეერთებულო...“ 115 v—118 r.

15. „შესხმა **ლდ.** წ~ისა, ყოვლად ღირსისა და ღ~თმჳმოსილისა მამისა ჩ~ნისა დიდისა ევთიმისა (უგალობდით უფალსა ღირსნი მისნი). ეჰა, ყოვლად

ღირსო და ფრიად საწადელო, ტკბილო მამაო, ღ~თშემოსილო ევთიმი, სვეტო ნათლისაო...“ 118 r—121 r.

16. „შესხმა **ლე**. წ~ისა, ყოვლად ღირსისა და ღ~რთშემოსილისა მამისა ჩ~ნისა საბა განწმედილისა. (პატიოსან არს წინაშე ღ~ისა სიკუდილი წ~თა მისთა). ნამდვილეე პატიოსან ხარ, წ~ო ღ~ისაო, და ყოვლად სანატრელო და ღ~თშემოსილო მამაო...“ 121 v—126 r.

17. „შესხმა **ლზ**. წ~ისა დიდებულისა წინასწარმეტყველისა და ღ~ივამაღლებულისა ილიასი (ჰჭმობდეს მართალნი და უფალმან ისმინა მათი). ეჰა, დიდებულო წინასწარმეტყველო ილია, მარხვითა და ლოცვითა განათლებულო, ღ~თივშვენიერითა ბრწყინვალებითა, სიწმიდითა გულისათა ღ~ისმხილველო...“ 126 v—129 v.

18. „შესხმა **ლთ**. წ~თა ღ~თივგვირგვინოსანთა დიდთა მეფეთა კოსტანტინე და ელენესი. (უფალო, ძალითა შენითა იხარებდეს მეფე და მაცხოვრებითა შენითა იშვებდეს ფრიად.) ნამდვილეე იხარებ, გვირგვინოსანო მეფეო კოსტანტინე, ძალითა ღ~ისათა...“ 130 r—132 v.

19. „შესხმა **ლთ**. ღ~თივპატივცემულთა მართალთათჳს. (მართალი, ვითარცა [ფინიკი] აღყუავდეს და ვითარცა ნაძვი ლიბანისა განმრავლდეს).—ჱე, ნამდვილო, ჭ~ტდ მართალი ღ~თივშუენიერად აღყვავდეს სათნოებითა...“ 132 v—136 v.

20. „შესხმა **მ**. ყოვლად წ~ის ღ~თივსაყვარელისა ღ~ისმშობელისა მარიამისა. (წმიდა ჰყო საყოფელი თჳსი მაღალმან და ღმერთმან დააფუძნა იგი უკე). იტყვის უფალი ყოვლისა მპყრობელი: მე ვარ ანი და ჱე, პირველი და უკანასკნელი...“ 136 v—139 v.

21. „ლოცვა ყოვლად საკვირველისა და ფრიად სასურველისა ღ~ისმშობელისა მიმართ.—ჱ, ყოვლად წ~ო ღ~ისმშობელო ქალწულო...“ 139—141 r.

შენიშვნა: 1. ერთვის: ა. „ბეჭედი.—ღ~თივსულიერსა ამას წიგნსა ეწოდების მანანა ტკბილსიტყვაობისათჳს და ღ~ისმშობლის სიყვარულისა..“ 141 v—142 r.

ბ. „სარჩევი. რომელთა ენებოსთ ამით შესხმათა ღ~ისა მშობელისა დიდება და ღ~თივბრწყინვალეთა დღესასწაულთა ეკლესიისა მიერ პატივცემულთა შემკობაჲ, ესე გვარითა სარჩევითა კუთილ არს და შევიღრ.—სეკდემბერს ა. კრება ღ~ისმშობლისა. უკუეთუ კეირიაკეცა იყოს...“ 142 v—143 v.

2. თავფურცელზე წერია: „ღ~თივსულიერსა ამას წიგნსა ეწოდების მანანა ტკბილსიტყვაობისათვის და სიყვარულისათვის“.

3. ხელნაწერის ტექსტი ნასწორებია, ზოგ შემთხვევაში ტექსტზე დაკრული ქაღალდის ფურცლები შესწორებული ადგილებით.

ანდერძი (გადამწერის): „ამ წიგნის ამდენი ჩაწერილობის მიზეზი ეს არს, რომ პირველად, დიახ, ძველის და დაკელისა (!) დედნიდამ გამოიწერა და მერმე უპრესი ვიპოვეთ და იქიდამ განვამრთელეთ და პირველს მრავალი ჰკლებოდა, და აწ, თუ ვინმე გაუფთხილდება, არ არის გაუორჩეველი, დედად სხმარი არის და ჭეშმარიტებით გასწორებული მრავლითა გულსმოდგინებითა“. (თავფურცელი).

მინაწერები: 1. „მე ცოდვილი მონა დიაჩოჭი ბესარიონ ზედგენიძე“. 68 v.

2. „ესე წიგნი ეკუთვნის მღუდელს... აღნიეს, სახელად წოდებულ არს მანანა ტკბილსიტყვაობაჲსათვის“. (ქვემო ყდის შიდა მხარე).

1749

ქრებული. XVIII

28 ფ.; 14,5×10: ქაღალდი, მოლურჯო ფერის; ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა; კალიგრაფიული მხედრული, სათაურები სინგურით; გადამწერი—ეროდიაკონი, მონაზონი იოსტოს (28 რ); [XVIII ს.].

1. „წ[მ]ა შორის მამისა ჩუ[ნ]ისა იოანე ოქროპირისა სიტყვა მეორედ მოსელისათჳს უფლისა და რათა ეზრუნჳიდეთ სარგებელისათჳს სულ[თ]ა ჩ[ვე]ნთა, მამაო გ[ა]კრხენ.— რაოდენთა დაგ[ი]ტჳიან სოფლისა ამის წარმავალნი და ცუდნი საქმენი...“ 1 რ—9 v.

2. „შაბათსა ყუ[ე]ლიერისასა. ჴსენება წ[მ]თა მამათა. სიტყვა წ[მ]ისა მამისა ჩ[ვე]ნისა ეფრემ ასურისა მამათათჳს შესუ[ნ]ებულთა, მ. გ.—გული ჩემი მელ[ი]მის. შემდობელ მ[ა]ქმენით მე, ძმანო და მამანო კურთხეულნო,...“ 9 v—15 r.

3. „თ[ჳ]ა სე[ქ]დემბერსა [კ], სიმჴნე და მოთმინება წ[მ]ისა ევსტატისა, ცხოვრება მისი და შემდგომად წამება, გ. მ.—მესამესა წელსა მარკიანე მეფისა იყო სპასპეტი ერთი მჴნე ფრიად...“ 15 r—28 r.

ანდერძი გადამწერისა: „ღმერთო შეიწყალე ფრიად ცოდვილი იეროდიაკონი მონაზონი იოსტოს“. 28 r.

1750

არისტოტელე—პერი არმენეია. 1765

87 ფ.; 16,3×10,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; ზედაყდა გადატებილია შუაზე, ქვედას—ნახევარია შემორჩენილი; მხედრული, სათაურები სინგურით; ამოვარდნილია ფ.ფ.: 1, 11, 12, 53, 56—57, 60; 1765 წ. (87 r).

„დასაბამი და წინადადება წიგნთა, რომელი ითქმის ელინთამებრ პერი არმენიას, ხოლო ქართველთამებრ—განმარტებისათჳს, წარმოდებული უფროსად ბრძნისა არისტოტელისა მიერ, თარგმანებული და განმარტებული დავითის მიერ არმანთა ფილოსოფოსისა. პრაქსისი პირველი.—ს[ი]ტ.: პირველად ღირს არს დადება რაჲ არს სახელი და რაჲ ზმნაჲ, მერმე—რაჲ არს უკუთჳნა და წართჳმა და აღმოჩინება და სიტყვა. გან. ითქუა ოდესმე, ვითარმედ არს ყოვლისა სიტყჳერებისა მოფარდულობისა ამის მოლოდინება...“ 1 r—87 r.

ანდერძი (გადამწერის): „აღიწერა დ[ა] დაესრულა პერი არმენია ესე იანვრის [კთ], ქ[რ]ს უმ[ა]გ“, 87 r.

1751

ქრებული. 1799

167 ფ.; 16×10; ქაღალდი, მოლურჯო ფერისა; მხედრული, დასაწყისები და მთავრული ასოები ასომთავრული სინგურით; გადამწერი—აღათონ (167 v); გადაწერის ადგილი—მრავალმთის ნათლისმცემლის მონასტერი (167 v); 1799 წ. (167 v); დაუწერელია: 36 v—56 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1. [პეტრე მოგილა]—„აღსარება მართლისა სარწმუნოებისა მართლმადიდებელთა წმიდისა კათოლიკე სამოციქულოჲსა ეკკლესიისა. კითხუა ა. რაჲ ჯერ არს დამარხუად მართლმადიდებელთა ქრისტიანეთა მიერ, რათა დაიმკჳდრონ ცხოვრება საუკუნოდ...“ 8 r—36 r.

წყდება: „...კითხვა: რომელი არს მეშჳდე ტაჲპი სარწმუნოებისა. მიგება: და კ̃დ მომავალ არს დ̃ბით განჴსჯად...“ 36 r.

შენიშვნა: 1. თხზულება შესდგება სამი ნაწილისაგან: ა. „სარწმუნოებისათჳს“ ბ. „სასოებისათჳს“, და გ. „სიყუარულისათჳს“.

2. ხელნაწერში „აღსარება“ წყდება პირველ ნაწილზე.

1. თხზულებას წინ უძღვის: ა. „შესავალ წიგნისა ამისა“. 1 r—3 v; ბ. ორი წინასიტყჳაობა, ერთი—იერუსალიმის ნ ე კ ტ ა რ ი ო ს პატრიარქისა. 4 r—6 v. მეორე—კოსტანტინეპოლის პატრიარქისა. 7 r—8 r.

2. [სვიმონ ჯულფელი]—„დაწყებისა შორისა დიალიტიკისასა სახმარ არს კითხჳსთჳს მცირისა რაჲსამე თქმად, რომელსა განსაზღურებს არისტოტელი ესრეთ: კითხუა არს მიგებისა ძიება.—აწ უკუე დაღაცათუ მრაუალ არიან სახენი კითხჳსანი, გარნა აქა საგმარ არიან ჩ̃ნდა რაჲ არსისა და ვითარი არსისათჳს, რომელნი თქმად არიან ამათთჳს, რომელთა ყოფა აღსარებულ არს...“ 58 r—167 v.

შენიშვნა: ტექსტს გააჩნია სჴოლიოები და შენიშვნები.

ანდერძი: „განსრულდა ძალითა სულისა ღმრთისათა წელთა 1799, იულისს ¿7. მონასტერსა მრავალმთის ნათლისმცემლისასა. ფლორისი ა ღ ა თ ო ნ“. 167 v.

1752

წმიდა გიორგის წამება. XVI

143 ფ.; 13,2×8,8; ტყავგადაკრული მუყაოს ყდა; ტრატა; ნუსხური, სათაურები სინგურით; მთელი რიგი ფურცლებისა რესტავრირებულია თეთრი ქაღალდით; [XVI ს.].

„თ̃სა აპრილსა კგ̃. წამებაჲ წ̃დისა და დიდებულისა მთავარმოწამისა გიორგისი, გ̃კნ მამაო.—მაცხოვარისა ჩ̃ნისა იჳ̃ს ქ̃სი პირველ საუკუნეთა მ̃ფისა [დიდე]ბულისა არა არს არცა დასასრული დღეთა, არცა აღსასრული ც̃ხრბისა...“ 1 r—48 v.

„წამებაჲ და შესხმა წ̃ისაჲ და დიდებულისა ქ̃ს მოწამისაჲ გ̃ისი, აღწერილი სჳმონ ლოღოთეტისა მიერ, რომელი იკითხების უმრავლესთა საბერძნეთისა ეკლესიათა სიღრმისათჳს, რომელი იმხიებენ [იხუმევენ] ამას, ხოლო ჰეშმარიტი და უტყუველი წამებაჲ წ̃ისა გიორგისი ესე არს, რ̃ი ზემოთ დაგჳწერია, პასიკრატოსა აღწერილი, გ̃კნ ო̃.—ოდეს იგი კერპთმსახურებისა წყუდიადსა დაეპყრაჲ ქუ̃ნა, არა ხოლო თუ შენნი, არამედ მცირედ უშენნიცა, ყოველნი აღვსებულ იყვნეს ურ̃თობითა...“. 49 r—68 v.

„უწყებაჲდ საკჳრველებათათჳს წ̃ისა და დიდებულისა ქ̃ს მოწამისა გიორგისთა, გ̃კნ მ̃მო.—რომელნი ნიჭთა ღ̃თისათა მიმთხუეველად სურაფიელ ხართ, საკსენებელსა და კრებაჲსა წ̃თასა შეუორგულებელითაჲ სარწმუნოებითა და მჳურვალითა სიყუარულითა დღესასწაულობად ნუ უდებ იქმნებით...“ 68 v—78 r.

„სასწაული მეორე წ~სა და ყოვლადქებულისაჲ მოწამისა გიორგისნ. პალესტინეს უკუე დედულსა დიდებულისა გიორგისასა, სადა იგი სხენან ნაწილნი მის ყოვლად წ~სანი, სახელსა მისსა ზედა აღმართებაჲ ტაძრისა ინებაჲ მეფემან..." 78 r—82 r.

„ს~ბჲ საკჳრველებაჲ მისე წ~სა შ~დ წამებისა აღსრულებული.—მასვე პირველთქმულსა დაბაჲსა, რ~ლსა შინა ზემოჳსენებული ესე სასწაული აღესრულა..." 82 r—84 v.

„სასწაული ს~ბჲ წ~სა მთავარმოწამისა გიორგისი.—კერძოთა პალესტინისათა ოდესმე ერი აგარიანთა ბრძოლად მოუვლა..." 84 v—88 v.

„ამისივე წ~სა გ~ს სასწაულნი.—ხოლო პირველად გაუუყო ჶ, პატიოსანნო კრებულონო..." 88 v—117 r.

„სასწაული წ~სა მოწამისა გ~სი, გ~ხენ მამაო.—ისმინეთ ძმანო სასწაული საკჳრველი წ~დისა და დიდებულისა მთავარმოწამისა გ~სი, რ~ი იქმნა ჟამთაჲ კეთილად მსახურისა მეფისა ჩ~ნისა თეოდოსისთა..." 117 r—142 v.

შენიშვნა: 1. სასწ~ულში ჩართულია (უადგილოდ არის აკინძული) „წმიდა გიორგის შესხმა" (131 r—137 v).

„ვიწყოთ ცხორება წმიდის გიორგისა] მეოხებანი,
მოდგეთ ბრძენნი, რიტორნ~ნი], დავჭერნეთ, დავჭკრნეთ ებანნი,
პირველად ღმერთი ვჰხსენო, მაღლიდან ზე განვგებანი,
და მერმე ვთქჳთ სასწაულობა, წმიდის გიორგის ქებანი..." 131 r—137 v.

2. წმიდა გიორგის შესხმა ეკუთვნის ს ი მ ე ო ნ წ ო თ ა ძ ეს. ამის შესახებ იხილე გამოკვლევა И. А б у л а д з е и Х. Ш а р а ш и д з е. К вопросу об имени и родине Руставели. საქ. სსრ მეც. აკადემიის მოამბე, ტ. II, № 7, 1941 წ., გვ. 681. შეად. კ. კ ე კ ე ლ ი ძ ე, ლიტერატურული ძიებანი, I, გვ. 275—277.

3. დართული აქვს ლექსი:

„ვინცა მოსულა მცოცავი, ჩ~ნ აღგჳნთია სანთელი,
და ბნელს მოგუაშორე მკურნალო და მოგუფინე ნათელი.
და პ~ტონი ლეონცა შეეწია მაღალიცა მისდა მცველად.
შემოსწორა უძლეველი აუწონელად და უთვალავად
მან მისცა მტერთა ზედა ძლევა, დიდად გამარჯუებაჲ
და ყოთა ჯამთა შეეწევის მასცა მისი მეოხებაჲ.." 143 r.

მინაწერები: 1. „ამა წიგნისა შემკაზავს იაკობ შ~ნ ღ~ნ". 143 r.

2. „ქ~ლთო შეიწყალე მონა შენი პაპუნა დეკანოზისშვილი. ვინცა შენადობა ბრძანოს—თქუენცა მოგისსენოს ღ~თ, ამინ" (მხედრულით) 142 v.

1753

დავითნი. XVII

110 ფ.; 11×8,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ბის ყდა, დაზიანებული (ზედა ყდის ტყავი ამძვრალია, ქვედა ყდის ფიცარი გატეხილია); ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; თავბოლონაკლულია; აკლია შიგადაშიგ (4—5, 58—59, 84—85, 89—90 ფურცლებს შორის); დაზიანებულია ფ.ფ.: 89, 94—110; გააჩნია ანბანური პაგინაცია; [XVII ს.].

[დავითნი.—...ამპარტავნებისა უღმრთო] სასა შეიწუენ გლახაკი. შეჰყრობილ იქმნენ იგინი ზრახვათა მათთაგან, რომელთაცა ზრახვენ...“ (9, 21—22). 1 r—110 v.

წყება: „...ესე არს განსასუენებელი ჩ̃მი უ̃კი უ̃კე...“ (131, 14).

1754

მარხვანი. XVII

128 ფ.; 14×10,5; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური. ძალიან წვრილი, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; თავბოლონაკლული; აკლია შიგადაშიგაც; [XVIII ს.].

[მარხვანი] „... ზედა. ჱ, მკურნალო სულთაო, და შეხებითა ყოვლად წ̃ისა კელისა შ̃ნისათა მრავალთა მათ სენთაჲ ჩემთა კურნებაჲ, გევედრები. ჱ. გ̃რ. მჯდომარე. მორწმუნეთა ერნო ღ̃თშემოსილნო...“ 1 r—128 v.

წყება: „... ცხოველთა და მ̃კ̃დრთა ზედა მფლობელო, სულნი შ̃წინაშე მიცვალებულნი სავანეთა ზეცისათა დაამკჳდრენ წ̃თა კრებულსა თანა და განუსუნე მათ, გევედრებით. ნათელსა ცხოველსა და ცხორებასა...“

1755

ჟამნი. 1674

125 ფ.; 13×9; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით, ტექსტი ჩასმულია ვარაყიან ჩარჩოში (ფ.ფ.: 1, 17, 37, 45, 80); დაზეთებულია: ფ.ფ 1—6; ძალზე დაზიანებულია: ფ.ფ. 7—13; თავბაკლული; მინიატურები (ეპიზოდები სახარებიდან): 8 v, 60 r, 65 r, 69 r, 71 v, 74 r, 76 v, 78 v, 86 v; გადამწერი—ბეღისმწერლიშვილი ნათანაელ (125 v); მომგებელი—ვახტანგ (ორბელი) ყაფლანიშვილი (125 r); 1674 წ. (125 r).

[ჟამნი] „... ქ̃ნ ქ̃ყნით გჳწოდა ჩ̃ნ და სავანეთა... მარხუა შემდგომად სიკ̃დილისა განურყვნელად... წ̃ო...“ 1 r—108 r.

შენიშვნა: 1. დართული აქვს: ა. „ესე ჭორანიკონი სრული ფლბ წლისა“. 109 r—123 r.

ბ. „ხანდუკი“ 123 r—124 v.

2. აღდგომის ჭორონიკონის ამოებზე მიწერილია ისტორიული ჭრონიკა ნათანელ ბედიაშწერლიშვილისა და ვახტანგ ყაფლანიშვილის ხელით.

3. ხელნაწერის მოკლე აღწერილობა და ანდერძი ვახტანგ ყაფლანიშვილისა გამოქვეყნებული აქვს ექვთიმე თაყაიშვილს (იხ. „კავკასიონი“. 1—2. პარიზი, 1929 წ.).

ანდერძი (გადამწერისა): „დიდებაჲ ღმერთსა სრულმყოფელსა, ერთსა ღმერთსა სამგჳამოვნებით ცნობილსა, მამასა, ძესა და სულსა წ̃ა, თანაარსსა, შემოქმედსა, დაუსრულებელსა და თ̃ყინსაცემელსა. მეოხებითა ყოვლად წ̃დისა, ყოველად უხრწ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნელისა და ყოვლად ბიწიერებელისა დიდებულისა დედოფლისა ჩ~ნისა ლ~ისწ~ბ~ლისა, ძალითა და შეწევნითა ღ~თა მე ყოვლად ცოდვილმან და ყოველთა კაცთა უქვედაეს უნარჩევებმან... ახლად... [მოს]წავლემან ბ ე დ ი ს მ წ ე რ ლ ი შ ვ ლ მ ან ნ ა თ ა ნ ე ლ... წ~ჲ ესე და შემკობილი ჯამნი... არა... ეთქმის არცა მცირეობაჲ აღვასრულე ბრძანებითა ბატონის ვახტანგისითა ცოდვათა მათთა შესანდობელად და სადეგრძელოდ. აწუ პატიოსანნო და ღ~ჲნო კურთხეულნო, ვინცა... ამა წ~თა ქამთა [ი]ხილნეთ და მიქმთჳნით, ღ~ცა ყავთ ჩემ ცოდვილისათჳს და ვინცა შენდობაჲ ბრძანონთ, თ~ნცა დაგიჴსნას ღმერთმან მას მეორედ მოსლვასა ცეცხლისა გეენისაგან და სატანჯველისაგან მოგაკვსენოს სასუფეველსა ცათასა. აწ უფალნო ჩ~ნო, ღმერთმან იცის სიკეთჱსა და...“ 125 v.

2. (მომგებელის, მხედრულით): „მე ფრიად ცოდვილმან პატრონის ყ ა ფ ლ ა ნ ი ს ძემან ო რ ბ ე ლ მ ან აღვაწერინე ესე ჯამნი და დავაბატივნე და შევამკე ყოვლისფრით, რაც ოდენ ძალ მედვა სულისა ჩემისა სახსრათ და ცოდვათა ჩემთა შესანდობლად, შვილთა ჩემთა სადეგრძელოდ და ტკბილთა და საყვარელთა და ჩემთვის ტკბილისად მოწყალის თვალითმომხედეთა პატრონთა და მშობელთა ჩემთა პატრონის ყ ა ფ ლ ა ნ ი ს ა და მ ე ს ი ს ა მ ი ლ ა ხ ო რ ი ს ქალის პატრონის თ ა მ ა რ ი ს შესანდობლად. მოწყალენო და ძვირფასენებელო, ტკბილო და კაცთმოყვარენო, რომელსა მართალნი გიყვარან და ცოდვილსა სწყალობ, შეიწყალე სულნი მშობელთა ჩემთანი და ჩემიცა, ამის ცოდვილისა ძისა მათისა, ო რ ბ ე ლ ი ს ა სული დაიმკვიდრე მართალმადიდებელთა თანა, ამინ. დაიწერა ქ~ს ტ~ნი“. 125 r.

მინაწერები (აღდგომის ქორონიკონის აშიებზე):

[ქ~ნსა] „რლბ~ აქა კოსტანტიპოლი თათართა წაართვეს ბერძენთა“. 112 v.

[ქ~ნსა] „როგ~. აქა იაღობ ყაენი მოვიდა და სამცხე ამოსწყჳდა. ახალციხე აიღეს და აწყურისაი ღ~ისმშობელი დაატყვევეს“. 113 v.

[ქ~ნსა] „ხკგ~. ამა ქ~სა არს დასაბამითგან წ~ლნი შჳდი ათას ვიდრე აქამდე“. 113 v., (შვად. ხელ. H—1738).

[ქ~ნსა] „ხკგ~. აქა მურჯუხეთს შეიბნეს“. 113 v.

[ქ~ნსა] „ხკ~. აქა სომეხნი შეიშალნეს და თევდორობის კ~რა ჰამეს“. 115 r.

[ქ~ნსა] „ხნდ~. აქა დიდი ჯამი შეიქ~ა“. 114 v.

[ქ~ნსა] „ხჲ. აქა ლ ე ვ ან დ ა დ ი ა ნ ი მიიც~ლა თვესა მაისსა იდ“. 115 v.

[ქ~ნსა] „ხჲთ. ლ ა ლ ა ფ ა შ ა“. 116 r.

[ქ~ნსა] „ხბ. აქა ს ჳ მ ო ნ და მ ა მ ი ა დ ა დ ი ა ნ ი შეიბნეს და დადიანს გაემარჯვა ქრისტჱშობის თვესა ობ“. 116 r.

[ქ~ნსა] „ხბ~. მეფე სჳმონ დაიჭირეს ურუმთა“. 116 v.

[ქ~ნსა] „ხფ~. თ ა თ ა რ ხ ა ნ მოვიდა ქართლს“ 116 v.

[ქ~ნსა] „ჯტ~. მ ე ფე ლ უ ა რ ს ა ბ ყეენმა წაიყვანა“. 116 v.

[ქ~ნსა] „ტდ~. ბატონმა თ ე ი მ უ რ ა ზ გაიმარჯვა“. 117 r.

[ქ~ნსა] „ტლვ~. ბატონი თ ე ი მ უ რ ა ზ გაღარიბდა და ა რ ჩ ი ლ ი დაიბადა“ 117 v.

[ქ~ნსა] „ტნ~. აქა ვ ა მ ე ყ დ ი ა დ ი ნ ი ს ძე ლ ი პ ა რ ი ტ ი მოკლეს თვესა სეკდენბერსა, რომელსა იმერეთი და გურია ეპყრა“. 119 r.

[ქ~ნსა] „ტნბ~. აქა მოვიდა ანტიოქიის პატრიაქი მ ა კ ა რ ი ო ს თვესა ივლის ვ. მეორე წელს მოვიდა ალექსანდრიის პატრიაქი ო ა ა ი ს ი ო ს და სინის მთავარეპისკოპოსი ა ნ ა ნ ი ა სეკდენბერსა“. 119 r.

[ქ~ნსა] „ტჯზ~. ამა ქორონიკონსა ერევანი დაიჭცა შურითა“.

1756

გადატანილია რუსულ ხელნაწერთა კოლექციაში

1757

კრებული. XIX

112 ფ.; 31×20; ქაღალდი, მოლურჯო ფერის; ტყავგადაკრული ტივიფრული ხის ყდა; მხედრული, დასაწყისები სინგურით; ჰვირნიშანი 1822 (7 ფ); შიგადაშიგ აკლია [XIX ს.].

1. [ვახტანგიანი] „პირველი ფარდი. რვეული ა.
ქ. სიბრძნემან სოლომონისმან შვიდ სვეტზედა ჰქმნა ნაშენი,
შვიდს სვეტზედ სამკვიდრებელად არ სწრაფად გარდანაშენი,
სრული ნებითა დამდაბლდა, ჴელ[მ]ყოფთა იქნა ნაშენი,
და რომელს აქებენ სამ ნათლად ცანი, ქვეყანა, ნაშენი...“ 1 r—25 v.

წ უ დ ე ბ ა: „შვილნო, ნუ იტყვი როდისია ვეწიო გამდიდრებასა,
ნუ შესწუხდები, რომ იყო შენს უნებლიეს შვებასა,
გული ნუ გითქვამს სხვის ბეერსა, თქვენს ცოტათ ქონის
კლებასა,
რაც ღმერთმან მოგცეს, მადლობა მიეც მისავე ნებასა...“
25 v.

შენიშვნა: ტექსტი და ხელნაწერის მოკლე აღწერილობა გამოქვეყნებულია. (იხ. ს. ყუბანეიშვილი, „ვახტანგიანი“, ლიტ. ძიებანი IV. გვ. 117).

2. [თემოურაზ I. მაჯამა. შენთვის ხელმან.]—
„უაყაჩოს უთხრეს ყვავილთა: რადგან შენ გვჯობხარ ფერადო,
სული არ გიდის სურნელი, ეგ საყვედურად გძე რადო...“
26 r—29 v.

შენიშვნა: მაჯამა ნაკლულია, აკლია: „ეშურების ბაგე ვარდი“ და „ქება და მკობა ხელმწიფის ალექსანდრესი და დედოფლის ნესტან-დარეჯანისა“.

3. [იგავი] „ერთი ქალი იჯდა და თავის შვილს არწებდა და ნანას ეუბნებოდა: მამა შენი—მამა ჩემი, პაპა შენი—ქმარი ჩემი, შენ ძე ჩემი—მე და შენი. ეს იგავი ლოთისა არის, რომ სოდომის დაწვას უკან ეს საქმე მოხდა“. 29 v.

4. „ენა მწარე, ენა ტკბილი, ენა მოკლე, ენა გრძელი,
ენა სევდის უკუმყრელი, ენა ქვეყნის შეცამძვრელი,
ენა მკურნალ სნეულთათვის, ენა მთელთა ლახვრის მკვრელი,
ენა სული სულთმოძრავთა, ენა ზოგჯერ სისხლის მღვრელი“. 29 v.

5. [სპილენძისქალაქიანი]. „მეექვსე ფარდი, რვეული კ.
„... ქ. ვევედრები შემოქმედსა, სხვა ვიგონო მე აბა რა,
ვინცა შექმნა ზღვა და ხმელი, ერთმანეთსა მიაბარა.
ცა გარდათხა ქვეყანასა, მთა ამართა მიაბარა...“ 30 r—64 v.

წ უ დ ე ბ ა: „... აქა სიმდიდრე იქ სიმცირი, გითხრა რითა არა, არა.
ეშმაკ-დევით, ზარდარევით თქვენ დაგიბნელოთ, აჰა, სადარა

ჩხუბავ კაცსა, ჰკლავ, ეშმაკთან მისვლა ერთმანეთის აჭა სად არის..." 64 v.

6. „ქ. წიგნი და ქება დიდის მოურავის გიორგის, თქმული ლექსად ტფილელის იოსებისაგან. ღმერთო წარმართე ქმნული ხელთა ჩემთანი და ხელი მოუმართე მწერალსა.—

— მეფესა ქართლის ცხოვრება ებრძანა გალექსულებით,
ზოგი რუსთველისა ამბავი, კახთ მეფის საქმე სრულებით,
ხან ლხინი, შვება „სიამე, ხან ვარდი დანასრულებით,
სიბრძნე, ხმალი და ომები სიკვმდიდე აღსასრულებით,..."
65 r—111 v.

7. „მთვარის ანგარიში. რომელი დღე ბედნიერია და რომელ უბედური. ქ. ა დღესა მთოვარე შემოეყრების ზოლასა, ეს დღე უბედურია..."
112 r—v.

მინაწერები: „ესე საკითხავი და დროების გასატარებელი წიგნი ეკუთვნის სოფელს წეროვანწში მცხოვრებელს ახნაურ ლუარსაბ დავითის ძეს გედევანოვს. ვინც ეს მოიპაროს, სიკვდილმა წაიყვანოს, ამინ და კირეელისანი". 42 v 29 v, 77 r, (ზემო და ქვემო ყდის საცავ ფურცლებზე).

1758

ეფრემ მცირე—თარგმანებაჲ ფსალმუნთაჲ. XII

7 ფ.; 34×23,5; ქაღალდი; უყდო; დაფურცლილი; ფრაგმენტი, ნუსხური, მთავრული ასოები და დასაწყისები სინჯურით; ქაღალდი ძალზე დახიანებულია (კიდეები შემოცვეთილია, ტექსტი მრავალ ადგილას გადასულია); [XII ს.].

„შეწევნითა უფლისა ჩ~ნისა ი~ჳ ქ~სითა უწყებაჲ მიზეზსა და ვითარებასა თხრობაჲ წესსა და ვმარებასა წინამდებარისა ამის წიგნისასა, რომელ არს თარგმანებაჲ ფ~სთაჲ.— დაღაცათუ კაღნიერ არს ჴელ[უ]ოფაჲ ესე, არამედ შეsან[დო]ბელ [ი]ყავნ სწავლისმოყუარეთა მიერ..." 1 r—7 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი წარმოადგენს ფსალმუნთა თარგმანების შესავალს.
2. „შესავალი", ამ ხელნაწერის მიხედვით, გამოსცა ე ქ ვ თ ი მ ე თ ა ყ ა ი შ ვ ი ლ მა. (იხ. ქვეღი საქართველო, ტ. III, განყოფ. I. გვ. 242).

1759

რუსთაველი შოთა—ვეფხისტყაოსანი. XIX

116 ფ.; 33,5×22; ქაღალდი, მოლურჯო ფერისა; უყდო; მხედრული, დასაწყისები სინგურით; ქაღალდი დაზიანებულია (კიდეები შემოცვეთილი); ბოლონაკლული, აკლია შიგადაშიგ; ჰვირნიშანი 1814 (1 ფ.); [XIX ს.].

„ქ. ამა ამბისა დასაწყისი პირველი ამო და სასმენელად შვენიერი სწავლისათვის მოშარითესა (!) ტარიელის და ნესტან-დარეჯანის ვეფხვის ტყაოსნობით უხმობენ.—

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რომელმან შექმნა სამყარო ძალითა მით ძლიერითა,
ზე გარდამო (!) არსნი სულითა ჰყუნა ზეცით მონაბერითა..." 1 r—96 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტი ვახტანგისეული რედაქციისაა.
2. ტექსტს დართული აქვს ვახტანგ VI კომენტარები, კომენტარები წყდება **ყგზ** სტროფის განმარტებაზე (116 v).

1760

საკითხავნი დღესასწაულთანი. XV

365 ფ.; 29,5×20,5; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ხის ყდა; ნუსხური (ორი ხელით ნაწერი), დასაწყისები სინგურით; ყოველ ახალ საკითხავს გააჩნია თავსამკაული. ბოლონაკლული; დაზიანებულია ფ.ფ.: 1, 170, 201. ამოვარდნილია—5 ფ.; პირველი გადამწერი—გრიგოლი (225 v); მეორე გადამწერი—გრიგოლი (248 r). მომგებელი—მახარებელი ოქროას ყმაძს ძე (225 r); გადაწერის ადგილი—პეტრიწონი (225 r). (XV ს.); გააჩნია ჰვირნიშანი.

1. „თ~ა სეკდენბერსა... თქმული ნეტარსია მამისა ი~ე დამასკელისა შობისათჳს... ს~დ კურთხეულისა ჩ~ისა...—მოვედით უკუე ყოველნი ტომნი... ყოველნი... და ყოველნი ჰასაკი..." 1 r—7 r.

შენიშვნა: პირველი ფურცლის მხოლოდ ნახევარია შემორჩენილი.

2. „თ~ა სეკდენბერსა **იდ.** თქმული წ~ისა ბასილისი ამაღლებისათჳს პატიოსნისა და ცხოველსმყოფელისა ჯ~რისაჲ, თარგმნილი წ~ისა მამისა ეფთჳმესი. გ. მ.—ჯ~რისა კრებასა აღვასრულებთ და ეკლესიასა ყოველივე საცისებაჲ განახლდების..." 7 r—10 v.

3. „ამასვე თ~სა **კგ.** შესხმაჲ და ჭსენებაჲ წ~ისა და დიდებულისა მოციქულისა და მახარებლისა ი~ნე ღ~თისმეტყუელისაჲ, რომელი იგი მიეყრდნა საუფლოსა მას მკერდსა ქ~ესსა. გ. მ.—კინღა და არა რათ დაკლებულ არს ანგელოზთაგან კაცი..." 10 v—18 r.

4. „თ~ა ოკდონბერსა **იდ.**—წამებაჲ წ~ისა და ყოვლად ქებულისა და ღ~წლითშემოსილისა ქალწულ მოწამისა პარასკევისა. გ. მ.—მნებავს დღეს უწყებად თ~ქმა ქ~ს მორწმუნენო, ერნო საზეპურონო,..." 18 r—23 r.

5. „ამასვე თ~სა **კგ.** ღ~წლი წ~ისა და დიდებულისა დიდისა მოწამისა დიმიტრისი. გ. მ.—აქუნდა უკუე სკიპტრაჲ ჰრომაელთაჲ მაქსიმიანე ერკულიოსს, რომელი მრავალ იყო და მდიდარ ეუთოებითა..." 23 v—28 r.

6. „თ~ა ნოენბერსა **ჱ.** წ~ისა და ნეტარისა მამისა ჩ~ნისა გერმანოზ კოსტანდინებოლელ მთავარეპისკოპოსისაჲ. თხრობაჲ სასწაულთათჳს და საკჳრველებათა დიდებულისა მთავარანგელოზისა მიქაელისთა და ს~ხთა მათ წ~თა ანგელოზთათჳს. გ. მ.—დიდ არიან და მრავალ და თჳთო სახე უჴროცოჲსა მის და დიდად შუენიერისა დიდებისა შ~ისა ქველისმოქმედებანი და ნიჭნი და მადლნი..." 28 v—47 r.

7. თ~ა ნოენბერსა **იგ.** წამებაჲ და შესხმაჲ წ~ისა და დიდებულისა ქ~ს მოწამისი გ~ისი.—ოდეს იგი კერპთმსახურებისა საცთურსა მოეცვა ჴოფელი ესე, არა ხოლო თუ შენნი, არამედ მცირედღა და უშენნიცა ყოველნი აღვსე-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბულ იყვნეს უღთობითა და კნინღა და ყოველნივე კაცნი მიდრეკილ იყვნეს უღ-თბისა მიმართ..." 48 r—53 r.

8. „თ-ა ნოენბერსა კა. თქმული წ-ისა და ნეტარისა მამისა ჩ-ნისა ი-ე მმარხველისაჲ კოსტანდინებპოლელ მთავარეპისკოპოსისაჲ ტაძრად მიყვანებისა წ-ისა ღ-ისმშობელისა და მარადის ქალწულისა მარიამისა, ოდეს იგი სამისა წლისა იყო მიიყვანეს ტაძრად მშობელთა მისთა და შეიწყნარა იგი ზაქარია მღდელთმთძღ-რმან და შეიყვანა იგი წ-თა შინა წ-თასა შინაგან ტაძრისასა. მამაო გ-ხნ.—ბრწყინვალე არს და დიდებულ დღესისაჲ ესე კრებაჲ..." 53 r—59 r.

9. „თ-ა დეკემბერსა დ. წამებაჲ წ-ისა და დიდებულისა დიდისა მოწამისა ბარბარაჲსი. გ. მ.—მაქსიმიანე უსჯულომან მეფემან მრავალი მოსწრაფებაჲ შემოიღო საცთურისათჳს კერპთაჲსა..." 59 r—62 v.

10. „შესხმაჲ წ-ისა და საკჳრველთმოქმედისა ნიკოლოზ მთავარებისკოპოსისა მირონ ქალაქისა, თქმული წ-ისა მამისა ჩ-ნისა ანდრია კრიტელ მთავარეპისკოპოსისაჲ.—კაცო ღ-თისაო და სარწმუნოო მონაო ქ-ს საჲდუმლოთაო..." 63 r—68 v.

11. „წ-თა შორის მამისა ჩ-ნისა გრიგოლი ღ-ისმეტყუელისა სიტყ-ჲ შობისათჳს მაცხოვრისა.—ქ-ე იშვების, ადიდებდით, ქ-ე ზეცით—მიეგებეოდეთ..." 68 v—73 r.

12. „წ-თა შორის მამისა ჩ-ნისა გრიგოლი ღ-თისმეტყელისაჲ. სიტყ-ჲ ნათელთათჳს. გ. მ.—კ-დ ი-ჴსო ჩ-ი და კ-დ საჲდუმლოჲ არა საცთურეანი, არცა უმკობელი..." 73 r—78 v.

13. „წ-ისა მამისა ჩ-ნისა გრიგოლი ეპისკოპოსისა ნოსელისაჲ შესხმა წ-ისა და დიდისა ბასილისათჳს ძმისა თჳსისა. გ. მ.—კეთილი წესიერებაჲ დადგა ღ-მერთმან ჩ-თა ამათ დღესასწაულთა ზედა..." 78 v—83 v.

14. „იანვარსა ი. წ-თა შორის მამისა ჩ-ნისა გრიგოლ ღ-ისმეტყუელისაჲ სიტყ-ჲ გრიგოლის მიმართ ნოსელისა, ძმისა დიდისა ბასილისასა, შემდგომად ჴელთდასხმისა მოსრულისა. გ. მ.—მეგობრისა სარწმუნოჲსა არაჲ არს ნაცვლის საცვალებელ არსთაგანი არცა ერთი, არცა რაჲ საწონ სიკეთისა მისისა..." 83 v—85 v.

15. „თ-ა იანვარსა იგ. თ-ყნისცემაჲ პატიოსანთა ჯაჭუთა წ-ისა პ-ე მოციქულისაჲთა და უწყებაჲ, თუ ვითარ მოიწინეს ჰრომით კოსტანდინებპოლედ და მუნ ქმნილისა მისთჳს საკჳრველებისა.—ჟამთა პირველთა იპოვა ძუძლი წიგნი კლემენტოსის თანა ფრიად მოხუცებულისა კაცისა ფილოსოფოსისა..." 85 v—88 v.

16. „სოფრონისი იწ-ლმელ პატრიაქისაჲ სიტყჳმიგებისათჳს უფლისა და ღ-თისა და მაცხოვრისა ჩ-ნისა ი-ჳ ქ-სსა. გ. მ.—სხუა არს ესე საჲდუმლოჲ ქ-სი, სხუა არს ესე დიდებულებაჲ მოქმედებისა ჩ-ნისაჲ..." 88 v—95 v.

17. „კჳრიაკესა ჴორცითა აღებასა. წ-თა შორის მამისა ჩ-ნისა ეფრემ ასურისა სიტყ-ჲ მეორედ მოსლვისათჳს უფლისა ჩ-ნისა ი-ჳ ქ-სსა. გ. მ.—საყუარელნო, ნურას პატივსცემთ ფიზროს შეუორგულებელისა სიჴრულისა, რამეთუ ფრიად ვსცთებით დღითი დღე..." 96 r—101 r.

18. „წ̃თა შორის მამისა ჩ̃ნისა ეფრემისი სიტ̃ყ̃ა შესუწნებულთათჳს წ̃თა მამათა, რომელი იკითხების ყველიერისა შაბათსა გ. მ.—გული ჩ̃ი მელ-მის, შემდობელ მექმნენით მე ძმანო,...“ 101 r—105 r.

19. „თქმული ანასტასი მონაზონისა სინელისა შემოსლვისათჳს მარხვათაჲსა და მეექუსისა ფ̃ნისა. მ. გ.—შემსგავსებული მარხვათა დაწყებისაჲ და ჯეროვნისა სინანულისა მიზეზი მოუღებიეს ეკლესიასა მეექუსე ფსალმუნი...“ 105 r—113 r.

20. „წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა ნეკტარი კოსტანდინებოლელ მამათმთავრისაჲ. საკითხავი რომელი ესე აღწერა სასწაულისა მისთჳს წ̃ისა თ̃ეს მიერ აღ-სრულებულისა, რომელი იგი აღასრულა ყოვლად ქებულმან და უძლეველმან მოწამემან ჳამთა ივლიანე განდგომილისათა, რომელი ესე იკითხვის პირველსა შაბათსა წმიდათა მარხვათასა. გ̃ხნ მამაო.—ბრწყინვალე არს და შუენიერ დღეს მგალობელთმთავრისა დავითის თანა გალობად ჩ̃ნდა...“ 113 r—118 r.

21. „უწყებაჲ ყოვლად დიდებულისა მის სასწაულისაჲ, რომელი იქმნა სამეფოსა ქალაქსა შინა ხატისა მიერ ქ̃ს ღ̃თისა ჩ̃ნისაჲ თ̃ეს ზედა მენავესი, რომელი ესე იკითხვების პირველსა კჳრიაკესა წ̃თა მარხვათასა. გ. მ.—ჯ, ძმანო ჩ̃მნო სჳრელნო, მნებავს მითხრობად თ̃ქნდა სიტ̃ყ̃ა შუენიერი და მოთ-ხრობაჲ საწადელი...“ 118 r—124 v.

22. „მარტჳა ცხრასა შესხმაჲ წ̃თ̃ა ორმეოცთაჲ მოწამეთაჲ, თქმული წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა ბასილი მთავარპისკოპოსისაჲ კაბადუკიელისაჲ გ. მ.—მარტჳლთა ჴსენებითა ოდესმცა იქმნა განძღომაჲ მოყუარისა მათისაჲ...“ 124 v—130 r.

23. „წ̃ისა და ნეტარისა მამისა ჩ̃ნისა ანდრია იერუსალემელისა, კრი-ტელ მთავარეპისკოპოსისაჲ. საკითხავი თქმული ხარებისათჳს ყოვლადწ̃ისა ღ̃თისმშობლისა. გ. მ.—მოვიდა დღეს ყოველთა სიხარული...“ 130 r—137 v.

24. „წ̃ისა და ნეტარისა მამისა ჩ̃ნისა ი̃ე ოქროპირისაჲ, სიტ̃ყ̃ა დი-დისა ხუთშაბათისაჲ განცემისათჳს იუდაჲსაგან და მიცემისათჳს საჲდუმლოთაჲსა და რათა არა ვიქმნებოდეთ ძჳრსა გ. მ.—მწარედ საჭირო არს დღეს თ̃ქნისა მიმართ სიწ̃რლისა თ̃ქმად...“ 137 v—142 v.

25. „წ̃თა შორის მამისა ჩ̃ნისა ეფრემ ასურისაჲ სიტ̃ყ̃ა ფერისცვალე-ბისათჳს უფლისა და ღ̃ისა და მაცხოვრისა ჩ̃ნისა ი̃ჳ ქ̃სსა. გ. მ. გრიგოლ მდაბალსა შ̃ნ.—აგარაკისაგან მჳაჲ სიხარულისაჲ, ხოლო ვენაჴისაგან ნაყოფნი სანოვაგეთანი...“ 142 v—146 r.

26. „თ̃ა აგჳსტოსსა ი̃ე. მიცვალებაჲ ყოვლად წ̃ისაჲ და უბიწოჲსა და სანატრელისა და უმეტესად კურთხეულისა ქალწულისა მარიამ ღ̃თისმშობლი-საჲ ქ̃ყნით ზეცად აღსლვისათჳს, თქმული წ̃ისა და ნეტარისა მამისა ჩ̃ნისა ბასილი კესარიელ მთავარეპისკოპოსისა.—სამებამან წ̃ნ ცხოველმან, დიდე-ბულმან, დაუსაბამომან, დამბადებელმან ყოველთა დაბადებულთამან, რომელ არს მამაჲ, ძე და სული წ̃ი, ერთი უფალი და ღმერთი, ამან სახიერმან ღირს მყო ძიებად...“ 146 r—158 r.

27. „თ̃ა დეკემბერსა ბ. ცხორებაჲ და მოქალაქობაჲ წ̃ისა და ნეტარი-სა მამისა ჩ̃ნისა პეტრე ქართველისაჲ, რომელი იყო ძე ქართველთა მეფისა. გ. მ.—მნებავს უწყებად თქ̃ნდა ძმანო ჩ̃მნო სჳრლნო. ცხ̃რბ̃სა წ̃ისა და

ნეტარისა მამისა პეტრესსა, რომელი იგი იქმნა მნათობ პალესტინისა და უფროჲსად ყოვლისა სოფლისა..." 158 r—169 r.

შენიშვნა: ტექსტი გამოცემულია (იხ. ს. ყ უ ბ ა ნ ე ი შ ვ ი ლ ი, ქრისტომათია I, გვ. 256–272).

28. „წ~ისა და ნეტარისა მამისა ჩ~ნისა ანდრია ი~ლმელისა კრიტელ მთავარეპისკოპოსისა სიტ~ყჲ ლაზარესთჳს ოთხდღე მომკუდრისი, რომელი იგი აღადგინა უფალმან. მ. გ.—ლაზარე შემოკრიბა აწინდელი ესე შესაკრებელი და ეგუპტების სეროპისა ყოფად..." 169 r—178 v.

29. „წ~თა შორის მამისა ჩ~ნისა ანდრია კრიტელ მთავარეპისკოპოსისა სიტ~ყჲ გზობისათჳს და ი~ლმად შესლვისა ო~ლისა ჩ~ნისა ი~ჳ ქ~ესა. გ. მ.—გუშინ მეფისა თანა ლაზარე მისტუმრნა ჩ~ნ..." 178 v—183 v.

30. „უწყებაჲ საკჳრველებათათჳს დიდებულისა და ღ~წლით შემოსილისა მთავარმოწამისა გ~ისი, რომელი ესე აღასრულა ჰირველწამებისა მისისა. გ. მ.—ქ~ე შ~ე მდაბალი გრიგოლ.—ისმინეთ ძმანო ჩ~მნო, საკჳრველი დიდი და დიდებული, რომელი იქმნა წ~ისა და დიდებულისა, დიდისა მოწამისა გიორგის მიერ..." 184 r—191 r.

31. „ს~ხჲ სასწაული წ~ისა და დიდებულისა მთავარმოწამისა გიორგისი. აღდგინებისათჳს მნათისა მიერ მოკლულისა მის მჴედრისა..." 191 r—192 v.

32. „წ~ო და ღ~თშემოსილო, წარგჳმართე მამაო დიდო და წ~ო ღ~თშემოსილო ბასილო, რომელმან იჴსენ ყრმაჲ იგი ეშმაკისაგან და დედაკაცსა მას აღუჴოც ცოდვანი..." 192 v—200 r.

33. „სასწაულნი წ~ისა მამისა ჩ~ნისა ბასილისნი, რომელნი აღასრულნა საკჳრველებისა მისთჳს, რომელი იქმნა მის მიერ ნიკ~ეს მადლისა მისთჳს ეკლესიასა.—თ~ქა საღმრთოჲსა ჴმამან, რომელსა ჰრ~შენეს ჩ~ი, მდინარენი მ~ცლისა მისისაგან დიოდიან წყლისაგან ცხოველისა..." 200 r—201 r.

34. „თავი მეორე საკჳრველებისათჳს, რომელი იქმნა წ~ისა მამისა ჩ~ნისა ბასილის მიერ იოსებისთჳს მკ~რნალისა ჰ~ურიაჲსა.—რომელნი ხართ ყოველნი მო~ყრენი მამათა შ~ვილნი და გულისჴმიერად მსმენელნი, ვითარცა იგი გუშინ შეცთომილისა მის ყრმისა ეშმაკისა საქმეთაგან..." 201 v—202 v.

35. „ნეტარისა ი~ე ხ~ცისა და მონაზონისა დამასკელისაჲ საკითხავი, თქმული ყოვლად ქებულისა შობისათჳს უფლისა ჩ~ნისა ი~ჳ ქ~სა, რომლისა სიტ~ყათა სარწ~უნებლად წერილი არს უწ~ყებათაგა პირველთა. გ. მ.—რაჟამს ხაფხული მოიწიოს, ყოვლისა სოფლისა ნივთნი კ~დ განახლებად მოიქცევიან..." 202 v—209 v.

36. „თქმული ნეტარისა მამისა ჩ~ნისა გიორგი ნიკომიდიელ მთავარეპისკოპოსისაჲ ცხოველთმყოფელისა ჯ~რცმისათჳს უფ~ლისა ჩ~ნისა ი~ჳ ქ~ა, რომელი ესე იკითხვების დიდსა პარასკევსა. მ. გ.—მაღალსა და აღმატებულსა სახ~სა აღიწია ქადაგებაჲ იგი სახარებისაჲ..." 209 v—217 v.

37. „საკითხავი თქმული წ~ისა მამისა ჩ~ნისა ეპიფანე კჳპრელ მთავარეპისკოპოსისაჲ ს~ღთთა ჯ~რცთა უფლისა ჩ~ნისა ი~ჳ ქ~სთა დაფლევისათჳს და იოსებისთჳს არიმათიელისა და ნიკოდიმოსისთჳს და ჯ~ოჯ~ოეთს შთასლვისათჳს უფლისა შემდგომად განმაცხოველებელისა ენებისა მისისა, რომე-

ლი ესე იკითხვების დიდსა შაბათსა. გ. მ. რაჲ არს დღეს დუმილი მრავლად ქ[ვ]ნასა ზედა...“ 217 v—224 v.

შენიშვნა: 1. 225 r-ზე თავდება ხელნაწერის ძირითადი ხელი.
2. საკითხავებს ერთვის: ა. „ხანდუკი დღესასწაულთა საკითხავთა სიტ[ყ]ჲ“. 225 r.
ბ. ანდრიძი გადამწერის. 225 r.

38. „დეკემბერსა ვ. ცხორებაჲ და მოქალაქობაჲ წ[მ]ისა და საკჳრველთმოქმედისა მამისა ჩ[ვ]ნისა ნიკოლაოზ მთავარეპისკოპოსისა მირონ ქალაქისა, რომელ არს ქყ[ვ]ნისა ლუკისაჲ. გ. მ. ქ[ვ] შ[ე] მე.—ცხორებანი და მოქალაქობანი ღ[მ]თშემოსილთა და წ[მ]თა მამათანი მსგავს არიან მაგალითსა მხატ[ვ]ართასა...“ 225 r—248 r.

39. „ფებერვალსა კდ. პოვნაჲ პატიოსნისაჲ თავისა დიდებულისა წინამორბედისა და ნათლისმცემლისაჲ. გ. მ.—მესამე არს წ[მ]დებაჲ ესე, რომელი მოაქუს ჩ[ვ]ნდა ჴსენებისათჳს წინამორბედისა...“ 248 r—253 r.

40. „თ[ვ] ივნისსა კთ. წ[მ]თა მოციქულთა თავთა პ[ე]ტრე და პაჲლესი, შესხმაჲ წ[მ]ისა იოვანე ოქროპ[ე]ირისაჲ. გ.—ცისა და ქყ[ვ]ნისა ურთიერთას შესწორებისათჳს ჴდომისა ვეხდავ დღეს...“ 253 r—258 r.

41. „თ[ვ] ივლისსა იზ. წამებაჲ წ[მ]ისა და ღ[მ]ერთშემოსილისა ქალწულისა მარინაჲსი. გ. მ.—შემდგომად ამაღლებისა უფლისა ჩ[ვ]ნისა ი[ე]ჳ ქ[რ]სსა და დიდებულ ყოფასა მაღალთა შინა მამისა წ[მ]თა და სანატრელთა მოციქულთა...“ 258 r—266 v.

42. „თ[ვ] ივლისსა(!) კ. წ[მ]ისა ელიაჲ წ[ინ]წყლისა, თქმული წ[მ]ისა იოვანე ოქროპ[ე]ირისაჲ. გ. მ.—მცირედ არიან ჩ[ვ]ნდა დღეს, რომელნი შეჰოვიდეს...“ 267 r— 276 v.

43. „თ[ვ] ივლისსა ბ. საკითხავი სარტყლისაჲ ყოვლად წ[მ]ისა ღ[მ]ისშობ[ა]ლისაჲ აღწერილი ნეტარისა მამისა ჩ[ვ]ნისა მაქსიმჱს მიერ ფილოსოფოსისა და აღმსარებლისაჲ. გ. მ.—ჟამთა მათ ლეონ დიდისა მეფისა, მის მორწმუნისა ბერძენთაჲსა, რომელი იგი შემდგომად მარკიანესსა მეფობდა, იყვნეს ორნი ერისთავნი...“ 277 r—290 r.

44. „თ[ვ] სეკდენბერისა იგ. ენკენიაჲ იერ[უ]ლმს სატფურებაჲ წ[მ]თა ეკლესიათაჲ. საკითხავი თქმული წ[მ]სა და ნეტარისა მამისა ჩ[ვ]ნისა იოვანე მთავარეპისკოპოსისა კოსტანტინეპოლელისა. გ. მ.—დღეს იხარებენ ცანი და მხიარულ არს ქყ[ვ]ნაჲ, ზ[ე]ჱ და ყოველი რაჲ არს მას შინა...“ 290 r—295 r.

45. „თ[ვ] სეკდენბერისა იდ. საკითხავი ჯ[ე]ჱ, რომელი გამოუჩნდა კოსტანტინე მეფესა მდინარესა ზედა დანობსა, რომლისათჳს მოიძია მან ძელი ჯ[ე]ისაჲ ელენეს მიერ იერ[უ]ლმს. გ. მ.—მეშჳდესა წელსა მეფობასა კოსტანტინესა დიდისა მეფისასა, თუესა აპრილსა შეკრბა ერი დიდძალი...“ 295 r—300 r.

46. „თ[ვ] სეკდენბერისა თ. წ[მ]თა მიერ მართალთაჲ იოვაკიმ და ანნაჲსი და ყოველად წ[მ]ისა ღ[მ]თისმშობლისაჲ. გ. მ.—ახილვასა მას ათორმეტთა ტომთასა იყო იოაკიმ მდიდარ ფრიად...“ 301 v—311 r.

47. „სეკდემბერსა ი. საკითხავი შობისათჳს ყოვლად წ[მ]ის ღ[მ]თისმშობელისა, თქმული წ[მ]ისა მამისა ჩ[ვ]ნისა იე დამასკელისაჲ. გ. მ.—ბრწყინვალედ დღესასწაულობენ დღეს დაბადებულნი და ახლად ცად ჰაღწულსა მიიღებენ...“ 311 r—321 v.

48. „თქმული წ̃დისა და ნეტარისა მამისა ჩ̃ნისა იოვანე ოქროპირისაჲ. იგავისა მისთჳს მეზუერისა და გ. მ.—საყვარელნო, ორნი კაცნი აღვიდოდეს ტაძრად ლოცვად...“ 322 v—326 r.

49. „თქმული წ̃ისა და ნეტარისა მამისა ჩ̃ნისა იოვანე ოქროპირისაჲ კოსტანტინეპოლელ მთავარებისკოპოსისაჲ უძღებისა მისთჳს შვილისა. გ. მ.—მარადის თანამდებ ვართ ჭადაგებად კაცთმოყ̃რებასა ღ̃თისასა...“ 326 r—334 r.

50. „ღებერვალსა ი̃. წ̃დისა და ღ̃წლითშემოსილისაჲ თ̃ე ევხაიტელისაჲ, სტრატიოსისა. ცხორებაჲ და სიმჴნე მისი. გ. მ.—მათ ჟამთა, ოდეს მოიწია წ̃ჲ მოციქული ანდრია ამასიად...“ 334 v—340 v.

51. „თხრობაჲ დ̃ბლსა სასწაულსა, რომელი იქმნა წ̃ა მას ზედა ჯუარღმოსსა დიდისა ეკლესი[ა]სსა სოფია წ̃მიდას საუფლოჲსაგან და პატიოსნისა ხატისა უფლისა და ღ̃თისა და მაცხოვრისა ჩ̃ნისა ი̃ჳ ქ̃ესა და მუნ მისრულისა მისთჳს პატრიკისა და ქ̃ეს მოყუარისა მწიგნობრისა მისისა. გ. მ.—არა რაჲ არს ესრეთ მახარებელი სულთა ღ̃თისმოყუარეთა, ვითარ საქმეთა ღ̃თისა მიერ საკჳრველებითა აღსრულებულთაჲ...“. 341 r—347 v.

52. „თ̃ა ივნისსა კდ. შობაჲ წ̃ისა იოვანე(!)... თქმული წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა იე̃ლ̃მელ მთავარებისკოპოსისაჲ მკუდრეთით აღდგომისთჳს უფ̃ლისა ჩ̃ნისა ი̃ჳ ქ̃ესა. გ. მ.—იხარებდ იე̃ლ̃მ და შემოკრებით ყოველნი მოყუარენი ი̃ჴსნე...“ 347 v—359 v.

53. „საკითხავი თქმული წ̃თა შორის მამისა ჩ̃ნისა იოვანე ოქროპირისაჲ პასექისათჳს. გ. მ.—რომელნი ხართ ქ̃ს მოყუარენი და მორწმუნენი მიიღეთ კეთილისა ამის დღისა კრებაჲ...“ 359 v—360 v.

54. „წ̃ისა და ნეტარისა მამისა ჩ̃ნისა იოვანე ოქროპირისაჲ და დადუმებისათჳს ზაქარიასი და შობისათჳს წინამორბედისა. სიტყ̃ჲ შესხმით. გ. მ. იკითხვების სეკდენბერსა კგ და ივნისსა კდ.—მოსე დიდმან მსახურმან ღ̃თისამან, წ̃წ̃ყლთა თავმან, ზღ̃ვსა მოგზაურმან, რაინდმან ჰაერისამან...“ 360 v—374 v.

წ̃ყ̃დება: „...იტყ̃ს პავლე მღდელმოძ̃ღრი დიდი, რომელმან განღ̃ვნა ცანი...“.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი დაწერილია ორი ხელით. პირველი—1 r-დან 225 r-მდე, მეორე—225 r-დან ბოლომდე.

2. ორივე გადამწერის სახელია „გ̃რ̃ი̃გ̃ო̃ლ̃ი“ (225 r, 248 r).

3. აშიებზე რამდენიმე მითითებაა „საკითხავთა“ მთარგმნელებზე—ე̃ქ̃ვ̃თ̃ი̃მ̃ე̃ და გ̃ი̃ო̃რ̃გ̃ი̃ა̃თ̃ო̃ნ̃ე̃ლ̃ებზე (იხ. 47 r, 78 v, 202 v, 209 v).

ანდერძი (პირველი გადამწერის): „დაიწერნეს ესე დღესასწაულთა საკითხავნი მონასტერსა წ̃ისა ღ̃თისმშობლისასა ჰ̃ე̃ტ̃რ̃ი̃წ̃ო̃ნ̃ს ღ̃წლითა და წ̃არსაგებლითა მ̃ა̃ხ̃ა̃რ̃ე̃ბ̃ლ̃ი̃ს̃ა ო̃ქ̃რ̃ო̃ჲ̃ს̃ა̃ყ̃მ̃ა̃ა̃ს̃ი̃ძ̃ი̃ს̃ა̃თ̃ა თანა საჭ̃ურებლად მისსა, ვიდრეცა ეგულებინ, ჴელითა მდაბლისა გ̃რ̃ი̃გ̃ო̃ლ̃ ი̃ო̃ა̃ნ̃ი̃ს̃ა, და ვინცა აღმოიკითხვიდეთ, ჩ̃ნთჳსცა წ̃ნდობასა იტყოდით, რათა ღ̃მერთმან თ̃ქ̃ნცა შეგინდვნეს და მ̃ა̃ხ̃ა̃რ̃ე̃ბ̃ე̃ლ̃ს̃ა ო̃ქ̃რ̃ო̃ჲ̃ს̃ა̃ყ̃მ̃ა̃ა̃ს̃ი̃ძ̃ე̃ს̃ა და მშობელთა მისთა ს̃ა̃ბ̃ა̃ს̃ა [და] მ̃ა̃რ̃ი̃ა̃მ̃ს̃ა წ̃ნ ღ̃ნ̃ა“. 225 r.

ანდერძი (მეორე გადამწერის): „მადლითა და მეოხებითა წ̃ისაჲ ნიკოლაოზისთა ცოდვილსა გ̃რ̃ი̃გ̃ო̃ლ̃ს წ̃ნ ღ̃ნ̃ა“. 248 r. ანალოგიური ანდერძები: 253 r, 258 r, 266 v, 276 v, 290 r, 295 r, 311 r, 321 v, 340 v და სხვა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მინაწერები: 1. „სახელით ღ~თისათა, მამისა, ძისა, სულისა წ~ისათა ეს წიგნი დავწერეთ ყოველი წ~ი ღ~თის მშობლ უ შ კ ულ ი ს ა, მთავარმოწამე გ ი ო რ გ ი სეტისა, მაცხოვარ ლ ა ტ ა ლ ი ს ა თავის დაობლებითა, შ~უამდგომლობითა უშკული, მესეტა, ლატალი ერთმან ერთისა ერთგოლობასა ზედა, მტერის მტერობისა ზედა, მოყრის მოყუარისა, რომელნი სოფელმან ესე წ~გინ შეგიშლოს, კრულმცა არს ქ~ჯ~ისა". 72 v—74 r. (მინაწერი გაკეთებულია მოგვიანო ხელით).

2. (ტექსტის ხელით): 150 v—151 v, 314 r.

3. (ძველი მხედრული ხელით): 2 v, 3 r, 11 v, 29 v, 37 v, 169 v, 170 r.

4. (XIX ს. ხელით): 142 v, 220 v, 294 v.

1761

სახარების თარგმანება. XIX

127 ფ.; 21,5×17; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ხის ყდა (მოცილებული, დახიანებული); დაშლილი; მხედრული; თავბოლონაკლული; [XIX ს.]; დაუწერელია: 5 r—6 v, 10 v, 15 r—16 v, 22 v—23 v, 35 v, 36 v, 37 r—v, 44 r—v, 45 r—v, 53 v, 60 v—61 v, 70 r—71 v, 79 v, 85 v—87 v, 94 v—95 v, 101 r—102 v, 114 r—v, 119 r—121 v; დახიანებულია ფ.ფ.: 1, 2, 115.

[სახარების თარგმანება] „... ავა დასაბამსა. და კეთილობისათჳს დაბადებულთა კეთილობის ქმნაცა ბუნებითვე დაგვითესია, და მერმე გვიბრძანა და გვასწავლა ყოფა კეთილობაშიგა. წვრთა და ქცევა ნიადაგ დაუღალველთა და დაუშრომელთა..." 1 r—127 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ანგელოზი ზეშთა ბუნების უენებაოდ მოქალაქე, ყოველითურთ გულსავსე ქმნილო უხრწნელებად გარდაცვლისა, რომლისამც ცხოვრე ბასა ჩვენ ყოველნი მცველი არსებით ამინ...".

1762

დედათა ცხოვრება. XIX

67 ფ.; 22×17,5; ქაღალდი; უყდო; მხედრული, სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით; თავფურცელი დახიანებული; [XIX ს.].

1. „ცხოვრება წ~ისა და ნეტარისა მარიამ ეგვიპტელისა, რ~ლი იყოფოდა უდაბნოთა მათ იორდანისათა. გ. მ.—საიღუმლოთა მეფისათა დამარხუა კეთილ არს, ხ~ საქმეთა ღ~ისათა ქადაგება სარგებელ არს..." 1 r—25 r.

2. „ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდისა ნისიმესი. რომელი იყო ასულა მეფისა ეგვიპტისა, და იქმნა მამასახლის უდაბნოსა მძოვართა ზედა რიცხვით ოთხასთა წმიდათა მამათასა.—იყო ეგვიპტეს დედაკაცი ერთი, რომლსა ერქუა ნისიმე და იყო ჴელსა ქუაბსა მისსა ათხუთმეტი ქალაქი ყოველითურთ დაბით და სანახებითა სამკვიდრებელად მშობელთა მისთაგან..." 25 r—31 v.

3. „ცხოვრება ევგენიოსისა და ასულისა მისისა მარიამისა, რომელმან გარდაიცვალა სახელი მარიანედ. გ. მ.—იყო ვინმე კაცი ერთი, რომელი სცხოვრებდა ბითვინიას, სახელი მისი ევგენიოზ..." 32 r—36 v.

4. „ცხოვრება ქალწულისა კანონიკესი, რ[ა] იყო ასული მთავრისა ვისიმე კოსტანტინპოლელისა და იქმნა იგი მძოვარ, გ. მ.—იყო ვინმე მამაოგანი, რომელსა ერქუა სილოანე და სჯდა იგი ქვაბსა შინა მონასტერსა ფარანას მახლობლად იერუსალიმისა...“ 36 v—41 v.

5. „თ[ა] ივნისსა კ[ესა] წამება წ[ი]სა ქალწულისა ფებრონიასი.—იყო დღეთა დეოკლიტ[ი]ანე მეფისათა ანთიმოს მთავარი, და იყო უძლურ ჴორცითა...“ 42 r—60 v.

6. „ამასვე დღესა ცხოვრება და სინანული ნეტარისა დედისა ჩ[ვე]ნისა ტასიასი. გ. მ.— ძმანო ჩემნო საყვარელნო, მეგულვების მოთხრობად თქუ[მ]ნდა სასურ[ვ]ელი და ბრწყინვალე სინანული, რომელი აღესრულა დიდითა და რომელთა უნდეს სინანული ცოდვათათვის, რომელნი უმეცრებით ჰქმნეს...“ 61 r—64 v.

7. „თხრობა სულიერი ქალისა ვისთვისმე.—იყო ვინმე ქალი ჰაბუკი კეთილგონიერი, რომლისა აღესრულნეს მამა-დედანი და დაშთა იგი ობლად...“ 64 v—66 v.

8. „სხვა თხრობა სულიერი მიცვალებისათვის ქალწულისა პატიოსნისა.—იყო ეკლესიასა შ[ვე]ნიერი (!) ყოვლად წ[ი]სა ღ[ი]სმშობელისა და მას შინა დედაკაცი ვინმე პატიოსანი...“ 66 v—67 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...ვითარმედ ერთისა გუნდისანი მამანი იყვნეს და მეორისა მის დასნი დედანი და გალობდეს შუნიერად...“ 67 v.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: თავფურცლის v-ზე სინგურით მოხატულია ჯვარი, კუთხეებში ასომთავრულით წერია: „... ქ[ესა] ძ[ლვა] მ[ტერთა]“.

1763

საგალობლები. XVIII

20 ფ.; 21×14,5; ქაღალდი; ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა (შემორჩენილია მხოლოდ ქვემო ყდა); მხედრული, სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით თავბოლოწაკლული; უკანასკნელი ფურცლის ნახევარია შემორჩენილი; [XVIII ს.].

„თ[უ]სა სეკდემბერსა კ[ზ]... უგალობდეთ უფალსა, რომელმან წარუმართა გზა ბ[ე]რ ზღუასა შინა ერსა თჳსსა და ფარაო დანთქა მჴედრებითურთ...“ 1 r.

„თ[უ]სა დეკემბერსა ვ. წ[ი]სა ნიკოლოზისა.—გალობითა ძლევისათა უგალობდეთ ყოველნი ღმერთსა, რომელმან ჰქმნნა სასწაულითა ნიშები მკლავითა მით მაღლითა...“ 1 r—v.

„თ[უ]სა დეკემბერსა კ. სერობასა ზედა სამსაგალობელი. სამსაგალობელი ვ[ა]ა ბ. ხოლო მისი იგი კიდურმწერლობა. მეორესა. გალობა ა. სძლისპირი.—სლუად უჩუ[მ]ველისა და მღილუარისა ზღჳსა სამღთოთა ბრძანებითა თჳსითა განმაჴმობელსა და წიალმყუანებელსა მას შინა რჩეულისა ისრაილისასა ღმერთსა დიდებულსა გალობით უგალობდეთ...“ 1 v—3 r.

„[თ[უ]სა] დეკემბერსა კა. სერობასა ზედა სამგალობელი სძილისპირი ორგზის. დასდებელი მუხლი ვ. და კ[ე] უკანასკნელ სძილისპირი.—კლდესა

ზედა სარწმუნოებისასა დამამტკიცე და განავრცე პირი ჩემი ზედა მტერთა ჩ[ემ]თა..." 3 r—v.

„[თუსსა] დეკემბერსა კბ. სერობასა ზედა კანონი, ჴმა ვ. ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა: დიდსა ხუთშაბათსა გრძელსა გალობასა ვგალობ. სძილისპირი ორი ორგზის. დასდებელი მუხლი ვ. და კ'დ სძილისპირი ორთავე გუნდთა ერთად. გალობა ა. სძილისპირი.—მოკუმთილი ჰკუმთს მეწამულსა და ღელუათა მზრდელი ზღუსა განჴმების სიღრმე იგი უუჟურველისათჳს სავალ..." 3 v—5 v.

„[თუსსა] დეკენბერ. კგ. სერობასა ზედა სამსაგალობელი, ხოლო მისი კიდურწერილობა: პირუ[ს]ლ შაბათსა. სძილისპირი ორ-ორ გზის. დასდებელი მუხლი ვ. ხოლო შემდგომად სძილისპირი ორთავე გუნდთა მიერ იგალობების ერთად. ჴმა ვ. გალობა ე. სძილისპირი.—შენდა აღვემსთობთ მოწყალებისათჳს დაცალიერებულისა და დაცემულთა მათ მოხათამდე უქცეველად შთაბეჭდილისა, სიტყუაო ღ[მრ]ისაო, მომეც ჩ[ნ] მწყდობა კაცთმოყვარე..." 5 v—6 v.

„თუსსა დეკენბერსა კდ. სერობასა ზედა კანონი, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა: და დღეს დიდსა შაბათსა ვგალობ. სძილისპირი ორ-ორ გზის, ხოლო დასდებელი მუხლი ვ, ჴმა ვ, გალობა ა. სძილისპირი.—რომელმან დაჰფარა ღელჳთა ზღუსათა, ოდესმე მძლავრი მდევარი ბაგასა შინა დაფარულსა მოკულად ეძიებს იროდი, ხოლო ჩ[ნ] მოგუთა თანა ჴმა ეჰყოთ..." 6 v—8 v.

„იანვარსა ბ. სამსაგალობელი, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა: ხოლო მეორესა.—ჴმა ბ. გალობა ა. სძილისპირი.—სლუად უჩუმელისა და მღელუარისა ზღუსსა სამღთოთა ძალითა თჳსითა განმაჴმობელსა და წიაღმყუანებელსა მას შინა რჩეულსა ისრაელისასა ღმერთსა დიდებულსა გალობით უგალობდეთ..." 9 r—10 r.

„იანვარსა გ. სერობასა ზედა სამსაგალობელი. სძილისპირი. ორ-ორ გზის. დასდებელი მუხლი ვ. ჴმა ბ. ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა: მეოთხესა უგალობ. გალობა გ. სძილისპირი.—კლდესა ზედა სარწმუნოებისასა დამამტკიცე და განავრცე პირი ჩემი ზედა მტერთა ჩემთა..." 10 r—11 v.

„იანუარსა დ. სერობასა ზედა კანონი, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა: დიდსა ხუთშაბათსა გრძელსა გალობასა ვგალობ. ჴმა ვ. სძილისპირი ორ-ორგზის, დასდებელი მუხლი ვ და კ'დ სძილისპირი ორთავე გუნდთა ერთად. გალობა ა. სძილისპირი.—მოკუმთილი ჰკუმთს მეწამულსა და ღელუათა მზრდელი ზღუსა განჴმების სიღრმე..." 11 v—13 v.

„იანვარსა ე. სერობასა ზედა კანონი, ხოლო მისი იგი კიდურწერილობა: და დღეს დიდსა შაბათსა ვგალობ. სძილისპირი ორ-ორგზის, ხოლო დასდებელი მუხლი ვ. ჴმა ვ. გალობა ა. სძილისპირი.—რომელმან დაჰფარა ღელჳთა ზღუსათა, ოდესმე მძლავრი მდევარი იორდანისა ნაკადული დაჰფარავს მას..." 13 v—16 r.

„დიდსა ხუთშაბათსა ვიტყჳთ მცირესა სერობასა და მას ზედა ვჰგალობთ სამსაგალობელსა. ქმნილი უფლისა ანდრეა კრიტელისა. ჴმა ჱ. გალობა ე. სძლისპირი.— გავჰსდევნე ნისლი სულისა ჩემისა ნათლისმომცემელო ქ'ე ღმერთო..." 17 r—20 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მინაწერები: „შეიწყალე ცოდვილი მონა შენი სჯმონ ობოლი და საწყალი, რომ სამხთო მადლში ირდება (!) ღ~თის მადღით, ღმერთო ასწავლე, ამინ. უფალო ღმერთო იესო ქრისტე, სწავლა კეთილად მოუხდინე მონასა შენსა სჯმონს, რათა ისწავლოს წიგნი და წერა და გადიდოს შენ ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა თვისისათა. ამინ". 16 r—16 v.

1764

მანანა. XIX

6 ფ.; 21×17; ქაღალდი; დაფურცლილი რვეული, უყდრო; მხედრული, სათაურები სინგურით, სინგური გადასულია; ბოლონაკლული; აკლია შიგადაშიგ; [XIX ს.].

„ღ~ივ დიდებულთა წდ~ათათჳს შესხმანი სულისა დამატკბობელი, რომელსა ეწოდება მანანაჲ. შესხმა ა. ღ~თივ ბრწყინვალისა და ყოვლად დიდებულისა დედოფლისა ჩუ~ნისა ღ~თის მშობელისა. (აღსდეგ, უფალო, განსასვენებელად შენდა, შენ და კიდობანი სიწ~დისა შენისა).—ეჰა, ღმრთის სიტკბოებისა საუნჯეო, შემოსილო გარეთ და შინათ არა ოქროთა, არამედ სულითა წმიდითა ღმრთივ ბრწყინვალეო დედოფალო მარიამ..." 1 r—6 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ესე ვითარითა შესხმითა სულიერითა პატივს ვსცემდეთ, საყუარელნო ქრისტესნო, ქ~დესა ღუთისასა და დედოფალსა კაცთასა ქალწულსა მარიამს, ზესთა კურთხეულსა და ზესთა დიდებულსა, რამეთუ მის მიერ ვითარცა ვარსკვლავნი...".

1765

წესი აღსარებისა. XIX

15 ფ.; 12,5×19; ქაღალდი; რვეული; უყდრო, პირველი ფურცელი მოცილებული და დაზიანებულია; მხედრული, სათაურები სინგურით; [XIX ს.].

„წესი აღსარებისა... მოიყვანოს მოწაფე თჳსი და ჰსთქუას... ყოვლად წ~ო, მამაო ჩუ~ნო. ასამა[ღლებელი]: რამეთუ შენი არს სუფ... უფალო შე~ნ ჩვენ. აწდა. მოწუალებისა კარი განგ... სახარებისა. სიბრძნით აღიმართენით და ისმინეთ წ~და სახარების საკითხავი. მოხედენ. –... თვისთა მოწაფეთა. უკეთუ გაქვნდეს სარწმუნოება ღუთისა... არქუთმცა მთასა ამის(!) აღიფხვარ და შთავარდი ზღვად არა... გი, არამედ იყოს ეგრე. ამისთჳს გეტყჳი თქუ~ნ: ყოველსა რაოდენსა იოხოვდეთ სარწმუნოებით გეყოს თქვენ..." 1 r—15 v.

შენიშვნა: ხელნაწერი შეიცავს: ა. „მცნების ძალი". 1 r—3 v. ბ. „შვიდნი მომაკვდინებელნი ცოდვანი". 3 r—5 r. გ. „დახსნა ამა შვიდთა მომაკვდინებელთა ცოდვათა". 5 r—10 v. დ. „შემოკლებული კანონი მონაზონებისა ცხოვრებისანი". 11 r—15 v

1766

საკითხავები. XVII

50 ფ.; 20×14,5; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური, დასაწისები და მთავრული ასოები სინგურით; თავბოლონაკლული; ხელნაწერს შიგადაშიგ აკლია ფურცლები; [XVII ს.].

„... სოფელსა შინა იყო და სოფელი მის მიერ შეიქმნა და სოფელმან იგი ვერ იცნა...“ 1 r—50 v.

შენიშვნა: ხელნაწერი შეიცავს სახარება-სამოციქულოს საკითხავებს აპრილის თვიდან დეკემბრამდე გამოკრეფით.

1767

კრებული. 1840

18 ფ.; 21×17,5; ქაღალდი; უყდო, დაშლილი; ნუსხური; თავნაკლული; აკლია შიგნითაც; დაზიანებული (1, 6—10 ფურცლების მხოლოდ ნაწილებია შემორჩენილი); ფურცლები დასვრილი და გაყვითლებულია; 1840 წ. (17 v); გადამწერი—მღვდელი პეტრე (17 v).

«წესი აღსარებისა» „...თ̃ქნ მუცლით მეზღაპრეთა და მსახუ[რელ]თა, არა ...უნეთ შეგონებად მათ შორის...“. 1 r.

«შჳდთა მათ მომაკუდინებელთა ცოდვათა და შჳდთა მადლთათჳს».— ... ბ ი ს წ მ ი დ ე:—სიწმიდე არს—კაცი რომ ყოველს ცოდუას მოშორდეს და ბილწებაზედ ჴელი აიღოს...“ 11 r—17 r.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ორივე თხზულება ნაკლულია, პაგინაციის რიგი დარღვეულია და ფურცლების დალაგება ვერ ხერხდება.

ანდერძი: 1. (ავტორის, ნიკოლოზ ტფილელის): „ზემო თქმულნი ესენი არიან შჳდნი იგი ცოდუანი მომაკუდინებელნი სულთანი და მათ ცოდუათა დამარღუჳველნი მადლნი და მოტევებისა და კურნებისა წყალნი. და იგი ცოდუანი და მადლნი, რომელნიცა რომელთა მშობელ არიან, მათ ყოველთა სახელება თჳთოეულად რტოთა მათ (!) ხეთასა ხილთა ზედა აღწერილ არიან, არამედ დასაბამნი მათ ცოდუათა, გინა მადლთა აღმოცენება ქუჳშე ძირთა მათე ხეთასა წერილ არს და მათვე ძირითჳან აღმოცენებულისა ხისა ნაყოფნი განეფინების რტოთა ზედა მათე ხეთასა. ხოლო მათ ყოველთა ხეთა ზედა წერილისა დამარღუჳველნი სახელნი ზეშთა თავთა მათვე ხეთასა წერილ არს. და ამათ ყოველთა ცოდუათა და მადლთა სახელნი ყოველთათჳს საცნაურად გამოთარგმანებით მათითავე თანა ხეთასა შემდგომად აღვსწერე. გჳედრები ყოველთა მპიღველთა მოკმიდი ამის მცირისა შრომისა მრაველ მიტროპოლიტი და აწ ტფილელ მიტროპოლიტად ხსენებული და ორისავე დიდად შორს მყოფი ნ ი კ ო ლ ო ზ ი ო რ ბ ე ლ ი შ ვ ი ლ ი. შენდობას მიბრძანებდით ქ̃ეს სიყუარულისათჳს, რამეთუ ფრიად შემძლებელ არს ღრუჳა მართლისა შეწევნად და თუ ვინმე გარდასწერდეთ, ან ღმრთმან ინებოს და სტანებს გაჩნდეს და იმაში გამოიღოთ ვინმე. ქ̃ეს ჯ̃რცმის გულისათჳს და წმიდის ღმრთისმშობლის სიყუარულის გულისათჳს ჩემს სახელსა და ამაზე ჭირნახულსა ნუ დაადგებთ, ეგების შენდობა მითხრას ვინმე. ა̃მ. წელსა ჩღლ, აგჳსტოს კა“. 17 r—v.

2 (გადამწერის): „აღიწერა ჩყმ წელსა, ივნისის ი̃ვ, მ ღ უ დ ე ლ ი პ ე ტ რ ე“. 17 v.

1768

პარაკლისი. 1879.

10 ფ.; 17,5×11; ქაღალდი; ქაღალდის ყდა; მხედრული, მთავრული ასოები ასომთავრულით; დაუწერელია: 10 r—v; გადამწერი—შიოს მონასტრის იერომონაზონი თეოდოსე. (9 v); 1879 წ. (9 v).

„პარაკლისი. საეყდრებელი წმიდისა და ღირსი[სა] მამისა ჩვენისა და სასწაულმოქმედისა შიო მღვიმელისა.—მღუდ. კურთ. მკით. ამინ, დიდება შენდა, მეუფეო ზეცათაო, წმიდა ღმერთო, მამაო ჩვენო...“ 1 r—9 v.

ანდერძი (გადამწერის): „1879 წ. ოქტომბრის 15 რიცხვსა. მე ცოდვილმან და უღირსმან(!) იერონონაზონმა თეოდოსემ და მოსამსახურემ ამა შიოს უდაბნოსამ აღმოვაჩინე მარხვის საგალობლიდგან ეს მუხლები, რათგანაც საკუთარი წიგნი არ იყო მონასტერში. თუ რამე იყოს შეცთომა, ბუ მწყევთ. და უმჯობესად იგრძნობს ვინმე, იმან შეადგინოს და ეს ლმრად დარჩეს“ 9 v.

1769

საეყდრებელი პარაკლისი წმიდისა აბო სპარსელისა. 1878

10 ფ.; 17,5×10; ქაღალდი; უყდო; მხედრული, მთავრული ასოები სინგურით გადამწერი—თეოდოსე; გადწერილია 1878 წელს. 1 r.

„პარაკლისი საეყდრებელი წმიდისა მოწამისა აბბო სპარსისა ტფილისსა შინა ვნებულისა.—მღუდე. კურთხეულ არს. მკითხე. მეუფეო ზეცათაო. წ[და] ღ[თო]. მამაო ჩვენო. ო[ო] შ[ენ] იბ. მოვედით თაყვანის ვსცეთ გ გზის, ო[ო] შეისმინე ლოცვის ჩემისა, სრულიად. დიდება აწდა, ალილუია გ გზის. ღმერთი უფალი და გამოგვიჩნდა ჩვენ. თავის ჩასართავით. ტროპარი ხმა დ.—მოწამემან შენმან, ო[ო] აბბა(!), ღვაწლსა შინა თჳსსა გვირგვინი მოიგო...“ 2 r—10 v.

ანდერძი გადამწერის: „აღმორჩეულ იქმნა ესე საეყდრებელი პარაკლისის მუხლები ულირსის მღუდელ მონაზონის თეოდოსეს მიერ, უყეთუ შეცთომა იყოს რამე, ბუ მწყევ, წარმკითხველნო: შემწე მეყავ, წ[და] დიდო მოწამეო აბო. 1878 წ. 8 დეკ.“. 1 r.

1770

წესი მონაზონობისა. XIX

4 ფ.; 17,5×11; ქაღალდი; უყდო; მხედრული, მთავრული ასოები და სათაურები სინგურით; თავნაკლული; გადამწერი თეოდოსე; [XIX ს.].

„[წესი მონაზონობისა]... დ. ესრეთ ღმერთსა და მფარველსა ანგელოსსა შეევედროს რა თავი, მიეცეს ძილად.

ე. ბოროტთა გულის სიტყვათა და საბრხეთა მტერისათა ცხედარსა ზედა ეკრძალებოდეს...“ 1 r—7 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი ხელის მიხედვით გადაწერილია შიო მღვიმის მონასტრის იერომონაზის თეოდოსეს მიერ (იხილე H—1768 და 1769).

2. „წესი“ შეიცავს ოც თავს. ხელნაწერი იწყება მეშვიდე თავით.

3. წესი შეიცავს შემდეგ თავებს: **თავი ზ**.—რასა იმარხვიდეს მონაზონი აღსარებასა შინა; **თავი თ**.—რასა ყურად იღებდეს სუნიდისისა გამოძიებასა შინა; **თავი ი**.—რასა ჰყოფდეს ქამსა ლიტურღიისასა, უკეთუ არს იგი მღუდელ-მონაზონი; **თავი ია**.—რაამესა ჰყოფდეს მღუდელ-მონაზონი შ'დ ლიტურღიისა; **თავი იბ**.—რაამე სახმარ არს დაცვად ზოგად ყოვლისაგან მონაზონობისა; **თავი იგ**.—რანი არიან მოვალეობანი მონაზონისანი ზოგად ძმათა მიმართ; **თავი იდ**.—რაამე არიან მოვალეობანი მონაზონისანი წინამძღვრისა მიმართ; **თავი იე**.—რაამე არიან ღონისძიებანი მონაზონისანი აღსასრულებელად აღთქმათა თჳსთა წინაშე ღ'ისა და ეკლესიისა ქმნულთა; **თავი ივ**.—რაამე არიან სამკურნალონი ცოდვათა მიმართნი და წინასწარ დამცველნი მათგან საშუალობანი?; **თავი იზ**.—რაჲთა თანააძს მონაზონსა უაღრესის ცხოვრების უშიშროებისა დაუცხრომელად ხსოვნაჲ; **თავი ით**.—რასამე ჰყოფდეს მონაზონი, რათამცა მოიგო მყუდროება და მშვიდობა სულიერი; **თავი ით**.—რაამე არიან ღონისძიებანი მონაზონისანი მისაშთომელად სიწმინდისა. ზომისაებრ კაცობრივისა უძლურებისა; **თავი კ**.—რაამე არს ღონისძიებაჲ მონაზონისა მისაშთომელად სრულებისა“.

1771

„ზედაწარწერა“ თეოდორე სტუდიელის ერთ-ერთი შრომისა. XIII—XIV

7 ფ.; 22,5×13; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასწყისები სინგურით; დაფურცვლილი, რესტავრირებული; [XIII—XIV ს.].

„ზედაწარწერილი წ'სა მამისაჲ ჩ'ნისა და აღმხ[ა]რებლისა თეოდორესი სტუდიელთა წინამძღურისა.—აღესრულა ო'სა-მიერ წუიდჲთ და დიდი მამაჲ ჩ'ნი ქ'ს მსახური და აღმსარებელი თეოდორე, მრავალგანთქმული წინამძღუარი სტუდიისაჲ...“ 1 r—7 v.

წ უ დ ე ბ ა: „...და მოვიდრიკენ მუჴლნი წინაშე ხ'ტსა [ამი]სა ...მ'რს ქალწულისა, ღმრთისმშობელისა, მამისა...და ვეტყოდე: გმადლობ შ'ნ ჲ, სახიერო დედაო... წყალობაჲ შ'ი აჩუსნე ჩ'მ ზ'ა და არა... უღირსსა ამის ვედრებაჲ...“.

1772

ბერძნული ტექსტი

1773 ა

ლოცვა. XIX

1 ფ.; 17,5×11; ქაღალდი; ფრაგმენტი; მხედრული; [XIX ს.].

[ლოცვა] „განმინათლენ თვალნი ჩემნი და განვიცადნე საკვირველებანი სჯულისა შენისა, მწირ ვარ მე ქვეყანასა ზედა...“ 1 r.

1773 ბ

საღმრთისმეტყველო სწავლანი (კითხვა-მიგება). XVIII—XIX

3 ფ.; 21×15,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; დაფურცლილი; **უყდო**; მხედრული; ფურცლის კიდეები შემოხეული; [XVIII—XIX ს.].

[საღმრთისმეტყველო სწავლანი] „...სული წ̃ა მამისაგან არს არა შექმნით, არცა დაბადებით, არცა შობით, არამედ გამოსვლით. ერთი უკვე არს მამა, არა სამნი მამანი, ერთი ძე, არა სამნი ძენი, ერთი სული წ̃ა, არა სამნი სულნი წ̃დანი...“ 1 r—3 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... კ ი თ ხ ვ ა: მეხუთე წმიდა და მსოფლიო კრება **რომლისა** მეფისა ზე იქმნა, რომელთა პატრიაქთა, ანუ რავდენთა წმიდათა მამათა, გინა რა[ვ]დენი წელნი გარდავლდეს მოეთხიო კრებითგან ვიდრე მეხუთედ კრებადმდე. მ ი გ ე ბ ა: წელნი გარდავლდეს ას და ორი, ხოლო იქმნა კოსტანტიპოლის ისტვინიანე დიდისა ძველ მეფისა ზე, და ბილგარი [ვიგილი] ჰრომთა პაპისა და ეტუჭი კოსტანტიპოლელისა და იყვნის წმიდანი მამანი ას სამეოცდა **ხუთნი**...“.

1773 გ

ლოცვა. XIX—XX

1 ფ.; 13×10,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; მხედრული, დასაწყისები სინგურით; [XIX—XX ს].

„შეგვიწყალენზედ დაურთავთ მწუხრსა და ცისკარსა და წირვ.—თხოვასა ამას დაურთავს მწუხრსა ზედა. უფალო ღმერთო ჩვენო, ძლიერო და მტკიცეო ბრძოლათა შინა, შენ შემწედ უღირსნი ესე მოგიწოდთ და გევედრებით...“ 1 r—v.

1773 დ

ცხოვრება და საკჳრველებანი შიოსნი (თავფურცელი). 1881

1 ფ.; 21×17,5; ქაღალდი; მხოლოდ თავფურცელი; მხედრული; **გადამწერი**—შიო მღვიმის მღვდელ-მონაზონი თეოდოსე (1 r); 1881 წ. (1 r).

„ნაწილი მეოთხე. ცხოვრება და საკჳრველებანი წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუ̃ენისა შიოსნი, რომელი იყო ანტიოქიით, შუა მდინარისად ასურეთისა, ხოლო მოიწია ქუ̃ყნად ქართლისად და დაემკვიდრა მღუმედ...“ 1 r.

ანდერძი: „შესრულდა ამა ხსენებული წიგნის გადმოწერა 1881 წელსი, ჩემის უღირსი კელითა, წ̃დის და ნეტარხსენებულის შიო მღუმის უდაბნოსა შინა, მოსამსახურის, ამავე მონასტრის მღუდელ-მონაზონის თ ე ო დ ო ს ე ს მიერ“. 1 r.

1773 ე

თეოდორეს ცხოვრება. 1853

4 ფ.; 22×18,5; ქაღალდი; უყდო; ფრაგმენტი; თავნაკლული; 1853 წ. გადამწერი—ივანე ზაქარიას ძე თანდილო[ვ]ი.

[ცხოვრება თეოდორესი] „... და ნიშსა მას ზედა და ოდესცა მოვიდა ცნობასა ჰკითხა კ[ე]დ წინამძღვარმან: შვილო თეოდორე, ვინ ქრისტესია არს? მიუგო და ჰრქვა: მამაო, თქუ[ე]ნ რომ მიბრძანეთ, ორმოცი დღე არის, რომელ მშიარი-მწყურვალი გვჭყავსო...“ 1 r—4 r.

ანდერძი გადამწერისა: „აღიწერა ჩუნგ-სა წელსა, დეკემბრის ე დღესა, ი ვ ა ნ ე ზ ა ქ ა რ ი ა ს ძ ი ს ა მ ი ე რ თ ა ნ დ ი ლ ო ი ს ა. ვიც (!) რომ წაიკითხოთ, დღეგრძლობა უბრძანეთ, და თუ მკუდარ იყოს—შენდობა და განსუნება, დანთუ (!) შეცდომა იპოვოთ, ისიც გასწორეთ, შეგილდი ვიყავ და ბევრ შეცთომა იქნების, უკუნითი უკუნისამდე. ამინ“. 4 r.

1773 ე

ადამის მოთქმა. 1862

4 ფ.; 22×16; ქაღალდი; ფრაგმენტი; მხედრული; თავნაკლული; 1862 წ. (3 v).

«ადამის მოთქმა»... „მიგლოვეთ თქვენი გაყრილი, ედემის მოცილებული,
და ვაი დამეხშო, იტყო[დ]ის, სამოთხის კარი ღებული.
ცა ოხრავს, ტირის ქვეყანა, ცრემლითა დასველებული,
მზეს გლოვის კაბა ჩაუცვამს, დაბებკულ-დაძველებული,
მთვარესა თავის ცემითა პირი აქვს დალებებული,
და ვაი, დამეხშო, იტყოდის, სამოთხის კარი ღებული...“ 1 r—4 r.

1773 ზ

ცნობები წმიდა მოციქულთა და საეკლესიო კრებათა შესახებ. XIX—XX

2 ფ.; 22×18; ქაღალდი; ფრაგმენტი; უყდო; მხედრული; [XIX—XX ს.].

„... 10. იუდა იყო ბორციელად შობილი ძმა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი და ძმა თანა შობილისა იაკობ ძისა უფლისა...“ 1 r—2 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... 7. მეშვიდე კრება იყო ნიკაიაში 787 წელსა, როდესაც გამოჩნდა ანასტასი მწვალებელი... სპირიდონ საკვირველმოქმედთან დამტკიცა (!) სამება ამნაირად: აიღო აგური, მოუჭირა ხელი, ცეცხლი ზევით წავიდა, წყალი ქვევით ჩამოვიდა, მიწა ხელში დარჩა...“

შენიშვნა: ხელნაწერი შეიცავს ცნობებს წმინდა მოციქულებზე და 7 საეკლესიო კრებაზე.

1773 ჱ

ასურელ მამათა შესხმა. XIX—XX

24 ფ.; 9×11,5; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; ფრაგმენტი; [XIX—XX ს.]; დაუწერელია: 8 v—24 v.

[აბიბოს ნეკრესელის შესხმა].—
„აბიბოს ბრძენსა, მცხინვარედ ალმომზესა,
ნათლისა ძესა, ვნებათა ზესთა ზესა...“ 2 r—7 r.

შენიშვნა: ერთვის რუსული ფიცი ქართული ასოებით დაწერილი: „აბეშჩაიუს იი კლიანუს ვსემოგუჩიმ ბოგომ...“ 7 v—8 r.

1774

კონდაკი (მღვდელმთავრის). XVIII

7 ფ.; 28,5×17; ქაღალდი; ფრაგმენტი: დაშლილი და დაფლეთილი, ზოგიერთი ფურცლის მხოლოდ ნაგლეჯია მოღწეული; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; მეხუთე ფურცლის კიდეზე დაკრულია ამავე ხელნაწერის ფურცლის ნაგლეჯი; [XVIII ს.].

[კონდაკი] „... სამყ[ა]ვ გლ[ა]ბდ. კ[ა]ხრ (!) ხარ დედოფალო, სასოო განწირულთაო. ქყნ[ა]ს ზედა ც[ა]რ იწოდე ც[ა]თა და ქყნისა შემოქმედისა...“ 1 r—7 v.

წყებ[ა]: „... წარდგომაჲ მღდელთმოძღ[ა]რთთაჲ,—სიბრძნე სიტყჳსაჲ გულს ჴ[ა] ჰყავთ და წერილი სჯულისა განაცხადეთ და სწავლანი მაღლისანი თ[ა]ნ ყოველთა უქებდენით და სრულნი ფიცარნი გამოსთალენით...“

1775

კრებული. 1824

29 ფ.; 24,5×21,5; ქაღალდი; ქაღალდის ყდა; მხედრული; ორი სხვადასხვა ხელი; გადამწერი ბასილი დიდის ქადაგებებისა—იღარიონი (13 r), (29 r); 1824 წელი (13 v); გადმოწერის ადგილი—მთაწმიდა (საცავი ფურცელი).

1. „თქმული წ[ა]ისა მამისა ჩ[ა]ნისა ბასილისი სიტყვისა მისთჳს მოსე წ[ა]წყლისა, რომელსა რომელსა (!) იტ[ა]ყს, ვითარმედ ეკრძალე თავსა შენსა.—ძალი სიტყვისა ხმარებისა მოგუცა ჩ[ა]ნ დამბადებელმან ჩ[ა]ნმან ღმერთმან...“ 1 r—5 v.

2. „თქმული მისივე წ[ა]ისა მამისა ჩ[ა]ნისა დიდისა ბასილისა სარწმუნოებისათჳს წ[ა]ისა სამებისა.—მარადის ჳსენებაი ღ[ა]ისა კეთილ არს და განუძღომელ სულისა მის ღუთისმოყვარისა...“ 5 v—8 r.

3. „თქმული წ[ა]ისა მამისა ჩ[ა]ნისა დიდისა ბასილისი სულისა წ[ა]ისათჳს, რომელ ნათელს იღებდეს საკ[ა]ელსა ზედა წ[ა]ისა სამებისასა.“ 8 r—10 v.

4. „წ[ა]ისა მამისა ჩ[ა]ნისა ბასილისი, თქმული დაწყებისათჳს იოანეს სახარებისა, ვითარმედ პირველითგან იყო სიტყუაჲ.—ყოველნივე იგი სიტყუანი ოთხთა მათ სახარებათანი უზეშთაეს არიან სხუათა მათ ყოველთა სწავლათა სულისათა...“ 11 r—14 r.

5. [ქადაგება ანტონ ჭყონდიდელისა].—„იტყვის წინასწარმეტყუელი დიდი დანიელ: ესცოდეთ, ვიესამართლოეთ, ვიუთნოვეთ და განსვდეგით მცნებათაგან შენთა...“ 16 r—19 v.

6. [ქადაგება ანტონისა].—„ბრძანებს უფალი პირითა მაღალება წინასწარმეტყუელისათა: ბაგენი მღუდელთანი იწურთიდენ მეცნიერებასა და სჯული იძიოს, რამეთუ ანგელოზი არს უფლისა ყოვლისა მპყრობელისა...“ 20 r—24 r.

7. [ქადაგება ანტონისა].—„მოსეს მიერ უფალი იტყუის: არა მოვიხილო მე ასულთა თქუენთა ზედა, ოდეს ისიძვდენ...“ 24 v—28 v.

შენიშვნა: 1. „ანტონის ქადაგებები“ ხელნაწერში გამოყოფილია ცალკე თავფურცლით: „ქადაგება. მოსახსენებელად და სულისა [ჩემისა] საოხად აღვსწერე ქადაგება ესე ყოვლად სანღუდელოჲსა ჰყონდიდელ მიტროპოლიტის ანტონის თქმული, რომელ... კაცსა ყოვლითა ძალითა და ყოვლითა...“. ეს ტექსტი ჩაწერილია სავანგებოდ მოხატულ ჩარჩოში, რომლის კუთხეებში ნუსხურით წერია „ეღნატოს“. ელნატიოსი გადამწერია დედნისა, რომლითაც უსარგებლია ხელნაწერის გადამწერს ილარიონს.

2. „ანტონის ქადაგებებს“ წინა ნაწილისაგან დამოუკიდებელი ძველი პაგინაცია გააჩნია.

3. ანტონის ქადაგებებს დართული აქვს: ა. „ხოლო ლუკა მახარებელ დიდად შეასხამს ქებას წასა პირველს მოწამეს სტეფანეს და იტყვის..“ 29 v.

ბ. განმარტება, თუ რა სარგებლობა შეიძლება მოიტანოს ამ წიგნმა „ვინცა წიგნსა ამას გულხმის ყოფით იკითხავს, უთუოდ მოიგებს სარწმუნოებასა...“ 30 r.

ანდერძი (ილარიონის): 1. „ვინცა იკითხვიდე ამ წიგნს, მომიხსენე მე ცოდვილი ილარიონ, მთაწმინდას სარწმუნ დედანისაგან გარდმოვწერე“. (საცავი ფურცელი).

2. „ძმაო, მე გარდავიცვალე, აწ ეს წიგნი წარგზავნე საქართუველოშიდ. ვინ უწყის ღრთისმოშიშმა იღუვაწოს და დასტამბოს და მისცეს ეკლესიას, რომელი ესე იქმნების დიდი სარგებელი სულიერი“. (საცავი ფურცელი).

ანდერძი (ეღნატოსის): 1. „მოიხსენე, უფალო იესო ქრისტე, ძეო ღუთისაო, გლახაკი ბერი იღნატოს იმერელი ლოსიათხეველი ყანჩაშვილი, ამისი დამწერი. შეიწყალე ღმერთო, ოდეს მოხუვიდე სუფევითა შენითა“. 29 r.

2. „ყოვლად სამღუდელო ანტონ ჰყონდიდელის ქადაგება არის იბ, მაგრამ მე ამ სამის მეტი ვერ ვიშოვნე და ეს დავსწერე. დიდად შეჩუენებით სწერს ანტონი ყოვლად სამღუდელო, რომ არავინ დააკლოს არც ერთი ანბანი არც კითხუაში და არც წერაშიდაო“. 29 r.

მინაწერები: „მოიხსენე უფალო ეგნატოს“. 15 r.

„უფალო იესო ქ̄ე, შეიწყალე ილარიონ“. 15 r.

1776

საგალობლები. XVI

66 ფ.; 27×21; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; თავბოლონაკლული; აკლია ბევრი შიგადაშიგ. [XVI ს.]. გაანია ჭვირნიშანი (3—4 ფ.ფ.).

„შაბათსა მწუხრი, დასდებელნი აღდგომისანი, ქ̄ჲ ბ. გ̄ი.—ძლევაჲ გაქუნდა ქ̄ე ქ̄სჩნელს ჯოჯოხეთისაჲ და ჯ̄ა ზედა აჰმაღლდი, რათა ბნელსა სიკდილისასა მსხდომარენი შ̄ნ თანა აღადგინნე...“ 1 r.

წ უ დ ე ბ ა: „...მომივს^ნნ... ემანოელს ძესა და კრავსა ღ^თისასა ხელჯრდა რაჲ ვნებად დედა ქალწული, ტკივილითა სიმწარითა შეურვებული, გოდებდა ცრემლითა და ადიდებდა“. 66 v.

შენიშვნა: გარდა აღდგომის საგალობლებისა ხელნაწერი შეიცავს აგრეთვე ოქტოიხოსის ნაწილს.

1777 ა

ცხოვრება გიორგი მთაწმინდელისა. XVIII

4 ფ.; 33×22,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; პირველი და მეორე ფურცელი ძალზე დაზიანებულია; [XVIII ს.]; თავნაკლული; ტექსტს აკლია შიგნითაც“.

[თუესსა ივნისსა ლ. წმიდისა მამისა ჩუენისა გიორგი მთაწმიდელისა].— „... ხოლო აწ ჟამი არს თქმად, თუ ვითარ იქმნა წარსლვა ჩ^ნი მთაწმიდას და კ^დ მოჳსენებად პეტრე პატრიაქისა, პატრიკ ყოფილისა...“ 1 r—4 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტი წარმოადგენს გ ი ო რ გ ი მ თ ა წ მ ი დ ე ლ ი ს ცხოვრების ბოლო ნაწილს.

2. ხელნაწერი წმიდათა ცხოვრების კრებულის ფრაგმენტს უნდა წარმოადგენდეს

1777 ბ

იოანე ოქროპირი—სახარების თარგმანება. XVIII

1ი ფ.; 32×22; ქაღალდი; ფრაგმენტი; უყდო, დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; თავბოლონაკლული; [XVIII ს.].

[სახარების თარგმანება]. „... მოიჳსენენ. და ესრეთ ფრიადი ჰპოო სარგებელი და გულის ჴ^ა უაე, თუ ოდეს სათნო გიყოფიეს თავი შენი, ოდეს იძლიე ანუ ოდეს სძლიე თავი შენი...“ 1 r—16 v.

წ უ დ ე ბ ა: „... ს ა ხ ა რ ე ბ ა ჲ: რომელნი არა სისხლთაგან, არცა ნებითა ჴორცთაჲთა, არამედ ღმრთისაგან იშჳნეს.

თ ა რ გ მ ა ნ ი. ხოლო ესე თ^ქა, რათა უნდოებაჲ იგი პირველისა მის შობისაჲ ვიხილოთ, რომელი იგი იქმნების სისხლთაგან და ნებითა ჴორცთაჲთა...“

1777 გ

სადღესასწაულო. XVIII

5 ფ.; 12×27; ქაღალდი; ფრაგმენტი; უყდო; ნუსხური, სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით; [XVIII ს.].

[სადღესასწაულო].—„... რაჲ ესმა იტყოდის და მომავალი იგი გითხრას თ^ქნ: ყოველი რაოდენი აქ^ს მამასა, ჩემი არს. და ამისთჳს გარქუ თ^ქნ, რამეთუ ჩემგან მიიღოს და გითხრას თ^ქნ...“ 1 r—5 v.

წ უ დ ე ბ ა: „... პარასკევსა ე შჳდეულისასა ვითარმედ ჯერ არს, რათა განუღოთ კარი ეშმაკსა შეწყნარებად ბოროტთა გულის სიტყჳთა, მ. გ.—ძმანო და მამანო, არა უშრომლად გიტყჳ თ'ქნ მცირეთა ამათ და უნდოთა სიტყჳთა... და უფროსღა აწინდელსა ამას ჟამსა, რომელსა ფრიად საკუთრებად აქ'ს...“

შენიშვნა: ფრაგმენტი მომდევნო ხელნაწერის ნაწილია (იხ. H—1778 ა).

1778 ა

სადღესასწაულო. XVIII

34 ფ.; 52×27 (ზომა სრული ფურცლის); ფრაგმენტი; უყდრო; დაშლილი; ნუსხური, სათაურები და მთავრული ასოები სინგურით; [XVIII ს.]; ხელნაწერი.

[სადღესასწაულო].—„... დიდსა ოთხშაბათსა შუა დღე ოხითა. ჴ'ჯ ბ. დღეს ბოროტი იგი შეკრბა კრებული და შენთჳს იზრახეს ცუდი...“ 1 r—34 v.

წ უ დ ე ბ ა: „აქ'ბსა. შ'ნ სიტყ'ჯ. ზეცისა განწყობილებაჲ დღესასწაულობს დღეს ქ'ყნისათა თანა...“ დღეს იხარებენ მთანი წინაშე უფლისა...“.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი ნაწილია წინა ხელნაწერისა (იხ. H—1777 გ.).
2. ფრაგმენტი წარმოადგენს დამწყვარი ხელნაწერის ნაშთს. ხელნაწერის შიგნით ფურცელთა თანმიმდევრობის დაცვა ვერ ხერხდება.

1778 ბ

კრებული. XVIII

92 ფ.; 9×18; ქაღალდი; უყდრო; ფრაგმენტი, (ხელნაწერის ნამწვები, შემორჩენილია ხელნაწერის მხოლოდ ზემო ნაწილი, ტექსტის რამდენიმე სტრიქონი); ნუსხური, სათაურები სინგურით. [XVIII ს.].

„თქმული წ'ისა მამისა ჩ'ნისა ბასილისი მარხვათათჳს, გ. მ.—წ'ო ბასილი მ'ღდელთ-მოძღვარო, მეოხ მეყავ წინაშე ქ'ს ღ'ჲ.—დაჰბერეთ ნესტუსა ახალსა თავსა თუსთასა...“ 1 r.

„სწავლანი წ'ისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩ'ნისა ბჲსილისნი მთავარ ეპისკოპოსისა კესარიაჲ კაბაჲდუკისა, გ. მ. საზოგადოდ წაიკითხე გინდის როდესცა... კაცთმოყუარე ღმერთი ჩ'ნი, რომელი იგი ასწავებს კაცთა...“ 7 r.

„მისივე წ'ისა ი'ე ოქროპირისა სწავლაჲ სიყ'რულისათჳს.—არა რაჲ არს სათნოებაჲთა შორის უფროჲს სიყ'რულისა...“ 33 r.

„თარგმანებისაგან დაბადებისა.—... გეევდრები და ნუ განვამრავლებ...“ 37 v.

„სიტყჳსათჳს ვითარმედ წარდგომად ვართ წინაშე ქ'ს'ა.—ვითარ არა სძრწი, რომელი ეგე იტყჳ...“ 39 v.

„მშჯდობისათჳს და სიწმიდისა. გ. ო.—ჰ, ძმანო ჩ'მნო, უკ'თუ ამას სოფელსა შეეყენოს ვინმე ჴილეგსა და სიმყრალე იგი და სიბნელე კაცისმკვლელთა და მპარველთა თანაყოფთაჲ...“ 40 v.

„თარგმანება მისგან თესალონიკელთა ეპისტოლისაჲ.—მისთვის გეევდრები, ოდეს მოგიკუდეს შვილი საყუარელი, ნუ ესრეთ უჯეროდ ჰგოდებ...“ 50 r.

„ლაზარესთჳს და მდიდრისა თქმულისაგან.—ესეოდენსა უკჳ დავაჩუენეთ თავნი ჩუენი ჰამად...“ 56 r.

„თქმული მისიე წ̃ისა იწნე ოქროპირისა სიყრულისათჳს და მოწყალებისაჲ თარგმანებისაგან იესჳ სახარებისაჲ.—ქ̃ეს მოყუარეო, უკ̃თუ მოგიძულონ შენ მტერთა, ნუ მწუხარე ხარ...“ 69 v.

„სწჳალა ნდ. რათა ვიქადოდეთ ჯუარცმისათჳს ქ̃ისა...“ 72 v.

„სწჳალა პწ̃. არაუგულებელს ვჰყოფდეთ მცირეთა ცოდვათა, რამეთუ ეშმაკი მარადის მცირეთგან იწყებს ბრძოლად ჩუენდა და ესრეთ დიდთა ცოდვათა შთაგუაგდებს, გ. მ.—ამისთჳს მარადის ვიტყჳ: ნუ ადგილ ვსცემთ ვნებაჲთა ჩ̃ნ შორის...“ 82 r.

1779

ცხოვრება ნეტარადხსენებულის მეფის ირაკლის მეორისა, თეიმურაზის ძისა

29 ფ.; 22,5×18; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; დაუწერელია 25 v—29 v; ჰვირნიშანი 1821; [XIX ს.].

[სჳმონ ტაბიძე].—„მეფობა ირაკლი მეორისა, მეფის თეიმურაზის ძისა. შემოკლებული ისტორია ქართლისა ირაკლი მეორისათჳს იწყების, თუ ვითარსა შრომითა მიიღო მეფობა ქართლისა, გარნა პირველად მოუბოძა გარდამატებულისათჳს სიმხნისა მისისა, კართ მეფობაჲ შაჰ-ნადირ, ხ̃ შ̃დ შეაერთნა სკიპტრაჲ ორმეფობითი.—წელსა 1722 დასწყდა ყაენად ძე შაჰ-სულტან-უსეინისა შაჰ-თამაზ და იმ ჟამად იჯდა ქართლში მეფედ ვახტანგ ლეონის ძე. ხ̃ კახეთს იჯდა მეფედ კოსტანტინე ირაკლის ძე, რომელსა ეწოდა სახელად მაჰმად ყული ხან თათრობის გამო...“ 2 r—25 r.

ანდერძი (ავტორის): „... ხ̃ შრომანი და ღუაწლნი მეფის ირაკლისანი არა ადვილ შესაძლებელ იყო აღწერაჲ, არამედ რაოდენ გულმედუა სმენითა და მეხსიერებითა სარწმუნოთა კაცთაგან ცნობით აღვსწერე. ხ̃ რომელიცა მოიწია მას ზედა ჟამსა ღრმად მოხუცებისა მისისა საქმეჲ უბედ[ო]ებითი, და მოვიდა აღმამადხან და აღაოხრა ტფილისი და მისთჳს არარაჲ დამიწერიეს ჯერეთ, ვინაჲთგან მიზეზნი და ვითარებანი განვრცელდებიან“. 25 r.

1780

თეიმურაზ ბატონიშვილი. ბაგრატიონთა გენიალოგია. XIX

2 ფ.; 28,5×18; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; დასაწყისები მთავრული ასოებით; თეიმურაზ ბატონიშვილის ავტოგრაფი. [XIX ს.].

„[ქართველ მეფეთა გენიალოგია].—მეფე მირიან პირუ̃ლი, მეფე ქრისტიანეთა შორის ყოვლისა გეორგიისა, რომელმან ნათელ იღო ევსტათის მიერ ანტიოხელ პატრიარხისა განბორციელებითგან სიტყჳსა ღ̃ისა წელიწადსა 318, ესე სპარსთა მეფეთა იყო ნათესავისაგან. შემდგომად მირიანისა თესლტომნი მისნი მეფენი ყოვლისა გეორგიისანი გარდაიცვალნეს 15 კეთილშახურებასა შინა.

მეფენი ბაგრატოვანნი.—გურამ პირველისა მეფისა ბაგრატოვანისაჲ ცხოვრებაჲ ფრიად ფრიად ფხიზლად და ფხიზლად ფხიზლად ფხიზლად

9. შეწირულების წიგნი აბულახსარ ამირეჯიბისა და გურიელის ასულ ქეთაონისა, „დაიწერა და განახლდა ბრძანებითა მეფის ბაგრატისათა და დედოფალის თამარისათა, ჴელითა ბატონის კათალიკოზის ილარიონისათა. ქორონიკონსა ტჟე (1677 წ.)“. 18 r—19 r.

10. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი—ამაშუკელი ავთანდილ და მისი ძენი: ბეჟან, პაატა და სულხან. მიმღები—წინამძღვარი ევდემოზ წერეთელი.

11. შეწირულების წიგნი. გამცემი—გულბუდახ ჩხეტიძე და პაატა აბაშიძე. მიმღები—კაცხის მონასტერი. 22 r—26 r.

12. შეწირულების წიგნი. გამცემი—დიდი გიორგი აბაშიძის ძე მონაზონი ნექტარიოს სამებელი, ყოფილი პაატა. მიმღები—კაცხის მონასტერი. 26 v—30 v.

13. შეწირულების წიგნი. გამცემი—როსტომ და დავით წერეთლები. მიმღები—კაცხის მონასტრის წინამძღვარი ნექტარიოს სამებელი, დიდი გიორგი აბაშიძის ძე. 30 r—31 r.

14. შეწირულების წიგნი. გამცემი—როსტომ წერეთელი. მიმღები—მონასტრის წინამძღვარი ნექტარიოსი. 30 v—31 r.

15. გარდაწყვეტილების წიგნი. გამცემი—ბიძინა და ხატუტა ჭაუჩიძეები. მიმღები—როსტომ წერეთელი. 31 r—v.

16. შეწირულების წიგნი. გამცემი—გიორგი წერეთელი და მისი ძენი შიოშ და როსაპ. მიმღები—კაცხის მონასტრის ზედამდგომ[ელ]კათალიკოზი ბესარიონ. 31 v—32 r.

17. ნასყიდობის წიგნი. გამცემი—შედან წერეთლის შვილი გიორგი; მიმღები—მონასტრის წინამძღვარი სჳმეონ. 32 r—v.

18. შეწირულების წიგნი. გამცემი—მეფე სოლომონი და დედოფალი მარიამი. მიმღები—კაცხის მონასტრის წინამძღვარი. 1759 წ. 33 v—34 r.

19. შეწირულების წიგნი. გამცემი—მეფე სოლომონ და დადიანის ასული დედოფალი მარიამ. მიმღები—კაცხის მონასტრის წინამძღვარი. 1775 წ. 33 v—34 r.

20. შეწირულების წიგნი. გამცემი—მეფე სოლომონ და მისი თანამეცხედრე დადიანის ასული დედოფალი მარიამ. 1775 წ. 34 v—35 r.

21. „ბაგრატ კურაპალატის ჴელმოწერილი პირველი დ ა ვ თ ა რ ი. (ცნობა, თუ რამდენი გლეხია ჯუმლად კაცხის მონასტერში და დამტკიცება მამულებისა)“ 35 v.

22. შეწირულების წიგნი. გამცემი—მეფე გიორგი, დედოფალი თამარი და ძე მათი ალექსანდრე. მიმღები—კაცხის მონასტრის წინამძღვარი. 1615 წ. 35 v—37 r.

23. შეწირულების წიგნი. გამცემი—ელენე ყოფილი ბატონი ელისაბედი და ძე მისი მეფეთა-მეფე გიორგი. მიმღები—კაცხის მონასტრის წინამძღვარი. 37 r—v.

24. შეწირულების წიგნი. გამცემი—მეფე ალექსანდრე, ძმები ალექსანდრესი: მამუკა და გიორგი. ძე ალექსანდრესი დავით, დედა ალექსან-

დრესი როდამ, თანამეცხედრე მეფე ალექსანდრესი დადიანის ასული მარიამ. მიმღები—კაცხის მონასტრის წინამძღვარი. 1727 წ. 37 v—39 r.

25. **შეწირულების წიგნი.** გამცემი—მეფე სოლომონ, ძე მისი დავით და თანამეცხედრე მისი ორბელიანის ასული ანა. 1787 წ. 39 r—v.

26. **შეწირულების წიგნი.** გამცემი—მეფე სოლომონ არჩილის ძე, დედოფალთდედოფალი დადიანის ასული მარიამ. მიმღები—კაცხის მონასტრის წინამძღვარი. 1794 წ. 40 r—41 v.

27. **ნასყიდობის წიგნი.** გამცემი—გიორგი და ბერი წერეთლები. მიმღები—კაცხის არქიმანდრიტი პეტრე. 1804 წ. 43 r—v.

28. **ბეგარის წიგნები** კაცხის, რგანის, ვაჭევის, საკურწის, რკვიის, გალმა-რკვიის, ჭოყოეთის და საზანოსი. 49 v—56 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი წარმოადგენს კაცხის მონასტრის სიგელ-გუჯრების პირების კრებულს.

2. ხელნაწერში ჩაკერებულია რამდენიმე საბუთის დედანიც. (4 r—6 v, 49 v—56 r).

ანდერძი (გადაწერის): „მე უღირსმან ზაქარია მოძღურის ძემ გაბაონმა ოსე გადმოვსწერე სიგელი ესე ღუწითა და ბრძანებითა ღ~ა არხიმანდრიტის პეტრესითა, რამეთუ ფრიად იგულისმოდგინა ჩ~ანახლება და მეცა შრომა არა მცირედი მივიღე. აღმომკითხველთა გეუედრები, რათა შენდობასა გჳბრძანებდეთ ორთავე". 41 r.

2. **ანდერძი ქუთათელ მიტროპოლიტის დოსითეოზის:** „ყოველად წრას სამებისა მინდობილმან ჩ~ნ ყოვლად სამღუდელომ ქუთათელ მიტროპოლიტმან დოსითეოზ განვიხილე ჩუენის ეკლესიის კაცხის ძუძლნი და ახალნი გუჯარნი, რომელნიცა მიიღო ჩუენდამო არხიმანდრიტმან კაცხისმან პეტრე და ფრიად გუეუედრა განახლებად დაძველებულთა მათ შეწირულთა გუჯართა და ჩუენცა ვინებეთ და ჩუენს არხიდიაკონს ოსეს გაბაონს უბრძანეთ და სწორედ იმ ძველ გუჯრებზე გარდმოვაღებინე და ხუცურად ახლად აღვაწერინე, არც ნაკლები და არც მეტი ამაში არ იოქება, როგორც პირველ წერილში იყო ისე უეშმარიტებით გარდმოიღო, ამაზე ეჭუ ნურავის გაჰქუსთ, და თუ გნებავსთ ძველნი დავთარნი განიხილეთ, ჩ~ნს სამრთლეს მაშინა სცნობთ, და ამისთჳს ჩ~ნის ბეჭდით დაბეჭდეთ, რათა აღმომკითხველთა კეთილად სცნან და გულის ჴმაჲ ყონ, რამეთუ რომელნიმე პირველ აღწერილნი დავთარნი ფრიად დაძველებულ იყუნეს და მისთჳს განვაახლე ჟამსა უმაღლესისა მეფისა ჩ~ნისა სოლომონ მეორისასა, არ~ილის ძისათა, თვესა აპრილსა კ, განჴორციელებითგან სიტყჳსა ღმრთისა ჩღჟ" 41 r—v.

მინაწერები: ზედა ყდის შიდა მხარე, 1 r, 2 r, 56 v, 57 r—v.

1782

ოთხთავი. XII—XIII

261 ფ.; 22,5×17, ეტრატი; ტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა (ხე დაზიანებულია); ნუსხური, სათაურები სინგურით; თავსამკაულები: 1 r, 4 r, 59 r, 174 r; მინიატურები: 3 v, 58 v, 104 v, 174 v; ამოვარდნილია ფ.ფ.: 143, 195, 241—243, 247; დაზიანებულია—257 ფ.; გადამწერი—იოანე მელაძთა (170 v); შემკაზმველი—საბა სამკაულელი (175 v); გადაწერილია დაბა აჭიდილაში (98 v); [XII—XIII ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

[სახარებაჲ მათესი]. „წიგნი შობისა ი̃ჳ ქ̃ესი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი. აბრაჰამ შვა ისაკ. ისაკ შვა იაკობ...“ 4 r—261 v.

შენიშვნა: 1. წინ უსწრებს: ა. „ევსები კარპიანეს საყუარელსა ძმასა უფლის მიერ გიკითხავ...“ 1 r—v.

ბ. თითოეულ სახარებას წინ უძღვის „ესე თავები არს... სახარებისაჲ“.

2. დართული აქვს: ა. „ებისტოლე აგაროზისი (!), წარგზინებული უფლისა მიერ ი̃ჳ ქ̃ისა...“ 223 v—224 r.

ბ. „ნაცვალნაწერი იისუანგან ავგაროზის მიმართ...“ 224 r—v.

გ. „ზანდუკი საწელიწდოჲსა გამოკრებულისა სახარებისაჲ...“ 226 v—236 r.

დ. „კჳნკლოსი“, რომელიც იწყება 1200 წლით და მიდის 1291 წლამდე. კჳნკლოსი ნაკლულია, კჳნკლოსის თავი კარებით არის შემკული. 254 r—255 v.

ე. „ზედანაღები წელიწდისანი ბრძენთა ფილოსოფოსთა გამონაბულნი“. 256 r—258 r.

ვ. ხელნაწერს გააჩნია მრავალი სხვადასხვა დროის მნიშვნელოვანი მინაწერი და აღპი.

ანდერძი: 1. „უფალო ღმერთო, დაგცევ მშჳდობით ყოველთა სავნებელთაგან და ფათერაკთა შენ მიერ დაფუძნებული და მარხოლმორწმენე დაბაჲ მთავარმოწამისა გიორგისი აჳდილაჲ და განავრცე ერი მისი ფრიად. ა̃მ̃ē“ 98 v.

2. „უფალო ღმერთო, მოგჳსენე წყალობით ამისი მწერალი ფრიად ცოდვილი ი̃ნე მელაჲთა“. 170 v.

3. „წ̃რ და დიდებულო მთავარმოწამეო გიორგი აჳდილისაო, განავრცე და დაგცევ ფრიად მოსავი დაბაჲ შენი აჳდილაჲ და მე წ̃ე“. 233 v.

4. (ტექსტის ხელით): „სახარებაჲ სამკაულ ელსა წ̃ნ ღმერთმან“. 174 r.

5. (მოგვიანო ხელით): „ქ. საბას სამკაულელსა ამისა მომჭედელსა წ̃ნ ღ̃ნ“. 99 v.

6. „მამიჭედინებია მე ცაცურა შვილს ნიკოდიმეოზს ეს ოთხთავი ჩემის, ალ[ა]ლის ფასითა ჩემის სულის საოხად და შესანდობელად, ჩემგანაც ნაშოვნი არის, ნიკოდიმეოს წ̃ნს ღმერთმან ამინ. ცაცურა შვილს იოვანე ყოფილს იოსებს წ̃ნს ღმერთმან, მისა შვილსა საბას წ̃ნს ღმერთმან, გოჩას წ̃ნს ღმერთმან, მათსა მეუღლესა წ̃ნს ღმერთმან, ა̃მ̃ē“. 174 v—175 r.

მინაწერები: 1 r—v, 3 r, 56 r—v, 57 r—v, 58 r—v, 59 r, 88 v, 89 r—v, 90 r 99 r—v, 100 v, 101 r—v, 102 v, 103 r—106 r, 141 v, 142 r, 171 r—v, 172 v—173 r 174 v—175 r, 206 v—207 r, 225 r, 226 v—227 r, 250 v—251 r, 253 r—v, 254 r—255 r 255 v, 256 v—257 r, 258 v.

1783

ბერი ონოკენტი—სიტყვა მღვდელმთავრის მიმართ. XIX

4 ფ.; 14×11; ქაღალდი; უყდრო; მხედრული; დაუწერელია: 4 r—v; [XIX ს.].

[სიტყვა მღვდელმთავრის მიმართ]. „მოვიღეთ ჩ̃ნ ჟამი უსახმარესი თანამდებობათა ჩ̃ნთა აღსრულებად მაღალ ყოვლადუსამღუდელოესისადმი ამა წინამდგომარისა არხიეპისკოპოსისა და სრულიად საქართველოს ექსარხოსისა...“ 1 r—3 v.

ანდერძი: „გლახაკის ბერის ი̃ნ̃ოკენტისაგან შეთხზული“. 3 v.

1784

ლოცვები. XIX

12 ფ.; 17,5×12; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XIX ს.].

„ჰსცანთ წარმართთა და იძლიენით, რამეთუ ჩვენთანა არს ღმერთი.—უფალო, ნუ გულისწყრომითა შენითა მამხილებ მე...“ 1 r—6 r.

„ვინცა ლოცუა ესე სინანულითა და ნბურვალითა გულითა წართქვას, იხსნას ღმერთმან კაცი იგი ანაზდად სიკუდილისაგან.—უფალო იესო ქ̃ე, ძეო და სიტყუაო ღ̃ისა ცხოველისაო...“ 6 r—7 r.

„ლოცუა ბოროტთა გულისსიტყუათათვის სამარადისო.—ჱ, უფალო იესო ქრისტე, სიტყუაო ღმრთისა უკუდავისაო...“ 7 r—8 r.

„ლოცუა, თუ კაცი რომელსამე ჭირსა და სნებასა შინა იყოს.—ღმერთო ჩემო, ღმერთო მაცხოვარებისაო, მოჰყავ ყური შენი ვედრებასა ჩემსა მონათა შენთათჳს...“ 8 r—v.

„ლოცუა, უკეთუ ავი სიზმარი ჰხსნა, ანუ ავს ნაწნებში იყოს.—სასოო და უფალო ჩემო, იესო ქრისტე, ღმერთო ჩემო, რომელმან წ̃თა მოწაფეთა შენთა კანათ გალილეასა წყალი ღუინოდ შესცვალე...“ 8 v—9 v.

„ლოცუა მგზავრობისა ცხენს შეჯდომით.—უფალო იესო ქრისტე, რომელმან წმინდანი და ყოვლად ქებულნი მოწამენი შენნი განაწესენ ყოველსა ზედა სოფელსა მჴედრად...“ 9 v—10 r.

შენიშვნა: 110 v-დან 12 r-მდე უკუღმა დაწერილი რუსული ტექსტი; „Что одна только слава оружий может служить порукою народного благосостояния...“.

მინაწერები: ზემო და ქვემო სავაი ფურცლები.

1785

წერის დედა. XIX

10 ფ.; 21×34; ქაღალდი; უყდო; დაფურცვლილი; მხედრული, საზედაო ასოები ნუსხურით; ხელნაწერის კიდეები დაზიანებულია; [XIX ს].

[წერის დედა]. „კაცი ჰრაცხს მუშაკობასა შრომად და მაშასადამე მტრად თჳსსა განსვენებისასა...“ 1 r—10 r.

შენიშვნა: ყოველ ჯერზე, წერის სწავლის მიზნით, მიჯღაბნილია სიტყვები; 10 v-ზე დაწერილია არითმეტიკული ტაბულა მდარე ხელით.

1786

კრებული. XVIII

110 ფ.; 18×14,5; ქაღალდი; ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა; ქვემო ყდა მოცილებულია; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ბოლონაკლული; ამოვარდნილია ფ.ფ.: 95, 102, 103—110 [XVIII ს.]; შემოწირულია გ. ლეონიძის მიერ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1. „სწავლანი გამოკრებული სულიერნი დიდთა წ̃თაგან მარგალიტისა, დაბადებისაგან ღმრთისა.—დასაბამად ქმნა ღმერთმან ცა და ქ̃ყნა და ქ̃ყნა ესე უხილავი და განუმზადებელი, ესე იგი არს საიდუმლო უცნაური...“ 1 r—4 v.

2. „თარგმანება წ̃ისა იპოლიტესი განკაცებისათჳს უფლისა ჩ̃ნისა იესო ქ̃სა.—ვიდრე მოგუთა მოსვლამდე ბ წელი...“ 4 v—6 r.

3. „უკეთუ გინდეს, თუ რაოდენნი ნათესავნი არიან ქ̃ყნასა ზედა.—ინდოეთი, გუთნი, არელნი...“ 6 r—v.

4. „სახელები შვიდთა ცათა.—ა. ანდამატი, ბ. ხუშაკი, გ. ებნიკი...“ 6 v—10 r.

5. „სიტყუა დაბადებისა ამისათჳს და სამოთხისა შვენიერებისათჳს.—დასაბამად შექმნა ღმერთმან ცა, ქ̃ყნა და ყოველნი დაბადებულნი...“ 10 r—12 r.

6. „თქმული წ̃ისა დიონოსი არიოპაგელისა, სიტყუა დაბადებისა სამოთხისა და ადამისათჳს.—დანიელისაგან თქმული განგებულებით მამისა, ძისა და წ̃ისა სულისათა შეიქმნნეს საუკუნენი მიუწდომელნი...“ 12 r—14 v.

7. „წიგნსა მარგალიტსა შიგან სწერია საქმე ესე სულისა.—აწ ესეცა ვთქუათ, რომელი მინდა თქმად. შემოშინდების, შემიძრწუნდების, გული შემიშფოთდების და გონება შემიძრწუნდებინ, თვალნი აღმევსებიან ცრემლითა...“ 16 v—26 v.

8. „სწაელა წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა მაქსიმე აღმსარებელისა.—კეთილ არს აღსარება, ანუ იქების სინანული და მოტევებაჲ ცოდვათა...“ 26 r.

9. „სხ̃ჲ სწავლა წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა მაქსიმე აღმსარებელისა.—რაჲ არს სამოსელი შებღალული. ესე არს მრავალთა ცოდვათაგან შებღალული ცხოვრებაჲ...“ 27 r—28 v.

10. „სწავლანი წ̃ისა ი̃ნე ოქროპირისანი ფიცისათჳს, გ. მ.—ისმინე ჩ̃ი ძმაო და ნუ დახსნ̃დი და ნუცა განსცემ თავსა შენსა ეშმაკისა მიერ...“ 28 v—29 r.

11. „სწავლა წ̃ისა ი̃ნე ოქროპირისა მოწყალებისათჳს.—ვისწრაფოთ ძმანო, წარდგომად მოწყალებისა...“ 29 r—30 v.

12. „სხ̃ჲ სწავლა წ̃ისა ი̃ე ოქროპირისა, თუ ვითარ ადიდებს ღმერთსა.—ისმინე რასა იტყჳს ღმერთი პირითა წ̃ყლისათა...“ 30 v—32 v.

13. „სწავლა წ̃ისა ი̃ნე ოქროპირისა სწავლისათჳს სჯ̃თსა სიტყჳსა.—ჰხედავ, ვითარ სული სიტყჳათაგან თითოფერად იცვლების...“ 32 v—34 r.

14. „თქმული წ̃ისა მამისა ჩ̃ნისა ეფრემ ასურისა.—რამეთუ თანა აც სულსა, რათა ხედვიდეს შინაგანითა თ̃ლითა, რათა არა შთაყარდეს მახესა მას წინააღდგომისასა...“ 34r—v.

15. „სხ̃ჲ ი̃ე ოქროპირისა ქადილისათჳს ს̃იწისა.—ვინ იქადოს სიწმიდე გულისა...“ 35 r—36 v.

16. „თქმული წ̃ისა ი̃ე ოქროპირისა მართლისა და ცოდვილისა.—არა ვინ არს მართალ, რომელსამცა არა უძღოდა ბრალი რამე...“ 36 v—37 v.

17. „თქმული მისივე იონე ოქროპირისა.— დალაცათუ ყოველნი დღენი შენნი ცოდვასა შინა წარგეხადნენ, უკანასკნელისამებრ დღისა მდებარე რა იყო ცხედარსა ზედა და მიახლებად სიკდილად, მაშინ შეინანე...“ 37 r—v.

18. „წ[ისა] და ნეტარისა მამისა ჩ[ნისა] იონე ოქროპირისა ოთხშაბათ-პარასკევისათჳს და შერევისათჳს.—ძმანო საყვარელნო, ისმინეთ მცნება მეხუთე...“ 37 v—38 r.

19. „თქმული წ[ისა] მამისა ჩ[ნისა] გრიგორი ნოსელისა ეკლესიას მისლვისა და ლოცვისათჳს.—ჯერ არს ჩ[ნდა] ყოველსა ჟამსა მოსლვად ეკლესიად...“ 38 r—v.

20. „თქმული წ[ისა] მამისა ჩ[ნისა] იონე ოქროპირისა კ[ა]კისა კ[ა]ძალვისათჳს, გ. მ.—რომელნი დგანან და მოელიან დღესა კვირიაკესა და სამღთოთა დღესასწაულთა...“ 39 r—41 r.

21. „მცნება წ[ისა] ბასილისი მღდელთა მიმართ, თარგმნილი არსენისი.—ჰრიდე თავსა შ, ხუცეს და ეკრძალე მსახურებასა...“ 41 r—v.

22. „სწავლა წ[ისა] იონე ოქროპირისა და ს[ხ]თა ფილასოფოსთა მეორედ მოსლვისათჳს. და შუენიერი.—ვითარ ვიყვენით მაშინ, ანუ რასა და ვითარსა ძრწუოს...“ 41 v—45 r.

23. „სწავლანი სულიერნი გამოკრებილნი თითოსახეთა წიგნთაგან.—კითხვა: ვინ უწინ შეასხა ქება ღ[მრთ]ებასა, წ[ო ღ[მრ,...“ 45 r—57 v.

24. „სახისმეტყუ[ლ]ებით სიტყჳსგება წ[მ]თა და მღდელთმოძღვართა ბასილისი და გრიგორისი.—ბასილმან რქვა გრიგორის: მაუწყე მე ყოველთა დაბადებულთა უწინარეს თუ რომელნი დაბადნა ღმერთმან...“ 57 v—68 v.

25. „კითხვა-მიგება გრიგორი ღ[ვთ]ისმეტყუელისა ანგელოზისა მიმართ.— წ[ინ] გრიგორი განმანათლებელმა ორმეოცს დღეს და ორმეოცს ღამეს ჰური არა ჭამა...“ 68 r—70 r.

26. „ათანასე ალექსანდრიელისა თქმული.—კითხვა: რომლისა ლოცვისაგან უფროს ეშინის სულთა უკეთურთა...“ 70 r—82 v.

27. „სიტყუანი წ[მ]თა მამათანი.—იგავი ა. კაცი ვინმე გარდამოვიდოდა იერუსალემით იერიქოდ, ავაზაკნი დაესხნეს, განძარცვეს იგი და დაწყლეს...“ 82 r—86 v.

28. „კითხვა-მიგება წ[მ]თა მამათა. კითხვა ა. ოთხნი იგი სახარებანი სად დაიწერნეს...“ 86 v—90 v.

29. „სიტყუანი გამოკრებულნი სახარებისანი წ[მ]თა მამათა მიერ.—კითხუა: რა არს სიტყუა იგი ვითარმედ დგეს ჯ[ო]ა მას თანა დედა მისი და დედისა მისისა მარიამ კლეოპასი...“ 90 v—102 r.

30. „უწყება პეტროზ მკარწველისათჳს და ალაჯასათჳს და ალაჯორი მარხვისა.— იყო პატრიაქი კაცი წ[ო] უბიწო და მართალი...“ 102 v—104 v.

31. „უწყებაჲ სუბალეძისა სუბ სარქისისათჳს.—მათვე ჟამთა შინა კაცი ვინმე იყო ნაგმირევი და სახელი მისი სუბალისძე სარგის...“ 104 —107 r.

32. „თარგმანება სომეხთა წვალებათათჳს და თუ რომლითა პირითა შეიჩვენებიან სომეხნი. –ვითარმედ ვითარცა უბრწნელ არამგონებელნი შეიჩვენებიან...“ 107 v—110 v.

წყდება: „...კაიაფა ლაყბობს: არა უწყით ესე, რამეთუ უმჯობეს არს ერთისა სიკ̃დილი სულ ერის დანთქმისაგან, სამართალი ურჯულოთა პილატე მსაჯულისა იერუსალემისა მპყრობელსა დიდისა კეისრისასა. ყოველი კეთილი მშჯდობა დ̃ დღეთა სიგრძე იყოს ამის ჴელმწიფობასა ზედა, მჯდომელნი იუდ̃ნით რჩეულები გავიგონე და შევიტყე...“ 110 v.

1787

ოთხთავი. XVIII

198 ფ.; 7×5; ქაღალდი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; მწვანეტყავგადაკრული ტვიფრული ხის ყდა; გადამწერი – პავლე (193 v); მრავალი ფურცელი რესტავრირებულია; დაუწერელია: 50 v—51 v; [XVIII ს.].

„სახარება მათესი. თავი პირველი.—წიგნი შობისა ი̃ჳ ქრისტესი, ძისა დავითისი, ძისა აბრაჰამისი...“ 2 r—169 r.

შენიშვნა: 1. ყოველ თავს წინ უძღვის „შესხმა წ̃რისა მახარებლისა... სოფრონის მიერ თქმული“. 1 r—v, 49 v—50 v, 82 v—83 v, 133 v—134 v.

2. მარკოზის თავს დართული აქვს: „მისივე მახარებლისა თავის შესხმა დროთეს მიერ წ̃რისა მოწაფისა და სინოფსელისა ეპისკოპოსისა ტირელისა...“ 50 r; ლუკას თავს—„შესხმა წ̃რისა მახარებლისა ლუკასი, რომელი დაწერა დროთეოს მოწამემან ეპისკოპოზმან ტიროს სინოპელმან...“ 83 r—v. იოანეს თავს—„შესხმა ჳ̃ნ მახარებელისა იოანესი, თქმული დროთეოს მოწაფისა სინოპსელისა ეპისკოპოზისა მიერ...“ 134 r—v.

ანდერძი გადამწერის: „ჴ̃ე შ̃ე [ცოდვილი] პავლე“. 198 v.

1788

ჰვგაროზი. XIX

315×9; ქაღალდი (გრაგნილი); მხედრული; რესტავრირებული; ფერადი თაგკაზმულობა და მინიატურები: იესო ქრისტესი, ღვთისმშობლის, წმ. გიორგის, წმ. დიმიტრის, წმ. თეოდორესი, წმ. დავით და კოსტანტინესი; [XIX ს.].

1. „სახარება იოანესი. თავი პირველი არს აქა აღდგომის წ̃რვის.—პირველითგან იყო სიტყუა...“ იოანე. 1. 1—17.

2. „ყოველნო წმიდანო ზეცისა და ქუეყანისანო, წმიდანო ანგელოსნო და მთავარანგელოსნო მიხაილ და გაბრიელ...“

3. „ღირსნო და ღმრთშემო[სილნო] მამანო ჩვენნო, მწყე[მსთ] [მო]ძღვარნო ყოველ[თა]... ანტონი...“

4. „წმიდანო ქალწულმოწამენო და ღირსნო დედანო...“.

5. „ათორმეტთა თეეთა შინა მოხსენებულნო წმიდანო...“.

6. „დიდება მამას და ძესა და წმიდასა სულსა...“.

7. „ყოვლად წმიდაო ღვთისმშობელო მარიამ...“

8. წ რ გ ი კაბადუკიისაო, წ რ გ ი ლუდიისაო, წ რ გ ი ელასიისაო, წ რ გ ი პალესტინისაო, წ რ გ ი იერუსალიმისაო, წ რ გ ი მთაწმიდისაო, წ რ გ ი სინამთისაო, წ რ გ ი კოსტანტიპოლისაო, წ რ გ ი ტრაპიზონისაო, წ რ გ ი მთაწმიდისაო, წ რ გ ი შაამისაო, წ რ გ ი თესალონიკისაო, წ რ გ ი ადრია[ნე]პოლისაო, წ რ გ ი ბეთლემისაო, წ რ გ ი გელათისაო, წ რ გ ი ხონისაო, წ რ გ ი ჩხარისაო, წ რ გ ი ჭოლევისაო, წ რ გ ი ილორისაო, წ რ გ ი სუჯუნისაო, წ რ გ ი ხვამლისაო, წ რ გ ი ახალდაბისაო, წ რ გ ი ძიხოვნისაო, წ რ გ ი კავკასიისმთისაო, წ რ გ ი საბერძნეთისაო, წ რ გ ი რუსეთისაო, წ რ გ ი საფრანგეთისაო, წ რ გ ი სომხითისაო, წ რ გ ი იმერეთისაო, წ რ გ ი ოდიშისაო, წ რ გ ი ზღვისაო, წ რ გ ი ხმელეთისაო, წ რ გ ი ყოვლის სოფლისაო, წ რ გ ი აღმოსავლეთისაო, წ რ გ ი დასავლეთისაო, წ რ გ ი ჩრდილოეთისაო, წ რ გ ი სამხრეთისაო, წ რ გ ი სხეულთა მკურნალო.

9. „წ რ ყოველთა მოწამეთა მკურნალო მთავარმოწამე გიორგი...“

10. „წ რ მოწამეო პროკოპი, წ რ მოწამეო მერკვირი, წ რ მოწამეო ლეონტი, წ რ მოწამეო სტეფანე, წ რ მოწამეო არტემი, წ რ მოწამეო ნიკიდა, წ რ მოწამეო კვირიკე...“

11. „თქვენ, კეთილად მძლენო მოწამენო, დავით-კოსტანტინე...“

შენიშვნა: ავგაროზის ბოლოს მღვდლის ხელრთვა, რომელიც ვერ იკითხება.

მინაწერები: 1. „ჩუნე წელსა თებერვლის...“

2. „წმინდანო მოწამენო დ ა ვ ი თ და კ ო ს ტ ა ნ ტ ი ნე, აღზარდე ჩვილი ესე მ ი ხ ა ი ლ ი ვ ა ნ ე ს ძ ე ნ ი კ ო ლ ა ძ ე. ამინ“.

1789

ოთხთავი. XIII

78 ფ.; 24,5×18; ეტრატი; უყდო; დაშლილი, ძალზე დაზიანებული, განსაკუთრებით ბოლო ფურცლები; ნაკლული; ნუსხური, სათაურები და საზედაო ასოები სინგურით; [XIII ს.].

„სახარებაჲ მაროკზის. თავი მეორე.—დასაბამი სახარებისაჲ იჳ ქ̃ს̃ი, ძისა ღმრთისაჲ, ვითარცა წერილ არს ესაჲა წ̃ნ̃ელისა...“ 1 r—76 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი ძალზე დაზიანებულია, შემორჩენილია მხოლოდ მარკოზისა და ლუკას თავები.

2. სახარებათა ტექსტს ერთვის თ̃ვეებზე და დღეებზე განლაგებული საკითხავების ფრაგმენტი. 77 r—88 v.

1790

სახარება—აპრაკოსი. XII—XIII

249 ფ.; 22×17; ეტრატი; უყდო, დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; მრავალი ფურცელი დასვრილია; დაზიანებულია ფ.ფ.: 1—4, 34—38, 151; [XII—XIII ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„წ̃დასა და დ̃დბლსა კ̃კესა აღესენებასა სამხრად-სახარებაჲ ი̃ნუს მთაწმინდასა.—დასაბამსა იყო სიტ̃ყ̃ჲ და სიტ̃ყ̃ჲ იყო ღ̃ისა თ̃ა...“ 1 r—249 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი შეიცავს სახარების საკითხავებს აღდგომის დღეებზე. იწყება აღდგომის პირველი დღის საკითხავებით და თავდება „შვიდეულის“—დიდმარხვის უკანასკნელი კვირის უკანასკნელი დღის „დიდ შაბათის“ მწუხრისა და აღდგომის საცისკრო საკითხავებით. 1 r—198 v.

2. ტექსტს დართული აქვს: ა. თვეთა და დღესასწაულთა მიხედვით განრიგებული საკითხავები (სახარების) სექტემბრის 1-დან აგვისტოს 31-მდე (198 v—248 v). ბ. სახარებანი: „სატფურებისანი“, „ზეთსა ზ̃ა სნეულისასა“, „სქემის კ̃ვისაჲ“, „მსგჳფსისა“, „შესუენებულთაჲ“. 248 v—249 v.

მინაწერები: (XIV—XV საუკ ნუსხურით). „წ̃მდო ბ̃არბ̃ალო მათვარგელოზისა შთ̃ხ̃რ̃ისაო, ესე ყანა ხ̃ურ̃ჯ̃ელმ̃აჲ შემოგწირეს მისსად დღესაკ̃რძელოდ, საცხონებელად. ამისთჳს შემოგწირეს, რომ ავჴირიგ̃ნ გეშველი. სწ̃ლსა ხ̃ურ̃ჯ̃ელს ფ̃ილ̃ოფ̃ანისა შეუნდოს ღ̃ერთმან. სულსა შეუნდოს ყ̃აბ̃ჲ. სწ̃ლსა ამისა [დამ]წერი[ს]...“ 219 r, 2 r, 29 v—31 r, 249 v.

1791

ოთხთავი. 1213—16

153 ფ.; 21×15; ეტრატი; ჴუდო; დაფურცლილი; ნუსხური, საზედაო ასოები და დასაწყისები სინგურით; ნაკლული; გაჩხრეკილია რვეულებრივი პაგინაცია; გადამწერი—გიორგი ბერი (153 r); გადაწერის ადგილი—სირია (151 v); 1213—1216 წ. (151 v); ხელნაწერს გააჩნია თავკაზმულობა (30 r) და მოხატული საზედაო ასოები.

[სახარება მათესი.—...სხუა იგავი ისმინეთ: კაცი ვინმე იყო სახლისა], „უფალი, რომელმან დაასხა ვენაჳ და ზ̃ღუდე გარემოსდვა მას...“ მ. 21. 33. 1 r—153 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერს ბევრი აკლია, შიგნით გვერდების თანმიმდევრობა დარღვეულია.

2. ხელნაწერი გადაწერილია „მას ჟამსა .. ოდეს ანტიოქი სომეხთა აღეს“. (151 v). ქილიკიის სომხებმა ანტიოქია ორჯერ აიღეს, ერთხელ—1213 წელს, ხოლო მეორედ—1216 წელს. სავარაუდოა, რომ ხელნაწერი გადაწერილია ამ წლებში ანტიოქიის რომელიმე მონასტერში.

3. ხელნაწერის ი̃ა რვეული აღდგენილია სხვა ეტრატზე, სხვა ხელით.

4. ოთხთავის „კანონები“ სჭ̃ლილოებზეა დაწერილი.

ანდერძი (გადამწერის): 1. „მას ჟამსა დაიწერა ესე ოთხთავი, ოდეს ანტიოქი სომეხთა აღეს“. აქვე წვრილი ნუსხურით: „ლოცვა ყავთ გ̃იორგი ბ̃ერისათ̃ს“. 151 v.

2. „გ̃იორგი ბ̃ერსა, გლახ მწ̃არედ ცოდვილსა ულოცე მკ̃ითხველო ღ̃ისათ̃ს. მადლი და დიდებაჲ, პატივი და თ̃ყ̃ნისცემაჲ ყოველად წ̃ა სამებასა, მამასა და ძესა და წ̃სა სულსა, რომელმან აურაცხელითა კაცთმოყ̃რბითა თ̃ჳსითა აურაცხელნი დიდებულნი კეთილნი და ნ̃ჯნი სრულნი მოჰმადლნა კაცთა და განგუშცხადა მორწმუნეთა ს̃რხბით, რომლისა მიმართ გურწმენა და აღვიარებთ და გუშუწყა ჭ̃ტბაჲ მისი მართლმადიდებლობით ხარებისაებრ და უწ̃ებისა წ̃თა მოციქულთა და მახ̃არებელთაჲსა და სულითა წ̃ით̃ა მათ მიერ აღწერილისა წ̃ჩნისა ამის მიერ“. 153 r.

მინაწერები: 38 v, 66 v, 106 r, 116 v—117 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1792

ოთხთავი. XI

54 ფ.; 24×16; ეტრატი, ფრაგმენტი; უყდო; დაშლილი; ძალზე დახიანებული, განსაკუთრებით 43—50 ფ. ფ.; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; თავსამკაული—35 v; [XI ს.].

[სახარება მათესი.—...ხოლო უკუეთუ გნებავს ცხორებასა შესლვად] „დაიმარხენ მცნებანი. ჰრქუა მას: რომელნი მცნებანი? ხოლო იჳ ჰრქუა მას...“ მ. 19. 17. 1 r—54 v.

წყდება: „...არამედ გარქუ თ̃ქ: მიხილეთ მე და არა გრწამს ყოველი, რომელი მომცეს...“ ი. 6. 36.

შენიშვნა: 1. სახარების კანონები სქოლიოებზეა დაწერილი.
2. ოთხთავი გიორგი მთაწმიდელის რედაქციისაა.

1793

ოთხთავი. XV—XVI

4 ფ.; 21,5×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; უყდო, დაშლილი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; დახიანებულია; ფ. ფ.: 1 და 2; [XV—XVI ს.].

[სახარება მათესი] „... იგი სიტყჳთა და ყოველნი, რომელნი ბოროტად სნეულ იყვნეს განკურნნა, რაითა აღესრულოს თქმული იგი ესაია წ̃წყლის̃ჲ, რომელ თ̃ქ...“ (მ. 8, 16). 1 r—4 v.

წყდება: „...მერმე მსგავს არს სასუფეველი ცათაჲ სათორმელსა ბადესა, რომელი სდვიან ზ̃ღასა, რომელმან ყოველთაგან თევზთა შეკრიბის და ოდეს აღივსის, გამოიღიან...“ (მ. 13, 47—48).

1794

ოთხთავი. XIV

4 ფ.; 16×10,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, საზედაო ასოები სინგურით; ქაღალდი ძალზე დახიანებულია (გასვრილი, კიდეები შემოცვეთილი); ტექსტი მრავალ ადგილას გადასულია; [XIV ს.].

[სახარება მათესი]. „... და მათ შესაკრებელთა შორის მათთა, ვიდრე განუკჳრდებოდა... და იტყოდეს...“ 1 r—4 v.

წყდება: „... და მოიღო შჳდი იგი პური...“

1795 ა

დავითნი. XIV—XV

28 ფ.; 20,5×17; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[დავითნი] „... და გლახაკი და დაურდომილი. [მიმოდამტაცე]ბელთაგან მისთა, რამეთუ აღდგეს ჩემ ზედა მოწამენი ცრუნი და რაჲ იგი არა უწყოდი, მკითხუდეს მე...“ (ფსალმ. 34, 10—11). 1r—28v.

წყდება: „...ალ[ლ]ჲ რნ. აქებდით ღმერთსა წმიდათა შორის მისთა, აქებდით მას სამ[ყაროთა ძალისა მისისათა]...“

1795 ბ

დავითნი. XIV—XV

5 ფ.; 21×10; ეტრატი; ფრაგმენტა; უწყდა; დაფურცვლილი; ნუსხური, საზედაო ასოები ასომთავრული სინგურით; ეტრატი ძალზე დაზიანებულია; მებუთე ფურცლის მხოლოდ ნაწილია შემორჩენილი; (XIV—XV ს.].

[დავითნი] „... [უფროს მოხუცებულთასა] გულ[ისჴმა ვყავ], რამეთუ მცნებანი შენნი [გამოვიძიენ]...“ (ფსალმ. 118, 102).

1795 გ

დავითნი. XIV—XV

2 ფ.; 18×13; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[დავითნი] „... და უჩუენო მას მაცხოვარებაჲ ჩემი. დბჲ. კანონი იგ. კეთილ არს აღსარებაჲ უფლისა და გალობად ს[ა]ხლსა შენსა მაღალო...“

წყდება: „...ვინ წინააღმიდგეს მე უკეთურთაგან, ანუ ვინ თანაწარმომიდგეს მე მათგანი, რომელნი იქ[მ]ნ უსჯულობასა...“

მინაწერი (ტექსტის ხელით): „...წ[ა]თა მამათა მთავართა მეოხებითა შეიწყალე ბასილი ვარჯნისანე“. 2v

1795 დ

დავითნი. XIV—XV

1 ფ.; 15,5×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ძალზე დაზიანებული; ნუსხური, მთავრული ასოები და დასაწყისები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[დავითნი] „... თუ მემშიოს არაჲე შენ გეტყოდი, რამეთუ ჩემი არს სოფელი და სავსებაჲ მისი...“ 1r—v.

წყდება: „... დასასრულსა დავითისა ფსალმუნი, რაჟამს მოვიდა მისსა ნათან წწ[ყ]ლი, ოდეს იგი შევიდა ბერსაბესა ურიასა ცოლისა.—მიწყალე მე ღმერთო დიდითა წყალობითა შ[ნ]ითა და მრავლითა მოწყალებითა შენითა აჴოცე უსჯულობაჲ ჩემი...“

1795 ე

დავითნი. XV—XVI

1 ფ.; 18×13,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ძალზე დაზიანებულია; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; [XV—XVI ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

[დავითნი[„... [დაამტკიცენ ფერხნი ჩემნი ალაგთა შენთა], რათა არა-შემაბრკუნენ სლვანი ჩემნი...“ (16, 5) 1 r—v.

წ უ ყ დ ე ბ ა: „...[სალ]მობათა ჯოჯოხეთისათა მომიცვეს მე [და მო]მეწიფნეს მე მახენი სიკუდილისანი...“ (17, 5).

1796

დავითნი. XVI

102 ფ.; 21×14; ქაღალდი; უყდო, დაფურცვლილი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; თავნაკლული, აკლია შიგადაშიგაც; კიდეები შემოცვეთილი; გადამწერი—მარკოზი (102 v); [XVI ს.].

[დავითნი] „... გარე მიაკცია პირი მისი ხილვად სრულიად...“ (9, 31). 1 r—102 v.

ანდერძი (გადამწერის): „ო[რო შეიწყალე მ ა რ კ ო ზ სულით და ჯორცით, ა[ნ·“ 102 v.

მინაწერები: 78 v, 102 v.

1797 ა

დავითნი. XVI—XVII

39 ფ.; 15×10; ქაღალდი; ფრაგმენტი; უყდო; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; დაზიანებული (დამწვარი, კიდეებშემოხეული); [XVI—XVII ს.].

[დავითნი]. „...მლვიძესა, უგალობდით უფალსა ღირსნი მისნი და აუვარებდით სახსენებელსა სიწმიდისა მისისასა...“ (29, 4). 1 r—39 v.

წ უ ყ დ ე ბ ა: „... აღვივსენით ჩ[ნ კეთილითა სახლისა შენისათა. წმიდა არს ტაძარი [შენი]...“ (64, 4).

1797 ბ

ლოცვანი. XV—XVI

38 ფ.; 15×11; ქაღალდი; ფრაგმენტი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; დაზიანებული (კიდეები დამწვარი აქვს); [XV—XVI ს.].

[ლოცვანი] „... ცხლისა. ჴელთა შენთა შემქნეს მე და დამბ[ძდეს მე, გულისჴმა მიყავ მე, დავისწავლნე მე მცნებანი შენნი...“ 1 r—38 v.

წ უ ყ დ ე ბ ა: „... საკჳრველ არიან საქმენი შენნი და სულმანცა ჩემმან უწ...“

1798

დავითნი. X—XI

25 ფ.; 14,5×10; ეტრატი; ფრაგმენტი; უყდო; დაფურცვლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; დაზიანებული (ფურცლის კიდეები შემოცვეთილი); [X—XI ს.].

[დავითნი] „... ნუ აიმაღლებთ მაღლად რჭათა თჳნთა, ნუცა იტყჳთ ღ͂თისათჳს სიცრუესა...“ (74, 5). 1 r—25 v.

წყდება: „... [აუა]რებდეთ უფალსა და ჰხადოდეთ [სახელსა მისსა, მიუთხრენით წარმართთა შორის საქმენი მისნი]...“ (104, 1).

შენიშვნა: დავითნის ეს ფრაგმენტი წინაათონური ხანისაა და მისდევს ხელნაწერ A-38-ს.

1799

დავითნი. XV—XVI

2 ფ.; 14,5×11; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XV—XVI ს.].

[დავითნი] „... და ქმნული ჴელთა ჩუ[ენთა] წარ[გჳმართე]...“ (89, 16). 1 r—2 v.

წყდება: „...ფინიკი აღყვავნის და ვითარ[ცა] ნაძჳ [ლიბანისა განმრავლდეს]...“ (91, 12).

1800

დავითნი. XVI—XVII

2 ფ.; 20×13; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით დახაზინებული (კიდეები შემოცვეთილი); [XVI—XVII ს.].

[დავითნი] „...ჩემდა სახლსა უფლისასა განგრძობდსა დღეთასა. ფ͂ნი ღ͂თი-; სა ძგ. [უფლის]ა არს ქ͂ყნა და საესებჲ მისი...“ 1 r—2 v.

წყდება: „... აღთუ ვიპყრნე [ფრთენი ჩემნი] განთიად და დავემკჳდროო დასას[რულსა ზღვისასა]...“ (138, 10).

1801

კრებული. XIV—XV

12 ფ.; ეტრატი; ხელნაწერში ერთად აკინძულია ორი ფრაგმენტი, პირველის (1 r—8 v) ზომა—12,5×10; მეორის—13,5×10; ნუსხური, პირველ ფრაგმენტში დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[ჟამნი] „... მახლობელ არს, უფალო, შემუსრვილითა გულითა და მდაბალნი სულითა ა͂ცხოვნენ...“ 1 r—8 v.

წყდება: „... ჟამნი სერობისა. წ͂რო ... ჩ͂ნო. კ͂სნ იბ. დ͂ბჲ. აწ და მარადის...“

[ლოცვანი] „...[მოველით] თ͂ყნის ცცეთ ღმერთსა გ, მიწყალე ჩ͂მე, ღმერთო, დიდითა წყალობითა შ͂ნითა...“ 9 r—12 v.

წყდება: „... განმტკიცებულნი ... შ͂ნთა და მჭონებ...“

შენიშვნა: მეორე ფრაგმენტი ღვთისმშობლის ლოცვაა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1802 ა

ჟამნი. XIV—XV

6 ფ.; 11,5×9; ეტრატი; დაფურცვლილი; ულდო; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები და დასაწყისები სინგურით; პირველი გვერდი ჯადასულია და რამდენიმე სტრიქონი გაცხოველებული; [XIV—XV ს.].

„[ჟამნი] ... [ნა]კლულვანთა გულის ზრახვათა და ბოროტთა ჩემთაგან. შენ ხარ საიოო და მეოხი ჩემი წინაშე ძისა შენისა და ღ^იისა ჩ^ნისა. მუხლთა მოდრეკა იბ, ჟამი მესამე. კ^ნლ არს. ქ^ე ღ^ი ჩ^ნ ყოველადვე აწ და მარადის, წ^ო ღ^ო... 1 v—6 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „ქ^ე. ანგელოსთა მს.—და უბრძანებიეს შენთჳს დავათ... შინა გზა...“

1802 ბ

კურთხევანი. XIV—XV

14 ფ.; 12×9; ეტრატი; დაშლილი; ულდო; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[კურთხევანი] „ცხოვრებითა... და სთქუათ მას დღესა შინა უგალობდით უფალსა ყოველი და ღაღადებდით ღ^ითისა მ^ორთ...“ 1 r—14 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ლოცვაჲ ახლისა სახლის. აკ^ოხდეს და თ^ოქს ოთხთავე, ღ^ო მაცხუარებაჲ ს^ოროა, რ^ოლჲ მოხ^ოდ...“

შენიშვნა: კურთხევანის ეს ფრაგმენტი შეიცავს: „წესი და განგებაჲ რ^ოი აღსრულების დაფლვასა შესწ^ოებულისასა...“ 2 v და „კურთხევაჲ ბჳ^ოსა“. 9 v.

1803 ა

ჟამნი. XV—XVI

7 ფ.; 14,5×12; ეტრატი; ფრაგმენტი; ულდო; დაფურცვლილი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; XV—XVI ს.].

[ჟამნი] „...რად გამოაჩინე ერობასა... ტკბილსა ზეცისასა, საშუ^ობელსა სამოთხისასა სასუფეველსა ცათაჲსა, სადა იგი არს მკჳდრობაჲ ყოეელთა წ^ოთა...“ 1 r—7 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...ჟამი სერობისაჲ. წ^ო ღ^ომერთო, მამაო ჩ^ნო. მოდით თ^ოყნის ვცეთ და შეუვრდეთ... შეწირეთ მსხ^ოჳპლი სიმართლისაჲ და ესევდით უფალსა. მრავალთა...“

1803 ბ

დავითნი. XIV—XV

1 ფ.; 17×12,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[დავითნი] „...ჩემისანი განმრავლდეს და ორვათა ჩემთაგან გამომიყვანე მე. იხილე სიმდაბლე ჩემი და შრომაჲ ჩემი და შენ მომიტევენ ყოველნი ცოდვანი ჩემნი...“ 1 r—v.

წყება: „... რაჟამს შეკრბეს იგინი ერთბამად ჩემ ზედა და მიღებაჲ სულისა ჩემისაჲ იზრახეს, ხოლო მე, უფალო, შენ გესავ. ვთქო: შენ ხარ ღმერთი ჩემი და ჴელთა შენ...“

1804

ჟამნი. XV

22 ფ.; 15×10; ეტრატი; ფრაგმენტი; უყდო; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ეტრატი გაშავებულია, ზოგიერთი გვერდი სულ არ იკითხება; [XV ს.].

[ჟამნი] „... თა და რისხვით მითქმიდეს მე გული ჩემი შეძრწუნდა ჩემთა და შიში და ძრწოლა მომიჴდა მე და დამფარა მე ბნელმან...“ 1 v—22 v.

წყება: „... და სამნი იგი ყრმანი ბაბილოვანს ცეცხლისაგან აღთქმით მით და სისხლითა ... და აწ ჩნ...“

1805

ჟამნი. XV—XVI

13 ფ.; 16×12; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი, ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; [XV—XVI ს.].

[ჟამნი] „... მდის. შენ მხოლოსა შეგცოდე და ბოროტი შენ წინაშე ვყავ. რათა განვმართლდე სიტყ̃თა შენთაგან...“ 1 r—13 v.

წყება: „... დიდ ხარ შენ უფალო. ამა დიდ ხარსა სამჯერ უნდა წარკითხვა, ძმანო, ვიდრე ზეთის ლოცვამდე, იცოდით. დიდ ხარ შენ უფალო...“

1806

ჟამნი. XV

26 ფ.; 12×9; ეტრატი; დაშლილი; უყდო; ფრაგმენტი; ნუსხური; ხელნაწერი გაშავებულია; მრავალადგილას ტექსტი გადასულია; [XV ს.].

[ჟამნი] „...ჟამი სამჟამისა, წ̃ო ღმერთო მამაო, მ̃დთ თ̃ყნის [ვსცეთ], ისმინე უფალო სიმართლისა ჩემისაო...“ 1 r—26 r.

წყება: „... წ̃ო ღმერთო, მამაო ჩ̃ნო, ღმერთო შეუნდე ცოდვა-ბრალი უცებაა...“

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1807

კურთხევანი. XV—XVI

2 ფ.; 20,5×16,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ტექსტი გადასულია: 1 r, 2 r—v; 1 v-ზე მელნით ნახატი; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „ქ. კურთხევა ზეთისა სნეულსა ზედა, თუ გინდეს მრთელსა ზედა, ესრეთ ჯერარს შემზადება წ[ისა] ზეთისა სნეულსა ზედა. მოუწოდონ ჳდთა მღდელთა, მოამზადონ კანდელი და ზეთი ასხან ნახევრადმდე და შჳდი უღელი პატრუქითა და შჳდი ლერწამი ბამბითა...“ 1 v—2 v.

1808

კურთხევანი. XVI

6 ფ.; 14,5×12,4; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი, ფურცლები კანაფითაა გაკერილი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; [XVI ს.].

[კურთხევანი] „...ული არა მაღლის არა განლაღნის, არა სარაცხუშნეთ იქმნა, არა ეძიებს თვისსა, არა შეჰრაცხის ბოროტი, არა უხარიან სიცრუესა ზედა, არამედ უხარიან ჭ[ე]შ[მა]სა ზედა...“ 1 r.

წ უ დ ე ბ ა: „...და შეიყვანა იგი სიხარულით სახედ თ[ა]სა და იხილეს იგი ყოველთა...“ 6 v.

შენიშვნა: ტექსტს ამეტობა ახასიათებს.

1809

კურთხევანი. XV—XVI

11 ფ.; 15,5×12; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; დახიანებულია: 8—11 ფ. ფ.; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „...სა და ზიარებაჲ წ[ისა] ჴორცისა და პატიოსნისა სისხლისა...“ 1 r—11 v.

წ უ დ ე ბ ა: „...ს[ა]ჲ ლოცვაჲ ჰურჭელსა ზედა შეგინებულსა. უფლისა მიმართ ვილოცოთ: მ[ო]ფო უფალო გულთმეცნიერო, რომელმან უწყნი გამოუთქმელნი და მეცნიერ ხარ ყოველსავე უწინარეს ქმნისა მისისა, შენ მხოლოჲ ხარ, განაწესე სჯულსა შინა შენსა წ[მ]ა, ვითარმედ ყოველივე ჰუ...“

1810

კურთხევანი. XV—XVI

7 ფ.; 12,5×9; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი; დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „...შეწევნა არს ჩემდა, მილხინე უფალო.
ნუ მისცემ შეძრვად, მილხინე უფალო...“ 1 r—7 v,

წყდება: „...ჴ გ. აღვიხილენ თვალნი ჩემნი მთათად, ვინა მოვიდენ შეწეუნად ჩემდა. მილხინე მე უფალო...“

1811

კურთხევანი. XIII—XIV

4 ფ.; 12,5×10; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; ფურცლები გასვრილი და დაზიანებულია; [XIII—XIV ს.].

[კურთხევანი] „... შეჵ სასუფეველსა შენისა მადლითა მხოლოდ შობილისა ძისა შენისათა, რომლისა თანა კურთხეულ ხარ შენ...“ 1 r—4 v.

წყდება: „... მფ ო უფალო ღმერთო მამათა ჩ ნთაო, რომელმან კიდობანსა ნოესსა ტრედი მოუვლინე...“

1812

კურთხევანი. XVII

22 ფ.; 14,5×9,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; დაზიანებულია ფ. ფ.: 12—22; [XVII ს.].

[კურთხევანი] „...პანაშვიდი ცოცხლისათჳს, რომელი აღესრულების გულითა მჴურვალითა, დაიფარაეს ღმერთი აჰა ყოვლისაგან განსაცდელისა ცოდვათა.— შემდგომად მწუხრისა გამოლოცვისაჲ შეიმს ლ. მღ ლი. და [დ ჯნი]...“ 1 r—22 v.

წყდება: „...ჟამნი სერობისაჲ. წ ო ღმერთო, მამაო ჩ ნო, რამეთუ შენი არს სუფეჳ ... მო[ვე]დით თაყუანის ვსცეთ ღმერთსა ჩ ნსა...“

1813

კურთხევანი. XV—XVI

33 ფ.; 13×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... ადვასა გმადლსა ნუ ო რო მ ხლო ს ხრო კაცთმ ყრეო...“ 1 r—33 v.

წყდება: „...ლ ცა ახლისა გჳრგჳნი[სა]. ო რო ღ რო ჩ ნო, აკ ხენ ქორწილი იგი აკ ხნ მოცა(!). შ ნ აკ ხენ მათი შესლ დ აღმოსლ დ აღუღორძინე კეთილსა შინა ც ხრბა ამათი. დაიცვენ გრი გან სოფლისა შ ნისა. დაიცვენ... უბინოდ და უ...ლდ და შეუგინებლად ყოველთა დღეთა ც ხრბსა მისისათჳს...“

შენიშვნა: ტექსტს ჭარაგმები თითქმის სულ არ გააჩნია. ტექსტის ხელი მდარეა.

1814ა

საგალობლები. XVI

8 ფ.; 15,5×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი; უყდო; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XVI ს.].

[საგალობლები] „... ებ̃ღლო შ̃ნ მიერ განუნათლდით და გ̃კურთხევთ მარადის. ადრიბსა. ა. ვერ შემძლებელ ვართ ქებად შ̃ნდ...“ 1 r—8 v.

წყდება: „... აჰა, ეგერა გარქუ თ̃ქნ, ხოლო მათ ვითარცა ესმა ესე გამოვიდეს, იულტოდეს მიერ საფლავით, რამეთუ შეძრწუნებულ იყვნეს დაკვირვებულ და არაჲ ვის უთხრეს, რამეთუ ეშჱნოდა...“

1814ბ

ლოცვანი. XVI

8 ფ.; 15,5×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი; უყდო; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XVI ს.].

[ლოცვანი]. „... ცხოველთა შენთასა და შეაერთე ესე წ̃ასა სამყ̃სოსა სამკჳდრებელისა შ̃ნისა და დიდებულ იყვენ სახელი წ̃ჲ...“ 1 r—8 v.

წყდება: „...ძლიერ არს ქ̃ე ღმერთი ჩ̃ნ მამითა ყოვლად წ̃ით...“

1814გ

კონდაკი. XV—XVI

4 ფ.; 14×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; [XV—XVI ს.].

[კონდაკი]. „...არამედ ღელვათა და განსაცდელთაგან გჳ̃სნნ ჩ̃ნ მხოლოო კურთხეულოჲ. კ̃სნი. მუჴლთ დრეკაჲ იბ. წ̃რო მაგაო ჩ̃ნო...“ 1 r—4 v.

წყდება: „... მოხედენ მონათა შენთა ზედა და ქმნილთა შენთა ზედა წარ...“

1814დ

კურთხევანი. XVI

2 ფ.; 14×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; კიდეები გაშავებულია; [XVI ს.].

[კურთხევანი] „... ლ̃ცაჲ აღბეჭდვასა მისსა, ოდეს მიიღებდეს სახელსა დღესა მერვესა, შემდგომად შობისა მისისა...“ 1 r—2 v.

წყდება: „... გამოაჩინე იგი შესლად წ̃ა ტაძარსა შ̃ნსა...“

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1815 ა

კურთხევანი. XV—XVI

12 ფ.; 15,5×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური. დასაწყისები სინგურით; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... ჰქ̃ეს მას გესრასა (!) ეჲე იტყჳან, ხოლო ი̃ჳ ჰ̃ქა მათ: ჰე, არა სადა აღმოგიკით̃ესა, რამეთუ პირითა ჩჳლთა მწოვართათა დაემტკიცოს ქებაჲ. და დაუტევნა იგინი და განვიდა ქალაქით გარე ბეთანიად და იქცეოდა მუნ. ამისა შემდგომად გამოვიდეს მღდელი და განუყოს ერსა ბაიაჲ. განგებაჲ წყლი!ა კურთხევისა წ̃ისა ღ̃ისა გამოცხადებისაჲ...“ 1 r—12 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... რამეთუ შ̃ნ ხარ სასო და შესავედრებელი, აღდგომა და ცხ̃რბაჲ...“

1815 ბ

კურთხევანი. XV—XVI

1 ფ. 15,5×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; გადამწერი—თევდორე (1 v); [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... უფლისა მიმართ, და ჩ̃ნდა ღირს არს და მადლობად ღთე[ე]ბითა შ̃ითა, ყოველთა მადლითა სიტკბოებისა შ̃ნისაჲთა...“ 1 r—v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ამისა შემდგომად მოიღოს მღ̃ნ ზეთი ჭურჭელითა, ეწყონ (!) მკერდით, დაასხას ვიდრე ფერჴამდი ჯ̃ი სახედ, მერმე შეგჳწყალენ სრულიად თ̃ქს...“

ანდერძი (გადამწერის): „ამის მწერელსა თ̃ე̃უ დ ო რ ე ს შ̃ნდს“. 1 v.

1816 ა

კურთხევანი. XV—XVI

28 ფ.; 15,5×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; მრავალი ფურცელი გასვრილი და დაზიანებულია; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „...ნეს სული მისი ადგილსა ნათლისასა, სადა იგი არა̃ არს სალმობაჲ, მწუხარებაჲ და სულთქმაჲ უფლისა მიმართ...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „...შ̃ნ აწცა მოიჴილე მონასა ამას შ̃ნსა ზედა, რომელი გამოირჩიე...“ 28 v.

1816 ბ

კურთხევანი. XV—XVI

9 ფ.; 15,6×12; ეტრატი; ფრაგმენტი; უყდო; დაფურცვლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ფურცლები გასვრილია, ადგილები ცუდად იკითხება; [XV—XVI ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

[კურთხევანი] „...ლი ყოვლისა ზაკვისა წინააღდგომისა მჴდომისა შემთხუცისაგან ბოროტისა ეშმაკისაგან შუადღისა და [სა]ცთურთაგან ბოროტთაჲ...“ 1 r—9 v.

წყდება: „... ნათელი იგი სახიერებისა შენისა შეაუღლე ამისსა ცხრბაჲსა ანგელოზი ნათლისა მჴსნე...“

1816 გ

კურთხევანი. XV—XVI

2 ფ.; 15,5×12; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... დაუტეოს კაცმან ... დედა თჳსი და შეეყოს ცოლსაჲ თჳსსა და იყუნენ ორნივეჲ ერთჴორცად და საჲდუმლო ესე დიდ არს...“ 1 r—2 v.

წყდება: „... და ღირს იყვენ ესენი სიბერესა სიპოხისა მიწევნად გულითა წ[თა] აღსრულებად მეცნიერებათა შენთა, რამეთუ შენ ხარ...“

1817

კურთხევანი. XV—XVI

19 ფ.; 14×11,6; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; დაუწერელია 1 r; ეტრატი გაშავებულია; ცუდად იკითხება: 1 v, 3 r, 4 v, 9 r—v, 10 r—v. 13 r—v, 17 r—v, 18 r. [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... ლოცვაჲ აღბეჭდვასა ყრმისასა ... ოდეს მიიღებდეს სახელსა დღესა მერვესა შემდგომად შობისა მისისა“ 1 r—19 v.

წყდება: „... რომელმან დააფუძნა ქ[ყნა სიმტკიცესა ზედა თჳსასა, არა შეიძრას იგი უკუნითისამდი უ[კე, რომელი მოუწოდების...“

1818

კურთხევანი. XV—XVI

10 ფ.; 16,7×11,7; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; პალიმფსესტი; ეტრატი გაშავებულია, ძნელად იკითხება, [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... რათა იქმნ[ნ იგინი ზიარ უხრწნელისა ჯ[ორცისა და პატიოსნისა სისხლისა მისისა...“ 1 v—10 v.

წყდება: „... იმუსრნენ ნიშითა და სასწაულითა ჯ[ისა შენისათაჲ ყოველნი წინააღმდგომნი ძალნი...“

შენიშვნა: 1. კურთხევანი შეიცავს: „განგებაჲ წინდობისა“. 4 r—5 v.
„განბებაჲ გჳრგჳნთ კურთხევისა“. 5 v—10 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

2. ხელნაწერი პალიმფსესტია, თავდაპირველი ტექსტი ნაწერია XII—XIII საუკუნის ნუსხურით.

1819

კურთხევანი. XVI

15 ფ.; 12×9; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; გაახნია თავსამკაული (2 v); [XVI ს.]

[კურთხევანი] „... და რომელნი ღმერთმან შეიწყალა იგინი, კაცნი ნუ განაშორებენ და ჰრქვეს მათ, ვითარ იგი მოსე ამცნო წიგნი განტევებისა მიცემად...“ 1 r—15 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... მოიწსენე უფალო და მოაკლდიან. ესე არს განსასვენებელი, რომელმან...“

შენიშვნა: კურთხევანი შეიცავს აგრეთვე: „წესი, რომელი აღესრულების დაფლვასა შესვენებულისასა...“ 2 v.

მინაწერები: 1 r, 9 r.

1820 ა

კურთხევანი. XV—XVI

6 ფ.; 13,5×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; პირველი ფურცელი ცუდად იკითხება; დაზიანებულია მე-4 ფ. [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „...შეურაცხებად, რამეთუ წამებანი შენნი გამოვიძიენ, რამეთუ დასხდეს მთავარნი, ჩემთჳს ძჯრსა იტყოდეს, ხოლო მონად შენი ზრახვიდა სიმართლესა შენსა...“ 1 r—6 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... მოსპე ჩემგან ყუმრებად, რამეთუ სამართალნი შენნი ტკბილ არიან. ესერა გულმან მითქ‹ა ბ›ნე...“

შენიშვნა: კურთხევანი შეიცავს: „ლოცვა რაჟამს ეკლესიად შეჰყვან[დეს] ყრმად დედასა დღესა მეორმოცესა...“ 2 v. „ლოცვად აღბეჭდვასა ყრმისასა, ოდეს მიიღებდეს სახელსა დღესა მერვესა შობისა მისისასა...“ 3 r. „ლოცვად შესლვასა დედაკაცისა ეკლესიად...“ 3 v.

1820 ბ

კურთხევანი. XV—XVI

4 ფ.; 13×9,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; 1 r გადასულია, ცუდად იკითხება: [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... მეუფეო, გულთამეცნიერო, რომელმან... გამოუთქუმელ და მეცნიერ ხარ ... უწინარეს ქმნისა მისისა...“ 1 r—4 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... და ადიდებენ წმიდასა სახელსა შენსა, მამისა, ძისა და წმიდისა სულისა აწ და მარადის...“

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: კურთხევანი შეიცავს: „უკუეთუ არაწმიდათაგანი რაჲმე შთავარდეს წყაროსა ანუ ჯურღმულსა...“ 2 r—4 r. „ლოცვაჲ შეგინებულის მჯამელისა...“ 4 r—v.

1821 ა

კურთხევანი. XIII—XV

23 ფ.; 13,5×10,5; ეტრატი (1—9), ქაღალდი (10—23); ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ფრაგმენტები ერთად შეკერილი; დაზიანებული (ეტრატი გასვრილი, გადასული, დახეული. 1 და 23 ფ. ფ. კანფით გაკერილი): თავსამკული—1 r; პალიმფსესტი (1, 4—9 ფ.ფ.): [XIII—XV ს.].

[კურთხევანი] „განგებაჲ წყლისა კურთხევისა.—განვიდენ რაჲ წყლისა კურთხევად...“ 1 r—23 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... უჯრწნელსა, უბიწოსა ქალწულსა ყოველი მორწმუნენი გიგალობს ქე... ვითარცა ღრუს არს, მას ვადიდებთ და მეყსეულად ესე...“

შენიშვნა: 1. კურთხევანი შეიცავს: „განგებაჲ, უკუეთუ არაწმიდათაგანი რაიმე შთავარდეს წყაროსა...“ 2 v. „კურთხევა საფლავის განკვეთისა...“ 16 r. „კურთხევა სასლთა აღშენებისა..“ 16 v. „კურთხევა ახალსა სახლსა შესლვისა...“ 17 r. „განგებაჲ შესვენებულისა...“ 18 v.

2. ხელნაწერი შეიცავს რამდენიმე ფრაგმენტს: ა. 1, 4—9 ფ. ფ.; ბ. 2—3 ფ. ფ.; გ. 10—17 ფ.ფ.; დ. 18—23 ფ ფ..

1821 ბ

კურთხევანი. XIV—XV

4 ფ.; 13,5×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთაერული ასოები სინგურით; დაზიანებულია: 1 და 4 ფ. ფ.; გადასულია—4 r; [XIV—XV ს.].

[კურთხევანი] „...უსჯულობასა, ხოლო სჯულსა შენსა განეშორნეს. [ა]ხლოს ხარ შენ უფალო და ყოველნი გზანი ჩ˘ნი ჭეშმარიტებით არიან...“ 1 r—4 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... რათა იქმნას ესე საცხოვრებელ უხრწნელებისა, საჭურველ სიმართლისა და განმაახლებე...“

1822

კურთხევანი. XV—XVI

13 ფ.; 13×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; პალიმფსესტი, ძველი ტექსტი ნუსხური; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... ღმერთი ჴურცითა ცხ˘რობდა ნათესავისათჳს კაცთასა. ბუნებამან ჩ˘ნმან პუეა შენ მიერი გამოჴსნა მეოხებითაჲ შენითა...“ 1 r—13 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტში არ იხმარება ჭარაგმები.

2. ტექსტის ენა გაუმართავია.

ანდერძი (გადამწერის): „ამს წრს ცხსა დ ა უ თ ს შგნდას მრთმნ ღმერთმნ“. 13 r.

1823

კურთხევანი. XV—XVI

6 ფ.; 13×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი; ნუსხური, მთავრული ასოები და დასაწყისები სინგურით; ფურცლები გასვრილია და ცუდად იკითხება; არ იკითხება: 1 v, 2 v, 6 v; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „...ლებად და ... ქცეულებად მოწევანულ არს ამას ჟამსა ღამისა და გეგედრებით ღირს ... ჩნ ... უძლრებასა ... ჴორციელთა... გონებისა ჩ̃მისა...“ 1 r—6 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... მაწარე არს განმხრაწნელი საფლავი და საწადელთა სოფლისათა ყ̃თა უშურებით შათავსებელნით და...“

1824

კურთხევანი. XV—XVI

5 ფ.; 14×11,5 ეტრატი; ფრაგმენტი, ძაფით შეკერილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; დაზიანებულია: მე-5 ფ.; გადასულია: 2 v, 3 r [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... ჴსნელი ხრაწანილებისა და წყაროჲ კურანებისა იქმენ სოფელსა, ადრ̃სა. სიტყუასა ზ̃ა...“ 1 r—5 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...არა ვერძ სარაგებელ არს ჩ̃და. სიყვარაული სულგარაძელ არს და ტკბილ სიყვარაულსა არა შურს სიყვარა...“

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: კურთხევანი შეიცავს: „ესრეთ ჯერ არს შემხადებად ზეთისა სნეულისა ზედა“. 1 v—5 v.

1825

კურთხევანი. XVII

2 ფ.; 14,5×10,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური; დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; კიდეები შემოცვეთილი აქვს; [XVII ს.].

[კურთხევანი] „... კრავისათა. და თუ განერა ისაკი ჴელთაგან მამისა თჳსისათა აღთქუმითა მით და სისხლითა ამის კრავისათა...“ 1 r—2 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... გნ̃ბაჲ, უ̃კუთ შეგინებული და არაწმ̃იდად რაჲმე შთაჲარდეს ქურ̃ჴელსა შინა ზეთისა, გინა ჯერ არს შთავრდომილისა მის და...“

1826

კურთხევანი. XV—XVI

6 ფ.; 13×9,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; პირველი ფურცელი დაზიანებულია, დანარჩენი ფურცლები დასვრილია და ცუდად იკითხება; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... შეფიცებაჲ მეორე. უფლისა მიმართ ვილოცოთ. ღმერთმან წმიდამან დიდებულმან და საშინელმან და დიდმან, რომელი ყოვლითა ძალითა და საქმითა მისითა შეუწდომელ არს...“ 1 r—6 v.

წ უ ხ ე ბ ა: „... ლოცვა, რაჟამს ეკლესიათ შეიყვანდეს ყრმასა დღესა მეორმოცესა. ღმერთო და ... ყოვლისა მპყრობელო, რომელმან ქმამაღლისა წ წყვისა ესაიას მიერ...“

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: პირველი ფურცელი სხვა ხელნაწერიდან არის.

1827

კ ო ნ დ ა კ ი. XV—XVI

16 ფ.; 13×10; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XV—XVI ს.]

[კონდაკი]. „... კ ს ნ გ. ო ო გუაკურთხენ. მღდელმან კურთთხეეაჲ უფლისაჲ...“ 1 r—16 v.

წ უ ხ ე ბ ა: „... აცხონე, უფალო, ერი შენი და [ა]კურთხე სამკვიდრებელი შენი, მოხედენ ერსა... [და ვედრებითა] კოსტანტინეპოლელ პატრიაქისა, წმიდისა მამისა ჩვენისა მირონლუკისა საკვირველთმოქმედისა ნიკოლოზისათა და ღირსისა მამისა ჩვენისა საბასითა, გრიგოლი ნოსე...“

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: კონდაკში შესულია: „ლოცვა ზიარებისა, თქმული მამისა ჩ ნ ისა დიდისა ბასილისა...“ 7 r—14 v. „ლოცვა ზიარებისა შემდგომად ერის განტევებისა...“ 14 v—15 v. „ლოცვა წმიდისა ს ნ ისი გულისჴმისყოფისათჳს...“ 15 v—16 r.

მ ი ნ ა წ ე რ ი: „ქ. მოიხსენე, უფალო, ოდეს მოხვიდე სუფევითა შენითა თითა ნადირაწვილის ქალი სასუფეველსა შენსა, ა ნ უფალო“. 6 r.

1828

ს ა დ ღ ე ს ა ს წ ა უ ლ ო. XIV—XV

81 ფ.; 24×17; ქაღალდი; შემორჩენილია ხის ზემო ყდა; ნუსხური; დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; დაშლილი; ხელნაწერი ძალზე დაზიანებულია; თავბოლონაკლული; აქლია შიგადაშიგ; ქაღალდი დაშლილია, კიდეები სრულიად შემოხეული, ბევრ ადგილას გადასულია; [XIV—XV ს.].

[სადღესასწაულო] „...მძლავრთა და მთავართა უღმრთოთა წინაგანეწყენეს ღუაწლით შემოსილნი და სატანჯველთჱ მწარეთა, ტანჯვა მძნვა[რე], ვითარცა სხჳსა ჯორცითა დაითმინეს და განძარცუეთა ჯორცთა მათთა... მსგავსად პავლესსა...“ 1 r—84 v.

წ უ ხ ე ბ ა: „... აგვისტო ჳ. ფერისცვალებაჲ უფლისა ჩ ნ ისა ჯ ჲ ა. შ ნ სიტყუა, ჯ ჲ ა. სახიერო, აღრაჳიდეს შ ნ თანა პეტრე და იაკობ, იოანე მთასა წმიდასა თაბორს...“

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: ხელნაწერი ძალზე ნაკლულია, შეიცავს წლის საგალობლებს გამოკრებით. იწყება 8 სექტემბრით და თავდება 6 აგვისტოთი.

1829

ზატიკნი. XII—XIII

4 ფ.; 10,3×13,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; დაზიანებულია: 3,4 ფ. ფ.; ცუდად იკითხება: 1 r, 4 r—v; [XII—XIII ს.].

„... ზატიკნი ბრწყინვალისა და ნათლითშემოსილისა აღსებისანი. ჴრ ა. შენ სიტ-ყა დაუსა. მეუფე და თჳთმფლობელი და კრებაჲ კრებათაჲ არს მოწევნული ესე დღე...“ 1 v—4 r.

წყდება: „... სტიქარონნი. ნათლითა ნათლისაგან ზატიკად ჩნდა...“

1830

საკითხავები. XIII

68 ფ.; 16,2×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრულასოები სინგურით; გაჩინია რვეულებრივი სათვალავი, დარღვეული ხელნაწერის აკინდვის დროს; ტექსტი იწყება ოგ რვეულით; დაუწერელია 38 v; [XIII ს.].

[საკითხავები]. „... ესე შეჰვედრე მორწმუნეთა კაცთა. რომელნი შემძლებელ იყუნენ სხუათაცა სწავლად. შენ უკუე ჰრი დაითმინე, ვითარცა კეთილმან...“ 1 r—68 v.

წყდება: „... სახარებაჲ ლუკასი. თქუა უფალმან ჩნმან იჴ ქრისტემან: ყოველმან, რომელმან აღიაროს ჩემდა მიმართ...“

შენიშვნა: ტექსტი წარმოადგენს საკითხავებს სახარებიდან, სამოციქულოდან და დავითნიდან წელიწადის მთავარ დღესასწაულებზე და მარხვის დღეებზე.

მინაწერები: 3 v, 6 v, 49 v—50 r.

1831

იერუსალიმის განჩინება. X—XI

60 ფ.; 17×15,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები ასომთავრული და ნუსხური სინგურით; ეტრატი გასვრილი და დაზიანებულია, ზოგიერთი ფურცელი ცუდად იკითხება; [X—XI ს.].

[იერუსალიმის განჩინება] „... იგინი და ჯარი და დათჳ ერთად ძოვდენ და ერთად მართუენი მათნი ისხნენ და ლომი ვითარცა ხარი ჭამდეს ბზესა...“ 1 r—60 v.

წყდება: „... განიზრახე სინანული, მოიძულე ყოველი საწუთროჲ, რათა ჰპოო კარი წყალობისაჲ და სამოთხჱ საშუებლისაჲ. გიხილეს შენ ჯუარსა ზედა დიდებულთა ვერ შე...“

შენიშვნა: 1. „იერუსალიმის განჩინების“ ეს ნუსხა ძალზე ნაკლულია, შეიცავს: ‚ხატიკის განჩინების ფრაგმენტს (1 r—11 r), ფრაგმენტს თვეთა განჩინებიდან (11 r—52 v) და ფრაგმენტს ოკტოიხოსიდან (53 r—60 v).

2. ხელნაწერი ძალზე დაზიანებული და დაშლილია, ფურცელთა თანმიმდევრობის აღდგენა ვერ მოხერხდა.

1832

საკითხავები სახარება-სამოციქულოდან. XV—XVI

10 ფ.; 13,5×13; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; დაშლილი; დაზიანებულია: 9—10 ფ.ფ.; უკანასკნელი ორი ფურცელი პალიმფსესტია, დავდაპირველი ტექსტი ძველი (X ს.) ასომთავრული; [XV—XVI ს.].

[საკითხავები სახარება—სამოციქულოდან] „... ეჩუენა დღეთა მრავალთა, რომელმან იგი მისთა აღმოსრულ იყვნის...“ 1 r—10 r.

წ უ დ ე ბ ა: „...მან ნათელ გცის თ̾ქნ სულითა წმიდითა და ცეცხლითა, რომლისა ნიჩაბი ჴელთა მი[სთა] და განწმიდოს კალო თჳსი...“

1833

საკითხავები. XII—XIII

4 ფ.; 15×12,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; უყდო; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ეტრატი გამუქებული; დაზიანებულია: 1—2 ფ. ფ.; [XII—XIII ს.].

„...მოვალს რისხვად ღმრთისად ესე ვითარისა მოქმედთა ზედა და ძირთა დაბმად იწყებს მათ შორის განმხრწნელი იგი სულისად...“ 1 r—4 v.

წ უ დ ე ბ ა: „...და ღირს გყუნეს ნაწილისა წმიდათა ნეტართა მამათა ჩ̾ნთასა ანტონისსა...“

1834

კვერექსნი და განტევებანი. XI

37 ფ.; 16×12,5; ეტრატი; თავბოლონაკლული; უყდო; ნუსხური, სათაურები სინგურით; შიგადაშიგ ბევრი აკლია; იწყება **იბ** რვეულით; დაზიანებულია: 1—7, 18 ფ.ფ.; [XI ს.].

[კვერექსნი და განტევებანი] „...შეჰმოსე ამას სამოსელი განკაფელი საზე ანგელოზებრი და ყავ სამოსელი ესე ბეჭედ სარწმონოებისა ჰორ-სიმართლის შეკრძალვად ამას ცხორებასა წინამოლოდებასა სასოებისასა, რ̾ა აღირაცხოს ესე წმიდასა შენსა სამწყსოსა ზეცისა სასოფეველსა შენსა...“ 1 r—37 v.

წ უ დ ე ბ ა: „... ერის განტევებად ფერისცვალებასა... კაცთა შორის იქცეოდე და დიდებასა მამისასა არად დააკლდი ზეცას, მთასა თაბორსა ფერი იცვალე, წ̾თა მოციქულთა შ̾ნთა საჲდომლოდ ნათლისად მოსლვისა შ̾ნისად აუწყე, რომელნი გამოირჩიენ...“ 37 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი ნაკლულია, იწყება **იგ** რვეულით, **იგ** რვეულს მოსდევს **კ** რვეული (აკლია 6 რვეული).

2. ხელნაწერი შეიცავს მარხვის კვირიაკეთა კვერექსებს და ერის განტევებას,

მინაწერები: 28 v—29 r, 33 v (გვიანდელი მხედრულით).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1835 ა

საგალობლები. XI

4 ფ.; 26×20; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ეტრატი დაზიანებული, გაყვითლებული და დასვრილია; [XI ს.].

[საგალობლები] „... რთა მონათა შენთა მოწყალე ექმენ და მეოხ გვეყავ ცხორებად სულთა ჩ~ნთაოჳს. ა~ქ~ბ თ ი. უგალობთ შენსა, ქ~ე, ცხოველსმყოფელსა ვნებასა...“ 1 r—4 v.

წყდება: „... უაღრესო ქალწულო და უწმიდესო ქერობინ-სერაბინთა...“

შენიშვნა: ფრაგმენტი შეიცავს აღდგომის და ღვთისმშობლის საგალობლებს.

1835 ბ

საგალობლები. XII—XIII

8 ფ.; 26×20; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ეტრატი გაყვითლებული, კიდეები შემოცვეთილი; [XII—XIII ს.].

[საგალობლები] „... იალა გადიდებენ, მეუფეო, ჭელმწიფებითა მფლობელსა ... გაქებენ დაუცხრომელად უფლებათა თანა...“ 1 r—v.

წყდება: „... შესხმითა საწადელითა სერობინ-ქერობინნი მთავარანგელოზთა თანა ... შენთა გარემოჲს მდგომარენი საყდართა თანა...“

შენიშვნა: ფრაგმენტი შეიცავს აღდგომის საგალობლებს.

1836 ა

ოთხთავი. XIV—XV

133 ფ.; 29×25,5; ეტრატი; უყდო, დაშლილი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; დაზიანებულია ფ. ფ.: 12—33, 35—66, 91—93, 96, 126, 129; თავბოლონაკლული; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ნაწერი ასომთავრული. ადგილები კარგად იკითხება; [XIV—XV ს.].

„სახარებაჲ მათესი, თავი პირველი არს.—წიგნი შობისა ი~ჳ ქ~სი, ძისა დავითისა, ძისა აბრაჰამისი. აბრაჰამ შვა ისაკ, ისაკ შვა იაკობ, იაკობ შვა იუდა და ძმანი მისნი...“ 1 r—133 v.

წყდება: „... ხოლო პილატე მოიღო წყალი და დაიბანა ხელი და წინაშე ყოვლისა ერისა თქუა: უბრალომცა...“ (მათე 27, 24).

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი უსუროდ არის აკინძული. ოთხთავის ნაწილები ერთმანეთშია არეული.

2. ამ ხელნაწერის 2 ფურცელი იხილე H—1890 ნომრის ქვეშ

მინაწერები: 1. (ნუსხური) „გიორგი გერბაშელსა გაუმარჯვე დმერთუ“. 4 v.

2. (მხედრული) „ქ. ღმრთო ,. ქალწულ მარიამ და რაც ამ წიგნშიდ წმიდანი სწერიან და ან [მოიწ]ყინება .. [მა]დლო შეუნდეუ კაციას კუჭიძს. ვინცა ესე წაიკითხოსა, ღმრთმან შეუნ[დოს]... კირილეისონ და დიდება შენ ღმრთო“ 22 r.

3. (ნუსხური) „ღმრთისა დედისა მისისა და ყოველთა წმიდათა მისთა თავსდობობითა და შვამდგომლობითა წმიდისა კვირიკე ქალისა თავსდობობითა და შვამდგომლობითა სრულადი ქალასა საყდრისა. თავსდობობითა და შვამდგომლობითა დაუწერეთ დაწერილი ესე სავმობი და წარკვეთილი მტკიცე და უქცეველი ყოვლისა მიზეზისა და უმიზეზოისაგან მას ჟამსა, ოდეს დავემდურენით ერთმანეთს და მოვეწყვენით ამა პირზედა, რომე თუ დღეთა მისთა შიგა ჰაუკაცობაჲ ქალეთა გამოაჩნდეს, თუ გელუვანსა გამოვაჩნდეს, ვითამცა კვირიკე ქალისა გაუტეხიათუ ქალეულთა გაუტეხოს—ერთი გელოვანისა სისხლი ქალეულთა მართებდეს. თუ გელოვანმან გაუტეხოს—ერთი სისხლი გელუვანსა მართებდეს. ამისი გათავებისა თავსდებად მუჴგეცემია ერთმანერთსა პირველ ღმერთ, მერმე კაცთაგან და ვითაჲ დეუდორიანი და გოგელსელიანი და ივანე ნავარეადანი(!) ...ილიანი და დანიელ ორსმაგიანი. თუ ესე ვინ შეშალოს, კრულმცა არს სული და ჴორცი მისი, სახლი და საყოფელი მისი, სასმელი და საჭმელი მისი, პირუტყუ და პ[ირ]მეტყველი მისი, სული მისი დაკარული იყოსი აქა და მას საუკუნოსა. როსტონსა და ორაგინესმცა არს ნაწილი მისი ამინ. ესე წიგნი მე დანიელს ორსმაგიანსა დამიწერია და მოწამეცა ვარ ამა დაწერილისა“. 64 v—67 r; მინაწერებია აგრეთვე: 2 v, 34 r—v, 33 v—35 r, 92 v, 93 v, 130 r.

1836 ბ

ოთხთავის საძიებელი. XIII—XIV

9 ფ.; 28×25,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ეტრატი დაზიანებულია, ალაგალაგ დაჭრილი და ამოგლეჯილია; კიდეები შემოხეული; [XIII—XIV ს.].

[ოთხთავის საძიებელი] „... მარტჳლიასა ცისკრად. კჳრიაკესა სახარებაჲ იე, სიგ. და ვითარცა შემწუხრდა დღე...“

წყებაჲ: „...შაბათსა იე, სკზ. გამოუცხადა თავი თჳსი იესუ. ჰრქუა სიმონ პეტრეს იესუს... ვიდრე წიგნები ა~ნ...“

1837

საგალობელი XIII—XIV

2 ფ.; 18×13,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები ასომთავრული სინგურით; ეტრატის ფურცლის კიდეები შეჭრილია, ალაგ-ალაგ ტექსტიც დაზიანებულია; [XIII—XIV ს.].

[საგალობელი] „... მე მხოლოჲ განვშიშულდი საქმეთაგან განმამართლებელ...ქ~ე მ~ფო. და მე მხოლომან ვქმენ ყოველი უჯეროჲ საქმე, ხ~ შ~ნ მხოლოო საზიეროო, შ~ე და შემინდვენ...“ 1 r—2 v.

წყებაჲ: „...ქ~ს მარტჳლთა ჴორცითა მომ~კდართა ყოველნი ღონენი მტერისანი მოაკ~დინნეს...“

1838

ლოცვანი. XV—XVI

2 ფ.; 21×14,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ქაღალდი გაყვითლებული და დაბეჭული, მეორე ფურცლის მხოლოდ პატარა ნაგლეჯია შემორჩენილი; [XV—XVI ს.].

[ლოცვანი] „... იარებითა ყოვლად წმიდითა და ცხოველს... შენითა საიდუმლოთა. გევედრები უ[ჩ]... [მო]ყვარეო...“ 1 r—v.

წყდება: „...ლოცვაჲ ზ. შემდგომად ზიარებისა წმიდისა მიმართ ღ[ის]მშობელისა. ყოვლად წმიდაო დედოფალო ღ[ის]მშობელო, ნათელო დაბნელებულისა სულისა ჩემისაო, სასოებაო, საფარველო, შესავედრებელო, სალხინებელო და სიხარულო ჩემო. გმადლობ შენ, რამეთუ ღირს მყავ მე არაღირსი ზიარებად ყოვლად წმიდასა კ[რ]ესა და პატიოსანსა სისხლსა ძისა შენისასა, არამედ მ[შ]ობელო ჰე[შ]მარიტისა ნათლისაო, განმინათლენ... თვალნი გულისანი წყაროს...“

შენიშვნა: მეორე ფურცლის ნაგლეჯი სხვა ხელნაწერიდან არის.

1839

ვეფხისტყაოსანი. XIX

177 ფ.; 35,5×21; ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტკივრული ხის ყდა, მოცილებული, დაბიანებული ჭიისაგან; ქაღალდი; მხედრული, დასაწყისები სინგურით; გაჭრილია ჰვირნიშანი; [XIX ს.].

„დასაწყისი ა. ამბავი სპარსული რუსთაველისაგან ქართულად ნათარგმანები, ვეფხისტყაოსნად უხმობენ. ტარიელისა და ნესტან-დარეჯანისა მიჯნურობა. პირველ თავი დასაწყისი ნათქუამია იგი (!) სპარსულად...“ 1 r—177 v.

დასასრული: „...ამირან დარეჯანის ძე მოსეს უქია ხონელსა...“

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე კალიგრაფიული მხედრულით: „ვეფხისტყაოსანი მხედრული, ვგონებ ბევრ იქმნეს რვეული“.

2. ტექსტი ვრცელი რედაქციისაა და ძირითადად მისდევს H—2074. (იხ. ვეფხისტყაოსნის ჩანართი და დანართი, ს. იორდანიშვილის გამოცემა. თბილისი, 1948 წ.).

ანდერძი გადამწერის: „დაიწერა წიგნი ესე ვეფხვისტყაოსანი ხელითა აზნაურის ჭ უ თ ა თ ე ლ ა ძ ი ს გ ი ო რ გ ი ს ძ ი ს გ ლ ა ხ უ ა ს ი თ ა, მკითხველთა ამისთა შეცთომა თუ რაჲმე იხილოთ, ნუ მგმობთ ამისთვის, რომელ გამოუცდელ ვიყავ ამ გუარის დიდის წიგნისა წერისა, ძმანო. ეს ვეფხვისტყაოსანი შეკრულ არს აზნაურის გ ლ ა ხ უ ა ს ი“. 177 v.

მინაწერები: თავფურცლის r—v; 177 v.

1840 ა

დვანაძე გიორგი—სიყმაწვილიდგან ჩემი ცხოვრება. 1873

21 ფ.; 21×18; ქაღალდი; უყდო; რვეული; მხედრული; პირველი ფურცელი მოცილებულია; უკანასკნელი ფურცელი დახეულია; დაწერის ადგილი გორის საპყრობილე; 1873 წ.; ავტოგრაფი.

„სიყმაწვილიდგან ჩემი ცხოვრება. ნაწილი პირველი.
საქმე რაღაც მოვიგონე დროებისა გასატარად,
რადგან გულზედ მაწევს სევდა, კაეშანი მრავალგვარად...“ 1 r—20 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს: „30-ს ოკტომბერსა 1873 წელსა გორის უეზდის საპყრობილეში. ქ. გორს“.

1840 ბ

დვანაძე გიორგი—სიყმაწვილიდგან ჩემი ცხოვრება. 1875

18 ფ.; 22×18; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; გადაწერის ადგილი—ტფილისის საპატიმრო (17 v); 1875 წ. (17 v).

„სიყმაწვილიდგან ჩემი ცხოვრება. ნაწილი მეორე.
ოქტომრამდე რაც გადამხდა, ხომ დავწერე ყველაფერი...“ 1 r—64 r.

შენიშვნა: 1. 16 r-ზე „დასასრული მეორე ნაწილისა“.
2. დართული აქვს ლექსი: ო ლ ღ ა ვ ი ს ე ვ ნ ა ს ა ლ ა მ ა თ ი ნ ა ს. ოლინკა გიძღვნი მე ამ ლექსს...“ ბოლოში მიწერილია „შენი ბიძა გ ი ო რ გ ი დ ვ ა ნ ა ძ ე“. 17 v.
3. ტექსტის ბოლოს: „24-ს იანვარს, 1875 წელსა, ტფილისის საპატიმროში“. 17 v.
4. 18 r-ზე დართულია ლექსად დაწერილი მკითხველის შთაბეჭდილება, ფანქრით ლექსი გაუმართავია.

1841

ხუცეს ყოფილი იოსები—ანბანთქება. XIX

11 ფ.; 22×17,5; ქაღალდი; რვეული, უყდო; წვრილი მხედრული; დაუწერელია: 6 r—11 v; [XIX ს].

„ანბანთა ზედა გალექსილი ამი(ჯანიად (!) თქმული ხუცეს ყოფილის იოსების მიერ ყოველთა წმინდათა ზედა საღმთო წერილთა დამოწმებით.—
არსმან, ყოველთა მარსმან, ვინ შექმნა ედემს ადამი,
არას მიხეზით არ თქმულა ამის მნახველი სადამი...“ 1 r—5 v.

შენიშვნა: 1. ანბანთქებაში გალექსილია საღმრთო წერილის ეპიზოდები, აშიებზე მიწერილია შესატყვისი ადგილები საღმრთო წერილიდან.

1842

ხუცეს ყოფილი იოსები—ანბანთქება. XIX

5 ფ.; 22,5×18; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XIX ს.].

„ანბანთა ზედა გალექსილი ამიცანად თქმული ხუცეს ყოფილის იოსების მიერ ყოველთა წმინდათა ზედა სამღთო წერილთა დამოწმებით.—

არსამან, ყოველთა მარსმან, ვინ შექმნა ედემ ადამ არს მიზეზითი არ თქმულა ამისი მხილველი, სადამ არსება უცვალებელი...“ 1 r—5 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერის ტექსტი და ხელი იგივეა, რაც წინა ხელნაწერისა (H—1841).

2. ანბანთქებაში ლექსითი სტრიქონები დარღვეულია.

1843

დედათა წამებები. 1862

25 ფ.; 21,5×17; ქაღალდი; უყდო; რვეული; ხელდრული; გადამწერი თეოფანე (25 v); 1862 წ. (25 v).

„თ ვ ე ს ა ი ვ ლ ი ს ი ს ი ზ - ს ა წამება წმინდისა და ყოვლად ქებულისა ქალწულისა მარინასი.—შემდგომად აღდგომისა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესა და დიდებით ამაღლებისა მისისა მამისა ზეცად, ნეტართა მისთა მოციქულთა აღასრულეს ყოველი მცნება მოძღვრისა მათისა და ასწავეს სარწმუნოება ყოველთა კიდეთა ქვეყანისათა...“ 1 r—14 v.

„თ ვ ე ს ა დ ე კ ე მ ბ ე რ ს ა დ - ს ა დღესა წმინდისა და ღვაწლით შემოსილისა ბარბარასი.—იყო მას ჟამს შინა მეფე, რომლისა საკელი მაქსიმიანოზ...“ 15 r—25 r.

ანდერძი: „წმინდაო ქალწულო მოწამეო ბარბარა, თხოვისაებრ ღვთისადმი შენისა გულმოდგინებით გადავწერე წამება შენი. მეოხ მექმენ შენგან შეყვარებულისა იესოს თანა მეორედ მოსვლასა მისსა ცოდვილსა და გლახაკსა მონასა შენსა თ ე ო ფ ა ნ ე ს. ჩყვბ-სა წელსა, ივნისის ა დღესა“. 25 v.

1844

სპარსული ტექსტი

1845

ლათინური ტექსტი

1846

ლათინური ტექსტი

1847 ა

ხალხური ლექსები. XIX—XX

4 ფ.; 18×11; ქაღალდი; მხედრული, ფანქრით ნაწერი; ხელი ალ. სარაჯიშვილისა. [XIX—XX ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1. „ქვეშ-ქვეშ შემოგცქერს, თოლს შეგყრის,
ჟუჟუნა, სვილის ფერია...“ 1 r.

2. „თვალი მიგიგავს მაყვალსა,
წამწამი-ვარდის წალამს...“ 1 r.

3. „[ანდაზა]—ცოლ-ქმარს ცულის პირზედ სძინებიათ“.

4. „კარგი ყმა ღაშქრად მოკვდება,
სწორების მჯობინობასა...“ 1 v.

5. „ლამაზის ცოლის პატრონსა
უნდა ჰყავდეს ძაღლი ფრთხილი...“ 1 v.

6. „ქალს უნდა ჰქონდეს სირცხვილი,
საუბრად ენა მერცხლისა;...“

7. „თვალი მიჭირავს შენზედა,
როგორც მიმინოს მწყერზედა...“ 2 r.

8. „სამგორისა მინდორზედა
თეთრი ცხენი მიგოგავდა...“ 2 v—3 r.

9. „სიდედრო შავგვრემანობით
არ დაიწუნო სიძეა...“ 3 r.

10. „ვაჟკაცსა გული რკინისა,
აბჯარი უნდა ხისაო...“ 3 r.

შენიშვნა: 1. 3 r—4 r-ზე ფანქრით, ს ა რ ა ჯ ი შ ვ ი ლ ი ს ხელით დაწერილია რუსული ლექსი „О, как тяжело мне словом выразить
Все, что вынесло сердце бедное...“.
2. აშიებზე მიწერილია ქართული სიტყვების ფრანგული შესატყვისები.

1847 ბ

ალ. სარაჯიშვილი—ლექსიკონის შედგენის პროგრამა. XIX—XX

3 ფ.; 36×11; ქაღალდი, ცალ-ცალკე ფურცლები; მხედრული, ფანქრით ნაწერი ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.].

„პრაგრამა.—ხალხში ხმარებულის სიტყვების ლექსიკონისათვის მათი ლექსიკონის მასალის შემკრებელი უნდა ეცადოს შეჰკრიბოს რაც შეიძლება ბევრი სიტყვა ხალხში ხმარებული, გამოიკვლიოს სიტყვის ყოველგვარი მნიშვნელობა და შესაფერი განმარტება...“ 1 r—3 r.

შენიშვნა: ტექსტი მრავალ ადგილას წაშლილი და ნასწორებია ავტორის მიერ.

1847 გ

ფრანგული ტექსტი

1848

გერმანული ტექსტი

1849

ერეკლე ბატონიშვილი. წერილები. 1863—1870

227 ფ.; 21×13,5; ქაღალდი; მწვანე კალენკორვადაკრული მუყაოს ყდა; მხედრული; ქაღალდი ღერბიანი (ბაგრატიონთა); გამოგზავნილია ბიარიციდან და პარიზიდან; წერილები დაწერილია 7 წლის მანძილზე (1863—1870 წ. (1 r—227 v).

[ერეკლე ბატონიშვილის პირველი წერილი დედისადმი გამოგზავნილი ბიარიციდან 1863 წლის ორ ენკენისთვეს].—„შენი ჭირიმე დედავჯან, ახალ სახლებში გადმოვედი, ბარგი ჯერ ისე მიყრია···“ 13 r—227 v.

[უკანასკნელი წერილი ერეკლე ბატონიშვილისა დედისადმი გამოგზავნილი პარიზიდან 1870 წლის 1 მარტს].—„დედავჯან, მე შენის სიხარულითაც საკმარისი ბედნიერი ვარ...“ 227 r.

შენიშვნა: 1. პირველი სამი წერილი გამოგზავნილია ბიარიციდან (1 r—6 r), დანარჩენი პარიზიდან.

2. ერეკლეს წერილებში ჩართულია ერეკლეს მეუღლის თამარის წერილი ერეკლეს დედისადმი (223 r—224 r).

3. წერილები საყოფაცხოვრებო ხასიათისაა.

4. წერილებში ჩართულია სომხური ფრაზები ქართულად დაწერილი (16 v, 20 v).

1850

საკითხავები. XIII—XIV

2 ფ.; 20,5×16; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ტექსტი ნაწერია მსხვილი ასომთავრულით, აშიებზე ტექსტი იკითხება; ეტრატს კიდეები შემოცვეთილი აქვს; [XIII—XIV ს.].

[საკითხავები] „... ჰკითხვიდეს მას და ეტყოდეს, ვითარ იტყჳან მწიგნობარნი ელიაჲსი. ჯერარს პირველად მოსლვაჲ, ხოლო თავადმან მიუგო და ჰრქუა მათ...“ 1 r—2 v.

წყებაჲ: „... ორშაბათსა ე, ზ. სახარებაჲ მარკოზის თავი ოზ. მას ჟამსა შინა მოვიდა იჳ საზღვართა ტჳროსისა და სიდონისათა და შევიდა სახლსა და არა უნდა რაᲛცა აგრძნა ვინმე და ვერ ჴელეწიფა დაფარვად, რამეთუ ესმა ვისმე დედაკაცსა მისჳს, რომელსა ესუა ასული სულითა არა წი...“

შენიშვნა: 1. ფრაგმენტი შეიცავს დიდმარხვის დღეების სახარების საკითხავებს.

2. ხელნაწერი წარმოადგენს „იერუსალიმის განჩინების“ ფრაგმენტს.

1851 ა

სახარების საკითხავთა საძიებელი. XIII—XIV

4 ფ.; 23×19; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ეტრატი ძალზე დახიანებულია; ადგილები არ იკითხება; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ტექსტი არ იკითხება; III და IV ფურცლის ნახევრებია შემორჩენილი; [XIII—XIV ს.].

„... ვ᷄ე უ᷄თუ ჰყოფდეთ ამას, გ. მ᷄თ სოთ. და ვითარცა ჭამდეს იგინი. ვიდრე—ა᷄დ ვ᷄ა შ᷄ნ...“ 1 r—4 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... მაჲსსა კ᷄ა. წ᷄თა დიდთა მეფეთა კოსტანტინე და ელენესი. სხ᷄რბჲ ჰპოო ფებერვალს ია...“ 4 v.

შენიშვნა: პალიმფსესტის თავდაპირველი ტექსტი ნუსხურია.

1851 ბ

საგალობლები. XII—XIII

1 ფ.; 21,5×20; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები ასომთავრული სინგურით; ეტრატი ძალზე დახიანებულია, დახეული, ტექსტი გადასულია, თითქმის სულ არ იკითხება; [XII—XIII ს.].

[საგალობლები] „... ესერა ... საწმისსა ზ᷄ა. ღმ᷄ნსა...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „...აკ᷄ნ᷄ა ... და გიცნობთ შ᷄ნ ამასა დედ... ა᷄ დაგიმკჳდრა. ო᷄ნ რ᷄ლსა...“ 1 v.

1852

კონდაკი. XV—XVI

გრაგნილი; 70×18; ეტრატი; დახიანებული; ბოლო აკლია; ეტრატის მეორე მხარე გადასულია, ცუდად იკითხება; [XV—XVI ს.].

„[კონდაკი] „... ო᷄რ ღ᷄რ ჩ᷄ნო, რომლისა სიმტკიცე განუზომელი, დიდ და მიუწდომელი... წყალობაჲ აურაცხელი კაცთა ... მ᷄ფო მოწყალებისა...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ო᷄რ ღ᷄რ ჩ᷄ნო, რომელი მაღალთა შინა დამკვიდრებულ ხარა...“.

1853 ა

საგალობლები. XIII—XIV

2 ფ.; 15×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები და დასაწყისები სინგურით; პალიმფსესტი, ძველი ნაწერი ასომთავრული, აშიებზე ცალ-ცალკე სიტყვები იკითხება; ეტრატი დახიანებული, გასვრილი და დახეული; [XIII—XIV ს.].

[საგალობლები] „... ნათესავნი წარმართნი. აწ და უ᷄კი უ᷄კე. სიკ᷄დილი რომელი. დაშთომად არა ინებე, შენ, სიმწარე ნაყოფისა მის პირველისა...“ 1 r—2 v.

წყდება: „... ღ[ა]ხა... სამგზის სანატრელო ძელო, რომელსა ზედა ჯუარს ეცუა მეფე... და დასცა პირველისა...“

1853 ბ

ოთხთავი. XIV—XV

1 ფ.; 18,5×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ნაწერი ასომთავრული, ცუდად იკითხება; [XIV—XV ს.].

[სახარებად ლუკასი] „...თ[ა]სა სოფლისა აღმოვიდოდა იოსებცა გალილეათა ქალაქით ნაზარეთით ჰურიასტანად, ქალაქად დავითისა...“ ლუკა, 2, 4. 1 r—v.

წყდება: „... დიდებად მაღალთა შინა ღმერთსა და ქუეყანასა ზედა მშუიდობად და კაცთა შორის სათნოებად. და იყო ვითარცა აღვიდეს ანგელოზნი იგი ზეცად...“ ლუკა. 2, 14—15.

1853 გ

საკითხავები. XIII—XIV

2 ფ.; 16×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები და დასაწყისები სინგურით; ეტრატი დაზიანებულია, მეორე ფურცლის მხოლოდ ერთი მესამედია დარჩენილი, პირველი ფურცლის შუაგული ამოჭრილია; [XIII—XIV ს.].

[საკითხავები] „... და თ[ა]ქნ შორის, რომელთა ეშინის ღმრთისა. თ[ა]ქნთჳს სიტყუად იგი ცხორებისად...“ 1 r—2 v.

წყდება: „... პირი ჩემი იტ... ესე ყოველთა წარმა...ებად ნოენბერსა იგ. ...“.

შენიშვნა: ფრაგმენტი შეიცავს სახარების საკითხავებს.

1854

საგალობლები. XII

9 ფ.; 21×16; ეტრატი; ფრაგმენტი; ძალზე დაზიანებული; ნუსხური, სათაურები სინგურით; პირველი ფურცელი რესტავრირებულია; 2, 5, 9 ფ.ფ.-ის ნაწილებია შემორჩენილი; ცუდად იკითხება: 2 v, 3 v, 4 r—v, 8 v; [XII ს.].

[საგალობლები]. „... და რ[ა] სტ[ა]ყ მიუგო უბადრუკმან ამან... ჩ[ა]ურიცხუთა ბრალთაგან... და გონებითა გეველრები შენ...“ 1 r—9 v

წყდება: „... და დედათა მენელსაცხებელ ... მწუხარებად მათი სიხარულად გარდასცვა...“ 9 v.

შენიშვნა: ხელნაწერი პარაკლიტონის ფრაგმენტს უნდა წარმოადგენდეს.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1855 ა

საგალობლები. XI

2 ფ.; 21,5×17; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური. დასაწყისები ასომთავრული სინგურით; ეტრატი მუქი ფერისაა, კიდეები დაზიანებულია; გააჩნია მუსიკალური პუნქტუაცია სინგურით; [XI ს.].

[საგალობლები]: „... თჳსცა ღმობიერად. გევედრები, შ~ნ, სახიერო უფალო, მოიხილე ჩემ ზედა და შემიწყალე მე ოხითა ნათლისმცემლისათა. ს~ღოთა წ~ე. **უგლ~ბსა**. ზღჳსა მის მეწამულ. მოიებსა მას წინამსრბოლსა მზისა მის სიმართლისასა დღეს ერთობით ვეეედრნეთ, მორწმუნენო,...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „...დღესა **ე** შაბათსა წმიდათა მოციქულთაჲ. ო~ღ~ლტყვსა ჴ~ჲ დ. ... ვითარცა ისარნი ნათლადბრწყინვალენი, შუენიერნი, ყოველსავე სოფელსა წარივლინენით და საკჳრველებითა ძალსა უშურველად მისცემდით, მოციქულნო ქ~ესო, საიდუმლოდ მორწმუნეთა და ს~ღთნი იგი სიტყუანი...“ 2 v.

შენიშვნა: ეს ფრაგმენტი წარმოადგენს **აა** რვეულის პირველ და უკანასკნელ ფურცელს.

1855 ბ

საკითხავები. XV—XVI

1 ფ.; 21×16,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, სათაურები სინგურით; ქაღალდი გასვრილია; [XV—XVI ს.].

საკითხავები] „... ყოველივე სალმობაჲ, ყოველივე წყლულებაჲ და ყოველივე გუემაჲ, ყოველივე მჭურვალებაჲ, გინა ცხრო და რაოდენიცა რაჲ არს ამისთანა ბრალი, ვინა უსჯულობაჲ მიუტევე, ულხინე და შეუნდვენ კაცთმოყუარებისა შ~ისათჳს...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „...სახარებაჲ მათესი ... აჰა, ესერა მიგავლინებ თ~ქნ, ვითარცა კრავთა შორის მგელთა...“ 1 v.

შენიშვნა: ტექსტი შეიცავს საკითხავებს ახალი აღთქმიდან.

1856

ლოცვანი. XV--XVI

8 ფ.; 14×11; ეტრატი (1—5 ფ.ფ.), ქაღალდი (6—8 ფ.ფ.); ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; პალიმფსესტი, ძველი ტექსტი ნუსხური; ეტრატი ძალზე დაზიანებული, გაშავებული, ადგილები ცუდად იკითხება; **მე-9** ფურცელი მოცილებულია; [XV—XVI ს.].

[ლოცვანი] „... წ~ო მამანო, შეისმინე ლოცვისა ჩ~ისა, ყურად იღე ვედრებისა ჩ~ისა...“ 1 r—8 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... სარწმუნოებითა მოიცვალნეს მონანი შ~ნნი...“

1857

საგალობლები. XIV—XV

4 ფ.; 12, 5×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ცუდად იკითხება: 1 r, 4 v; [XIV—XV s.].

[საგალობლები] „... ასდეგ მკოდრეთით და უკოდავებაჲ მოჰმადლე კაცთა ნათესავთა...“ 1 r—4 v.

წყდება: „... და ღ~თიჲშუსნიერად და განბრწყინდები ... ბისა მიერ ერთა... ღ~თიჲშუსნიერად...“

1858

ლოცვანი. XV—XVI

7 ფ.; 15×12; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ტექსტი ნუსხური; ეტრატი უსწორმასწორო და სხვადასხვა ზომისაა; პირველი ფურცელი ავარდნილია; [XV—XVI s.].

[ლოცვანი]. „... შეეიაართე(!) სული, კორცი და კ~დ განაჰყავ...“ 1 r.

წყდება: „... მამაო, ძეო და ს~ლო წ~ო, რ~ნი სარწმუნოებით შ~ნდა საუკუნოს მას ცეცხლისაგან...“ 7 v.

შენიშვნა: ტექსტის ენა და ხელი ძალზე გაუმართავია.

1859

კონდაკი. XV—XVI

1 ფ.; 17×14; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ძალზე დაზიანებულია; შემორჩენილია ფურცლის მხოლოდ ნაწილი; [XV—XVI s.].

[კონდაკი]. „... და წ~ისა სულისა ა~წჲ მდ~ის, ამის~სა შა... შენდა ღმერთო ჩ~ნო, დ~კნ. სასოო და მაცხოვარო...“ 1 r—v.

წყდება: „... აღდგომასა ქს~სა ჳ~ჲ ა გ~ი. ქე აჰა. ... სიკდილითა სიკდილისა დამთრგუნი...“

შენიშვნა: 1. კონდაკს ერთვის „ცნობაჲ ზედანადებთა...“ 1 v.
2. ტექსტის სტრიქონებს შუა და აშიებზეც ბერძნული მინაწერები.

1860

უქმი და ხსნილი დღეების კალენდარი. XVIII—XIX

4 ფ.; 11,2×9,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური; ხაზი და ტექსტი მდარე; [XVIII—XIX s.].

„...თ~ა სეკდენბერსა აქუს დღე ლ. ნშობ ყწ (!) უქმ ჴსნლ[ი]...“ 1 r—4 r.

წყდება: „... მარხო ზა დდიბსა ოქმი...“

შენიშვნა: ტექსტი უქარაგმოა და ძალზე გაუმართავი.

ანდერძი გადაწერის: „ამს მ̃წრ ნკლზ მარგან...“ 4 v.

1861

გამოკრებილი სადღესასწაულო. XVII

10 ფ.; 11×7,3; ქაღალდი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; კიდეები შემოცვეთილი; დაზიანებულია: 5—10 ფ.ფ.; [XVII ს.].

[გამოკრებილი სადღესასწაულო] „... მშობელსა და მზრდელსა ცხორებისა ჩ̃ნისასა უქმი და ჭსნილი. გალობს 9 დღე. იდ. ამაღლებაჲ პატიოსნისა ჯ̃ჲ. ოხითა. აცხოვნე უფალო ერი შენი...“ 1 r—10 v.

წყდება: „... ო̃რ ჩ̃რ რ̃ი ... შინა დამკჳდრებულ ხარ და დ̃დაბლებულთა ხედავ რამეთუ... და წ̃ჲთა შ̃ა განისუ҃ნებ... ეგე იჳ̃ლისა...“.

1862

ლოცვანი. XVIII

5 ფ.; 8,5×8; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; დაშლილი; მეოთხე ფურცელი ქაღალდია; დაწერილია მდარე შავი საღებავით, საშინელი ხელით; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ტექსტი, ნუსხური, არ იკითხება; [XVIII ს.].

[ლოცვანი] „... შ̃ნთა ზვარაკისა... მსხვერპლი იგი აბრამისნი...“ 1 r.

წყდება: „... ო̃რ ზვარაკი ... არ̃ხე სამოველ წინაწვარმ̃ეტყლი...“

შენიშვნა: ტექსტი სრულიად გაუმართავია და ძნელად იკითხება.

1863

საკითხავები. XI

2 ფ.; 15×12,5; ეტრატი; დაზიანებული; კიდეები შემოცვეთილი; ადგილები გადასულია; [XI ს.].

[საკითხავები] „... თქ̃ა: ნუ გეშინინ ასოლო, სარწმონოებამან შ̃ნმან გაცხოვნა შ̃ნ...“ 1 r.

წყდება: „... ვითარ უკუე არა ... ყოველივე მომანიჭოს ჩ̃ნ. ვინ არს მაბრალობელ რჩეულთა მათ ღ̃თისათა. ღმერთი არს განმამართლებელ. ვინ არს დამსჯელ. ქე ი̃ჳ, რომელი მოკუდა, უფროჲსღა აღდგა, რომელი იგი ზის მარჯუენით ღ̃ჲსა და რომელი იგი მეოხ არს წმიდათათ̃ს. ღ̃თი დ̃ბლ არს ზრახ...“ 2 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1864 ა

ჟამნი. XVI

42 ფ.; 9×14; ქაღალდი, სქელი, მოყვითალო ფერის: ფრაგმენტი; ტყავგადაკრული ხის ყდა; ზემო ყდაზე ტყავის მხოლოდ პატარა ნაწილია შემორჩენილი; ზემო ყდის ფიცარი გატეხილია; დაზიანებულია: 35—42 ფ.ფ., [XVI ს.].

„[ჟამნი] „... რ მრავლობითა იყვნესა იგინი ჩ~მთანა. ესა მ~ესა ღ~ა და დამდაბლნესა იგინი, რომელი წინა ვ~ე იყო საუკუნესა...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... დ~ბ. აწ რომელი ჩუნთუ იშევა ქ~ე ქალწულისაგან. ჯურცუმა დაითამინე სახიერა... სიკუდილითა სიკუდ...“ 42 v.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 1 ტექსტის ენას ამეტობა ახასიათებს.
2. გადამწერი ჭარბად და უადგილოდ ხმარობს ქარაგმებს.

1864 ბ

ლოცვა. XV—XVI

1 ფ.; 13,5×9; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; ეტრატი დაზიანებული, კიდეები მოხეული, ფურცლის შუა გული ამოგლეჯილი; [XV—XVI ს.].

[ლოცვა] „... ცემულ იქმენ მონათა შ~ნთა ზედა, აღჳჳსენით ჩ~ნ ცისკარსა წყალობითა შ~ნითა, უფალო, ვიხარებდით ყოველთა დღეთა ჩ~ნთა...“ 1 r.

„წ ყ დ ე ბ ა: „... უბიწოსა ოდეს მოხუიდე სუფევითა შ~ნითა; ვიდოდიან იგინი უმანოკობითა გულისა მათისაჲთა. შ~ს სახელისა შ~ნისა. არა დავიდევი წინაშე... ჩ~მთა საქმე უსჯ... მყოფველნი...“ 1 v.

1865

კურთხევანი. XIV—XV

64 ფ.; 14×11,5; ეტრატი; ტყავგადაკრული ხის ყდა, ქვემო ყდა არა აქვს; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; თავბოლონაკლული; [XIV—XV ს.].

[კურთხევანი]. „... მსგავსად მცნებათა შენთა მომჭალაჲქეობდეს (!), რათა დაიცვას ბეჭედი აღაუტეხლად და მიემთახიოს ნეტარებასა რჩეულთა შენთასა სასაუფეველისა შენისა...“ 1 v—64 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... მოსლვათა მისთასა და თვად... მოავალინა განამაზადებულითა სამაკვიდარებლით თ~სით ანგელოზი...“

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 1. კურთხევანის შედგენილობა: ლოცვაჲ შესლვისა დედაკაცისასა ეკლესიად მეორმაოცესა დღესა. 1 v—2 v.

ლოცვაჲ რაჟამს ეკლესიად შეიდეს ყრმისა დედაჲ დღესა მეორმაოცესა. 2 v.
ლოცვა განბანისა ნათელღებულთა 17 r.
განგებაჲ გურგუნისა კურთხევისა. 19 v.
ლოცვა ახუმსა გაურგაუნაისა. 25 v.
კურთხევა საფლავის კვეთისა. 26 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წესი, რომელი აღესრაულების დაფლვისა შესაუწნებულისა. 26 v.

განგებაჲ უ̃თუ [არა] წ̃თგან რაჲმე შთავარდეს წყარაოსა ანუ ჯაურაღამაულსა. 58 r.

უ̃თუ შეგინებული რაჲმე შთავარდეს ჰურაჰელსა შინა ზეთისასა. 59 v.

ლოცვაჲ შეგინებულისა მაჰამელისა ზედა. 60 v.

ლოცვაჲ ყოველივე საჭმარისა შეგინებაჲულ[სა]. 61 v.

ლოცვაჲ ჰურჰელსა ზედა შევ-ნებულ[სა]. 63 r.

ლოცვაჲ დიდებულისა მოწამისა ტაქრიფონისა ყ̃ველთჳს ვენაბისა ყანისა და ბაოსტნისა. 63 v.

2. 1 r-ზე თავდაპირველი ტექსტი წაშლილია და მოგვიანო ხელით, ნუსხურით, დაწერილია ლოცვა. ახალი ტექსტიც საგრძნობლად გადასულია, ცუდად იკითხება.

3. ტექსტის ენა ამეტობით ხასიათდება.

4. ტექსტი წყდება ია რეფულზე.

მინაწერები (XV ს. მხედრულით): 2 r—3 r, 4 v—5 v, 6 v—7 r, 8 r—10 r, 11 v—16 r, 17 v, 21 v—22 v, 24 v—26 v, 27 v, 28 v—29 r, 31 v—33 r, 34 v—35 r 36 v—37 r.

1866 ა

იბაკონი. XIII—XIV

14 ფ.; 14×12; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; პალიმფსესტი, ძველი ტექსტი ასომთავრულით, რამდენიმე აშიაზე ტექსტი იკითხება; ეტრატი ძალზე დაზიანებულია, 1—3, 10—14 ფ.ფ.-ის მხოლოდ ხახვრებია შემორჩენილი, დანარჩენები გაყვითლებული და დაგლეჯილია; [XIII—XIV ს.].

[იბაკონი] „... ჰ, მორწმენენო, ტრფიალი იგი ვეცხლისაჲ, რომელმან მისთჳს [შ]ეშტკლიბა, იულტოდეთ უძღებებისა მისგან...“ 1 r—14 v.

წყდება: „... ამღლდი დიდებით, ქრისტე ღმერთო, და მხიარულ ყუენ მოწაფენი შენნი აღთქმითა მით სულისა წ̃მთა...“

შენიშვნა: ფრაგმენტი შეიცავს: „ოხითა, იბაკონი საზატიკონი“ 4 r. „ოთხშაბათსა შუახატიკისაჲ ოხითა აღდგომისა იბაკოჲ“. 7 v.

1866 ბ

სულთა განმანათლებელი მატიანე. XIV—XV

2 ფ.; 14×12; ეტრატი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; პალიმფსესტი, ძველი ტექსტი ნუსხური, ცუდად იკითხება; [XIV—XV ს.].

«სულთა განმანათლებელი მატიანე». „... ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: უკუეთუ მიუტევნეთ კაცთა შეცოდებანი მათნი, მოგიტევნეს თ̃ქნცა მამამან თ̃ქნიან ზეცათამან შეცოდებანი თ̃ქნნი...“ 1 r—1 v.

ანდერძი: „სახელითა ღ̃მთა, მამისა და ძისა და სულისა წმიდისაჲთა და წმიდისა ი̃ნე ნათლისმცემელისაჲთა და წმიდისა ი̃ნე მახარებლისაჲთა, და წმიდათა მთავარანგელოზთაჲთა მიქელ და გაბრიელ, და წმიდისა ღმრთის მშობლისაჲთა, მარადის ქალწულისა მარიამისითა, და წმიდისა ძალთა ზეცისა მეოხებითა და რომელ-

ნი საუკუნითგან სათნო ეყუნეს უფალსა ჩ~ნსა ი~ჳსს ქრისტესა, ამათ ყოველთა წმიდათა მადლითა და მეოხებითა და შეწევნითა დაიწერა წმიდაჲ ესე სულთა განმანათლებელი მატიანე დღესა მისთჳს საშინელისა და შესაძურწუნებელისა, ოდეს მეორედ მოვიდეს ქ~ე ღმერთი ჩ~ნი, ძალნი ცათანი შეიძრნენ და შეძრწუნებულნი საყდარნი დაიდგნეს, მდინარე ცეცხლისა დიდღეს წინაშე მათ ყოველთა, მაშინ საყჳრსა დასცემთ, დასაბამიდგანნი მკუდარნი აღდგენ და ერთ ჰასკ იქმნენ და ყოველნი ქმნულნი გამოცხადნენ და მაშინ წარუდგენ ყოველნი წინაშე ღმრთისა შიშველნი და თავდადრეკილნი და განარჩიუნეს ცოდვილნი მართალთაგან, ვითარცა ცხჳარნი თიკანთაგან. მართალნი მარჯუენით, ხოლო ცოდვილნი მარცხენით. ო~ო ი~ჴ ქ~ე ღ~ო ჩ~ნო შეიწყალე და აცხოვნე სულნი ჩ~ნნი". 2 r—v.

1866 გ

კურთხევანი. XV—XVI

7 ფ.; 14,5×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ტექსტი ნუსხური, ეტრატი ძალზე დახიანებული; არ იკითხება: 1 r, 2 r, 7 v; XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... აკ~ნე, უფალო, წყალობითა შ~ნითა ზუარაკი ესე, ვითარცა აკურთხე ზუარაკი იგი ჳბოჲ ჰაბრამისი..." 1 v—7 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... განანათლე... გულნი ჩ~ნი ნათლის[ღებისა] შენისაჲთა... გამობრწყინენ ლამპარნი სულთა ჩ~ნთანი...".

1867 ა

საკითხავები. XIV—XV

8 ფ.; 14×11,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაწლილი; ნუსხური, სათაურები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[საკითხავები]. „...მოციქულნო ყოვლისა ბოროტისა... ექმნენით ტანჯვათა სიმწარენითაგან ისხენით..." 1 r—8 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ე ბ რ ა ე ლ თ ა. ძმანო, უკუეთუ ანგელოზთა მიერ, რომელი იგი ითქუა სიტყუაჲ მტკიცე..."

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი წარმოადგენს H—1869-ის ნაწილს.

2. მერვე ფურცელი გასვრილია და ცუდად იკითხება.

1867 ბ

საგალობლები. XIV—XV

10 ფ.; 16×12,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ძალზე დახიანებული, დაბეჭდილი, დასვრილი; ტექსტი ცუდად იკითხება; [XIV—XV ს.].

[საგალობლები] „...შობაჲ მოუკლებელი და ...ნებისაჲ განახლებული ... განიცადა [და] თ~ქა..." 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... დაიცვენ ბეჭედნი უფნებელად... ქ~ე. აღდგომასა საფლავითა, რომელმან კლიტენი..."

1867 გ

ლოცვანი. XIV—XV

1 ფ.; 15×12; ეტრატი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; დაზიანებული; [XIV—XV ს.].

[ლოცვანი] „... ურნნა ყ~ნი სნეულებანი შ~ნნი. კ~ხრ ო~.

რომელმან იჴსნა განხრწნისაგან ც~ხრბაჲ შ~ნი და გ~რგნოსან გყო შ~ნ წყალობითა და შეწყნარებითა. კ~ხრ ო~...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... კაცი ვითარცა თივა არნ დღენი მისნი. ვითარცა ყუავილი ველისა ... აყუავდეს. კ~ხრ შ~ნ ო~...“ 1 v.

1868

ლოცვანი. XV—XVI

4 ფ.; 15,5×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; პალიმფსესტი, ძველი ტექსტი ასომთავრული, აშიებზე ადგილები აკითხება, [XV—XVI ს.].

[ლოცვანი] „...ნი მონისა შენისა, ანუ ოდეს მიჰყოს სასჯელი ჩემი მდევართაჲ ჩემთაგან, მითხრნეს მე უსჯულოჲსა ზრახვანი, არამედ არა იყოს ვითარ სჯული შენი, უფალო, ყოველნი მეცნიერებანი შენნი და ჭეშმარიტებითა არიან, უსამართლოდ მდევნიდეს და შემეწიე მე...“ 1 r—4 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... და განგიმზადოს თ~ქნ სამკაულნი ზეცათანი გჳრგჳნი დაუჭნობელი. კურთხეულ ხარ შენ უფალო...“

1869

საკითხავები. XIV—XV

16 ფ.; 14×11,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; დაწლილი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[საკითხავები]. „... რათა ღ~თისა ვაცხონადეთ ქ~ს თანა, თანა ჯ~რცამაულ ვარ, ხოლო ცხოველ არაღარა მე ვარ, არამედ ცხოველ არას ქ~ე...“ 1 r—16 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...და რაჲ ვეგენით ვაცხვანდით მაცხოვრებითა მისითა. ა~ლჲ. აღიარებენ ცანი...“

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 1. ტექსტი ამეტობით ხასიათდება.
2. ხელნაწერი H—1865-ის და H—1867-ის ნაწილია.
3, ხელნაწერს გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1870

ოთხთავი. XIII—XIV

98 ფ.; 24,5×18,5; ეტრატი: უყდო; დაშლილი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; თავნაკლულია; აკლია შიგადაშიგაც; თავკაზმულობა—63 r; იოვანე მახარებლის გამოსახულება (62 v); დაზიანებულია ფ.ფ.: 30—31, 47, 49—61, 65—95; გადამწერი—გიორგი (97 v); [XIII—XIV ს.]; ჩამოტანილია სვანეთიდან აკაკი შანიძის მიერ 1921 წელს.

[სახარებაჲ ლუკაჲსი] „... რამეთუ აჰა ესერა ვითარცა იყო ქმაჲ მოკითხვისა შენისაჲ ყურთა მომართ ჩემთა ჰკრთებოდა ყრმაჲ ესე სიხარულით მუცელსა ჩემსა...“ ლუკა. 1. 44.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერს გააჩნია რვეულებრივი პაგინაცია. ხელნაწერი იწყება იგ რვეულით.

2. ხელნაწერს აკლია 56—57, 62—63, 92—97 ფურცლებს შორის.

ანდერძი: „სამებაო ერთღობო, დღესა მას დიდსა სასჯელისასა იქსენ სატანჯველთაგან სასტიკთა და საშინელთა გიორგი ამის წიგნისა აღმწერელი მეოხებითა წმიდათა შენთა ათორმეტთა მოციქულთაჲთა, მეოხებითა წმიდისა ღმრთისმშობლისაჲთა და ყთა... ზეცისა ძალითაჲთა, რომელნი სათნო გყვნეს...“ 98 v.

მინაწერები: 25 v—26 r, 28 v—29 r, 61 v—62 r.

1871

ოთხთავი. XIV—XV

101 ფ.; 20×17; ეტრატი: უყდო; დაშლილი; ნუსხური; მთავრული ასოები სინგურით; ნაკლულია; პალიმფსესტი; ძველი ნაწერი ასომთავრულით და მსხვილი ნუსხურით, ზოგი ფურცელი კარგად იკითხება; გადამწერი—ათანასე (20 v), [XIV—XV ს.]; ჩამოტანილია სვანეთიდან აკაკი შანიძის მიერ 1921 წელს.

[სახარებაჲ მათესი] „... თუმცა და სიდრონს, თუმცა იქმნეს ძალნი თქუენს შორის, მაშინვე სამმცა ძაძითა ნაცარსა ზედა მსხდომარეთა შეინანეს...“ მათე, 11, 21. 1 r—101 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... მე ვარ მწყემსი კეთილი და ვიცნი ჩემნი იგი და მიციან ჩემთა...“ იოვანე, 10, 14.

შენიშვნა: 1. ლუკას თავის სახარებას წინ უძღვის „სასწაულები ლუკას თავისა“. 21 v.

2. ყველაზე სრულად ოთხთავში შემონახულია იოვანეს სახარება.

ანდერძი გადამწერის: „წმიდანო ღმერთშემოსილნო მამანო, ქრისტეს მოყუარენო, ვინცა წმიდა ამას სახარებასა და ლოცვასა იმსახურებდეთ, ლოცვასა თჭსა მომიგსენეთ ღმრთისათჳს ფრიად და მწარედ ცოდვილისა ამისი მწერალისა ა თ ა ნ ა ს ე ს თ ჳ ს. ვინ ჩემთჳს შენდობა ჰპრძანოთ, ღმერთჱნ თჭნა მოგაგოს. აჰა და მას საუკუნესა, ან“. 20 v.

მინაწერები: „ღმრთისა თავისდებობითა მცხოვარი ჯაბ შისა. პირველი მოციქული იწნე. ქ ო ჯ მ ე ლ ა ნ ი. მ უ ღ ჩ ა მ ა გ ი ა ნ ი მ ა მ ი ს თ ვ ა ლ ჩ ა მ ა გ ი ა ნ

და ჯუჯუნა საპრანი, მქა ქოჯმელანი, ისო ჩამაგიანი და აჯუ ქოჯელანი. აბუ საჭრიანი და ირნე კორსიანი, გიორგისაჲ იოსელიანი სურდა ჟაბეშისა სოფელი ესე ასრეი მოგიცემია, ვითამცა მაცხოვარი აღმაშინებელ იყო. ვრნი წინა დაუდგეს უშელოდ (!) მახარობელისა ჭყარიანისა სათიბი ლასგურელდაში მოგიცემია". 21 r.

მინაწერები: 48 v, 64 v, 68 v, 88 v—89 r.

1872

ოთხთავი. XIV—XV

18 ფ.; 21×18,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; დაშლილი; დაზიანებულია: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 15 ფ.ფ.; დასვრილია მელნით—16 ფ.; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ტექსტი XI ს. ნუსხური, შინაარსით—საგალობლები; [XIV—XV ს.].

[სახარება მათესი] „... და ხოლო თუ ვინმე თრქას სიტყჳ ძისა კაცისაჲ, მიეტეოს, ხოლო რომელმან თრქას გმობაჲ სრლისა წმიდისაჲ, არა მიეტეოს..." მათე, 12. 32. 1 r—16 v.

წყდება: „... ხოლო იესუ მიუგო და ჰრქა: არცა მე გითხრა, რომლითა ჴელმწიფებითა ვიქმ ამას და იწყო იგავით..." ლუკა, 20. 8. 9.

შენიშვნა: ოთხთავს ერთვის: ა. „ესე თავები არს სახარებათა სასწაულთანი..." 17 r—v. ბ. საგალობელი—აღდგომაჲ ქრსი ვიხილეთ, თაყუნის ვსცემთ წმიდასა მას უფალსა..." 18 r.

მინაწერი: „სეტისა მთავარმოწამისა და მაცხოვრისა ნახურისა თავსდებობითა და შუამდგომელობითა დაუწერეთ ჩრ ერთობილთა ჩრ ერთობილთა ლენჯერელთა და სეტიელთა ესე ძველი დაწერილი, ახლად დამტკიცებით ფიცით შემოგჳფიცა ერთმანერთისათჳს, ამა დაწერილსა საქმეთაცა გავათავებთ. ეგრეთვე ჩრთა მათისა ასრე დაგჳსკუნა: ერთისა ვარგისა სრული სისხლი სიტყუა უთქუმელად ედვას, რომელმაც ჴელი იკბაროს პატივისაგან მეტი ბრალობაჲ არაჲ მიხუდეს. ამისა გათავებისათჳს თავსდებად ესე ზემოწერილნი წრნი კაცთაგან ჩენილნა: პირნათელ ჯაფარაძე, იობიანი დუდილა გოშგოლეთიანი, ახნავი ცაანიანი, იოვანე ხრთეგიანი, პატრ ველდიანი, დუდილა, ფურთილიანი". 18 v.

1873

ს. გორგაძე—ქართული წყობილსიტყვაობა. 1909

25 ფ.; 36,5×22; ქაღალდი; უყდრო მხედრული; ავტოგრაფი. 1909 წ.

„ქართული წყობილსიტყვაობა. (ლექსთა-წყობის თეორიიდან). I ენის კეთილხმოვანება. ლექსი. ლექსთაწყობის სისტემები.—სიტყვაკაზმული მწერლობის ერთს უძვირფასეს და უსაჭიროეს სამკაულს ენის კეთილხმოვანება შეადგენს..." 1 r—25 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტი დაწერილია მხოლოდ ფურცლის ცალ გვერდზე.
2. ტექსტი ნასწორებია წითელი მელნით, ავტორის ხელით.

1874

ს. გორგაძე—ქართული წყობილსიტყვაობა. 1911

86 ფ.; 23×17,5; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; მხედრული; ავტოგრაფი; დაუწურელია: 35 r—36 v; 1911 წ. (2 r).

„ქართული წყობილსიტყვაობა. I შესავალი.—კულტურული განვითარების განსაზღვრულ საფეხურზე ადამიანი ორგვარის სიტყვიერის ფორმით ხატავს თავის აზრებსა და გრძნობა-სურვილებს: სადასიტყვაობით და კაზმულსიტყვაობით...“ 5 r—82 r.

შენიშვნა: 1. თავფურცელი: „ს. რ. გორგაძე, ქართული წყობილ-სიტყვაობა. ლექსთა-წყობის თეორიიდან. (2 r).

2. წინ უძღვის ავტორის წინასიტყვაობა. (3 r—v).

3. დართული აქვს სარჩევი (86 r—v).

4. ტექსტი ნასწორებია წითელი მელნით ავტორის ხელით. ხოლო ფანქრით სხვა ტამბო ნიშნები და მითითებები აქვს გაკეთებული.

5. 87 r-ზე მოთავსებულია ლექსთა დამუხლვის სქემები: „თეორიულად შესაძლებელი კომბინაციები მუხლებისა“.

6. ტექსტი დაბეჭდილია (იხ. „გრდემლი“, ტ. I, 1912 წ.).

1875

ს. რ. გორგაძე—საქართველოს ისტორია. 1910

87 ფ.; 22,5×18; ქაღალდი, უყდო, დაშლილი; 3 რვეული; მხედრული; დაზიანებულია: 41, 42, 43 ფ.ფ.; ავტოგრაფი; 1910 წ. (1 r).

„შესავალი. I. წინასწარი ცნობები. 1. ქართული ენა.—დრო იყო—ადამიანები ერთ ენას ლაპარაკობდენ, მაგრამ როცა გამრავლდენ და ერთმანეთს დაშორდენ, ენაც თანდათან შეეცვალათ...“ 4 r—85 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერის თავფურცელზე წერია: „ს. რ. გორგაძე. საქართველოს ისტორია. მოკლე სისტემატური კურსი. მოზრდილთათვის. I შესავალი. უძველესი ისტორია. ძველი ისტორია. თბილისი. 1910 წ.“ 1 r.

2. ტექსტს წინ უძღვის სარჩევი.

3. ტექსტი სასტამბოთ არის გამზადებული, გააჩნია ავტორის მითითებები სტამბისათვის.

4. ტექსტი დაბეჭდილია (იხ. ს. რ. გორგაძე. საქართველოს ისტორია. კუთაისი, 1915 წ.).

მინაწერები: 78 v.

1876

ს. რ. გორგაძე—საქართველოს ეკლესია და მისი დასაწყისი. 1904

49 ფ.; 36×22,5; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; მხედრული; ავტოგრაფი; 1904 წ. (40 v).

ს. რ. გორგაძე. საქართველოს ეკლესია და მისი დასაწყისი. (იმერეთის ეპისკოპოსს უძღვნის ავტორი). I.—ისტორიული გარე-

მოებანი.—დიოკლეტიანეს დევნულობით მოქანცულმა ქრისტიანობამ ნაწყ- მოწვნებით ამოისუნთქა, როდესაც რომის იმპერიის დასავლეთის ერთერთ ტახტზე ქრისტიანეთა მწყალობელი და გულით ქრისტიანი კოსტანტინე დიდი ავიდა (306 წ.)...“ 1 r—40 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტი სასტამბოდ არის გამზადებული. მთელი რიგი ადგილები წითელი, ლურჯი და შავი ფანქრით არის ნასწორები და გადაშლილი.

2. წერილი დაიბეჭდა (იხ. „მოამბე“ 1903, № 3, განყ. II, გვ. 1—44; № 4, განყ. II, გვ. 1—24; № 5, განყ. II, გვ. 1—30).

მინაწერი (ავტორის): „უმორჩილესად ვთხოვ რედაქციას: 1) ჩვენი მართლწერა უცვლელათ დაიცვას. 2) ჰონორარი თავისი შეხედულებით მოგვცეს* 3) მომავალ წელში ორივე გამოცემა („მოამბე“ და „ცნ. ფურცელი“) მათი დამატებითა და პრემიით უსასყიდლოთ გვიგზავნოს. 1904 წ. ს. გორგაძე.

*) ამასთანავე, თუ შეიძლება, ბეჭდვის დროს ეს სტატია რამოდენიმე ცალად ცალკე წიგნაკადაც ამოიღოს ჩვენთვის. ს. გ.“ 1 r.

1877

ს. რ. გორგაძე—წერილები საქართველოს ისტორიიდან. 1905

129 ფ.; 35×22,5; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; ნუსხური. სათაური წითელი მელნით; ავტოგრაფი; დახიანებულია: თავფურცელი, 28, 77, 126, 129 ფ.ფ.; 1905 წ. (29 v).

„წერილები საქართველოს ისტორიიდან. I. მეფობის დასაწყისი. ყველა ერის ისტორიის დასაწყისი ბურუსით დაფარულია...“ 1 r—129 v.

შენიშვნა: 1. „წერილები“ 2 ნაწილისაგან შესდგება.

2. ტექსტი ნასწორებია წითელი და შავი მელნით.

3. ტექსტი დაბეჭდილია. (იხ. „მოამბე“, 1905, № 9, განყ. II, გვ. 29—60; № 10, განყ. II, გვ. 15—58.

1878

ებრაული ტექსტი

1879

სპარსული ტექსტი

1880

ქადაგება. XIX—XX

9 ფ.; 22×17,5; ქაღალდი; უყდო რვეული; მხედრული; დაუწერელია: 5 v. მეცხრე ფურცელი ავარდნილია; [XIX—XX ს.];

[ქადაგება] „ყოველს ღუთის მოყვარის კაცს ვალი აქუს, რომ რაიმე ღუთის საამო გასწალოს, მარა ღუთის მოყვარება თუ გაქუს და ცეცხლი გულში, შენც ყური უნდა მი[ა]პყრო...“ 1 r—9 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ვაი, მაშინ არაწმინდავების ცოდვის მოყვარეთა, ვაი, მაშინ მემრუშეთა, მაგინებელთა, ურჩთა ან მტაცებელთა. ვაი, მაშინ ზარმაცთა, ეზარება წირვალოცვაზე მისვლა და არა ეცადეს სიცოცხლეში შენანება ცოდვისა და რომელთა...“ 9 v.

შენიშვნა: ტექსტი ნაწერია გაუმართავი ენით და ხელით.

1881

სამთვარიო. XIX--XX

18 ფ.; 17,5×11; ქაღალდი; უყდო; მხედრული (გაუმართავი); [XIX—XX ს.].

[სამთვარიო]. „ერთსა მუთვარესა დიღე კეთილი, თესივა, ნერიგუა, ცუხარითა სურა წარიწყიმეთილი იპოსი...“ 1 r—17 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ბედნიერი იყოს ღვთისა მოშიში სხვისი ნაქნარსა არამზერი იყოს. სინება მისი სიმუხურვასაგან არსი ზაფირისაგანი და სნეული... თუ დარიჩესა პბ წელი დაყესო“.

შენიშვნა: ტექსტი უწიგნურად არის ნაწერი, ახასიათებს ამეტობა და იმეტობა.

მინაწერები: 17 v, 18 r—v.

1882

ლოცვანი. XVIII

18 ფ.; 10,5×7,5; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; თავბოლონაკლული. დაზიანებულია 19 ფ.; [XVIII ს.].

[ლოცვანი] „... ყოვლისა სიმტკიცისაო, იესო! ღმერთო, მოქმედო წყალობისაო, იესო!...“ 8 r—15 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...ღმერთო ჩემო, ყოვლად ძლიერო იესო. უფალო ჩემო ყოვლად უკუდაო იესო...“

შენიშვნა: ლოცვას ერთვის: ბ. „ათორმეტნი თვენი საცნობელნი დღეთა და ჟამთა“. 1 r—7 v.

ბ. მოგვიანო გაუმართავი ხელით დაწერილი ლოცვა. 16 r—18 v.

1883 ა

საკითხავები. XVIII

2 ფ.; 21,3×15,3; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური; დაზიანებული, ქვემო ნაწილი მოგლეჯილი; [XVIII ს.].

„... ურიათაგანთა, რომელი მოსრულ იყვნეს მარიამისა და მართასა, იხილეს რომელი იგი ქმნა იჴუ და ჰრწმენა მისსა მიმართ, აჴნ. ცისკრად სახარებაჲ მათესი...“ 1 r—2 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ახალსა კ̃ცსა სახარება მათესი... ვიეთნიმე შეიპყრნენ... იყვნენ ხოლო ლმი ერთი...“

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1883 ბ

სვინაქსარი. XVII—XVIII

2 ფ.; 27,5×20,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; კიდეები შემოცვეთილი; [XVII—XVIII ს.].

«სვინაქსარი» „... ყ~რ ჯ~ღ. შაბათსა შემდგომად ჯ~რთა აპყრობისა. პ~ლი კორინთელთა. ძმანო იხილეთღა ჩი. ვიდრე წინაშე ღ~ჲ, სახარებაჲ ლუკასი...“ 1 r—2 r.

წყდება: „... სახარებაჲ მათესი თავი ხჲგ. ჰრქუა ო~ნ: იღჳძებდით, რამეთუ არა უწყით. განიცადე. იხარებდით მიმართ“. 2 r.

მინაწერები: (მხედრულით) ქ. ღ~თო და წმიდაო მოწამეო ქრისტესნო, რომელნი და რანიცა წმიდასა სუინაქსარსა შიგა სწერიან მათო მადლო გაუმარჯჳე მეფესა ალექსანდრესა და მიეც ძლევა და გამარჯუება და დაუმორჩილენ ყოველნი მტერნი ქუეშე ფერჯთა მისათა. ამინ, ამინ, ამინ“. 2 r.

1884

საკითხავები. XVIII

15 ფ.; 14,5×10,5; ქაღალდი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; [XVIII ს.].

[საკითხავები] „... მათ ყოველთაგან წიგნთა მისთჳს დაშეახლნეს დიდებაჲსა მას ვიდრეცა ვიდოდეს, ხოლო თავადმან მიზეზ ყო ოშორეს ადრე წარსლვა...“ 1 r.

წყდება: „... საღ~თო სამოციქულო კორინთელთა მიმართ ეპისტოლე პავლე მოციქულთა საკითხავი... ხოლო რომელმან მოსცის თესლი მთესველსა და პური საზარდელად მოგეცინ თ~ქნ და განამრავლენ თესლი თ~ქნი...“ 15 v.

შენიშვნა: ტექსტი შეიცავს სახარება—სამოციქულოს საკითხავებს.

1885 ა

დავითნი. XV—XVI

3 ფ.; 21×16; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ეტრატი ძალზე დაზიანებულია, მეორე და მესამე ფურცლის ნაგლეჯებია შემორჩენილი, პირველ ფურცელს მარჯვენა კიდე შემოგლეჯილი აქვს; [XV—XVI ს.].

[დავითნი] „... რომელთა უნდა მშჯდობაჲ მონისა შ~ნისა და ენა ჩემი იტყოდეს სიმართლესა მარადღე ქებასა შ~ნსაჲ...“ 34, 27—28. 1 r—3 v.

წყდება: „...ამას დავემკჳდრო, რამეთუ მთანავს ესე ნადირნი მისნი კურთხევით ვაკურთხნეთ და გლახაკნი მისნი...“.

შენიშვნა: ტექსტის ენას ამეტობა ახასიათებს.

17. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. IV.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1885 ბ

სახარება. XVI

2 ფ.; 20,5×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური მთავრული ასოები სინგურით ეტრატი ძალზე დაზიანებულია, პირველი ფურცლის მცირე ნაწილია შემორჩენილი მეორე ფურცელიც ალაგ-ალაგ ამოჭრეულია; [XVI ს.].

[სახარება მათესი] „... იყვნენ მგელ მტაცებელ. ნაყოფთა მათთაგან იცნეთ იგინი. ნუ უკუე შეკრიბიან ეკალთაგან ყურძენი...“ მ. 7. 15—16, 1 r—2 v.

წყდება: „... ხოლო ათორმეტთა მათ მოციქულთა სახელები ესე არს: პირველად სიმონ, რომელსა ეწოდა პეტრე და ანდრეა, ძმაჲ მისი, იაკობ ზებედესი და ი[ო]ნე, ძმაჲ მისი. ფილიპე და ბართლომე, თომა და მატათეოს მეზუ[ა]რე, იაკობ, ალფესი და...“ მ. 10. 2—3. 2 v.

1885 გ

თავები მარკოზის სახარებისაჲ. XI

1 ფ.; 21×14,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; ეტრატი ძალზე დაზიანებულია, მხოლოდ ნახევარია შემორჩენილი, [XI ს.].

[თავები მარკოზის სახარებისაჲ] „... სიტყუაჲ ო[ჲ]ჲ მოწაფეთა მიმართ. რასა იტყჳან ჩემთჳს და აღიარა პეტრე და ასწავა უფალმან ვნებისათჳს...“ 1 r—v.

წყდება: „... **ლგ**. მისთჳს ოდეს იგი ჰკითხეს უფალსა: უკუეთუ შეჰგავს, რათა დაუტეოს ვინმე ცოლი თჳსი, რათაჲ გამოცადონ იგი და მოიყვანეს ურმები, რათა ჴე...“

1885 დ

საგალობლები. XI

1 ფ.; 20×16; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ეტრატი ძალზე დაზიანებულია, ფურცლის კიდეები მოგლეჯილი; ტექსტი გადასულია და ცუდად იკითხება; [XI ს.].

[საგალობლები] „... ურწმუნოთა ერნი, ვითარცა მჭეცნი [ვ]ნებულნი ღრჩენდეს კბილთა...“ 1 r.

წყდება: „... **ღმ**ნა. განანათლ...“

შენიშვნა: ტექსტს გააჩნია მუსიკალური პუნქტუაცია სინგურით.

1885 ე

საგალობლები. XI

1 ფ.; 18×16,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; ეტრატი დაზიანებული, კიდეები შემოხეული, ტექსტი გადასული; [XI ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

[საგალობლები] „... აწ უკუე განვიშორნეთ საქმენი ბნელისანი და შეჵმოსოთ საჭურველი ნათლისაჲ...“ 1 r—v.

წყდება: „... გინა თუ დაეცეს დგეს სამე, რამეთუ შე...“

1886

ოთხთავი. XI

19 ფ.; 27,5×20,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; ძალზე დაზიანებული, ბევრ ადგილას ტექსტი გადასულია, ეტრატის კიდეები შემოკვეთილი, დაგლეჯილია და ცუდად იკითხება 11—12, 16 ფ.ფ.; [XI ს.].

[სახარებაჲ იოვანწსი.—ან]დრია ძმჲსამან სიმონ პეტრესმან. არს აქა ყრმაჲ, რომელსა აქუს ხუთი პური ქრთილისაჲ და ორი თევზი...“. ი. 6, 9. 1 r—19 v.

წყდება: „... და ცხოვართა ჴმისა მისისაჲ ისმინიან და თჳსთა ცხოვართა უწჳნს სახელით და გამოიყუანნის იგინი და ოდეს ყოველნი თჳსნი იგი განიყუანნის...“ ი. 10, 3—4.

შენიშვნა: 1. ზოგიერთი მუხლის დასასრულს, ტექსტში, სინგურით წერია: საკჳრა, შაბათისაჲ, კრკისაჲ, საშაბათოჲ.

2. კანონები გატანილია სქოლიოებში.

მინაწერები: (XI—XII ს. მდივანშეწონბრულით). „პატრონსა მე მ ა ნ დ ა ტ უ რ თ უ ხ უ ც ე ს მ ა ნ დ ა დ ი ა ნ მ ა ნ... ჩუენისა გამარჯჳებისათჳს ქერაბინსა... და ყოველსა კაცისაგან...“ 8 r.

1887

ოთხთავი. X

12 ფ.; 27,5×21, ეტრატი; ფრაგმენტები; ასომთავრული, დასაწყისები და სახედაო ასოები ასომთავრული სინგუროთ; დაზიანებულია ფ.ფ.: 3—4; 7—12 ფურცლების ნაგლეჯებია შემორჩენილი; [X ს.].

[სახარებაჲ მათწსი] „... გომორისაჲ უმოლხინეს იყოს დღესა მას საშჯელისასა ვიდრე შენ...“ მ. 11, 24. 1 r—12 v.

წყდება: „... და ვითარცა ესმა, რამეთუ იესუ წარმოვალს, ჴმობდეს ჴმითა დიდითა: შემიწყალენ ჩუენ...“ მ. 20, 30.

შენიშვნა: 1. ამ ნომრის ქვეშ გაერთიანებულია X საუკუნის სახარებათა რამდენიმე ფრაგმენტი (2 ან 3).

2. სახარების კანონები ქვემო აშიებზეა გატანილი.

3. ზოგიერთი მუხლის დასასრულს სინგურით წერია; სწლისაჲ, შაბათისაჲ კრკსაჲ და სხვა.

1888

საკითხავები. X

2 ფ.; 24,5×20; ეტრატი; ფრაგმენტი; ასომთავრული, დასაწყისები სინგურით; ორივე ფურცელს კიდეები შემოხეული და ადგილები ამოგლეჯილი აქვს; [X ს.].

[საკითხავები] „... არა უწყით, რამეთუ ესე ნათ[ელ] ვიღეთ, ჰპრრ ესე განცხადებისა მესამესა დღესა. სახარებაჲ მათჱს თავისაჲ, და ვითარცა მოვიდ იგი მიერ კერძო სოფელსა...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... რომელ... არს ხატი ღ̅თისა უხილავისაჲ არა თავთა თუსთა...“ 2 v.

შენიშვნა: ფრაგმენტი შეიცავს სახარება—სამოციქულოს საკითხავებს.

1889

საგალობლები. X—XI

3 ფ.; 26,5×21; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ეტრატი დაზიანებულია, მეორე ფურცლის მხოლოდ ნაწილია დარჩენილი; ეტრატის კიდეები მოგლეჯილია; [X—XI ს.].

[საგალობლები] „... რჩეულნო ღ̅თისანო პატიოსანნო მეფენო, გ̅ხნ ქ̅ეს მორწმუნენი, რომელთა ღ̅თისაგან მოგვიღებიეს საჭურველი მტკიცეჲ უძლეველი...“ 1 r—3 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...ა̅დ ბ თ ს ა. შ̅ნ შ̅ს აღესრ. ესერა ჴ̅ჲ ღაღადებისაჲ. გულთა შინა დღეს ბერწთა და უქმთაჲ მოწეუნულ არს და იტყვის: აწ განმზადენით გზანი ო̅რისანი...“

შენიშვნა: ტექტს გააჩნია მუსიკალური პუნქტუაცია (შავი წერტილები).

1890

ოთხთავი. XIV—XV

2 ფ.; 26×25; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; ეტრატი დაგლეჯილი და დასერილია; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ტექსტი ასომთავრული, ცუდად იკითხება; [XIV—XV ს.].

[სახარებაჲ იოვანესი] „... არამედ დიდებისათჳს ღმრთისა, რათა იდიდოს ძე ღმრთისაჲ მისგან. უყუარ[დ]ა იესუს მართა დ̅აჲ მისი და ლაზარე...“ ი· 11. 4—5. 1 r—2 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ხოლო რომელსა უყუარ მე, საყუარელ იყოს იგი მამისა ჩემისაგან და გამოუცხადო მას თავი ჩემი. ჰრქუა მას იუდა, არა ისკარიოტელმან...“ ი. 14. 21.

შენიშვნა: ხელნაწერი ნაწილია H—1836 ა-სი.

1891 ა

საგალობლები. XI

2 ფ.; 20,8×16,8; ეტრატი; ნუსხური, დასაწყისები ასომთავრული სინგურით; ეტრატი ძალზე დაზიანებულია, ტექსტი ცუდად იკითხება; [XI ს.].

[საგალობლები]. „... და ძალმწე ჰირსა, რომელნი გევედრებით, მიჳ[სენ] ვნებათაგან სულიერთა და ჴორციელთა...“ 1 r—2 v.

წ უ დ ე ბ ა: „... დაბადებულთა ჳსნისათჳს... ქრისტე და გუერდით შ-ნით... თათჳს განსაწმედელად ...ანი, რათა სარწმუნოებით...“

1891 ბ

საგალობლები. XI

2 ფ.; 23×16; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; დასაწყისები სინგურით; პირველი ფურცლის მხოლოდ ნახევარია შემორჩენილი; [XI ს.].

[საგალობლები] „... მჳსნელი ჩუენი ჰჯრიათა შორით შეპყრობილი ...უთა, რამეთუ შეყუნეს სიცრუესა და განაშორნეს ჴეშმარიტებასა...“ 1 r—2 v.

წ უ დ ე ბ ა: „...და პირველ თქმულთა მათ უბიწოთა მართალთა... იქმენ. **სხნი.** ო-ო დაღაცათუ...“

1892

ოთხთავი. XI

2 ფ.; 21,5×15; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით: [XI ს.].

[სახარებაჲ ლუკაჲსი] „... ხოლო იესუ ჰრქუა მოწაფეთა თჳსთა: დაისხენით თქუენ სიტყუანი ესე ყურთა თქუენთა...“ ლუკა. 9, 43—44. 1 r—2 v.

წ უ დ ე ბ ა: „... არამედ ვაჲ, თქუენდა, ფარისეველნო, რამეთუ ათეულსა აღიღებთ პიტნაკისასა და ტეგანისასა და ყოვლისა მხლისასა და თანა წარჰვალთ სამართალსა და სიყუარულსა ღმრთისასა...“ ლუკა. 11, 42.

1893 ა

საკითხავები. XIII—XIV

3 ფ.; 17,5×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისი და მთავრული ასოები სინგურით; პირველი ფურცელი დაზიანებულია; ეტრატი დასვრილია, ადგილები ცუდად იკითხება; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ნაწერი ასომთავრული არ იკითხება; [XIII—XIV ს.].

[საკითხავები]. „... ხურა და ნებითა ღმრთისაჲთა შ[ეის]უენა და შეეძინა იგი მ-მ... თჳსთა და იხილა მან განსახ... ნელი. საცნაურ ყავნ თქ-ნდა კაცნო, ძმანო...“ 1 r—3 v.

წ უ დ ე ბ ა: „... არა კაცთა იტყჳნ, არამედ ღმერთსა, რამეთუ არავის ესმის, რამეთუ სულითა იტყჳს“.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 3 v-ს ქვემო აშიაზე სინგურით წერია: „ქ-ე ღ-ო შ-ნ მადლმან შ-ი ვარ“.

1893 ბ

საგალობლები. XIV—XV

6 ფ.; 16×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; დაზიანებულია: 1, 5, 6 ფ.ფ.; ეტრატის ფურცლები გასვრილია; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ტექსტი ნუსხური, ცუდად იკითხება; [XIV—XV ს.].

[საგალობლები] „... განხრწნილი აღადგინოს ქ̃ნით და შთაჴდა სული მისი ჯოჯოხეთად და საკრველნი განხეთქნა და სიკუდილსა მძლედ გამოუჩნდა. და აღადგინა დაცემა ჩ̃ნი...“ 1 r—6 v.

წყდება: „... ხოლო ჰურიანი მიეცნეს ბნელსა განუნათლებელსა, სასწაულთმოქმედო უფალო, დიდებაჲ შ̃ნდა. მკუდრად შეგრაცხეს შ̃ნ მაცხოვარ...“

1893 გ

საკითხავები. X—XI

2 ფ.; 18×14; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; მეორე ფურცელი ძალზე დაზიანებულია; [X—XI ს.].

[საკითხავები] „... მაშინ მიიქცეს იგინი იერუსალემად ... მისგან, რომელსა ჰქჳან ზეთის ხილთაჲ, რომელ არს მახლობელ იერუსალემს, ვითარ შაბათის გზაჲ...“ 1 r—2 v.

წყდება: „... უწყით, რამეთუ ყოველი ... კუნესის და ელმის ... და არა ესოდენ ხოლო ... ნაყოფი სულისაჲ ...ითა შ̃ნა ჩ̃ნთა...“

შენიშვნა: ფრაგმენტის ნაწილი იხ. № 1895-ის ქვეშ.

1893 დ

სიტყვა გულისთქმისათვის. XII—XIII

1 ფ.; 24×14,5; ეტრატი; ნუსხური; ძალზე დაზიანებული, კიდეები შემოხეული, შუაგული ამოგლეჯილი. [XII—XIII ს.].

[სიტყვა გულისთქმისათვის] „... თ̃ქნი წინაშე კაცთა, რათა იხილნენ საქმენი კეთილნი და ადიდე... მამ̃სა თ̃ქნსა ზ̃ცთ...“ 1 r—v.

წყდება: „... და ქებულებაჲ ღმრთისა მიერ, ვიდრეღა ბოროტად ქცევითა ქო... განთქმულებასა, რამეთუ ო̃რი და მაცხო[ვარი]...“

1893 ე

2 ფ.; 15×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; ეტრატი დასვრილი და დაზიანებულია; [XI ს.].

«საძიებელი». „... იე. ივლიტაჲსი და კ̃ესი.
ივ. ანტიოხოსისა, კ̃ესი და ივლიტაჲსი.
იზ. მარინა მოწამისაჲ... "1 r—2 v.

წყდება: „... ოკდომბერსა ლა დღე. საძიებელი.
ა. არეთაჲსი და მისთანათა.
ბ. ანანია ეპისკოპოზისა მოწამისა.
გ. ვიგტორ და სტეფანიდოჲსი.
დ. დანიელ წ̃მტყუელისაჲ..."

1894

ოთხთავი. XVI

10 ფ.; 20,5×18; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; ეტრატი, ძალზე დაზიანებული, დაშლილი და გაშავებულია ნესტისაგან; ტექსტი მრავალ ადგილას გადასულია ცუდად იკითხება; პალიმფსესტი, ძველი ტექსტი—ასომთავრული და ნუსხური [XVI ს.].

[ოთხთავი] „... გფარვიდეს შ̃ნ, ამისთჳსცა შობილსა მას წმიდა და ძე მაღლისა ეწოდოს მას..." ლ. 1. 35. 1 r—10 v.

წყდება: „... მიუგეს მსახურთა მათ და ჰ̃ქს: არა საღა ვინ იტყოდა კაცი ესრეთ ვითარ კაცი..." ი. 7. 46.

1895

საკითხავები. X—XI

9 ფ.; 18,5×16; ეტრატი; ფრაგმენტი: დაფურცლული: ნუსხური, სათაურები ასომთავრულით; ძალზე დაზიანებული, ეტრატის შუაგული ამოგლეჯილია: 3—9 ფ.ფ.; უკანასკნელი ფურცელი გაცხოველებულია; ტექსტი ცუდად იკითხება; [X—XI ს.].

[საკითხავები] „... ნათესავთა შ̃ნთა ... შ̃ნ კელთა ჩემთა მღდელთმოძღუართა რაჲ გიქმნის. ჰრქუა მას ი̃ჳ: მეუფებაჲ ჩემი არა არს ამის სოფლისაგანი..." 1 r—9 v.

წყდება: „...გუამი შ̃ი დადვეს ახალსა საფლავსა და ნიად ცისკარსა მაგდანიელმან და ს̃ხთა მათ დედათა მის თანა მოიღეს ნელსაცხებელი..." 9 v.

შენიშვნა: 1. ფრაგმენტის უკანასკნელი ფურცელი გაცხოველებულია.
2. ფრაგმენტის ნაწილი იხ. №—1893 გ-ს ქვეშ.

1896

საგალობლები. XIV—XV

9 ფ.; 18,5×13,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; დაზიანებულია: 7—9 ფ.ფ.; პალიმფსესტი—ასომთავრული და ნუსხური; ასომთავრულია: 5, 8—9 ფ.ფ.; ნუსხურია: 1—4, 6—7 ფ.ფ.; [XIV—XV ს.].

[საგალობლები] „... ბელო ქ̃ს შობისა. გ̃ხნ განყოფილთა შეერთებაო. გ̃ხნ დამჭსნელო მტერობისაო...“ 1 r—9 v.

წ ყ დ ე ბ ა. „...მგლოვარებაჲ დედათა მათ გარდაიცვალა მსწრაფლ დიდად სიხარულად, რაჟამს იხილეს აღდგომილი უფალი და ცვეს და თ̃ყნი სცეს და ღაღადებით იტყოდეს...“.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: ტექსტი შეიცავს: „გალობანი აღდგომისანი“ 2 r—6 v, და „გალობანი ღ̃ისმშობლისანი“. 6 r—9 v.

1897 ა

ლოცვანი. XIV—XV

10 ფ.; 13,5×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; პირველი და უკანასკნელი გვერდი ცუდად იკითხება; [XIV—XV ს.].

[ლოცვანი] „...და ღირს ვიქმენით უკუდავთა მათ ზეცისა კეთილთა შ̃ნდა. დიდებასა შევსწირავთ, [მა]მისა ძისა და წ̃მიდისა სულისა აწ̃, მარადის...“ 1 r—10 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „...მაოტებელ ეშმაკთა მო ...წინაღმდგომთა ...მივახლებული... ...ძალთა...“

1897 ბ

საეკლესიო კალენდარი. XIV—XV

4 ფ.; 12,5×10; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; ეტრატი მუქი ყავისფერი, გასვრილი, ცუდად იკითხება. (XIV—XV ს.].

[საეკლესიო კალენდარი] „... ა ერთი, ბ ორი, გ სამი, დ ოთხი, ე ხუთი, ვ ექსი, ზ შვიდი, ჱ რვა, თ ცხრა, ი ათი, კ ოცი...“ 1 r—4 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... თ̃ა აგჳსტოსა აქუს დღე ლ̃ა. დღეთა აქუს ჟამი იბ̃, ღამითა ჟამი იბ̃... [ფე]რისა ცაელებაჲ უფლისა ჩ̃ნისა... 4 v.

1898

კურთხევანი. XV—XVI

6 ფ.; 14×12,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; ადგილები ცუდად იკითხება; [XV—XVI ს.].

[კურთხევანი] „... ცოდვისათჳს კ̃დ ... მისცე ... კაცთა მოყვარებისათჳს შ̃სა, განაუსუ[ე]ნე სულსა მონისა შ̃ნისასა...“ 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ნუგეშინის ცემდით და რჩუათ ...თა გაონებითა განაძლიერდით...“ 6 v.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: ტექსტს ახასიათებს ამეტობა.

1899

საკითხავები. XIII—XIV

4 ფ.; 16×13,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; მეოთხე ფურცელი დამწვარი და დაგლეჯილია; [XIII—XIV ს.].

[საკითხავები] „... [მო]გიყვანე თ᾽ქნ ქუეყანასა იერუსალემისასა, და სცნათ, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქ᾽ნი...“ 1 r.

წყდება: „... ფა ვიდრე იგი მოვიღოდეს, ამას ოდენ სიტყუასა ეტყოდეს მო...“ 4 v.

1900 ა

კურთხევანი. XIV—XV

4 ფ.; 11,5×9; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით; ეტრატი გასვრილია, ადგილები ცუდად იკითხება; [XIV—XV ს.].

[კურთხევანი] „... შემოავლოს ჯ᾽რი და განუცვალოს გჯრგჯნი და თქუას მღუდელმან: მშჳდობაჲ ყოველთა თავნი ჩნ᾽ნი უფალსა მოუდრიკნეთ...“ 1 r.

წყდება: „... ამისსა შემდგომად მ᾽ღ მოიღოს სასმელი...“ 4 v.

1900 ბ

საგალობლები. XIII—XIV

4 ფ.; 14×10; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ნაწერი ასომთავრული არ იკითხება; [XIII—XIV ს.].

[საგალობლები] „... ნებ᾽ლთა. და ღირს ყვენ ხილვად შენდა. მეოხებითა წმიდათა შენთა მარტჳლთაჲთა...“ 1 r.

წყდება: „... საყოფელთა მათ საყუარელთა, რომელნი გამოირჩევიან და შეივედრენ მონანი შენნი მრავალ მო...“ 4 v.

1900 გ

დავითნი. XV

2 ფ.; 13×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, მთავრული ასოები სინგურით: ტექსტი სულ გადასულია, იკითხება მხოლოდ რამდენიმე სიტყვა; [XV ს.].

[დავითნი] „... რაოდენ გზის...“ 1 v.

„უკუმცა ... ესმინა ჩ᾽ი...“ 2 r.

1900 დ

ლოცვანი. XV—XVI

1 ფ.; 11×11; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; ქვემო კიდე მოხეული; პალიმფსესტი ძველი ნაწერი, ნუსხური ადგილ-ადგილ იკითხება; [XV—XVI ს.].

[ლოცვანი] „... უწ̃ყნი ჩემნიცა ესე საქმენი, ნუ მომიძაგებ და ნუცა პირსა შენსა გარე მიაქცევ ჩემგან, არამედ შემინდევნ მე ყოველნი შეცოდებანი ჩემნი...“ 1 r—v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... მე ამას მივსცემდე სარწმუნუებითგან მტკიცებული შენსა გამოუთქუმელსა კაცთმოყუარებასა და თჳთ ვითარცა მონაჲ ცოდვისა გამოუცდელ ვპოუ...“ 1 v.

1900 ე

კონდაკი. XIV—XV

2 ფ.; ეტრატი; ფრაგმენტი: ნუსხური, მთავრული ასოები და დასაწყისები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[კონდაკი] „...ეგრეთვე სასუმელი შემდგომად სერობისა მეტყუელმან...“ 1 r—2 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა და გამოგვიჩნდა ჩუენ...“

1900 ვ

საკითხავები. X

1 ფ.; 14×11,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური; პირველი გვერდი გასვრილია, არ იკითხება; [X ს.].

[საკითხავები] „... რა ჟამს რტონი მისნი და ჩჩუ... გამოვალნ ... რათა იხილო არნ ზაფხ...“ 1 r.

1900 ზ

საგალობლები. XIV—XV

2 ფ.; 12,5×10,5; ეტრატი; ფრაგმენტი; ნუსხური, დასაწყისები და მთავრული ასოები სინგურით; [XIV—XV ს.].

[საგალობლები] „... და არცა ერთი ბრალი სიკუდილისა უპოეს...“ 1 r—2 v.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ვითა საშოთა შენთა გამოჩნდა მზე...“

1990 ℣

საგალობლები. XIV—XV

1 ფ.; 14×12; ეტრატი; ფრაგმენტი; დიდი ზომის ფურცლის ნაგლეჯი; ნუსხური, დასაწყისები სინგურით; პალიმფსესტი, თავდაპირველი ნაწერი ასომთავრული არ იკითხება; [XVI—XVI ს.].

[საგალობლები] „... დაბადებულნი განანათლენ კაცთმოყუარე, ამისთჳსცა განსცხრების ყოველი...“ 1 r—v.

წყდება: „... მკუდრეთით აღდგომისა შენისათჳს. მრავლ... ქრისტე ღმერთო დიდებაჲ შენდა...“

1901

სპარსული ტექსტი

1902

სპარსული ტექსტი

1903

სომხური ტექსტი

1904

სპარსული ტექსტი

1905

რუსული ტექსტი

1906

რუსული ტექსტი

1907

მონტესკიე—გულისჴმისყოფისათვის სჳლტთასა. 1840

139 ფ.; 33×21,5; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; თავბოლონაკლული; მთარგმნელი—მეფის ძე დავით (ბატონიშვილი); გადამწერი—გრიგოლ წერეთელი (136 r) 1840 წ. (135 r), დაუწერელია 136 v—138 r; 139 r.

[გულისყოფისათვის სჳლტთასა] „... წიგნი დ. თავი ზ. ვაჭრობაჲ არღარა შეართმიდა ენებასა კონსტიტუციასა მათსა და არცაღა წარწყმენდნენ

იგინი საკუთარსა სარგებლობასა თჳსსა.—თავი ზ. თუ ვითართა შემთხვევათა შინა საკუთარნი ესე წესდებულებანი სარგებელ იქმნებიან...“ 1 r—136 r.

წყდება: „... თავი მეათე, სისუსტისათჳს მეზობელთა სახელმწიფოსათა. ოდეს რომელსამე სახელმწიფოსა ჟამის მეზობელი დაახლოვებული დაცემისადმი, უხამს არს მისწრაფებაჲ დაცემისა მისისა. რაჲ უმჯობეს სახელმწიფოჲსა, ვითარცა ყოლაჲ ესე ვითარისა მეზობელისა, რომელიცა იტჳირთევდის ყოველსა ჭირსა მისთანა. და იშვიათ შეიმთხვევის, რომელ დაპყრობითა ესე ვითარისა სახელმწიფოჲსათა განმრავლებულ იქმნეს ძალი ნივთიერებითი, რაოდენ წარწყმდების ძალი შესმენილებითი...“ 136 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი შეიცავს მონტესკიეს თხზულების პირველ ნაწილს. მეორე ნაწილი, გრიგოლ წერეთლისეე გადაწერილი იხილე H—1424 ნომრის ქვეშ.

2. ტექსტი იწყება მეოთხე წიგნის მეშვიდე თავიდან.

3. დართული აქვს მეექვსე თავის საძიებელი (138 v).

4. სქოლიოებში ავტორის შენიშვნებთან ერთად მთარგნელის (დავით ბატონიშვილის) შენიშვნებიც არის.

ანდერძი (გადამწერისა): „ჸდ ნანვარსა გავათავე გადმოჯღნვა ამა თ-ის წიგნის მონტესკუსა, ჩემის ხელით, კნიაზ გრიგოლ წერეთელი. ამაღამ შევათავებ ორმოცდა მეათცამეტეს წელს. ჩყმ წელს“.

მინაწერი: 139 v.

1908

ლათინური ტექსტი

1909

ბარამ-გულანდამიანი. 1813

122 ფ.; 21×16; მოლურჯო ქაღალდი; ტყავგადაკრული ტყიფრული მუყაოს ყდა; მხედრული, დასწყისები სინგურით; დაზიანებულია: 2, 4 ფ.ფ.; დაუწერილია: 1 v—4 r; ყდა ჭიანჭაჭამი; გადამწერი—ერევნელი არუთინას შვილი სიმონაშვილი გივურქა, (120 r); გადაიწერა 1813 წ. (120 v).

„კარი პირველი ბარამისა გულანდამისა პარსულისაგან გადმოთარგმნული ბრძანებითა ქართველთა მეფის ვახტანგისათა.—იყო ქვეყანასა ურუმელთასა ხელმწიფე ქიშვარ სახელოვანი, ულტებელი, მორჩმული და სიმდიდრისაგან გალაღებული...“ 5 r—120 r.

შენიშვნა: სათაურს წინ უსწრებს: „მოგახსენოთ თქმული, თქმული (!) და გაგონილი ბარამისა მიჯნური გულანდამისა პარსულისაგანი. წელსა **ჩყიგ**, 1813-სი, თიბათვის ც-ში“. 5 r.

ანდერძი: „კურთხეულ იყოს ენიც ამისთანა, თუ სხვა რიგი ანბე[ბი]ს წიგნები ნახოს და გადაწეროს და იმაზე იჭირნახულოს. თუ ცოცხალი იყოს, ღმერთმა ადღეგრძელოს, თუმც მკვდარი—ღმერთმა აცხონოს. ამას მეტი არა ეჭ[ი]რებაჩა. დაიწერა ჴელთა ჩემთა ერევნელი არუთინას შვილის სიმონაშვილი გივურქას. დაწერილა

მეტნაკლები, შემინდეთ. აღიწერა ქ"ეს ფა. წელსა ჩყიგ—1813, რომელიც წაიკითხოთ და შეიტყოთ, უკანვე პატრონს უბოძეთ". 120 r—v.

მინაწერები: 1 r, 4 v, 120 v, 121 r—v, 122 v.

1910

პეტრე მკაწვრელისა და ალაჯორისათვის. XIX

4 ფ.; 21,5×16,5; მოლურჯო ქაღალდი; უყდო; მხედრული; თავბოლონაკლული; [XIX ს.].

[პეტრე მკაწვრელისა და ალაჯორისათვის] „...გან განძვინებულმან რქუა და მარიამცა. მაშინ განძვინდაცა დედოფალი და უბრძანა პრეპოზიტთა და იკდიკოსთა თვისთა და გარდამოითრიეს პატრიაქი და განაძეს..." 1 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... ხოლო ღ"უთივ განხმობილმან მიქელ უპყრა სახელსა მისსა და შთამოზიდა ძლიერად და გამოათრია ქვეყანად და დაკვეთა და დასცა ქვითა მით, რომელი აქუნდა ქუდსა შინა მისსა და განტვინნა უმღრთო..." 4 v.

1911

სპარსული ტექსტი

1912

საგალობლები (ფოტოპირები) 1922

I—IV+8 ფ.; 21×17; ფოტო ქაღალდი; ფოტოპირები (აკინძული); მუყაოს ლურჯი ყდა; ნუსხური, დასწყისები ასომთავრულით; 1922 (4 r).

„[საგალობლები] ... ქმნეს გ"რგნსა ქ"ეს მიერ მჭსნელისა ჩ"ნისა და აწ სენი იგი [იქ]ურნების მათ მ"რ და ყოველთა მორწმუნეთა ეხარების..." 1 r—8 r.

წ ყ დ ე ბ ა: „... წარგიყვანა შენ ზაკვით მონამან სიცრუისამან ღირსო, და ... წინაშე ღმრთის მო...ისა და სულთა განმხრწნელი..."

შენიშვნა: 1. ფოტოპირებს წინ უძღვის აკად. კ. კეკელიძისა და პროფ. დ. გორდეევის შენიშვნები. 1 r– IV r.

2. ყდაზე წერია: ა. „ქართულ ეტრატზე დაწერილი ხელნაწერის 2 ფრაგმენტის 8 ფოტოგრაფიული სურათი, რომელიც საგალობელს შეიცავს, დ. პ. გორდეევისა და პროფ. კ. კეკელიძის შენიშვნებით".

ბ. „მიქაელ მოდრეკილის კრებულიდან ორი ფრაგმენტი, რვა ფოტოგრაფიულ სურათად".

1913

თუშური ლექსები (კრებული). XIX—XX

124 ფ.; 22×18; ქაღალდი, ექვს ცალკე რვეულად აკინძული; უყდო; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შემკრები—ივანე ბუქურაული; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„თუშის ქალი.—თუშის ქალმა სთქვა: შევირთავ
ბასრის ხმლის ამომღებელსა...“ 91 ტექსტი. 1 r—124 r.

შენიშვნა: 1. მასალები გამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“ (ტ. II, განყ. 5).

2. ნაბეჭდი მასალების განრიგი არ მისდევს ხელნაწერს, მაგრამ მასალა დაბეჭდილია სრულად.

3. ხელნაწერს დართული აქვს ჩამწერის მრავალი შენიშვნა (გახსნა გეოგრაფიულ და საკუთარ სახელებისა, ლექსების შინაარსის განმარტება და სხვა). ზოგი შენიშვნა ფანქრით არის წაშლილი და არ დაბეჭდილა.

4. დაბეჭდილ მასალას დაერთო ტექსტი № 22-ის ორი ვარიანტი, რომელიც ხელნაწერში არ არის (ძვ. საქ., ტ. II, განყ. 5, გვ. 63).

1914

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

73 ფ., 22×18, ქაღალდი, რვეულად აკინძული; უყდრო; მეედრული; შეკრების ადგილი:—ქართლი; შემკრები—თედო რახიკაშვილი; [XIX—XX ს.]; დაუწერელია ფ.ფ. 19 v, 20 r, 39 r—v.

„რუსთველმა სთქვა: ამ ჩემს სიტყვას
ასე ვიტყვი, ძირს არ დავცემ,
კაცმა კაცი ჩემთან მოჰკლას,
ღმერთს ვიმოწმებ, არსად გავცემ...“ 367 ტექსტი. 1 r—73 v.

შენიშვნა: 1. მასალა გამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“ (III ტომი, განყ. 2).

2. არ დაბეჭდილა ორი ლექსი ა. „რუსთ ხმაწიფე და ხოსტარი
ორივე თავადებია...“ (43 v).

ბ. „მაღლა მაღალსა მთაზედა
სისხლისა გუბე მდგარიყო... (49 v).

გ. „ყველა ზეპილი აყვავდა
შენ რაღასა იქ კიტრიკო...“ (73 r)

დ. „ქალო, კრულო გეხვეწები
წელიწადი გამოგსვლია...“ (73 v).

3. ხელნაწერს ე. თაყაიშვილის ხელით (წითელი მელნით) გაკეთებული აქვს სათვალავი, რომელიც მიგვითითებს ტექსტის შესაბამ ნომერზე დაბეჭდილ მასალებში. სათვალავი ერთია თ. რახიკაშვილის მიერ ქართლში ჩაწერილ ყველა მასალისათვის, იხ. №№ H 1915, H 1916, H 1917, H 1918, H 1919.

1915

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

ფ. 21×18; ქაღალდი რვეულად აკინძული, უყდრო; მხედრული; შეკრების ადგილი—ქართლი; შემკრები—თედო რახიკაშვილი; [XIX—XX ს.]; დაუწერელია—78 ფ.

„თამარ ქალი ქალია,
სიტყვის ქამანდარია...“ 318 ლექსი. 1 r—77 v.

შენიშვნა: 1. მასალა გამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“ (ტ. III, განყ. 2), არ დაბეჭდილა შემდეგი ლექსები:

ა. „მე რო საჭმე მომივიდა
ის არ მოსვლია სხვასაო...“ (14 v)

ბ. „სადილმა სამზარეულმა
ღონე ნამგალზე დაყარა...“ (20 v)

გ. „ტყიდან გამორბის ნადირი,
ფეხი აქვს ტალახიანი...“ (40 r)

დ. „ურემო, ფერხო მაღალო,
ხუნდი გიყრია გიშლისა...“ (42 v)

ე. „ჰერი, ბიჭო მუხრანელო,
ვისა სთხოვდი მუქარასა...“ (64 r)

ვ. „გასათხოვარი ქალი ვარ,
ღობეზედ დავილაჯები...“ (76 r)

ზ. „დედაჩემი მეუბნება
შვილო, რად არ ირთავ ქალსა...“ (76v).

2. ამ ხელნაწერის დასაწყისი იხ. H—1914.

1916

ხალხური ლექსები (კრებული). 1886—1910

34 ფ.; 22×18; ქაღალდი; რვეულად აკინძული; უყდო; მხედრული; შეკრების ადგილი—ქართლი; შემკრები—თედო რაზიკაშვილი; 1886—1910 წ.წ.; ქართლი.

„ლიახვივით ავდიდდები,
მეჯუდასავით დავშრები...“ 275 ტექსტი. 1 r—77 v.

შენიშვნა: 1. მასალა ვამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“ (ტ. III, განყ. II). არ დაბეჭდილა ხუთი ლექსი:

ა. „თითის თითი სტკიოდა,
წუნა გაშავებიაო...“ (5 v)

ბ. „შორით მესმა ქება შენი,
უცხო თემსა მოამბესა...“ (15 r)

გ. „ქალო, შენი ეგ მიყვარდა
ეხო-ეხო სიარული“ (31 v)

დ. „ქალმა აიღო ქვა დამცხო,
რა გულმა გააბედინა...“ (43 r)

ე. „მაღლა იხვი მოფრინავდა,
ბოლო გაშლილი ბუღბული...“ (34 r).

2. ამ ხელნაწერის დასაწყისი იხ. H. 1914, 1915.

1917

ხალხური ლექსები (კრებული) XIX—XX

45 ფ.; 22×18; ქაღალდი; რვეულად აკინძული; უყდო; მხედრული; შეკრების ადგილი—ქართლი; შემკრები—თედო რაზიკაშვილი; [XIX—XX ს.].

„ახალი ლექსი გამოვთქვათ
ახალ ხელმწიფის ხელშია...“ 203 ტექსტი. 1 r—44 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. მასალა გამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“ (ტ. III, გვ. II), არ დაბეჭდილა შემდეგი ლექსები:

ა. „ქალი ქმრის დაწუნებული
სამშობლოს მიშავდებოდა...“ (4 r)

ბ. „სიცხეობა ჩამოვარდა,
გაიპრა სომხების ყანა...“ (11 r)

გ. „მე რომ რძალი მოვიყვანე...“ (13 r)

დ. „დალოცვილმა ხელმწიფემა
ეს რა საქმე მოიგონა..“ (13 r)

ე. „კობლიაანთ ქორწილი ქნეს,
დაკლეს ხარი ადიბლური...“ (13 v)

ვ. „ხორეშანა, ხორეშანა...“ (13 v)

ზ. „აპრილი აპრიპარტიო,
თებერვალი და მარტიო...“ (13 v)

თ. „ჩემ მტერსამც გაჰბოზებია
თავის ალალი დედაო...“ (15 r)

ი. „ერთხელ მეც ვიყავ მეცხვარე,
ცხვარი გავშალე ლელოსა...“ (15 v)

ია. „ჩიტის ბოლოს რქასა
ჩიტი მოეხარშა“ (19 v)

იბ. „დედა ... ორეხელო...“ 20 v

იბ. №№ 121—124, 128—130, 135, 137, 138, 142, 143, 147, 152, 153, 160, 161, 166, 167, 174, 176, 177, 182.

შაირები:

იგ. „ალექსანდე პოპოლიკო,
შენი საქმე როგორ იყო...“ (44 v)

2. ხელნაწერი შეიცავს შემდეგ ცნობებს მთქმელების და ჩაწერის ადგილის შესახებ: ტექსტი № 164, 165—„პეტრო საათაშვილი, მაწყვეთ სოფლის სკოლისა“. (26 v)
№ 169—„არბოელი გლეხი ხატიკაცისაგან გაგონილი“. (28 v)
№ 170—„ჩაწერილი მღ. დავით კავკასიძის მიერ“. (30 r)
№ 173, 174—„ვანო მეზრიშვილი, სოფ. პატარა გარე-ჯვარი“ (30 v)
№ 195, 200 „სოლომონ გულიშვილი ს. ქიწისი 1886 წელი“. (42 v)
№ 201—„ეს ვარიანტი გადმოვიწერე პატივცემულ მღვდლის მამა დავით კავკასიძის რვეულიდან: ს. გორიჯვარშია. ს. გორიჯვარშია ჩეწერილი“. (43 r).
3. ხელნაწერის დასაწყისი იხ. H 1914, 1915, 1916.

1918

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

14 ფ.; 22×18; ქაღალდი; აკინძული; უყდო; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—ქართლი; შემკრები—თედო რახიკაშვილი.

„რას ვაქნევ შავწვებ, ნაწრეტსა,
მინდორსა ბალახიანსა და
წითელი შუშის დამცველი
უნდა ვწუავდე წივასა ტალახიანსა...“ 88 ტექსტი. 1r—14 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. ტექსტები გამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“ (ტ. III, განყ. II). არ დაბეჭდილა ორი ლექსი: ა. „მე ჯავახეთს რა მიშავდა...“ № 52 (8 r);
ბ. „ყოველდ წმინდა ღვთისმშობელო...“ № 62 (10 r).

2. ხელნაწერის დასაწყისი იხ.: H 1914—1917.

1919

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

22 ფ.; 22×18; ქაღალდი; აკინძული; უყდო; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—ქართლი; შემკრები—თედო რახიკაშვილი; დაუწერელია ფ.ფ.: 16, 22.

„შაირები და ლექსები
სულ ახლა მომაგონდაო,
თქვენებურ ქალთან მივედი,
ლოგინზე გამიგორდაო...“ [117 ტექსტი, 1 r—21 v].

შენიშვნა: 1. ლექსები გამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“ (ტ. III, განყ. II), არ დაბეჭდილა 4 შაირი №№ 18, 30, 102, 111.

2. ხელნაწერის დასაწყისი იხ. H 1914—1918.

1920

ხალხური ლექსები (კრებული). 1889

50 ფ. 23×18; ქაღალდი; რვეულად აკინძული; უყდო; მხედრული; 1889 წ.; შეკრების ადგილი—ქართლი; შემკრები—თედო რახიკაშვილი; დაუწერელია ფ. 20; ხელნაწერი თითქმის მთლიანად ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ელი ელამდა, ზღვა ბიბინებდა,
ზღვისა კიდესა კარავი იდგა...“ 183 ტექსტი. 1 r—50 v.

შენიშვნა: 1. მასალა გამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“. (ტ. III, განყ. 2).

2. დაბეჭდილ მასალის განრიგი ზოგჯერ არ მიყვება ხელნაწერს, მაგრამ მასალა დაბეჭდილია სრულად.

1921

ხალხური ზღაპრები და არაკები (კრებული). XIX—XX

270 ფ.; 22×17; ქაღალდი; 10 რვეულად აკინძული; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შემკრები—[მელიტონ კილენჯყერიძე]; დაუწერელია ფ.ფ.: 80, 82 v, 260—270.

1. „შავი მზე და მთვარე თეიმურაზები.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა! იყვნენ ცოლქმარი, ჰყავდათ ერთი შავი ცხენი...“ 1 r—11 r.

2. „ზიკვატერა და მიკვატერა.—იყო ერთი უშვილო ხელმწიფე...“ 11 r—15 v.

3. „ლევანი და დევები.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი დედაკაცი, ჰყავდა ორი ვაჟი და ერთი ქალი...“ 15 v—24 r.

4. „დავით დათულაშვილი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი ხელმწიფე. ჰყავდა სამი ქალი და ერთი ვაჟი...“ 24 r—29 r.

5. „ვაშლიშვილი.—ერთს დიდებულს მეფეს ერთი ქალი ჰყავდა...“ 29 v—33 r.

6. „ეკლესიის მაშენებელი მეფე და მისი სამი ვაჟი.—ერთს მდიდარს მეფეს ჰყვანდა სამი ვაჟი...“ 33 r—36 v.

7. „დათვ-კაცა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? ერთს უბრალო გლეხს ჰყავდა ისეთი ლამაზი ქალი, რომ მხეცებიც კი ენატრებოდნენ მის ცოლობას...“ 36 v—40 v.

8. „გაუცინებელი ხელმწიფე.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა? იყო ერთი ხელმწიფე, რომელსაც თავის დღეში არ გაეცინა...“ 40 v—43 v.

9. „ავათმყოფი ხელმწიფის შვილები.—ერთს ხელმწიფეს ჰყავდა სამი ვაჟი...“ 44 r—49 r.

10. „სამი ძმა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი მონადირე ღარიბი კაცი, ჰყავდა სამი ვაჟი...“ 49 r—53 r.

11. „საყდრის ამშენებელი მეფე და სამი ვაჟი მისი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა? იყო ერთი მეფე, ჰყავდა სამი ვაჟი...“ 53 r—57 v.

12. „ბერდათუნა.—იყო ერთი ბერდათუნა, კაცი ძლიერ ღონიერი...“ 58 r—60 v.

13. „გლახაკი უშვილო და ეშმაკი.—იყო უშვილო გლახაკი...“ 60 v—63 r.

14. „ნასია.—იყო ერთი ნასია...“ 63 r—65 r.

15. „ხელმწიფე და ორი მისი ვაჟი.—ერთს ხელმწიფეს ჰყავდა ორი ვაჟი...“ 65 v—69 v.

16. „ხელმწიფის შვილი და მგელი.—იყო ერთი ხელმწიფე...“ 70 r—75 v.

17. „ორტკაველი კაცი და ხელმწიფე.—იყვნენ უშვილო ცოლ-ქმარი გლეხები...“ 75 v—78 r.

18. „ბაყაყის ხოკი (სამი ძმა).—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა?...“ 78 r—79 v.

19. „ღვთის შვილი გიორგი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა? იყო ერთი გიორგი ღვთის შვილი...“ 81 r—82 r.

20. „დალაღანა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ცხრა ძმა...“ 83 r—85 v.

21. „კონსტანტინე.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა? იყო ერთი მეფე, უშვილო, მდიდარი და დიდი საბრძანებლის პატრონი...“ 85 v—92 v.

22. „უშვილო ცოლქმარი.—იყო უშვილო ცოლქმარი...“ 92 v—95 r.

23. „ღორის თავი.—იყო უშვილო ცოლქმარი ხელმწიფე...“ 95 r—97 r.

24. „ცხრა ძმა და ცხრა და.—იყო ერთი ხელმწიფე, რომელსაც ჰყავდა ცხრა ვაჟი და ცხრა ქალი...“ 97 r—99 v.

25. „ხეთაგანი და დევთაგანი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი სახელმწიფო, პატარა სივრცით, მაგრამ ძლიერ მდიდარი ბუნებით...“ 99 v—110 v.

26. „სამი ძმა და მზეთუნახავი ქალი.—იყო სამი ძმა, ერთი უცოლო, ორი ცოლიანი...“ 111 r—113 r.

27. „სამი ძმა.—იყო და არა იყო რა, სამი ძმა იყო...“ 113 v—117 r.

28. „ღარიბი ცოლქმარი და მამალი.—იყო ერთი ძლიერ ღარიბი ცოლქმარი...“ 117 r—120 r.

29. „ასის მკვლელი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი მდიდარი სოვდაგარი, ჰყავდა ქალ-ვაჟი...“ 120 r—123 r.

30. „შამაია.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ხელმწიფე უშვილო...“ 123 r—132 r.

31. „ხელმწიფის და მეწისქვილის შვილები.—იყო ერთი მეფე, ჰყავდა ერთი მეწისქვილე...“ 132 v—135 v.

32. „უშვილო ხელმწიფე.—შვილები მშვილდ-ისრებს იწყობენ და სანადიროთ მიდიან...“ 135 v—138 r.

33. „პეტრია და ცქვიტია.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ძლიერ მდიდარი, მაგრამ უშვილო ხელმწიფე კაცია...“ 138 v—145 v.

34. „მეფე და მისი შვილები.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო მეფე, ჰყავდა სამი ვაჟიშვილი...“ 145 v—148 v.

35. „სამი ძმა და ეშმაკი.—იყო და არა იყო რა, იყო სამი ძმა მონადირე...“ 147 v—150 r.

36. „ღარიბი გლეხი და დევები.—იყო ერთი საწყალი გლეხი...“ 150 r—153 r.

37. „გლახა ან ნაცარქექია.—იყო სამი ძმა--ცხვრის მწყემსები...“ 153 r—158 r.

38. „ქვრივი დედა და შვილი.—იყო საწყალი ქვრივი დედა-კაცი...“ 158 r—162 r.

39. „სამი ძმა.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ხელმწიფე...“ 162 v—166 v.

40. „ზღვაში ნაპოვნი.—ერთმა მდიდარმა და უშვილო ვაჭარმა ზღვაში მგზავრობის დროს კალათი დაინახა ზღვაში, მეხელმანდეს გამოატანია, გახსნა, შიგ მშვენიერი ვაჟი ნახა, იშვილა და სასწავლებელში მისცა...“ 167 r—169 v.

41. „ცხრა ძმა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა? იყო ერთი კაცი, ჰყავდა ცხრა ცოლიანი ვაჟიშვილი, ხელობით მონადირე...“ 169 r—174 r.

42. „ალექსი გმირი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი გლახა, ჰყავდა ერთი რაში და დროს სულ იმასთან ატარებდა...“ 174 r—178 v.

43. „დათვიაშვილი.—იყო და არა იყო რა? ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა? იყო ერთი ობოლი და-ძმა, ცხოვრობდენ მუდამ ერთს ქოხში ერთი უდაბურ-ტყის მახლობლად...“ 178 v—183 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

44. „მარჯიხოლი (მერცხალი).—ერთს ქვეყანაში ერთი მეფე იყო, სახელათ შარდენი...“ 183 v—189 r.

45. „ხელმწიფის ცოლი და მოსამსახურე—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა? მთელ დედამიწაზე იყო ერთი ცოლქმარი...“ 189 r—192 v.

46. „გლეხის შვილი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი უშვილო ცოლქმარი—გლეხები...“ 192 v—195 r.

47. „დედაბრის შვილი და ურიის ბეგუედი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი დედაბერი, ჰყავდა ერთი ვაჟი...“ 195 r—197 r.

48. „ხელმწიფის ცოლი.—

შენიშვნა: ზღაპრის ტექსტის მაგიერ მოცემულია სიუჟეტის მთავარი მომენტები სხვა ვარიანტებთან შედარებით.

49. „თვალმაქცი ოსტატი და შაგირდი.—იყო ერთი ღარიბი გლეხი და ერთი ვაჟიშვილი ჰყავდა...“ 198 v—200 v.

50. „ქაჩალი.—იყო ერთი ძლიერ მდიდარი კაცი...“ 200 v—209 r.

51. „და-ძმა.—იყო ერთი ბერიკაცი, ჰყავდა მოხუცივე ცოლი...“ 209 v—212 r.

52. „სამი ძმა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი მეფე, ჰყავდა სამი ვაჟი...“ 212 r—215 r.

53. „გლეხის შვილი და მღვდელი.—იყვნენ ძლიერ ღარიბნი ცოლქმარნი...“ 215 v—217 v.

54. „მეფის ქალი და მზის დედა.—იყო ერთი მეფე...“ 217 v—221 v.

55. „ხოკიანი ბაყაყი მზეთუნახავი.—იყო სამი ძმა...“ 221 v—224 v.

56. „ქმარი და კუტი ცოლი.—იყო ერთი გლეხი, ჰყავდა კუტი ცოლი“... 225 r—227 v.

57. „სამი ძმა.—ცხოვრობდა სამი ძმა...“ 227 r—229 v.

58. „მდიდარი და ღარიბი.—მდიდარი და გლახა მოდიოდნენ გზაში...“ 229 v—232 r.

59. „ქვრივი დედაკაცის ვაჟი-გმირი.—იყო ერთი ქვრივი დედაკაცი, ჰყავდა ერთი ვაჟი...“ 232 r—239 r.

60. „ვაშლყვითელი. იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა? იყო ერთი ქალბატონი, რომელსაც ჰყავდა მოახლე ქალი...“ 239 r—244 r.

61. „ხელმწიფე მონადირე.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო ერთი ხელმწიფე, რომელსაც ერთი მონადირე ჰყავდა, სახელათ ალექსანდრე...“ 244 r—248 r.

62. „ხელმწიფის და ვეზირის შვილები.—იყო ერთი ხელმწიფე, ჰყავდა ვეზირი...“ 248 r—255 r.

63. „ამირანი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? ერთს ყრუ სოფელში ცხოვრობდენ ცოლქმარი, რომელნიც დიდ სიღარიბეში ატარებდნენ თავისს სიცოცხლეს...“ 255 r—260 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი შეიცავს შემდეგ ცნობებს მთქმელებისა და ჩაწერის ადგილის შესახებ:

№ 1—ჩაწერილია იმერეთში მან. კუპატაძისგან.
№ 2—ჩაწერილია სამურზაყანოში ნენეტარეოზ ჩარგეიშვილისაგან 1911 წელს.
№ 3—იოსებ მინდორის ნათქვამი 1890 წელს.
№ 4—ჩაწერილი სოფ. საბანოში სიმ. კუპატაძის სიტყვით. (შორაპნის მაზრა).
№ 5—სოფ. ჩხარში ჩაწერილი. (შორაპნის მაზრა).
№ 6—ჩაწერილია სოფ. ჩხარში, შორაპნის მაზრაში გრ. რობაქიძისაგან ლავრენტი ვერულაშვილის ნათქვამი 1895 წ.
№ 7—ჩაწ. ოკრიბაში, ს. სანჩერეში.
№ 8—ოკრიბაში ნათქვამი პ. მოდებაძისაგან.
№ 9—ჩაწერილია სანჩერეში შორაპნ. მაზრაში.
№ 10—ჩაწერილია შორაპნის მაზრაში, სოფ. სანჩერეში.
№ 11—ჩაწერილია ოკრიბაში ნესტორ იამანაძისაგან.
№ 12—ესეც ოკრიბაშია ჩაწერილი.
№ 13—ჩაწერილია ქუთაისის მაზრაში, სოფ. ფარცხნაყანებში ვლ. ტყეშელაშვილის სიტყვით.
№ 14—ჩაწერილი ქუთ. მაზრაში, ს. ვკალითს, გლახუა ხუსკივაძის სიტყვით.
№ 15—ჩაწერილია შორაპნის მაზრაში.
№ 16—ჩაწერილი ქუთ. მაზრაში, სოფ. სვირში ალექსი ცხადაძის სიტყვით.
№ 17—ჩაწერილია სოფ. მაღლაკს, ქუთ. მაზრაში. ვლ. ტყეშელაშვილის სიტყვით.
№ 19—ჩაწერილია რაჭაში თეოფანე კვიკვიძის სიტყვით.
№ 20—ჩაწერილი შორაპნის მაზრაში, ს. ალისუბანი.
№ 21—ჩაწერილია შორაპნის მაზრაში.
№ 22—ჩაწერილია შორაპნის მაზრაში.
№ 23—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში.
№ 24—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში.
№ 25—ჩაწერილია ქუთაისის მაზრაში, სოფ. ვანს.
№ 26—ჩაწერილია მთიულეთში.
№ 27—ჩაწერილია ქუთ. მაზრაში, ვანში.
№ 29—ჩაწერ. შორაპნის მაზრაში.
№ 30—ჩაწერ. გურიაში.
№ 31—ჩაწერ. შორაპნის მაზრაში, სოფ. თერჯოლაში.
№ 32—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში. ს. ჯაგაბში.
№ 34—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში.
№ 35—ჩაწერ. შორაპნის მაზრაში.
№ 37—ჩაწერ. გურიაში.
№ 38—ჩაწერ. გურიაში.
№ 39—ჩაწერ. ს. უხუთში, ქუთ. მაზრაში.
№ 40—ჩაწერ იქვე.
№ 41—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში, სოფ. უხუთში.
№ 42—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში, სოფ. უხუთში.
№ 43—ჩაწერილ. ს. სვირში, ქუთ. მაზრაში.
№ 44—ჩაწერ. სამეგრელოში.
№ 45—ჩაწერ. ქუთ. მაზრ., ოკრიბაში.
№ 46—ჩაწერ. შორაპნ. მაზრაში, ს. შროშაში.

№ 47—ჩაწერ. შორაპან. მაზრ., სოფ. ჯგილათში.
№ 48—ჩაწერილია რაჭაში.
№ 49—ჩაწერ. შორაპან. მაზრაში, ს. კაცხში.
№ 50—ჩაწერ. შორაპან. მაზრაში, ს. კაცხში.
№ 51—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში.
№ 52—ჩაწერ. შორაპან. მაზრაში, ს. ჯგილათში.
№ 54—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში.
№ 55—ჩაწერ. ქუთ. მაზრ.
№ 56—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში.
№ 57—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში.
№ 58—ჩაწერ. ჩხარში, შორაპან. მაზრაში.
№ 59—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში.
№ 60—ჩაწერ. შორაპან. მაზრ., სოფ. ტაბაკიზში.
№ 61—ჩაწერ. ქუთ. მაზრაში სოფ. ბაშში.
№ 62—ჩაწერ. შორაპან. მაზრ., საჩხერეში.
№ 63—ჩაწერ. ჩოხატაურში, გრ. მეგრელიშვილის მიერ. ნაამბობი ფირან ციცაძისაგან".

2. ხელნაწერს აქვს შიგადაშიგ მცირე კომენტარები და დაკვირვებები ვარიანტების შესახებ.

1922

ხალხური და საოჯახო წამლობა ანუ კარაბადინი. 1909

124 ფ.; 22×17; ქაღალდი; ლურჯი ქაღალდის ყდა; მხედრული; 1909 წ.; შემკრები—ალექსანდრე იაკობის ძე მირაქიშვილი; (I v) გადამწერი—ფეღიქს ალექსანდრეს ძე მირაქიშვილი; (I v) თბილისი; დაუწერელია ფ.ფ.: 24 v, 27 v, 53 v, 67 v, 96 v, 116 v, 117 r—124 v.

„თვალში ნისლი რომ ჰქონდეს, ირმის ტუჩი გაახმე, დანაყე, გასცერი და მასრით თვალში შეაყარე (მორჩებაო)..." 1 r—116 r.

შენიშვნა: ხელნაწერი 9 რვეულისაგან შესდგება.

1923

ზეპირსიტყვიერების ნიმუშების კრებული. XIX—XX

121 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; შემკრები ალექსანდრე იაკობის ძე მირაქოვი (საცავი ფურცელი); დაუწერელია ფ.ფ.: 2, 6—13, 18—20, 42—54, 57 v, 58—61, 62 v—68 v, 72, 75 v—76 v, 78—79, 81 v, 82 v—83 v, 86—88, 90—92. 93 v—95 v, 99—102, 110—121; [XIX—XX ს.].

1—8. „ლოცვები.—უფალო და ღმერთო ჩვენო..." 3 r—5 r.

9—113. „ლოცვა, კურთხევა და კეთილის ნდომა.—ღმერთმა აშენოს შენი ოჯახი..." 14 r—17 v.

114—293. „წყევლა, ლანძღვა და გინება.—ღვთის ცეცხლი..." 21 r—27 v.

294—723. „სიტყვათა მიქცევა.—კბილი გავტეხე..." 28 r—40 v.

724. „ყველაზე ძველი სახელი და გვარები თბილისის ქართველ გრიგორიანები[ს].—გზირ ბეჟოანთი ანუ ბეჟანიანთი..." 41 r—v.

725—729.„ ამპარტავანი კაცის ტრაბახობა.—ცა ქუდად არ მიმაჩნია, დედამიწა ქალამნათ...“ 55 r—57 r.

730. „პასუხი ქალისაგან.—ვაჟო, სად იყავ მანამდი...“ 56 r.

731. „ამიცანას მოგახსენებ უკვირ-მაკვირ საკვირველსა...“ 56 r.

732. „ერთი ქალი (ანუ გოგო), ერთი ვაჟი (ანუ ბიჭი) წყალზედ მიდიანო.—ქალო, კოკა მიღმა დადე და მაკოცნინეო...“ 56 v.

733. „ბანზე ხორბალი გავფინე გასაშრობათაო...“ 56 v.

734. „სანთლის გუთანს ავაშენებ, შიგ შევაბამ ულელს დევსა...“ 57 r.

735—736. „ნეტავი ნატვრა მანატვრა, ეს ნატვრა ამიხდინაო...“ 62 r.

737—824. „ფიცი.—ღვთის წინაშე...“ 69 r—71 v.

825—900. „მუქარა ანუ დაქადნა...“ 73 r—75 r.

901—935. „თხოვნა და მიფერება.—თვალშიც რომ ჩამივარდე, თვალზედ ხელს არ მოვისვამ...“ 77$\frac{1}{2}$r—78 r.

936—966. „მოკითხვა და მოლოცვა...“ 80 r—82 r.

967—1002, 1010—1025 [ცრუმორწმუნეობანი]. „კატასა და ძაღლს რომ აჩუქებენ ვისმეს, კაპიკინს გამოართმევენ წამყვანს, რომ უკან აღარ მოუვადესთ...“ 84 r—85 v, 93 r—98 v.

1003—1009. „სახლის ბარაქა. (ჯავახელების ზნე-ჩვეულებანი).—პურის ცომს (ხაშს) გარეთ არ მისცემენ, ბარაქა გაწყდებაო...“ 89 r—v.

1026—1051. „შელოცვები (აკაკის კრებულიდან).—ლოცვა თვალყვისა, თვალცემულისა...“ 103 r—109 r.

შენიშვნა: სავე ფურცელზე ხელის ბეჭდით არის დაბეჭდილი: „Александр Яковлевич Мираков“.

1924

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

45 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX—XX ს.]. შემკრები—ალექსანდრე იაკობის ძე მირაქიშვილი, დაუწერელია ფ.ფ.: 7—13, 16 v—26 v, 36—39, 42 v—45 v.

„ხ ა ლ ხ უ რ ი ლ ე ქ ს ე ბ ი“:

1. „კაცი ის არის გაირჯეს...“ 1 r.
2. „ღმერთი დიდია, ღარიბო,...“ 1 r.
3. „დედა ობლების დამყრელი...“ 1 r.
4. „კაცი თუ ვარგა, ჯილავი...“ 1 v.
5. „შენ სატიალო, სიკვდილო,...“ 1 v.
6. „ბერი კაცი თვრესო...“ 1 v.
7. „უკუდო ხარი კუდისათვის...“ 2 r.
8. „ამილახვრიანთ ბიჭებსა...“ 2 r.
9. „ზოგიერთსა დედაკაცსა...“ 2 r.
10. „გადავიარე ავჭალა...“ 2 v.
11. „ბიჭნო, ყველასგან დევნილნო...“ 2 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

12. „ჭინჭველს ღმერთი გაუწყრება...“ 2 v.
13. „ერთ სიტყვას ისეთს გასწავლი...“ 3 r.
14. „არასოდეს არ ცხონდება...“ 3 r.
15. „მაღირსა შავი მელანი...“ 3 r—v.
16. „რა ვუთხრა ციციანთ სუფრას...“ 3 v.
17. „ამილახვრიანთ ყმობასა...“ 3 v.
18. „ზოგიერთმა კაცმა იცის...“ 3 v.
19. „თემის გამტეხსა ვაჟკაცსა...“ 4 r.
20. „ვაი, ცუდი ცხენის ყოლასა...“ 4 r.
21. „ავი პატარძლის ყოლასა...“ 4 r.
22. „კაცი ამ ქვეყნით დევნილი...“ 4 v.
22ა. „როსტომ თქვა: დედაკაცსა...“ 4 v.
23. „ორთავ თვალით ბრმა სჯობია...“ 4 v.
24. „კაცი მანამ ცოცხალია...“ 5 r.
25. „სიკვდილი და სიღარიბე...“ 5 r.
26. „რა კაცსაცა ღმერთი სწყალობს...“ 5 r.
27. „კრულია ის მოსამართლე...“ 5 r.
28. „დაეხსენ არმის ჭამასა...“ 5 v.
29. „ამბობენ, ბეწვისა ხიდი...“ 5 v.
30. „წუთისოფლის სტუმრები ვართ...“ 5 v.
31—33. „შელოცვები“ 6 r—v.
„ხალხური ლექსები (ანუ აფორიზმები).
34. „ავი ქალი და კაპასი...“ 14 r.
35. „ღმერთო, ნუ შეჰკრი ვაჟკაცსა...“ 14 r.
36. „წუთისოფლის სტუმრები ვართ...“ 14 r.
37. „სიმდიდრე კაცსა გადარევს...“ 14 v.
38. „ქვეყანა საგარჯილოა...“ 14 v.
39. „კარგი კაცის ჰურ-მარილი...“ 14 v.
40. „ორსავ თვალთ ბრმა სჯობია...“ 14 v.
41. „იცოდე, კუტი სჯობია...“ 15 r.
42. „ხმლით დაკოდილი სჯობია...“ 15 r.
43. „ერის კაცი ბევრითა სჯობს...“ 15 r.
44. „ჭადის ჭამა გირჩევნოდეს...“ 15 r.
45. „ვითა ნაღვლის სმა სჯობია...“ 15 r.
46. „ღმერთო, ნუ შეჰკრი ვაჟკაცსა...“ 15 r.
47. „ცრუ კაცი ამპარტავანი ურჩიხს მოეკიდება...“ 15 r.
48. „ადიდებულა ლიახვი...“ 15 v.
49. „ლამაზი ცოლის პატრონსა...“ 15 v.
50. „მიირთვით და ნურასა სჭამთ...“ 15 v.
51. „ჰინდოეთს ცოლი დავმარხე...“ 15 v.
52. „ჰეი, შენ ჩემო ტომარაო...“ 15 v.
53. „ეკლისა ადგილსა ამოსვლა ეკლისა არის წესია...“ 16 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ხალხური ლექსები. სატრფიალო ლექსები“.

54. „იამან გმობა შობითა...“ 27 r.
55. „მე ბანის ბანად გეძებდი...“ 27 r.
56. „შენი თვალი, ჩემი სარკე...“ 27 v.
57. „იმერეთი დამივლია...“ 27 v.
58. „ქალო, ნეტავი შენი ხმა...“ 27 v.
59. „წყალს გალმა ქალმა ლამაზმა...“ 28 r.
60. „არნახულა შენისთანა...“ 28 r.
61. „ქალმა რომ კოკა აავსო...“ 28 r.
62. „გოგომ რომ ვაშლი მესროლა...“ 28 r.
63. „ლამაზმა თქვა: საყვარელსა...“ 28 r.
64. „გოგო, ისე ლამაზი ხარ...“ 28 r.
65. „ნუ იცინი, ნურც მაცინებ...“ 28 r—v.
66. „ქალო, ეგ რა წამოგიკრავს...“ 28 v.
67. „შაქარზე უფრო ტკბილო...“ 28 v.
68. „ქალმა აიღო ქვა დამკრა...“ 28 v.
69. „ნეტავი ვიყო მე ყარდი...“ 28 v.
70. „აქედანა და შენამდინ...“ 28 v.
71. „ლამაზმა ქალმა დამწყევლა...“ 29 r.
72. „გზა სიარულმა დალია...“ 29 r.
73. „რას მერიდები, გოგონა...“ 29 r.
74. „მინდვრიდან მოხვალ შენ, ქალო,...“ 29 r.
75. „ქალები დაგროვებულან...“ 29 r.
76. „სად მოიცალა ი ღმერთმა...“ 29 r.
77. „საიდან მოხვალ შენ, ქალო,...“ 29 v.
78. „ჩემო ამ სოფლის სიცოცხლევ...“ 29 v.
79. „მაღლიდან გადმოვიხედე...“ 29 v.
80. „წავიდეთ, ბერო, წავიდეთ...“ 29 v.
81. „გოგო, შენ მოღალატესა...“ 29 v.
82. „იარე, ქალო, წავიდეთ...“ 29 v.
83. „პატარა გოგოს ვუყვარდი...“ 29 v.
84. „ქალმა ვაშლი შემომრტყოცნა...“ 29 v.
85. „ნეტაი, გოგო, მე და შენ...“ 30 r.
86. „დასეტყვა წითელი ვაშლი...“ 30 v.
87. „აგრე ტურფად რამ გაგზარდა...“ 30 v.
88. „ვაჟკაცო, ულვაშ კოკობო,...“ 30 v.
89. „საყვარელო, სად მოგნახო...“ 30 v.
90. „ნეტაი, გოგო, დედა შენს...“ 30 v.
91. „ქალო, წითელ კაბაზე...“ 30 v.
92. „პირსახოცს გამოგიგზავნი...“ 31 r.
93. „ეს სოფელი შენთვის მინდა...“ 31 r.
94. „აქედანა და შენამდე...“ 31 r.

95. „ერთი ნახვით შემიყვარდი...“ 31 r.
96. „რა ხანია მტერისაგან...“ 31 r.
97. „მეშინია ბიჭისაო...“ 31 v.
98. „ჩემო მკვლელო, ჩემო მწველო...“ 31 v.
99. „პატარა საყვარელო...“ 31 v.
100. „მე ხომ ვკვდები, ეს არის...“ 31 v.
101. „თინათინ, არე მარეო...“ 31 v.
102. „უშობლის ხორცი ვაჭამე...“ 31 v.
103. „ნამტკიცი პური ვაჭამე...“ 32 r.
104. „დაგეგე და დაგეხურე...“ 32 r.
105. „დედაც მიყვარს, მამაც მიყვარს...“ 39 r.
106. „მოდი, ქალო, ჩემთანა...“ 32 r.
107. „ადგილზე ფეტვი დამებნა...“ 32 r.
108. „ესე წიგნი ქსელიაო...“ 32 r.
109. „ქალო ქალო, შავ თვალაო,...“ 32 v.
110. „ქალი, წავიდა წყალზედა...“ 32 v.
111. „რა ვქნა, რა უყო თავსაო...“ 32 v.
112. „ა, ქალო მძივი, რა მძივი...“ 32 v.
113. „მე აქედან ვერა გხედამ...“ 32 v—33 r.
114. „მინდორშია თეთრი ქვა...“ 33 r.
115. „წითელ ღვინოს ლოყა გიგავ...“ 33 r.
116. „საყვარელო რიფსიმე...“ 33 r.
117. „თხუთმეტი დღის მთვარის მსგავსო...“ 33 v.
118. „ამოდუღდი მარგალიტო...“ 34 r.
119. „ურემზე თივა დაეუდე...“ 34 r.
120. „რძლების წიგნი.—წიგნი არ მომიწერია ჯერ ამის მეტად რძლისათვისა...“ 34 r.
121. „პასუხი.—შენ რომ წიგნი მოგეწერა...“ 34 r.
122. „ვაჟის წერილი ქალისადმი...“ 34 r.
123. „ქალის წერილი ვაჟისადმი...“ 34 r.

ისტორიული ლექსები

124. ბატონიშვილო ლევანო...“ 35 r.
125. „ყარს-აზრუმისა ფაშამა...“ 35 r.
126. „ჭირიმე მეფე ირაკლის...“ 35 v.
127. „ერეკლესთანა ბატონსა...“ 35 v.

ხალხური სიმღერები „ჩარი რამას“ ხმაზე.

128. „ჩარი რამა მანანაო...“ 40 r.
129. „ჩარი რამა მაგდანელო...“ 40 r.
130. „ჩარი რამა, გულქანაო...“ 40 r.
131. „ჩარი რამა, ბიცოლაო...“ 40 r.
132. „ჩარი რამა, ძამიაო...“ 40 r.
133. „ჩარი რამა, მაგდანაო...“ 40 r.

134. „ჩარი რამა, მამიდაო...“ 40 r.
135. „ჩარი რამა, ბიძიაო...“ 40 v.
136. „ჩარი რამა, მატრონაო...“ 40 v.
137. „ჩარი რამა, ბაბუაო...“ 40 v.
138. „წვიმა მოდის მასველებს...“ 40 v.
139. „საყვარელმა ასე მითხრა...“ 40 v.
140. „ზემოდან წამოველი...“ 40 v.
141. „ნეტაცა მომცა ქალალდი...“ 40 v.
142. „ქალო, შენი თეთრი კაბა...“ 41 r.
143. „ქალო წითელპერანგა...“ 41 r.
144. „საყვარელო, მოგწერ წიგნსა...“ 41 r.
145. „მიყვარს შენი თმა ქუჩუჩი...“ 41 r.
146. „წელი მტკივა, გვერდებიო...“ 41 r.
147. „საყვარელი მისთვის მინდა...“ 41 r.
148 „დავლიე ღვინო, მან მომკლა...“ 41 r.
149. „ღვინოს დავლევ მარგალიტსა...“ 41 r.
150. „ოდელია სამარგელა...“ 41 r.
151. „ღვინოს დავლევ, წყალს არა...“ 41 r.
152. „დედაც მიყვარს, მამაც მიყვარს...“ 41 v.
153. „გემი ზღვაში არ დგება...“ 41 r.
154. „მინდორ-მინდორ დავდიოდი...“ 41 v.
155. „მინდორშიგან თეთრი ქვა...“ 41 v.
156. „საყვარელო პატარავ...“ 41 v.
157. „საყვარელო, ვარდები...“ 42 r.
158. „წყალი მოდის ხევითა...“ 42 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
შელოცვა, №№ 31—33.
საისტორიო ლექსები, №№ 124—127.
ფილოსოფიური ლირიკა, აფორიზმები, სენტენციები, №№ 1—7, 11—16, 19, 20 22—30, 34—51, 53.
სატრფიალო ლირიკა, №№ 54—80, 82—123, 138—158.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 8, 9, 10, 17, 18, 21, 52.
სასიმღერო ჰაერები, №№ 128—137.
„ეთერიანი“, № 81.
„როსტომიანი“, № 22.

2. საცავ ფურცელზე ხელის ბეჭდით დაბეჭდილია: „Александр Яковлевич Мираков“.

1925

მესტვირული ლექსები (კრებული). XIX—XX

22 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; შემკრები ალექსანდრე იაკობისძე მირაქიშვილი; დაუწერელია ფ.ფ.: 2, 8—9, 12—16, 18 v—22 r; [XIX—XX ს.].

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1. „მესტვირული ლექსები.—ჭავჭავაძემ დამპატიჟა...“ 3 r.
2. „ჩამოვიარე წილკანსა...“ 3 v.
3. „ჩამოვიარე დირბაია...“ 3 v.
4. „ჭავჭავაძემ დამპატიჟა...“ 3 v—4 r.
5. „ისე ჩამოვთვლი შაირსა...“ 4 r—v.
6. „იმერეთიდან გადმოველ...“ 4 v.
7. „ახალი ქვევრი ვიყიდე...“ 4 v.
8. „ქალაქში მოედანზედა...“ 4 v.
9. „ქვემო ავჭალა დაქვრივდა...“ 4 v.
10. „მცხეთას იყივლა მამალმა...“ 4 v.
11. „დალაქო, თავი მომპარეს...“ 5 r.
12. მეღვინეკელმა კაცმა იცის...“ 5 r.
13. „მანამდის ღმერთმა გაცოცხლოს...“ 5 r.
14. „გაზაფხულზე აყვავდება...“ 5 r.
15. „სიკვდილი და სიცოცხლე.—სიკვდილ-სიცოცხლე ბრძოლიდან...“ 5 v—6 r.
16. „სიცოცხლემ უთხრა სიკვდილსა...“ 6 r.
17. „შენ იკურთხე, სიცოცხლევ...“ 6 r.
18. „დაუკარ ჩემო ყამანჩავ...“ 6 v—7 r.
19. „ზღრასტვუი რუსო, გამარჯობა...“ 7 r.
20. „ლექსები ვიცი იმდენი...“ 10 r.
21. „კავლელაშვილი ელია...“ 10 r.
22. „შაირის თქმითა ვერ დამღლი...“ 10 r.
23. „ქალაქს ვიყიდე ბარები...“ 10 v.
24. „ეს რუისი, რუისია...“ 10 v.
25. „ქალაქიდან წამოველი...“ 10 v.
26. „სამი სიტყვა გუშინ გითხარ...“ 11 r.
27. „შაირებისა გამოთქმა შენთვის რა გასაჭირია...“ 11 r.
28. მესტვირული ბაასი.—„ლექსები ვიცი იმდენი...“ 17 r.
29. „კავლელაშვილი ელია შაირის გამომთქმელია...“ 17 r.
30. „შაირის თქმითა ვერ დამღლი...“ 17 r.
31. „შაირებისა გამოთქმა შენთვის რა გასაჭირია...“ 17 v.
32. „ქალაქს ვიყიდე ბარები...“ 17 v.
33. „ეს რუისი, რუისი...“ 17 v.
34. „ქალაქიდან წამოველი...“ 18 r.
35. „სამი სიტყვა გუშინ გითხარ...“ 18 r.
36. „ნუ იამაყებ, თუნდ იყო
(ხრა თავა ბაყბაყ დევია...“ 22 v.
37. „კვლავ მიმეფარა სხივები...“ 22 v.

შენიშვნა: საცავ ფურცელზე ხელის ბეჭდით დაბეჭდილია: Александр Яковлевич Мираков“.

მინაწერი: „მესტვირისაგან ნათქვამი 1877 წ.“ (7 v).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1926

კრებული (ხალხური ლექსები). XIX—XX

46 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მოყავის ყდა; აკინძული; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შემკრები ალექსანდრე იაკობის ძე მირაქიშვილი (თავფურცელი); ფ.ფ.: 1 v, 2 r, 2 v, 35 v—37 v, 38 v, 40 v—46 v დაუწერელია.

1. „გაუსვი და გამოუსვი...“ 3 r.
2. „დალოცვილმა ხელ წიფემა ე რა საქმე მოგვიგონა...“ 3 r.
3. „ალათასა, ბალათასა...“ 3 r.

შენიშვნა: ტექსტს ახლავს ჩამწერის კომენტარი და ჰონასთან დაკავშირებული ჩამოლოცვის ტექსტი.

4. „მზეო, მზეო, ამოდი, ცხვარს დაგიკლამ მაკესა...“ 3 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „წვიმის დროს ბავშვები მიმართავენ ხოლმე მზესა ამ ლექსით“. 3 v.

5. „შემოკლებული ლექსი ამირანზედ.—სანადიროთ წამოვიდნენ...“ 3 v.
6. „დევი და ამირან შეიბნენ...“ 3 v.
7. „როსტომ თქვა: ერთი ქართული...“ 4 r.
8. „როსტომ სთქვა: ერთი არა სჯობს...“ 4 r.
9. „როსტომ სთქვა: მიწა გრილია...“ 4 r.
10. „პირველ საყმონი ვყოფილვართ...“ 4 r.
11. „საქართველოს დედოფალი...“ 4 r.
12. „თამარ მეფე და ხონთქარი...“ 4 v.
13. „ეპიტაფია თამარ მეფის.—უბისს ავაგე საყდარი...“ 4 r.
14. „ლექსი ერეკლეზედ.—ერეკლე ბატონიშვილი...“ 4 v.
15. „მეფე დავით აღმაშენებლის შესახებ ლექსი.—გიამბობ სიფსიატესა...“ 5 r.
16. „ყველა ფრინველი ხეზე ზის...“ 5 r.
17. „სიყვარულსა მალვა უნდა...“ 5 r.
18. „შენ ჩემო დიდო იმედო...“ 5 v.
19. „იამა გშობა შობითა...“ 5 v.
20. „ნეტავი ვიყო მე ვარდი...“ 5 v.
21. „მარტო ვარ, მარტო ვიმღერი...“ 5 v.
22. „ჯავრს ნუ მიუშვებ გულზედა...“ 6 r.
23. „ცეცხლსა და წყალ შუა ვარ...“ 6 r.
24. „აზნაურობა მიყვარდა...“ 6 r.
25. „ელასა, მელასა, ჭიქა მეკიდა ყელასა...“ 6 r.
26. „სოლომონ ბრძნის ლექსი.—სოლომონ ბრძენი ბრძანებსო...“ 6 r.
27. „დავწვები, დამეძინება...“ 6 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „ფშავში დაწოლის დროს ავის სულის გასადევნად ამას ამბობენ ხოლმე“. 6 v.

28. „ეკენია, ბეკენია...“ 6 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „ნადირთა კბილის შეკვრის შელოცვაა ეს ლექსი ფშაველში“ 6 v.

29. „გაბაანთგან აღმობრწყინდა...“ 6 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია; „ბესიკი გაბაშვილს ზოგ სხვათა შორის ღვდლებზედაც უწერია მკვახედ, და ბერებსაც იმიტომ გამოუთქვამთ ეს ლექსი“. 6 v.

30. „შემოვდგი ფეხი...“

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „ახალ წელიწადს მეკვლე შემოდის სახლში მისალოცავად და ამას ამბობს“. 6 v.

31. „იყო შაშვი მგალობელი...“ 7 r.
32. „ერეკლე მეფემ დასცა ყენი...“ 7 r.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „ყენის და მეფე ერეკლის შემდეგ დარჩომილა ეს ლექსი ხალხში“. 7 r.

33. „ვით სპარსეთიდგან დაიხსენ ტყვენი მრავალნი ხნისაო...“ 7 r.
34. „უძლიერესი მეფეთა, შემკული ყოველს ფრიოაო...“ 7 v.
35. „წინათ აზნაურიშვილები...“ 7 v.
36. „ბრძოლად კაცს უნდა ფარ-ხმალი...“ 7 v.
37. „სხვისა მოჯამაგირობას ადვილად იტყვის ენაო...“ 8 r.
38. „ნეტა რა ვქნა, როგორა ვქნა...“ 8 r.
39. „მცხეთას დგას ოქროს კუბოი...“ 8 r.
40. „პირველ თქმულია ბრძენთაგან...“ 8 v.
41. „ენა ტკბილი, ენა მწარე...“ 8 v.
42. „მე უმცირესმან ძმათაგან...“ 9 r.

შენიშვნა: ტექსტს ახლავს მირაქმშვილის ვრცელი შენიშვნა ქართული სტამბის ისტორიიდან: „პირველად გახსნა ქართული სტამბა ჭ. რომში, რომელიც ეკუთვნოდა „სარწმუნოების გამავრცელებელს“ ძმობას 1625 წ. ...“ 9 v.

43. „ა, ქალო, ვაშლი წითელი...“ 10 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „მეფე თეიმურაზი გომბორზედ შეხვდა ერთ ლამაზს გლეხის გოგოს, რომელსაც ხელში კალათა ეჭირა. მეფეს ქალი მოეწონა და ეს ზმა უთხრა“. 10 v.

44. „მეფეო, არავის გეყვის...“ 10 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „პასუხად ქალისა მეფემ თავის თავს ათქმევინა ეს ზმა“. 10 v.

45. „არა ვარ ჭალის კურდღელი...“ 10 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „ნათქვამი ამირანისა“. 10 v.

46. „როსტომ თქვა: დღეიმც კრულია...“ 11 v.
47. „როსტომ თქვა: გმირი მეც ვიყავ...“ 11 v.

48. [ეთერიანი]. „ელურსამელის სიყვარულის გამოცხადება ეთერისადმი და ეთერის პასუხი ელურსამელისადმი.—დამეხსენ, ელურსამელო...“ [ნაწყვეტები ეთერიანიდან. აბესალომისა და ეთერის ფიცი] 11 v.
49. „მამულო, შენთვის მოკვდები...“ 12 r.
50. „უნდა წავიდე, გავთათრდე...“ 12 r.
51. „კეკე მიდის წყალზედაო...“ 12 r.
52. „ვაი, შენ, წუთო სოფელო...“ 12 v.
53. „იმალამდელო ღამეო...“ 12 v.
54. „ერდოზე ხორბალი გავფინე, გასაშრობათაო...“ 12 v.
55. „ნეტავი ნატვრა მანატვრა...“ 13 r.
56. „ნეტავ მანატრა, მანატრა...“ 13 r.
57. „ნეტავ მანატვრა, მანატვრა...“ 13 r.
58. „ვერცხლისამც თასად მაქცია...“ 13 v.
59. „ჩვენი ბატონი ერეკლე...“ 13 v.
60. „ვახტანგ მეფე ღმერთს უყვარდა...“ 14 r.
61. „ბატონი ჩვენი ერეკლე...“ 14 r.
62. „სად მიხვალ, წყალო მდინარო...“ 14 r.
63. „კარგს ყმას შეჰყვარდი, ქალაო...“ 14 r.
64. „ვაქკაცსა გული რკინისა...“ 14 r.
65. „ღვინოი მათრობელა სჯობს...“ 14 v.
66. „როსტომ სთქვა: ჰკვა დიაცისა...“ 14 v.
67. „როს გავიზარდე, გავივსე, თავი ცათამდის გავიღე...“ 14 v.

შენიშვნა: ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „თამარ მეფის საფლავზედ სწერია“. 14 v.

68. „როსტომმა თავის სიმაგრით...“ 14 v.
69. „როსტომ სთქვა: იმ მთას, ამ მთასა...“ 15 r.
70. „ისტორიიდან.—გოკიას (!) ცეცხლი ეკიდვის, შით მოიხალა ქერია...“ 15 r.
71. „თუში კიოდა მთაზედა, თახტრევან გალავანზედა...“ 15 r.
72. „ეს ზოგი კაცი რასა ჰგავს...“ 15 v.
73. „ხევსურნი ჩამოდიოდნენ დიასამძის ქალნიო...“ 15 v.
74. „ხევსურის ოქროს ლოგინში შით სამნი დანი წვანანო...“ 15 v.
75. „ვარძიასა გადვიხედე, ტურფად იდგა ქალის ჯარი...“ 15 v
76. „ვარძიას შეკვეთილი ვარ, ჩემი პურით და ღვინითა...“ 15 v.
77. „მოდი, ძმაო, ჰკუას მოდი...“ 16 r.
78. „ლხინო, ლხინს გამოგიგზავნი, ვარდო, გაშლილო იაო...“ 16 r.
79. „ჯავახეთს გუთანი მება, თრიალეთს მანჭუ მეშირა...“ 16 r.
80. „ხელმწიფევ, შენსა გვირგვინსა ღვთისაგან ჯვარი სწერია...“ 16 r.
81. „მოვდივართ, მოგვეხარია, მოგვყავს წითელი პეპელა...“ 16 r.
82. „სამშობლო მისთვის შემრგეა...“ 16 v.
83. „ცას კოკროჭინა ჰკიდია...“ 16 v.

84. „წყლის ქალი. (ამაო რწმენა).—ჩიხორიში მტკვრის ნაპირზე, ერთი ქვა გდია, ზედ წყლის ქალი ჯდება ხოლმე...“ 16 v.
85. „თოფის ხმა ჰიუხებშია, ვაჟკაცსა იამებაო...“ 17 r.
86. „ცხენ-კარგის დედას დავნატრი...“ 17 r.
87. „ბიჭი ვარ გოგოლაური...“ 17 r.
88. „რა გენაღვლება, იქროლოს...“ 17 r.
89. „კარგი ვარ, ამას ნუ იტყვი...“ 17 r.
90. „ნუ იცინი, ნურც მაცინებ...“ 17 r.
91. „სად მოიცალა ი ღმერთმა...“ 17 v.
92. „ქალო, შენი ეგ მიყვარდა...“ 17 v.
93. „ციდან წამოვა ტოროლა...“ 17 v.
94. „ორშაბათობით გაშენდა...“ 18 r.
95. „ეშმაკათა და ქაჯათა...“ 18 r.
96. „ერთს სიტყვას ისეთს გასწავლი...“ 18 r.
97. „ამ ტიელ წუთი სოფელში...“ 18 r.
98. „სიკვდილმა უთხრა სიცოცხლეს...“ 18 v.
99. „მეც ვიცი, შევარდენი ხარ...“ 18 v.
100. „ვაჟკაცსა გული რკინისა...“ 18 v.
101. „კაცი ამ ქვეყანად დევნილი...“ 18 v.
102. „ცა მტკაველით, ციდით ქვეყანა...“ 18 v—19 r.
103. „ვაჟკაცსა უნდა უყვარდეს...“ 19 r.
104. „ენითა მუნჯი სჯობია...“ 19 r
105. „იცოდე, კუტი სჯობია...“ 19 r.
106. „ხმლით დაკოდილი სჯობია...“ 19 r.
107. „ერის კაცი ბევრათა სჯობს...“ 19 r.
108. „ჭადის ჭამა გირჩევნიდეს...“ 19 r—19 v.
109. „ვითა ნაღვლის სმა სჯობია...“ 19 v.
110. „ღმერთო, ნუ შეჰჯერი ვაჟკაცსა...“ 19 v.
111. „დავბერდი დავჩაჩანაკდი...“ 19 v.
112. „დავბერდი და დავუძლურდი...“ 19 v.
113. „თამარ მეფე ღმერთს უყვარდა...“ 19 v.
114. „ხელსახოცსა გადმოგიგდებ...“ 19 v.
115. „მაყვალს გიგავს თვალები...“ 20 r
116. „პატარა ხარ და კარგი ხარ...“ 20 r.
117. „ყმა ბატონისთვის მოკვდება...“ 20 r.
118. „აქამდი ჩვენი ბატონი...“ 20 r.
119. „ხიზაბავრა ქარიანი...“ 20 r.
120. „სიკვდილსა ქრთამი ვაძლიე...“ 20 r.
121. „სიკვდილმა უთხრა სიცოცხლეს...“ 20 r.
122. „ვაჟკაცსა გული რკინისა...“ 20 v.
123. „ამილახვრიანთ ბიჭს გავხარ ..“ 20 v.
124. „ხუცესმა უთხრა ხუცესსა..“ 20 v.

125. „მაღალმა ღმერთმა დასწყევლოს...“ 20 v.
126. „მაღალი ღმერთი გაუწყრა...“ 21 r.
127. „მე ხომ არა ვარ სვენელი...“ 21 r—21 v.
128. „მაღლიდგან გადმომდგარიყო...“ 21 v.
129. „ღვინომ უთხრა განა პურსა...“ 22 r.
130. „ლიახვმა თქვა ავდიდდები...“ 22 r.
131. „მასპინძელი მასპინძლობს...“ 22 r.
132. „ვადღეგრძელოთ ის კაცი...“ 22 v.
133. „ხელოუბნელი ქალი მიყვარს...“ 22 v.
134. „ახალდაბა, ვარიანი...“ 22 v.
135. „საწყალპუროთ კვარხითი სჯობს...“ 22 v.
136. „ლიახვი და მტკვარი.—რას მოტუტუნებ ლიახვო...“ 22 v.
137. „ვარიანტი. (სხვანაირად).—ნუ ადიდდები, ლიახვო...“ 22 v.
138. „გოგოს ქადა გამოეცხო...“ 23 r.
139. „დალოცვა.—სანამდი ღმერთმა გაცოცხლოს...“ 23 r.
140. „ზარმაცი მწყემსი.—არცა ვსჭამ რამესა...“ 23 r.
141. „თოფმა სთქვა: ჩემსა პატრონსა...“ 23 r.
142. „ვაჟი კაცი ვარ მე მარდი...“ 23 r.
143. „სიდედრო, შავგრემანობით...“ 23 r.
144. „მუცელი აზნაურისა...“ 23 v.
145. „კარებზედ შუა გიგდია...“ 33 v.
146. „ღმერთმანი ქალაქს ყოფილხარ...“ 23 v.
147. „პატარა ბიჭი ვიყავი...“ 23 v.
148. „ძაღლმა რომ შამოგიყეფოს...“ 23 v.
149. „თუ ვერ მოვიხმარ იარაღს...“ 23 v.
150. „დიღომში ერთი კაცია...“ 24 r.
151. „მეჯვრეთევო, შემკობილო...“ 24 r.
152. „ზაქარია ჩხეიძეო...“ 24 r.
153. „ხუცესმა უთხრა ხუცესსა...“ 24 r.
154. „დედა-ენას არ გკადრულობთ...“ 24 r.
155. „ხალხი ბევრი იხოცება...“ 24 r.
156. „როსტომ სთქვა: არა სჯობია...“ 24 r—24 v.
157. „კარგია, კარგად ყოფნაი...“ 24 v.
158. „პატარძალმა აიჟინა...“ 24 v.
159. „ვინც ორ სიტყვას რიგზე ვერ სწერს...“ 24 v.
160. „ლიახვი ადიდებულა...“ 24 v.
161. „ნათქვამია ბრძენისაგან...“ 24 v.
162. „წმიდა თევდორე...“ 25 r.
163. „გაქო, გოგო! როგორ გაქო...“ 25 r.
164. „რისთვის დავალ ამ ქვეყნად...“ 25 r.
165. „დავბერდი, მშვილდი ძირს დავდე...“ 25 r.
166. „როსტომ სთქვა, სიბერკაცითა...“ 25 v.

167. „პატრონ სთქვა: ხმალი გავყიდე...“ 25 v.
168. „ჩვენ ამის მოშაირენი...“ 25 v.
169. „აი მთაზედა, თოვლიანზედა...“ 25 v.
170. „ჰეერო, ჰეერო, ჩიკრიკო და მწეერო!...“ 25 v—26 r.
171. „(იგივე ლექსი სხვანაირათ).—ერთი მე ვკარ, ერთი ჩემმა დო-ბილმა...“ 26 r—v.
172. „იგივე ლექსი სხვანაირათ).—აგრე აგრე მთაზედა...“ 26 v.
173. „მცხეთას მამალმა იყივლა...“ 26 v.
174. „ნახშირმა სთქვა: მეც მაქებენ...“ 26 v.
175. „ჩალაუბანს ქალი მოკვდა...“ 26 v.
176. „ბერი კაცმა მეავე პანტა...“ 26 v.
177. „ნათლიდედამ დამპატიჟა...“ 27 r.
178. „ნეტა რა არის მისთანა...“ 27 r.
179. „არც არავის ყმა ვყოფილვარ...“ 27 r.
180. „ადგილზე ფეტვი დამეპნა...“ 27 r.
181. „წასვლა სჯობს წამავალისა...“ 27 r.
182. „სამოცდა სამი ცოლი ჰყავს...“ 27 r.
183. „მარგალიტი ავადღუე...“ 27 v.
184. „თათარს მუუკვდეს მოლაო...“ 27 v.
185. „ორმოში პური ჩაყარე...“ 27 v.
186. „ივანე, ივანე, ქალაქს დაიგვიანე...“ 28 v.
187. „ქალო, შენმა დანიშნულმა...“ 28 r.
188. „გაზაფხულისა პირზედა...“ 28 r.
189. „ტყიდან მგელი გამოვარდა...“ 28 v.
190. „დათვმა ყანა მოგვიძოვა...“ 28 v.
191. „აზნაურისა ყმობითა...“ 28 v.
192. „აქამდის აზნაურები...“ 28 v—29 r.
193. „აზნაურობა მიყვარდა...“ 29 r.
194. „ზღვაში კურდღელი შევიდა...“ 29 r.
195. „ორი ბატონის ყმა ვიყავ...“ 29 r.
196. „ხარო, ხარო ვინ დაგარქვა...“ 29 v.
197. „ლამაზმა ჰსთქვა: საყვარელსა...“ 29 v.
198. „ძმა რომ ძმასა გაეყრება, ველარ დასდგამს ძირსა ძნარსა...“ 29 v.
199. „მეფე გიორგის დროშია...“ 29 v.
200. „ახალ-ახალი მეთოფე კაცს არას გამოადგება...“ 30 r.
201. „ტაბახმელის პატარძლებმა დახე რა მიყვესო...“ 30 r.
202. „აჰეჰინის კაბა მეცვა, შამანდურის ახალუხი...“ 30 r.
203. „დავბერდი და დავუძლურდი, თმა შემჭნია ჰაღარაო...“ 30 r.
204. „მზეო ამოდი, ამოდი...“ 30 r.
205. „შავსა ლუდსა, წითელს ღვინოსა...“ 30 v.
206. „ორმოში ფეტვი ჩავყარე შესანახადაო...“ 30 v.
207. „კამეჩი წყვს და იცოხნის, თავის ამინდი ჰგონია...“ 30 v.

208. „სხვათა მოჯამაგირობას ადვილად იტყვის ენაო...“ 31 r.
209. „ერთგული კაცის ორგულსა...“ 31 r.
210. „პირველ თქმულია ძველთაგან სიდარბაისლე მესხისა...“ 31 r.
211. „ლიახვსა სთქვა: ავდიდდები...“ 31 r—v.
212. „კაკაჭმა უთხრა ყვავსაო...“ 31 v.
213. „თებერვალი დადგაო...“ 31 v.
214. „კურდღელო, ნუ სძოვ ყანასა...“ 32 r.
215. „ჭინჭველს ღმერთი გაუწყრება...“ 32 r.
216. „აფრინდა ქორი, აფრინდა...“ 32 r.
217. „გაცოცხლოს და გადღეგრძელოს...“ 32 r—v.
218. „ორშაბათი (შაბთი-შუფთი),
სამშაბათი (სარეცხობა)...“ 32 v.

შენიშვნა: ტექსტის დასაწყისში მიწერილია: „თბილისში გაგონილი“.

219. „ქართველ კათოლიკეთა ჩივილი.—აღგენენ და ზემო ქუჩა თუ (უბანი) შეღობეს...“ 33 r.

შენიშვნა: 1. ამ ლექსთან დაკავშირებით სქოლიოში ჩატანილია ვრცელი შენიშვნა: „ეს ლექსი უთქვამთ 1750 წლებში თბილისის კათოლიკებს, რომელთაც ქართველთა მეფე სდევნიდა სიმკაცრით, რადგანაც ქართველ თავადიშვილებს და გლეხთა შორისაც ვრცელდებოდა კათოლიკეთა სარწმუნოება, ისე რომ ანტონ კათალიკოზსაც ბრალსა სდებდნენ კათოლიკების მომხრეობისათვის. ქართველმა მეფემ კათოლიკეთა მღვდლები (პატრები) განაძევა ახალციხეში და თბილისის კათოლიკეთ დაავალა, რომ ან გრიგორიანთა და ან ქართველთა (მართლმადიდებელთა) ეკლესიაში ევლოთ, თბილისის კათოლიკეთა ეკლესიაც დაიკეტნა...“ 33 r—v.

2. ტექსტის ზემოთ მიწერილია: „იხ. ტერ-ალექსანდროვის სომხურ ენაზე ტფილისელთა სიტყვიერების კრებული“. 33 r.

220—223. „ზღაპრული ლექსები.—ჭირი იქა, ქატო იქო, ფქვილი აქა...“ 33 v.

224. „დან-დანი (პატარა ყმარწვილს დედა ხელში ათამაშებს და ეუბნება).—დან-დანი შვილო, დან-დანი...“ 34 r.

შენიშვნა: ტექსტის ზემოთ მიწერილია: „თბილისში გაგონილი“. 34 r.

225. „ყმაწვილების თამაშობები (ახალციხეში გაგონილი)—დოი, დოი, ბაი, ბაი...“ 34 v.

226. „დან-დანი (ახალციხეში გაგონილი)—
დან-დანი, დან შვილო,
ატმისა გულ-გაპრილო...“ 34 v.

227. „დან-დანი.—ჯან-ჯან, ჯანშია,
პურს ჩაგიყრი ჯამშია...“ 35 r.

228. „ქაჩალი მიდის მთასა...“ 38 r.

229. „ქაჩალ-ქაჩალ ქეცი...“ 38 r.

230. „კოჭლო, კოჭლო, რას ყიდი...“ 38 r.

შენიშვნა: ტექსტებს №№ 228, 229, 230 მიწერილი აქვს: „ბალიხეში გაგრძნილი".

231. „საიათნოვას ერთი იშვიათი ლექსი. ნათქვამი **ჩღნა** წ.—1751 წ.—ზღვას როგორ გააშრობს ვარსკვლავის სხივი?
მტკვარი ცხრილით როგორ უნდა აიწყოს..." 39 r—39 v.

შენიშვნა: ლექსის თავზე მიწერილია: „იხ. სომხურ ენაზედ (ახალგრაკან პანთესი) გვ. 111 №—წ.". (39 r); სათაურს გაკეთებული აქვს შენიშვნა: „იხ. CIIб. Императорская Академия Наук-ში. ხელნაწერების განყოფილებაში Georgica № 222 მთელი წიგნი „Сборник грузинских песен" (39 r).

232. „გაზაფხულისა პირზედა..." 39 v.
233. „ქალი გაწლის ლოგინსა..." 39 v.
234. „საყვარელო ისაო..." 40 r.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსები—№№ 79, 196, 198, 207.
საგმირო ლექსები—№№ 62, 64, 71, 85, 86, 87, 99, 100, 122, 165.
საისტორიო ლექსები—№№ 10, 11, 13, 14, 15, 26, 29, 32, 33, 34, 39, 42, 43, 49, 50, 59, 60, 61, 113, 123, 162, 167, 168, 170, 199, 219.
ბატონყმობისა და სოციალური ბოროტების წინააღმდეგ ლექსები—№№ 24, 35, 37, 117, 118, 144, 191, 192, 193, 195, 206, 208.
იმპერიალისტური ომის ლექსები—№ 2.
საყოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 1, 16, 38, 54, 95, 110, 125, 126, 130, 138, 140, 142, 143, 145, 146, 147, 150, 152, 157, 160, 169, 170, 171, 172 176, 177, 179, 182, 184, 185, 186, 200, 202, 211, 218.
სატრფიალო ლექსები—№№ 17—21, 43, 51, 53, 58, 73, 74, 78, 88, 90, 91, 92, 93, 114, 115, 116, 128, 133, 163, 173, 180, 181, 183, 187, 188, 194, 197, 232, 233, 234.
ფილოსოფიური ხასიათის ლირიკა, ნატვრა, სენტენციები, აფორიზმები—№№ 22, 23, 36, 41, 52, 55—57, 63, 65, 72, 77, 87, 89, 96, 97, 101—109, 110, 112, 148, 149, 154, 155, 159, 161, 164, 175, 203, 205, 209.
სასულიერო ლექსები—№№ 94, 98, 120, 121.
ქებანი, გაბაასებანი, დაცინვა—გაკილვანი (სოფლების)—№№ 40, 119, 127, 129, 130, 134—137, 151, 160, 167, 174, 178, 210, 211, 228—230.
დალოცვა, სუფრული—№№ 131, 132, 139, 141, 216, 217.
შელოცვები—№№ 27, 28.
ლექსები სამღვდელოების შესახებ—№№ 124, 153.
ლექსები ცხოველების და ფრინველთ შესახებ—№№ 212, 214, 215.
საწესო პოეზია—№№ 3, 4, 30, 75, 76, 80, 81, 189, 190, 204, 213.
მესტვირული—№ 201.
ზღაპრის საწყისი და ბოლო ლექსები—№№ 25, 31, 220—223.
იავნანა—№№ 224, 226, 227.
ამირანიანი [ნაწყვეტები]—№№ 5, 6, 45.
როსტომიანი [ნაწყვეტები]—№№ 7, 8, 9, 46, 47, 66, 68, 69, 156, 166.
ეთერიანი [ნაწყვეტები]—48, 53.
თამაშობანი—№ 225.
გამოცანები—№ 83.

1927

ქართული გამოცანები (კრებული). XIX—XX

51 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; შემკრები—ალექსანდრე იაკობის ძე მირაქიშვილი; [XIX—XX ს.]. დაუწერელია ფ.ფ.: 21 v, 22 r—51 v.

„ქართული გამოცანები.—
ცა იყო და ქვეყანა არა,
ქაცნი იყვნენ და გზა არა...“ [262 ტექსტი] 1 r—21 r.

შენიშვნა: 1. გამოცანებს თან ახლავს ახსნა.

2. საცავ ფურცელზე ხელის ბეჭდით არის დაბეჭდილი: „Александр Яковлевич Мираков“.

1928

ხალხური სიტყვიერების ნიმუშების კრებული. XIX—XX

75 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; შემკრები ალექსანდრე იაკობის ძე მირაქიშვილი; დაუწერელია: 2 v, 3 v. 5 r, 8 v, 12 r—v, 15 v, 16 v, 19 v, 20 v, 21 v, 22 v, 23 v, 26 v, 30 r, 31—41 v, 44—47 v, 48 v—63 v, 65 v, 73 r—74 r; [XIX—XX ს.].

1. [ანდაზები] „ა. ავი მეზობლისაგან ცეცხლიც ნუ გინდა...“ (225 ტექსტი). 1 r—43 v.
2. „წყევა.—პირიდან ამოსული, უბეში ჩაგივიდეს...“ (12 ტექსტი) 48 r.
3. „გამოცანა.—ავსაცა აქვს, კარგსაცა აქვს...“ 65 r.
4. „ზარბი მესელლერ. (ოსმალური ანდაზები)“. (31 ტექსტი). 66 r—67 v.
5. [ოსმალური] „გამოცანები“. 68 r—v.
6. „თათრული შაქიასტები“. 69 r—72 v.
7. „ოსმალური ლექსი“. 74 v—75 v.

შენიშვნა: 1. საცავ ფურცელზე ხელის ბეჭდით დაბეჭდილია: „Александр Яковлевич Мираков“.

2. ანდაზები ანბანზეა დაწყობილი.

3. ზოგიერთ ოსმალურ ტექსტს ქართული თარგმანი და გამოცანების ახსნა ახლავს.

4. ოსმალური ლექსის პირველ ტექსტს დართული აქვს შენიშვნა: „1873 წ. სტამბოლში გაგონილი, ოსმალურის ენიდან ახერბაიჯანის ენაზედ გადაკეთებული ალ. იაკ. მირაქიშვილის მიერ“. 75 r.

1929

ზღაპრებისა და არაკების კრებული. XIX—XX

30 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შემკრები ალექსანდრე იაკობის ძე მირაქიშვილი; დაუწერელია ფ.ფ.: 1 v, 2 r—v, 18 r—30 v.

1. „ზღაპარი ანუ მოთხრობა.—მინდვრის მსუქანი თაგვი შინაურ, გამხდარ და წვრილმან თაგვს ესტუმრა და ჰკითხა...“ 3 r—3 v.

2. „ერთ მდიდარ კაცს მეტად ლამაზი ქალი ჰყოლია, ეს ქალი ძლიერ უყვარდა მშობლებს და მეტადრე ძმას ისე უყვარდა, რომ თავის თავს ერჩივნა...“ 3 v—5 r.

3. „ერთ გლეხ კაცსა ყანა მოუმკელი რჩებოდა, რადგან ვაჟიშვილი არ ჰყავდა...“ 4 r—5 v.

4. „ერთ მთავრის ცოლს უყვარდა თავისი მსახური...“ 5 r—5 v.

5. „ერთი თავადიშვილი გადაეკიდა ერთ ლამაზ ქალსა ისე, რომ სადაც გაიცლიდა ის ქალი, ეს ვაჟიც დაბარებულსავით იქ გაჩნდებოდა ხოლმე და სატრფიალო სიტყვებს გადაჰკრამდა...“ 5 v—7 v.

6. „ერთმა კაცმა მოასწრო უცხო კაცს თავის ცოლზედა, აიღო ხანჯალი გამოეკიდა...“ 7 v—8 r.

7. „ვაჭარი და მეურმე.—ერთი ვაჭარი შეურიგდა ერთ მეურმეს, რომ ის წაეყვანა იმ ქალაქიდან სხვა ქალაქში სავაჭროთ თავისი საქონლითა და ხვედრი ფულა მიეღო მისგან...“ 8 r—9 r.

8. „ანგაარობის შედეგი.—სამმა ამხანაგმა მგზავრობის დროს ერთი დიდი ქილა ოქრო იპოვნეს და თავიანთში გაიყვეს...“ 9 r—9 v.

9. „ხელმწიფე და ღვინო.—ერთ ქვეყანას იყო ერთი ხელმწიფე, ეს ხელმწიფე გაიელის ერთ დღეს ქალაქის გარედ, ნახავს, რომ ერთი მთვრალი კაცი გდია—სძინავს და ყვავები თვალებს უძიძგნიდნენ...“ 10 r—11 r.

10. „მოსამართლე.—ერთ საწყალ კაცს ერთ მდიდარ კაცთან საჩივარი ჰქონია...“ 11 v—12 r.

11. „საბძელში დაფლული დედაკაცი.—ერთ სოფელში ერთი ცოლი და ქმარი ყოფილან და ძრიელ სიყვარულით სცხოვრობდენ თურმე...“ 12 r—12 v.

12. „სტუმარი.—ერთი კაცი ყოფილა. ეს კაცი ჯვარ დაიწერს...“ 12 v—13 v.

13. „ნაცარქექია.—ერთ კაცს ერთი შვილი ჰყოლია, მეტს სახელს თურმე ნაცარქექიას უძახოდენ...“ 13 v—16 r.

14. „აჩრხლი ცოლი.—ერთ კაცს ერთი ცოლი ჰყოლია, მაგრამ ისეთი გაუტეხავი ცუდი ბუნების პატრონი, რომ ღმერთმა დაიფაროს და დაიხსნას...“ 16 v—17 v.

შენიშვნა: საცავ ფურცელზე ხელის ბეჭდით არის დაბეჭდილი „Александр Яковлевич Мираков“.

1930

თბილისის გრიგორიანთა ზოგიერთ სასაფლაოს ქვების ქართული წარწერა. XIX—XX

27 ფ. 21×17; ჭაღალდი; მუყაოს ყდა; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შემკრები ალექსანდრე იაკობისძე მირაქიშვილი; ქ. თბილისი; დაუწერელია ფ.ფ.: 1 v, 6 v, 7 r—27 v.

1. [სასაფლაოს წარწერები].
„ამ უბედურმა სიკვდილმა
რა უდროოთ მიგდო მახე...“ (10 ტექსტი). 2 r—3 v.

2. „კუკიის გრიგორიანთ სასაფლაოს წარწერანი.—
სულ უბრალო ყოფილა
წუთი სოფლის ცხოვრება...“ (5 ტექსტი). 4 r—4 v.
3. „ქ. ტბილისის, ჰავლაბრის—ხოჯივანქის სასაფლაოს ზოგიერთი წარწერანი.—
უსამართლო ყოფილა წუთისოფლის ცხოვრება,
მომიტაცა უდროოდ, აღარ მომცა დროება...“ (2 ტექსტი) 5 r—6 r.

შენიშვნა: სცავ ფურცელზე ხელის ბეჭდით არის ნაბეჭდი: „Александр Яковлевич Мираков“.

1931

ზეპირთქმულებანი იმერეთის მეფის სოლომონ დიდის დროიდან. XX

9 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XX ს.]; შემკრები თ. მაგმაძე [ილია ჯყონია]; ნაწერია ცალგვერდზე.

1. „ბრესილის ომი
ოსმალეთის ხონთქრებმა გადაწყვიტეს საბოლოოდ დაემორჩილებინათ იმერეთი, სანამ ეს სამეფო მოასწრებდა რუსეთთან მჭიდრო კავშირის შეკვრას...“ 1 r—5 r.
2. „რუხის ომი
მეფე სოლომონ დიდს ოდიშის მთავარმა, მისმა ცოლის ძმამ, თავისი უწარჩინებულესი დარბაისლები აახლო და მოახსენა...“ 6r —9 r.

შენიშვნა: 1. მინაწერი. „ილია ჯყონია. ვგზავნი სახოგადოების თავმჯდომარის წერილის თანახმად (1910 წ. 11 იანვ. № 6) დაიბეჭდოს მართლწერის შეუცვლელად“ (9 r).

2. ორივე თქმულება რამოდენიმე პირის გადმოცემის შენაერთს წარმოადგენს. ამას ამოწმებს შემკრების შენიშვნები.
ა. გაგონილი სოფრომ ხუნდაძისაგან (4 r).
ბ. გაგონილი რაფიელ ერისთავისაგან (4 r).
გ. იაკინთე ყიფიანისაგან გ გონილი (5 r) (9 r).
დ. თავდის გრიგოლ დავითის ძის გურიელის ნაამბობი (6 r).
ე. თ-დის ასლან წულუკიძისაგან გაგონილი (6 r).
ვ. მამია გურიელისაგან გაგონილი (7 r).
ზ. გიორგი მიხეილის ძის შარვაშიძისაგან გაგონილი (8 r).
ჱ. თავდი იასონ წულუკიძისაგან გაგონილი (9 r).

3. გამოქვეყნებულია „ძველ საქართველოში“ (ტ. II, განყ. IV, გვ. 36—46).

1932

ორი ზღაპარი. XX

4 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი, სრული; მხედრული; 1915 წ.; შემკრები—გ. ბაქრაძე; შეკრების ადგილი—კავკაი (4 r).

1. [ზღაპარი]
„იყო ერთი საწყალი კაცი, ცხოვრობდა თავის ცოლით...“ 1 r—2 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

2. [ზღაპარი]

„იყო ერთი მეცხვარე მართალი, ბევრი არ იპოვებოდა იმნაირი მართალი კაცი დიდი ცხვრის პატრონი...“ 3 r—4 r.

შენიშვნა: ხელნაწერს ბოლოს აქვს მინაწერი:

ა) „მ. ჭ! ბატონო რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ ეს ზღაპრები, 80 წლის მოხუცისაგან კავკაზში ნაამბობი და მისგანვე ჩაწერილი, გადასცეთ რომელიმე ქართველ folclor-ისტს მკვლევარს (ფრიად სასურველია თედო რახიკაშვილს), ხოლო თუ ვერ მოგიხერხდებათ ამ თხოვნის ასრულება—გთხოვთ გაგზავნილი ესე დამიბრუნოთ ჯელალ-ოგლიში, ბორჩალოს მაზრა, ექიმ გ. ბაქრაძეს.

თუ სანდო ხელში ჩაგდებთ ამ ზღაპრებს (სპეციალისტს გადასცემთ), უფრო მდიდარ და საინტერესო მასალას გამოუგზავნი (სხვათა შორის ჯერედ არსად დაბეჭდილი ქ. ანდაზები) პატივისცემით გ. ბაქრაძე“ (4 r).

ბ) მეორე მინაწერი: „განხილულია საბჭოს მიერ და პასუხიც მიეწერა ბ-ნს ბაქრაძეს. ჟურნალი № 118 მუხლი 10.—1915 წ. 4 ივლისს. პასუხი 6 ივლისს №“. 4 v.

1933

ხალხური ლექსების კრებული. 1889

10 ფ.; 22×145; ქაღალდი, რვეული; მხედრული; შეკრების ადგილი—ჯიმითი (ქიზიყი); შემკრები—თ. მთავრიშვილი; 1889 (1 r).

1. „იობის ლექსი.—იობ იყო ღვთის ნათლული···“ 1 r—2 r.
2. „ქრისტეს ნათლიმამ-ნათლიდედა.—უებარსა მინდორზედა...“ 2 r—3 v.
3. „ალვენი.—ისი დღე დაილოცება...“ 4 r—5 v.
4. „თამარ დედოფალი.—თამარ დედოფალი ვიყავ...“ 5 v.
5. „ავთანდილის ლესკი.—აკი შენ დაგსვი, ტარიელ...“ 6 r.
6. „ხალხური.—სიძევ, გმირულად ნაზარდო...“ 6 v.
7. „ომან ყაჩიშვილი.—ეს ომანი ყაჩიშვილი ტანწვრილი და სუფთა არი...“ 6 v.
8. „ამირან და ჩრდილოელი.—ამირან და ჩრდილოელი...“ 7 r—v.
9. „ვახტანგ მეფე.—ვახტანგ მეფე ღმერთს უყვარდა...“ 7 v.
10. „ბეჟან, გივი და გოდერძი...“ 8 r—9 r.
11. „გიორგი დრეიძიშვილი.—ადამელო საზანდარო, მადლი ახსენე ღვთისაო...“ 9 r—v.
12. „ღარიბსა კაცსა ვინ მისცემს...“ 9 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საწესო, № 12.
საისტორიო, №№ 4, 9.
საგმირო, № 7.
სასულიერო, №№ 1, 2, 3.
ტარიელიანი (ნაწყვეტი), № 5.
ამირანიანი (ნაწყვეტი), № 8.
ბეჟანიანი (ნაწყვეტი), № 10.

2. ა. ლექსები №№ 1, 2, 3, სოფ. ჯიმითში (სიღნაღის მაზრა) გლეხი გიო ჯაფოშვილისაგან გაგონილი და ჩაწერილი თ. მთავრიშვილის მიერ 1889 წ.“ (იხ. 1 r, 2 r, 4 r).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბ. ლექსები №№ 4, 5, 6, 7, 10—ჩაწერილია სოფ. ჯიმითში ზენობია შინშიაშვილისაგან (იხ. 5 v, 6 r, 6 v).

გ. ლექსებს დართული აქვს ზოგიერთი სიტყვის და სახელის ახსნა. (იხ. 4 r, 6 r, 6 v, 7 r, 8 r, 8 v, 9 r).

1934

დიმიტრი იოსების ძე გულია—ქართულ-მეგრულ-აფხაზური ენის მასალები. 1921

6 ფ.; 38×12,5; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; 1921 წ., შემკრები დიმიტრი იოსების ძე გულია; ქ. სოხუმი; დაუწერელია ფ. 6.

„აბხაზურად ქართულად მეგრულად
ა. ჯvბა ჯიბე ჯიბე...“ 1 r—4 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერს ახლავს დ. ი. გულიას წერილი ე. თაყაიშვილისადმი აღნიშნული მასალების შესახებ. წერილი დაწერილია ქ. სოხუმში 1921 წ. 15 იანვარს
2. ხელნაწერს წინ უძღვის შენიშვნა ასო v გამოთქმის შესახებ აფხაზურში. (1 r).

1935

ანდაზების კრებული. 1915

61 ფ.; 22×18; ქაღალდი, უყდო; აკინძული; მხედრული; 1915 წ.; შემკრები—პეტრე გერმანაშვილი; ქ. გორი; ფ.ფ.: 14, 23, 39, 40, 45, 47, 49, 51, 56, 60, 61—ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ააფრინე ალალი, რაც არარი, არ არი...“ (1443 ტექსტი), 1 r—61 r.

1936

ხალხური ზღაპრები, თქმულებანი და იგავები (კრებული). 1916

59 ფ.; 21×17; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; 1916 წ.; შემკრები—ანეტა კაპანაძე.

1. [ზღაპარი ხემწიფის შვილისა და გაგორებული კვერცხისა].—„ჯიმშერ ხემწიფე უშვილო იყო...“ 1 r—3 r.

2. [ზღაპარი ხემწიფის ქალისა და არაბისა].—„ერთი უშვილო ხემწიფე ნატრობდა, ღმერთო, ნეტა შვილი მომცე, თუნდ ქალი იყვეს, თუნდ ვაჟიო...“ 3 v—7 r.

3. [ზღაპარი ყაფლანისა და ყარამბოღლისა] „ერთი ხემწიფე უშვილო იყო, ნატრობდა შვილს...“ 7 v—15 r.

4. [ზღაპარი ვაშლიშვილისა და ფინიასი].—„ერთი მდიდარი სოვდაგარი კაცი უშვილო იყო...“ 16 r—21 v.

5. [ზღაპარი ხელმწიფის ქალისა და მენახირე სიძისა].—„მამას უმცროსი შვილი არ უყვარდა, ბევრჯელ ისე სცემდა ხოლმე, რომ გა[შე]შებულს განჯინაში შედებდა...“ 21 v—24 v.

6. [ზღაპარი ღორმუცელა ნახუცრიშვილისა]. „იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ნახუცრიშვილი...“ 24 r—32 v.

7. [მართალი ცოლის ზღაპარი].—„ერთ ქვეყანაში ხელმწიფე ძალიან დაბერდა...“ 29 v—32 v.

8. „ტარიელი და ლერწამ დარეჯანი.—ორი ძმა იყო, ერთი ხემწიფე, მეორე მეგუთნე...“ 33 r—37 r.

9. „ნაცარქექია.—იყო ერთი ზარმაცი ნაცარქექია, საცხოვრებლად არაფერს ზრუნავდა...“ 37 v—38 v.

10. [ბრმა მოსამართლეს ზღაპარი].—„ერთი ჩვიდმეტი წლის ბიჭი სხვა სახელმწიფოში გადავიდა...“ 39—40 r.

11. [ქოროღლის სიყვარულის ამბავი] 40 r.

12. [ლეგენდა მკვდარი შვილების ტრილის შესახებ] 40 r—41 r.

13. [ლეგენდა ბედის მწერლის შესახებ] 41 r—41 v.

14. [ზღაპარი ლამაზ ხემწიფის შვილისა და სოვდაგრის შვილისა] 41 v—43 r.

15. [მდიდარი სოვდაგრის და მისი ქონების გამნიავებელ შვილის იგავი] 43 v—44 r.

16. „შოთა რუსთაველი, [თქმულება] 44 r—44 v.

17. [გაყიდულ ვირით ნაყიდი მზითევი] 44 v.

18. [მდიდარი და ღარიბი და] 45 v.

19. [მგელკაცა დის ზღაპარი] 45 r—46 r.

20. [ჭკვიანი კაცისა და მეფე ვახტანგისა და გიორგის ამბავი] 46 r—47 r.

21. [სოლომონ ბრძენი და მენახირეს ბედი] 47 v—48 r.

22. [კაცის, დათვისა და მელიას ამბავი] 48 r—48 v.

23. [ქურდი მეწისქვილე] 48 v.

24. [მოხუცი ქალის ავზნიანობა] 49 r.

25. [ლეგენდა იესო-ქრისტესი და კვირა დღის გატეხის შესახებ] 49 r—50 r.

26. [ტყის, ზღვისა და უკდავების წყლის პატრონი ქალები და გმირი ვაჟი] 50 r—52 v.

27. [ოქროს ქათმისა, სუფრისა და ხალიჩის ზღაპარი] 52 r—55 r.

28. [ხელმწიფის უმცროსი შვილისა და მისი ძმების ზღაპარი].—„ერთ ხელმწიფეს სამი ვაჟი ჰყვანდა, სიკვდილი რომ მოუახლოვდა, ვაჟებს უთხრა: სამი მდევი მტერი მყავს, რომ მოვკდე, ჩემ საფლავს უდარაჯეთ, მტერმა არ ისარგებლოს...“ 55 r—58 v.

29. [თქმულება სომხის არქიელისა და ოსმალოს სულთანის შესახებ] 58 v—59 r.

30. [თქმულება ნადირშაჰისა და შვილების შესახებ] 59 r—59 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები მთქმელებისა და ჩაწერის ადგილის შესახებ.

№ 1—2—„ქალაქში პელაგია გელაშვილისაგან გაგონილი“.

№ 3—„სოფ. ჩოჩეთში ანნა რთველიაშვილისაგან გაგონილი“.

№ 4—5—„სოფ. „ჩოჩეთში სოლომონ ნონიაშვილისაგან გაგონილი“.
№ 6—9—„სოფ. ერთაწმინდას ალექსა ელისაბედაშვილისაგან გაგონილი“.
№ 10—„სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ელენე ამილახარიშვილისგან გაგონილი“.
№ 11—„ზოველელ გიორგი ედიშერაშვილისაგან გაგონილი“.
№ 12—26—„თბილისში სარქის ზუმფანოვისგან გაგონილი“.
№ 27—29—„სოფ. გარიყულზე კოტე ამილახარიშვილისაგან გაგონილი“.
№ 30—31—„თბილისში სარქის ზუმფანოვისაგან გაგონილი“.
2. ხელნაწერს ბოლოს აქვს მინაწერი: „ანეტა კაპანაძის შეკრული 1916 წ. (59 v).

1937

ხალხური სიტყვიერების კრებული. 1916

25 ფ.; 24×17; ქაღალდი; რვეული; უყდო; მხედრული; შეკრების ადგილი—ჩოჩეთი (1 r); შემკრები—ანეტა კაპანაძე (25 v); 1916 წ. (25 v).

1. [ეთერიანი] „აბესალომ და ეთერი
ღმერთმა შეყარა ერთფერი...“ 1 r—2 v.
2. [ეთერიანი] „აბესალომი წლისა იყო დედ-მამა რომ მოუკვდა...“ 2 v—6 v.
3. [ეთერიანი] „ეთერი მეტად მშვენიერი ყოფილა...“ 7 r—8 v.
4. [ბეჟანიანი]. „აქ ამბავი დასაწყისი
არის ბეჟან და მანიჟა...“ 9 r—14 r.
5. [ბეჟანიანი]. „სატყეო და ერთი ბალა ჰქონდა...“ 14 v.
6. [ბეჟანიანი] „ქაიხოსროს მამული ღორით ამსილიყო...“ 17 v—21 r.
7. [ბაჟანიანი]. „აქ ანბავი დასაწყისი
ბეჟან და მანიჟანისა...“ 21 v—25 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტებს ერთვის შემდეგი ცნობები:
№ 1—„სოფ. ჩოჩეთში ალექსა ღვთისიაშვილისაგან გაგონილი“.
№ 2—„სოფ. კაარაშიანთში მაგდან მჭედლიშვილისაგან გაგონილი“.
№ 3—„სოფ. გარგარში (მთა) მაგდან ჩაქურისაგან გაგონილი“.
№ 4—„სოფ. ჩოჩეთში ონიაშვილისაგან გაგონილი“.
№ 5—„სოფ. ივურში ალექსი ჩოჩურისაგან გაგონილი“.
№ 6—„სოფ. ჩოჩეთში“.
2. 25 v-ზე მიწერილია; „ანეტა კაპანაძის შეკრეფილი. 1916“.

1938

ზეპირსიტყვიერების ნიმუშის კრებული. 1916

15 ფ.; 21×17; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; შემკრები—ანეტა კაპანაძე (15 v); 1916 წ. (15 v).

1. „[ზღაპარი]—ბებერი კაცი და დედაკაცი ცოლქმარი იყვნენ, დიდი სიმდიდრე ჰქონდათ...“ 1 r—9 v.

შენიშვნა: 1 r-ზე მიწერილია: „სოფ. გარიყულაზე სონა კანდელაკის შვილისაგან გაგონილი“.

2. „შეშინებულის ლოცვა.—სახელო, სახელო ღვთისაო მამისა, ძისა სულისა წმინდისა...“ 9 v.

შენიშვნა: ლოცვის ბოლოს, იმავე ხელით მიწერილია: „ანეტა კაპანაძისა“.

3. „სოლომონ ბრძენი და კანძულელი]—
სოლომონ და საყვარელი
ნაზირ წყალზე ჩამოხდესა...“ 10 r—14 r.
4. [გამოცანები].—მიდის და მოდის და მოდის ლაშქარი,
არ ვიცი სადაურია...“ (7 ტექსტი) 14 v—15 r.
5. „ანდაზები.—გველი მოვიდა ანკარა,
თავით ბოლომდინ გაგყარა...“ (7 ტექსტი) 15 v.

1939

ხალხური სიტყვიერების ნიმუშების კრებული. 1915

89 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; მეღრული; 1915 წ.; შემკრები ანეტა კაპანაძე; დაუწერელია ფ.ფ.; 20, 88, 89.

1. „ვეფხვისტყაოსანი.—ერთ ცოლქმარს სამი ვაჟი შვილი ჰყვანდათ: ეფრემ და ავთანდილი დიდი და მესამე ახლად დაბადებული, რომელსაც ორი ოქროს კბილი დაჰყვა...“ 2 r—4 r.

2. „ამირანიანი.—ორი ძმა იყო. ორსა თითო შვილი ჰყვანდათ გმირები—ბადრი და უსიბი...“ 4 v—8 v.

3. „ეთერიანი.—ძალიან ღარიბ მოხუც კაცს ძალიან მშვენიერი ქალი ჰყვანდა, სახელად ეთერი ერქვა...“ 8 v—10 v.

4. „ვეზირ-ამილბარი.—ერთ ხელმწიფეს ერთი ამილბარ—ვეზირი ახლდა...“ 11 r—13 r.

5. „ხმელეთის ხემწიფე და ზღვის ხემწიფე.—ერთი უშვილო ხემწიფე იყო და სიზმარი ნახა.—ზღვის ხემწიფესთან წადი და შვილი გაგიჩნდებაო...“ 13 r—15 r.

6. [მოტყუებული ვაჭრების ზღაპარი].—„ღატაკ ცოლ-ქმარს ერთი ვაჟიშვილი ჰყვანდათ და ერთი ბერწი ძროხა...“ 15 r—16 r.

7. [ტარიელიანი].—„ერთ ხემწიფეს ერთი ქალი ყვანდა: ლერწამდარეჯანი...“ 16 v—17 v.

8. „ხელებდაჭრილი ქალის ზღაპარი.—ერთი ღრმად მოხუცი კაცი რომ კვდებოდა, ვაჟს ანდერძად დაუტოვა: შენ რომ ცოლს შეირთავ და სადაც წახვიდე-მოხვიდე პირველად შენი და ნახე ხოლმეო...“ 17 v—18 v.

9. „სოლომონ ბრძენი და მენახირე.—მინდორში ნახირი სძოვდა...“ 18 v—19 r.

10. „ბრასა და ნიახურის ქალი.—ერთი ხემწიფე იყო და ერთი ვაჟიშვილი ჰყვანდა...“ 19 r—20 v.

11. „მთის აზნაურიშვილი უზდენი.—ერთი ხნიერი ჰკვიანი და შეძლებული მთის აზნაურიშვილი უზდენი იყო...“ 20 v—21 v.

12. [ხელებდაჭრილი მარიამ მეფის ასულის ამბავი]. „ერთ ხემწიფეს ცოლი მოუკვდა და გამოურკვეველ მწუხარებას მისცა თავი...“ 22 r—23 r.

13. [ეშმაკი მღვდელი] 23 r.

14. [ახალწლის ღამეს სახლიდან გაპარული დოვლათი] 23 v.

15. [მოტყუებული მდიდარი] 23 v—24 r.

16. „დევგმირობის ზღაპარი.—ერთ კაცს ალმართზე ღვინო აჰქონდა. უჭირდებოდა...“ 24 r—25 r.

17. „ღვდელი და იესო ქრისტე.—ერთი მღვდელი მრევლსა სწუნობდა...“ 25 r—25 v.

18. „ლალი, იადავარდი და ვარსკვლავა.—ერთ ხემწიფეს სამი ქალი ჰყვანდა: ლალი, იადავარდი და ვარსკვლავა...“ 25 v—28 r.

19. „არვიცი ხემწიფიშვილი.—ერთ ხემწიფეს ერთი ვაჟიშვილი ჰყვანდა, იმაზედ მეტი არა ებადარა...“ 28 r—30 v.

20. [ორი ქურდის ზღაპარი] 31 r—31 v.

21. [გველეშაბუკისა და მზეშაბუკის ზღაპარი] 31 v—33 v.

22. [მოლა ახუნდის თვალთმაქცობა] 33 v—34 r.

23. „სად არის ღმერთი, სად არის სამართალი“. 34 v.

24. „ტყუილი მკითხაობა“. 34 v—35 r.

25. [ჭკვიანი ღარიბის ამბავი] 35 r—35 v.

26. [ოქრომჭედლის მზეთუნახავი ცოლი] 35 r—36 v.

27. „იადონი და ბულბული.—ერთმა ხემწიფემ ეკლესია ააშენა...“ 36 v—38 v.

28. [სოვდაგრის ვაჟი და სულთამხუთავები] 38 v—39 r.

29. [კატისა, თაგვისა, ძაღლისა და სასწაულმომქმედი ბეჭდის ზღაპარი] 39 r—40 r.

30. „ბედის მწერლები და სოვდაგარი“. 40 r.

31. [ღარიბი კაცი და სამი ქალის ამბავი] 40 r—41 v.

32. [ნატვრის სუფრა] 41 v—42 r.

33. [ღარიბი კაცის ცოლშვილის და ავი სოვდაგრის ამბავი].—„იყო შაშვი მგალობელი, ღმერთი თქვენი მწყალობელი...“ 42 r—43 v.

34. [მზის დაკრული ხემწიფის შვილი] 43 v—45 r.

35. „ადეხანჯალა“. 45 r—46 r.

36. [ჭკვიანი პატარძალი და შინ შემოსული დოვლათი] 46 r—46 v.

37. [ჭკვიანი ქურდი] 46 v—49 r.

38. „ლამაზი ხემწიფის არაკი“—49 r—50 r.

39. „ალაერდა.—ერთი ხან შერეული დედაკაცი აუტყდა ქმარს, შვილი რომ არ გვეძლევა, წადი, მკითხავს აკითხვინე...“ 50 r—51 v.

40. „პირცეცხლა მდევი და ოცი ძმა.—ერთ ხემწიფეს ოცი ვაჟი ჰყვანდა, თითო ვაჟს სამი მსახური ჰყვანდა...“ 51 r—54 r.

41. [მუნჯი ცოლის ამბავი].

42. [ორი ძმისა და დევების ზღაპარი].—„ერთ მოხუცებულ ცოლქმარს შვილი გაუჩნდათ...“ 54 r—56 r.

43. [გონიერი ყმაწვილი და უმადური ხელმწიფე] 56 r—57 r.

44. (სამი ხელმწიფისშვილის ზღაპარი].—„სამი ძმანი იყვნენ ხემწიფის შვილები...“ 57 r—59 r.

45. „ცხრა ძმა.—ცხრა ძმა იყო და ძალიან უნდოდათ და ყოლოდათ...“ 59 r—60 v.

46. „ხემწიფის მზეთუნახავი გულთმისანი ქალი“. 60 v—61 v.

47. [სამი ხემწიფის შვილი და სასწაულთმოქმედი პერანგიანი ქალი] 60 v—63 v.

48. [ჩიჩახვიდან დაბადებული ქალი] 63 v.

49. [ოთხი ძმისა და ერთი დის ზღაპარი] 63 v—65 r.

50. „უსინათლო ხელმწიფე“. 65 r—66 r.

51. [მონაზონად წასული მეფის ქალის ამბავი] 66 r—66 v.

52. [ხემწიფეს შვილს ოქროს პერანგიანი საბედო ქალი] 66 r—68 r.

53. „სამი და და დუნაის ქალი.—სამი და ობლობით და სისაწყლით დაიზარდნენ...“ 68 r—70 r.

54. [სასწაულმოქმედი გიშერი] 70 v—71 r.

55. [ბულბულისა და მღვდლის ზღაპარი] 71 r—72 v.

56. „ხემწიფე და ფასკუნჯი“ 73 r—75 v.

57. [ღარიბი ცოლ-ქმრის ამბავი] 75 v—76 v.

58. „თერძი, დურგალი და ოქრომჭედელი“. 76 v—78 r.

59. „სოლომან ბრძნის სიტყვები“. 78 r—78 v.

60. „აჲი ქმარი როგორ მოარჯულა ცოლმა თევზებით“. 78 v—79 r.

61. „ცოლ-ქმრული სიამოვნება როგორ ახანგრძლივებს სიყმაწვილეს და უსიამოვნება როგორ აბერებს“. 79 r—79 v.

62. „იესო ქრისტე და ეშმაკი“. 79 v—80 r.

63. „წმინდა გიორგი და ეშმაკი“. 80 r.

64. [ჭკვიანი გლეხის ამბავი] 80 v.

65. [როგორი ქალი სჯობს ცოლად] 80 v—81 v.

66. [ხოგაის მინდი].—„ხოგაის მამა მინდი ტყვეთ წაიყვანეს...“ თავდება: „...ღმერთმა გამარჯვება ნუ მოგიშალოსო, ნუ სწუხარ, მინდი...“ 81 v.

67. [შერცხვენილი მღვდელი] 81 v—82 r.

68. [ხუმარა და მოტყუებული ვაჭარი] 82 r—82 v.

69. „ლომის ერთგულობა“ 82 v—83 r.

70. [რჩოსანი ვეზირი] 83 r—83 v.

71. „არამი და ალალი კაცი“ 83 v—84 r.

72. [სოვდაგარის შვილი და მოჯამაგირე] 84 r—85 r.

73. [ხემწიფის საბედო თევზათა და ალვის ხედ ქცეული].—ერთი ხემწიფე რომ კვდებოდა, სამივე ვაჟი მიიყვანა ახლოს და უთხრა უმფროსს: შენ აღმოსავლეთის ხემწიფის ქალს შეირთავ...“ 85 r—86 v.

74. [მამის ანდერძი] 86 v—87 r.

75. [მოხსენების ჭკუა) 87 r.

76. [უფლისცხელი დედაკაცი] 87 v.

77. [უფლისციხელები და ქორი] 87 r.
78. [კავკასიელის მოხერხებული ტყუილი] 87 v.
79. [სახელგანთქმული მატყუარა] 87 v.
80. [მეფე და მასპინძელი] 87 v.

შენიშვნა 1. თავფურცელი: „ჩვიე წელს ანტა კაპანაძისაგან შეკრეფილი.
ზღაპარი გზ ეთერიანი—ა
ანეგდოტი—ზ ამირანიანი—ა"
ვეფხვისტყაოსანი—ბ

აქვე მოცემულია ზოგი ცნობა სხვა მასალების შეკრებისა და აკაკის ფონდისათვის გადაცემის შესახებ.

2. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები მთქმელებისა და ჩაწერის ადგილის შესახებ.

№ 1 [2, 3, 4, 5]—სოფ. ჩოჩეთში მარიამ რთველიშვილისაგან გაგონილი.
№ 17 [18]—სოფ. ჩოჩეთში სოლომან თოიძისაგან გაგონილი.
№ 19 [20, 21]—სოფ. ჩოჩეთში თინათინ რთველიშვილისაგან გაგონილი.
№ 34 —სოფ. ჩოჩეთში კატო ხალათაშვილისაგან გაგონილი.
№ 7—სოფ. წინარეხედ..

№№ 8, 11 [12, 13, 14, 15], 22, 67, 68, 69—სოფ. ერთაწმინდელ სოლომონ ჯავრიშვილისაგან გაგონილი.
№ 16—სოფ. ერთაწმინდელ პელა თავთუხაშვილისაგან გაგონილი.
№ 28—სოფ. ერთაწმინდელ კეკე კორკიტაშვილისაგან.
№ 73—სოფ. ერთაწმინდელ თებრონია ჯავრიშვილისაგან.
№ 9, 10—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ბაბალე მამუკაძისაგან გაგონილი.
№ 26 [27] 37, 38—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) გიორგი მამუკაძისაგან გაგონილი.
№ 23, 24, 25—სოფ. გარიყულაზე მელანია ხუციშვილისაგან გაგონილი.
№ 50 [51]—სოფ. გარიყულაზე პელაგია ამილბარაშვილისაგან გაგონილი.
№ 54, 62—სოფ. გარიყულაზე ტასო ბოჭორიძისაგან გაგონილი.
№ 56—სოფ. გარიყულაზე სოფიო ჩარითაველაშვილისაგან.
№ 64—სოფ. გარიყულაზე ვასო თარხნიშვილისაგან გაგონილი.
№ 71 [72]—სოფ. გარიყულაზე მარიამ ელისაბედაშვილისაგან გაგონილი.
№ 29 [30—32]—სოფ. ახალქალაქში თინათინ ქულუაშვილისაგან გაგონილი.
№ 33—სოფ. ახალქალაქში ელისაბედ დანდურავისაგან გაგონილი.
№ 35 [36]—სოფ. ახალქალაქში მარუსია მამაცაშვილისაგან გაგონილი.
№ 39 [40—43]—სოფ. ახალქალაქში ნინო გრემაშვილისაგან გაგონილი.
№ 44, 61—სოფ. ახალქალაქში ქაბატო ბეჟიაროვისაგან გაგონილი.
№ 45, 52—სოფ. ახალქალაქში ლიზა ჭედლიშვილისაგან გაგონილი.
№ 46—სოფ. ახალქალაქში ნინო ოხანეზაშვილისაგან გაგონილი.
№ 47, 53—სოფ. ახალქალაქში ანუშკა ჭედლიშვილისაგან გაგონილი.
№ 48—სოფ. ახალქალაქში ბარბარე ჭედლიშვილისაგან გაგონილი.
№ 70—სოფ. ახალქალაქში ოლა ხუციშვილისაგან გაგონილი.
№ 74 [75, 76, 77] სოფ. ახალქალაქში არტემ იტარიევისაგან გაგონილი.
სოფ. ახალქალაქში მარიამ ბეგლაროვისაგან გაგონილი.
№ 50 [51]—სოფ. ახალციხე ევა გაოქართლიშვილისაგან გაგონილი.
№ 78—სოფ. ახალციხეს ქეტა...
№ 55, 60—სოფ. თელადგორელ ლადო გაბრუდაშვილისაგან გაგონილი.
№ 57, 58—სოფ. ხოვლელ გიორგი ედიშერაშვილისაგან გაგონილი.
№ 63—სოფ. ხოვლელ დათა ედიშერაშვილისაგან გაგონილი.

№ 59—სოფ. ჭყოპიანელ გოგლო ასანიძისგან გაგონილი.
№ 65, 66—სოფ. სასირეთში დათა ჯანელრდაშვილისგან გაგონილი.
3. ზოგიერთ ტექსტს ერთვის შენიშვნა დაბეჭდილ ვარიანტების შესახებ (ფ.ფ. 43 v, 59 r, 78 r, 83 r).

1940

ხალხური სიტყვიერების კრებული. 1915

48 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; ბეჭდრული; შეკრების ადგილი—ქართლი; შემკრები—ანეტა კაპანაძე (48 v); 1915 წ. (48 v).

1. „კახი ბატონი წიგნსა სწერს...“ 2 r.
2. „ალელიშვილი მოვიდა...“ 2 v.
3. „სადუნაშვილო ნინია
თავში ჭკუა არა გქონია...“ 2 v.
4. „მომკლა და ჭალა-ჭულამა,
ხის სიმრავლისა ჭვრეტამა...“ 2 v.
5. „გავალ ხესა, გავკრამ ხელსა...“ 2 v.
6. „ქალო, შენი სიყვარული...“ 2 v.
7. „ალმასის ფანჯარაშია...“ 2 v.
8. „იმერეთი დამიგლია..“ 2 v.
9. „ქალო, გევხარ კარგსა ქალსა...“
10. „ქალო, ამ ქალაქ ღამესა
შენთვინა ვდგევარ ბანზედა...“ 3 r.
11. „ნეტავი, ქალო, შენამდის...“ 3 r.
12. „მარგალიტის ქისაო...“ 3 r.
13. „ჰაი, ქსილისო, ქსილისო...“ 3 r.
14. „წინარეხო, შემკობილო...“ 3 r.
15. „ჩიქილით სახლი დავგვე...“ 3 r.
16. „კამეჩები დავკარგე...“ 3 r.
17. „ქალო, იაგუნდ-ლალი ხარ...“ 3 r.
18. „თვალთა ცრემლი არა მშრება..
19. „თავსა ქებას მასა ვნატრებ...“ 3 r—v.
20. „არიან სოფლებს ჩამოვყე...“ 3 v.
21. „ნათლივ დილის ვარდი ვარ...“ 3 v.
22. „არშიყი ვარ ოური...“ 3 v.
23. ქარელში ტივი ოუშვი...“ 3 v.
24. „ვინც მოჰკლავს, ისევ ის მოჰკლავს...“ 3 v.
25. „ჭიშმარიტად ეშმაკს მოჰკლავს..“ 3 v.
26. „კაცი უნდა მართლის მთქმელი...“ 4 r.
27. „კაცი ან უნდა კაცობდეს...“ 4 r.
28. „ორხოვილად მოქსოვილო“ 4 r.
29. „ზენა ქარმა და ქვენამა...“ 4 r.

30. „დაგლოცა პირი ღეთისამა...“ 4 r.
31. „შორით მე რასმე გამსვავსე...“ 4 r.
32. „ბისტიკანა დაიჭირეს (განთქმული ყაჩაღი)...“ 4 r.
33. „ეს ომანა ვალიშვილი...“ 4 v.
34. „ჩამოვიარე სურამსა...“ 4 v.
35. „სოფლები ქებას მოგიყვე...“ 5 r.
36. „წადი წიგნო პირიმზესთან...“ 5 r.
37. „გოგლა ალახი, მალახე...“ 5 r.
38. „წიგნი დაწერას ვაპირებ...“ 5 r.
39. „ვაჟი სწერს ქალს:
წუხელი სიზმარში...“ 5 r.
40. „ნეტავი გოგოვ მე და შენ...“ 5 r—v.
41. „ადე, ადე, არ დაზარდე...“ 5 v.
42. „ჯავრით ამევსო გუნება...“ 5 v.
43. „ჯავშაველმა დამპატიჟა...“ 5 v.
44. „ანთებულ სანთელს გამგზავსე...“ 5 v.
45. „ცაში ვარსკვლავი ბრუყვინამს...“ 5 v.
46. „მე როს გხედამ, პირს მარიდებ...“ 5 v.
47. „ქალმა აიღო ქვა დამცხო...“ 5 v.
48. „მთას ვიყავ, ცივი წყარო ვსვი...“ 5 v.
49. „ვიცი ჩემო სიცოცხლევ...“ 5 v.
50. „ვაშენებ კედელს, ურიგებ ქვასა...“ 5 v.
51. „წყალი მოდის ქვევითა...“ 6 r.
52. „მოგიტანია ეშხის ქამანდი...
53. „ია და ვარდო, ლამაზო...“ 6 r.
54. „ადე ქალო, ნუ მიდიხარ...“ 6 r.
55. „ენდემილო, ალვის ხეო...“ 6 r.
56. „აქედანა და თქვენამდის...“ 6 r.
57. „მზეო, შენს შორს ყოფნას...“ 6 r.
58. „ნეტავი ფრინველად მაქცია...“ 6 r.
59. „მე აქედგან ვერა გხედამ...“ 6 r.
60. „ეწვი შენის ეშხით...“ 6 v.
61. „სიძე ბაღში მიბრძანდება...“ 6 v.
62. „სიძე გაჭო, როგორ გაჭო...“ 6 v.
63. „დაო ანათელ, ნათელო...“ 6 v.
64. „წიგნი არ მიმიწერია...“ 6 v.
65. „წიგნი დავწერე მოგართვი...“ 6 v.
66. „წიგნსა ასეთ რისთვის მოგწერ...“ 6 v.
67. „ბაღჩაშია გადვიხედე,
გადმიპატიჟა იამა...“ 7 r.
68. „ბაღჩაშია გადვიხედე,
ბროწეული ყვავილობდა...“ 7 r.

69. „ბაღჩაშია გადვიხედე,
ტურფა იყო მწოლიარე...“ 7 r.
70. „პანტამა კბილი მომკვეთა...“ 7 r
71. „ქალმა სთქვა, სიჩმარი ვნახე...“ 7 r.
72. „ქალს ვარდი მოუკრეფია...“ 7 r.
73. „ვაი, რა დავკარგე ძვირფასი ლალი...“ 7 r—v.
74. „სძალო, ტკბილო საყვარელო...“ 7 v.
75. „შენი მოწერილი წიგნი...“ 7 v.
76. „წავიდეს აღარ მოვიდეს...“ 7 v.
77. „აკი გითხარ, ზანდუკელო,...“ 7 v.
78. „გაზაფხულისა პირზედა გაიშლება ტყე და ველი..“ 7 v.
79. „წმინდა ესტატეს კარზედა დავაღუღუნე სტვირია...“ 7 v.
80. „გაზაფხულისა პირზედა შაშვმა დაიწყო გალობა...“ 7 v.
81. „ამ სახლის კედელ კუთხეო ღმერთო შენ აკურთხეო...“ 8 r.
82. „მიხვიდოდე, მოხვიდოდე,
განა წლისა სავალია...“ 8 r.
83. „გენაცვალე თეთრო პურო..“ 8 r.
84. „შენი ჭირიმე შენია
რომ გიღიღინებს ყელია...“ 8 r.
85. „ერთაწმინდა რომ დაიწვა...“ 8 r.
86. „შენი ჭირიმე ძმობილო...“ 8 r.
87. „ფული მჭირდება ახლა კიო...“ 8 r.
88. „გავმართე ოქროს სასახლე...“ 8 r.
89. „ქალმა რომ ვაშლი მესროლა...“ 8 r.
90. „გასათხოვარმა ქალმა სთქვა...“ 8 r.
91. „ლამაზმა ქალმა დამწყევლა...“ 8 r—v.
92. „ქალმა სთქვა გასათხოვარმა...“ 8 v.
93. „იმისთანა ქალი უნდა...“ 8 v.
94. „აგრე კარგი რამ გაგზარდა...“ 8 v.
95. „ღვინომ სთქვა ჰაჰანაურმა...“ 8 v.
96. „სახნის, საკვეთი, ჯამბარა,
ჯაბიაშვილმა დაგვპარა...“ 8 v.
97. „რითი არ იცი, ბატონო...“ 8 v.
98. „გამეყარე, მამაჩემო...“ 8 v.
99. „ჩემი მტერიც ნუ ჩაგდოს...“ 8 v.
100. „ჩამოვიარე ალსაო,
ქალი ავსებდა წყალსაო...“ 8 v.
101. „ზენა ქარმა და ქვენამა
ჭალას ჩარეკა გვრიტები...“ 8 v.
102. „გუთნის დედას რა აცხონებს...“ 9 r.
103. „ჩამოვიარე ალებსა
ფერხული ებათ ქალებსა...“ 9 r.

104. „ეს სოფელი სოფლად გვინდა,
ქუთაისი ქალაქადა...“ 9 r.
105. „სამი ბატონის ყმა ვიყავ...“ 9 r.
106. „ერეკლე, ჩვენი ბატონი...“ 9 r.
107. „გამიწყრა ჩემი ბატონი...“ 9 r.
108. „მეზობლებში ლამაზ ქალსა
მე მიჯნურად მოვეკიდე...“ 9 r.
109. „ეგრე არ დავბერებულვარ...“ 9 r.
110. „კამეჩმა ზაქი მოიგო...“ 9 r.
111. „გორჯვირის წმინდა გიორ[გ]ო...“ 9 r.
112. „ლომა კამეჩმა იჩივლა...“ 9 r.
113. „მე რომ კენჭი ამოვიღე...“ 9 r.
114. „აბრეშუმის ჩოხა მეცვა...“ 9 r—v.
115. „სურამის ციხე მაღალო...“ 9 v.
116. „კარგია მთაწი მოყვარე...“ 9 v.
117. „ზედაველზე ცხვარი მყავს...“ 9 v.
118. „ტაბახმელას წაიჩხუბნენ...“ 9 v.
119. „ზოგი ქალი დაიკვეხებს...“ 9 v.
120. „ზოგიერთმა კაცმა იცის...“ 9 v.
121. „ღმერთმა გიშველოს, გიშველოს...“ 9 v.
122. „დალოცვილმა ხემწიფემა...“ 9 v.
123. „ქალო, წითელ კაბიანო...“ 9 v.
124. „ქართლელი ქალი სტიროდა...“ 9 v.
125. „რა ექნა, რა უყო თავსაო...“ 9 v.
126. „ცივი დილა იყო, მოქროდა ქარი...“ 9 v.
127. „ჩემი ძმა გადამეკიდა,
ბიჭო, შეირთე ცოლიიო...“ 9 v, 10 r.
128. „სუყველა გადამხედია...“ 10 r.
129. „ახალ მოდის ფარანი...“ 10 r.
130. „ხევსურის ოქროს ლოგინში...“ 10 r.
131. „წუხელის ვნახე სიზმარი...“ 10 r.
132. „გამივლი და გამომივლი...“ 10 r.
133. „ქალო, რა კარგათ გიხდება...“ 10 r.
134. „ჰოი, შენ კი გენაცვალე...“ 10 r.
135. „შენ დირბო აყვავებულო...“ 10 r.
136. „გემდური, დედავ, გემდური...“ 10 r.
137. „შენ გეუბნები, ლამაზო,...“ 10 r.
138. „დაიწვას შენი აკვანი,...“ 10 r—v.
139. „გამათხოვე, დედაჩემი...“ 10 v.
140. „შე სატიალო სიკვდილო...“ 10 v.
141. „ბევრი ვეწვალე, ვერ დავწვან...“ 10 v.

142. „ეგ არი ბიჭო, ეგ არი
შენ რომ ხმალს მევაჭრებოდი...“ 10 v.
143. „ძნელი ყოფილა სიბერე...“ 10 v.
144. „სად წახვალ, თეთრო ირემო...“ 10 v.
145. „კამეჩო, შენი პატრონნი
არიან ომახიანი...“ 10 v.
146. „ეხლა იქიდგან გიახელ...“ 10 v.
147. „გალმიდგან ბუ გაჰკიოდა...“ 10 v.
148. „დაღამდა და დასცა ბინდი...“ 10 v.
149. მისთვის მიყვარხარ ჰოი, ზაფხულო...“ 11 r.
150. „დაგნატრი, ყრმაო...“ 11 r.
151. „მწარე ხახვი დიღმური...“ 11 r—v.
152. „დიღმური შეშა...“ 11 v.
153. „ძია, ძია, ძია, აკლიაო, აკლიაო...“ 11 v.
154. „აგრე ტურფა რამ გაგზარდა...“ 11 v.
155. „შენ გენაცვალე, ჩემო პატრონო...“ 11 v—12 r.
156. „იოსებ ტირის ცხარე ცრემლითა...“ 12 r,
157. „ადამს აქეთ ვეწვალებით...“ 12 r—v.
158. „სოფლები სულ წახდა...“ 12 v.
159. „ღმერთმა ადღეგძელოს კერა...“ 12 v.
160. „მე კარის კარათ გეძებდი...“ 12 v.
161. „წელიწადი, თორმეტი თვე...“ 13 r.
162. „გაზაფხულისა პირზედა...“ 13 r.
163. „ზოვიდა მახარობელი...“ 13 r.
164. „ჩონგურსა კარგად უკრამს...“ 13 r.
165. „მცხეთას იყივლა დედალმა...“ 13 r.
166. „წისქვილს პური დავაყარე...“ 13 r.
167. „კახელ მეურმეს აქებდნენ...“ 13 r.
168. „ტყეში ბევრი ნადირია...“ 13 r.
169. „ხაზინდარიანთ ქორწილი ქნეს...“ 13 r.
170. „ერთი ცხენი, ერთი კაცი...“ 13 r.
171. „ქალი მიდის მოსახევში...“ 13 r.
172. „ბრწყინამს ნათი, ნზებ ნათობ...“ 13 v.
173. „დახე მაისის ბულბული...“ 13 v—14 r.
174. „შენთა არს გული მნათობი...“ 14 r.
175. „არეს გიხილე ფერნამკრთალი...“ 14 r—v.
176. „ბაგე მცინარო, გულსა ვარდო ფინარო...“ 14 v.
177. „სად არის ვარსკვლავი, სად არის...“ 14 v.
178. „წალკოტისა სულსა გაბადრულსა...“ 14 v—15 r.
179. „მაღალმა ღმერთმა დასწყევლოს...“ 15 r.
180. „წავიდეთ, ვნახოთ ცხედარი...“ 15 r.
181. „თავრიელა ამოვისხი...“ 15 r.

182. „გოგოვ, ეგ შენი მათარა...“ 15 r.
183. „ქალო, რად გინდა ეგ ქმარი...“ 15 r.
184. „მზე ჩავიდა დაბნელდა...“ 15 r—v.
185. „ისიმც დღე დაილოცება...“ 15 v—16 r.
186. „რაღაცებიც, დაგეწერა...“ 16 r.
187. „შეირების გამოთქმისა
ყველამ მომცა ნება...“ 16 r—v.
188. „დიღმიდგან წიგნი მოვიდა...“ 16 v—17 r.
189. „მეფანდურის ქალი ვიყავ...“ 17 r—v.
190. „გიორგომ უთხრა მამასა...“ 17 v.
191. „მიხელ ჯავახიშვილი
დიდი არის მეტად ზორბა...“ 17 v.
192. „ჩიოდნენ ძერალელები...“ 17 v—18 r.
193. „ზოგი ერთი ავი კაცი...“ 18 r.
194. „ქვრივი მიყვარს იმისთვის,
ყველაფერში ზდილია...“ 18 r.
195. „შინდიშიდგან წამოვიდა
ცივი ნიავქარიო...“ 18 r.
196. „მტერმა დამარტყა ხანჯალი...“ 18 r.
197. „სიმხიარულე გიხდება...“ 18 r.
198. „ქალი მიდის წყალზედა...“ 18 r.
199. თეთრმა (!) ქალი ბრინჯს არჩევდა...“ 18 r.
200. „ელი ელამდა,
ზღვა პაპანებდა...“ 18 v.
201. „აიმსო სურნელებითა
ცა, ქვეყანა, ბარიაო...“ 18 v—19 r.
202. „მეტეხშია ფაფა ვჭამე...“ 19 r.
203. „რა ჩემი საქმე
ეს ბაზაზობა...“ 19 r.
204. „სოფელო ცრუან-მტყუანო...“ 19 r.
205. „მოდი, ერთი ვილხინოთ...“ 19 r.
206. „მინდორში ვერავინა გჯობს...“ 19 r.
207. „აღბულაღში დავინიშნე...“ 19 r.
208. „დილა ადრიან გამოველ
ცას გადავავლე თვალიაო...“ 19 v.
209. „როსტომ თქვა...“ 19 v.
210. „გენაცვალე, თეთრო პურო...“ 19 v.
211. „საკვირველ საქმეს შევესწარ...“ 19 v.
212. „როცა კაცსა ღმერთი სწყალობს...“ 19 v.
213. „ნეტა რა ეშმაკად წაველი
იმ კვირა დღეს ტყეში...“ 19 v,
214. „ყური დამიგდეთ, გიამბობთ...“ 20 r.
215. „ბირთველიანთ ქალი ვიყავ...“ 20 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

216. „ახალ ურემს გავაკეთებ...“ 20 r—v.
217. „ნეტავი რათმე მაქცია,
ბულბულად გადამაქცია...“ 20 v.
218. „ქება გითხრა რაო,
იალბუზის მთაო...“ 20 v.
219. „დედამ კაბა შეჩიკერა...“ 20 v.
220. „ნეტავი შემატყობინა
ეგრე რამ დაგასნეულა?...“ 20 v.
221. „ბატონყმობა გადავარდა...“ 20 v.
222. „წყალი თავქვე მოდის...“ 20 v.
223. „ავდრიან დღეში
გამოდი კარში...“ 20 v.
224. „გაწუწილხარ, გევხარ თხასა...“ 20 v.
225. „ამირან მდევი შეიბნენ...“ 20 v.
226. „დაბერებულხარ, მოხუცო,...“ 21 r.
227. „ზედაობითა, გუთანო,...“ 21 r.
228. „ქალმა სთქვა: ლამაზ ვაჟკაცსა სიცილით შევეყვარები...“ 21 r.
229. „ჩვენ მტრებსა ასე ჰგონიათ...“ 21 r.
230. „ქორსა ფრენა ვინ ასწავლა...“ 21 r.
231. „ჟინჟლი გავცვალე მამალზედა...“ 21 r.
232. „ამოდი, ქარო, ამოდი...“ 21 r.
233. „ბებერო, ეგ შენი ჯარა...“ 21 r.
234. „ორი ცხენი, ერთი კვიცი...“ 21 r.
235. „მოკლე კატო შაირს გეტყვით“ 21 r—v.
236. „ზერტელო ბიჭო ალექსი...“ 21 v.
237. „მერებაშვილი იაგორ შუა ვენახში ხირია...“ 21 v.
238—288. გამოცანები.
289. [ლექსები] „მთაო, იგლოვე ბეჭანი...“ 26 r.
290. „შირაქში ერთმა ჩობანმა...“ 26 r.
291. „შირაქში მემცხორები...“ 26 r—26 v.
292. „ვინ არის ჭირისუფალი...“ 26 v.
293. „დიდებაშვილი პაპია...“ 26 v.
294. „ვინც არის ზეუბანში...“ 26 v.
295. „ჩოხელავ, ქალთან დაწოლა...“ 27 r.
296. „დედათა მამათ მილეხთა...“ 27 r.
227. „თუთა ატირდა წისქვილში...“ 27 r.
298. „აყრილა, მიდის ლაშქარი...“ 27 r.
299. „მე რომ გიგოლა გავხარდე...“ 27 v.
299 ა. „თუ გაიგონებ გიგოლა...“ 27 v.
299 ბ. „ოუ გაიგონებ გიგოლა...“ 27 v.
300. „კარგი ვაჟკაცი.—მტერს უნდა მტრობას უწევდეს...“ 28 r.
301. „ეს ჩვენი წუთისოფელი...“ 28 r.

302. „გზას მიდიოდენ მგზავრები...“ 28 r.
303. „ხელფეხ გაუკრეს პავლიას...“ 28 v.
304. „შუბათ, ბოტისს წამოველ...“ 29 r.
305. „დილმიდგან მოვიდა წიგნი...“ 29 r.
306. „ქიზიყში ერთმა მემცხვარემ...“ 29 v.
307. „შეყრილან ბოლტისელები...“ 30 r.
308. „ადე, შამოდი ამირან...“ 30 r.
309. „პაპიროზ მაინც მოვწიოთ...“ 30 r—v.
310. „მე და ჭინჭველამ ერთურთსა...“ 30 v.
311. „ამბავი არ გაგიგიათ...“ 30 v.
312. „ვეფხვნი და ლომნი შეიბნენ...“ 30 v.
313. „კარგია ჩვენი შირაქი...“ 31 r.
314. „გოსტიბეს ერთი მემცხვარე...“ 31 r.
315. „შანტიკლერის კაბა მეცვა...“ 31 r.
316. „ქალი გასათხოვარი...“ 31 v.
317. „გამგონო, ყური დამიგდე...“ 31 v.
318. „მოხან და მოხან გუთანი...“ 31 v.

319—441. შ ე ლ ო ც ვ ე ბ ი. 32 r—47 r.

442—462. ანდაზები. 47 r.

463. „ქართული სიტყვები.—ა. მიხურხუსებს—ჩქარა მიდის...“ [ლექსიკური მასალა]. 47 v.

464. „მთიულური სიტყვები.—ა. ფაღრიატი—ფარღალალა...“ [ლექსიკური მასალა]. 47 v.

466. [ლექსები] „ატირდა მეფე ერეკლე...“ 48 r.
467. „შენ ბერიკაცო, რად მომკალ...“ 48 r.
468. „მომკლა ცხენისა დევნამა...“ 48 r.
469. „ვირმა გასძახა ბულბულსა...“ 48 r.
470. „უღელი ხარის პატრონი...“ 48 r.
471. „საყვარელო იანო...“ 48 r.
472. „აყინულა, დაყინულა...“ 48 r.
473. „ხილთა ქება.—თუთამ სთქვა...“ 48 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსები, №№ 3, 16, 102, 112, 208; 227, 318, 318 ა, 318 ბ.
საგმირო ლექსები, №№ 134, 142, 291, 295, 296, 298, 300, 301.
საისტორიო ლექსები, №№ 1, 106, 190, 191, 466, 470.
ბატონყმობისა და სოციალური პროტესტის ლექსები, №№ 97. 99, 105, 107, 117, 157, 158, 190, 192, 220, 221, 230, 312.
იმპერიალისტური ომი და სალდათობა, №№ 113, 122.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 2, 3, 15, 28, 29, 64, 72, 74, 76, 78, 85, 87, 90, 92, 93, 96, 98, 103. 109, 110, 115, 118, 119, 124, 125, 127, 128, 129, 136, 138, 139, 145, 146, 147, 153 163, 165, 167, 169, 171, 187, 189, 194, 195, 203, 207, 208, 211, 213, 214, 216, 219, 235, 236, 237, 291, 292, 293, 297, 297 ა, 297 ბ, 299, 301, 305, 307, 308, 310, 311, 313, 315, 316.
მეცხვარეთა ლექსები, №№ 188, 289, 290, 303, 304.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ცხის, ყაჩაღობის და ტყვეობის ლექსები, №№ 32, 33, 158, 294, 309.

ნადირობისა და ცხოველთა შესახებ ლექსები, №№ 24, 201.

სატრფიალო ლექსები, №№ 4—13, 17, 18, 19, 23, 31, 34, 36, 42, 44—60, 63, 65—70, 73, 75, 80, 82, 83, 84, 88, 89, 91, 94, 100, 101, 104, 108, 114, 123, 126, 130—133, 137, 144, 149, 154, 155, 156, 160—164, 168, 172—178, 179, 181—184, 198, 199, 210, 217, 222, 223, 228, 232, 314, 471, 472.

ფილოსოფიური ლირიკა, სენტენციები, აფორიზმები, №№ 20, 26, 27, 77, 116, 120, 140, 141, 143, 149, 150, 180, 193, 196, 204, 205, 212, 229, 299, 468, 469.

სასულიერო ლექსები, №№ 25, 121, 185.

დალოცვა, №№ 30, 81, 86, 159, 166, 206.

საწესო პოეზია, №№ 28, 61, 62, 73, 101.

გაბაასება, დაცინვისა და სოფელთა ქების ლექსები, №№ 13, 14, 35, 95, 146, 151, 152, 186, 202.

მესტვირული ლექსები, №№ 22, 43, 79, 117, 153, 197.

გლოვის ლექსები და ეპიტაფიები, №№ 21, 71. 187, 188, 214, 235, 288, 289, 302. 304, 317.

ზღაპრის საწყისი და ბოლო ლექსები №№ 170, 231, 234.

შელოცვა. № 200, 319—441.

როსტომიანი (ნაწყვ.)—№№ 225, 306.

ანდაზები №№ 444—462.

ნარევი №№ 218, 224, 226, 233.

შენიშვნა: 2. ხელნაწერი შეიცავს შემდეგ ცნობებს მთქმელებისა და ჩაწერის ადგილის შესახებ:

1. ტექსტები №№ 73—75—სოფ. ახალქალაქში ანნა ბეგლაროვისაგან გაგონილი. №№ 201—206—სოფ. ახალქალაქში მიხეილ მამასახლისშვილისაგან გაგონილი.
2. №№ 223—234, 439—441—სოფ. ახალქალაქში ოსანა გალუსტოვისაგან გაგონილი.
3. „ 280—285 სოფ. ახალქალაქში ანუშკა ჭედლიშვილისგან გაგონილი.
4. „ 65—66, 321—336, 371—393—სოფ. ახალქალაქში.
5. „ 360—365—სოფ. ახალქალაქში გაიანე მელიქოვისაგან გაგონილი.
6. „ 242—279—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ანნა კაპანძისაგან.
7. „ 280—289—სოფ. ახალქალაქში ანუშკა ჭედლიშვილისაგან გაგონილი.
8. „ 424—428—სოფ. ახალქალაქში თებრონია თარხნიშვილისაგან გაგონილი.
9. „ 1—3—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ივანე ამილბარაშვილისაგან გაგონილი.
10. „ 31—33—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ბოჭორიძის მეუღლისაგან გაგონილი.
11. „ 24—30—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) შაჩრო სულუაშვილისაგან გაგონილი.
12. „ 36—53, 218—222—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ტატო ამილბარაშვილისაგან გაგონილი.
13. „ 152, 210—212, 217—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) კეკე ბოჭორიძისაგან გაგონილი.
14. „ 153—154, 179—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ანნა გულისაშვილისაგან გაგონილი;
15. „ 171—178, 470—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) იაკობ ელისაბედაშვილისაგან გაგონილი.
16. „ 185—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ტასო ბოჭორიძისაგან გაგონილი.
17. „ 213—216—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ტატო თალაშვილისაგან გაგონილი,
18. „ 241—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) თებრონია თარხნიშვილისაგან გაგონილი.

19. №№ 318—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) დათიკო ელისაბედაშვილისაგან გაგრ-
ნილი.
20. „ 417—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ბაბალე მანუკაძისაგან გაგონილი.
21. „ 471—472—სოფ. გარიყალაზე (ახალქალაქი) ვანო თითირაშვილისაგან გა-
ნილი.
22. „ 242—246—სოფ. გარიყულაზე (ახალქალაქი) ანნა კაპანიძისაგან.
23. „ 207—209 ახალციხეში.
24. „ 286—287, 349—ახალციხეში ევა გიორგართლიშვილისაგან გაგონილი.
25. „ 399—406—ახალციხეში ბარბარე მანდულაშვილისაგან გაგონილი.
26. „ 4—11—სოფ. ბანაბაანთ კარში მელანია ბარნაბიშვილის მეუღლისაგან გაგო-
ნილი.
27. „ 296—298—სოფ. გარგლელი. მთიულისაგან გაგონილი.
28. „ 17—19—სოფ. გომში გაგონილი.
29. „ 20—23—სოფ. გომში ნინა როსებაშვილის მეუღლისაგან.
30. „ 288—სოფ. გომში მართა თაზიშვილისაგან.
31. „ 299—303—სოფ. გოსტიბელ (მთა) პაველ ბიქაურის მიერ გამოთქმული.
32. „ 312—314—სოფ. გოსტიბელ ივანე წიკლაურის მიერ გამოთქმული.
33. „ 315—სოფ. გუდალეთელ გიორგი მოდრეკილაძის მიერ გამოთქმული.
34. „ 54—60—სოფ. ერთაწმინდას თიკო ელისაბედაშვილის გაგონილი.
35. „ 71—72, 195—200—სოფ. ერთაწმინდას კეკე კორკოტაშვილის მეუღლისაგან გა-
გონილი.
36. „ 149—150—სოფ. ერთაწმინდას ნიკალა ელისაბედაშვილის მიერ გამოთქმული.
37. „ 186—სოფ. ერთაწმინდას მაგდან იმედაშვილისაგან გაგონილი.
38. „ 247—271—სოფ. ერთაწმინდას კნ. მარიამ თარხნიშვილისაგან გაგონილი.
39. „ 319—320—სოფ. ერთაწმინდას ელისაბედ კორკოტაშვილისაგან გაგონილი.
40. „ 418—419—სოფ. ერთაწმინდას ეფემია ბატკოაშვილისაგან გაგონილი.
41. „ 420—423—სოფ. ერთაწმინდას ეკატერინე კარგარეთელისაგან გაგონილი.
42. „ 307—311 სოფ. ვარჯანელ დავით ჩოხელისაგან გაგონილი.
43. „ 222—სოფ. ზემოხანდაყში ყარამან გოგიბედაშვილის მიერ გამოთქმული.
44. „ 238—239—სოფ. ზემოხანდაყში ლავრენტი გოგიბედაშვილისაგან გაგონილი.
45. „ 438—ზორიკოტმანელ თამარ გიგაურისაგან გაგონილი.
46. „ 67—70—თბილისში ჩაწერილი.
47. „ 157—170—სოფ. კაპარაშიანთ კარში მაგდან ბუცაშვილის მიერ გამოთქმული.
48. „ 394—398—სოფ. კაპარაშიანთ კარში სიდონია ამილბარაშვილისაგან გაგონილი.
49. „ 61—64—სოფ. მეტეხში საბედა მირზაშვილის მეუღლიდან გაგონილი.
50. „ 411—412—სოფ. მეტეხში ელისაბედ იაშვილისაგან გაგონილი.
51. „ 12—16, 34—35, 76—86—სოფ. ნოსტეშში ბარბარე სამნიაშვილისაგან გაგონილი.
52. „ 429—430—სოფ. ნოსტეშა მელანია კენჭოშვილისაგან გაგონილი.
53. „ 431—სოფ. ნოსტეში ეფემია კენჭოშვილისაგან გაგონილი.
54. „ 290—სოფ. სასირეთში დათა ჯანვერდაშვილისაგან გაგონილი.
55. „ 316—317—სოფ. სასირეთში იოსებ მაისურაძის მიერ გამოთქმული.
56. „ 413—სოფ. სასირეთში გაგონილი.
57. „ 304—307—სოფ სამჭალელი ალექსი სისაურისაგან გაგონილი.
58. „ 291—295—სოფ, ტყემლიანში (მთა) ვანო აფციაურისაგან გაგონილი.
59. „ 414—416—სოფ. ყარალაჯში გაგონილი.
60. „ 405—410—სოფ. ჩოჩეთში ანნა თოიძისაგან გაგონილი.
61. „ 187—188—სოფ. წინარეხელი თედო ჭიჭილაშვილისაგან გაგონილი.
62. „ 189—სოფ. წინარეხელი თედო ჭიჭილაშვილისაგან გამოთქმული.
63. „ 235—237—სოფ. წინარეხელი თედო ჭიჭილაშვილისაგან გაგონილი.

64. №№ 87—148—სოფ. ხოვლელ გიორგი ედიშერაშვილისაგან გაგონილი.
65. „ 151, 180—184—სოფ. ხოვლეში გაგონილი.

შენიშვნა: 3. თავფურცელზე წერია: „ანეტა კაპანაძის შეკრეფილი **ჩშიე წელს**". იგივე—48 v-ზე.

1941

ხალხური ლექსების კრებული. 1916

10 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; **მხედრული**; **შემკრები**—ანეტა კაპანაძე; 1916 წ. (10 v).

1. „ღვინომ უთხრა სადმე პურსა..." 1 r.
2. „დისწული დედი ძმისათვის..." 1 r.
3. „შავი შამვი გალობდა..." 1 r.
4. „სამი ჩატი მოფრინამდა..." 1 r.
5. „ავჟალას ქორი აფრინდა..." 1 r.
6. „დედა ჩემმა გამომგზავნა..." 1 r.
7. „ქალაქი გიბრიყვებია..." 1 r.
8. „ნადირი მონადირესა..." 1 r.
9. „ლიახვმა თქვა: ავდიდდები..." 1 r.
10. „მინდა წავიდე თათარშიო..." 1 r—v.
11. „ერთაწმინდელი კაცი ვარ..." 1 v.
12. „მგელმა სთქვა: გუშინ გორს ვიყავ..." 1 v—2 r.
13. „არაფერი არ მერჩივნა..." 1 v.
14. „მინდორში ბალახ-ბულახო..." 2 r.
15. „წიკორა, შენი ფულები..." 2 r.
16. „ზოგი ქალი დაიკვეხებს..." 2 r.
17. „გოსტიძეს მენახირე ვარ..." 2 r.
18. „ქალმა ფეხი მომიშვირა..." 2 r.
19. „მემცხვარე მგლისა ში'შითა..." 2 r.
20. „და-ძმანი გავიზარდენით..." 2 r.
21. „ჰაი, ყანაო, ყანაო..." 2 r.
22. „ორი მწყერი დავიჭირე..." 2 r—v.
23. „ქვევითკენ ჭოტი იძახის..." 2 v.
24. „მეტეხელებს ღვირძლი უყვართ..." 2 v.
25. „გოწელებო, თქვე პლუტებო..." 2 v.
26. „კალობნის ძიროო, ფერდებო..." 2 v.
27. „შემოუთვლია ქერსაო..." 2 v.
28. „ნეტავი, გოგოვ, შენმა ქმარმა..." 2 v.
29. „ცუდი ამინდი დაუდგა..." 2 v.
30. „ღმერთო, და ჩემო გამჩენო..." 2 v.
31. „ახალი პატარძალი ვარ..." 2 v.
32. „გაღმიდგან კაცი ყვიროდა..." 2 v—3 r.

33. „ავი დედამთილი შემხვდა...“ 3 r.
34. „ტყეში ღორმა დაიკვეხა...“ 3 r.
35. „ჩემო ხეო, მაშინ გაქებ...“ 3 r.
36. „ურემი კარგი გავმართე...“ 3 r.
37. „შენ, ღორო, ჩემი სიკვდილი...“ 3 r.
38. „იობის ლექსი.—იობ იყო ღვთის ნათლული...“ 3r—v.
39. „ადექი, გოგო, შაშაო...“ 3 v.
40. „კუდა და მარტი შეიბნენ...“ 3 v.
41. „კამეჩო, შექენ გაპარვა?..“ 3 v.
42. „ამირან და ჩრდილოელი...“ 3 v.
43. „არ მინდოდა დათვის ნახვა...“ 3 v—4 r.
44. „მელია ქათამს ეწვია...“ 4 r.
45. „ავი ზამთარი მოვიდა...“ 4 r.
46. „ქალები შეიყრებიან...“ 4 r.
47. „გუთანო, შენი ჭირიმე...“ 4 r.
48. „გომელებო, თქვენმა ნინამ...“ 4 r.
49. „ადიდებულა ლიახვი...“ 4 r.
50. „ისი გერჩივნა, კამეჩო...“ 4 r.
51. „კამეჩო და რკინის კეტო...“ 4 r.
52. „ერთაშმინდელი კონია...“ 4 r—v.
53. „ქალო, შენი ქმარი ჩემ ქმარსა...“ 4 v.
54. „რაკი კაცი დაბერდება...“ 4 v.
55. „ალექსა ღვინით დაითრო...“ 4 v.
56. „სად გაგონება არ არის...“ 4 v.
57. „არჩილი რომ დაინიშნა...“ 4 v.
58. „ადიდებულა ლიახვი..“ 4 v.
59. „ფურ-კამეჩი, ზაქის დედა...“ 4 v.
60. „მზე და მთვარე დაიჭიდნენ..“ 4 v.
61. „ოცი წლისა რომ შევსრულდი...“ 5 r.
62. „ზოგი კაცი ამ ხორველას...“ 5 r.
63. „დაჭკნა ვარდი დაფურჩნული...“ 5 r.
64. „ქალო, ვისი ხარ ლამაზი?..“ 5 r—v.
65. „ალალისგან განაბულსა...“ 5 v.
66. „გავხედე ყარაიაზე...“ 5 v.
67. „სონა გოგომ აიტეხა...“ 1 v—6 r.
68. „ახ, ღვინო, ღვინო...“ 6 r.
69. „ახალქალაქად ვიყავი...“ 6 r.
70. „დაუკარ, ჩემო ჩონგურო“ 6 r.
71. „ქალო, მიყვარს წარბი შენი..“ 6 r.
72. „ამ თვისა ხარ, იმ თვისა ხარ, ამბრისა..“ 6 r.
73. „აღდგომა მომავალია...“ 6 r.
74. „სატიელო, წყალწყალაო...“ 6 r—v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

75. „ჩოჩელებმა, ჯიელებმა...“ 6 v.
76. „მე რომ ჩემს ამბავს მოგიყვე...“ 6 v.
77. „დიმიტრი კარგალეთელმა...“ 6 v—7 r.
78. „ნეტამც იყოს ვინმე, ვინმე...“ 7 r.
79. „დედავ, გენდური, გენდური...“ 7 r.
80. „არ ვიტყვი ტყუილს...“ 7 r.
81. „ნუ დაზდევ ცოდსა პეპელასა...“ 7 r.
82. „სანამ ვიყავ ახალგაზდა...“ 7 v.
83. „მე რომ მარილზე წაველი...“ 7 v—8 r.
84. „მამაჩემო, გამეყარე...“ 8 r.
85. „დედამ კაბა შემიკერა...“ 8 r.
86. „ნეტავ ქება რა არის...“ 8 r.
87. „კამეჩიანი გუთანო...“ 8 v.
88. „ოთფუ, შავო კამეჩი...“ 8 v.
89. „უჯარმელი ქალი ვიყავ...“ 8 v.
90. „ნეტავ მოვკვდე გაზაფხულზე...“ 9 r.
91. „რა კარგია კარგი კაცი...“ 9 r.
92. „ხორველის ამბავს მოგიყვე...“ 9 r.
93. „ამ ოხერმა ციებამა...“ 9 r.
94. „ადიდებულა თეძამი...“ 9 r.
95. „საყვარელო, ქვეყნის დარო...“ 9 v.
96. „არამი ქორის ჯილაგო...“ 9 v.
97. „ატირდა სამჭალოი...“ 9 v.
98. „სიძისა შავგრემანობა...“ 9 v.
99. „ნამუსისათვის გვასხია...“ 9 v.
100. „შეგირდები ამბობენ...“ 9 v.
101. „არშიყობით შემიყვარდი...“ 9 v—10 r.
102. „ანგელოზები მობძანდენ...“ 10 r.
103. „დაო, შენი ეგე მიყვარს...“ 10 r.
104. „სურვილითა ვარ ავადა...“ 10 r.

105—114. გამოცანები.—ქათამი და კვერცხი.—„შარშან, წრეულ, გუშინ, დღეს ჩიტმა აქლემი შობა“... 10 r.

115—120. ანდაზები.—„ამ ცხენს არ დავკრამ გარბის, რომ დავკრა, ხომ სულ გადამჩეხავს...“ 10 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსები—№№ 21, 35, 40, 41, 47, 50, 51, 88, 89.
საისტორიო ლექსები—№ 76.
საყოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 16, 18, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 39, 45, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 61, 62, 67, 74, 75, 77, 79, 83, 84, 85, 89ა, 91, 93, 94, 97, 98, 100, 102.
ბატონ-ყმობის და სოციალური უსამართლობის შესახებ ლექსები—№№ 14, 56, 69.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სატრფიალო ლექსები—№№ 3. 22, 28, 64, 65, 70, 71, 72, 78, 80, 86, 87, 90, 95, 96, 101, 103, 104.

სუფრული—№№ 5, 68.

ნადირობისა და ცხოველების შესახებ ლექსები—№№ 8, 34, 43, 44 66.

მწყემსების ლექსები—№№ 12, 17, 19.

ციხის ლექსები—№ 13.

გაბაასებანი—№№ 1, 63.

სასულიერო ლექსები—№№ 38, 82, 92.

საწესო ლექსები—№№ 46, 60, 73.

ფილოსოფიური ლირიკა—№№ 81, 99.

ამირანიანი [5.წყვ.]—№ 42.

შენიშვნა: 2. ტექსტებს დართული აქვს ცნობები მთქმელთა და შემკრებთა შესახებ:

1. „ანეტა კაპანაძის შკრეფილი 1916 წ.“ (10 v, 7 r).
2. „სოფ. ჩოჩეთში სოლომონ ნონიაშვილისაგან გაგონილი“ (1 r).
3. „სოფ. ჩოჩეთში შალიკო ნონიაშვილისაგან გაგონილი“ (2 r).
4. „სოფ. ჩოჩეთში ალექსა ღვინიაშვილის მიერ გამოთქმული“ (5 r).
5. „სოფ. ჩოჩეთში ალექსა ღვინიაშვილისაგან გაგონილი“ (5 v).
6. „ჩოჩეთში“ (2 v, 8 r).
7. „სოფ. ჩოჩეთში ლიზა ხუდუაშვილის-გან გაგონილი (6 v).
8. „სოფ. ახალციხეს ნიკო დურგლიშვილის მიერ გამოთქმული (6 r).
9. „თბილისს სარქის ზუმუანოვისგან გაგონილი“ (7 r).
10. „სოფ. ხოვლეს გიორგი ედიშერაშვილისგან გაგონილი“ (7 v).
11. „სოფ. ახალქალაქს მიხეილ ხუციაშვილისაგან გაგონილი“ (7 v).
12. „სოფ. კაბარაშიანთში მაგდან ჰედლიშვილის მიერ გამოთქმული“ (9 r).
13. „სოფ. თეძმი-ხევზე ზაქარია მალაციძისგან გაგონილი“ (9 v).

1942

კრებული (ხალხური ლექსები). XX

6 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი: უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შემკრები [ანეტა კაპანაძე]; [XX ს.]. ფ. 6 r დაუწერელია.

1. „გაბრომ სთქვა, ღვინოს არა ვსვამ“... 1 r.
2. „ჯიქურ სთქვა: აბა რა მიჭირს...“ 1 r.
3. სოსო, საჯარისელ გადისი... 1 r.
4. ოსები შემოგვეჩვივნენ... 1 r.
5. ძველად თუ ფიქრობ მთის კაცო... 1 v.
6. დედასა, დედაბრისასა, თაგვნი ყანასა მკიანო... 1 v.
7. დედაო, ქალი ზის წყაროზედაო... 1 v.
8. ეს არი, ეხლა გიახელ... 1 v.
9. ჩამოვიარე ალებსა... 1 v.
10. გომუელებო, თქვენი ნინო... 1 v.
11. სიდედრის დაწუნებულო... 1 v.
12. აშურიანთში ფეტვი ვხან... 1 v.
13. აშურიანთში გავხედე... 1 v.

14. ყარანა ზის ყანაში... 1 v.
15. ეს არი ეხლა გიახელ... 2 r.
16. ადე, ადე, აბდულაო... 2 r.
17. სიდედრი მყავდა იელი... 2 r.
18. ახალ-ახალი მეთოფე... 2 r.
19. ვენახის განაპირასა... 2 r.
20. იმერელი ვარ, დირბელი... 2 r.
21. გაღმა ხოვლეს ვინს სწუნობს... 2 r.
22. ეგ არი, გოგო, ეგ არის... 2 r.
23. როგორ იყო, ჩემო სოსე... 2 r.
24. გადმოვიარე დირბაო... 2 r.
25. დავესწარ ჭორის კრეფასა... 2 r.
26. ჩვენი ესა აბაშიძე... 2 v.
27. ახლო-ახლო ხართ სოფლებო... 2 v.
28. მანგლის მოვა ბევრი პური... 2 v.
29. ორი ჩანახი ფქვილი მაქვს... 2 v.
30. დალოცვილმა ხემწიფემა... 2 v.
31. ყარაღაჯულო ბალბაო... 2 v.
32. სუდიასა და ნაცვალსა... 2 v.
33. წმინდა გიორგის მშვენება... 2 r.
34. უსვინდისო იასონმა... 2 r.
35. სვიმონას და გიგოლასა... 3 r.
36. ბაღში რომ ხილი გახმება... 3 r.
37. იას ვარდი მირჩევნიან... 3 r.
38. იას ვარდი მირჩევნიან... 3 r.
39. საყვარელი დავკარგე... 3 r.
40. გოგოვ, შენ უნდა გითხოვო... 3 r.
41. მისთვის არ მიყვარს ნაცვალი... 3 r.
42. შენი თვალი, ჩემი სარკე... 3 r.
43. შენ გაფრინდი მერცხალო... 3 r.
44. ასი თუმნის შავი ფული... 3 r.
45. მიკიტანი სირაჯობას... 3 r.
46. უწინდელი ქართლის ფული... 3 v.
47. შენისთანა ვაჟიკაცსა... 3 v.
48. ახალო მამასახლისო... 3 v.
49. ჰა, გოგო, ვაშლი წითელი... 3 v.
50. ეს არი, ეხლა გიახელ... 3 v.
51. რატომ არ დაგვეხსენები... 3 v.
52. [ქართლელი ქალის ტირილი. (პროზანარევი)].—„ქმარი ომარი ომში მიდიოდა, ცოლქმარმა ერთმანეთს ბეჭდები შეუცვალეს...“ 3 v.
53. ამდენი უბედობისგან... 4 r.
54. გოგოს ვაკოცე, დამწუწვლა... 4 r.

55. მუხათო, მუხათო... 4 r.
56. ანა ბანა გამაგონა... 4 r.
57. ნუ სტირიხარ მარუსიაჯან... 4 r.
58. კარგია თუმც მამაცობა... 4 r.
59. გაღმით არის ტინიხიდი... 4 r.
60. [ოქმულება ლომისაზე. (გალექსილი)].—„ყმანი ხატითურთ წაგვასხეს...“ 4 ა—5 r.
61. ღვინომ უთხრა სადმე პურსა... 5 v.
62. წელიწადი თორმეტი თვე... 5 v.
63. მეტეხ რომ ჯარი მიუხტა... 5 v.
64. რატომ არ გაკვირს სოფელო... 5 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსები—№№ 14, 19, 24.
საისტორო ლექსები—№№ 39, 63.
იმპერიალისტ. ომის ლექსები—№ 30.
ბატონყმობისა და სოციალური უსამართლობის შესახები ლექსები—№№ 26, 32, 41, 48.
საყოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 1, 2, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 28, 31, 34, 35, 50, 51, 52, 55, 58, 64.
ყაჩაღობის შესახები ლექსები—№№ 3, 4.
სატრფიალო ლექსები—№№, 8, 13, 22, 27, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 54, 56, 57, 62.
საწესო პოეზია—№№ 33, 53, 54.
ფილოსოფიური ლირიკა—№№ 25, 36.
ქება, გაბაასება, გაკილვა—№№ 10, 59, 61.
თქმულება—№ 60.

65—77. ანდაზები. 6 v.

შენიშვნა: ტექსტებს დართული აქვთ ცნობები მთქმელთა შესახებ:
ტექსტი №№ 26—29 „სოფ. ხოვლეს მიხეილ თეთრაძისგან გაგონილი“ (2 v).
ტექსტი №№ 30—46 „სოფ. ხოვლეს გიგო ჯანანაშვილისაგან გაგონილი“ (2 v).
ტექსტი №№ 47—51 „სოფ. ჩოჩეთში ალექსი ნუგზარაშვილისაგან გაგონილი“. (3 v).
ტექსტი №№ 52—64 „სოფ. გარგარში მაგდან ჩოქურაისგან გაგონილი“. (3 v).

1943

ქართული ზეპირსიტყვაობის ნიმუშები. XX

3 ფ.: 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შემკრები—ანეტა კაპანაძე; [XX ს.].

„სოლომონ ბრძენი და კუნკულელი.—ნაზარ, ბრნენი, დედოფალი,
მეფე წყლის პირს ჩამოხტესა...“
[4 ვარიანტი]. 1 r—3 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: ტექსტებს დართული აქვს ცნობები მთქმელებისა და ჩაწერის ადგილის შესახებ.

№ 1.—„სოფ. სასირეთში იოსებ მაისურაძისაგან გაგონილი“ (1 r).

№ 2.—„სოფ. ახალქალაქში მაგდან ხუციშვილისაგან გაგონილი“ (1 v).

№ 3.—„სოფ. ყარაღაჯში ჩინო შაქარაშვილისაგან გაგონილი“ ((2 r).

№ 4.—სოფ. ყახარა იტრიაშვილისაგან გაგონილი“. (3 r).

1944

კრებული ხალხური შემოქმედების ნიმუშების. XIX—XX

71 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხეცრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—გურია; შემკრები—ცალფხა გიორგი ლომთათიძე.

1. „მისნობანი.—ვის სახელზეც ცეხში შესაწუავი კვერცხი გასკტება, იგი ნამუსის შემნახველი არ არის...“ 1 r—8 r.

2. [კალენდარული წესი—ჩვეულებანი] „დღიური ცერემონიები.— 1 იანვარი.—ვინც დილას ადრე სხვაზე უწინ თოფს გვისროლის, იმ წელილეწადს ყველას აჯობებს...“ 8 v—12 v.

3. „მეჯობნე.—კალანდიდგან მოკიდებული გიორგობამდი, ყოოლ დილას უნდა გამოხვიდე კარში, რომ აფერმა გაჯობოს...“ 12 v—13 r.

ხალხური იგავ-არაკები [და ანეკდოტები].

4. ქვრივი, ბრმა.— ერთი კაცი ბრმაიც იყო და ყრუიც...“ 13 v.

5. „ფლავი გემრიელი ყოფილა.—ერთი კაცი ჩივოდა...“ 13 v.

6. „ურიამ იეფათ ცხვარი იყიდა...“ 13 v.

7. „კირიკობის თვეში...“ 13 v.

8. [ორსული ქალის ამბავი] 13 v.

9. „ყურდგელი და ბაჭიები.—ყურდგელი კიკუეფს (კიკო-ბაჭია) რომ დაყრის...“ 14 r.

10. „ტურა და ვაცი.—ტურა ტყეში ვაცს შეხვა...“ 14 r.

11. „ეშმაკის შეცდომა.—ეშმაკი კაცის ბახჩას შემიეჩვია...“ 14 r.

12. „ღორების პირობა.—საღამოს, ღორმა საღორეში მეილაპარაკეს...“ 14r

13. „მოხერხებული.—ერთი კაცი მოკეტა...“ 14 v.

14 .გუმბრა და დედაბერი.—გუმბრა თავის დარჩობათ ზღვისკენ მოეიდოდა...“ 14 v.

15. „ცხვარი და თხა.—ცხვარი ღობეზე გადახტა...“ 14 v.

16. „ტილების გაჩენა.—ერჯერ ერთმა უსაქმო დედაბერმა ღმერთს საყვედური უთხრა...“ 14 v.

17. „დედაბერმა ზღვა დასწვა.—ერჯერ ერთმა დედაბერმა გადიჯინა...“ 15 r.

18. „წუწკის გასწორება.—ორი რძალს თითო მეწველე ზროხა ყავდა...“ 15 r.

19. „სიზარმაცის ნაყოფი.—ორი რძალი ერთად ცხოვრობდა...“ 15 v.

20. „მოცვის წელიწადში სამჯერ მოსვლა.—ქალს ყანაში ქმართან სადილი მიჰქონდა...“ 15 v.

21. „კუს გაჩენა.—ქალს ყანაში ქმართან სადილი მიჰქონდა...“ 16 r.
22. „თუთუნის გაჩენა.—ერ კაცს ერთი... ქალი უყვარდა...“ 16 r.
23. „ვარდის გაჩენა.—სამოთხეში ანგელოზები ვარდთან მიიდენ...“ 16 r.
24. „საცოლო და სოლომონ ბრძენი.—გლეხს ქალს აზლევდნენ...“ 16 r.
25. „ღმერთი და სამართალი.—ერ კაცს ძაღლი გამიკედა...“ 16 v.
26. „გაჭირვებული ცოლი.—ერთმა კაცმა ცოლი შეირთო...“ 17 r.
27. „მოხერხებული ქმარი.—ერთი კაცის ცოლი...“ 17 r.
28. „ვირის და აქლემის ამბავი.—წარყვნის წინ ღმერთმა უბრძანა ნოეს...“ 17 v.
29. „ავაზაკის მადღი.—ერი კაცი ერ ქალს შეუჩოთა...“ 18 r.
30. „ქალის ხერხი.—უსტა თათარი ქართველს სახს უშენებდა...“ 18 r.
31. „მეთიხე და მესპილენძე,—სპილენძის მეჭურჭლეს თიხის მეჭურჭლე დიენძლავა...“ 18 v.
32. „ხუცესის ამბავი.—ხუცესმა ცოლის დას...“ 19 r.
33. „სულწასული დედაბერი.—ტყვეების წასაყვანად ჩვენ ქოყანაში ერ-ჯელ თათრები ჩამოსულიყვენ...“ 19 r.
34. „მეგრელი და ბატი.—მეგრელი ღამე კვატას (იხვი) და ბატს იპარავდა...“ 19 v.
35. „მეგრელის ყური.—მეგრელს კითხენ...“ 19 v.
36. „თათარი და ჩექმა—თათარმა რუსის ცალი ჩექმა მეიძია...“ 19 v.
37. „ფუღუ.—ერჯელ თურმე ძველათ ხმაი გავარდა ქვეყანა იქცევაო...“ 19 v.
38. „ქრისტე სტუმრად მდიდრისას და ღარიბისას.—ქრისტე სტუმრად დიდრისას მივიდა და უთხრა...“ 20 r.
39. „ღვთისა და ეშმაკის წილი.—ღმერთი და ეშმაკი რომ გეიყვენ...“ 20 r.
40. „კატის ფინთი.—კატას უთხრენ..“ 20 r.
41. „ქრისტე ღარიბად მდიდრისას.—ერთ დიდარ კაცს წოულობა ქონდა...“ 20 r—v.
42. „ქრ. ფუნა პურად აქცია.—ერთ ღარიბ ქალს საჭმელის რომ არაფერი ქონდა, ბაღნები მაინც არჩობდენ...“ 20 v.
43. „უტიფარის დასჯა.—ერთმა კაცმა მეორეს მიწა (მამული) წაართუა...“ 20 r.
44. „ხერო და ხარაზი.—ხარაზი უსტას სახს აშენებიებდა...“ 21 r.
45. „რაჭველები სანადიროდან.—რაჭველები სანადიროთ წევიდენ...“ 21 r—v.
46. „ტილოს მომპარვენო.—დედაბერმა ქალაქში გასაყიდათ ტილო გეიტანა...“ 21 v.
47. „ჭკვიანი ძმები.—ძმანებს—სურებელებს—ზროხის დაკვლა უნდოდენ...“ 21 v.
48. „სულწასული მახინჯები.—ერ ქალს სამი გლახა ქალიშვილი ყავდა...“ 21 v.
49. „სულწასული სულელი საცოლო.—ერთი აბდალე ბიჭიზა ქალის თხოვა უნდოდენ-.“ 22 r.
50. „ღვთის წინააღმდეგობა.—ერ წელიწადს ღმერთმა ინება: „წროულს ღვინოს არ გავაჩენ ქვეყანაზეო...“ 22 r.

21. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. IV.

51. „ნაკრული კოპით სესხის გადახდა-—ერთ კაცს მეზობლის ერთ დღეს ღვინო ემართა...“ 22 r.

52. „ჩემი გობი და საცერი.—ახალ მოყვანილ ქალს უთხრენ...“ 22 v.

53. „თათარო მშვიდ გაჰმევო!—აჭარა-გურიის ფთებზე გურულები და აჭარლები იყვენ...“ 22 v.

54. „აქ რომ ამოხვალ, მერმე გაიცინეო!—ლაქვერი (ამბობენ სურომელებზედაც) ხეზე იყო და სკას ხილავდა...“ 22 v—23 v.

55. „ცოდვილი ქალის ცხოვრება.—ერთი ძაან ცოდვილი ქალი იყო ქოყანაზე...“ 23 r.

56. „კაცისა და ქათმის თვალი.—ღმერთმა რომ ადამ და ევა გააჩინა, უთხრა...“ 23 r.

57. „სამი გლახა.—ერ სხალს ქვეშ სამი გლახა იქდა...“ 23 r—v.

58. „მორწმუნე ქალი.—ერ ქალს დიდშაფათს ბალანე მუუკტა...“ 23 v.

59. „სულწასული ცოლი.—ერთმა ღარიბმა კაცმა ერსალიკე ერბაშათ იმდონი ფარა იშონა, რომე ავარება...“ 24 r.

60. „მაგის უარესი რაღა იქნებაო!—სარზე ხმელი ცხენის თავი ეკიდა...“ 24 r.

61. „ისეთივე.—გზაზე ტყუბი კაცი მივიდოდა...“ 24 r.

62. „გზაზე ორი ქალი მიდიოდა...“ 24 r.

63. „სომეხმა გურულს ... უყურა...“ 24 r.

64. „სომეხმა გურულს ... უყურა...“ 25 r.

65. „ერეკლე მეფე რუსეთში Императрица Экатерина-ს ესტუმრა...“ 25 r.

66. „ერ კაძახს ქალი გაექცა...“ 25 r.

67. „ტტეტიას პრისტავი სჩქმეს კითხავდა..“ 25 r.

68. „საჯაოხელი ცხენს ეძებდა.—საჯაოხელი ცხენს ეძებდა. ცხენი ვერ ნახა...“ 25 r.

69. „სურებელს ქალი (ცოლი) მოუკტა...“ 25 r—v.

70. „სურებელის ნატვრა.—სურებელმა ინატრა: „ნეტა ძაღლი ვიყოო!...“ 25 v.

71. „სალდათის პასუხი.—სალდათს კითხენ:—რა გაცვიაო?..-“ 25 v.

72. [სომხის გასამართლება]. 25 v.

73. „ჩხიკვის ჭკუა.—ჩხიკვი წაბლის კაკალს გეიტანს ხეზე...“ 25 v—26 r.

74. „კუტუბაძემ გუჯაბაძის ქალი მეიყვანა..“ 26 r.

75. „რად იშვება ძიგურა.—ესო ქრისტე რომ ურიემა ჯვარზე მიაჭედენ.. 26 r.

76. „უკუღმართი ცოლი.—ერთი კაცი ჩამდგარიყო წყალში...“ 26 r.

77. „ნ. ნიკოლაძე და ფინანსთა მინისტრი.—პეტერბურგში ფინანსთა მინისტრი და ნ. ნიკოლაძე დანიზლავდენ...“ 26 v.

78. „მოტყუებული გოგო.—რაჭველის გოგო დაორსულდა...“ 26 v.

79. „თათრის ამბავი.—თათარმა ერთი ჩვილი ბალანე ეიყვანა...“ 27 r.

80. „ურიეს ქალმა წეილექსა..“ 27 r.

81. „რაშველის ცოლმა ქმარს უთხრა...“ 27 r.

82. „კინტო და პოლიციელი.—კინტო ქალაქში ვირს სცემდა...“ 27 r—v.

83. „მეგრელის პასუხი.—ბათომში ზავოთის მუშები გეიფიცენ...“ 27 v.

84. „მუნჯი მეწისქვილე.—ქალმა წისფილზე დასაფქვათ ჭადი მიიტანა...“ 27 v—28 r.

85. „მეგრელების უტუ-მალობია.—მეგრელები სოხუმში უტუ-მალობიას თამაშობდენ...“ 28 r.

86. „ღორის ჯიში.—ერთ გურულ ერისთავს აზნაურმა კაცი გაუგზავნა...“ 28 r.

87. „ურიას წაყარდა თვალიო!—წელიწათში ერთი წუთი იმისანეა, რომა რასაც იტყვი—დაუცვეთელათ ახთება...“ 28 r.

88. „ერთ ოჯახში ერი ქალაქე და ერთი დედაბერი იყო... 28 v.

89. „კინტომ ქალაქში დეინახა ქალები...“ 28 v.

90. „ჯვარცხმარში (გურია) შარა გზაზე იდგა ერთი უშველებელი, დიდი ხნის მუხა...“ 28 v.

91. „გოჯასპი ბერიძემ მისი ყმაი ფოცხვერაშვილი რაცხა ურჩობიზა გააკვრია ბიქვეფს ხეზე...“ 29 r.

92. „ქალმა ქმარს დაეინიზლავა...“ 29.

93. „ნ. ნიკოლაძე გერმანიაში ერთ გასტინიცაში შევიდა...“ 29 r.

94. „ტეტიე რაცხაზე რძალმა გააკუშა...“ 29 v.

95. „ხიდისთაველ (გურია) ანდრია კალანდაძეს დედამ უსაყვედურა...“ 29 v.

96. „ვახტანგ გურიელმა ერ ქალს კითხა...“ 29 v.

97. „ერთმა თავმომწონე გურულმა ყმარწვილმა კომპანიაში მის გვერდზე მჯდომ მეგრელს უთხრა...“ 29 v.

98. „დათუნა ფოცხიშვილი (ჭაჭიეთელი, გურია) და თათარი შეიტევენ... 30 r.

99. „ლიპარ ლომთათიძეს კალანდაძემ ღორი მისცა...“ 30 r.

100. „ლიპარე ლომთათიძე ჩევიდა მისი ძმის ამბაკოს სიმინდის ყანაში...“ 30 r.

101. ლიპარე ლომთათიძე მეზობლისას ქორწილის ხარჯს აკეთებდა...“ 30 v.

102. „გურიანთელი და საათი.—გურიანთელი ყანას თოხნიდა...“ 30 v.

103. „ფერშლები ღვინომ გააბრუნა.—გურიაში მოვიდოდა ორი აქიმი კაცი...“ 30 v—31 r.

104. „წმინდა ვარ... უწმინდური ვარ.—ჩოხატაურში თავრობამ სურებლები დეიბარა...“ 31 r.

105. „არშიყობა.—ახალმოყვანილი სახს ხვეტავდა...“ 31 r.

106. „სურებელმა ქალი მეიყვანა...“ 31 v.

107. „ხელიკის დათვლა.—თათარმა გურულს უთხრა...“ 31 v.

108. „ლაჭვერმა ლაჭვერის გოგო... [მოატყუა]...“ 31 v.

109. „მეგრელიაში გურულმა ათი ფუთი სიმინდი იყიდა...“ 32 r.

110. „ამპარტავანი.—სხვა სოფელში მოჯამაგირეთ ნამყოფი ბიჭი შინ მევიდა...“ 32 r.

111. „აკაკი წერეთელი მივიდა ქალთან და უთხრა...“ 32 r.

112. „მიქელაძის ოინი.—მიქელაძეს ურიეს ვალი ქონდა...“ 32 r.

113. [მეგრელის ავადმყოფობა] 32 v—33 v.

114. „ჩვენი ხალხი კურტანში მუშაობას თაკილობდა...“ 33 v.

115. „მე ვაგროვებდი ანდაზებს...“ 33 v—34 r.

116. „იყო ერთი წლის ჯვარდაწერილი ცოლ-ქმარი...“ 34 v.

117. „ამაღლების საზოგადოებაში (გური) მცხოვრებმა ივანე სიხარულიძეს უნდოდა მეზობლის ქალის ხაპი (გოგრა) მოეპარა...“ 35 r.

118. „ქალბატონი და მოხელე ბიჭი...“ 35 r—v.

119. „ვაჭარს სოფრომ ლომთათიძეს მოყვარემ ნადი მიჰგვარა...“ 35 v.

120. „ნიკე კალანდაძე მოყვრისას სატირელს მივიდოდა...“ 35 v.

121. „ს ი ტ ყ ვ ი ს მ ა ს ა ლ ე ბ ი. ლამაზი სიტყვები [და გამოთქმები].—ჯაყელის კაცი ხომ არ ვარ?...“ 36 r—v.

122. „ხ ა ლ ხ უ რ ი წ ყ ე ვ ა.—მეისპე! დეიღუპე!...“ 37 r—v.

123. „ხალხური ლოცვა.—აგაშენა ღმერთმა!...“ 38 r.

124. „ხ ა ლ ხ უ რ ი ფ ი ც ი.—დედა ნუ მომიკტება!...“ 38 v.

125. „ი რ ო ნ ი ე ბ ი.—რა საკუარია! (ვითომ რა საკვირველია)...“ 38 r.

126. „ხ ა ლ ხ უ რ ი მ უ ქ ა რ ა.—ტყავს გაგიზროფ!...“ 39 v.

127. „ხ ა ლ ხ უ რ ი ლ ა ნ ძ ღ ვ ა ნ ი.—ღმ. შეგარცხვენს!...“ 39 v.

128. „ხალხური გინება...“ 40 v.

129. „უწმაწური ლექსები...“ 41 r—44 r.

[ლ ე ქ ს ე ბ ი და შაირები]

130—131 ა—131 თ. [შაირები] „თუთუნი და პაპიროზი (ლამაზებში ვაპიროზდი)...“ 44 v.

132. „მაღლიდან გადმომდგარიყო თვალჟიჟო თეთრი ქალიო...“ 44 v.

133. „შაშვის სიმღერა.—ღმერთო, გადამარჩინე იღლიბანცურასა...“ 44 v.

134. „ქალო შენი სილამაზე ან მასესხე, ან მომყიდე...“ 44 v.

135. „სატრფოვ, ახლა გიკვტები!...—ჯანდაბას, თუ მოკვტები!...“ 44 v.

136. „დედავ, რეიზა გამათხუე ასე პატარა ქალია!...“ 44 v.

137. „ნინო, ნინო, ჩემო ნინო!...“ 45 r.

138. „წახთა სახე, იერობა, ჩემი მშვენიერობა...“ 45 r.

139. „ლამაზი ხარ მშვენიერი საქციერით და ისეო...“ 45 r.

140. „სიცოცხლეში გამახარე, მოვკტე—ცრემლი (მიწა) დამაყარე!“

141. „წყალში თებზი მიცურავდა...“ 45 r.

142. „სიძე თუ ხარ საყვარელი, მაღალ სკამზე დაბრძანდები!...“ 45 r.

143. „ფუტკარი ვარ—გავქრები, შაქარი ვარ დავდნები...“ 45 r.

144. „უბედური ჩემი ქმარი—ფოცხის ტარად მოსახმარი!“ 45 r.

145. „ჩემო ქმაროო სამიწეო!...“ 45 r.

146. „მიყვარხარო, რომ მითხარი...“ 45 r.

147. „სურებელი ცხენი ჩივა...“ 45 r.
148. „გაჰვერებამ, მწუხარებამ ჩემზე ჯვარი დაიწერა...“ 45 r.
149. „იაგუნდო, გადმოდუღდი!...“ 45 v.
150. „შენ რა გინდა, კატაო...“ 45 v.
151. „ავი გულის დედამთილი დილას ადრე ადგება...“ 45 v.
152. „ჩვენს მასინძელს მხიარულსა...“ 45 v.
153. „ქერქაძემა დაგვპატიჟეს...“ 45 v.
154. „ყაჩის ლოცვა.—აკაკაჩია, მაკაკაჩია... გისვამს, გიჭამია, გზა გაგაჩნია...“ 45 v.
155. „ასი თუმნის ვერცხლის ფული მიწაში მაქ დამარხული...“ 45 v.
156. „ქურდის ლოცვა.—დანა-დუმასა!... დუმა-ყიასა!...“ 45 v.
157. „უთოვნია ფთა და ბარი...“ 45 v.
158. „ერთი ქალი შევიყვანე, გულის გამახარებელი...“ 45 v—46 r.
159. „თუ გინდოდეს თავის ჭირი...“ 46 r.
160. „ხახვინო—ბატონო, ბარგი უნდა ავკონო...“ 46 r.
161. „კალანდაძის ქალი ვარ...“ 46 r.
162. „ერთი საყვარელი მყავდა...“ 46 r.
163. „მიყვარს ამგვარი სტოლი გაშლილი...“ 46 r.
164. „ვაი, დედა რა ვთქვა...“ 46 r.
165. „შემიყვარდა ერთი ვინმე...“ 46 r.
166. „თებერვალი ბერავსა, მარტი კაბას კერავსა...“ 46 r.
167. „ვენაცვალე ბარიშნეფს...“ 46 r.
168. „დეილოცა მისი პირი...“ 46 r.
169. „საყვარელი მისთვის (იმზა) მინდა...“ 46 v.
170. „გოგოვ, შენმა სილამაზემ...“ 46 v.
171. „მეუფეო, მოწამეო...“ 46 v.
172. „წყალმა მუცელი მატკინა...“ 46 v.
173. „სურეფს ქალი გავათხუე...“ 46 v.
174. „ზღვაში ვხავ და ზღვაში ვთესავ...“ 46 v.
175. „თვალადობით მზე ვერა გჯობს...“ 46 v.
176. „ჩიტო, ეს წიგნი მიართვი...“ 46 v.
177. „აპრილში ყანა დავთესე...“ 46 v.
178. „იმერელსა პაწე გოგოს ბახში დასძინებოდა...“
179. „ბზის უმზირა ამოსულა...“ 47 r.
180. „ვარდოფინე ქალია, ღობერს ამოფარია...“ 47 r.
181. „ვაი, დედავ, რა ვთქვა...“ 47 r.
182. „ქალიშვილის პირობაზე არ მაკლია (ი)ერობა...“ 47 r.
183. „ოდელია რანუნი, ეიშალა რძალ-მული...“ 47 r.
184. „ყოლი კაცი ყანას მარგლის, ბარამიძე—ბოლოკსაო...“ 47 r.
185. „გეიარ-გამეიარე, ჩემი გული გაახარე...“ 47 r.
186. „ქალიშვილის პირობაზე არ მაკლია სილამაზე“. 47 r.

187. „წამიყვანე გემლაზისკო...“ 47 r.
188. „ატამს ფოჩვი გამუსხამს...“ 47 r.
189. „პაწუ დატიე, დიდი წეიღე...“ 47 r.

შენიშვნა: ტექსტზე მიწერილია: „ჭორი რო ქათამს წაიღებს, გარეშენი მიაძახებენ“ 47 r.

190. „ეო, მეო, ბიჭო დიმიტრეო...“ 47 r.
191. „ბათომშიდა ჩამოსულა გასაყიდი კახაბალი...“ 47 v.
192. „ამ დალოცვილ ეკლესიას...“ 47 v.
193. „ერთი ქალი შევიყვანე, თურმე იყო ქვაყუდელი...“ 47 v.
194. „ბათომში თოფი ვისროლე...“ 47 r.
195. „გევიხედე სერზედა...“ 47 v.
196. „ზეიდანა მევიდოდი, მეეირეკტი ბაღურეფს...“ 47 v.
197. „აკოშკაში ტრედია...“ 48 r.
198. „შენს ეზოში ჩავიარე...“ 48 r.
199. „იქით ნუში, აქით ნუში...“ 48 r.
200. „იაგუნდის კაკალი ხარ...“ 48 r.
201. „ტელეგრაფის მაგივრათ...“ 48 r.
202. „გაღმა-გამოყმა ყანა მაქ...“ 48 r.
203. „შარშან სათესლე ვიყიდე...“ 48 r.
204. „ოქროს პორტმანს გავაკეთეფ...“ 48 r.
205. „დავწევი და დამესიზმრა...“ 48 v.
206. „ეგერ მოდის პოვეზი...“ 48 v.
207. „მზე ამოდის დაბინდდა...“ 48 v.
208. „უბედური ვყოფილვარ...“ 48 v.
209. „იანვარი, თებერვალი
ორუეა შუშხიანი...“ 48 v.
210. „შენ სადღეგრძელოს დავლევ...“ 48 v.
211. „ხეზე დათვი მივიდოდა...“ 48 v.
212. „ბარიშნები ეშმაკია...“ 48 v.
213. წყალსა ნაფოტი მოქონდა...“ 49 r.
214. „დეიცევი სამება!..“ 49 r.
215. „ვახეია, ვახეია, შენს ეზოში რა ხეია?...“ 49 r.
216. „ღმერთმა მოგცეს ბატის ჭკუა...“ 49 r.
217. „რათ მინდა ლამაზი ქალი...“ 49 r.
218. „შამევიარე აჭარა...“ 49 r.
219. „იქით ნუში, აქით ნუში...„ 49 r.
220. „ყმაწვილმა ყმაწვილს შეკითხა...“ 49 r.
221. „ოდელია ნანია, გაგვითხოვდა გალინა...“ 49 v.
222. „ივლისის 16-სა სოფელში გამუანცხადეს დაღამდის შვადღეს ხანსა.—
სოფელმა ძრიელა შეწუხთა,
დიემუხო დედამიწასა...“ 49 v—50 r.

223. „არ იკიან ოჯახობა...“ 49 v.
224. „შენ რომ პლარტუკი მაჩუქე...“ 49 v.
225. „დედა ჩემო, რას უყურეფ...“ 50 r.
226. „ჩემო ნათლის დედაო...“ 50 r—50 v.
227. „ბათომი მინდა დავსწყევლო...“ 50 v.
228. „თანახმა გავხთი ყველაფერზე...“ 51 r.
229—234 [შეირება] „ბერიკაცის ეშხი-მეშხი—ჩიბუხი და ფოცხი ხელში...“ 51 v.
235. „არ წავყობი უნგიაძეს—დღედა ღამე გომბიას ზდევს...“ 51 v—52 r.
236. „პატარა ბიჭი ვიყავი, პატარა გოგო ვითხოვე...“ 52 r.
237. „პატარა ბიჭი ვიყავი, სახელათ მეთქვა ხასანი...“ 52 r.
238. „პაწა გოგო, შუტუნია...“ 52 v.
239. „აბა ჩემო ნატალია...“ 52 v.
240. „გუდავაძემ მეიგონა...“ 52 v.
241—289. გამოცანები. 53 r—56 r.

ლექსები.

290. „ა, მეგრელი ძუკუია...“ 56 v.
291. „დეიღუპა შომაული...“ 52 v.
292. „შავი ხარ და შავთვალწარბი...“ 56 v.
293. „ჩემსა ლექსა მოგახსენეფთ...“ 56 v—57 v.
294. „ლამაზი სიტყვები (სიტყვის მასალები).—მარილივით გადინტვრა...“ 57 v.
295—316. „ენის გასატეხი.—ჩემი თეთრი ვარია...“ 58 r—v.
317. „პაიჭესოულის (გურია) სოფლის დუქანში ბიჭები ნარდს დამაშობდენ...“ 59 r.
318. „ხიღისთავში (გურია) ერთი გლახა ცხოვრობდა...“ 59 r.
319. „ერჯელ ერმა ქალიშვილმა უსაყვედრუა იმავე ნიქელას...“ 59 r.
320. „ერკეთელმა (გურია) მაქსიმელ გალობლიშვილმა დეიჭირა ტყეში მეზობლის თხაი...“ 59 r.
321. „ერჯელ სოფელში კაცემა ლაპარაკი ჩამუაგდენ...“ 59 v.
322. „ვანიელ ლომთათიძემ (პაიჭესეულელი, გურია) ყანაში სადილზე უთხრა ბაღნეფს...“ 59 v.
323. „ფოთიდან მომავალ მგზავრს კითხენ გზაზე...“ 59 v.
324. „ფოთში... ფოთიდან.—გზის პირას მომუშავემ კითხა ფოთში მიმავალ მგზავრს...“ 59 v—60 r.
325. „ნავრასიაში (ნოვოროსიისკი) ბიჭები კორტს თამაშობდენ...“ 60 r.
326. „ტეტე სანწყაულში ყურძენს ჭნეხთა...“ 60 r.
327. „ეთომა კაცმა ერ ლაჭვერის დედაბერს შეეხვეწა...“ 60 r—v.
328. „გემოს ვატანდითო!—რაჭველმა სამიკიტნოს წინ გეიარენ...“ 60 v.
329. „ქალაქში ერთი გოიპრუწული აზნაური ჩევიდა...“ 61 r.
330. „გრიგოლე კალანდაძის (პაიჭესეულზე) ეზოში (ეზოსთან) მეზობლები ბზას თხრიდენ...“ 61 r.

331. „სოფლის ღარიბი ცოლი და ქმარი მივიდოდენ გზაზე...“ 61 r—v.
332. „ფოთში ყანების საცობაა...“ 61 v.
333. „რაჭველები და კურდღელი.—რაჭველები სანადიროს იყვენ...“ 61 v.
334. „რაჭველების ანგარიში.—ოცი რაჭველი მივიდოდა გზაზე...“ 62 r.
335. „ანანი ლომთათიძეს (პაიჭესოულელია) ზროხა დიენტრა...“ 62 r.
336. „მეგრელს გურულის სიმღერა მოწონდა...“ 62 v.
337. „ფეხატა.—კალანდაძეს ლომთათიძის ჯინი ქონდა...“ 62 v—63 r.
338. „ერმოქერა კალანდაძეს გურიელების ბეგარა ქონდა...“ 63 r—v.
339. „ბრმა და თვალხილული ძმა.—ორი ძმა კაცს—ბრმას და თვალხილულს ზიარი ღომის ყანა...“ 63 r—v.
340. „ძმამა ძმას ღომის სათესლე თხუა...“ 63 v.
341. „თავრეჯული მსხალი.—ქრისტე თავრეჯულ (ჯიშია) სხალს მყნავდა...“ 63 v.
342. „თათარი და ტყეე ქართველი.—ქართველი ტყეში სამუშიერათ წევიდა...“ 63 v—64 r.
343. „თათარმა გურიაში ქალი მეიტაცა...“ 64 r.
344. „ქერქაძის დედუფალი.—ქერქაიც (ქერქაძის) ერთ წლის მოყვანილმა ქალმა ქმარს შიეხვეწა...“ 64 r.
345. „ბოლოკი და ხახვი.—ერმა კაცმა ქალაქში ბოლოკი ჩეიტანა...“ 64 v.
346. „გუნთაიშვილის ცოლი.—გუნთაშვილს ყავდა ახლად მოყვანილი ცოლი...“ 69 v.
347. „მიწიეთის (გურია) ეკლესიის ღვედელი გაბრიელ ლომთათიძე ნაწირობვს რომ შინ მისულა, სადილი არ დახთენია...“ 65 r.
348. „ესაკა ლომთათიძე.—ლომთათიძნეფს გურიელიზა თითო ზროხა უნდა მიეყვანენ...“ 65 r—v.
349. „ვეფხისტყაოსნის ბოლო.—შოთა რუსთაველი რომ დაბრუნდა საბერძნეთიდან საქართველოში, თელი ქოყანა მის ნიჭზე ლაპარაკობდა...“ 65 v.
350. „მეზობელმა მეზობელს ყანაში ცოლის სიკვდილის ამბავი მეუტყანა...“ 65 v.
351. „ბრძნანი და მისნობანი. ქორწინებაზედ.—ჯვარის წერაზედ არიკაც არ დეისრობენ...“ 66 r—67 r.
352. „[ბრძნანი და მისნობანი]. საიქიო.—მიცვალებულს სიკვდილის დროს ტანზე ჩააცმენ...“ 67 r—v.
353. „ზენობნის ეკლესია.—თამარ მეფემ ბძანა ზენობნის კარზე (გურიაშია) ერ დღეს—დილიდან საღამომდი ეკლესიის აშენება...“ 68 r.
354. „ტრაბახა შვილი.—საღამოს ყანიდან დაბრუნებულმა შვილმა უთხრა მამას...“ 68 r.
355. „თაგვი და თესლი.—ერი ქოყანა ყოფილა გველით შეღობილი...“ 68 r—v.
356. „ალიკლიკისა ფთაზეო...“ 68 v.
357. „ბერიკაცი თვრესო...“ 63 v—69 r.
358. „ცელა, მელა ხის ტაფელა (ჩიქორთელა)...“ 69 r.

359. „ახლანდელი ყმარწვილები (ბარიშნები)...“ 69 r.
360. „იანვარსა რვასა...“ 69 r.
361. „ოდელა, ოდელა,
გოგიამ თხაი მოდენა...“
362. „ციცუნ-კატუნ გელაიფხე (მგელაძეა)...“ 69 v—70 r.
363. „აქიდანა და შენამდი...“ 70 r.
364. „მე გოგია საწყალსაო...“ 70 r.
365. „ითამაშე გურულო...“ 70 r.
366. „გურიაში რა გინდოდა...“ 70 r.
367. „აი ჩვენი გურია...“ 70 r.
368. „მივალ გურიაში მარა...“ 70 r.
369. „საყვარელო ირინე...“ 70 r.
370. „ურიემა ღორი დაკლენ...“ 70 r.
371. „ეს სოფელი სოფლად მინდა...“ 70 r.
372. [ანეგდოტი]. „ხონელმა ერთხელ მეგრელი გალახა...“ 70 v.
373—384. „გამოცანები (რაჭველიდგან გაგონილი).—ტანშიშველი, ფეხშიშველი, სახელს გეტყვი, ვერ მიხვდები. (შველი)...“ 70 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
საყოფაცხოვრებო ლექსები: №№ 136, 137, 138, 142, 144, 145, 147, 147, 151, 153, 155, 158, 159, 164, 173, 177, 181, 183, 184, 190, 196, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 236, 237, 240.
სატრფიალო ლექსები: №№ 132, 134, 135, 139, 140, 143, 146, 149, 150, 161, 162, 165, 167, 169, 170, 171, 175, 176, 178, 187, 185, 186, 186, 187, 188, 192, 292, 356, 359, 363.
სუფრული: №№ 152, 163, 172, 290, 291, 293, 355, 358, 361, 364.
ლექსები სოციალურ უთანასწორობის შესახებ: № 160.
ლექსები ნადირობისა და ცხოველთა შესახებ: № 133.
შელოცვები: №№ 154, 156, 174, 183.
შაირები: №№ 130, 131ა—131თ, 141, 179, 180, 192, 193, 194, 195—221, 225, 229—235, 238, 239, 365—371.
საწესო ლექსები და სიმღერები: №№ 166, 360, 362[?].
ფილოსოფური ლირიკა: № 180.
ნარევი: 157.

1945

ანდაზების კრებული. XX

47 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; მხედრული; შემკრები—ცალფეხა გიორგი ლომთათიძე; გურია; [XX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე; დაუწერელია 47 r.

[ანდაზები] „ააგდო ქვაი, შეუშვირა თავი...“ [1354 ტექსტი]. 1 r—46 r.

შენიშვნა: 1. ანდაზები ანბანზეა დალაგებული.
2. ხალხურს ერთვის შემკრების შენიშვნა: „ეს მასალები გურული ხალხური რედაქციის არ არის, იგი გაშალაშინებულია. ხალხური რედაქციით სხვა რვეულს წარმოვადგენ“. 46 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1946

გამოცანების კრებული. XX

19 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; მხედრული; შემკრები—ცალფეა გიორგი ლომთათიძე; გურია; [XX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „გამოცანები ა. [გურული].—
აფირფიტული ფირფიტი ერთმანეთს ებაძებოდა,
მისი ნასროლი ხანთიხი ხელმწიფეს ეკადრებოდა...“
(118 ტექსტი). 1 r—10 r.
2. „მეგრული გამოცანები.—ართი გვალა მიღუნც ჟირკილი ისირ მიკოჩანს...“ (13 ტექსტი) 19 r.

შენიშვნა: 1. თავფურცელი: „გურიაში შეკრებილი გამოცანები ცალფეა გ. ლომთათიძის მიერ“.
2. ტექსტს ერთვის შემკრების შენიშვნა (თავფურცლის v-ზე).
3. გამოცანებს ერთვის ახსნა.

1947

ხალხური ლექსების კრებული. XX

6 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შემკრები გიორგი ლომთათიძე (6 v); [XX ს.].

1. „ხუცესმა უთხრა ხუცესსო...“ (1 r).
2. „ბერიკაცი თვრესო, ვაშკაცს ერთი ხვთესო...“ 1 r.
3. „ფუხარი და ორი კაცი, გაჰივრებით სამი კაცი...“ 1 r.
4. „ნიტე მის უბედურებას ვისაც არ ხავს ქალი კაი...“ 1 r.
5. „მამულის ვინწრო კაცი ვარ...“ 1 r:
6. „გუდავაძემ მეიტანა მაღლა გორზე წისფილიო...“ 1 r.
7. „პაწა გოგო კვანწია...“ 1 r.
8. „წმინდა გირგოლ მობძანდება...“ 1 r.
9. „უბედური ჩემი ქმარი...“ 1 r.
10. „ვაი, რა ბედი დავკარქე...“ 1 r.
11. „ვაი, რა ვუყო თავსაო...“ 1 r.
12. „არ ვიცოდი, არც მეგონა...“ 1 v.
13. „მეგრელების განაპირი ფოთია და ჰალადიდი...“ 1 v.
14. „საყვარელი მიყვარდა, წყალში გადამივარდა...“ 1 v.
15. „აჩუ, აჩუ ცხენო! გელის დასაბმელო...“ 1 v.
16. „მომინოსა მწყერი უყვარს...“ 1 v.
17. „იას ვარდი მირჩონია...“ 1 v.
18. „ბიჭო, ჩოხა შეგიკერავს...“ 1 v.
19. „ქალიშვილები ჩოდა...“ 1 v.
20. „აქედანა და შენამდე...“ 1 v.

21. „მივალ გურიაში მარა...“ 1 v.
22. „მე მთვრალი და შენ ხიზელი...“ 1 v.
23. „საყვარელო, რა გიქნია...“ 2 r.
24. „ლამაზი ხარ ჩიჩქინია...“ 2 r.
25. „არ ვიცოდი, არც მეგონა...“ 2 r.
26. „დილას ადრე გამოვყევი...“ 2 r.
27. „ღვინოს დავლევ, წყალს არა...“ 2 r.
28. „სთოვს, სთოვს, ხოშკაკლავს...“ 2 r.
29. „ცასა გაღუწშენდია...“ 2 r.
30. „ალავერდი, ჩემო ხარხა...“ 2 r.
31. „ევრი, ბიჭო ევრისკენა...“ 2 r.
32. „ბახვი, ასკანა, ინტაბუეთი...“ 2 r.
33. „მე რა მინდა ფოთში...“ 2 r.
34. „ბიჭო, წვერი მოგიშვია...“ 2 r.
35. „რა კაია ჩაის ვარდი...“ 2 r.
36. „ვაი-ვუი ბაბუაშენს...“ 2 v.
37. „მამასახნისის კატასა...“ 2 v.
88. „აბა, დელი, ოდელია...“ v.
39. „სიცივეა, კვარკვალია...“ 2 v.
40. „ნენამ კაბა შემიკერა...“ 2 v.
41. „მერიქიფე ჩანჩალა...“ 2 v.
42. „ნენამ კაბა შემიკერა...“ 2 v.
43. „ა, ხუცესო, ხაჭაპური...“ 2 v.
44. „ა, ხუცესო, ფაცა-ფაცა...“ 2 v.
45. „ა, ხუცესო, ხმიადი...“ 2 v.
46. „ჩიტი ღობეზე შამოჯდა...“ 2 v.
47. „ახლანდელი ყმაწვილები (ბარიშნები)...“ 2 v.
48. „მერიქიფე რა ყოფილა...“ 2 v.
49. „მე მინახავს ტოლიბაში...“ 2 v.
50. „მერიქიფე, ჩანჩალა...“ 2 v.
51. „ჩემი ჯორი, ჩემი ცხენი...“ 2 v.
52. „ვაიმე, ჩემო ყანაო...“ 2 v.
53. „ვოდელია, რაშიაო...“ 2 v.
54. „ამა ოქროსა ჩალდაყსა...“ 3 r.
55. „გევიხედე მინდორში...“ 3 r.
56. „პეტრია გოგოლიშვილო“ 3 r.
57. „ცალფეხი კატა ტიროდა...“ 3 r.
58. „ათასრვაას სამოცდა თექვსმეტში...“ 3 r.
59. „ჭიჭი-ჭიჭი, ჭიანური...“ 3 v.
60. „მიყვარს, მიყვარს ქვრივია...“ 3 v.
61. „მ...ია შარაზედა...“ 3 v.
62. „სიყვარულის გულისათვის...“ 3 v.
63. „გაზაფხულდა, მეც კი ვიცი...“ 3 v.

64. „მიყვარს ამგვარი, სტოლი გაშლილი...“ 3 v.
65. „სულთლად შემძულდა გიტარა...“ 3 v.
66. „ახალ ამბავს მოგახსენებ...“ 4 r.
67. „აჭარა და ქობულეთი...“ 4 r.
68. „ავი დარი და წვიმაო...“ 4 v.
69. „ჭინჭის სული, ბამბის სული...“ 5 r.
70. „იალონი მუაწია...“ 5 r.
71. „ერთი სახლი ავაშენე...“ 5 r.
72. „მოვხუცთი და გადავხუცთი...“ 5 r.
73. „ჩვილი ყველის ჭამა მიყვარს...“ 5 r.
74. „დღეს აქანე, ხვალ იქინე...“ 5 r.
75. „ნეტა რა არის მისანა...“ 5 r.
76. „ნადუღარას ვადუღებდი...“ 5 r.
77. „ქალო, შენი სილამაზით...“ 5 r.
78. „არ გამათხოვ.—რა ჯანი გაქ...“ 5 r.
79. „ღაჩაღ ნიკ. მეხუჭლას ლექსი. — ბზე მწყინვარე, ცაი ღუბლავს...“ 5 r.
80. „რაც მოგივა, დავითაო...“ 5 v.
81. „წითელ ღვინოს ფერი გიგავს...“ 6 r.
82. „ადე, ბიჭო ზაქარია! გეიხედე რა დარია!...“ 6 r.
83. „მიყვარს ყინყლი, მიყვარს ჩხუბი...“ 6 r.
84. „იაგუნდის მარანში იყო ცეკვა-თამაში,..“ 6 r.
85. „გურიაში რა მინდოდა...“ 6 r.
86. „სათამაშო ვაშლი მქონდა. შენკენ გადომივარდა...“ 6 r.
87. „მე ვარ და ჩემი ნაბადი...“ 6 r.
88. „ჩემო წითელ პერანგაო...“ 6 r.
89. „ფარშავანგი გადმოფრინდა, აბრეშუმის ბუდიდან...“ 6 r.
90. „გარებ-გამორება ქშენის, ზედ შამოჭრილი თმაია...“ 6 r.
91. „მიველ დილაზე მე ჩემ ბინაზე...“ 6 v.
92. „საყვარელო, ზღვა დამშრალა...“ 6 v.
93. „სიყვარულის გადამკიდემ...“ 6 v.
94. „სიყვარულის გადამკიდემ...“ 6 v.
95. „გოგო, წითელ პერანგზედა...“ 6 v.
96. „გენაცვალე, მაგ თვალებში...“ 6 v.
97. „ორი ქოთანი ვიყიდე...“ 6 v.
98. „ზენე ქარი ამეიპრა...“ 6 v.
99. „ელასაო, მელასაო, სახლი დავდგი ძელისაო...“ 6 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა: საყოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, **16,** 21, 28, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 52, 53, 57, 58, 63, 64, **65, 66,** 72, 74, 76, 78, 83, 99.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბატონ-ყმობისა და სოციალური უსამართლობის შესახებ ლექსები—№ 82.
სამღვდელოების შესახებ ლექსები—№№ 1, 30, 43, 44, 45, 56.
სატრფიალო ლექსები—№№ 14, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 35. 47, 54, 60, 62, 68, 70, 71, 73, 77, 81, 84, 86, 88, 89, 90, 91, 92. 93, 94, 95, 96, 98.
ნადირობისა და ცხოველთა შესახებ ლექსები—№№ 29, 55.
ყაჩაღებისა და ფირალობის ლექსები—№ 79.
გაბაასება, ქება, გაკილვა—№№ 67, 69.
საბავშვო და ხელაპრების საწყისი ლექსები—№№ 16, 59.
სუფრული—№№ 22, 27, 48, 49, 50, 51, 87, 97.

1948

წმ. მარინას წამება (ლექსად). XIX

107 ფ.; 5×4; ქაღალდი; წითელ ქაღალდგადაკრული მუყაოს ყდა; წერილი მხედრული, დასაწყისები სინგურით; დაუწერელი: 51 r—52 v; [XIX ს.]. გადამწერი სოლომონ. (48 v.).

„ქება და წამება წ[ი]სა ქალწულ მოწამისა მარინასი, თთესა ივლისსა
იზ-სა.—დასაწყისი პირველი, ღირსის
მარინას ქებისა,
თჳთ მშვენიერი ბრწყინვალე
იყო უფლისა ნებისა...“ 8 r—47 v.

შენიშვნა: მარინას წამებას წინ უძღვის საკითხავები სახარებიდან. 1 r—7 v.

ანდერძი მწერლის: „ნეტარ ხარ წმინდავ მარინავ,
ტკბილად გიბრძანებს უფალი,
თავსა დაგადგა გვირგვინი,
შეგამკო ვით დედოფალი.
ედემი მოგცა სამყოფად,
სამოთხე განშვებული
და მცა მაცხოვნე სოლომონ
მწერალი თავისუფალი.
ჰი, წმიდაო მოწამეო,
დიდებულო, საშინელო
ვემსაჰი მოჰკალ რომელმან
და ლომბრიოს მძლეთა მძლეო.
სატანაცა შენ აღბოცე,
ჩაახეთქე ჩაღმა ქვეო
და მეოხ ეყავ მას ნინასა
მის სახელზედ აღსწერეო.
ვისაც ხელთ იყოს ეს წიგნი
მას მიეც ედემს ნათელი.
ქმარი და შვილნი უცოცხლე,
რაც ედგას თვალთა ნათელი
მას მოარიდე მავნენი და
ეშმაკისა საფრთხენი,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

და თავი და ქმარი უცოცხლე,
რაც იქმნას მათგან ნაშენი“ 48 r—49 r.

ანდრეძი შემკვეთის: „იესო ჩუსნთჳს ჯუარს გებულო, მარინა ქალწულმოწამის მეოხებით მეოხ მეყავ მხევალსა შენსა ნინასა“. 50 v.

1949

თათარხან დადეშქელიანი. თხზულებანი. XIX—XX

16 ფ.; 21,5×17; ქაღალდი; მწვანე ქაღალდის ყდა; ქვემო ყდა მოხეული; მხედრული [XIX—XX ს.]; დაუწერელია 16 v.

1. „ისტორიული განხილვა სახელწოდების არმენის, ჰაისტანის და სომხეთის.

ყველა მეცნიერები თანახმა არიან, რომ ბევრათ ადრე შვიდი ათასი წლებისა ქრისტეს დაბადებამდე, შუა-აზიის მთა-ვაკეების არე-მარეში მოხდა იმნაირი ბუნებითი მოვლენა, რომელმაც უმთავრესი ნაწილი კაცობრიობისა იმ ადგილებიდგან გადახიზნა...“ 1 r—9 v.

2. „შენიშვნა ვანისა და მის მსგავს წარწერების ენის შესახებ.

ერთი ლაშქართ მნე იტყოდა, როცა გაიგებდა რომ მისნი ორგულნი იმისს მუდმივ გამარჯვებას აწერდნენ უბრალო შემთხვევას და არა იმისს სპასპეტის ნიჭიერებას: „უფალო ჩემო! დღეს შემთხვევა, ხვალ შემთხვევა, ზეგ შემთხვევა... მაშ ნიჭი და მოხერხება როდისღა!...“ 10 r—16 r.

შენიშვნა: ამ ტექსტის დედანი იხ. H : 1950.

1950

[თათარხან დადეშქელიანი] ჯგირვანაშელი. ისტორიული განხილვა სახელწოდების არმენის, ჰაისტნის და სომხეთის. XIX—XX

8 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.].

„ისტორიული განხილვა სახელწოდების არმენის, ჰაისტნის და სომხეთის. (მასალა ვინმე ჯგირვანაშელისა).

ყველა ახლანდელი მეცნიერები თანახმა არიან, რომ ბევრად ადრე შვიდი ათასი წლებისა, ქრისტეს დაბადებამდე, შუა-აზიის მთა-ვაკების არე-მარეში მოხდა იმნაირი ბუნებითი მოვლენა, რომელმაც უმთავრესი ნაწილი კაცობრიობისა ამ ადგილებიდგან გაახიზნა...“ 1 r—8 r.

შენიშვნა: ამ ტექსტის პირი იხ.: H : 1949.

1951

რუსული ტექსტი.

1952

[თათარხან დადეშქელიანი] შენიშვნა სიტყვა დასტაგის. XX

7 ფ.; 20,5×26; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; ბოლონაკლული; მხედრული; [XX ს.]; დაუწერელია ფ.ფ.: 5, 7.

„შენიშვნა შეახებ სიტყვისა დასტაგი.

ქართლის მოქცევაში ვკითხულობთ:—ხოლო სარკინესა ქალაქსა ებძოლა ათ-ერთმეტ თთუ, და დადგა სარკინესა დასვალით კერძო, და დასცა ვენახი და რუჲ გამოიღო ქსნით და დასხნა კაცი მერუველნი დასტაგითა რუჲსაჲთა, ჰრქუან ადგილსა მას ნასტაგისი...“ 1 r—6 v.

შენიშვნა:ა) დაიბეჭდა „ძვ. საქართველოში“, ტ. IV, განყ. II, გვ. 139—144. 1913 წ.

1953

[თ. დადეშქელიანი]. საქართველოს ისტორიული წარსულის შესახებ. XIX—XX

2 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; ბოლონაკლული; მხედრული; [XIX—XX ს.].

„საქართველოს ისტორიულ წარსულს როგორ ეპყრობა უმრავლესობა, როგორც უცხოელებისა, აგრეთვე თვითონ ქართველებისაც.—ერთმა ჩვენებურმა უნივერსიტეტის კანდიდატმა ბრძანა, როცა წაუკითხეს დავით აღმაშენებლის ცხოვრების აღწერა, რომ ეს აღწერა რუსეთის ჩვენზე გავლენის დროის ნაწერიაო, რადგანაც დამწერი დიდ მონასტრებს „ლავრას უწოდებს...“ 1 r—2 v.

წ უ ყ დ ე ბ ა: „... ქართველებზე იმ აზრის არიან, რომ საკუთარი კარგი არაფერი გააჩნიათო და თუ დღეს მათ ქვეყანაში რამე შესანიშნავი ინახულება, ეს ყოველიფერი უძველესი ბერძნების რომაელ—ბიზანტიელების, სპარსელების და სომხების ნამოძღები არისო...“.

1954

რუსული ტექსტი.

1955

თ. დადეშქელიანი. საქართველოს ლაშქრობის მოკლე განხილვა. XIX—XX

22 ფ.; 22,5×18; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; მხედრული; ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.]; დაუწერელია ფ.ფ.: 9—22.

„საქართველოს ლაშქრობის მოკლე განხილვა.—ქართველობის და მათი თანამოგვარე ტომ-ერების სასელმწიფო და სალაშქრო წესდებულება განიყოფება ექვს სხვადასხვა ხანად.

პირველ ხანას ეკუთვნის ის წესდებულება, რომელიც ფარნაოზის გამეფებამდის არსებობდა..." 1 r—8 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტს აქვს ავტორის შენიშვნა „ეს თხზულება იყო დაწერილი საიუბილეო წიგნისათვის" (1 r).
2. თხზულება დაბეჭდილია (იხ. H—1956, შენ.).

1956

თ. დადეშქელიანი. თხზულებანი. 1903

24 ფ.; 22×18; ქაღალდი; ლურჯი ქაღალდის ყდა; აკინძული; ავტოგრაფი; 1903 წელი; დაუწერელია ფ.ფ.: 14—17.

I. „საქართველოს ლაშქრობისა მოკლე განხილვა.
ქართველების და მათი თანამოგვარე ტომთა სახელმწიფო და სალაშქრო წესდებულება განირჩევა ექვს სხვადასხვა დროისა.

I. პირველ ხანას ის წესდებულება ეკუთვნის, რომელიც ფარნავაზის გამეფებამდე არსებობდა..." 1 r—13 v.

II. „რომ უფრო ნათლად დავახასიათოთ იმ დროის საქართველოს სამეფოს სამხედრო წესწყობილების ღირსება და ნაკლულევანება, ამიტომ საჭიროთ ვრაცხთ გავარჩიოთ მოკლეთ თრიალეთის, შამქორის და გარნის ომები..." 18 r—24 v.

შენიშვნა: 3. მიწერილია ავტორის შენიშვნა; „ეს თხზულება, აქ შეკრცელებული და გასწორებული, დაბეჭდილი იყო: ქართულად—„ივერიაში"; რუსულად „Извест. Кавказ. Общ. Истор. Археол."-ში 1883 წ. ფრანსიულად გადათარგმნა და დაბეჭდა ჟ. მურემ 1886 წ. თბილისში. ეს თხზულება იყო დაწერილი საიუბილეო დღესასწაულის წიგნისათვის".

1957

თ. დადეშქელიანი. მოკლე განხილვა საქართველოს მხედრობისა. XIX

13 ფ.; 37×33; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; მხედრული; ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.]; დაუწერელია ფ.ფ.: 9—15.

„მოკლე განხილვა საქართველოს მხედრობისა.—
თ. I ახლანდელს დროს ძალიან ძვირად არის იმისთანა ერი და ტომი, რომელსაც შეეძლოს ჰსთქვას—ორი ათას წელიწადს ერთსა და იმავე ადგილზედ მიცხოვრია და დაცული მაქვსო საკუთარი ენა, ვითარება და ისტორიული ძეგლები..." 1 r—8 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1958

სვანური ზღაპრებისა და ლექსების კრებული. XIX

33 ფ.; 30×22; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; დახიანებული; მხედრული; შემკრები თ. დადეშქელიანი; [XIX ს.]; დაუწერელია ფ.ფ: 15 v, 16 r, 19 v, 20 r—22 r, 26 r; აკინძულია თავიდან ფ.ფ: 22—24, 27—29, 32.

1. „Сказка. Сванетский вариант на известное персидское сказание „Рустем и Зораб".—В одном цезарстве жили: Гурген, Гио, Бежан и Ростом..." 1 r—7 v.

2. „Сказка. Вариант „Барсовой кожи."—Жили Тариель и его мать в пещере..." 8 r—10 v.

3. „Охотничие песни.—О, бедненький Цанский медвеженок!
Я (Цанс. мелв.) в цанах не остаюсь...". 10 v.

4. „Исторические и бытовые песни. —I. Аслан мирза! когда ты женишься, когда свадьба?..." 11 r—v.
„II О, Мирангуль.—О, Мирангула мать любит.." 11 v—13 r.
„III. О нападении сванетов на верх. Риона.—
Войско ушкульцев собирается..." 13 r—13 v.

5. „მაყალებ ფათვარ მიშიდენი
ხვამაშ თხუში ლეგიზდ ლამემხ..." 14 r—v.

6. „Сказка.—ამეგ არი ორხუგ-სათანა, სემი ნაღჟურ-გეზალ ხორიმაგ ეზერ..." 15 r.

7. „ია ქალთი.—ია ქალთი—სოფელ ქალთი შუშპარია..." 16 v—17 r.

8. „Равкна.—რა ვქან სია ორმინდა..." 16 v—17 r.

9. „უშკულ-ლასპან.—უშკულ ლასპან ხედვაჟალე..." 17 v—18 r.

10. „ლახმულდ ლაშქარ ახქედელ
მაგ ლითიშ ანჩშიოლ..." 18 v.

11. „Выдержки из речи произнесенной Максом Мюллер при открытии Гётевского общества в Лондоне. Смотр. „Рус. Мысль". янв. 87 г.—Сначала человек живет только для настоящего..." 24 r—22 v.

12. „Известие о Чингиз-хане.—О том, как на Востоке появились Татары.—В стране солнца—на Востоке, в землях Чинмачина..." 25 v—r.

შენიშვნა: ტექსტი № 1-ის დედანი იხ. H—1960. ტექსტი № 2 წარმოად გენ გადმოკეთებას სვანური ვარიანტისა (იხ. H—1959).

1959

ტარიელისა და ავთანდილის სვანური ზღაპარი. 1887

2 ფ.; 35,2×22; ქაღალდი; უყდო; ბოლოჰაკლული; მხედრული, დასწყისები და საკუთარი სახელები ასომთავრულით; მთქმელი—ბოსია ჯაფრანც; ჩაწერის ადგილი—მესტია; შემკრები—[თ. დადეშქელიანი]; 1887 წ.

„სვანური ტარიელის და ავთანდილის ზღაპარი ნაამბევი ხოსია ჯ̌ყფრანისა სოფელს მესტიაში 1887 წელს 10 იანვარს.—

ამეგ არი (აგერ არის) ერთი ცოლ-ქმარი; ჰყავთ მათ ერთი ქალი ასმა...“ 1 r—v.

წ ყ დ ე ბ ა: ... ავთანდა ახლოს მიუჯდა, ასწია ტარიას თავი და თავის მუხლებზე დაიდვა და ჯიღა-შვილდი მომზადებულად დაიკავა...“.

1960

ბეჟანიანი (პროზაული). XIX—XX

4 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შემკრები [თ. დადეშქელიანი]. [სვანეთი]; [XIX—XX ს.].

[ბეჟანიანი] „აგერ არიან გურგენ, გიუ, ბეჟან და როსტომ. როსტომ არის წამსვლელი სატუნჯველში (სატანჯველში)...“ 1 r—4 v.

1961

რუსული ტექსტი.

1962

რუსული ტექსტი.

1963

ფშავში შეკრებილი ზღაპრები. 1890

47 ფ.; 23×18; ქაღალდი; ნუსხური; შემკრები—თ. რახიკაშვილი; შეკრების ადგილი ფშავი; 1890 წ. (24 r); ავტოგრაფი.

1. „კბილსავარცხალა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყვნენ ცოლი და ქმარი...“ 1 r—3 r.

2. „ფაშგუნდი.—იყო და არა იყო, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, ერთს ქვეყანაში ერთი დიდებული ხემწიფე მეფობდა...“ 3 v—5 v.

3. „ოსიყმე.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყვნენ ცოლი და ქმარი, ჰყვანდათ შვიდი შვილი...“ 6 r—7 v.

4. „ვაშლა.—ცხენი ვიყიდე ახალი,
ახლად ამდგარი ჯვანზედა..
კაცმა რო სიტყვა ამოსთქვას,
უნდა რამ იყვეს წარზედა.

იყო და არა იყო რა... იყო ერთი ხემწიფე და ჰყავდა სამი ვაჟი და სამი ქალი...“ 9 r—11 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

5. „კიტრის ქალი.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი დიდებული ხემწიფე“ 11 v—13 r.

6. „კობრე.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი გლეხი კაცი, ჰყვანდა სამი ვაჟი...“ 13 v—15 r.

7. „სიზმარა.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი ცოლი და ქმარი, ჰყვანდათ ერთი გოჭი შვილი სიზმარა...“ 16 v—23 r.

8. „მოთამაშე ღორები.—იყო და არა იყო რა... იყვნენ სამნი ძმანი...“ 24 r—25 r.

9. „ლაზარე.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი ხემწიფე...“ 25 v—30 v.

10. „ერთი მზეთუნახავისა და ხემწიფის შვილის ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი ხემწიფე და ჰყვანდა იმას სამი ვაჟი...“ 30 v—32 v.

11. „ცხვრის შვილი.—ერთ მემცხვარეს ცხვარი თურმე მიუდიოდა შინა...“ 32 v—33 v.

12. „დედა-შვილის ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი ქვრივი დედაკაცი...“ 34 r—35 r.

13. „უბედური ხემწიფის ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი უბედური, მაგრამ ძალიან მდიდარი და დიდებული ხემწიფე...“ 35 v—37 r.

14. „ბრმა ხემწიფე.—იყო და არა იყო რა ... იყო ერთი საწყალი კაცი...“ 38 r—39 r.

15. „ხემწიფის გიჟი შვილი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი დიდებული ხემწიფე...“ 38 v—39 r.

16. „ეშმაკის გასაღები.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი ღარიბი, უქონელი, უყოლელი, მშიერ-ტიტველი ცოლ-ქმარი...“ 40 r—v.

17. „ზღაპარი ველის ყვავილისა.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი კაცი, ჰყვანდა სამი ქალი...“ 41 r—42 v.

18. „ქურდის ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი ხელმწიფე...“ 43 r—44 v.

19. „გაუცნაური ხელმწიფის ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი გაუცნაური ხელმწიფე...“ 44 r—47 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტებს გააჩნიათ შემდეგი ცნობები:

№ 1. „ს. ჩარგალში ჩაწერილი“. 3 r.

№ 4. „სოფ. ჩარგალი. ფშავი.“ 8 v.

№ 9. „სოფელი ჩარგალი, თიანეთის მაზრა. იღალო გურასპაულის ნაამბობი“. 25 r.

№ 10. „სოფ. ჩარგალი“. 30 r.

№ 11. „გოგოთურ ქნლელის ნაუბარი სოფ. ჩარგალს, 1888 წელს“. 32 r.

№ 12, 13, „თემურაზ მთიბელაშვილის ნაუბარი, ს. ჩარგალი“. 33 v—35 r.

№ 15. „ს. ჩარგალში გაგონილი პაპა მარტიაშვილის ნაუბარი“. 37 r.

2. 39 r-ზე მიწერილია: „ბ. რედაქტორო! თუ ღირსი არ აღმოჩნდეს დაბეჭდვისა ეს ზღაპრები, გთხოვთ უმორჩილესად გადასცეთ „ქართველთა შორის წერაკითხვის საზოგადოებას“, რათა სხვა ზღაპრებთან ერთად დაიბეჭდოს კრებულში. თქვენი მარადის პატივისმცემელი მორჩილი მონა თ. რაზიკაშვილი“.

3. თავფურცელზე წერია: „ფშავში შეკრებილი ზღაპრები თ. რაზიკაშვილის მიერ“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

3. ზღაპრები დაბეჭდილია (იხ. თ. რაზიკაშვილი, ზღაპრები კახეთსა და ფშავში შეკრებილი, თბილისი, 1909 წ.).

4. ხელნაწერი სასტამბოთ არის რედაქტირებული.

1964

კახეთში შეკრებილი ზღაპრები (კრებული). XIX

42 ფ.; 22×18; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მიდრუნდი; [XIX ს.]. შეკრების ადგილი—კახეთი; შ მკრები—თედო რაზიკაშვილი (თავფურცელი, 19 რ).

1. „ქაჩაღ-მებატე.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი გლეხი კაცი..." 1 რ—8 რ.

2. „ზღაპარი მინდორთ ქალისა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა,

იყო შაშვი მგალობელი
ღმერთი ჩვენი მწყალობელი,

იყო ერთი მდიდარი კაცი..." 8 ვ—12 ვ.

3. „სამი გლახა და ქრისტე ღმერთი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო სამი უქონელ-უყოლელი გლახა..." 12 ვ—13 რ.

4. „ზღაპარი საკვირველისა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა,

იყო შაშვი მგალობელი,
ღმერთი თქვენი მწყალობელი.

იყო ერთი ხემწიფე, სახელით ამომავალი, ჰყვანდა სამი ვაჟი..." 13 რ—17 რ.

5. „სამნი ძმანი.—იყო და არა იყო რა ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი ხემწიფე, ჰყვანდა სამი ვაჟი..." 17 რ—18 ვ.

6. „ედემის ყვავილი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი კაცი, ჰყვანდა სამი ქალი..." 19 რ—21 ვ.

7. „ბებრის შვილისა.—ერთ ქალაქში სცხოვრობდა ერთი ხემწიფე და მახლობლად იდგა ერთი ბებერი..." 22 რ—23 ვ.

8. „ერთი მამა-შვილის არაკი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი კაცი. ამ კაცსა ჰყვანდა ცოლი და ერთი ქალი..." 24 რ—27 რ.

9. „ანგელოზების ნათლული ქალი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი ცოლი და ქმარი..." 27 რ—30 რ.

10. „სამნი ძმანი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყვნენ სამნი ძმანი..." 30 ვ—33 ვ.

11. „ჯუნძი ძისა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი მოხუცი უშვილო ღარიბი ცოლ-ქმარი..." 34 რ—35 რ.

12. „ეთერი.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი უშვილო ცოლქმარი..." 35 ვ—39 რ.

13. „ზღაპარი ორი ძმისა, ერთი რო ჭკვიანი იყო და მეორე გიჟი.—იყო და არა იყო რა... იყვნენ ორი ძმანი, ერთი გიჟი და მეორე ჭკვიანი..." 39 ვ—40 რ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

14. „მზეთუნახავი ქალისა.—იყო და არა იყო რა... იყო ერთი ხემწიფე. ამ ხემწიფეს ერთი მზეთუნახავი ქალი ჰყვანდა...“ 40 v—42 v.

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე სწერია: „კახეთში შეკრებილი ზღაპრები თ. რაზიკაშვილის მიერ“. იხ. აგრეთვე 19 r, 34 r.

2. ტექსტებს ახლავს შემდეგი ცნობები მთქმელებისა, ჩაწერის ადგილისა და თარიღის შესახებ:

ტექსტი № 5—„1888 წ.“ 18 v.

„ № 7—„კახური“ 22 r.

„ №№ 8, 9, 12—„ს. ვეჯინი, სიღნაღის მაზრა“. 27 r, 30 r.

„ № 10—„თელავი“ 33 v.

„ № 14—„ს. ვეჯინში გაგონილი 1889 წელს“. 42 v.

3. ტექსტები სტილისტურად ნასწორებია იმავე ხელით.

4. ზღაპრები გამოქვეყნებულია. (იხ. ხალხური ზღაპრები კახეთსა და ფშავში შეკრებილი თ. რაზიკაშვილის მიერ. 1909 წ.).

1965

ქართლის ზღაპრები (კრებული). XIX

17 ფ.; 22×18; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მბედრული; [XIX ს.] (7 v); შეკრების ადგილი—ქართლი; შემკრები—თედო რაზიკაშვილი (თავფურცელი, 17 v).

1. „ზღაპარი უხეიროსი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო მაშინ მგალობელი...“ 1 r—7 v.

2. „ზღაპარი ბულბულის ცოლისა და ქალისა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი დიდებული ხემწიფე...“ 8 r—10 v.

3. „ქალის გული უფრო ზღვა არის თუ ვაჟკაცისა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი დიდებული ხემწიფე...“ 11 r—13 v.

4. „გმირების ზღაპარი. მონადირე.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი მონადირე...“ 14 r—17 v.

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე სწერია: „ქართლის ზღაპრები. შეკრებული თ. რაზიკაშვილის მიერ“.

2. ტექსტებს ახლავს შემდეგი ცნობები მთქმელებისა, ჩაწერის ადგილისა და თარიღის შესახებ:

ტექსტი № 1—„არტემა ფალელაშვილის ნაამბობი, 1845 წ. 31 იანვარი“. 7 v.

„ № 2—„გოგა გაგნიძეს ნაამბობი, 3 თებერვალი 1895 წ.“. 10 v.

„ № 3—„ფიდო ბეჟანიშვილის ნაამბობი, სოფ. სვენეთში 8 თებერვალს 1895 წ.“ 13 v.

„ № 4—„სოფ. ხელთუბანში მცხოვრებელი ისაკ ილარიონის (გვარია) ნაამბობია 1895 წ. 28 თებერვალს“. 17 v.

3. ტექსტები ადგილ-ადგილ სტილისტურად ნასწორებია იმავე ხელით.

4. ოთხივე ზღაპარი გამოქვეყნებულია. (იხ. ხალხური ზღაპრები. ქართლში შეკრებილი თ. რაზიკაშვილის მიერ. 1911 წ. №№ 16, 17, 21, 22.).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1966

ვ. ჯაჯანაძე—ლექსები. XIX—XX

5 ფ.; 22×17,5; ქაღალდი; უყდრო; მხედრული; ავტოგრაფი; [XIX—XX ს.]; დაუწერელია 5 ფ.

1. „ზარმაცი მდევი (არაკი).
იყო ერთი დიდი მდევი,
ღონიერი, უძლეველი...“ 1 r.

2. „პატარა კაკოს.
ნეტაი შენ, ჩემო კაკო,
როგორ ცელქათ დანავარდობ..“ 1 v.

3. „თაზიას ოჯახი ზამთარში.
თოვლმა დაჰფარა ქვეყანა,
დაგვიდგა მკაცრი ზამთარი...“ 2 r.

4. * *
„არ ვეტრფი მე შენ ლამაზ პირს,
არცარა მდიდარ ქონებას...“ 2 v.

5. „გიშერა ხარს.
ნუ გიკვირს, ჩემო გიშერა,
შენი მაგარი საქედე...“ 3 r.

6. „გლეხის ჩივილი.
ოხ! რა დიდხანს გაგრძელდა
ეს ოხერი ზამთარი...“ 3 v.

7. „მწარე მოგონება.
თავმონგრეულსა როსტომის ციხეს
ღამურეები თავს დაჰკივიან...“ 4 r—4 v.

1967

ქართული ანდაზების კრებული. XIX—XX

104 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა, მხედრული; შემკრები ივლიანე ალექსის ძე ქავთარაძე (ი. სენაკელი); [XIX—XX ს.]. ფ. ფ. 97—104—დაუწერელია.

„ა. 1) ა, ბატონო, ბაწარიო, დავით მეფეს გასწავლიო...“ [2052 ტექსტი] 1 r—96 r.

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე წერია: „ქართული ანდაზები. (შეკრებილი ი. სენაკელისაგან) (ი. ქავთარაძე) ივლიანე ალექსისძე ქავთარაძე“.
2. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

1968

ფშაური ლექსები (კრებული) 1897

15 ფ.; 21×17; ქაღალდი; მუყაოს ყდა; აკინძული; მხედრული; ჩაწერილი 1897 წ. (1 r); გადაწერილი 1899 წ. (1 r); შეკრების ადგილი—თიანეთის მაზრა ს. შარახევი (1 r); შემკრები—იოსებ ბოძაშვილი (1 r); ფ.ფ.: 10 r—15 v დაუწერელია.

1. „ელიან გაბიდოურნი...“ 1 r.
2. „თოფებ სჯეხს საჯარეშია...“ 1 r.
3. „თუშნო, ნუ ჩახვალთ ჯოშარას...“ 1 v.
4. „თუშნო, ნუ ჩახვალთ ჯოშარას...“ (მეორენაირად) 2 r.
5. „ლაშარს მოვიდა თილიძე...“ 2 v.
6. „ღელეს ატირდა თამარი...“ 2 v—3 v.
7. „მინდვრით მოვიდა ამბავი...“ 3 v.
8. „სასწორსამც ჩამაჰკიდებენ...“ 4 r.
9. „მინდორში ერთმა მოყმემა...“ 4 v.
10. „ბერიძეთ უჭკოს ამბობენ...“ 5 r.
11. „მეფე ერეკლის დროშია...“ 5 v.
12. „გათენდი, ხუმც გათენდები...“ 5 v.
13. „თუ მკითხავ, კიდეც გიამბობ...“ 5 v—6 r.
14. „სულეთით სულნი მოვიდენ...“ 6 r.
15. „ჭვამა მოჭამა სოფელი...“ 6 v.
16. „სოფლისა თავსა ვესახლე...“ 6 v.
17. „ვიწროდ ნაბანდო, ხუჩაო...“ 6 v.
18. „მარიამ, ბუჭსურათ ქალო...“ 7 r.
19. „ზეცაზედ დაჯმენ ღურბელნი...“ 7 v—9 r.
20. „დამასტეს ვარდნი აყოვდეს...“ 9 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესულია შემდეგი ხასიათის ლექსები:
საგმირო ლექსები: №№ 1—8, 13, 14.
საისტორიო ლექსები: № 11.
ლექსები იმპერიალისტური ომის შესახებ: №№ 10, 19.
ტყვეობისა და ციხის ლექსები: № 12.
საყოფაცხოვრებო ლექსები: №№ 9, 18.
სატრფიალო ლექსები: № 17.
ფილოსოფიური ლირიკა, აფორიზმები: №№ 15, 6.

2. ყდაზე წერია: „რვეული ფშაური ლექსთათვის. ი. ბოძაშვილი“.
3. ლექსებს ახლავს სიტყვებისა და გეოგრაფიული სახელების განმარტება.
4. ლექსებს ახლავს შემდეგი ცნობები მთქმელების შესახებ:
№№ 1, 2, 5—„სიტყვიერად გადმოცემული შუშანა ხარანაულისაგან“.
№ 3—„შუშანა ბორაშვილისაგან სიტყვიერად გადმოცემული“.
№№ 6, 10—„ფშაველი ბევისბერი შტროის ნალექსები“.
№№ 7, 9, 13, 14, 15, 16—„სიტყვიერად გადმოცემული ფრუშკი ბოძაშვილისაგან“.
№ 8—„სიტყვიერად გადმოცემული პავლე ბოძაშვილისაგან“.
№№ 11, 12, 17, 18—„სიტყვიერად გადმოცემული ნინო ბოძაშვილისაგან“.

№ 19—„ჟრუშკი ჩოხელაშვილის მიერ სიტყვიერად გადმოცემული“.

5. ლექციების ნაწილს ახლავს ცნობები გამოქვეყნების შესახებ:

№ 1. „გადავწერე 99 წ. იანვრის 26-ს ივერიისთვის. გავგზავნე აპრილის 24-სა 99 წ.“ (1 r).

№ 2—„გადავწერე 99 წ. იანვრის 18-სა. ივერიისათვის და გავგზავნე აპრილის 24-სა“. 1 r.

№ 3—„გაუგზავნე „ივერიაში“ აპრილის 24-სა 99 წ.“ 1 v.

№ 5—„გაუგზავნე „ივერიაში“ აპრილის 24-სა 99 წ.“ 2 v.

№ 6—„დაიბ. „ივერია“, 1899, № 195“. 2 v.

1969

დრონი. XIX

2 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; თბილისი; XIX; დაუწერელია—1 v და 2 r—v.

„დრონი.—განჰქრენ დღენი შვებისა,
როს მზათ გვქონდეს სიამე...“ 1 r.

შენიშვნა: 1. ლექსი გადმოწერილია გაზეთ „დროებიდან.“ (იხ. „დროება“ 1868 წ., № 18).

2. ლექსს დართული აქვს „დროების“ რედაქციის თხოვნა მკითხველებისადმი საიათნოვას პოეტური მემკვიდრეობის შეკრებ ს შესახებ.

3. „დრონი“ „დროების“ რედ-ქციას საიათნოვას ლექსად მიაჩნია.

1970

გამოცანების კრებული. XIX—XX

13 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„ბალჩას ჩაველ ყვავილისას
ყვავილებზე საცნობადა...“ (25 ტექსტი თავისი ახსნით] 1 r—13 r.

შენიშვნა: ამონაწერია „დროებიდან“.

1971

გამოცანების კრებული. XIX—XX

5 ფ.; 35×14,5; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„ქვესკნელთო, ვარდო წითელო,
ოთხო ფეხებო განზედა...“ [6 ტექსტი თავის ახსნით] 1 r—5 r.

შენიშვნა: ამონაწერია „კრებულიდან“.

1972

გამოცანების კრებული. XX

23 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XX ს.].

„გადმოვდგებოდი, გეჩვენებოდი,
რად არ იცოდი, გესტუმრებოდი...“ [56 ტექსტი] 1 r—23 r.

შენიშვნა: 1. გამოცანების ნაწილს ახსნა არ ახლავს.
2. ამონაწერია „თეატრიდან.“

1973

გამოცანების კრებული. XIX

13 ფ; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX ს.].

„შიგნით გული გულია,
მას გარედგან ატლასი...“ [19 ტექსტი თავისი ახსნით] 1 r—13 r.

შენიშვნა: ამონაწერია „ნობათიდან“.

1974

გამოცანების კრებული. XIX—XX

69 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„უცხო სტუმარი გვეწვია,
ჰკუიდან გაუგებელი...“ [346 ტექსტი თავისი ახსნით] 1 r—69 r.

შენიშვნა: ამონაწერია „ჯეჯილიდან“.

1975

გამოცანების კრებული. XIX—XX

10 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ჩაწერის ადგილი—კახეთი, სოფ. კნოლეგი; [XIX—XX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„მიდის-მოდის ლაშქარი,
არ ვიცი სადაურია...“ (17 ტექსტი) 1 r—10 r.

შენიშვნა: ზოგიერთ გამოცანას ახსნა არ ახლავს.

1976

გამოცანების კრებული. XIX—XX

7 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შეკრების ადგილი—სიღნაღის მაზრა; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„არა სჭამს, მხოლოდ წყალს სვამს,
გულხარბი ყოვლის მხრითაო...“ (11 ტექსტი თავისი ახსნით) 1 რ—7 რ.

1977

გამოცანების კრებული. XIX—XX

10 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შეკრების ადგილი—ხევსურეთი; ნაწერია ცალ გვერდზე; დაუწერელია ფ. 10; [XIX—XX ს.].

„ჭალა-ჭალა მოდიოდა ბუზი ბარაქიანიო,
მავიდა და დაახალა ფეხი ტალახიანიო...“ (11 ტექსტი თავისი ახსნით) 1 რ—9 რ.

1978

გამოცანების კრებული. XIX—XX

8 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შეკრების ადგილი—ქართლი; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„ყოვლად ძლიერი ხელმწიფე
ხელს არ იღებავს ინითა...“ (12 ტექსტი თავისი ახსნით) 1 რ—8 რ.

1979

გამოცანების კრებული. XIX—XX

5 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; შეკრების ადგილი—ქართლი, იმერეთი; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„უცხო სტუმარი გვეწვია მის დღეში უსტუმრებელი,
საშმელ-სასმელი მივართვი სუფრაზედ დაუდებელი...“ (6 ტექსტი) 1 რ—5 რ.

შენიშვნა: ტექსტებს ახსნა არ ახლავს.

1980

გამოცანების კრებული. XIX—XX

44 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი, მხედრული; შეკრების ადგილი—შორაპანის მაზრა; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„მე რომ ღმერთმა გამაჩინა,
ხმელეთად დავიარები...“ (209 ტექსტი თავისი ახსნით) 1 რ—44 რ.

შენიშვნა: 1. გამოცანები დალაგებული ყოფილა ანბანზე, მაგრამ პაგინაციის დროს თანმიმდევრობა დარღვეულა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1981

გამოცანების კრებული. XIX—XX

37 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; მხედრული; შეკრების ადგილი—ზემო და ქვემო იმერეთი; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„ნახევარი რკინა არის, ნახევარი რქა და ხორცი,
შენცა იცი, კი გინახავს, ოცსა სულსა აქვს ოთხმოცი...“ (167 ტექსტი თავისი ახსნით) 1 r—37 r.

შენიშვნა: გამოცანები დალაგებულია საწყისი ასოების მიხედვით, მაგრამ ანბანზე არ არის დაწყობილი.

1982

ამოცანების კრებული. XIX—XX

6 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; შეკრების ადგილი—რაჭა; ნაწერია ცალგვერდზე; [XIX—XX ს.].

„ოდენი, ოდნის ოდენი,
თავი აქვს გოდრის ოდენი...“ [7 ტექსტი თავისი ახსნით] 1 r—6 r.

შენიშვნა: გამოცანები საწყისი ასოების მიხედვით არის დალაგებული, მაგრამ ანბანის თანმიმდევრობა დაცული არ არის.

1983

გამოცანების კრებული. XIX—XX

5 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი: შეკრების ადგილი—გურია, სოფ. გოგორეთი; ნაწერია ცალგვერდზე; [XIX—XX ს.].

„უხტი-უხტი, უხტალია,
უხტალ ზევით გუდალია...“ [8 ტექსტი თავისი ახსნით] 1 r—5 r.

შენიშვნა: გამოცანები დალაგებულია საწყისი ასოების მიხედვით, მაგრამ ანბანის თანმიმდევრობა დაცული არ არის.

1984

გამოცანების კრებული. XIX—XX

40 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; შეკრების ადგილი—ოზურგეთი და მისი მიდამოები; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„ჯანიოზ სტუმარი მესტუმრა აკილანწრული თავითა,
შეთრა და შეღვინიანდა, შიგ გაიარა თავითა...“ (256 ტექსტი თავისი ახსნით) 1 r—40 r.

შენიშვნა: გამოცანები დალაგებულია საწყისი ასოების მიხედვით, მაგრამ ანბანის თანმიმდევრობა დაცული არ არის.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1985

გამოცანების კრებული. XIX—XX

5 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მბეჭდური; შეკრების ადგილი—აჯარა; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„სირი, სირი, სირი გოგდი,
სირის ფრთები გასხიაო...“ [7 ტექსტი თავისი ახსნით] 1 r—5 r.

შენიშვნა: გამოცანები დალაგებულია საწყისი ასოების მიხედვით.

1986

გამოცანების კრებული. XIX—XX

4 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; ჩაწერილი სამეგრელოში; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

„იქით გორას ქორი კივის,
აქეთ გორას შავარდენი...“ [4 ტექსტი თავისი ახსნით] 1 r—4 r.

1987

გამოცანების კრებული. XIX—XX

19 ფ.; 35×14; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.];

„გამოცანები აქა იქიდან შეკრეფილი.—
წყლის მშვილდი და წყლის ისარი
მოხედა ჯირკს, გადააბრუნა...“ [73 ტექსტი თავისი ახსნით] 1 r—4 r.

შენიშვნა: გამოცანები დალაგებულია საწყისი ასოების მიხედვით, მაგრამ ანბანის თანამიმდევრობა არ არის დაცული.

1988

ზეპირსიტყვიერების ნიმუშების კრებული. XIX—XX

134 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მბეჭდური (სხვადასხვა ხელი); ფურცლები სხვადასხვა ზომისა; ფ.ფ.: 15—43, 52, 54, 55—58, 63—67, 86—134 ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX—XX ს.].

1. „ანდაზები.—ასჯერ გაზომე, ერთხელ გასჭერი...“ (676 ტექსტი). 1 r—15 r.

შენიშვნა: ანდაზები ანბანზეა დალაგებული.

2. „სხვადასხვა ანდაზები ხმარებულნი ხალხთაგან.—
შენი ქუდი დადეო, სამართალი ჰსცადეო...“ (140 ტექსტი). 16 r—22 r.

შენიშვნა: ა. ონაწერია: „ცისკარი“, 1853 წ., № 2.

3. „ანდაზები.— ცული ხეს შესჩიოდა, ნახევარი შენი ბრალიაო...“ 23 r—28 r.

შენიშვნა: 1. პრესაში: „ჯეჯილი“, 1890 წ., I—VI; 1891 წ., I—VI; 1892 წ., I—VI; 1893 წ., I—VI; 1895 წ., I—VII; 1895 წ., III—VI; 1898 წ., I, III, V—XII; 1899 წ., I, III, IV, VI—XII; 1900 წ., I—XII; 1901 წ., II, IV—VIII, X—XII; 1902 წ., I—XII; 1903 წ., I—XII. ჟურნ. „მერცხალი“, 1904 წ., IV; ჟურნ. „მოლღური“, 1904 წ., V; ჟურნ. „ჯეჯილი“, 1904 წ., X, 1905 წ., III—V, 1908 წ., 1912 წ.

2. ტექსტის დართული აქვს შემდეგი ცნობები მასალის შეკრებთა ან მომწოდებელთა შესახებ:

„თედო რაზიკაშვილი“ 24 r; „კ. გძელი“. 26 r; „ივ. გრიგოლაძე“. 26 r, 27 r; „კ. გ-საგან“. 26 r, 29 r, 30 r; „დ. ნახუცრიშვილი“, 28 r; „ქართლი, პარნაბიშვილი ნ.“ 28 r; „ალ. სოლოლაშვილი“ 28 r, 29 r; „ვანო“. 30 r, 31 r; „ვ ბიბილაშვილი“. 31 r; „ვ ნიე მესხი კ. გვარამაძე“. 31 r, 40 r, 41 r; „მ. ლეკიაშვილის“. 31 r, 32 r, 33 r, 34 r; „ვანო ლალიაშვილი“. 31 r, 32 r, 33 r, 34 r; „ლადო იაშვილი“. 32 r; „გიორგი ბოკერია“. 33 r, 34 r, 35 r, 36 r, 37 r, 30 r, 40 r; „ილ. ალხაზიშვილი“. 34 r; „სასულიერო სასწ. მოსწავლე გ. ნათიძე“. 34 r; „კ. ფრონისპირელი“. 35 r, 36 r, 37 r, 41 r; „კ. სესნიაშვილი“. 36 r, 37 r, 38 r, 39 r, 41 r, 42 r, 43 r, 44 r, 45 r; „სამ. ღონღაძე“. 36 r; „ვარლამ ბუროძე“. 37 r, 38 r; „დ. თომაშვილი“. 37 r; „ა. ჰანტურიძე“. 37 r; 38 r; „ქართველი ოცებში“. 41 r, 43 r; „ბარისახო, დ. პავლიაშვილი“. 49 r; „გ-გრო შატბერაშვილი“ 43 r; „იმერეთი, ს. დათუშ ძე“. 44 r, 45 r; „გრ. ჩხეიძე“. 45 r; „ნ. იგნატაშვილის ნათქვამი ს. რუისში“. 25 r; „გურამიშვილიდან“. 24 r; „დავითიანიდან“. 27 r; „დავით გურამიშვილიდან.“ 27 r.

4. „ანდაზები.—კოკლო, კოკლო მაიმახო,
პირქვე უნდა დაიმარხო...“ (114 ტექსტი) 49 r—51 v.

5. „ქართული ნანა.—ნანა, ნანა, ნანასა,
იამ გშობა შობითა...“

6. „გუთნის სიმღერა.—გადი-გამოდი გუთანო,
გიგორავ, ბანი უთხარო...“ 51 v.

7. „ჩქარა გამოთქმელი სიტყვები.—
ტყეში ყაზახი შესულა,
ტყე სულ გაყაზახებულა...“ (19 ტექსტი) 52 r—53 r.

8. „ქართული გამოცანები ჩემგან გაგონილი გორსა და იმის მაზრის სოფლებში.—აბრუს აბრუშელი მგელი, მიწა მიწა მთხრელი...“ (37 ტექსტი თავისი ახსნით) 53 r—54 r.

შენიშვნა: 1. მასალები №№ 4, 5, 6, 7 შეკრებილია 1891 წელს ალექსანდრე სვიმონის ძე გარსევანოვის მიერ: „ახალური, გუბერნსკის სეკრეტარი ალექსანდრე სვიმონის ძე გარსევანოვი, მყოფი ნოტარიუსი ფოთისა და შორაპნის უეზდისა, 20 თებერვალს, 1891 წელსა, ქალაქი გორი“. 54 r.

2. ა. გარსევანოვის ჩანაწერების ნიწილი იხ. H—1999 ჯბ.

9. „ქართული მდაბიური ანდაზები.—აგიაშვილის გამდელივით არ დაგემართოს...“ 55 r—58 r.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „შეკრებილი თ. რ-ფ. ერისთავისაგან“. 55 r. „1873 წ., 25 აგვისტო“. 58 r.

2. პრესაში: „კრებული“, 1870 წ., 10.

10. [ხალხური ლექსები].—„დავბერდი, მშვილდი ძირს დავდე, ბაღლა მთაშია ძევს სადმე...“ (6 ტექსტი). 58 ր.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „ილია ჭავჭავაძის შეკრებილთაგანი“. 58 ր.
2. ამონაწერია: „კრებული“. 1873 წ., 10.

11. „ანდაზები.—ავ მეკალეს ქრთამით გაეყარეო...“ (101 ტექსტი).

შენიშვნა: 1. ანდაზები ანბანზეა დალაგებული.
2. მიწერილია: „იმერეთში შეკრებილი“ (59 ր).

12. „აფხაზური ანდაზები.—აკამბაშ ახულ აბოონ, აანდა აბოომშტ.
კამბეჩი მხალსა ჰხედავდა ღობეს ეერა...“
(91 ტექსტი) 63 ր—68 ր.

შენიშვნა: 1. თითოეულ ანდაზას ერთვის ქართული თარგმანი.
2. ამონაწერია: „ცნობ. „ივერია“, 1888 წ., №№ 198, 203, 206, 208.
3. ანდაზებს წინ უძღვის შესავალი: „ზოგიერთ ქვემო მოყვანილ ანდაზათაგანი (თუმცა ჩვენ ცალკე შეგვრიბეთ ესენიც) დაბეჭდილია ბარტოლომეის რედაქციით გამოსულ აფხაზურ ანაბანში...“ 63 ր.

13. „ანდაზები.—ანაკლიაში ერთს კაცს შემწვარი თევზი მიჰქონდა...“ (10 ტექსტი). 69 ր.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „სამგრელოში შეკრებილი თ. სახოკიას მიერ“. 69 ր.
2. ამონაწერია: „მოამბე“, 1897, № 10.

14. „აფხაზური ანდაზები“. 70 ր—73 ր.

შენიშვნა: ტექსტი წარმოადგენს ზემოთ მოყვანილი აფხაზური ანდაზების პირს (იხ. H—1988, 12).

15. „ანდაზები.—ავიფურთხამ—ულვაშს მეცემა, დავიფურთხამ და წვერსაო...“ 74 ր—83 ր.

შენიშვნა: ანდაზებს გააჩნია შემდეგი მინაწერები: „ვინმე მესხი კ. გვარამაძიძაგან ჩაწერილი ს. ხიხაბავრაში“. 74 ր.
„ვინმე მესხის ძველი წიგნების კოლექციიდან“. 76 ր.
„კრებულიდან ამონაწერი კ. გვარამაძისაგან“. 76 ր.
„ვინმე მესხის ზეპირსიტყვაობის კრებულიდგან“. 78 ր.

16. „ანდაზები.—რათ მინდა ოქროს ლაკანი, შიგ სისხლი ჩამოდიოდესო?!...“ (20 ტექსტი). 84 ր—85 ր.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „აჭარაში შეკრებილი (ნაამბობი ს. საქარის მცხ. სინოგ—ძისაგან და ჩაწერილია ვიქ. ებანოძისაგან.)“. 84 ր.
2. ამონაწერია: „აკაკის კრებული“, 1897 წ., №№ 1, 3, 4. (84 ր—85 ր).

17. „ანდაზები.—აქლემის ქურდი და ნემსის ქურდი ორიე ქურდიაო...“ (591 ტექსტი). 85 ր—122 ր.

შენიშვნა: 1. ანდაზები შეკრებილია სოსიკო მერკვილაძის მიერ. 85 ր.
2. ამონაწერია: „აკაკის კრებული“, 1898 წ., 9 (122 ր).

18. „ანდაზები.—არწიემა ორი ბარტყი იცის...“ (37 ტექსტი). 124 ր—125 ր.

შენიშვნა: ამონაწერია: „აკაკის კრებული“, 1900 წ., 1, (124 ր).

19. [ანდაზები].—„ჯერ ძილო, მერე სიზმარო, უნახავად რამც იკმარო...“ (118 ტექსტი). 126 r—133 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერი, როგორც ჩანს, თავნაკლულია, ძველი პაგინაციით აკლია ორი ფურცელი.
2. ანდაზები გალექსილია.

20. „ანდაზები.—რეგვენი ბრძენზედ ბრძენია, რაშიაც გამოცდილია...“ (7 ტექსტი). 134 r.

შენიშვნა: ამონაწერია: „ნაკადული“, 1906 წ.

1989

კრებული. XIX

14 ფ.; 35×22; ქაღალდი: უყდო: აუკინძავი; მზედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე; (XIX ს.).

1. „რევაზ ხმალაძე. ძველებური ამბავი. ჩვენს სულით და ხორცით განათლებულს მეფე ერეკლე მეორეს ჰყოლია თურმე ერთი მონადირე, რომლის სახელი და გვარი ჩვენ ზეპით მოვიხსენეთ...“ 1 r—2 r.

შენიშვნა: ა) ამონაწერია: „დროება“ 1873 წ., № 3. ნაბეჭდი ხელმოწერილია ვინმე „გარდატნელის“ მიერ. შენიშვნიდან (1 r) ჩანს, რომ „გარდატნელი“ „დროების“ რედაქციის წევრია.

2. „ამბავი ალექსანდრე ბატონიშვილზედ. (გაგონილი ხუმელაგელ ოსის ბადურა სალბისაგან). (ჩაწერილი „ქართველი ოსებში“-ს მიერ).—სოფ. ხუმელაგაში სცხოვრებს ერთი ღრმად მოხუცებული 130 წლის ოსი ბადურა სალბი. ეს ბადურა არის სოფ. ძალისში დაბადებული და გაზდილი...“ 3 r—5 r.

3. „პაატა თემურიშვილი. გმირი მეფის ირაკლის მეორისა. (გაგონილი ამბავი).—მეფის ირაკლის მეორის დროს, როცა საქართველო დიდს განსაცდელში ყოფილა ჩავარდნილი, ხშირათ ისეთი გმირები გამოჩენილან ხოლმე საქართველოში, რომლებსაც თავიანთ მოქმედებით, სიმხნით, სიქველეთ და ვაჟკაცობით ხალხის ბედი და ილბალი უტრიალებიათ...“ 6 r—11 r.

შენიშვნა: ა) ამონაწერია, „დროება“, № 119, 1879 წ. ნაბეჭდი ხელმოწერილია ზ. მთაწმინდელის [ზ. ჭიჭინაძე] მიერ.
ბ) ტექსტში ჩართულია რამდენიმე ხალხური ლექსი საისტორიო ხასიათისა:
1. „პაატა თემურიშვილმა მთელი ქართლი შეყარაო,
ერეკლეს წიგნი მისწერა: ნეტა, შენთან გვატარაო!“ (7 v).
2. „პატარძეულსა ციხესა ლეკნი გარსა არტყიანო,
სამი დღე-ღამ გარეშემო რკინით ძირსა უთხრიანო...“ (8 r).
3. „ვაშლოვანო, შემკობილოვ, ბოლნისო, მეფის სოფელოვ,
მანდ რომ გმირი დავიკარგე, თათრებს შეკრული ვყევარო...“ (9 r).

4. „ნაკვესი“. [5 ტექსტი ანეგდოტური ხასიათისა] 12 r—14 r.

შენიშვნა: ა) ამონაწერია: „აკაკის კრებული“, 1897, 1899 წ.; (14 r).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1990 ა

თუშური ლექსები (კრებული) 1892

12 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; მხედრული; შემკრები – ი. გომელაური; ჩაწერის ადგილი – თუშეთი; 1892 წ.; დაუწერელია 13 ფ.

„თუშური ლექსები გაგონილი და ჩაწერილი თუშეთში ივ. გომელაურის მიერ 1892 წელს.

1. „როსტომ თქვა: ერთი ქართული...“ 1 r.
2. „თაგვებმა ქნესა ჭორწილი...“ 1 r.
3. „ქალო, რასა მერიდები...“ 1 r.
4. „ა, იმა მთასა შახედე...“ 1 r.
5. „მინდა ლექსი მოგახსენოთ...“ 1 r—v.
6. „გავილხინებდეთ, სწორებო...“ 1 r—v.
7. „თხას ფოხრეს მგლისა სიკვდილი...“ 1 v.
8. „ჰიმღოში ივანაური დღეთ შუ გაღლესავს ხმალსა...“ 1 v—2 r.
9. „არა ხეს არ უხდება...“ 2 r.
10. „ქალო, თქვენ კარზედ შეშა დგას...“ 2 r.
11. „ქალო, ჩემო საყვარელო...“ 2 r.
12. „ნეტარ, ქება რა გგორ გვესმის...“ 2 r.
13. „კაწალ ხეს (ფშავ.) ხარებ ჩავრეკე...“ 2 r—v.
14. „კარგა მშვიდობა მითქვიდით...“ 2 v.
15. „დილას რა გარეთ გამოველ...“ 2 v.
16. „ნახშირმა თქვა: მეც მეყუთვნის...“ 2 v – 3 r.
17. „სმა უმღერალი არ ვარგა...“ 3 r.
18. „ქალი ატირდა ლამაზი...“ 3 r.
19. „ღმერთო, რა დიდი ბრალია...“ 3 r.
20. „თავდაპირველად ღმერთია...“ 3 r—v.
21. „ვერ გაიგეთა, ფშავლებო...“ 3 v.
22. „ოოსებ ხარანაულსა...“ 4 r.
23. „ქალ კიკილოელაურო...“ 4 r—v.
24. „ქალო, ლაღო და ლამაზო“... 4 v.
25. „ქალ, ქისტეთ გაგათხოებენ...“ 4 v.
26. „ჯიხვო, გუნება მძიმეო...“ 4 v.
27. „ვინ აგაშენა, მანგლისო...“ 4 v.
28. „შენ, ზეზვავ გაფრინდაულო...“ 4 v—5 r.
29. „ლეკების ჯარი მოვიდა...“ 5 r.
30. „თუ რასმე მკითხამ, გიამბობ...“ 5 r.
31. „ვინა თქვა შენი დალევა...“ 5 r.
32. „მაჩხაანში ქალი ვნახე...“ 5 r—v.
33. „ენა ჭიკ-ჭიკ მერცხალ გიგავს...“ 5 v.
34. „სმა უმღერალი არ ვარგა...“ 5 v.
35. „ერთს ადგილას სამი კაცი...“ 5 v—6 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

36. „სიკვდილმა უთხრა სიცოცხლეს...“ 6 r.
37. „კითხულობდიან ალვანში...“ 6 v—7 r.
38. „ყური მომიგდეთ, მსმენელნო...“ 7 r.
39. „შავჩოხავ, წითელპერანგავ...“ 7 r.
40. „ბიჭო, ქალის მოიმედო...“ 7 v.
41. „ნისლები დასივებულა...“ 7 v.
42. „არ შეადიან შინ შესვლა...“ 7 v.
43. „მოყმეო, დედაც მოგიკვდა...“ 7 v.
44. „მაყოსნო, ჩემი დროება...“ 8 r.
45. „დედაც მოგიკვდებ, მოყმეო...“
46. „მეუბნებოდნენ შენს ქებას...“ 8 r.
47. „აღარ გახდება ქალობა...“ 8 r.
48. „ჩამობურულან ღრუბლები...“ 8 r.
49. „(ფშაური) —ბაზარზედ შემომეყარა...“ 8 r.
50. „მე შენეული ლიშანი...“ 8 v—r.
51. „ჩვენ რომ გვიყვარდეს ერთკვადი...“ 8 r.
52. „მძიმე ვარ, მძიმეთ მოვდივარ...“ 8 v.
53. „ედენდელო, ვარდის კონა...“ 8 v.
54. „წიგნო, წიგნო, წიგნო ჭრელო...“.
55. „მაღლა ვზივარ და წიგნსა ვსწერ...“ 8 v.
56. „ხელსახოცს გამოგიგზავნი...“ 8 v.
57. „ჩემ შუაზე რო გორი დგას...“ 8 v—9 r.
58. „წიგნი არ მიმიწერნია...“ 9 r.
59. „ახ, რა მიყვარხარ, ლამაზო...“ 9 r.
60. „მინდორს ხე დაიქც ალვისა...“ 9 r.
61. „ჩვენს იქით ტრიალ მინდორსა...“ 9 r.
62. „თეთრათამ ქორათ მაქცია...“ 9 r.
63. „რა ამბავია დანოშე...“ 9 v.
64. „ნეტავ, მე და შენ, ქალაო...“ 9 v.
65. „დრო ისა სჯობდა, ქალაო...“ 9 v.
66. „გეტყვით და გეტყვით ლექსებსა...“ [სოლომონ და კუნძულელი] 9 v—10 v.
67. „ნეტავ, კი არ მიყვარდე...“ 10 v.
68. „ქალო, ქმარს რად არ შეირთავ...“ 10 v.
69. „მემცხვარის ცოლსა ეტყოდა...“ 10 v.
70. „ქალ, გუშინ-გუშინწინათა...“ 10 v—11 r.
71. „ნეტავ, კი არ გამეცან...“ 11 r.
72. „ახლოს მოდ, ჩემო მოყვარე...“ 11 r.
73. „მანამ ქალი ვარ—გაჯავრებ...“ 11 r.
74. „ქალო, შენ კიკინოელო...“ 11 r.
75. „მთებს ნიავი აწუწუნებს...“ 11 r.
76. „ერთსა ლექსსა მოგახსენებთ...“ 11 r—v.

77. „ჯერ არა არის მისთანა...“ 11 v.
78. „ყველას მოუკლამს ა,ითოი...“ 11 v.
79. „ჩემთა სურვილთა საზღვარი...“ 11 v—12 r.
80. „თუშო, ვინ ზიხარ ჩაღმა ხევს...“ 12 r.
81. „ქართლითა გამოპარულსა...“ 12 r.
82. „ქიზიყისა ქალი—რძალი...“ 12 r.
83. „უბისს ავაგე საყდარი...“ 12 v.
84. „ალვანსა ყეფავს ყორანი...“ 12 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები—№№ 8, 21, 22, 28, 29, 30, 31, 37, 63, 75, 78, 80, 82, 84.
საისტორიო ლექსები—№№ 12, 19, 83
სახოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 14, 15, 18, 25, 38, 49, 76.
სატრფიალო ლექსები—№№ 3, 4, 9, 10, 11, 13, 23, 24, 27, 32, 33, 34ბ, 39, 40—43, 45—48, 50—53, 55—62, 64, 65, 67—74, 81.
სენტენციები, აფორიზმები, ფილოსოფიური ლირიკა—№№ 6, 7, 17, 34ა, 36, 54, 71, 77, 79.
გლოვის ლექსები—№№ 38, 44.
სასულიერო ლექსები—№№ 5, 20, 35, 66.
ლექსები ნადირობაზე და ცხოველებზე—№№ 2, 26.
გაბაასებანი—№№ 16, 36.
როსტომიანი [ნაწყვ.]—№ 1.
2. იხ. H 1990ბ შენიშვნა № 4.

1990ბ

ხალხური ლექსების კრებული. XIX

25 ფ.; 21×13; ქაღალდი; უყდრო; აკინძული; მთედრული; შემკრები ივ. გომელაური; თუშეთი; [1892].

„ხალხური ლექსები თუშეთში გაგონილი და ჩაწერილი ივ. გომელაურის მიერ.—1. ქალო, რასა მერიდები...“ 1 r.
2. „ა, იმა მთასა შეხედე...1 r.
3. „გავილხინოდეთ სწორებო...“ 1 v.
4. „თხას ხუთრეს მგლისა სიკვდილი...“ 1 v.
5. „ჭიმღოში ივანაური...“ 2 r.
6. „არა ხეს არ უხდება...“ 2 v.
7. „ქალო, თქვენს კარზედ შეშა დგას...“ 2 v.
8. „ქალო, შენ, ჩემო მოყვარევ...“ 3 r.
9. „კაწალხევს (ფშავ.) ხარებ ჩავრეკე...“ 3 r.
10. „კარგა მშვიდობა მითქვიდით...“ 3 r.
11. „დილას რომ გარეთ გამოველ...“ 3 v.
12. „ნახშირმა თქვა მეც მეკუთნის...“ 3 v—4 r.
13. „სიკვდილ-სიცოცხლის ლექსი.—სიკვდილმა უთხრა სიცოცხლეს...“ 4 r—5 r.

14. „კიოხულობდიან ალვანში...“ 5 r—6 r.
15. „შავჩოხავ, წითელპერანგავ...“ 6 r.
16. „ბიჭო, ქალის მოიმედე...“ 6 v.
17. „არა მწადიან შინ შესვლა...“ 6 v.
18. „დედამც მოგიკვდა, მოყმეო...“ 6 v—7 r.
19. „მეუბნებოდნენ შენს ქებას...“ 7 r.
20. „შემობურულან ღრუბლები...“ 7 r—7 v.
21. „ბაზარზედ შამომეყარა...“ 7 v.
22. „მე შენეური ლიშანი...“ 7 v—8 r.
23. „ჩვენ რომ გვიყვარდეს ერთკვადი...“ 8 r.
24. „მძიმე ვარ, მძიმეთ მოვდივარ...“ 8 r.
25. „ედენდელო, ვარდის კონავ...“ 8 v.
26. „ახ, რა მიყვარხარ, ლამაზო...“ 9 r.
27. „მინდორს ხე დაიქც ალვისა...“ 9 r.
28. „ჩვენს იქით ტრიაკს მინდორსა...“ 9 v.
29. „თეთრათამ ქორათ მაქცია...“ 9 v.
30. „რაიმ ამბავი დანოშე...“ 10 r—10 v.
31. „დრო ისი სჯობდა, ქალაო...“ 10 v.
32. „ჯიხვო, გუნება მძიმეო...“ 10 v.
33. „ვინ აგაშენა, მანგლისო...“ 11 r.
34. „შენ, ზეზვავ, გაფრინდაფლო...“ 11 r.
35. „ლეკების ჯარი მოვიდა...“ 11 v.
36. „თუ რასმე მკითხამ, გიამბობ...“ 11 v.
37. „ვინა თქვა შენი დალევა...“ 12 r.
38. „მაჭხაანში ქალი ვნახე...“ 12 r.
39. „ქალი ატირდა ლამაზი...“ 12 v.
40. „ღმერთო, რა დიდი ბრალია...“ 12 v.
41. „თავდა პირველად ღმერთია...“ 13 r—14 r.
42. „ქალო, ლალო და ლამაზო...“ 14 r.
43. „ქალ, ქისტეთ გაგათხოვებენ...“ 14 r.
44. „ვერ გაიგეთა, ფშაველებო...“ 14 r—14 v.
45. „იოსებ ხარანაულსა...“ 14 v—15 v.
46. „ქალ, კიკილოელაურო...“ 15 v—16 r.
47. „გეტყვით და გეტყვით ლექსებსა...“ [სოლომონ და კუნძულელი]... 16 r—17 v.
48. „ნეტავი, კი არ მიყვარდე,...“ 17 v.
49. „ქალო, ქმარს რათ არ შაირთამ...“ 17 v.
50. „მემცხვარის ცოლსა ეტყოდა...“ 18 r.
51. „ნეტავი არ (მენახე) გამეცან...“ 18 r.
52. „ახლოს მოდ, ჩემო მოყვარევ...“ 18 r—v.
53. „მანამ ქალი ვარ, გაჯავრებ...“ 18 v.
54. „ქალო, შენ კიკინოელო...“ 18 v—19 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

55. „ამას-იმისობაშია...“ 19 r.
56. „მოყმეო, დედამც მოგიკვდა...“ 19 r.
57. „ნუ ხარ მწყრალათა...“ 19 r.
58. „მთებს ნიავი აწუწუნებს...“ 19 v.
59. „თამარ მეფის ლექსი.—ჭბისს ავაგე საყდარი...“ 19 v.
60. „ერთსა ლექსსა მოგახსენებთ...“ 19 v—20 r.
61. „ჯერ არა არი მისთანა...“ 20 r.
62. „როსტომ თქვა: ერთი ქართული...“ 20 r.
63. „შელშავი შავია...“ 20 r.
64. „მთასა შავხედე—მშრალია...“ 20 v—21 r.
65. „ალავანსა ყვავი, ყორანი...“ 21 r—22 r.
66. „ღმერთო, ათასი მადლი შენ...“ 22 r—22 v.
67. „დაიძრა, გამოიმართა...“ 22 v—23 r.
68. „ჯანდიერს წიგნი მოუდისა...“ 23 r—v.
69. „თუშო, ვინ ხიხარ ჩაღმიხევს...“ 23 v—24 r.
70. „ხისოში გაზდილ ორ ვაჟკაცი...“ 24 r—24 v.
71. „ქართლიდან გამოპარულსა...“ 25 r.
72. „ყველას მოუკლავს თითოი...“ 25 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:

საგმირო ლექსები—№№ 5, 14, 16, 30, 34, 35, 36, 45, 64, 65, 67, 69, 70, 72.

საისტორიო ლექსები—№№ 40, 59, 68

საყოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 11, 21, 39, 43, 49, 53.

სატრფიალო ლექსები—№№ 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 17—20, 22—29, 31, 33, 38, 42, 46, 48, 51, 52, 54—57, 71.

სენტენციები, აფორიზმები, №№ 3, 4, 61, 66.

სასულიერო ლექსები—№№ 13, 41, 47, 60.

როსტომიანი [ნაწყვ.]—№ 62.

გაბაასებანი №№ 12, 63.

ნადირობის ლექსები—№№ 32, 37, 58.

ომი და სალდათობა—№ 44.

2. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

№№ 6—11—„უთურო ანთაიძის ნათქვამი“ 2 v.
№ 12—„ივ. აბულაძის ნათქვამი“ 3 v.
№№ 13, 14, 19—35, 38—63—„ღვთისო ბეჭურიძე—ბელადიძის ნათქვამი. უსინათლოა და ფანდუზედ ჯკრამს“. 4 r.
№№ 15—18—„ტიძოთე ბეჭურიძის ნათქვამი“ 6 r.
№№ 36, 37—„გაგო ნებიერიძის ნათქვამი“ 11 v.
№ 64—„როსტომ ბაიძის ნათქვამი“ 20 v.
№№ 65, 66—„საბა პაღოშვილისა“ 21 r.
№ 67—„ნათქვამი გაბრიელ ყოდრიშვილისა“ 22 v.
№ 68—„კნ. გიორგი ჯანდიერის ლექსი“ 23 v.
№ 69—72—„ნებიერიძის ნათქვამი“ 23 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

3. ლექსებს დართული აქვს ზოგიერთ სიტყვათა და გეოგრაფიულ სახელების ახსნა.

4. ამ ხელნაწერში შესული თითქმის ყველა ლექსი მცირე ვარიანტული სხვაობით იხ. 1890 ა—იმავე ივ. გომელაურის მიერ თუშეთში შეკრებილი ლექსები დათარიღებული 1892 წლით.

1990 გ

ხალხური ლექსები (ქრებული). 1889

8 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; მხედრული; შემკრები—აპოლონ გოდერძიშვილი; შეკრების ადგილი—სოფ. ქადალა (სიღნაღის მაზრა); 1889 წ.

ხალხური ლექსები.

1. „ცუდია ცუდი ქვეყანა...“ 1 r.
2. „მთაზე წაველ მთა დამხვდა...“ 1 r.
3. „რაც იცის კაცმან და ის არა სთქვას...“ 1 r.
4. „სჯული გვიბრძანებს: არ სწამო ცილი...“ 1 r.
5. „სოფელო ცრუო, მტყუანო...“ 1 r.
6. „ორნივ ერთად მოდიოდნენ...“ 1 r.
7. „ამირან და ჩრდილელი...“ 1 r.
8. „როსტომ სთქვა: სიბერკაცითა...“ 1 r.
9. „გაზაფხულისა პირზედა...“ 1 r.
10. „ირემმა ირემს უამბო...“ 1 v.
11. „ტახმა მთაში დაიკვეხა...“ 1 v.
12. „ჩურჩხელაანთ გიორგი ვარ...“ 1 v.
13. „ადომელო საზანდაროვო...“ 1 v—2 r.
14. „თოფმა სთქვა: ჩემსა პატრონსაო...“ 2 r.
15. „მგელმა სთქვა: ბოსტანს შევეჩვიე...“ 2 r.
16. „მანგლისი რომ გააშენეს...“ 2 r.
17. „გიორგი გელანაშვილო...“ 2 r—v.
18. „სიკვდილმა უთხრა სიცოცხლეს...“ 2 v.
19. „სიკვდილი და სიღირიბე...“ 2 v.
20. „ვაი, შენ წუთისოფელო...“ 2 v.
21. „ამირან და ჩრდილელი...“ 2 v—3 r.
22. „ამირანმა მდევს მოსტაცა ქალი და მეეწივა დევი...“ 3 r.
23. „ჰოი, შენი გონებითა...“ 3 r.
24. „სული მშორდება...“ 3 r.
25. „აბრამი.—აბრამი მოდის წირვიდან...“ 4 r—5 v.
26. „ადამ და ევაზე.—უწინ იყო სხვა ქვეყანა...“ 6 r—8 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები—№№ 13, 14, 17.
საყოფაცხოვრებო ლექსები—№ 10.
სატრფიალო ლექსები—№№ 6, 9, 16, 23.
ნადირობისა და ცხოველების შესახები ლექსები—№№ 11, 12, 15.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სენტენციები, აფორიზმები, — №№ 1—5, 18—20, 24.
სასულიერო ლექსები — №№ 25, 26.
ამირანიანი [ნაწყვ.] — №№ 7,21, 22.
როსტომიანი [ნაწყვ.]—№ 8.

1991

ზღაპრები (კრებული) XX

73 ფ.; 35×14,5; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე [XX ს.].

1. „ოქროს ქათამი (ხალხური ზღაპარი).—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი გლეხი, სახელად სიმონა...“ 11—20 რ.

2. „მეფიჩხის ქალი (ზღაპარი).—ერთს ტყეში სცხოვრობდა ერთი ღარიბი და უშვილო მეფიჩხე...“ 20 რ—28 რ.

3. „ქოსა მეჩონგურე. ინგილოური ზღაპარი.—ერთმა დიდებულმა მეფემ სიკვდილის დროს მოიხმო თავისი სამი ვაჟი და უთხრა...“ 29 რ—38 რ.

4. „ვინ ყოფილა მოლაღური (ხალხური ზღაპარი).—ჩვენს ძვირფასს მგოსანს რ. ერისთავს ეს სიტყვები თითონ არ შეუთხზავს, არამედ ხალხის გულიდან აქვს ამოღებული, ჩვენის მდაბიო ხალხისაგან აქვს გაგონილი. მოლაღურის ამბავს ასე მოგვითხრობს ხალხი...“ 39 რ—40 რ.

5. „მამა-შვილნი.—იყო ერთი საწყალი კაცი, ჰყავდა ცოლი და სამი ვაჟიშვილი...“ 41 რ—63 რ.

6. „მამისაგან მოძულებული შვილი (ზღაპარი).—იყო ერთი მეფე, ჰყავდა ერთი შვილი. შვილმა შეირთო ცოლად ბაყაყი...“ 54 რ—58 რ.

7. „ბერი-კაცი. ინგილოური ზღაპარი.—ერთი საწყალობელი ბერი კაცი იყო. ისა სცხოვრობდა ერთ ანწლის ქოხში თავის ცოლითა და ერთის ქალით...“ 59 რ—60 რ.

8. „ქვათა ქცეული (ხალხ. ზღაპარი).—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, შაშვი იყო მგალობელი, ღმერთი იყო მწყალობელი. იყო ერთი ხელმწიფე...“ 62 რ—65 რ.

9. „ორი ძმა (ხალხ. ზღაპარი მირიანშვილის რვეულიდან).—იყო ორი ძმა, სულელი და ჭკვიანი. ჰყავდათ ერთი ძროხა...“ 73 რ.

შენიშვნა: ზღაპრები ამოწერილია ჟურნალებიდან:
№ 1—„ნაკადული“, 1906 წ.
№№ 2, 3, 7—„ჯეჯილი“, 1909 წ.
№№ 4, 6—„ჯეჯილი“, 1908 წ.
№№ 8, 9—„ჯეჯილი“, 1907 წ.

1992 ა

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

13 ფ.; 22×18; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; (XIX—XX ს.]; ფ.ფ. 4—13 ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „თაგვებისა და კატის ომი.—თაგვებმა დასცეს ხელმწიფე...“ 1 r—2 r.
2. „ვირი და მგელი.—ვირი გაუშვი მინდვრადა...“ 2 v.
3. „ამდონსა გეტყვი ლექსებსა ეგ რო საყდარჩი მღვდელია...“ 3 r.
4. „ვინა ხართ, ვის გეკადრებავთ...“ 3 r.
5. „შაუპატიეთ კას ყმათა...“ 3 r.
6. „ჩემს სახლს ტანცია რითა ჯობს...“ 3 r.
7. „ჩემო დაო, ქვეც დათოვა...“ 3 r.
8. „თქვენი ჰირიმეთ პირჩია...“ 3 r.
9. „ორთა ფრინველთა მხარგრძელთა...“ 3 v.
10. „შასმა შენ გინდა ღვინისა...“ 3 v.
11. „კარგნი ხართ ქურაზის შვილნო...“ 3 v.
12. „კარგნი ხართ ქურაზის შვილნო, სამი მზე მოვა თქვენზედა...“ 3 v.
13. „ქალებ მიდიან ქმართასა...“ 3 v.
14. „რომელნი ხარ ვაჟკაცაო...“ 3 v.
15. „ჟულაკაიმ უთხრა კოკონსა...“ 4 r.
16. „დედაკაცი მოვიყვანე...“ 4 r—5 r.
17. „მე ისევ ყიზილაი ვარ...“ 6 r.
18. „არწივნი ხალხელაური...“ 7 r.
19. „სისხლის აღება.—გაკირან მემცხვარები...“ 9 r—10 r.
20. „ჩიაურის მოგზაურობა...“ 11 r—13 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
სახმირო ლექსები — №№ 10, 11, 12, 18, 19.
ლექსები იმპერიალისტური ომის შესახებ — № 17.
საყოფაცხოვრებო ლექსები — №№ 5, 6, 13, 15, 16, 20.
სატრფიალო ლექსები — №№ 3, 7, 8, 14.
ლექსები ცხოველებზე — №№ 1, 2.
ამირანიანი [ნაწყვეტები] №№ 4, 9.
2. ტექსტებს ეროვის შემდეგი ცნობები:
№№ 13—14—„ხევსურეთში ჩაწერილი“.
№№ 15—20—„შეკრებილი კახეთში, თელავის მაზრაში, სოფელ ძველ გავაზში, შ. საფაროვისა“. 4 r.

1992ბ

ხალხური ლექსების კრებული. 1886

5 ფ.; 22×18; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; 1886 წ. (4 v).

ხალხური ლექსები.—

1. „შენ სავარცხელი რათ გინდა...“ 1 r.
2. „ახლა, ქალო, შენ რომ განახე...“ 1 r.
3. „თუ მკითხამ—კარგად გიამბობ...“ 1 v—2 r.
4. „გაღმიდამ ქალმა ლამაზმა...“ 2 r.
5. „გოგოვ, დედი შენის შვილო...“ 2 r.
6. „ახლა, ქალო, მაკრინე...“ 2 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

7. „აბა, ქალო, ფრიფინე...“ 2 v.
8. „ბატონო, შენი სასახლე...“ 2 v.
9. „ბიჭო, პირი მოგიპარსამ...“ 2 v—3 r.
10. „ზემო ქართლიდამ წამოველ,
დავყევ ამ ქარის ქროლასა...“ 3 r.
11. „ზემო ქართლიდამ წამოველ,
გადმოვიარე გორზედა...“ 3 r.
12. „ეგ შენი რძალი ნენია...“ 3 r—v.
13. „ქალი წავიდა წყალზედა...“ 3 r—4 r.
14. „ქალსა ქადა გამეცხო...“ 4 r.
15. „ჩოხა ჩავიცვი ჩაჩქანი...“ 4 r— v.
16. „ორნივ ერთათ მოდიოდნენ...“ 4 v.
17. „ეხლანდელი სანადირო...“ 5 r.
18. „იმერეთი დამივლია...“ 5 r.
19. „ზემო ქართლიდამ წამოველ...“ 5 r.
20. „ზოგიერთი წუწკი კაცი...“ 5 r—v.
21. „ზემო ქართლისა ქალები...“ 5 v.
22. „ალი ბალო, კოხტა ქალო ..“ 5 v.
23. „ვერც არაფერი გამომრჩა...“ 5 v.

შენიშვნა: 1. 4 v-ზე მიწერილია თარიღი: „ჩყპვ წელს, ენკენისთვის ბ-სა დღესა“.
2. ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები—№ 3.
შრომის ლექსები—№№ 8, 21.
სატრფიალო ლექსები №№ 4, 7, 16—19, 22, 23.
საყოფაცხოვრებო ლექსები №№ 9—15, 20.
ეთერიანი [ნაწყვ.] №№ 1, 2,

1992 გ

ა. წიკლაური—ლექსი. XIX—XX

6 ფ.: 22×18; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; [XIX—XX ს.].

[ალექსანდრე წიკლაური].
„მამაო, ყოვლის მპყრობელო, შენ შექმენ ზენან ცანია...“ 1 r—6 v.

შენიშვნა: 1. ქების ტექსტს წინ უძღვის შესავალი: „ლექსად შედგენილ[ი] ალექსანდრე წიკლაურისაგან ძველად ქართველზე შენამთხვევი დროთი და აგრეთვე ეხლა ახალი ამ ცხრამეტ საუკუნიანი...“ 1 r.
2. ქების ტექსტს ერთვის ავტორის ანდერძი:
„ამა ლექსისა მკვესები მთაში ვშობილვარ ბრალადა,
ვარ გუდამაყრის ხეობით, ზანდუკში ვცხოვრობ თავადა,
მიხმობენ ალექსანდრესა, წიკლაური ვარ გვარადა,
არ გაურიეე სიცრუვე, სიმართლე მითქვამს წორადა...“ 6 v—v.
3. ანდერძს ერთვის დავით ბატონიშვილის ქება.
4. ტექსტის სელი ძალზე გაუმართავია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1992 დ

ხალხური ლექსების კრებული. XIX—XX

9 ფ.: 22×18; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შემკრები—გიორგი სამხარაძე; ფ.ფ. 4 v, 5 r—9 v დაუწერელია; [XIX—XX ს.].

1. „სახალხო ლექსები. ბათუმის ციხე.— ნურვის გიკვირთ ჩემზედ ავი...“ 1 r—1 v.
2. „რას ვაქნევ ნადირობასა...“ 2 r.
3. „შენ ერედველ კაცს გამგზავსებ...“ 2 r.
4. „აბა, უყურე, ძმობილო...“ 2 r.
5. „გავაბამ და გამოვაბამ...“ 2 r.
6. „შაო და ბნელო მუხრანო...“ 2 r.
7. „ოსებმა რომ დამიჭირეს...“ 2 r.
8. „გავბრიყვდი. მაყრათ წავყევი...“ 2 r.
9. „ამოგწვმ, ხმალო, ამამყე...“ 2 v.
10. „ვეჯაცს რა გამოადგება...“ 2 v.
11. „ქარი ჰქრის, ქარი გუგუნებს...“ 2 v.
12. „არ ვიცი, ავი-კაცი ვარ...“ 2 v.
13. „წალასხურიდგან წამოველ...“ 2 v.
14. „რუსის ლამაზო, რათ შვრები...“ 2 v.
15. „ოსებში ასე იციან...“ 2 v.
16. „დახე, ეს ჩვენი გელაო...“ 3 r.
17. „ამიდუღდი ბრაზით გული...“ 3 r.
18. „ამ სოფელს ისე გავლევ...“ 3 r.
19. „ფიცარს გავთლი, გავაკეთებ...“ 3 r.
20. „ვაი, შენს გადამკიდესა...“ 3 r.
21. „მთიულის ქალი ვითხოვე...“ 3 r.
22. „მაგ მხიარულმა ქცევამა...“ 3 v.
23. „ნეტამც, ქალო, შენმა ქმარმა...“ 3 v.
24. „ნეტავი ვიყო კნიაზი. ..“ 3 v.
25. „ნეტავი, ქალო, შენი ხმა...“ 3 v.
26. „ვარდი მყავს აყვავებული...“ 3 v.
27. „საყვარელმან ასე მითხრა...“ 3 v.
28. „მაღლიდგან ქორი წამოვა...“ 3 v.
29. „შენი ალერსი, ვაჟკაცო...“ 4 r.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საწესო ლექსები, №№ 8, 11.
საგმირო ლექსები, №№ 9, 10.
ბატონყმობისა და სოციალური პროტესტის ამსახველი ლექსები, №№ 6, 24.
სატრფიალო ლექსები, №№ 4, 7, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 26—29.
ხაოჯაღაცხოვრებო ლექსები, №№ 15, 21.
ციხისა და ყაჩაღობის ლექსები, №№ 1, 13.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნადირობისა და ცხოველების შესახები ლექსები, №№ 2, 16 შაირები, №№ 5, 12, 17.

შენიშვნა: თავფურცელზე სწერია: „სახალხო ლექსები გიორგი სამხარაძისაგანა.
ბებერო, დაბერებულხარ,
დაუზვრემიხარ ჰიასა,
საცა შენ დაიმარხები,
ნეტამც იმ ეკლესიასა.
გრიგოლ სამხარაძე".

1992 ე

კრებული (ლექსთა, ზღაპართა და ანდაზათა). XIX—XX

31 ფ.; 17,5×11; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; პირველი ფურცელი მოხეული; მხედრული; შემკრები—სიმონ მატინოვი; 23 v—31 r დაუწერელია [XIX—XX ს.].

1. „ნეტავი, ქალო, ვიცოდე..." 1 r.
2. „უბედურო ჩემო ქმარო..." 1 v.
3. „ქალო, შენი სურვილით..." 1 v.
4. „მაროს ლექსი.—ყური დამიგდეთ, მსმენელნო..." 2 v—5 r.
5. „წითელო ბროწულის ყვავილო..." 5 r.
6. „პირველ ღმერთმა გაგვიჩინა..." 5 v.
7. „ტუტურა ვიყავ მეფურნე..." 6 r.
8. [ზღაპარი. მეწისქვილე და მაჭანკალი მელა].—„იყო და არა იყო რა, იყო ერთი მეწისქვილე..." 6 r—8 v.
9. „პირველით სეტყვა მოვიდა, სიმაგრე ქონდა ქვისაო..." 9 r—v.
10. „სამძღვრის ლექსი.—სამნივე შევიყარენით სამძღვარსა მუხრანისასა..." 10 r—v.
11. „მეფის მონადირე ვიყავ, ვაჭრევინებდი ხმალსაო მეფეზე მოსულ მტერსაო..." 10 v—11 v.
12. „თიფლისელო ვაჟებო, ქებასა ვიტყვი ხოტორზე..." 11 v—12 v.
13. „ანაგის ქებანი.—ანაგის დედაკაცნი სულ სიღნაღში დადიან.." 13 r—v.

14—19. გამოცანები.—„ხის მშვილდო და ხის ოსტრო..." 14 r.

20. „მზე უცხო ფრინვალი მოვიდა..." 14 r.
21. „ბიჭებო, ესეც გაიგეთ.." 14 v.
22. „მე ვარ და ჩემი ნაბადი გამთენებელი ღამისა..." 14 v.
23. „უფალო, წმინდა ღვთისმშობელო..." 14 v.
24. „ქალო, შენ ისე გახველებს..." 15 r.
25. „სანამ გასათხოვარია შინ დაყდომა და ღუღული..." 25 v.
26. „სიყვარულსა სხვა ეშხი აქვს..." 16 r—17 r.
27. „თიფლისელო ვაჟებო, გულასუსტო, ნაზებო..." 17 v.
28. „სიწყალი მელა ჩიოდა.." 17 v—18 r.
29. „ქალო, ნეტავი მე და შენ.." 18 r.
30. „დედას გიტირებ ივანე, ქალაქში ველარ იარე..." 18 r—v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

31—32. „საზარმთო ვნახე...“ 18 v—19 r.
33. „ო, სესიავ, სესიავ...“ 19 v.
34. „ეს სოფლელი ქალები...“ 20 r.
35. „ესურველს ავნტყოფი ვარ...“ 20 v.
36. „კურდღელმა სთქვა: ჯაგში ვზივარ...“ 21 r.
37. „სანადიროთ წამოვიდნენ ამირან და ძმანი მისნი...“.
38. „დათმა სთქვა: სიზმარი ვნახე...“ 22 v—23 r.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსი, №№ 9, 10.
ნადირობის და ცხოველთა შესახები ლექსები, №№ 11, 33, 36, 38.
ციხისა და ყაჩაღობის ლექსები, № 30.
სასულიერო ლექსები, №№ 6, 32.
სატრფიალო ლექსები, №№ 1, 3, 5, 22, 24, 26, 35.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 2, 4, 7, 23, 25.
ქება-გაბაასებანი, ჰუმორისტული ხასიათის ლექსები, №№ 12, 13, 34.
ამირანიანი, [ნაწყვეტი], № 37.
გამოცანები, №№ 14—19.
ზღაპარი, № 8.

1992 ვ

ხალხური ლექსები (კრებული). 1890

18 ფ.; 22×18; ქაღალდი; ფუძით; აკინძული; მხედრული; შემკრები ა. ი. ნათაძე; 1890 წ.; დაწერილია ფ. ფ.: 16 v, 17 r—18 v.

1. „ზოგიერთა სახლის რძალსა უნდა სჯობდეს ნეზი ღორი...“ 2 r.
2. „დავწყევლი აღარ გავიღი ი იმერეთის გზაშია...“ 2 r.
3. „ოჩხარზე.—განა არ მოგესმენება კვერნაკი დიდი მთა არი...“ 2 r.
4. „დათვის სიზმარი.—დათვმა სთქვა: სიზმარი ვნახე...“ 2 v.
5. „ტახზე ნადირობა.—მთაში ტახმა დაიკვეხა...“ 2v.
6. „მგლის ოჩხარი.—მგელმა სთქვა: ოჩხარს ვაპირობ...“ 2 v.
7. „მელას თავგადასავალი.—წუხელის მელა ჩიოდა...“ 3 v.
8. „მეცხვარე და მგელი.—მეცხვარე და ერთი მგელი ტყისა პირსა გამოწვავდეს...“ 3 r.
9. „ვაჟკაცსა ცოლის სიავე შუა გზას მოაგონდება...“ 3 r.
10. „ხარსა უღლისა მზიდავსა არ უნდა უდიარობა...“ 3 r.
11. „ლექსები მღვდელზედ.—ზოგიერთი მღვდელი არი...“ 3 r.
12. „ვაჟკაცს რომ ცოლი მოუკვდეს—დაჯდება და დაღონდება...“ 3 v.
13. „ცეცხლო, დეენთე დეენთე, ბოლო, შენ ადი აყარსა...“ 3 v.
14. „ძმების გაყრაზე.—ძმა რომ ძმასა გაეყრება, ველარ დასდგამს დიდსა ძნასა...“ 4 r.
15. „არამი გუთნის დედა.—გუთნის დედას რა აცხონებს...“ 4 r.

16. „დედინაცვალზე.—ალალი დედა მომიკვდა, დამიჯდა დედინაცვალი...“ 4 r.
17. „გაბრიყვებულ ძმაზე.—ჩემმა ძმამ, რომ საქმე მიყო...“ 4 r.
18. „ერმალოვი და საქართველო.—ერმანოვო, მმართებელო...“ 4 v.
19. „გაღარიბებულზე.—ზამთრით მოვა დიდი თოვლი...“ 5 r.
20. „მონადირე და დათვი.—დაღამდა და დაჭკრა ბინდი...“ 5 r.
21. „თევების ქება.—გიორგობისთვე ამბობდა...“ 5 v.
22. „ვახტანგ მეფე.—ვახტანგ მეფე ღმერთს უყვარდა...“ 5 v.
23. „არაში შვილი.—შვილი მამას ეუბნება...“ 6 r.
24. „მამუჩაშვილი მაქსიმე.—მამუჩაშვილი მაქსიმე კილოზე მოვიყვანეო...“ 6 r—v.
25. „სამი თევზი.—მებადურმა ბადე უგდო, სამი თევზი მას მოჰყვესა...“ 7 r—v.
26. „მარილზე წასვლა.—მე რომ მარილზე წავედი, შინ დამავიწყდა პურიო...“ 8 r.
27. „ორთქლით მატარებელი.—მოდით, შავაქოთ რუსები...“ 8 r—v.
28. „თამარ დედოფალი ვიყავ, თავი მაღლა ვერ ავიღე...“ 8 v.
29. „ფრინველები.—ფრინველებში ნაქები აღზრდილი ბულბულია...“ 8 v.
30. „ებერი სოლოღა.—ადგა ებერი სოლოღა, დადგა ღვთის საძართალზედა...“ 9 r—v.
31. „ჩემი ცოლშერთვიანობაზე.—მე რომ ჩემ ამბავს მოგიყვე—იტყვი ვაჰ, შენი ბრალიო...“ 9 v.
32. „გიორგი უთრუთაშვილი მალ-მალ გაიელს ჯოხითა...“ 10 r.

შენიშვნა: ლექსს წინ უძღვის მთქმელის ცნობა: „ნონიკა რომ მენახირეთ იყო, მაშინ უთრუთაშვილს ცხენი მოუკვდა. ბ. ბ. სოფლის მოსამართლეებთ ცხენის ფასიცა გადახდევინეს ნონიკას და რაც სანახიროში ეკუთვნოდა არც ის მიაცემინეს. ეს უსამართლობა მეწყინაო, ამბობს ბედკრული ნონიკა და დარდის გასაქარვებლად ლექსი გამოთქვითო და გულს შეღავთი მივეციო“.

33—34. „ნონიკას მარილზე წასვლა.—მარილზე წასვლას აპირობ...“ 10 r—v.
35. „კომში (ბია).—კომშმა სთქო: მეც ხომ ხილი ვარ...“ 10 v.
36. „თამაშობით მოვდიოდით მე და ბიჭი მანგლისელი...“ 10 v.
37. „ოხაჩაშვილი ომანი ტანწვრილი და სუფთა არი...“ 10 v.
38. „ბიჭები მიჯავრდებიან გაბრიელი და ზაქარა...“ 11 r.
39. „ბულბული და შაშვი.—ბულბულმა სთქო: გამიკვირდა, შაშვი რასმე წამეკიდა...“ 11 r.
40. „სიკვდილი.—სიკვდილი აგრე ძნელია, ჭირდულად მიეპარება...“ 11 r.
41. „ბინდის ფერია სოფელი, უფრო და უფრო ბინდდება...“ 12 r.
42. „რუსთველმა სთქვა...“ 12 r.
43. „არ შეშვენის კუს ირმობა...“ 12 r.
44. „თოფსა უმზგავსა მყვირალსა, ხმალი სჯობიან ფხიანი...“ 12 r.
45. „ჯაჭვმა სთქვა: ქამანდარი ვარ, ქალმა ამასხა თითითა...“ 12 v.
46. „ვახტანგ მეფე ღმერთს უყვარდა...“ 12 v.

47. „გიორგი მეფე ამბობდა...“ 12 v.
48. „ქალაქად ტაძარი სიონი ბაგრატიონთა ააგეს...“ 12 v.
49. „მაღლიდან გადმოვიხედე წინ მეიდანი არია...“ 13 r.
50. „თავგაროვნელი ჰაბუკი ასპინძის ქალსა ჰყვაროდა...“ 13 r.
51. „მოსწრებული სიტყვები.—მეტიჩე და ყუღრო ჭალა...“ 13 r.
52. „ნეტარ-ხსენებულმა ბატონიშვილმა ერეკლემ...“ 13 v—14 r.
53. „კიდევაც დაიზრდებიან ალგეთ ლეკები მგლისაო...“ 14 r.
54. „კარგი გამოსადეგია ნიჩაბი და ერთი ბარი...“ 14 r.
55. „ოთახში ფანჯარიდანა, ქალ, დაგინახე ჭირიმე...“ 15 r.
56. „მუხრანის გუბის ბაყაყო, რას ელეკსები ქსანსაო...“ 14 r.
57. „დასწყევლოს და დაშამათოს ეხლანდელი ქალის რჯული...“ 14 r.
58. „ქაჩალმა უთხრა ქაჩალსა...“ 14 r.
59. „მთას გასუქდება ირემი, ბარ ჩამოვა ღიპობასა.
60. „მე შენი სვინა ვიქნები, შენ ჩემი ნათლიდედაო...“ 14 v.
61. არაგველმა კაცმა იცის, რომ გაძღება, გაგორდება...“ 14 v.
62. „ახხაბეთ ჩამოვიარე, წყალი იყო მეტად ძვირი...“ 14 v.
63. „ჩემი ცხენი რომ ვიყიდე—კვიცი იყო სამი წლისა...“ 15 r.
64. „ქალებ უკურნენ ბუზიკასა, ბეჭავობავ, გასტიალდი...“ 15 r.
65. „შენ აქაველი არა ხარ...“ 15 r.
66. „არ მოგიწყინა მთას ყოფნა? რად არ მოგწინდა ბარიო...“ 16 r.
67. „დახატული ხარ მზის მგზავსი...“ 15 r.
68. „გადაგხატვია თვალ-წარბი და ბროლის გულისპირიო...“ 15 v.
69. „ფშავში კლდის პირას ტიროდა მოღერებული ქალია...“ 15 v.
70. „მშველიეთი მშვენიერი, ქვიანი და ქვიშიანი...“ 15 v.
71. „მოჭალიეთ რომ მიხვიდე, ხელზე დაიდე ინაო...“ 15 v.
72. „ჩამოვიარე ზედენსა, ღაღლია მაყრის ლედებსა...“ 15 v.
73. „ომია ნაფარეულსა, რეკვა ჩამოდის ზარისა...“ 15 v.
74. „ზემო ქართლიდგან გიახელ, გავეკარ ძირობასაო...“ 16 r.
75. „ზამთარი ვარდსა დააჭნობს, ფურცელი ჩამოზდიოდეს...“ 16 r.
76. „ორშაბათი სისხლათა მჩანს, სამშაბათი ჩემა მკვლელად...“

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსები—№№ 15, 26, 33, 34, 38. 54.
საგმირო ლექსები—№№ 30, 53, 73.
მწყემსების ლექსები—№№ 4, 8, 24.
საისტორიო ლექსები—№№ 18, 22, 27, 28, 46, 47, 48, 52.
სოციალური პროტესტის ლექსები—№ 8.
საყოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 1, 2, 14, 16, 16, 17, 19, 23, 31, 36, 38, 54. 57, 62, 63, 64, 75.
სატრფიალო ლექსები—№№ 49,50, 55, 59, 60, 66—69, 74, 76.
ლექსები ნადიმობისა და ცხოველთა შესახებ—№№ 4, 5, 6, 7, 20, 29, 37. 39.
სენტენციები, აფორიზმები, ლექსები საიქიოს შესახებ—№№ 9, 10, 12, 40, 41—44, 45.
ლექსები სამღვდელოების შესახებ—№ 1.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სასულიერო ლექსები — № 25.

იუმორი, გაკილვა, გაბაასება, ქება — 21, 29, 35, 51, 56, 58, 59, 61, 65, 70—72.

2. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

№№ 1—24—„ლექსები, შეკრეფილი ს. სასხორში 1840 წ., გლეხი მათეა ჯავახიშვილისაგან ნათქვამი" 2 ր.

№№ 25—40—„ლექსები, შეკრეფილი სოფ. ზემო ნიჩხაბში 1890 წ., ნინიკა გალუსტაშვილის მიერ ნათქვამი. (ნინიკა საბატონო გლეხია თ. თ. ციციშვილებისა)". 7 ր.

№№ 41—52—„სოფ. სასხორში გაგონილი 1890 წ., გოგია კაჟრიაშვილის მიერ გადმოცემული. (105 წლ. გოგია)." 12 ր.

№№ 53—76—„არაგვ-ქსნის ხეობაში შეკრეფილი ბ. იაკობ ნათაძის მიერ ლექსები და შაირები". 14 ր.

1992 ზ

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

16 ფ.; 22×17,5; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ფ. 16 v დაუწერელია. ჩაწერის ადგილი—სოფ. ხიზაბავრა; [XIX—XX ს.].

1. „გამოცანები.—თეთრსა თესლსა დაუფენენ..." 1 ր.
2. „მოდის, მიდის იქავა სდგას..." 1 ր.
3. „ესროლა, თოფი არ იყო..." 1 ր.
4. [ლექსები].—„ქალი წავიდა წყალზედა..." 1 v.
5. „მაღლიდგან გადმომდგარიყო..." 1 ր.
6. „აკი დაგიქსოე წინდა პაჭაჭი..." 2 ր.
7. „ბულბული ხარ, მაღლა ზიხარ..." 2 ր.
8. „მაღლა მთაზეა წყარო სდის..." 2 ր.
9. „ქალისა ვიყავ ხანული..." 2 ր.
10. „ტატურაშვილსა შურდოსა..." 2 v.
11. „ამ ნინას ქებას მოგიყვე..." 2 v—3 v.
12. „კოდიანო, კოდიანო..." 4 ր.
13. „დილის ამოსული მზე ხარ ლალივით..." 4 ր.
14. „აწყვრის ხეობას შემოვყე..." 4 ր.
15. „ვენახში მიდიან წყვილ-ცალი ქალი.." 4 v.
16. „მეცხვარე ვიყავი დავალ კარათა.." 4 v.
17. „მარხვა რო დადგება ქართველებისა..." 4 v.
18. „ქალ, გუშინ, გუშინასწინა..." 4 v.
19. [ბეჟანიანი].—„ატირდა, მოახსენა: ბედნიერო ხელმწიფეო..." 5 ր.
20. „ენამ რა შეიძინოს..." 5 v.
21. „გოგოვ, გოგოვ, კისკისაო.." 6 ր.
22. „ბაღჩაში ჩაველი.." 6 ր.
23. „იმერეთიდგან გადმოვა..." 6 ր.
24. „წასულიყავ, აბანოზე გებანოს..." 6 v.
25. „დაუკარ, შენ საზანდარო..." 7 ր—v.

26. „ნეტავ, ცა მომცა ქაღალდათ...“ 8 r.
27. „ასს ლიტრა შვილდსა მოვზიდავ...“ 8 r.
28. „აგერ კაცმა შემიპირა, შენ რას იტყვი ჩემო ქმაროო...“ 8 r.
29. „შვარუშმა პირი დაგწვას...“ 8 r.
30. „მასპინძელი მასპინძელობს გულითა მხიარულითა...“ 8 r.
31. „ვაი, რა ვუყო თავსაო...“ 8 r.
32. „ესეც ღმერთმა აღდეგრძელოს...“ 8 r.
33—111. [შაირები, ლექსების ნაწყვეტები] 8 v—11 v.
112. „ღმერთო, კაი დარი ქენი...“ 11 v.
113. „ქრისტეს უწინარეს ვიყავ სამას-სამოც სამი წლისა...“ 11 v.
114. „წყალში თევზი დაცურავდა...“ 11 v.
115. „ვენაცვალე ბარბალესო...“ 11 v.
116. „ქალო, წითელ კაბაზე ნემსი დაგკიდებია...“ 11 v.
117. „ამასწინეთ—წარსულ კვირეს...“ 11 v.
118. „ჩვენო ერისთოს ბუხარო...“ 11 v.
119. „ჩვენო სამსონას ბუხარო...“ 11 v.
120. „ნუ გეშინია, ბუხარო...“ 11 v.
121. „შენ რომ წიგნი მოგეწერა...“ 12 r.
122. „იას მთაზედა—თოვლიანზედა...“ 12 r.
123. „სურამისა ციხე, სურვილით გნახე...“ 12 r.
124. „შვილო ზურაბ, სადამდი...“ 12 v.
125. „მე რომ თქვენსას გიახელ...“ 12 v.
126. „შენ, ძეო ჩემო! მამისა შენისა მე ვარ ასული...“ 12 v.
127. „არჩილ-გიჟი და ლეკები.—ათასი კაცით რეჯება...“ 13 r.
128. „ბერმა კვიცმა სთქვა საწყალმა...“ 13 r.
129. „გესმოდეს, გეყურებოდეს, გრიგოლა თხელიძესაო...“ 13 v.
130. „ლეგენდა.—ერთ ერანა ქვეყანასა...“ 13 v.
131. „დადეშქელიანი. — დადეშქელიანის ბიჭობა განთქმული ქვეყანაზედა...“ 14 v—15 v.
132. „დედა, ეს არი შენი იმედი, რომ მპირდებოდი გათხუებასა...“ 16 r.
133. „ურია და ურიკრიკე, ჩოხა გეცვა ფანდურიკე...“ 16 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:

საისტორიო ლექსები — №№ 123, 124, 127, 129, 131.

ბატონყმობისა და სოციალური პროტესტის ლექსები — №№ 48, 59, 61. 82, 109, 112.

საყოფაცხოვრებო ლექსები — №№ 4, 10, 11, 18, 23, 28, 31, 32, 47, 49, 51, 73, 75, 79, 86, 89, 90, 91, 93, 96, 102, 114, 118—120, 122, 125, 132, 133.

მეცხვარეთა ლექსები № 25.

სატრფიალო ლექსები — №№ 5, 6, 7, 9, 12—17, 21, 22, 24, 26, 27, 29, 33—44, 46, 52, 55, 56, 62, 63, 64, 71, 72, 84, 87, 92, 94, 98, 105—108, 110, 111, 115—117.

სუფრული, დალოცვა — №№ 20, 30, 65—70.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ზღაპრის საწყისი და ბოლო ლექსები — № 80.
სამღვდელოების შესახები ლექსები — №№ 54, 57, 58, 74, 85.
ეთერიანი [ნაწყვ.] № 8.
ბეჟანიანი [ნაწყვ.] № 19.
გამოცანები — №№ 1, 2, 3, 45, 126.
ლექსები ცხოვრების შესახებ № 128.

2. ხელნაწერის პირველ ფურცელს ლურჯი ფანქრით წარწერილი აქვს: „ახალციხე (ს. ხიზაბავრა)" 1 r.

3. მინაწერი: „სტეფანე შარმოზაშვილმა ბევრი ლექსები იცის, 75 წლის კაცია, ს. ხიზაბავრაშია. საოლელი კიკოლა (ლანდარიძე)" 7 v.

1992 ტ

ხალხური ლექსების კრებული. XIX

21 ფ.; 18×22; ქაღალდი; უყდრო; აკინძული; შემკრები ზაქარია ივ. ჩხიკვაძე; ჩაწერის ადგილი—კახეთი; ფ. ფ. 20, 21—დაუწერელია; [XIX ს.].

„ხალხური ლექსები, შეკრებილი კახეთის სხვადასხვა სოფლებში ზაქარია ივ. ჩხიკვაძისაგან.—ნეტავ მანატრა, მანატრა..." (40 ტექსტი) 1 r—19 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსები — №№ 6, 21, 34.
საგმირო ლექსები — №№ 7, 8, 12, 13, 14, 24, 30, 32, 33, 38.
საისტორიო ლექსები — №№ 19, 20. 31, 39, 40.
საყოფაცხოვრებო ლექსები — №№ 1, 2, 4, 5, 11, 16, 23, 27, 28, 29, 36,
სატრფიალო ლექსები — №№ 3, 22, 35.
სენტენციები, აფორიზმები — №№ 25, 26, 27.
დალოცვა — № 18.
ნადირობის ლექსები — № 16.
მესტვირული — № 9.

2. ტექსტები დაბეჭდილია: იხ. „აკაკის კრებული", 1898 წ. № VIII, XII.

1992 თ

კრებული ზეპირსიტყვაობის ნიმუშების. 1881—82

21 ფ.; 22×17,5; ქაღალდი; უყდრო; აკინძული; მხედრული; შემკრები—ილია დიმიტრის ძე კალატოზოვი; შეკრების ადგილი—კახეთი; 1881—82 წ.; დაუწერელია: 18 v, 19 r—21 v.

1. „ორშაბათს დილა გათენდა, მეთევზე და მებადური ორივე წყალსა დაჰყვესა..." 2 r—3 v.
2. „ანგარელი ზაქარია.—ანგარელი ზაქარია თავადების სარდალია..." 3 v.
3. „ლოქოფართში რო წავედით, დიდი აღმართები არი..." 4 r—v.
4. „გორის მინდორს გაიხედამ კუპრი დგება შავი ზღვისა..." 4 v.
5. „ხორველა.—სამმა ბრძენმა ერთ წყლის პირზე სამთავ ერთი ძმობა ქნესა..." 5 r—v.
6. „შაზანდრის შაგირდი ვიყავ, სოფელში გამომაგზავნა..." 6 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

7. „დასაქცევი გოდორმინდა რა ძნელი გასავლელია...“ 6 v.
8. „ჯამბარამ თქვა: ჩემი ჯაფა ურიებსამ დაადგება...“ 7 r—v.
9. „კაი დედ-მამის შვილი ხარ, კარგად გადაგდის ფერია...“ 7 v—8 r.
10. „მეფე—დედოფლის დალოცვა.—მეფე ილოცება, ღვთის პირით დაილოცება...“ 8 r.
11. „ვაი, სესიავ, სესიავ, შენ წამიყვანე ტყეშია...“ 9 r.
12. [ამირანიანი]. „ამირან—დევნი შაიბნენ, ჯერ დილა იყო მზიანი...“ 9 r.
13. „ამირანი და ამბრი.—ამბრი იყო ერთი ღონიერი კაცი...“ 9 v—10 r.
14. „ამ სოფლად ყოფა-ცხოვრება ნეტამც ადამი ღღენია...“ 10 r.
15. „ერთმა უგუნურმა ტრედმა...“ 10 v.
16. „დათუნი ვერითაშვილო, კახეთ გიქროდა ქარია...“ 10 v.
17. „დავბერდი, დავჩაჩანაკდი, წვერი გამიხდა ჭაღარა...“ 10 v.
18. „ომი არ გაუჭირდება ჭაღარაშართულსა ბერსაო...“ 10 v.
19. „მგელი.—ერთი მგელი გავიზარდე...“ 10 v.
20. „სოლომონ ბეტულაშვილი.—სოლომონ ბუტულაშვილი კარქა ინახამდა ცხენსა...“ 11 r.
21. „საბა კაცი.—საბა კაცო, ხე მაღალო, ჩიჩვარისა ტახტია...“ 11 v.
22. „ომარ-ხანი.—ახლანდელი ომარ-ხანი ალექსანდრეა განაო...“ 11 v—12 r.
23. „კაბლიდამამოდის კანონი, წინ მოუძღვით კახიანი...“ 12 v.
24. „სტუმარი და მასპინძელი.—სტუმარმა თქვა ჩემი მოსვლა, ხმა რისთვის გამოვარდება...“ 12 v.
25. „აჩაჩიმ უთხრა გუთანსა: გუთანო, პური მშიანო...“ 13 r.
26. „ფეტვი.—მობრძანდი ფეტვო კორიელო, თუ ჩემი ბედი ღირსაო...“ 13 r.
27. „ციციონი.—ციციონმა დაიკვეხა: არ მინახამ განჯის ციხე...“ 13 r—13 v.
28. „ყეინი.—არ ვარგა მეზობლობაში ბიზღობა და კაცის ზრახვა...“ 13 v—14 r.
29. „აზნაურობა მიყვარდა, გვერდზე დახურვა ქუდისა...“ 14 r.
30. „მდიდარი.—ზეცას დარეკეს ზარები, ლოცვა დადგა ლოცვაზედა...“ 14 r.
31. „ზოგი კაცი ამ სოფელსა რა ტყუილათ ემადლება...“ 14 v.
32. „სიკვდილმა ჩამოიარა, არავინ დახვედა წინაო...“ 14 v.
33. „დეთი-დეთი, როგორ ზეთი, ღვინო დგება განა ზეთი...“ 15 r.
34. „ერთმა უთხრა: რა გაწყინე, რა შაგცოდე,...“ 15 r.
35. „კაცმა კაცს სიკარგკაცე რა არა თქვას არ იქნება...“ 15 v.
36. „სულისა და ხორცის გაყრა.—ვაი, რა ძნელი ყოფილა სულისა და ხორცის გაყრა...“ 15 v—16 r.
37. „გულაკოვი.—გულაკოვმ გადაჰძახა შიგნით კახეთი ჯარსაო...“ 16 r.

38. „თოფი.—თოფმა თქვა: ჩემსა პატრონსა ჩემს უკეთესი რა ქონდაო..“ 16 r.

39. „ურია.—ეს დაწყეველილი ურია, ჩვენში რამ გამოურია?..“ 16 v.

40—46. „გამოცანები.—თვალია პატიოსანი, ფასი არ დაედებისა..“ 16 v.

47—52. „ანდაზები.—სატიალო აიღე, საოხრო!ე დაადეო...“ 17 r.

53. „გიორგი გაგელაშვილი.—ადრინდელო შაზანდარო, მადლი ახსენე ღვთისაო...“ 17 v—18 r.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:

შრომის სიმღერები და ლექსები, №№ 8, 14, 25.

საგმირო ლექსები, №№ 2—3, 16, 18, 20, 53.

ნადირობისა და ცხოველთა ბესახები ლექსები, №№ 4, 11, 19, 38.

საისტორიო ლექსები, №№ 21, 22, 23, 27, 28, 37.

ბატონყმობისა და სოციალური პროტესტის ლექსები, №№ 17, 29.

სენტენციები, აფორიზმები და ფილოსოფიური ლექსები, №№ 31—32.

სასულიერო ლექსები, №№ 1, 5, 15, 30, 33, 36, 38.

საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 9, 24, 26, 34—35.

სახანდრული, იუმორი, №№ 6, 7, 39, 53.

საწერო პოეზია, №№ 10, 14.

ამირანიანი (ნაწყვეტი) №№ 12, 13.

გამოცანები, №№ 40—46.

ანდაზები №№ 47—52.

2. თავფურცელზე წერია: ა. „ხალხის სიტყვიერების ნაწარმოები შეკრებილი თბილისის სასულიერო სემინარიის მესამე კლასის მოწაფის ილია დიმიტრის ძის კალატოზოვისაგან შიგნით კახეთში“.

ბ. ხელნაწერის თავფურცელზე მიწერილია „ზ. ჭიჭინაძესი“.

გ. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

№№ 1, 2. 11, 12—19, 40—45, 47—52. „1881 წ. ს. კალაური, როსტომ ქევზიშვილი“. 4 r.

№№ 3—9. „1881 ს. კალაური, კირილე ქევზიშვილი“. 4 v.

№№ 10, 20, 21. „1881 წ., ს. შაშიანი, მიხეილ ხოტენაშვილი“. 11 v.

№№ 22—39, 46. „1882 წ., 28-სა ავგისტოსა, ს. შაშიანი თედო, გოგიშვილი“. 12 r.

1992 ი

ხალხური ლექსების კრებული. XX

3 ფ.; 21,5×17; ქაღალდი; უყდრო; აუკინძავი; მბეჭდრული; ჩამწერი თებრონია ჭრელაშვილი. ჩაწერის ადგილი—სიღნაღის მაზრა, სოფ. მაღარო; ფ. 3 დაუწერელია; [XX ს.].

1. „გაზაფხულზე აყვავდება...“ 1 r.
2. „მაძღარაანთ ქალი ვიყავ...“ 1 r.
3. „ქალ, წუხელისა სიზმარში...“ 1 r.
4. „ბიჭო, ბიჭო, რათა სტყუი...“ 1 r.
5. „ახმეტაანთ ქალი ვიყავ...“ 1 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

6. „ქალო, ქალო...“ 2 r.
7. „აქათ ხევი, იქით ხევი...“ 2 r.
8. „ორი ფური ჩამოვწველე...“ 2 r.
9. „მაღლიდან გადმოვიარე...“ 2 r.
10. „მაღლა სერზე გავიხედე...“ 2 r.
11. „ნეტავი კი აგრე იყოს...“ 2 r.
12. „მეც სიზმარში მელანდები...“ 2 v.
13. „ვერხვის ტოტი მოვიწიე...“ 2 v.
14. „ხელსახოცი მეგეგზავნა...“ 2 v.
15. „მინდორშია დამეძინა...“ 2 v.
16. „ქალმა ქისა შემიკერა...“ 2 v.
17. „ბიჭო, თითი მოგიჭრია...“ 2 v.
18. „აი სახლი ვისი არი...“ 2 v.
19. „ანაგისა ხეობასა...“ 2 v.
20. „ამას-იმის ობასაო...“ 2 v.
21. „დაგწყევლი, დედავ, დაგწყევლი...“ 2 v.
22. „მინდორშია დამეძინა...“ 2 v.
23. „იმერეთიდან წამოველ...“ 2 v.
24. „პატარაობით მოვტყუდი...“ 2 v.
25. „ქალი ვიყავ კალიური...“ 2 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
სატრფიალო ლექსები — №№ 1, 3, 5—10, 12—22, 26, 27.
საყოფაცხოვრებო ლექსები — №№ 2, 4, 11, 23, 24, 25.

1992 ია

ხალხური ზეპირსიტყვიერების ნიმუშები (კრებული). XIX—XX

150 ფ.; 22×17,5; ქაღალდი; უყდო; აკინძული 7 რვეული; მელნური; [XIX—XX ს.].

1. „ხალხური ლექსები.—აქედან გორი შორია...“ 1 r.
2. „მე აქედან ვერა გხედავ...“ 1 r.
3. „დარდით ამევსო ბუნება...“ 1 v.
4. „წყალ გაღმივ ქალმა ლამაზმა...“ 1 v.
5. „იამა გშობა შობითა...“ 1 v.
6. „ქორის ბუდეს მივაგენი...“ 2 r.
7. „ხევი მოდის რხევითაო...“ 2 r.
8. „დაგროვებულან ქალები...“ 2 r.
9. „ქართლიდანა წამოველი...“ 2 v.
10. „ხელსახოცსა გადმოვიგდებ...“ 2 v.
11. „ქალო, ეგ რა შამოგიკრავ...“ 2 v.
12. „ქალო, ქალო, კისკისაო...“ 3 r.

13. „ყველაწმინდის სურათსა ჰგავს...“ 3 r.
14. „ნეტავი, ქალო, მე და შენ
ერთმანეთს დაგვატოლაო...“ 3 r.
15. „ნეტავ. ქალო, დ[illegible]და შენმა...“ 3 r.
16. „ნეტავი, ქალო, მე და შენ
ყანები მოგეცა ზიარი...“ 3 v.
17. „ცეცხლი და ნავთი მოგედოს...“. 3 v
18. „ქალი ხარ ქალათ ქაღალდი...“ 4 r.
19. „ქალო, არ იცი სით მოხვალ...“ 4 r.
20. „სოსანმა, ვარდმა, ნარგიზმა...“ 4 r.
21. „წადი, წიგნო, პირიმზისას...“ 4 v.
22. „თქვენ რომ წიგნი მოგეწერათ...“ 5 r.
23. „ქალო, მაგ შენსა სურვილსა...“ 5 r.
24. „უმანკო, ნაზო ნინაო...“ 5 v.
25. „დაბნეულ ფეტვის მარცვალს...“ 5 v.
26. „მე ზემოდგანა წამოველ...“ 6 r.
27. „ხომალდში ჩავჯექ, ზღვას გაველ...“ 6 v.
28. „სუნელების სუნი გადის...“ 6 v.
29. „ცისა გახსნასა შევესწარ...“ 6 v.
30. „ადრინდელი ხომანდი ხარ...“ 7 r.
31. „აბრაყიონი აეწონე...“ 7 r.
32. „მინდორშია დამეძინა...“ 7 r.
33. „თრიალეთისა ველებზედა...“ 7 v.
34. „გენაცვალოს დედა შენი...“ 7 v.
35. „თეთრი ხარ, თეთრო ნამქერო...“ 8 r.
36. მშედელი ბეჭედს აკეთებს...“ 8 r.
37. „ჩემო დაო და დედაო...“ 8 r.
38. „მძახალო ნუ ხარ მდურვითა...“ 8 v.
39. „შამოჯდა ყვავი ხეზედა...“ 8 v.
40. „ნადარბაზევის ტირილი...“ 8 v.
41. „მინდორ-მინდორ მოვდიოდი...“ 9 r.
42. „აკი გითხარ, დედამთილო...“ 9 r.
43. „ქალმა სთქვა გასათხოვარმა..“ 9 r.
44. „ქალო, კრულო, მზესა ჰგევხარ...“ 9 v.
45. „ყველა ფრინველი ხეს არის..“ 10 r.
46. „ლამაზი ცოლის პატრონსა...“ 10 r.
47. „ქალ, გუშინ გუშისწინათა...“ 10 v.
48. „ცოლი ქმრის გაჯავრებული...“ 10 v.
49. „ახალი პატარძალი ვარ...“ 10 v.
50. „სანუკვაანთ თინიაო“ 11 r.
51. „მაღლა მთაშია წყარო დის..“ 11 r.
52. „თუთავ, ჩემო საყვარელო...“ 11 v.

53. „ნუშებსა და ნუშებ შუა...“ 12 r.
54. „ბაღჩაშია გადვიხედე...“ 12 r.
55. „ხევსურის ქალი ვიყავი-..“ 12 v.
56. „შენი ჭირიმე, შენი ხმისა...“ 13 r.
57. „მე ბაღის ბოლოს გეძებდი...“ 13 r—v.
58. „დილით ადრიან მობრძანდა...“ 14 r.
59. „მე რომ ზარდაოს ვიყავი...“ 14 r—v.
60. „სახლო, ღმერთმა გაგიმარჯოს...“ 15 r.
61. „ახმეტაში გამათხოვეს...“ 15 r—v.
62. „უჯარმელი ქალი ვიყავ..“ 15 v—17 r.
63. „ზემო ქარმა და ქვენამა..“ 17 v—18 v.
64. „ახალი პატარძალი ვარ...“ 18 v—19 v.
65. „შენ რა გინდა, ჩემო ქმაროო...“ 19 v—20 r.
66. „მთიული ქალი ვითხოვე...“ 20 r.
67. „ალი ხეო და ტევანო...“ 20 v.
68. „მარტყოფო, დიდო სოფელო...“ 20 v.
69. „ყორანი ჩახრანტალობდა...“ 21 r.
70. „სტუმარმა თქვა: ჩემი მოსვლა...“ 21 r—v.
71. „ურემი დამიდანდლია...“ 21 r—22 r.
72. „როგორც მოვა დიდი მარხვა...“ 22 r.
73. „მეტეხში დაიარება...“ 22 r.
74. „სადილი მააქ მელასა...“ 22 v.
75. „ქალაქიდამ წამოვედი..“ 23 r.
76. „ვინ მოგცა მებალახობა...“ 23 r.
77. „რას მორბიხარ, გოშიაო...“ 23 v.
78. „ჭონას ვიყავ, ჭონა ვნახე...“ 24 r.
79. „ალათასა, ბალათასა, ჩავყავ ხელი კალათასა...“ 24 v.
80. „გათენებისა მასკვლავი...“ 24 r.
81. „ციხესა თოფი ვესროლე...“ 24 v.
82. „დათვმა ყანა მოგვიძუა...“ 24 v.
83. „მუშა უნდა მუშაობდეს..“ 25 r.
84. „თათარს მოუკვდეს მოლაო..“ 25 r.
85. „გადუგდე რკინის უღელი..“ 25½r—v.
86. „ჯერანაანთ თედოსაო...“ 26½r.
87. „წვიმისაგან დასველებული...“ 26 r.
88. „გაღმიდან გადმოვესახლე...“ 26 r.
89. „კაცისა მიყვარს კაცობა...“ 26 v.
90. „წუთის სოფელმა დღე ჩემი...“ 27 r.
91. „რასაც ვერიდე—არ ამცდა...“ 27 r.
92. „კარგი ხარ, კარგო ყოფაო...“ 27 r.
93. „ალაზანზედ მოჰსულიყავ...“ 27 v.
94. „ქათამი სჯობს ნაკრუხალი...“ 27 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

95. „ზაგრანიცით გამოსულო...“ 27 v.
96. „ქვევრის ასახდელად წაველ...“ 28 r.
96. „ვაჟკაცსა გული რკინისა...“ 28 v.
97. „ვაჟკაცსა გული რკინისა...“ 28 v.
98. „ჰე, ჰე, ჰეი, გიორგაო...“ 28 v.
99. „მინდორშია გაიშალა...“ 28 v.
100. „უცხო კაცი. უცხო სოფელს...“ 29 r.
101. „ის საერანო კუკია...“ 29 r.
102. „წუთისოფელი გავლიან...“ 29 v.
103. „წყალი წავა და წამოვა...“ 29 v.
104. „კაცმა კაცის სიკარგკაცე...“ 30 r.
105. „ყველაწმინდა, ღვთისმშობელი...“ 30 r.
105. „ჩემო მეგრულო ქათამო...“ 30 v.
107. „ერთი ვარ, ერთხელ მოვკვდები...“ 30 v.
108. „ციდგან წამოვა ღრუბელი...“ 31 r.
109. „ეხლავ ასეთებ დაგითვლი...“ 31 v—32 r.
110. „დაგლოცოს პირმა ღვთისამა ..“ 32 r.
111. „ეო, მეო, ძმაო დემეტრეო...“ 33 r.
112. „მუხრანმა უთხრა დედასა...“ 33 v.
113. „შაბათ-კვირა დღესა...“ 34 r.
114. „ელა, ბელა, საფანტელა...“ 34 v.
115. „მაღლიდგან გადმომდგარიყო...“ 35 r.
116. „უფალო, უფლისაო...“ 35 v.
117. „მეხრეობა მამეწყინა...“ 36 r—36 v.
118. „ჩიტო, ჩიტო, ჩიორაო...“ 36 v.
119. „ქალაქიდან წამოვედით...“ 38 r.
120. „როდეს აშენდა მანგლისი...“ 39 r.
121. „ვაჭ, სიკვდილო, ჯავარი შენი...“ 40 r.
122. „სიკვდილმა ჩამომიარა...“ 40 v—41 r.
123. „ვაჟკაცსა თავის სიკვდილი...“ 41 r.
124. „აზნაურობა მიყვარდა...“ 42 r.
125. „სულის საკრეფლად წაეედით...“ 42 v—43 r.
126. „ქრისტე რო ქვეყნად მობრძანდა...“ 43 v—44 v.
127. „ვაიმე, სულო, დაგტანჯე...“ 44 v—r.
128. „ვაი, იმის ცოდოს ბრალი...“ 45 r.
129. „მაღლა ისარი აკარი...“ 45 v.
130. „ერთაწმინდელი კაცი ვარ...“ 46 r.
131. „... ციება და კაცის ჭირი...“ 46 r.
132. „ქართლი იმისთვის დავაგდე...“ 46 v.
133. „ზურაბის ციხე დაიწვა...“ 46 v.
134. „გომარეთს მაყრად წავედი...“ 47 r.
135. „აი, კახეთო, კახეთო...“ 47 r.

136. „კაი სოფელი ყოფილა...“ 47 v.
137. „მთიდგან მოდის ცხვარია...“ 47 v.
138. „ზემოქართლელ კაცსა ჰგევხარ...“ 48 r.
139. „ორივ ღმერთმა ამოაგდოს..“ 48 r.
140. „თიანეთისთანა ქალები...“ 48 v.
141. „ტყიდამ მგელი გამოვიდა ..“ 49 r.
142. „მგელმა სთქვა: წუხელ გორს ვიყავ...“ 49 v—50 r.
143. „წუხელი მელა ჩხაოდა ..“ 50 r.
144. „კამეჩი კვდება ბიხია...“ 50 v.
145. „ორშაბათ დილა გათენდა...“ 51 r—v.
146. „ჭალაში ორი კურდღელი...“ 52 r—53 r.
147. „ყვავი ეუბნება კაჭკაჭს...“ 53 v.
148. „გუთნიდედავ, მესოლეო..“ 54 r.
149. „მყუარდა გუთნის ღრიჭინი...“ 54 r.
150. „გუთანო, გუთნის დედაო...“ 54 v.
151. „მადლიანი გუთანი...“ 54 v.
152. „ახალსა გუთნის დედასა...“ 54 v.
153. „აჩაჩამ უთხრა გუთანსა...“ 55 r.
154. „ალექსა კაი ბიჭია...“ 55 v—56 r.
155. „აგრე გაქებ და გადიდებ...“ 56 v.
156. „ქალო მაგ შენ სილამაზეს...“ 57 r—v.
157. „ტახმა მითხრა ტანტალამა...“ 58 r—v.
158. „ოდინდელო მახანდარო...“ 59 r—60 r.
159. „ქაფსიტაშვილი ნადირა...“ 60 v—61 v.
160. „ბელაქნიდან წამოვიდა...“ 61 v—62 r.
161. „მუცელამ ჯარი შეჰყარა...“ 62 r.
162. „გულაკლიმ გადმოსძახა...“ 63 r—v.
163. „ეს ხეჩოშვილი ომანა...“ 63 v—64 v.
164. „ამ ძაღლსა მელეშიშვილსა...“ 65 r—65 r.
165. „არა ქნა ჩვენმა ბატონმა...“ 66 v—67 v.
166. „იარე, ძმანო, წავიდეთ...“ 68 r.
167. „ციციონმა დაიკვეხა...“ 68 v—69 r.
168. „ქალაქიანი სიონი...“ 69 r.
169. „ციციონის ქებას გეტყვი...“ 69 v—70 r.
170. „მშედელმა თქო: დათვის ქება...“ 70 v—72 v.
171. „სოლომონ ბუტულაშვილი...“ 73 r—74 v.
172. „სოლოლამ წერა წიგნები...“ 75 r—77 v.
173. „დიდება და მადლი ღმერთსა...“ 78 r—82 r.
174. „იყო მონასტერ ხენწიფე...“ 82 v—84 v.
175. „ორშაბათობით გაშენდა...“ 85 r.
176. „ამის სახსენებლობითა...“ 86 v—88 r.
177. „ერთ სოფელში ერთი გლახა...“ 88 v—90 v.

178. „აგნაგეთი, ჩაგნაგეთი,
საომარი იმერეთი...“ 91 r—v.
179. „ამოთქვი ჩემო ქამანჩო...“ 92 r.
180. „იქნება აგრე გეგონოს...“ 92 v.
181. „განა შაირი არ ვიცი...“ 93 r.
182. „ორი ლეინი ვიყიდე...“ 93 v.
183. „იმერეთი დავინახე...“ 94 r.
184. „აქათ ვეცი, იქით ვეცი...“ 94 r.
185. „ალაზნი პირს ამოსულა...“ 94 r.
186. „ამთვენ დაგაყრი შაირსა...“ 94 v.
187. „ბადრი დაუდეს მარხილსა...“ 95 r—v.
188. „ამირან და ჩრდილოელი...“ 96 r.
189. „გადავიარე ველია...“ 96 v.
190. „შენ გეუბნები, ლამაზო...“ 97 r.
191. „ყველა, წმინდა ღვთისმშობელო...“ 97 r.
192. „ქალო, ადი მაღლა ხესა...“ 97 v.
193. „ია და ვარდო, შროშანო...“ 98 r—v.
194. „ამ ჩვენსა წმინდა გიორგსა...“ 99 r.
195. „ცული ცულზე გადავპირე...“ 99 r.
196. „ბეჟანის ცოლი მზესა ჰგავ...“ 99 v.
197. „საწყალსა კაცსა ვინ მისცემს...“ 100 r.
198. „ყვავები შამოსხდებიან...“ 100 r.
199. „გავბრიყედი და დავეწერე...“ 100 v—101 v.
200. „ნეფეე, ღმერთმა გადღეგრძელოს...“ 102 r.
201. „ოტფუ, კამეჩო რქიანო...“ 102 v.
202. „კამეჩი მყვანდა ნიკორა...“ 102 v.
203. „აღზდეგით მზირნო, აღზდეგით...“ 103 r.
204. „დედალ-მამალო ფუტკარო...“ 103 v.
205. „ეს სოფელი დავიარე,
ვერ ვიშოვე ქამარი...“ 104 r.
206. „ეს სოფელი დავიარე,
ვერ ვიშოვე შუშაო...“ 104 r.
207. „ქაქოიანთ ქორწილი ქნეს...“ 104 v.
208. „ხორველის ამბავს მოგიყვე...“ 105 r—114 r.
209. „ხალხური პოემებიდამ. ბეჟანიანიდან.—
ატირდა და მოახსენა...“ 114 v—118 v.
210. „ბეჟანიანიდანვე (ვარიანტი).—ციდამ სვეტი წამოვიდა...“ 119 r.
211. „ვეფხისტაოსნიდამ.—(დარეჯან)—ტარიელ მისთვინ მიყვარდი...“ 124 v.
212. „ამირანიანიდამ.—ამირან გოლე, გოლეო...“ 127 r—v.
213. „როსტომიანიდამ.—როსტომ სთქვა: სიბერკაცითა...“ 128 r.

214. „როდის აშენდა მანგლისი...“ 129 r—v.

შენიშვნა: ამ ტექსტიდან—ბოლომდე წინა ლექსების ვარიანტებია.

215. „ქართლი იმისთვის დავბედე...“ 130 r.
216. „ორშაბათ დილა გათენდა...“ 130 v—131 r.
217. „მგელმა სთქვა: წუხელ გორს ვიყავ...“ 131 r—v.
218. „წუხელი მელა ჩიოდა...“ 132 r—v.
219. „აღდგომელა საზანდარო...“ 133 r—135 v.
220. „ციციოწმა ეხლა მძანა...“ 136 r—137 r.
221. „სოლომონ ბუტულაშვილი...“ 137 r—138 r.
222. „სანთლის გუთანს ავაშენებ...“ 141 r—144 v.
223. „რიგით მოვყვეთ სამართალსა...“ 145 r—148 v.
224. „ზეცას დარეკეს ზარები...“ 149 r—v.
225. „შე, დასაქცეო სიკვდილო...“ 149 r—150 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:

შრომის ლექსები, №№ 83, 85, 144, 148, 149, 150, 151—153, 201, 202.

საწესო პოეზია, №№ 78—82, 134.

საგმირო ლექსები №№ 97, 98, 103, 155, 158—159, 160—166, 171—172, 203, 221.

მწყემსების ლექსები, №№ 154, 220.

ნადირობისა და ცხოველთა შესახებ ლექსები, №№ 141—147, 157, 216—218.

საისტორიო ლექსები, №№ 67, 68, 167—169, 220.

ბატონყმობის და სოც. უთანასწორობის შესახებ ლექსები, №№ 124, 132, 215.

ომისა და ჯარისკაცობის ლექსები, № 200.

სენტენციები, აფორიზმები, №№ 90, 102, 107, 121, 123, 198, 225.

სასულიერო ლექსები, №№ 125, 128, 173—178, 208, 222—224.

სატრფიალო ლექსები, №№ 1—37, 39, 44, 51—54, 56—59, 69, 115, 120, 156, 192—193, 195—196, 215.

საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 38, 40—43, 45—50, 55, 60—66, 70—77, 89, 104, 111, 112, 113, 118—119.

სუფრული, დალოცვა, შაირები, მესტვირული, №№ 60, 84, 86—88. 91—96, 99—101, 105—106, 108—110, 129—133, 135—140, 179—186, 189—191, 194, 197, 200, 204—207.

გაბაასებანი, ქებანი, იუმორისტული ლექსები, №№ 114, 176.

ამირანიანი (ნაწყვეტები), №№ 187—188, 213.

როსტომიანი (ნაწყვეტი), № 213.

ტარიელიანი, № 211.

2. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

№№ 1, 4, 7, 9—11, 14, 17, 24, 27, 29, 36, 40, 42, 43, 47, 49, 53, 60—62, 65, 68, 75, 90, 92—93, 98—99, 103, 111, 129, 131, 132, 138, 202—203, 213—„გაგონილი კახეთში“.

№№ 195, 197, 198—„გაგონილი კახეთში დიმიტრი დეკანოზიშვილისაგან“.

№№ 50, 52, 115, 118, 164, 166, 174, 177, 178, 187, 188, 192, 193, 222—„გაგონილი ყვარელში ბაბუცა ოკრიმელაშვილისაგან“.

№№ 205—207—„გაგონილი ყვარელში. ელისაბედა ცუკილაშვილისაგან“.
№№ 2, 3, 8, 12, 15, 30, 32, 38, 41, 45, 48, 73, 76, 91, 94, 105, 108, 191—„გაგონილი ნორიოში“.
№№ 23, 25, 58, 95, 205—„გაგონილი შაშიანში“.
№ 5—„გაგონილი შაშიანწი. მთქმელი მარიამ შიუკოვისა“.
№№ 18, 26, 146, 157, 158. „გაგონილი შაშიანში ილია შიუკაშვილისაგან“.
№№ 20, 44, 63, 64, 69—70, 86—89, 96—97, 102, 104, 112—113, 121—122, 124, 144, 153, 159—162, 167, 180—185, 210, 217, 224—„გაგონილი შაშიანში ალექსი პატარაკაციშვილისაგან“.
№№ 55, 56, 77,107, 199—200, 224.—„გაგონილი შაშიანში, მთქმელი ლევან შიუკაშვილი“.
№ 59.—„გაგონილი შაშიანში, მთქმელი დარია შიუკაშვილი“.
№ 156.—„გაგონილი შაშიანში, მთქმელი მარიამ მთიკოვისა“.
№ 74.—„გაგონილი თონეთში, მთქმელი ზაქარია მჭედლიძე“.
№№ 6, 106, 185.—„გაგონილი თონეთში, მთქმელი იობა შუშიშვილი“.
№№ 31, 33—34, 54, 57, 109—110, 120, 126, 128, 142, 155, 163, 165, 168—169, 175, 189, 190, 194, 205—„გაგონილი თონეთში, მთქმელი ჭიკმათე“.
№№ 35, 39, 66, 71, 83—85, 100—101, 107, 117, 119, 123, 125, 127, 130, 133—134, 137, 139, 141, 143, 145, 148—149, 150—152, 154, 171, 172, 173, 179, 202, 214—„გაგონილი თონეთში, მთქმელი ვანო ღონღაძე“.
№№ 135, 136, 215—„გაგონილი თონეთში, მთქმელი სიმონა ბეჟუაშვილი“.
№ 114—„გაგონილი ენისელში, მთქმელი ილია ჯაგანიძე“.
№ 140.—„თელათგორი, მთქმელი კუნწულა დამსულაშვილი“.
№№ 171, 177—„გაგონილი დიღომში, მთქმელი ერთი დიღმელი“.
№№ 16, 46—„გაგონილი ქალაქში, მთქმელი ნიკო ბაქრაძე“.
№№ 19, 21, 56, 116—„გაგონილი ქალაქში, მთქმელი ნინო მესხიევისა“.

1992 იბ

ზეპირსიტყვიერების ნიმუშთა კრებული. 1891

112 ფ.; 28×22; ქაღალდი; უყდო; დაშლილი; მხედრული; შემკრები—ალექსანდრე სვიმონის ძე გარსევანოვი; 1891 წელი; ფ. 7, 8, 9—ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ქართული ძველებური ლექსები, ანდაზები, ხალხური სიმღერები, გამოცანები და ჩქარა გამოსათქმელნი სიტყვები, შეკრებილნი ჩემგან ქალაქსა გორსა და იმის მაზრის სხვადასხვა სოფლებში და აგრეთვე იმერეთში, მასალად გამოსადეგნი სახალხო სიტყვიერებისათვის.—ლექსები:—

1. „ჩიტი ღობეზე შემოჯდა...“ 1 ვ.
2. „ვაი, შენ, წუთისოფელო...“ 1 ვ.
3. „ვაი, შენ, წუთისოფელო, დაგცადე ათასფერადა...“ 1 ვ.
4. „ვაი, დედი ჩემის ღმერთსა...“ 1 ვ.
5. „ევკენია ღვდელსა ქორწილი ქონდა დღესა...“ 1 ვ.
6. „ქალმა აიღო, ქვა დამცა...“ 1 ვ.
7. „მაღლიდგან გადმომდგარიყო თვალ-ყურ თეთრი ქალია...“ 1 ვ.
8. „გაზაფხულისა პირზედა...“ 1 ვ.
9. „რას მიჰქარამ, რას მოურევ...“ 1 ვ.
10. „შენი ჭირიმე, შენიო...“ 1 ვ.

11. „ბატონიშვილის მოურავია ჩვენი პატარა გოგლაო...“ 1 v.
12. „კეთილო დედმამის შვილო...“ 1 v.
13. „ციციონმა ასე ბრძანა...“ 1 v.
14. „ადრე ამდგომსა კურდღელსა...“ 1 v.
15. „ჩამოვიარე ძირულა...“ 1 v.
16. „ათასი თუმნის პატრონი...“ 1 v.
17. „ზოგიერთი ახალგაზდა...“ 2 v.
18. „მოდიდებულა ლიახვი...“ 2 r.
19. „ნეტავი რათმე მაქცია...“ 2 r.
20. „მინდა შეგაქო, შეგაქო...“ 2 r.
21. „გაზაფხულისა პირზედა...“ 2 r.
22. „წმინდა გიორგი ცხოელო...“ 2 r.
23. „აგერ მოდის გერისთობა...“ 2 r.
24. „ვაიმე, დედავ, ფეხები...“ 2 r.
25—33 [ანდაზები]
34. „რას ამბობ, ძმაო...“ 2 v.
35. „აქამდინ გულით გიყვარდი...“ 2 v.
36. „მეჯვრუხევო, შემკობილო...“ 2 v.
37. „ყმაწვილების ლექსი.—დედამ კვერი დამიკრა, მამამ ტყეში წაიღო...“ 2 v.
38. „თეთრო ირემო, რა ხელა გჭონდა გორსაო...“ 3 r.
39. „ყარანა ყანაშია, ტურფად გასუქებულაო...“ 3 r.
40. „შეგეშია უსანეთი, არბოს ხატი გერისთვისა...“ 3 r.
41. „ერედვს ბუკი დააყვირეს...“ 3 r.
42. „აქედამ გორი შორია...“ 3 r.
43. „შენ, გორელო, მატრაბაზო...“ 3 r.
44. „ქორო, ფრინვა ვინ გასწავლა...“ 3 r.
45. „ვაი, ყანა მოიყვანე...“ 3 r.
46. „აღდგომა ღოდის...“ 3 r.
47. „ნათლია ჩემი პატარა...“ 3 r.
48. „ამდენი ვიცი ლექსები...“ 3 v.
49. „წმინდა გიორგი სკრისაო...“ 3 v.
50. „მასპინძელი კარგად მასპინძლობს...“ 3 v.
51. „ნეტავი თქვენა, ბუღბულებო...“ 3 v.
52. „მგელმა თქვა: ქორწილს ვაპირობ...“ 3 v.
53. „მოყვარე მინდა ასეთი...“ 3 v.
54. „გოგია ფავლენიშვილი...“ 3 v.
55. „დიაკვანო, ქადა, მადა...“ 3 v.
56. „აჰა, მღვდელო, კორკოტა...“ 3 v.
57. „დიაკვანო, დიაკვანო...“ 3 v.
58. „ნეტავი ნატვრა მანატრა...“ 3 v.
59. „დედაო, დედაო! რა დიდი ღორი კვდებაო...“ 3 v.

60. „ფრინველი ხაროზს ფრთითაო...“ 4 r.
61. „გერჩივნა ბანდალიშვილო...“ 4 r.
62. „ობოლი გაზრდას მოელის...“ 4 r.
63. „მინდორო, მინდორ დავდიოდი...“ 4 r.
64. „ქალაქში დავაპედინე...“ 4 r.
65. „პურსა სჭამენ და ღვინოს სმენ...“ 4 r.
66. „ეესო, მეესო, მელა გაიგდესო...“ 4 r.
67. „მაღალმა ღმერთმა დასწყევლა ეხლანდელი ქალის რჯული...“ 4 r.
68. „მე ვიცი, გამოგიმეტებ...“ 4 r.
69. „ორი შაური გემართა...“ 4 v.
70. „აზნაურობა მიყვარდა...“ 4 v.
71. „არბის, ჩარბის გაბრიელა...“ 4 v.
72. „იმ თეთრი თხისა ციკანსა...“ 4 v.
73. „არნანიკო, თარნანიკო...“ 4 v.
74. „ჩამოვიარე სურამსა...“ 4 v.
75. „ჩამოვიარე დირბიო...“ 4 v.
76. „დიდება ღმერთსა, კიდევ დავლევ ერთსა...“ 4 v.
77. „ტურფამა ბაღი ააშენა...“ 4 v.
78. „წუთის სოფელმა დღე ჩემი...“ 4 v.
79. „წუთის სოფლის სტუმრები ვართ...“ 4 v.
80. „ღმერთო, ღმერთო, დიდებულო...“ 4 v.
81. „ზერტელებო, თქვენი ხელი...“ 5 r.
82. „ლიახვით ავდიდდები...“ 5 r.
83. „დიდმა ლიახვმა და პატარამ...“ 5 r.
84. „სომხითელმა დამიჭირა...“ 5 r.
85. „აჰა იხვი, აჰა ბატი...“ 5 r.
86. „წყალში თევზი მოცურამდა...“ 5 r.
87. „ნეტავი შვილო, ბაგრატა...“ 5 r.
88. „ნათლიმამა სვინასა...“ 5 r.
89. „ნათლიმამავ, რეხის წყალზედა...“ 5 v.
90. „შავი ხარ, შავ ცხენსა ჩიხარ...“ 5 v.
91. „შენ ამოდი ზენაქარო...“ 5 v.
92. „სანამ ცოცხალ ვარ...“ 5 v.
93. „მგელმა თქვა, გუშინ გორს ვიყავ...“ 5 v.
94. „მიშველეთ, მიქელ—გაბრიელ...“ 5 v.
95. „სესიამ ჩამოიარა, ბიჭო, წამამყევ ტყეშია...“ 5 v.
96. „ელი ელობდაო, ზღვა ფიფინობდაო...“ 5 v.
97—135 [ანდაზები, მოკლე შაირები, ნაწყვეტები] 6 r—8 r.
136. „ქართული ნანა.—ნანინანა, ნანასა...“ 8 r.
137. „გუთნის სიმღერა.—გადი-გამოდი გუთანო...“ 8 r.
138. „ქალის სიმღერა.—ოროველ, მოდი ქალოსა...“ 9 r.

139. „მეურმული სიმღერა.—არიაარალე, არალე, დააა! ჰარალო, დაა...“ 9 r.

140. „ურემო, ფერსო მაღალო...“ 9 r.

141. „წყალსა მოჰქონდა ნაფოტი...“ 9 r.

142. „ირემო, მთასა მყვარალო...“ 9 r.

143. „მივედ და ვნახე სამოთხის კარი...“ 9 r.

144. „მიმინო მყვანდა, მ-ვანდა მიყვარდა...“ 9 r.

145. „მე ვარ და ჩემი ნაბადი...“ 2 v.

146. „მინდორსია თეთრი ქვა...“ 9 v.

147. „ვინც რომ კაცია, ჩოხა აცვია...“ 9 v.

148. „შენი ვარ, შენთვის მოვკვდები...“ 9 v.

149. „მოგეწერა, წავიკითხე შენი წიგნი, ჩემი ქება...“ 9 v.

150. „მოყვარემა, მოყვრისათვის...“ 9 v.

151. „მოყვარემა ვარდის კონა...“ 9 v.

152. „აქედამა შენამდინა ვარდი მასხია ენამდინა...“ 9 v.

153. „ქართული ჭონა. სიმღერა, რომლითაცა მიწოლაცვენ დიდმარხვის გასულს მომავალსა ქრისტეს აღდგომასა, კარი-კარს დადიან სახლებში ბიჭები და ამას მღერობენ:—ჭონა, ჭონა, ვარდის კონა...“ 9 v.

154. „ბავშვების სათამაშო სიმღერა.—იწყალო, ბიწყალო, შროშანო, გვრიტინო...“ 9 v—10 r.

155. „ატატასა, ბატატასა, ციციშვილსა პაატასა...“ 10 r.

156. „ძველებური სიმღერა პატარა ქალებისა.—მე რომ ქალი გავათხოვე, თან მზითევი გავატანე...“ 10 r.

შენიშვნა: ტექსტს ახლავს ახსნა-განმარტება: „თამაშობა ქალის გათხოვებაზედა. ქალები ორპირად დამწკრივდებიან, მერმე ერთი პირი ზევიდან ჩამოუვლის ჩაჯდომილი და მეორე ქვედამ, ხტიან მუხლებზე და ამ სიმღერას ამბობენ“. (10 r).

157. „ქართველი ქალების ფერხული—სამაია.—სამაია სამთაგანა, რატურფა რამ ხარო...“ 10 r.

შენიშვნა: ტექსტს ახლავს ახსნა-განმარტება: „მორთული ქალები, ყველიერის კვირაში, ხელი-ხელ ჩაკიდებულები, როგორც კაცები ფერხულში, იმრგვლივ, გარეშემო უვლიან წყნარად და რამდენჯერმე, ძანამ სურთ და ამ სიმღერას იტყვიან“. (10 r).

158. „ფერხული.—ავთანდილ გადიანადირა, ჰარალო...“ 10 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტს ახლავს ახსნა-განმარტება: „რამდენიმე კაცი ყველიერში შეიყრება, მკლავი-მკლავს გადახვევენ, გარშემო უვლიან, ხტებიან და რამდენჯერმე ამ სიმღერას იტყვიან“. 10 v.

2. ფერხულის ტექსტში გარდა ავთანდილის ლექსისა შესულია სხვა ჭართული ხალხური ლექსები: ა) „ვახტანგ მეფე ღმერთს უყვარდა...“.

ბ) „აქედამა შენამდინა, შენ ბიჭო...“.

გ) „დათვო, დათვო, ჩემო დათვო, ჩემო დათუნაო...“.

159. „სიმღერა რომელსაცა ქართველი ქალები ამბობენ ძეობაში, რომ-დესაც ქალი ლოგინზე დაწვება.—მზე შიხაო, მზე შინაო, მზევ შინ შემოდიო...“ 10 v.

160. „ძველებური ქართული სიმღერა ქალებისა, ძილის გასაფრთხობი.—ძილო, რასა მეძინები, მე საბრალოსაო...“ 11 r.

161. „ძველებური ლოცვა ქართველთ დაბალი ხალხისა, მასწავლეთაგან სათქმელი, სწავლის დაწყების წინად.—უფალო იესო ქრისტე ჰსწავლა კეთილად მოუხდინე მონასა შენასა...“ 11 r.

162. „ძველებური ლოცვა ქართველთ დაბალი ხალხისა, დაწოლის დროს სათქმელი.—დაწვები, დამეძინება, პირს ჯვარი დამეწერება...“ 11 v.

163. [ალილო] „დეკემბერსა ოცდახუთსა ღმერთი იშვა კაცისაგან...“ 11 v.

შენიშვნა: მინაწერი: „მარხვაში იმერლები დადიან სახლებში და ამ სიმღერით მიულოცავენ ხალხსა მომავალსა ქრისტეს შობასა...“ 11 v.

164—169. ჩქარა გამოსათქმელი სიტყვები.

შენიშვნა: მინაწერი: „ჩქარა გამოსათქმელი სიტყვები ჩემგან გაგონილი ქ. გორსა და იმ მახრის სოფლებში“. 11 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:

შრომის ლექსები, №№ 21, 31, 45, 61, 112, 120, 137, 138, 139, 140, 162.

საწესო პოეზია, №№ 23, 46, 136, 153, 156, 157, 158, 159, 163.

საგმირო ლექსები, №№ 84, 158.

ნადირობისა და ცხოველთა შესახები ლექსები, №№ 52, 66, 93, 95, 142, 148, 158 გე.

საისტორიო ლექსები, №№ 13, 158 ა.

სოციალური პროტესტის გამომხატველი ლექსები, №№ 105, 106, 117, 118.

სასულიერი ლექსები, №№ 22, 143.

საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 5, 9, 17, 24, 25, 30, 38, 47, 50, 53, 58, 59, 67, 68, 70, 86, 87, 88, 147.

სატრფიალო ლექსები, №№ 6, 7, 8, 19, 20, 23, 36, 42, 43, 51, 63, 85, 126, 127, 142, 145, 146, 148, 149, 152.

სუფრული, დალოცვა, შაირი, მესტვირული, საცეკვაო, №№ 1, 10, 11, 12, 15, 32, 40, 48, 54, 64, 65, 74—77, 80, 89—94, 97—104, 107—116, 157, 158.

შელოცვები, №№ 49, 96, 161.

სენტენციები, აფორიზმები, 2, 3, 4, 15, 16, 44, 60, 62, 72, 78, 79, 150, 151.

გამაასებანი, ქებანი, იუმორი, №№ 18—39, 41, 54, 64, 81, 82, 83.

სამღვდელოების შესახებ ლექსები, №№ 55, 56, 57.

სახავშო ფოლკლორი, თამაშობანი, ზღაპრის საწყისი ლექსები, №№ 37, 73, 16, 154, 155, 156, 164—169.

ეთერიანი [ნაწყვ.], №№ 34, 35.

ტარიელიანი [ნაწყვ.], № 158.

ანდაზები, №№ 26—29, 33, 71, 119, 121, 123, 124, 125, 128, 129, 130—135, 156.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1992 იგ

ხალხური ლექსების კრებული. XIX

9 ფ.; 35,5×22,5; ქაღალდი; უყდრო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.] ნაწერია ცალ გვერდზე.

„შენი ჭირიმე მჭადავო,
ლობიო შეჭამადოვო...“ (44 ტექსტი) 1 რ—9 რ.

შენიშვნა: 1. ტექსტები ამონაწერია:
№№ 1—13—„დროება“, 1885 წ., № 184.
№№ 14—27 „ 1883 წ., № 263.
№№ 28, 29 „ 1884 წ., № 34.
№ 30 „ „ № 108.
№№ 31—34 „ „ № 268.
№№ 35—37 „ „ № 274.
№№ 37—47—„ილ. ჭავჭავაძის შეგროვილთაგანი. „კრებული“ 1873 წლ. № I—V.
2. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსები, №№ 2, 3, 32, 33, 34, 36.
საგმირო ლექსები, №№ 27, 38—44.
საისტორიო ლექსები, №№ 28—31, 35.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 1, 6, 10.
სატრფიალო ლექსები, №№ 5, 7, 8, 11—13, 19, 20, 22, 23, 24, 26.
დალოცვა, № 4.
სენტენციები, აფორიზმები, №№ 9, 16, 17, 25.
ცხოველთა შესახებ ლექსები—№№ 18, 45.
ჰუმორი, გამოცანები, №№ 14, 15, 21, 37.
ამირანიანი [ნაწყვ.], № 46.
როსტომიანი [ნაწყვ.] № 47.

1992 იდ

ხევსურული ლექსები (კრებული). XIX

19 ფ.; 36,5×22,3; ქაღალდი; უყდრო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ხევსურული ლექსები.—კარგისა ყმისა ცოლობა
ნუ გიხარიან, ქალაო...“ (36 ტექსტი) 1 რ—19 რ.

შენიშვნა: ტექსტები დაბეჭდილია.
ამონაწერია: №№ 1—5 „ივერია“, 1879 წ., № 1.
№№ 14—17 „ 1887 წ., № 264.
№№ 18—20 „ 1888 წ., № 27.
№ 21 „ „ № 41.
№№ 22—24 „ „ № 43.
№№ 25, 26 „ „ № 57.
№№ 27, 28 „ „ № 78.
№№ 29, 30 „ „ № 79.
№№ 31, 32 „ „ № 80.

№ 33 „ივერია“, 1888 წ., № 84.
№ 34 „ „ № 120.
№ 34 ა „ „ № 121.
№ 35 „ „ № 136.
№ 36 „ „ № 238.

2. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საისტორიო ლექსები, №№ 35, 36.
საგმირო ლექსები, №№ 1, 6—13, 15—19, 21—34.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, № 4.
მწყემსების ლექსები, №№ 14, 20, 34.
სატრფიალო ლექსები, № 5.
სენტენციები, აფორიზმები, №№ 2, 3, 32.

3. ტექსტებს დართული აქვს ძიძგიძი ცნობები:
№№ 1—5—„შეკრებილი ივ. როსტომაშვილისაგან (1 r).
№№ 6—13—„დ. პაველაშვილი. ს. ბარისახო (ხევსურეთი) 1902 წელი. (2 v).
№№ 14, 15, 17, 21, 27, 35—მთქმელი ალუტა ხირჩლასძე ზვიადაური. სოფ. არხოტა.
№№ 16, 20, 22, 24, 25, 30 ა, 31, 32, 33—მთქმელი ბადია ბალიაური.
№№ 19, 34, 34 ა—მთქმელი ბათია თათიაშვილი არაბული, ს. ბაცალიგო.
№№ 18, 28—მთქმელი მამისწვარა არაბული ს. წინახადი.
№ 23—მთქმელი ხოლიგა არაბული. სოფ. აკუშო.
№№ 29, 30—მთქმელი გიორგი თათარასძე არაბული, სოფ. წინახადო.
№ 36—გაგონილი უშიშა ბურდულისაგან და ჩაწერილი ვასილ კოპტანაშვილის მიერ ტოლათ-სოფელში.
ტექსტები №№ 14—36—შეკრებილია ნ. ურბელის მიერ (3 r).

1992 იე

ხალხური ლექსების კრებული. XIX

12 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]. ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „ფარინას ხმაზე. (ხალხური სიმღერა, რომელშიაც სოფლელი კაცისაგან სოფლების ხარაკტირისტიკა არის გამოყვანილი; ყოველ სოფლის აწერას ჩაერთვება: „ფარინა, თუ არინა სულ ფარინა, ფარინა“)—

„ჩამოვიარე სურამსა
მარხილი გვერდზე ცურავსა...“ (47 ტექსტი). 1 r—22 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტები დაბეჭდილია. ამონაწერია:
№№ 1—12 „დროება“ 188[illegible] წ., № 73.
№ 13 „ „ № 209
№ 15 „ 1883 წ., № 200.
№№ 16, 17 „ „ № 251.
№№ 18—47 „ „ № 270.

2. №№ 2—19 სათაურად აქვთ: „მაჭმადიანთ ქართველების სახალხო ლექსები“ (2 r).

3. ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები, №№ 3, 14, 15.
საისტორიო ლექსები, № 16.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ომი და ჯარისკაცობა, №№ 5, 6, 7, 8.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 18, 20, 21, 22.
სატრფიალო ლექსები, №№ 9, 10, 11, 20, 23.
ნადირობის და ცხოველების შესახებ ლექსები, 13, 19.
ყაჩაღობის ლექსები, № 4.
სასულიერო ლექსები, №№ 2, 24.
შელოცვა, № 12.
შაირები, №№ 25—30.
იუმორი, გაბაასება, №№ 1, 31.
საწესო პოეზია, № 17.
გამოცანები, №№ 37—47.

1992 იჱ

ხალხური ლექსების კრებული. XIX

18 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მეოდრული; [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „აზატხანი და ერეკლე.—
ისე ადიდდა აზატხან,
თავი ძირს აღარ დაიღო...“ (60 ტექსტი) 1 r—18 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტები დაბეჭდილია. ამონაწერია:
№№ 1—12 „ცნობის ფურცელი“, 1894 წ., № 20, 1897 წ., № 13, 14, 20, 20, 24, 37, 49.
№№ 13—60—„თეატრი“ 1887 წ., № 1—3, 6—8, 13, 14, 21.
1888 წ., № 26, 34.
1889 წ., № 10.
2. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები, №№ 2, 5, 6, 9, 20, 50, 51.
საისტორიო ლექსები, №№ 1, 8, 12, 53.
სოციალური პროტესტის ლექსები, 18, 56, 57.
მეცხვარეთა ლექსები, №№ 3, 4, 10, 11.
ომი და ჯარისკაცობა, № 7.
სასულიერო ლექსები №№ 13, 60.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№, 18, 21, 24—27, 36, 42, 45, 54, 58, 59.
სატრფიალო ლექსები, №№ 15, 16, 19, 22, 23, 29, 30—34, 38, 52, 55.
სენტენციები, აფორიზმები, №№ 20, 40, 41, 43, 44.
საწესო პოეზია, № 37.
სუფრული, დალოცვა, შაირი, მესტვირული, №№ 15, 17, 21, 35, 39—42, 46, 58, 59.
იუმორი, გაკილვა, №№ 47, 48, 49.
3. ტექსტებს დართული აქვს ცნობები მთქმელთა და ჩამწერთა შესახებ:
№ 1—„ქართლში გაგონილი ბეჟან პაატაშვილისაგან და ჩაწერილი თ. რაზიკაშვილის მიერ“. 1 r.
№ 12—„გაგონილი და ჩაწერილი თუშეთში ი. გომელაურის მიერ“ 8 r.
№№ 13—21—„შეკრებილი ლავრენტი დოლოყობისაგან“. 10 r.
№№ 40—52—ხელმოწერილია ვინმე „დაგალა“-ს მიერ.
№№ 53—„გაგონილი ჯავახეთში, ს. ხიხაბავრაში, იაკობ ლაზარაშვილისაგან“. 15 r.

№ 54—„გაგონილი ს. აძვში აძველისაგან“. 16 ɾ.
№ 55—„გაგონილი სოფელ ბრეთში და ჩაწერილი ილოსაგან“. 17 ɾ.
№№ 57—59—„შეკრებილი ნაპერწკლისაგან“.
№ 60—„ჩაწერილი ლიზა ჩერქეზაშვილისაგან“. 18 ɾ.

1992 იზ

ფშაური ლექსების კრებული. XIX

5 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მბეჭდური; ჩაწერის ადგილი—ფშავი; ნაწერია ცალ გვერდზე; [XIX ს.].

„ფშაური ლექსები.—აღმოსავლეთით ამოჩნდა პირად ლამაზი ქალია...“ (17 ტექსტი) 1 ɾ—5 ɾ.

შენიშვნა: 1. ტექსტები დაბეჭდილია და ახლავს შემდეგი ცნობები:
№№ 1—5—„შეკრებილი როსტომაშვილის მიერ ფშაევთში და დაბეჭდილი „ივერია“-ში 1879 წ. № 3“. 1 ɾ.
№№ 6—9—„მთქმელი ბაბალე მინდოდაური. ფშაევთი. სოფ. არტანი. დაბეჭდ. „ივერია“, 1886 წ., № 204, 220“. (3 ɾ).
№№ 10—14—„შეკრებილი ვაჟა-ფშაველასაგან, დაბეჭდილი „ივერია“, 1886 წ., № 232“ (4 ɾ).
№№ 15, 16—„გაგონილი სოფ. არტანში პაპა ბავთარიშვილისაგან და ჩაწერილი დ. ხიზანაშვილის მიერ, დაბეჭდ. „ივერია“ 1888 წ., № 48“ (4 ɾ).
№ 17—„გაგონილი და ჩაწერილი დ. ხიზანაშვილის მიერ. დაიბეჭდ. „ივერია“, 1888, № 239“. (4 ɾ).

2. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები, №№ 4, 5, 10.
საისტორიო ლექსები, № 17.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 2, 13.
სატრფიალო ლექსები, №№ 6, 7, 14.
გლოვის ლექსები, № 8.
მითიური ხასიათის ლექსები, № 1.
სენტენციები, აფორიზმები, № 3, 11, 15, 16.
როსტომიანი [ნაწყვ.], № 12.

1992 იტ

ხალხური ლექსები (კრებული). XX

37 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; მბეჭდური; ნაწერია ცალ გვერდზე [XX ს.].

1. „ერეკლე ხანი.—ცამა დაიწყო ღრუბლობა...“ (110 ტექსტი). 1 ɾ—36 ɾ.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომას ლექსები, №№ 5, 65, 66.
საგმირო ლექსები, №№ 9, 26—29, 31, 32, 70, 78, 105—106, 109—110, 111.
საისტორიო ლექსები, №№ 1, 72, 73, 74, 83, 94, 96.
სენტენციები, აფორიზმები, ფილოსოფიური ლექსები, №№ 2, 15, 18, 68, 97, 98, 106ა, 108.
სასულიერო ლექსები, №№ 99, 100, 101.

ომი და სალდათობა, №№ 13. 91.
სოციალური პროტესტის ლექსები, № 12.
ციხე და ყაჩაღობა, №№, 77, 79, 102.
სატრფიალო ლექსები, №№ 3, 5—7, 14, 19, 21, 33—64, 67, 76, 84, 86, 87, 107.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 11, 30, 71, 80—82, 85, 88—90, 92, 95, 104.
სუფრული დალოცვა, შაირები, №№ 16, 17, 18, 20—25, 92, 93, 103.
ეპიტაფია, № 69.
იუმორი, № 10, 75.
მკვეხარა ლეკი (პოემა), № 8.

2. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

№ 1, 2, 3—„ჩაწერილი მასწავლებელ კ. კოპტონაშვილის მიერ ახალციხის მაზრაში. დაბეჭდ. 1894 წ., „ივერია". № 16, 30, 39".

№ 4, 5, 6—„კახეთში შეკრებილი ხ. ჩიბკვაძისაგან და დაბეჭდილი 1894 წ., „ივერია", № 59, 63, 64".

№ 7—„გურიაში ჩაწერილი ნ. ა. თავდგირიძის თქმით. დაბეჭდ. 1901 წ., „ივერია" № 219".

№ 8—„თქმული გოძიაშვილისაგან და ჩაწერილი ს. ნგრევის-ხევში დ. ა. მოლოდინაშვილის ნიერ. დაიბეჭდა 1901 წ., „ივერია" № 233".

№ 32, 95—102—„გაგონილი და ჩაწერილი ს. ბახალეთში დ. ალ. მოლოდინაშვილის მიერ. დაბეჭდ. 1898 წ., „ივერია" № 280; 1900 წ. „ივერია" № 157, 168".

№ 9, 72—„ჩაწერილი პ. უმიკაშვილის მიერ, დაიბეჭდ. 1901 წ., „ივერია" № 252; 1898 წ., № 39.

№ 10—18, 75—82—„გაგონილი და, ჩაწ. სოფ. ოფიშჭვეთში სტეფანე სანებლიძის მიერ. დაბეჭდ. „ივერია", 1897 წ., № 248, 1898 წ. № 137, 159".

№ 19—25—„დიდ-ჯიხაიშში გაგონილი ს. სანებლიძის მიერ. დაბეჭდ. „ივერია", 1898 წ. № 207".

№ 26—31—„ხევსურეთში გაგონილი და ჩაწერილი ბაჩანას მიერ. დაიბეჭდა 1898 წ., „ივერია" № 216, 217".

№ 33—67—„შეკრებილი ამერ-იმერეთში მეთვალყურის მიერ. დაიბეჭდა 1892 წ., „ივერია", № 128, 149".

№ 68—„გაგონილი და ჩაწერილი თუშეთში ი. გომელაურის მიერ, დაიბეჭდა 1898 წ., „ივერია" № 243".

№ 69, 71—„დ. ნინოწმინდელი. დაიბ. 1895 წ., „ივერია" № 18, 92".

№ 70—„თქმული მწყარია გაბუტელაშვილის მიერ., დაიბეჭდა 1895 წ. „ივერია" № 90".

№ 73—74—„ხალხ. ლექსები ასპინძის ომის შესახებ გამოთქმული და ახალციხის მაზრაში გაგონილი ტ. ზ-ის მიერ. დაიბ. 1898 წ., „ივერია" № 45".

№ 83—„გაგონილი რაჭველის ბოხონისელის მოსე თამაზას ძის ბომასურიძისაგან ჩაწერილი პ. მ-ის მიერ. დაიბეჭდ. 1897 წ. „ივერია" № 259".

№ 84—94—„გურული ლექსები გაგონილი სეფის პირზედ და ჩაწერილი ვ. სე-ლის მიერ. დაბეჭდ. 1900 წ., „ივერია" № 105.

№ 103—108—„ხალხ. ლექსები სოფ. პატარძეულში გაგონილი გიორგი ბილანიშვილისაგან და ჩაწერილი იანკოშვილისაგან. დაიბ. 1900 წ., „ივერია" № 204",

№ 109—„თუშური ლექსი ჩაწ. ივ. ბუქურაულის მიერ, დაიბ. 1902 წ. „ივერია" № 204".

№ 110—„თუშური ლექსი ჩაწ. ივ. ბუქურაულის მიერ, დაიბ. 1902 წ. „ივერია" № 17".

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1992 ით

ხალხური ზეპირსიტყვაობის ნიმუშები (კრებული). 1893—1894

10 ფ; 28×22; ქაღალდი; უყდო; აკინძავ; მხედრული; შემკრები—ნიკო ჯანაშია; შეკრების ად. გილი—ს. მაკვანეთი; 1893—1894 წწ. (1 რ).

„ხალხური ლექსები. შელოცვები, გამოცანები შეკრებილნი ნიკო ჯანაშიას მიერ ს. მარკვანეთში“.

1. „პარასკევ ღამე მესიზმა...“ 1 რ.
2. „ჩემს ამბავს ნუღარ კითხულობ...“ 1 ვ.
3. „ბაჩის ლექსი (აჭარულია).—სიზმრათა კაბა დამეწვა...“ 1 ვ—3 რ.
4. „ქოჩორა ქათამი.—ქოჩორაი დამეკარგა...“ 2 რ.
5. „მთას ურემი გამოვეჭერი...“2 ვ.
6. „ვაი, უი, წარამარა...“ 1 ვ.
7. „ნეტამც იყოს—მომკლას ვინმემ...“ 2 ვ.
8. „ვარდო, მესმა ქება თქვენი...“ 2 ვ.
9. „წვიმა წვიმს და დარი არა...“ 2 ვ.
10. „აქ მისდორი გადვიარე...“ 3 რ.
11. „ილიკო“ ჩემო ნენაო...“ 3 რ.
12. „მე პლატოკი“ ვემგზავსები...“ 3 რ.
13. „ბატონო, შენი პირიმე...“ 3 რ.
14. „გაღმიდანა გამოვედი...“ 3 ვ.
15. „ჰშვენს გადაღმით უცხო მტრედი...“ 3 ვ.
16. „რადგან დამტოვე, შე უგუნურო...“ 3 ვ.
17. „გოგო, შენი პირიმეო...“ 4 რ.
18. „დაო, ოქროს ანადარო...“ 4 რ.
19. „ობოლი მარგალიტი ვარ...“ 4 რ
20. „წადი წიგნო და გაფრინდი...“ 4 რ.
21. „ვაჟკაცობითა ნაქები...“ 4 ვ.
22. „იმერლების თავადობას...“ 4 ვ.
23. „ენ თეთრო, თეთრო ირემო...“ 4 ვ.
24. „აჭაბუკის ქათმსაო...“ 4 ვ.
26. „უძვირფასესად მივიღებ...“ 5 რ.
27. „ვაჟი ქალს: მივალ განა ჩერქეზეთში...“ 5 რ.
28. „ინდოეთისა მტრედო...“ 5 რ.
29. „აჭარული ლექსი. მაზლი.— გელინ დუნიის ნაქებო...“5 ვ.
30. „ვაჟი ქალს: ალამბარსა და რიონსა...“ 6 რ.
31. „შორიდგანა ვერა გხედავ...“ 6 რ.
32. „ყვავს „ყასს“ ჰქვიან, ყორანს „ყუზუ“...“ 6 რ.
33. „მიმინო მყავდა, მიყვარდა...“ 6 რ.
34. „ქალი ვაჟს: თავი რომ არ დამიკარი...“ 6 ვ.
35. „ვით ვაქო შენი შვენება...“ 6 ვ.
36. „ელისაო, მელისაო...“ 6 ვ.

37. „ელა, მელა, ჩაკურტელა...“ 7 r.
38. „ბაღში ვარდი გაშლილიყო...“ 7 r.
39. „საზანდარა და ქებაო...“ 7 r.
40. „ას ოცი წლის ბებია...“ 7 r.
41. „მე ქალი ვარ მზის ნადარი...“ 7 r.
42. „საყდარზედა მივდიოდი...“ 7 v.
43. „ვაი, რა უყო თავსაო...“ 7 v.
44. „გამოცანა.—ზამთარ ხმელი ვარ, ფიჩხი ვარ...“ 7 v—8 r.
45. „ოსმან ბეგ, შენი პირიმე...“ 8 r.
46. „ჩემო „მიროვოი“ სუდი...“ 8 r.
47. „ათას რვას სამოცდ თვრამეტსა...“ 8 r.
48. „სოლომონ პუტულაშვილის ლექსი.—სმენა იყოს გაგონება და სიტყვების დაბნობა (დაბოლება?)...“ 9 r—10 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები, № 48.
ნადირობისა და ცხოველების შესახები ლექსები, №№ 1—4.
ომი და სალდათობა, № 47.
სოციალური პროტესტის ლექსები, №№ 14, 21—22, 46.
სატრფიალო ლექსები, №№ 7—13, 15—20, 26—35, 37, 38, 45
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 6, 25, 36, 40—43.
მისტვირული, № 39.
ზღაპრის საწყისი და ბოლო ლექსები, № 5.
გამოცანა, № 44.
2. ხელნაწერს პირველ ფურცელზე ლურჯი ფანქრით წარწერილი აქვს: „№ 3 დაიბეჭდოს აქედან ამორჩეული 8 ლექსი და შემდეგ ეს რვეული ჩაიდვას სხვა ხალხურ ლექსებთან.
18/III. 96. ა. ჭყონია“.
ეს 8 ლექსი ჩვენი ნუმერაციით შემდეგია: №№ 6—8, 14—15, 30, 36, 43.

1992 კ

ხალხური ლექსების კრებული XX

11 ფ.; 20,5×17; ქაღალდი (სხვადასხვა ზომის); ფუძდ; აუკინძავი; მხედრული; [XX ს.]. მთქმელი—სტეფანე ტატუროვი; ჩაწერის ადგილი—ხიხაბავრა.

„სახალხო ლექსები თქმული ახალქალაქის მაზრის სოფ. ხიხაბავრაში მცხოვრებელის სტეფანე ტატუროვის მიერ (დელე პავლიას შვილისა)“.

1—2. „ხევს ჩამოვიდა ლაშქარი...“ 1 r—v.
3. „შენ ერეკლე ოქმიანო...“ 1 v.
4. „ახაშენს შეკვრენ ტივსაო...“ 1 v.
5. „ტურა.—გალმიდან მელა იძახის...“ 2 r.
6. „ვაი, სესიავ, სესიავ...“ 2 r—v.
7. „ეს გოგელაძე ბასილა...“ 3 r—v.
8. „რასა სდევ წუთსა პეპელსა“.

9. „შენც ლამაზი, მეც ლამაზი...“ 4 r.
10—11. „გოგოსა წითელი ვაშლი...“ 4 r.
12. „წვერზედ მობმული ვაშლი...“ 4 r.
13. „ხიზაბაერელ ქალსა...“ 4 r.
14. „ბასილაშვილსა თომასი...“ 5 r.
15. „სუფრული.—პირველათ ღმერთი ვახსენოთ...“ 5 r.
16. „სახლო, ღმერთმა აგაშენოს...“ 5 r.
17. „ქალმა თქვა გასათხოვარმა...“ 5 r.
18. „რუსთაველმა სთქვა:...“ 6 r.
19. „ერევანო და განჯაო...“ 7 r.
20. „ხელში მეჭირა კალამი...“ 7 r.
21. „ქალო, შენი აგრე მიყვარს...“ 7 r.
22. „სოფლების ქება.—გამოვიარე ორფოლას...“ 7 v—9 r.
23. „პატივისცემაზე იტყვიან.—ირემმა ირემსა ბალახი აუშვირა...“
24. „მიყვარდა ქათმის ენაო...“ 9 r.
25. „კამეჩი დამიბულავდა...“ 9 v.
26. „ელა, მელა, ღვთის კომბალა...“ 10 v.
27. „ოროველა.—ოროველა, მოდი კალოსა...“ 10 v.
28. „ეჰეპა (მკის დროს).—ბატონ მოახლე მოვტაცე...“ 10 v.
29. „იდუმლის კოშკო მაღალო...“ 11 r.
30. „ცისა გახსნას დევესწრები...“ 11 r.
31. „სირამდი ვარ ასრე ვიქ...“ 11 r.
32. „ბრალია მოკვდეს ვაჟკაცი...“ 11 v.
33. „საწყალი დედაბრისასა...“ 11 v.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ლექსები შემდეგი სასიათისაა:
შრომის ლექსები, №№ 27, 28.
საგმირო ლექსები, №№ 1, 2.
საისტორიო ლექსები, № 3.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 4, 7, 14, 17, 24
სატრფიალო ლექსები, 9—13, 19, 20, 21, 25, 29, 30.
საწესო პოეზია, №№ 15, 16.
ნადირობის ლექსები, №№ 6, 23.
სენტენცია, აფორიზმები, №№ 8, 18, 31.
სუფრული, № 15.
ქება, გაბაასება, იუმორი, №№ 22, 26.

1992 კა

ფშაური ლექსები (კრებული) XX

9 ფ.; 22×18; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; მხედრული; ჩაწერის ადგილი—ფშავი; შემკრები [თედო რახიკაშვილი]; [XX ს.].

1. „კრუპკა.—აკი გითხრა, პეტრეო,...“ 1 r.
2. „იორზედ ცხვარი წავასხი...“ 1 r—v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

3. „ცოლი თუ წაწალი.—ცოლი სჯობა, თუ წაწალი...“ 1 v.
4. „ამბობენ მაქალღანშია...“ 2 r—3 r.
5. „ვარიანტი.—ხმალი შემაჰკრა თათარმა...“ 2 v—3 r.
6. „ფშაველს რად უნდა კახის ქალი...“ 3 v.
7. „საწყალი კაცი.—ბეწინტური ვარ ბეჩავი...“ 3 v.
8. „დაუჭერავის თათრებსა...“ 3 v—4 r.
9. „ტყეში შავარდა კურდღელი...“ 4 r.
10. „ავი და კარგი გაცადე...“ 4 r.
11. „ტუსაღის ლექსი„ —რუსის გამთესლებელ წაწყმდეს...“ 4 r—v.
12. „ჯუჯუტას სარჩო.—ერთ ცხენი ჰყავ ჯუჯუტასა...“ 4 v.
13. „ტყვე.—ქართლით ტყვე გამოპარულა...“ 4 v.
14. „მეღორის ჩივილი—ვაი, დედიჩემის ღმერთსა...“ 4 v—5 r.
15. „სიდონა რძალი.—აბა, ხო მოგეხსენებათ...“ 5 r—v.
16. „მეზობლობა.—როდი ვარგა მეზობლობაში...“ 5 v.
17. „თათარმა შემომიტია...“ 5 v.
18. „ბოდორნელი საზანდრის ნათქვამი...“ 5 v—6 r.
19. „შეირი.—აი, ელია, მელია,
    განა შეირი ძნელია...“6 r—v.
20. „ვაიმე, შვილო, ცოდვილო...“ 6 v.
21. „ულვაშები გაგჩაჩხვია...“ 6 v.
22. „სასიძომ შექმნა კანკალი...“ 6 v.
23. „ეშმაკი ვარ გავქრები...“ 6 v.
24. „ჩემი სახლი რა რიგია...“ 6 v.
25. „ლეკიანობისა.—შე ძაღლო, მელეშიშვილო...“ 7 r.
26. „გადავიარე ვენახში...“ 7 r.
27. „საზანდარის ნათქვამი.—ღმერთმა კაცი გაგვაჩინა...“ 7 v.
28. „ყველა უნდა საზანდარსა...“ 8 r
29. „რამ ჩამოგყარნათ ბარადა...“ 8 v.
30. „კა ყმას ნუ ჰშურობ, სოფელო...“ 8 v.
31. „მთრეხელი.—ხევით წამოვა მთრეხელი...“ 8 v—9 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსი, № 1.
საგმირო ლექსები, №№ 4, 5, 25, 26, 31.
მწყემსების ლექსი, № 2.
სოციალური პროტესტის ლექსები, № 26.
ციხე, ტყვეობა, №№ 11, 33.
საყოფაცხოვრებო ლექსები,—№№ 3, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 41.
სატრფიალო ლექსები, №№ 9, 10.
სენტენციები, აფორიზმები, №№ 16, 23, 30.
დალოცვა, შაირი, მესტვირული, სახანდრული, №№ 17—24, 27—29.

2. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:
№ 2—გიორგი რაზიკაშვილი, ჭოთა.

№ 5—ქოთა რაზიკაშვილის ნასწავლი ს. ჩარგალში.
№№ 14—19—სოფ. თიანეთში გაგონილი.
№ 25—კახეთში გაგონილი.
№№ 27, 28—საზანდრის ნათქვამი.
№№ 29, 20—ხევსურული ლექსები.
3. ხელის მიხედვით კრებული თედო რაზიკაშვილისა უნდა იყოს.

1992 კბ

ხალხური ლექსები. 1903

1 ფ.; 21×13; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შემკრები—ქართველი ოსებში. (მღ. ნესტორ ბაკურაძე); მთქმელი—გიგო ბალთელი; 1903 წ. 24 მარტი. შეკრების ადგილი—ს. ლარსი.

„ხალხური ლექსები გაგონილი გიგო ბალთელისაგან და ჩაწერილი „ქართველი იოსების“ მიერ.—

1. ძმა რა გაეყრება ძმასა...“ 1 r.
2. „ხუცესო, შენი საწესო...“ 1 r.
3. მაღლიდგან გადმოვიხედე...“ 1 r.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საყოფაცხოვრებო, № 1.
სატრფიალო, № 3.
სამღვდელოებაზე, № 2.
2. „ტექსტს ერთვის მინაწერი: „გახეთ „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში. გიგზავნით რა ამ კორესპონდენციებს და ხალხურ ლექსებს, გთხოვთ ადგილი მისცეთ თქვენ პატივცემულ გახეთში. თქვენი მარად თანამშრომელი და მოშხსენებელი მდაბალი მღ. ნესტორ ბაკურაძე. 1903 წ. 24 მარტს. ლარსი“ (1 v).

1993

ქრებული [ზღაპრები, ისტორიული თქმულებანი, არაკები და ანეგდოტები] XIX—XX

125 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე; ფ.ფ.: 32, 52, 59, 60, 125—დაუწერელია; [XIX—XX ს.].

1. „სოლომონ ბრძნის ამბები.—სოლომონ ბრძენს ცოლი გაექცა, რომელსაც თავისივე მწყემსი შეეყვარებინა და ამას დასდევდა...“ 1 r—2 r.
2. „სოლომონ ბრძენი და ძაღლების საჩივარი.—ერთხელ სოლომონ ბრძენთან მოვიდნენ ძაღლები და იჩივლეს...“ 3 r.

შენიშვნა: 1 და 2 ტექსტი ამონაწერია: „კრებული“, 1899 წ. № 1.

3—8. „ანეგდოტები.—რაჰველ კაცს ჰკითხეს: რას შვრება შენი ავადმყოფი?...“ 4 r—5 r.

9—16. „ხევსური ანეგდოტები.—სამსახურის გამო მაზრის უფროსი მივიდა ხევსურების სოფელში და ერთის შეძლებულის ხევსურის სახლში ჩამოხდა...“ 6 r—7 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: ხელმოწერილია „ჭისტი—ჩობანი"-ს მიერ. ამონაწერია: „ივერია", 1903 წელი, № 33.

17. „თქმულება თამარ დედოფალზე.—თამარ დედოფალი იყო ერთი ძლიერი თათრის ხელმწიფის ქალი..." 8 ვ—9 ვ.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „ოსისაგან ნაამბობი დ. ცხინვალში და ჩაწერილი თ. ალ. მაჩაბელისაგან" (3 ვ).

2. ამონაწერია: „ჯაკის კრებული", 1898, № 8.

18. „ამბავათ გაგონილნი [თქმულება ერეკლე II შესახებ].—ერთხელ მეფე ერეკლე II მიბრძანდებოდა თურმე ქალაქიდამ კახეთს და თან, რასაკვირველია, ამალა ხლებია..." 10 ვ—11 ვ.

19. [თქმულება მეფე ერეკლე II-ს შესახებ].—„მეფეს ერეკლეს II ხლებოდა ერთი ღარიბი მოხუცებული დედაკაცი და მოწყალება ეთხოვნა..." 10 ვ—11 ვ.

20. [თქმულება გიორგი XIII-ს შესახებ].—„მეფე გიორგი XIII ერთი კარისკაცი ჰყოლია, თუმცა ხნით მეფედ უფროსი ყოფილა, მაგრამ წვერულვაშში ერთი ჭაღარაც არა რევია თურმე..." 11 ვ.

21. [თქმულება გიორგი XIII-ს შესახებ].—„მეფე გიორგი XIII ერთს დროს ყაზახ ბორჩალოს მიბძანებულა და სწვევია ერთს დარბაისელს, საქართველოს ერთგულს მოხუცებულს აღალარსა..." 12 ვ.

შენიშვნა: 18, 19, 20, 21 ამონაწერია, „ივერია" 1877 წ., № 5 (12 ვ).

22. „მეფე ირაკლის მასპინძელი (ძველებური ამბავი).—ნატახტარ სოფელს ერთი ოჯახი სცხოვრობდა, გვარათ ტონუაშვილი, რომლის სიმდიდრე და პურადობა გათქმული ყოფილა მთელს საქართველოში..." 13 ვ—14 ვ.

შენიშვნა: ტექსტი ხელმოწერილია ვინმე „ი. დ."-ს მიერ. ამონაწერია: „დროება", 1878 წ., № 149.

23. „გელა ნათელაშვილი. ერთგული რაინდი მეფე ერეკლესი.—წარსულ საუკუნეში, მეფე ერეკლის დროს, საქართველოში სცხოვრობდა ერთი გამოჩინებული და მეფის ერთგული გლეხი, სოფ. ბაზალეთს, გელა ნათელაშვილი..." 15 ვ—17 ვ.

შენიშვნა: 1. ტექსტში ჩართულია ხალხური ლექსი
„ახლა ქება ჩამოვთვალოთ ქართველთა გმირებისაო,
არაგვზე მტერი აშალეს, არაგვის ფშნების პირსაო..." (16 ვ—17 ვ).

2. ხელმოწერილია ზ. მთაწმინდელის [ზ. ჭიჭინაძის] მიერ. ამონაწერია: „დროება", 1878 წ., № 169.

24. „ირაკლი მეფის მტრები. აღა-მაჰმად ხანის მოსვლის დროს საქართველოში.—ისეთი შავი დღე და დასაღუპი საქართველოს, შეთექვსმეტე საუკუნის შემდეგ, არას დროს არ დასდგომია, რა დღეც მას მეთრამეტე საუკუნის დამლევს, ე. ი. 1795 წელს დაადგა ხოჯა აღა-მაჰმედ ხანისაგან..." 18 ვ—20 ვ.

შენიშვნა: ტექსტი ხელმოწერილია ზ. მთაწმინდელის [ზაქარია ჭიპინაძის] მიერ. ამონაწერია: „დროება“, 1878 წ., № 190.

25. „ჯაფარა-გმირის ლექსი.
როსტომ მეფის კარისკაცი
იყო ჯაფარა გმირიო...“ 21 ტ—22 ტ.

შენიშვნა: 1. ლექსს წინ უძღვის შესავალი, სადაც მოცემულია ჯაფარა-გმირის სამშობლოს—ატენის ხეობის მოკლე აღწერა და ზოგიერთი ისტორიული ცნობა ჯაფარა-გმირის შესახებ: „ვის არ გექნებად გაგონილი ან ნანახი ერთი საუკეთესო კუთხეთაგანი ქართლისა—ატენის ხეობა!...“ 21 ტ.
2. ტექსტი ხელმოწერილია ვინმე „ძველი გარდატნელი“-ს მიერ. ამონაწერია: „დროება“, 1877 წ., № 108. 22 ტ.

26—27 „მოსწრებული სიტყვები.—ერთხელ ჩვეულებრივი თავშესაქცევი საღამო იყო ს. ნ. სახლში გამართული...“ 23 ტ.

შენიშვნა: ამონაწერია: „თეატრი“, 1886. № 47. 23 ტ.

28. „ეშმაკების ფერხული.—ერთი მთვრალი კაცი მიდიოდა გზაზედ. გზის პირად ეშმაკებს ფერხული დაეცათ და შეექცეოდნენ...“ 24 ტ.

შენიშვნა: 1. ტექსტში ჩართულია ორი საყურადღებო ოთხსტრიქონიანი ხალხური ლექსი ეშმაკების წინაალმდეგ შელოცვის მაგვარი.
ა) „შეჭამადი დავიმზადეთ.
ალიზისა, ფაშრუკისა...“
ბ) „წინდა მეცვა მუშისაო,
ქალამანი ფაშვისაო...“ 24 ტ.
2. ამონაწერია [„თეატრი“-დან].

29—33. „ხალხური თქმულებანი. [ანეგდოტები მოხისელების შესახებ].—ერთხელ წყალდიდობას მოხისელები ჩამოვიდნენ მტკვარზედ სათევზაოდ, დაინახეს აღელვებულს წყალში მომავალი ტივი და გაქანებული მაშინ წყლის მეორე ნაპირას...“ 25 ტ—26 ტ.

შენიშვნა: ამონაწერია: „თეატრი“, 1886 წ., №№ 40, 41 (25 ტ, 26 ტ).

34—37. „მოსწრებული სიტყვა.—გურული გლეხი მიგრელმა ვახშმად დაპატიჟა...“ 27 ტ—28 ტ.

შენიშვნა: ამონაწერია: „თეატრი“, 1886 წ., № 41, 43.

38—40. „ანეგდოტები.—გლეხმა ყელიანი წაღები იყიდა და ზედ შუა გზაზედ დაძინა...“ 29 ტ.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „შკრებილი თეოფ. ხუსკივაძისაგან“ 29 ტ.
2. ამონაწერია: „თეატრი“, 1886 წ., № 45.

41—43. „მოსწრებული სიტყვა.—ერთს საღამოს გ. მ-თან იყვნენ დ. ე—ტიევი და განსვენებული იაკინთე ყიფიანი...“ 30 ტ.

შენიშვნა: 1 41 ხელმოწერილია ვინმე „ივ-ნე ჭ-ძე-ს“ მიერ (30 ტ).
2. ამონაწერია: „თეატრი“, 1886 წ., № 46.

44—46. „მოლანასრედინი [ანეგდოტები]. — მოლა ნასრედი ღმერთს გაუმხანაგდა და ერთად დათესეს საზამთრო...“ 31 r.

შენიშვნა: ხელნაწერს კ. გვარამაძის ხელით ლურჯი ფანქრით აწერია: „მესხი ჯ. გვარამაძის“ (31 r.).

46—47. „ანეგდოტები.—„სოფ. აბულში (აბულის მთის ძირში) ერთი მდიდარი კაცი იყო ძველათ...“ 33 r.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „დათათ მამუკას ნაამბობი ს. ვარგავში“ (33 r).
2. ხელნაწერს ლურჯი ფანქრით კ. გვარამაძის ხელით აწერია: „მესხი კ. გვარამაძე.

48. „რა ამბავია ისაკო?—მშვიდობა [ანეგდოტი].—რა ამბავია ისაკო, სახლში, ჰკითხავს ბატონი მოჯამაგირესა, რომელიც ხუთი წელიწადია არ ენახა...“ 34 r.

შენიშვნა: 1. ხელის მიხედვით ჩანაწერი ეკუთვნის „ვინმე მესხი კ. გვარამ ძეს“.
2. ხელნაწერს ბოლოში მიწერილი აქვს: „ლიხა ბერაძის ნათქვამი (ალილოს ნაწყვეტი)“.

„წუხელის დათვი მომიხტა
შეჭამა თხა ნისილაო...“ (34 r).

49. „ძველნი სხვადასხვა ანეგდოტნი. [ისტორიული ანეგდოტები ივლიანე კეისრის, ალექსანდრე მაკედონელის და დარიოზ მეფის შესახებ]. — ივლიანე კეისარი ერთხელ ნავში იჯდა და დიდი ღელვა აღუდგა ესრეთი, რომ თვით მენავეთ მოძღვარი იგი დიდად შეშინდა, უბრძანა: ნუ გეშინიან კეისარი მიგყავს.—...“ 35 r—46 r.

შენიშვნა: ამონაწერია: „ცისკარი“, 1853 წ. № 3.

50—61. „ანეგდოტები.—ერთი მშვენიერი ყმაწვილი კაცი ისმენდა წირვას პარიჟში...“ 47 r—51 r.

შენიშვნა: 1. ამონაწერია: „ცისკარი“ 1859 წ., № 1.
2. ტექსტზე მიწერილია „გ. რჩეულოვი“.

62. „სხვადასხვა ამბავი [მუსიკოს ლისტის დაქორწინების ამბავი].—ლისტი, გამოჩინებული ფორტუპიანის მკრელი, ცოლათ ირთამს პატიოსანის ბრილიანჩიკის ქალსა პრაღაში, რომელსაცა მზითევი აქვს სამი მილიონი...“ 53 r—58 v.

შენიშვნა: ამონაწერია: „ცისკარი“-დან, 1853 წლ. № 3.

63. „თავიჭამიები (ზღაპარი).—იყო ერთი ქვეყანა, უხსოვრის დროიდან ცხოვრობდა იქ ერთი ახირებული თვისების ერი, რომელსაც სახელად „თავიჭამია“ ერქვა...“ 61 r—81 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტი ხალხური არ არის. ზღაპრის ფორმით მოცემულია სატირული ხასიათის ამბავი.
2. ამონაწერია: „კვალი“, 1893 წ., № 24, 25, 27, 29 (81 r).

64. „ზღაპარი.—მოდი ვნახოთ ზღაპარი: იყო და არა იყო ერთი კაცი ღვთისნიერი...“ 83 r—84 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტი ხალხური არ არის. სატირულ მოთხრობა წარმოადგენს.
2. ამონაწერია: „დროება“, № 34, 1875 წ.

65. „ორი ქოსა-ტყუილა (ხალხური ზღაპარი).—იყო ორი ქოსა-ტყუილა: ერთი დათუა და მეორე პეტრიკელა...“ 85 r—89 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტი ხელმოწერილია „სოსიკოს“ მიერ. ამონაწერია: „ნობათი“, 1885 წლ. № 2.

66. „გარაღოჟი (ზღაპარი).—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი მონადირე, რომელი ; ყოველ დღეს დაიარებოდა სანადიროთ და ამითი ცხოვრობდა...“ 90 r—95 v.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „ზღაპარი წარმოდგენილი ნ. ყ-ის მიერ“ (90 r).
2. ამონაწერია: „ჯეჯილი“, 1893 წ., № 5.

67. „ტურფა (ზღაპარი).—ოდესღაც—იქნება რამდენიმე ასი წელიწადი—ერთს დიდს ტყეში ცხოვრობდა პატარა ქალი, სახელად ტურფა...“ 96 r—102 v.

შენიშვნა: ა) ტექსტი ხალხური არ არის. ზღაპრული ხასიათის მოთხრობაა. ხელმოწერილია ალ. სარაჯიშვილის მიერ (102 v).
ბ) ამონაწერია: „მოლაღური“, ივნისის ნომერი, 1904 წ.

68. „ზღაპარი.—იყო ქალაქი ნატიფად შემკული ბუნების სიუხვითა. მას ქალაქსა შინა ოდიდგან უწყება რამ არსებობდა და უწყებასა მას მართვიდა ვინმე რონი თვის ერთგული ხელქვეშეთთა მწეობით...“. 103 r—105 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტი ხალხური არ არის. არაკის ტიპის მოთხრობაა.
2. ამონაწერია რომელიღაც ჟურნალიდან (1890 წ. № 10).

69. „სამი გლახა და ქრისტე-ღმერთი (ზღაპარი).—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო სამი უქნელ-უყოლელი გლახა...“ 106 r—107 v.

შენიშვნა: ამონაწერია: „ჯეჯილი“, 1890 წ., № I.

70. „ცერიტოლა თომა (ინგლისური ზღაპარი).—სახელგანთქმული მისანი მგზავრად მიდიოდა ერთხელ. ჩამოხდა ერთ ღარიბ ოჯახში...“ 108 r—114 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტი ხელმოწერილია ვინმე ა. თ.-ს მიერ.
2. ამონაწერია: „ჯეჯილი“, 1891 წ., № 1.

71. „ბერუას ნაამბობი (ეპიზოდი წარსული ცხოვრებიდან).—იქნება არ იცნობდე, მკითხველო, მოხუცებულ ბერუასა?...“ 115 r—124 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. ტექსტს ეპიგრაფად აქვს რ. ერისთავის ლექსის ერთი ტაეპი:
„რა გითხრა, შვილო, მოხუცმა,
თავს ბევრი გარდამხედი..." (115 r).
2 ამონაწერია: „თეატრი", 1886 წლ., № 5.

1994

ლეგენდები (კრებული) XX

216 ფ.; 35,6×22; ქაღალდი, უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე: ფ.ფ. 109, 116, 117, 121, 122, 173 ცარიელია.

1. „ბეკიჩა ქაჯაია.—ძველი მოსილის ილორის წმ. გიორგის სასწაულთმოქმედება არამც თუ ქრისტიანებს, მახმადიანებსაც უცილებლად სწამდათ და სწამთ კიდეც..." 1 r—8 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტის სატაკ ფურცელზე ფანქრით აწერია „გურია. ლეგენდები".
2. 8 r-ზე წერია: „მოგზაური", 1901 წ. № 2. ჩაწერილი სოფლის კაცისაგან".

2. გორის ჯვარი (ლეგენდა). 1877 წ.—ერთხელ, ჩვეულებისამებრ, თამარ დედოფალი გორში ბრძანებულა და რაღაც შემთხვევის გამო გაჰფრენია თავის საყვარელი ქორი..." 9 r.

შენიშვნა: ტექსტი ხელმოწერილია ი. ს. დავითაშვილის მიერ.

3. „დიდიუბის ეკლესია.—ის ალაგი, რომელზედაც ამ ჟამათ დიდუბის ეკლესია დგას, ყოფილა ვიღაც ორი ძმისა, რომლებსაც სხვადასხვა უკმაყოფილების გამო მოუნდომებიათ გაყრა და განაწილება იმ მიწისა..." 10 r—11 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტს წამძღვარებული აქვს შენიშვნა:
„ეს ძველებური ამბავი მე ხშირათ გამიგია ხალხში და რადგან ვფიქრობ, რომ იქნება ჩვენი სახოგადოებისათვის საინტერესო იყოს, ამისათვის დავწერე და გიგზავნით, უფ. რედაქტორო". (10 r).
2. ტექსტი ხელმოწერილია ი. ს. დავითაშვილის მიერ.
3. ტექსტში ჩართულია ლექსები:
1. „კრულია ის მოსამართლე
ვინც არ გაარჩევს საქმესა..." (10 r).
2. „საქართველოს დედოფალი,
დედა ქართლისა თამარი..." 10 r—11 r.
უკანასკნელ ლექსს აქვს რედაქტორის შენიშვნა, რომ იგი ეკუთვნის ი. ს. დავითაშვილს და ზოგიერთ გამოცემაში შეცდომით იბეჭდება ხალხურად.
4. სატაკ ფურცელს აწერია ფანქრით: „ქართლში შეკრეფილი ლეგენდები".

4. „ლეგენდა (სოფ. რუსთავის, შოთა რუსთაველის სამშობლოს შესახებ).—სოფ. მუსხიდან (ახალც. მაზ.) ორის ვერსის სიშორეზედ მდებარეობს პაწია სოფელი რუსთავი..." 12 r—16 r.

შენიშვნა: ტექსტი რომელიღაც ჟურნალ ან გაზეთიდან არის ამოწერილი. ბოლოში აქვს მიწერილი: „1884 წ., № 21".

5. „ეშმაკის სამარე (ოსური ლეგენდა).—მაღრან დვალეთის უღელტეხილზედ მაისის დამლევს ჯერ ისევ თოვლი აუღებელი იყო...“ 17 ვ—22 ვ.

შენიშვნა: ლეგენდა რომელიღაც ჟურნალიდან ან გაზეთიდან უნდა იყოს ამოღებული. მიწერილი აქვს: ა. „1894 წ., № 39“. 22 ვ.
ბ. „ლეგენდა გადმომცა გრიგოლ სავიცკიმ“. 17 ვ.

6. „ტაბაყურო (ლეგენდა).—სოფელ გორაში ერთი დიდი ტბა არის...“ 23 ვ—24 ვ.

შენიშვნა: 1. ტექსტს ფანქრით აქვს წარწერილი ა. „ქართლი“. (23 ვ).
ბ. „ლეგენდა ჩაწერილი ალ. მებურიშვილისაგან“. 23 ვ.
2. ამონაწერია: „ჯაკის კრებული“, 1898 წ., № 8.

7. „მოწყალე მდიდრის შვილი.—იყო ერთი მდიდარი და გამოჩენილი ვაჭარი...“ 25 ვ—28 ვ.

შენიშვნა: 25 ვ-ზე წერია: „ლეგენდა ს. ბიზაბავრაში ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან და ნაამბობი ტატურათ ტეფოსაგან“. 25 ვ.
2. ამონაწერია: „ჯაკის კრებული“, 1898 წ., № 8. 28 ვ.

8. „როგორ გაჩნდა ღვინო (ხალხური ლეგენდა).—
ნოემ აშენა ვენახი,
ღვინო ვერ დააყენაო...“ 29 ვ—30 ვ.

შენიშვნა: მიწერილია: ა. „ნათქვამი ტარუაშვილისაგან (სურ. გვ. 17), ჩაწერილი ი. ალბაზიშვილისაგან“. ბ. „მოგზაური“, № 1, 1901 წ.“ (30 ვ).

9. „მთის ბოროტი სული „გუდი“ (ლეგენდა).—მთიული სვიმონა ძრიელ ღარიბად ცხოვრობდა, ამისი სიმდიდრე იყო ხუთი ცხვარი და ორი თხა...“ 31 ვ—37 ვ.

შენიშვნა: 1. სქოლიოში წერია: „ეს ლეგენდა დაბეჭდილი იყო მოკლედ ერთს რუსულ გაზეთში“. 31 ვ.
2. ხელმოწერილია ს. მგალობლიშვილის მიერ (37 ვ).
3. დაბეჭდილია: „ივერია“ 1886 წ., № 163 (37 ვ).

10. „მთის ბოროტი სული „გუდი“. (ლეგენდა). 38 ვ—42 ვ.

შენიშვნა: ლეგენდა ზემოთ მოყვანილი ტექსტის (№ 9) პირს წარმოადგენს.

11. „ისტორიული ლეგენდები თამარ მეფეზე—„თამარ მეფე დედოფალი“ ძლიერ სახელოვანი მეფე იყო...“ 43 ვ—46 ვ.

შენიშვნა: მიწერილია; ა. „ჩაწერილი ბ. ებანოიძის მიერ“. 46 v; ბ. „მოგზაური, 1901, №№ VIII—IX“. 46 v. გ. „სოფ. საქარაში გაგონილი“. 43 ვ.

12. „საისტორიო ლეგენდები თამარ დედოფალზე.—თამარ მეფე-დედოფალს ერთი მოსამსახურე თათარი ჰყვანდა...“ 47 ვ—50 ვ.

შენიშვნა: 1. ხელს აწერს ბ. ებანოიძე. 50 ვ.
დაბეჭდილია: „მოგზაური“, 1902 წ. № 7, 8 (50 ვ).

13. [ლეგენდები] ა. „შორაპნის მაზრაში აღმოსავლეთით მდებარეობს ერთი სოფელი, რომელსაც ღორეშას ეძახიან...“ 51 r.

ბ. „გუგული ჩვენში გონიერ ფრინველად ითვლება და ბევრ იმერელ გლეხს კიდეცა სჯერა, რომ გუგულს თავისი ქვეყანა აქვს...“ 51 r—52 r.

გ. „ბუ ღამის ფრინველია, საზოგადოდ, ღამით არ გამოჩნდება ხოლმე...“ 52 r—53 r.

14. „ამირანი.—ერთს უდაბურ ტყეში, რომლის ხის წვეროები ცასა სწვდებოდნენ, ამართული იყო წვრილი, მაგრამ ძლიერ მაღალი კლდე...“ 54 r—65 r.

შენიშვნა: 1 მიწერილია: „ივ. № 212/1887“. (54 r).
2. ლეგენდა ამირანის სვანურ ვარიანტს უნდა წარმოადგენდეს.

15. „როსტომ ჰაბუკი.—როსტომი იყო თურანელი, ცხოვრობდა ქექვაზ კეისრის საბრძანებელში—ადგილსა „ყარაიას...“ 65 r—74 r.

შენიშვნა: მიწერილია: „№ 214/1887“. 65 r.

16. „სპარსული ლეგენდა საზამთროს (ყარფუზის) შესახებ.—სპარსულად საზამთროს ჰქვიან ყარფუზი. სახელი „ყარფუზი„ შესდგება ორი სიტყვისაგან...“ 75 r.

შენიშვნა: 1. ხელმოწერილია „მ. ტ. ი-კი“-ს მიერ. 76 r.
2. დაბეჭდილია: „ივერია“, 1900 წ., № 181. 76 r.
3. საცავ ფურცელზე წერია: „ნუნუს მაზია, ლეგენდები“.

17. „ბოროტი დედაკაცი (ვართაშენელ ებრაელთა ლეგენდა).—ბრძენთა ბრძენი მეფე ებრაელთა სოლომონი ამბობდა, რომ ბოროტი დედაკაცი სულთამხუთავზე უსაშინელესიაო...“ 77 r. 81 v.

შენიშვნა: 1. ხელმოწერილია „ლ. წ-ძე“-ს მიერ (81 r).
2. დაბეჭდილია: „ივერია“ 1892 წ., № 151 (81 r).

18. „რაინდი რომელია? (ჩერქეზული ლეგენდა ზაურ-ბეგის ნაამბობი).—ჩვენი ადათია, როცა ორი მეგობარი ერთმანეთს გაიცნობენ და კარგად დაუახლოვდებიან, შემდეგ ძმად გაიფიცებიან...“ 82 r—85 r.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1898 წ., № 60 (85 r).

19. „სააღდგომო კვერცხი (ქართული ლეგენდა ნაამბობი თვ. გრუზინსკისაგან).—ციცაბო მთიდგან, სადაც მშვენიერი სასახლე იდგა, ჩამოდიოდა ორი ლამაზი თეთრი ჯორი...“ 86 r—93 r.

შენიშვნა: 1. ხელმოწერილია ალ. სოლოღაშვილის მიერ. 93 r.
2. დაიბეჭდა: „ივერია“ 1898 წ. № 73 (93 r).

20. „შავი სიკვდილი. ჭირი. (აღმოსავლეთის ლეგენდა).—ჩამოეშვა ცადან მშვენიერი ფერია...“ 94 r.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1897 წ., № 75 (94 r).

21. „შაენაბადა ანუ მწყემსი თათარი (ლეგენდა).— ტფილისიდგან დერიმე ვერსის მანძილზედ, სამხრეთის მხარეს, ერთ გორაკზედ ერთი პატარა ეკლესიაა...“ 95 r—97 r.

შენიშვნა: ხელ ს აწერს ნიკო ასლამაზიშვილი (97 r). დაიბეჭდა: „ივერია“, 1897 წ., № 203. (97 r).

22. „შურის ხე (ლეგენდა გაგონილი ქობულეთში).— ალლახმა რო ეს ჩვენი პაწია კუთხე მთელს ხმელეთისა, ჩვენი სამშობლო საქართველო გააჩინა, უხვად დააბერტყა თავისი კალთა...“ 98 r—100 v.

შენიშვნა: 1. ხელს აწერს „აბუ-კინო“. (100 v).
2. დაბეჭდილია: „ივერია“, 1897 წ., № 244. (100 v).
3. ტექსტს წინ უძღვის ეპიგრაფი: „ქართველის რის ქართველი იქნება, თუ თავისის მოძმის სისხლის ძმელი და მისის ბედნიერების სამარის მთხრელი არ არის?! დედის მუცლიდგანვე ჰყვება ეს თვისება ქართველს“.

23. „სოშინელი ვალი (აფხაზური ლეგენდა)-—აფხაზეთის ერთს პატარა სოფელში, რომელსაც მშვენიერი მთა-გორიანი მდებარეობა აქვს, იყო ერთი ლამაზი ქალი, სახელად რატი...“ 101 r—107 r.

შენიშვნა: ა) ხელმოწერილია თეოფ. ხუსკივაძის მიერ, (107 r). დაიბეჭდა: „ივერია“, № 25, 1887 წ. (107 r)

ბ) ტექსტს ერთვის შენიშვნა: „ეს ლეგენდა ერთს რუსულს ჟურნალშია დაბეჭდილი“ (107 r).

24. „ლეგენდა თამარზე (ზემო იმერეთში გაგონილი და ჩაწერილი ქრისტ. ციცკიშვილის მიერ).—თამარ მეფისთანა ლამაზი ქალი დედამიწაზედ არ მოიპოებოდა...“ 108 r.

შენიშვნა: დაიბეჭდა: „კვალი“, 1893 წ. № 37. (108 r).

25. „ზაალი (ხალხური ლეგენდა დასავლეთ საქართველოში თქმული).— რიონის მარცხენა კიდეს ერთი რუ ჩამოჩხრიალებს,
დაბურულს მთებსა ძირს უთხრის, შეჰყვეირის, ზე შეტრიალებს...“ 110 r —113 r.

შენიშვნა: დაიბეჭდა: „ნობათი“, 1884 წ., № 1 (113 r).

26. „ყვავის საყდარი (ლეგენდა).—საგურამოს, ზედა-ზნის მთის ძირში, არაგვის მარცხენა ნაპირზე. გზის პირას არის ერთი ძველი ქვითკირის შენობა, რომელსაც თაღი ჩამოჰქცევია...“ 114 r—115 v.

შენიშვნა: 1. ხელმოწერილია მოსე ჯანაშვილის მიერ (115 r).
2. დაიბეჭდა: „ნობათი“, 1884 წ., №№ X, XI და XII (115 v).

27. „მარინე (ხალხური ლეგენდა დასავლეთ საქართველოში თქმული).— კაშ-კაშ სიცილით ამოჰყო მთის უკან ყური მთვარემა,
და მას სალამი მიუძღვნა ყოველმა ქვეყნის მხარემა...“ 118 r— 120 r.

შენიშვნა: 1 ხელმოწერილია ცაბელის მიერ (120 r).
2. ამონაწერია: „ნობათი“, 1883 წ., (120 r).

28. „თამარ დედოფალი (ხალხში დარჩენილი ლეგენდა).

თამარის მეტი შვილი იმის მშობლებს არა ჰყავდათ...“ 123 ვ—124 ვ.

29. [ალექსანდრე მაკედონელი].—„ალექსანდრე მაკედონელმა მთელი ქვეყანა დაიპყრო: აღმოსავლეთი, დასავლეთი, ჩრდილოეთი და სამხრეთი...“ 124 ვ—126 ვ.

შენიშვნა: ა) №№ 28 და 29 ამონაწერია რომელიღაც ჟურნალ ან გაზეთიდან, 1890 წლის № 119 (126 ვ).

ბ) №№ 28 და 29-ს აქვთ საერთო შენიშვნა: „ეს ლეგენდები ამ სამის წლის წინად საინგილოში ჩვენწერე გ. ჯანაშვილის პირით, ხოლო დღეს ისევე ლეგენდები, ცოტა გადასხვაფერებულად და უფრო-კი ვრცლად დაბეჭდილია ახლად დასტამბულს წიგნში „Сборник матер. для описания местн. и племен Кавказа“. პირველი ლეგენდა ჩაუწერია სამეგრელოს სოფ. ამკოლოში ბ-ნ ნ. ჯანაშიას; ხოლო მეორე ბ-ნ პრიხნის გორის მაზრის სოფელ ქოძისში“ (120 ვ). შენიშვნა მოსე ჯანაშვილს უნდა ეკუთვნოდეს.

30. „ლეგენდა ახტალის შესახებ.—ახტალა მდებარეობს სოფელ გურჯაანს, კახეთში—ცივ-გომბორ-სიღნაღის მთის დაქანებულსა და ჩაღრმაებულ კალთაზედ...“ 127 ვ—128 ვ.

შენიშვნა: ა) მიწერილია: „ეს ლეგენდა გავიგონე სოფელ საგარეჯოს მცხოვრების მობუცის იაკობ გულისაშვილისაგან“ (128 ვ).

ბ) ლეგენდის ჩამწერი მოსე ჯანაშვილი უნდა იყოს. ტექსტი ამონაწერია: „ივერია“, 1891 წ., № 13. (128 ვ).

31. „გორგასლანის ციხე (ლეგენდა).—ვისაც კახეთისაკენ უმოგზაურნია, იმას უეჭველად ეხსომება სოფელი უჯარმა და ისიც, რომ უჯარმის ზემოდ—საცა საკმაო გზა-ტკეცილი მთაზედ ადის და მერე ივრისაკენ ეშვება, იმ უღელტეხილზედ, გზიდან მარჯვნივ არის ძველი დანგრეული და მიტოვებული ციხე-დარბაზი საყდრით, რომელსაც ჰქვიან „ჯვარი-პატიოსანი...“ 129 ვ—132 v.

შენიშვნა: ხელმოწერილია დ. ნახუცრიშვილის მიერ და დაბეჭდილია: „მოგზაური“ 1901 წ., № III (132 v).

32. ა. „ლეგენდები და რჯული დაღესტნის მთიულებისა.—მუსულმანები, თანახმად მათი სარწმუნოებისა, არ შეეხებიან საჭმელად პირუტყვის, ან ფრინველის ხორცს, ოუ ის არის სხვა სარწმუნოების კაცის ხელით, ან თოფით მოკლული...“ 133 ვ—135 ვ.

შენიშვნა: 1. ამონაწერია: „დროება“, 1877 წ., № 189 (135 ვ).

2. ხელმოწერილი ვინმე „მე“-ს მიერ. 135 ვ).

ბ. „ლეგენდა და რჯული დაღესტნელებისა ქაბა და წმიდა წყალი „ზამ-ზამ“.—ეს წყარო არის ქაბაში (მეკაში) და ისე პატივცემულია მუსულმანებისაგან, როგორც წყალი განგასი ინდოელებისაგან...“ 136 ვ—137 ვ.

გ. „მეორეთ მოსვლა.—მეორეთ მოსვლას, ქვეყნიერების დასასრულს, დაღესტნელი მთიულების ლეგენდა მოგვითხრობს ამგვარად: ეს მოხდება როცა ქვეყანაზედ არ დარჩება არც ერთი ისეთი მუსულმანი, რომელ-

საც წმინდის გულით შეეძლოს წარმოთქმა იმათი სარწმუნოების სიმბოლოსი... 137 r—139 r.

დ. „გვირგვინი და უნაგირი ნადირ-შაჰისა. 120—130 წლის წინათ საქართველოს დაეცა სპარსეთის შაჰი ნადირი...“ 139 r—140 r.

ე. „გარდმოცემა შეიხ მანსურზედ. — შეიხ მანსური იყო უსწავლელი კაცი...“ 140 r—142 r.

ვ. „პირველი შეცოდება.—დაღესტნელების ჰაზრით, შეცოდებამდინ ადამ და ევის სხეული დაფარული იყო ქერქით, რომლის დანარჩენს ჩვენ ეხლაც ვხედავთ თითების ბოლოებზე, ფრჩილების მსგავსად...“ 142 r.

ვ. მაჩალახელების ცხვრები.—ყაზი-ხუმუხში არის პატარა სოფელი, მაჩალახი. ამ სოფლის ახლოს მომხდარია შემდეგი შემთხვევა...“ 143 r.

შენიშვნა: ამონაწერია: „დროება“, № 2, 1873 წ.

34. „ლეგენდა ამირანზე.—ქართლში, კახეთში, იმერეთში და ნამეტნავად მთის ხალხებში ისე კაცს ვერ შეხვდებით, რომ ამირანზე რამე ზღაპრისებური ამბები არ იცოდნენ და ხშირად ერთმანეთში არ იგონებდნენ მის სიყოჩაღეს, მის დროს და მის ქვეყნის სიმუდარესა და მრავალს სხვა საშიშარ ამბებსა...“ 144 r—146 r.

შენიშვნა: 1. ხელმოწერილია ზ. მთაწმინდელის [ზ. ჭიჭინაძის] მიერ (146 r).
2. ამონაწერია „დროება“, 1877 წ. № 80. (146 r).

35. „ამირანი (ლეგენდა).—აღსდეკ. გმირთ-გმირო ნუ გძინავს. მტერთა ისმიან ხმანია.—ხალხური.

ბუნებას გადაჰფარვია
შესაზარავი ბნელეთი...“ 147 r—150 r.

შენიშვნა: ტექსტი ხალხური არ უნდა იყოს. ხელმოწერილია მ. გობეჩიას მიერ. ამონაწერია: „მოგზაური“, 1901 წ., №№ VI და VII (150 r).

36. „ლეგენდა მეფე ერეკლეზედ.—მეფე ერეკლეს ხმით ლაპარაკი ძალიან უყვარდა...“ 150 r—150 v.

შენიშვნა: 1. ხელმოწერილია ვარდენ ყიფიანის მიერ.
2. ამონაწერია: „მოგზაური“, 1901 წ., №№ VI და VII (150 v).

37. „ლეგენდა დავით აღმაშენებელზე (ნაამბობი ს. საქარის მცხოვრებ სინო გ-საგან, ჩაწერილი ვიქ. ებანოიძისაგან).—დავით აღმაშენებელი იყო ძალიან მოწყალე და ღვთის მოყვარე...“ 151 r—152 r.

შენიშვნა: ამონაწერია: „აკაკის კრებული“, 1897 წ., № I (152 r).

38. „გაგონილი ამბავი.—ერთის თავადს პირველშივე გაციებით ცოლი დაუსნეულდა და ერთხანს შკილი აღარ ეყოლა, სწუხდა დიდათ და ხმა-რობდა კიდევაც ყოველ ღონეს...“ 153 r—154.

39. [ზეპირგადმოცემანი]. „(ხუციანთ პეტრეს ნაამბობი)—გოგალათ გვარში (ხიზაბავრელია) წინდროებაში ერთი ძალიან ზორბა და გმირი კაცი გამოსულა...“ 155 r.

40. [თქმულება].—„ლეკები როდესაც ეცემოდნენ ხოლმე ხიზაბავრასა, ბალხი დარნებში იხიზნებოდა ყოველივე თავის სარჩოთი, ამიტომაც მტრები ვერაფერს აკლებდნენ...“ 155 ვ.

41. [თქმულება].—„ჯავახეთში მთავრათ იყო აბარელი ბაშ-აღა...“ 156 ვ.

შენიშვნა: ტექსტები № 39, 40, 41 ამონაწერია: „აკაკის კრებული“, 1897 წ., I.

42. „ძველებური მოკითხვის წერილი (შეჭცვლელათ).—ქ. ანთებულ ცეცხლჩი ჩამაგდეი, რაცა შენი დარდი მიშვრება, რა არა—ამათი დარდი. ლამის უღვთოთ სული ამომართვან...“ 157 ვ.

43. „ზღაპრის წილ-მართალი.—თურმე ეშმაკმა თავის შვილი—ურჯულოება—დააქორწილა სიბოროტეზედ...“ 158 ვ.

შენიშვნა: ამონაწერია: „აკაკის კრებული“, 1897 წ., III.

44. „ოსური ლეგენდა.—ქ. კეკავის სამხრეთისაკენ, ოცდათვრამეტის ვერსის სიშორეზედ, მდებარეობს სოფ. ყედგარონი. ყედგარონი, როგორც სხვა სოფლები ბარის ოსეთისა, სახნავ-სათიბით მდიდარი სოფელია და ტყე თითქმის ზედვე აკრავს...“ 159 ვ—161.

45. „ღვთის რისხვა. ოსური ლეგენდა.—შემოზღუდული გარშემო მაღალ თოვლიან მთებით და განშორებული ყველა გარშემო სოფლებიდამ, ოსების სოფელი თიბი ამ რამდენიმე წლის წინად წარმოადგენდა მიყრუებულ პატარა საბატონოს...“ 162 ვ—171 ვ.

შენიშვნა: 1. ხელმოწერილია გიორგი ლიახველის მიერ.
2. ამონაწერია: „დროება“, 1885 წ., № 6, 7, (171 ვ).

46. „ტურა ქაიხოსრო (ისტორიული ლეგენდა).—მეფე ერეკლეს დროს კახეთში ვაჩნაძიანთ გვარში ყოფილა გამოჩენილი და მხნე ვაჟკაცი ქაიხოსრო...“ 171 ვ—172 ვ.

შენიშვნა: 1. მინაწერი: „ხალხური პოეზია (შეკრებილი სოსიკოსაგან)“ 172 ვ.
2. ამონაწერია: „დროება“, 1885 წ., № 53 (172 ვ).

47. „მკურნალი და მთავარანგელოზი (ხალხური ზღაპარი).—იყო ერთი მკურნალი. მისდა საუბედუროთ ბევრი არაფერი იცოდა, ცოტა მუშტარი ჰყავდა და დიაღ ხელმოკლედ სცხოვრობდა, ისე ხელმოკლედ, რომ ხმელა პურიც ბევრჯელ ენატრებოდა...“ 174 ვ—177 ვ.

შენიშვნა: 1. ხელმოწერილია ბაჩანას მიერ. ჩაწერილია 1900 წ. (177ვ).
2. ამონაწერია: „ცნ. ფურც.“ 1901 წ., № 1380. (177 ვ).

48. „აბრსკილ (ამირანი). (აფხაზური ლეგენდა ჩაწერილი ნიკ. ჯანაშიასაგან).—ძველ დროში აფხაზეთში ცხოვრობდა შვენიერი ქალი, სახელოვანი და მდიდარი ოჯახის ასული...“ 178 ვ—181 ვ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: ამონაწერია: „აჯაკის კრებული“, 1898 წ., V (181 ე).

49. „დავით აღმაშენებლის ჯორი (ლეგენდა).—
დავით აღმაშენებელმა ერთად ჩაყარა სამი ეკლესიის ბალავერი: გელათში, მარტვილში და სუჯუნაში...“ 182 ე.

50. „ამირან დარუჯანაშვილი (ქართული ლეგენდა).—სამნი ძმანი იყვნენ: ერთს მათგანს ერქვა სულ-ჯალმახი, მეორეს ბადრი და მესამესაც უსუპ, გვარად დარუჯანაშვილები იყვნენ...“ 183 ე—191 ე.

შენიშვნა: 1. სქოლიოში წერია: „ბრეთში მცხოვრებელის გლეხის ვანო ჩინჩალაძის ნათქვამი“ (183 ე).
2. დაბეჭდილია: „ივერია“ 1887 წ. №№ 145, 146. (191 ე).

51. „მურზაყან შავსევდიანი (მთიული გმირი).—
საზოგადოთ მთებში და განსაკუთრებით თავისუფალ სვანეთში საკეირველი ახოვანი და თვალ-ტანადი ხალხი იცის...“ 192 ე—193 ე.

შენიშვნა: 1. ტექსტში ჩართულია ლექსი მურზაყან შავსევდიანის შესახებ..
„მთვარე ერთია, ერთი—მზე, მურზაყან ერთად ერთია,
დალოცოს წმინდა გიორგიმ, მაღლით სწყალობდეს ღმერთიო...“ 192 ე—193 ე.
2. ამონაწერია: „თეატრი“, 1886 წ., № I.

52. „სვანური ლეგენდები ანუ სვანების ამაოდ რწმუნებანი.—I ქვეყნის შექმნა.—უწინარეს ყოვლისა ქვეყნიერება წყლით იყო მოცული...“ 194 ე—196 ე.

„II. ვარიანტი.—ღმერთმან შექმნა პირველად ცა. ცას აწვიმა ექვსი დღე...“ 196 ე—197 ე.

„III. მზე და მთვარე.—„მზე[ზე] უწინ ქვეყანას სხვა რამ ანათებდა...“ 197 ე—198 ე.

„IV. სეტყვა, ქუხილი, წვიმა და თოვლი.—სეტყვა ბრმა არის, წინამძღოლად მას ეშმაკი ჰყავს მიჩენილი და დროგამოშვებით მოისურვებს ქვეყნად (სეტყვას ბინა ცაზე აქვს) გასეირნებას...“ 198 ე—199 ე.

„V. ყვავილი და წითელა.—ყვავილი და წითელა ძმები არიან. დედა ცოცხალი ჰყავთ და სცხოვრობს ერთს მიუდგომელს და მაღალს კლდის თავზე, ზღვის პირად...“ 199 ე—200 ე.

„VI. თუშები.—თავისუფალ სვანეთში, უშკულის საზოგადოებაში, არის ერთი ადგილი, სოფლის მახლობლად, რომელსაც დღემდე ორი სახელი აქვს...“ 200 ე.

„VII. თამარ დედოფალი.—თამარ დედოფლის მამას ორი შვილი ჰყავდა: თამარი და მისი ძმა...“ 201 ე.

შენიშვნა: ა) ტექსტი № 52 I—VII-ე ხელმოწერილია, „თავისუფალი სვანის“ მიერ.
ბ) ამონაწერია: „ივერია“, №№ 30, 37, 51, 1887 წ.

53. „როსტომ გმირი. (შავლეგების გმირულს პოეზიიდამ).—შავლეგები, როგორც მოგეხსენებათ, პოეტური ხალხია...“ 202 ე.

შენიშვნა: 1. ჩაწერილია ნ. ურბნელის მიერ ს. თიანეთში (206 რ).

2. ამონაწერია: „ივერია", 1887 წ., № 78 (206 რ).

54. „ამირანი. სვანური ლეგენდები.—ერთს უდაბურს ტყეში, რომლის ხის წვეროები ცასა სწვდებოდნენ, ამართული იყო წერილი, მაგრამ ძლიერ მაღალი კლდე..." 207 რ—215 რ.

შენიშვნა: 1. ტექსტში მოყვანილია საინტერესო ლექსი ამირანის ყურშას შესახებ:

„ყურშაო, ჩემო ყურშაო!
ყურშა გამჭარვა (გამიჭრა) გამჭარვა..." (214 რ—215 რ)

2. ტექსტი ხელმოწერილია „თავისუფალი სვანის" მიერ.

3. ამონაწერია. [„ივერია", 1887 წ.] № 212, 213.

4. ლეგენდებს ერთვის ლექსი, „ქვედრული" (გლეხური ლექსი რაჭაში გაგონილი და ჩაწერილი ს. დათეშიძის მიერ).—ქვედრული მოდიდებულა,
თან მოაქეს მთა და ბარია..." (216 რ).

5. ლექსი ამონაწერია: „ივერია", 1887 წ., № 229.

1995

კრებული (ზღაპრები და არაკები). XIX

89 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; ნაწერია ცალ გვერდზე; ფ.ფ. 21, 22, 74—ცარიელია; [XIX ს.].

1. „არაკი ტარტაროზისა ანუ კუდიანების ღამე.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა, იყო ერთი კაცი..." 1 რ—20 ვ.

შენიშვნა: 1. ტექსტს მიწერილი აქვს; „მოხუცის კაცისაგან ნაამბობი 1859-სა წელსა, ერთს ღამეს ვახშმის შემდეგ". 1 რ.

2. ტექსტი ხელმოწერილია თ. ალექსანდრე ვახტანგის ძე ჯ. ორბელიანის მიერ. 20 ვ.

3. ამონაწერია: „ცისკარი", 1860 წ., № 7—12.

2. „ზღაპარი. (შეჩიევლა ცხოვართაგან თვისდამი პატრონისა მწყემსებზედ).—
მართალი უთქვამთ,
და გამოუთქვამსთ
უპატრონო თხას მგელი გაჰხეთქსო..." 23 რ—26 რ.

შენიშვნა: 1. „ზღაპარი" გალეკსილია, არ უნდა იყოს ხალხური.

2. ტექსტი ხელმოწერილია ვინმე ი. ე.-ს მიერ—26 რ.

3. ამონაწერია: „ცისკარი", 1857 წ., № 10.

3. „მუცელა (ზღაპარი).—იყო და აღარ არის. ღმერთმა ნუღარც აჰვენოს ქვეყანას იმისთანა ადამიანი, როგორც ის იყო. ვინა?—მუცელა, მუცელა..." 27 რ—73 რ.

4. „დარდიანი (ჩაწერილი მიხეილ როსტომაშვილისაგან).—ერთი კაცი ქვეყნიერობისთვის დარდობდა..." 75 რ.

5. „სოლომონ ბრძენი. (მისიე).—სოლომონ ბრძენმა ერთი სასახლე ააშენა, რომელიც თვალმარგალიტის იყო..." 76 რ—78 რ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

6. „მკითხავი. (მისივე).—ერთს დედაკაცს ქმარი მოუკვდა და დარჩა ერთი ზარმაცი მაზლი...“ 79 r—80 r.

7. „ამირანი. (მისივე).—ამირანი იყო ღვთის ნათლული და ღონიერი...“ 81 r—84 r.

8. „როსტომი. (მისივე).—როსტომ ფალავანი იყო, მას ვერავინ უძლებდა თავის ჭეყანაში...“ 85 r—86 r.

9. „მკვეხარა. (მისივე).—ერთი კაცი ცოლს თავზე კვერცხს ადებდა, თოფს ესროდა და კვერცხს გადმოაგდებდა ხოლმე ძირს...“ 87 r.

10. „სოვდაგარი (მისივე).—იყო ერთი სოვდაგარი, ფრიად მდიდარი...“ 88 r—89 r.

შენიშვნა: ტექსტები №№ 4—10 ჩაწერილი მიხეილ როსტომაშვილის მიერ და დაბეჭდილია. (იხ. აკაკის კრებული, 1893 წ., IX).

1996

კრებული ზღაპრებისა. 1900—1902

86 ფ.; 17,5×11,5; ქაღალდი; უყდო; მხედრული; შემკრები—აფრასიონ მერკვილაძე; 1900—1902 წ.

1. „ღმერთო, ბედი მომეცი და სანახველაზე დამსვიო.—იყო ერთი ბერი კაცი, ცოლი არ ჰყვადა და ყოველდღე ღმერთს ეხვეწებოდა: ღმერთო ერთი შვილი მომეციო...“ 2 r—4 v.

2. „პატარა ეშმაკმა დიდი ეშმაკი აცინაო. (ვარიანტი).—იმან ნიჩაბს დააგლო ხელი, ამან ძროხა გამოუშვა და ასე შეინაცვლეს ხელობა...“ 5 r—7 r.

3. „სამი ძმა კაცი (ბარამ მერკვილაძის სიტყვით ჩაწერილი).—იყო და არა იყო რა იყო სამი ძმა კაცი, ერთი კოკორის მეტი არა ჰქონდათ რა...“ 7 r—8 r.

4. „სამ ღამეს მიმყაროულეთო.—იყო ერთი ხემწიფე, სამი ვაჟიშვილი ყავდა. ორი ჭკვიანი და ერთი სულელი...“ 9 r—20 r.

5. „გადამხდა გადასავალი, აწი უარესს მოველი.—იყო ერთი სოვდაგარი, მიდის ერთხელ სავაჭროდ. გზაზედ კაცის თავი ნახა...“ 20 v—24 v.

6. „თვალდათხრილი ხელმწიფე. (მეხბოე ბიჭი, როგ ხელმწიფედ დაჯდა).—იყო ერთი მდიდარი სოვდაგარი, უთვალავი ქონება ქონდა...“ 25 r—34 r.

7. „ალიბეგი და გიორგი.—იყო ერთი ხემწიფე, ყავდა ერთი მზეთუნახავი. მზეთუნახავის გადიამ ერთი ვაშლი ნახა...“ 34 v—50 r.

8. „ხვითისავარი.—იყო ერთი ხელმწიფე, დიდი მდიდარი, შემძლე, ღონიერი, მარა შვილი არ ყავდა...“ 50 r—72 v.

9. „უდარდელი კაცი უნდა ვნახოვო“—ხელმწიფემ სთქვა.—აღმოსავლეთის ხემწიფე იყო ერთი, დიდი შეძლებული, დიდი მდიდარი...“ 72 r—78 r.

10. „მღვდელმა ქრისტეს რო მოატყუა, მას აქეთ დაწყევლილია.—ქრისტე რომ სოფელ-სოფელ დადიოდა და ავადმყოფებს ამკურნალებდა, ერთხელ შეხვდა გზაზე ერთ მღვდელს, შეუმახანაგდა...“ 79 r—80 r.

11. „იმასაც გამოუვლის რამეო“.—ერთი ხემწიფე იყო. ბაღი აქვს თურმე კარგი...“ 80 v—82 r.

12. „მამის ანდერძი...—ერთი ხემწიფე იყო. ერთი ქალიშვილის მეტი არაფერი გააჩდა...“ 83 r—85 v.

შენიშვნა: 1. ზღაპრებს წინ უძღვის საძიებელი. 1 v.

2. ზღაპრები შეკრებილია აფრასიონ მერკვილაძის მიერ.

1997 ა

კრებული ხალხური ზღაპრებისა (ქიზიყი). XX

29 ფ.; 35×22; ქაღალდი; აუკინძავი; მხედრული; [XX ს.]: ქიზიყი. ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „სიბრძნე სოლომონისა.—აღებ-მიცემის ხალხი, რომელსაც გამდიდრება და ცხოვრების შეძენა უნდა, ბევრს შრომობს: ერთი ქალაქიდან მიდის მეორე ქალაქში, ერთი სახელმწიფოდან მეორე სახელმწიფოში და ასე შოულობს სიმდიდრეს...“ 1 r—4 r.

2. „ხელმწიფის ცოლი ქალ-ბაყაყი.—ერთ სოფელში, სოლომონ ბრძენის დროს, სცხოვრობდა ერთი მეტად საწყალი და დავრდომილი კაცი, რომელსაც სახელათ ეძახდნენ ფასოს...“ 5 r—16 r.

3. „იადონისა და ბულბულის ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი ხელმწიფე, ჰყვანდა იმ ხელმწიფეს სამი ვაჟი...“ 17 r—26 r.

4. „ხელმწიფის შვილი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი მეფე, ჰყავდა ერთი ვაჟი. სიკვდილის დღე რომ მოუახლოვდა, დაიბარა თავისი შვილი და შემდეგი დარიგება მისცა...“ 27 r—29 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტები დაბეჭდილია. მათ დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

ა) ტექსტი № 1—„ზღაპარი ქიზიყში გაგონილი და ჩაწერილი მღვდ. ნიკოლოზ მაღალდაძისაგან“. (1 r). [„აკაკის კრებული“, 1898, VI].

ბ) ტექსტი № 2—„ზღაპარი ქიზიყში გაგონილი და ჩაწერილი მღვდ. ნ. მაღალდაძისაგან“. (5 r) „აკაკის კრებული“, 1898 წ. V(16 r).

გ) ტექსტი № 3.—„თ. რაზიკაშვილის გაგონილი ს. ვეჯინში“ (17 r). „ჯეჯილი“ № V, 1891 წელი. (26 r).

დ) ტექსტი № 4—„ხალხური ზღაპარი“ (27 r) „მ. ნასიძისა. „ნობათი“ 1884 წ. №№ X, XI, XII“ (29 v).

2. ტექსტები ზოგან წითელი მელნით არის რედაქტირებული.

1997 ბ

კრებული ხალხური ზღაპრებისა (ჯავახეთი). XX

11 ფ.; 35×22; ქაღალდი; აუკინძავი; მხედრული; [XX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „ეშმაკი და ქალი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი კაცი. ის თუალით და ტანით ბუნებას მდიდრათ დაეჯილდოვებინა, მაგრამ ის იყო მეტათ ღარიბი და იძულებული გახდა მეღორეობისთვის მოეკიდა ხელი და ამითი ეცხოვრა...“ 1 რ—4 რ.

2. „ომალ-ხან ჩოფანი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი განთქმული მონადირე. ეს მონადირე დადიოდა ყოველდღე სანადიროდ და დღეში თითო ირემს ჰკლავდა...“ 5 რ—11 რ.

შენიშვნა: 1. ტექსტები დაბეჭდილია.

2. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

№ 1—„ზღაპარი ჩაწერილი ჯავახეთში, სოფ. ქილდაში გიგო შატბერაშვილისაგან“ (1 რ). „აკაკის კრებული“, 1898 წ., № 8 (4 რ).

№ 2—„ზღაპარი, გაგონილი და ჩაწერილი ჯავახეთში, სოფ. კოთელიაში, ვასილ კოპტონაშვილის მიერ“ (5 რ). „ივერია“, № 76/1882 (5 რ).

1997 გ

ფასკუნჯი (ზღაპარი). XIX—XX

12 ფ.; 35×22; ქაღალდი; აუკინძავი; მხედრული; დუშეთი, ს. გალავანი [XIX—XX ს.].

1. „ფაშკუნჯი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი მგალობელი, ღმერთი ჩვენი მწყალობელი. იყო ერთი ხელმწიფე. ამ ხელმწიფეს ჰყვანდა სამი ვაჟი და სამი ქალი...“ 1 რ—12 რ.

შენიშვნა: მიწერილია „ხალხური არაკი, გაგონილი დუშეთის მახრის სოფ. გალავანში მარინე გოცირიძისაგან და ჩაწერილი „ქართველი ოსებშის მიერ“. (1 რ). ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 131—133.

1997 დ

ტარიელის და ლერწამ-დარეჯანის ამბავი. XX

6 ფ.; 21×13; ქაღალდი; აუკინძავი; მხედრული; [XX ს.]; შემკრები—ნიკოლოზ გაბრიელის ძე ასათიანი; მთქმელი მახა მოშენათ ქალი, ინჯათ რძალი; ქ. ახალციხე.

„ტარიელი და ლერწამ დარეჯანი იყვნენ ერთად შეზრდილნი. ლერწამ დარეჯნის მამამ ტარიელი გაგზანა სამტრო ალაგს. ლერწამ-დარეჯანი გაათხოვა. მისცა ხვარასან მეფის შვილს. ტარიელი რომ მობრუნდა, თავისი საყვარელი დახვდა გათხოვილი. მაშინ ტარიელმა უთხრა ლერწამ-დარეჯანს:

შენი ტყუილი თათბირი

შეიქმნა დაკარგულები...“ 1 რ—6 ვ.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „ნაამბობი ქართველი ებრაელის მაზა მოშენათ ქალის, ინჯათ რძლის, და ჩაწერილი სიტყვა-სიტყვით ნიკოლოზ გაბრიელის ძის ასათიანისაგან ქალ. ახალციხეში“ (1 ს).

2. ტექსტში პროზა და ლექსი ერთმანეთს ენაცვლება.

1997 ე

კრებული [ზღაპრები, ლეგენდები, საოჯახო ცნობები]. XX

19 ფ.; 35×22; ქაღალდი; აჟანჟალი; ნაკლული; მიედრული; [XX ს.]; შემკრები ვინმე მესხი კონსტანტინე გვარამაძე (2 ს); ახალციხე.

1. „დიდია ქრისტეს სასწაული.—იყო და არა იყო რა ღვთის უკეთისი რა იქნებოდა, იყო ერთი ფრანგი ყვინჩი, რომელიც სულ იმას გაიძახოდა ხშირად, ადგომაში, დაწდომაში, საქმეში და სხ.: (დიდება) დიდია ქრისტეს სასწაულიო...“ 1 ს.

2. „კაკაბი და მელა.—მელამ კაკაბი დაიჭირა და ჰამას უპირებდა...“ 2 ს.

3. „გველის ალმასი.—ღამე ბნელში ერთმა მოჯამაგირემ სერის ფერდობში რაცხა მანათობელი დაინახა, რომელიც, ხან ალმა ადიოდა ხან დაღმა ჩამოდიოდა...“ 2 ს.

4. „მონადირე.—ერთ დიდ თოვლიანს ზამთარში ერთი ხიზაბავრელი მონადირე წასულიყო მელაზე სანადიროთ...“ 3 ს.

5. „ფრინველების და ოთხფეხების ენის სწავლება.—იყო ერთი მეწისქვილე, ცხრა წლის განმალავობაში რა ახი (მინდი) იყო, ნახევარი ცოლშვილში მიჰქონდა და ნახევარს კი წყალში ჰყრიდა...“ 3 ს—3 ვ.

6. „ფიჩხულის მოხარშვა.—მარცხენა გვერდს გაუხვრეტენ დანით და ნაღველს გამოართმევენ თევზსა...“ 4 ს.

7. „ოჩხე-ოჩხის თევზი.—ფიჩხულს იჭერენ ყინულის ტეხით და ოჩხით...“ 4 ს.

8. „ყინულის ტეხა.—როდესაც წყალს, მდინარეს, გაჰყინავს, მაშინ ყოველი თევზი თავის ბუდიდან გამოდის და ყინულ ქვეშ იბუდებს...“ 4 ს.

9. „ოგაი სულთან მაჰმუდისა.—სულთან მაჰმუდი თავდილად მიადგა ზამთარში ერთს ფეიქარს დუქანში, რომ სამოსელს ქსოვდა...“ 5 ს.

10. „მოთმინება კარგი საქონელია.—იყო ერთი კაცი და ჰყავდა ერთად ერთი შვილი. თუ ამას არ ვასწავლეთ არ ვარგაო, თქვა ამ კაცმან და ადგა და წაიყვანა ერთ გამოჩენილ ოსტატთან და მიაბარა მას...“ 6 ს—7 ვ.

11. „მზეთუნახავის სამაგიერო.—იყო მდიდარი კაცი, ამას ერთი მზეთუნახავი ქალი ჰყავდა, რომელიც კაცს არ ეჩვენებოდა და არ გამოდიოდა კარში...“ 8 ს—9 ვ.

12. „ზღაპარი. ობოლი გოგო.—იყო და არა იყო რა, ღმერთზე უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი ობოლი გოგო, რომელსაც დედა არ ჰყავდა და მის ნაცვლათ იმისთანა დედინაცვალი ჰყავდა, რომ ალლა ამანათ, ერთი ღთის პირისაგან გადავარდნილი ვინმე იყო...“ 10 ს—11 ვ.

13. „ყველა კაცს თავის ბედის ვარსკვლავი თან დასდევსო. იყო ცოლქმარნი, ამათ ორი შვილი ჰყავდათ. ცოლი მეტად ლამაზი ქალი იყო...“ 12 r—13 r.

14. „მზეთუნახავის ოსტატობა.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ცოლქმარი ფრიად დიდებული და შეძლებული...“ 14 r—15 v.

15. [ზღაპარი] „ბაყბაყ მდევი.—... თუ მზითა არაა ჯერ პურიო. მიართვეს უშველებელი დიდი ჭურებით და დორებით ღვინო, რომელსაც ეცა დასალევათ ის, რომელიც ზღვას ეუბნებოდა გადაყლაპვასო. მიიღვა მთელი ჭურჭლების ღვინო და არაფრათ მოეცხო, მოეწყურა, მასვითო, იძახდა კიდევ...“ 16 r—19 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:
№ 1—„ნაამბობი ანნა ახარ...ს ახალციხეში“ (1 r).
№ 2—„ტატურათ სტ ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვ. ს. ხიზაბავრაში“ (2 r).
№ 3—„ხუც.[იანთ] პ.[აპას] ნაამბობი და ჩაწ. მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (2 r).
№ 9—„ვინმე მესხის ზეპირსიტყვაობის ანდაზების კრებულიდან გადმოწერილი“ (5 r).
№ 10, 13—„თამრო გვარამაძე-მაისურაძის ნაამბობი ახალციხეში“ (6 r).
№ 11, 14—„ანნა გვარამაძის ნაამბობი ქ. ახალციხეში“ (8 r).
№ 12—„ვარიანტი. ნინო ფალიაშვილის, ახალციხე“ (10 r).
2. ტექსტი № 15 თავნაკლულია.

1997 ვ

კრებული ხალხური ზღაპრებისა. XIX—XX

26 ფ.; 35×22; ქაღალდი: ოყინძავი; ნაკლული; მხედრული; [XIX—XX ს.]; ქართული; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „რიხი-რიხის ხელმწიფე.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ღარიბი მეწისქვილე. იმის ბედობაზედ არა მოიძებნებოდა რა, ყოვლად ღარიბი და საწყალი იყო, მხოლოდ იცოდა მეწისქვილობა და იმითი ირჩენდა დღიურათ თავს...“ 1 r—3 r.

2. „მარგალიტა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უყეთესი რა იქნებოდა, ერთ დროს იყვნენ ერთი ღარიბი ცოლ-ქმარნი. იმათ ბედზედ არა მოიპოვებოდა რა...“.

წყდება: „...თურმე ხელმწიფის შვილს იმ ღამეს მარგალიტა ძალიან მოწონებოდა...“ 4 r—5 r.

3. „ჭინჭრაქა.—ერთს ქვეყანაში სცხოვრობდნენ სამნი ძმანი. უფროსს ერქვა როსტომ, შუათანას არჯევან, და უმცროსს ალექსა, რომლის მეტი სახელი იყო ჭინჭრაქა...“ 6 r—13 r.

4. „მედაირე.—იყო ერთი მედაირე, თუმცა თავისი ხელობა კარგადა ჰქონდა შესწავლილი, მაგრამ რადგანაც არავინ იცნობდა, ვერსად მიდიოდა...“ 14 r—16 r.

5. „ამირანი და ამბრი.—ერთი გმირი იყო, სახელად ამბრი ერქვა, მეტად ღონიერი რამ იყო, მისი ქება ცაცდის იყო ასული...“ 17 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

6. „ყაჩაღი ივანე ქვრივიშვილი.—ერთი ყაჩაღი იყო, ივანე ქვრივიშვილს ეძახდნენ, იმის დედას იმის მეტი არავინა ჰყავდა...“ 18 r.

შენიშვნა: ტექსტში ჩართულია ლექსი:
„დედამ შესტირა დუშეთსა:
ლეგავ, რად გამატიალე...“ (18 r).

7. „ბატონი და ყმა, მის ყმა.—ბატონი თავის ყმა ურიით მიდიოდნენ გზასა, გზაზე წყალი დახვდათ ვასაველი. ხიდი არსად იყო...“ 19 r.

8. „ვეზირის მამა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთ ქალაქში ერთი ხელმწიფე. ერთ დღეს იმან გასცა ბრძანება, რომ ამაღამ სანთელი არავინ აანთოსო...“ 20 r—23 r.

9. „იღბლის სასწორი.—ერთი გლეხი კაცი იყო, რომელსაც ერთი ვაჟიშვილი ჰყავდა. მოიწდომა მამამ შვილის დაქორწილება...“

წყდება: „...ის კაცი იტყოდა ხოლმე: მართალია, უმსგავსი ცოლი შეხვედა, მაგრამ სულ ოქროს ქოჩრიანი ბავშვები მოგვეცაო და დოვლათმა ჩვენსა დაიბუდაო...“ 23 r—26 r.

შენიშვნა: ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:
№№ 1, 2—„ზღაპარი ქართლში ჩაწერილი ვანო ლალიაშვილისაგან“ (1 r). [აკაკის კრებული, 1898, № VIII, IX].
№ 3—„ხალხური ზღაპარი, გაგონილი სოფელ კარალეთში მაგდანა საფრისაგან და ჩაწერილი ვ. ბიბილაშვილის მიერ“ (6 r). [ივერია] 1890 წ. № 14.
№ 4—„ზღაპარი“ გორში ჩაწერილი მერაბიშვილისაგან“ (14 r). „აკაკის კრებული“ 1898 წ., № 12.
№№ 5, 6, 7—„ს. ქემერტში გაგონილი მ. ჯუჯუნიაშვილისაგან“ (17 r). „აკაკის კრებული“ 1899 წ. № 1.
№ 8—„ზღაპარი ს. ქურთაში გაგონილი ე. ბასიშვილისაგან ჩაწერილი ა. მაჩაბლისაგან“ 20 r. [აკაკის კრებული, 1898 წ., № XII].
№ 9—„ზღაპარი წარმოდგენილი თ. ალ. მაჩაბლის მიერ, აკაკის თვიური კრებული, № XI“ (24 r).

1997 ზ

კრებული ხალხური ზღაპრებისა. XIX

34 ფ.; 35×22; ქაღალდი; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „საწყალი კაცის ამბავი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი საწყალი კაცი, დადიოდა გზებზე და იძახოდა: ჭკუა მაქვს და სარჩო არაო...“ 1 r—4 v.

2. „ამბავი ქალისა და ვაჟისა.—იყო ერთი კაცი, დიაღ მდიდარი და მოხელე დიდის ქალაქისა...“ 5 r—17 r.

3. „ზღაპარი აღმოსავლეთის და დასავლეთის ხელმწიფისა.—დასავლეთის ხელმწიფემ გაუგზავნა კაცი აღმოსავლეთის ხელმწიფეს და შეუთვალა...“ 18 r—19 r.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

4. „ზღაპარი.—იყო ერთი ხელმწიფე, ჰყავდა სამი ვაჟი-შვილი, დაიბარა და უთხრა: მე სიბერე მახლავსო, ჩემი მემკვიდრეობა ახლავე მინდა გაგინაწილოთო...“ 20 ր—24 ր.

5. „ზღაპარი სამკვერცხას ქალისა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ჩიტი მგალობელი,
ღმერთი ჩვენი მწყალობელი,
იყო ერთი ხელმწიფე; იმას ერთი ვაჟი ჰყავდა...“ 25 ր—34 ր.

შენიშვნა: ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

№ 1—„გაგონილი სოფელ ქიწნისში, გორის მაზრაში“ (1 ր), „ჯეჯილი“, № VI, 1890 წლ. (4 ს).

№ 2—„ქართლში გაგონილი ნატალ. ამირაჯიბისაგან“ (3 ր), „ჯეჯილი“, № V, 1890 წელი. (17 ր).

№ 3—„გაგონილი ქართლში ჩაწერილი თ. რაზიკაშვილისა“ (118 ր). „ჯეჯილი“, № I, 1891 წ. (19 ր).

№ 4—„წარმოდგ. კნ. ნ. ამირაჯიბისაგან“ (20 ր), „ჯეჯილი“, № VI, 1893 წ.

№ 5—„სოფ. გელთუბანში ჩაწერილი თ. რაზიკაშვილის მიერ“ (25 ր) „ჯეჯილი“ № IV, 1893 წ. (34 ր).

1997 ტ

ზღაპარი. XIX

2 ფ.: 22×17; ქაღალდი; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; შემკრები ი. დ. [იოსებ დავითაშვილი] (1 ր); ს. ურბნისი (3 ր).

„აგერ მოდის ბერი კაცი, უკან მოსდევს შავი ძაღლი, ვინც ჩემს უკან ხმა ამოიღოს—უქნეკი და გველვეშაპი.—იყო და არა იყო რა, იყო ორი ძმა...“ 1 ր—3 ր.

შენიშვნა: 1. „ტექსტს აქვს მიწერილი: „ბატონო რედაქტ., იქნება დასაბეჭდათ გამოდგეს“ (1 ր).

2. შემკრების შენიშვნა: „ამას იტყვიან ხოლმე რომ გლეხები ყველა გაჩუმდნენ და ხმა არავინ ამოიღოს ზღაპრის თქმის დროს, ი. დ.“ [იოსებ დავითაშვილი] (1 ր).

3. ტექსტს ერთვის შემკრების ახსნა-განმარტება: „ეს ზღაპარი ანუ ლეგენდა მიამბო ურბნისელმა გლეხმა სტეფანე ბარამაშვილმა 1877 წელს.

ამასთან საქონლის ჰერის გამო მჭონდა ლაპარაკი; უნდა დამარხოთ მკვდარი საქონელი და სხვები აღარ მოგიკვდებიან მეთქი და იმან ამის პასუხად ეს ლეგენდა მითხრა: რა იცი, შე ვიროო, ყველა ღვთის ნებაო. ამ ლეგენდას ეხლა ჩემის საკუთარის სიტყვებითა ვსწერ, მხოლოდ შინაარსია ამ გლეხის ნათქვამი“. (3 ր).

1997 თ

ზღაპარი. 1891

3 ფ.; 21×13; ქაღალდი; აუკინძავი; მხედრული; 1891 წ.; შემკრები მარია ანგლიკოვსკი; ქუთაისი.

„იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, შაშვი იყო მგალობელი, ღმერთი ჩვენი მწყალობელი. იყო ერთი ბერი კაცი და ქალი, რომ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლებთაც ჰყავდათ სამი შვილი—ორი ვაჟი და ერთი ქალი..." 1 r—3 v.

შენიშვნა: მიწერილია: „ეს ზღაპარი არის გაგონილი ქუთაისს. გაგონილი და დაწერილი მარია ანგლიკოვსკისაგან" (3 v).

მინაწერი: „5 თებერვალს, 1891, სტაცია ვაზიანი. Адрес: Въ Вазіяни, тифлисской губерніи, Начальнику почтового отделения" (3 v).

1997 ი

ქრებული ზღაპრებისა. XIX

17 ფ.; 35×22; ქაღალდი; აუკინძავი; მბეჭდური; [XIX ს.]; ქუთაისი.

1. [ნაცარქექია] „იყო ერთი ნაცარქექია, მუდამ ნაცარს ქექამდა, სხვა არც გარეთ გამოდიოდა. მობეზრდათ ამებს მისი რჩენა..." 1 r—2 r.

2. [ორი ქურდის ზღაპარი] „იყო ერთი ქურდი დიდი. ყვანდა ცოლი მეტათ ლამაზი. ერთხელ უთხრა თავის ცოლს:—დედაკაცო, დღეს საგზალი მომიმზადე, უნდა შორს წავიდე საქურდაოთ..." 2 r—2 v.

3. „იყო ერთი უშვილო კაცი. მუდამ ღმერთს ევედრებოდა: ღმერთო, ერთი შვილის ღირსი გამხადეო..." 3 r—5 r.

4. „იყო და არა იყო, იყო ერთი ღარიბი გლეხი, რომელსაც ერთი ძროხის მეტი არა გააჩნდა. ესე გლეხმა ერთხელ უთხრა თავის ცოლს: დედაკაცო, მოდი ჩვენი ძროხა გავასუქოთ და ეგების კაი ფასად გავყიდოთ და იმა ფულით ჩვენთვის ტანისამოსი ვიყიდოთ..." 6 r—6 v.

5. „იყო და არა იყო, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა იყო ერთი სოდაგარი, მრავლის ქონების მქონებელი. ამასთანავე იყო ძალიან ძუნწი..." 7 r.

6. „იყო ერთი სოდაგარი, მრავლის ქონების პატრონი იყო. ერთხელ ეს სოდაგარი სავაჭროთ იყო წასული იყო (!) და დიდძალი საქონელი აკიდა აქლემებს და შინისაკენ წამოვიდა..." 7 r—7 v.

7. „იყვნენ ცოლქმარნი უშვილონი. ერთხელ ქალმა წისქვილში საფქვავი წაიღო და იმ დროს წისქვილში უცებ მუცელი ასტკივდა ეყოლა მუნვე ვაჟიშვილი და სახელათ წისქვილა დაარქვეს..." 8 r—10 r.

8. „იყო კაცი ვინმე მდიდარი. ყვანდა ცოლი ლამაზი, ხოლო უშვილო. ქალსა ამას ყვანდა ერთი საყვარელი, ესე ცოლქმარნი იქერდნენ მოჟამაგირეებსა ამ პირობით, უკეთუ იგი მოჟამაგირე ქალბატონს თათრულს ასწავლიდა—თავისი ქონება უნდი იმისთვის შუა გაეყო და თუ ვერ ასწავლიდა—ჯამაგირზე ხელაღებული უნდა ყოფილიყო..." 10 v.

9. „იყო ერთი დედაკაცი, ყვანდა ცხრა ვაჟი. ცხრავეს ცოლები ყვანდათ. ეს ცხრა ძმა რომ სამუშაოთ წავიდოდნენ, ცოლები ძალიან ბეზრდებოდენ მარტოობით..." 10 r—11 v.

10. „იყო ერთი მგელი. იცხოვრა დიდი ხანი, მერმე იფიქრა ეს: შე ოხერო ჩემო თავო, რაც თავი გაგიცნია, მას აქეთ მრავალი ცოდო გადეგს კისერზე..." 12 r.

11. „იყო ერთი ხელმწიფე, ყვანდა ცხრა ვაჟიშვილი, სიბერის დროს ერთი ქალიც მეცა. რა ქალი წამოიზარდა მთლათ ხელმწიფეს რაც ცხვარი ყვანდა სულ შეჭამა. მერმე საქონელს მიყო ხელი...“ 12 r—12 v.

12. „იყო ცხრა დევი, ყვანდათ ათი უღელი ხარკამბეჩი. ამ ათ უღელ ხარკამბეჩით ხვეს ერთი წელიწადი მუდამ დღე, მეორე წელიწადს დათესეს, მესამე წელიწადს როცა სამკალი შეიქნა, თქვეს დევებმა: მოდი უყარავლოთ თორემ გაგვიფუჭებს ვინმე...“ 13 r—14 v.

13. „იყო ერთი კაცი, მას ყვანდა ორი შვილი, ერთი გიჟი, მეორე ჭკვიანი ხოლოთ გიჟი ძალიან ღონიერი იყო, ჭკვიანი კი უღონო...“ 15 r—15 v.

14. „იყო ერთი საწყალი კაცი, მისი სახელი კობალა. ეს კობალა ემსახურებოდა იმავ ქალაქში მეფეს, ორი წელიწადი რო ემსახურა, მუახსენა მეფეს: მეფეო, გთხოვთ დამითხოვოთ, მეყოფა ამტენი გარეთ ყოფნა...“ 16 r—17 r.

15. „იყო ერთი კაცი, ყვანდა ლამაზი ცოლი, კაცი რომ სამუშაოთ წავიდოდა, ცოლს საყვარელი მოყვადა. ეს ქალი ქმრისათვის განძრახ პურს გაატანდა, თავის საყვარელს კი ქათამს დაუკლადა...“ 17 r—17 v.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერის ყველა ზღაპარი ნაწერია ერთი და იმავე ხელით. თითოეულის ბოლოს დედნის ხელით ჩაწერილია: „გიკაშვილი“ (2 r, 5 r და სხვ). ეს გიკაშვილი შემკრებია, თუ მთქმელი, არ სჩანს.

2. საცავ ფურცელზე ს. გორგაძის ხელით აწერია „ქუთაისი“.

1997 ია

კრებული ზღაპრებ-სა. XIX—XX

23 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდრო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; ფშავი; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „რ ო ს ტ ო მ ი.—როსტომს კბილი სტკიოდა, მიწა მიწად არ ეჩვენებოდა და ცა—ცადა, მაავლებდა ხელს კოკლს დევს და ხან აქეთ უკრავდა თავს და ხან იქით...“ 1 r—8 r.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „ხალხური ზღაპარი, გაგონილი და ჩაწერილი თ. რაზ-ს მიერ“ (1 r). ამონაწერია, [ივერია], 1839 წელს, № 82, (8 r).

2. შემკრების შენიშვნა: „თავი ამ ზღაპრისა ვერ ვიპოვნე“ (1 r).

3. ტექსტში პრობა და ლექსი ერთმანეთს ენაცვლება.

2. [ტ ა რ ი ე ლ ი ა ნ ი].—„ტარიელმა დევთ უბანზედ გაიარა დევების ნახნავებზედ; დევებმა დაინახეს და შარი აუტეხეს—მაგ ნახნავებზე ნუ მისდიხარ, ნუ აფუშებო, მაგრამ ტარიელმა ყური არ უგდო. ერთმა გუთნის დედამ არ დაიშალა, შაება ტარიელსა; ტარიელმა წიხლი დასცა დევს და თოფივით გატყვრა დევი...“ 9 r—14 r.

შენიშვნა: ამონაწერია: „ივერია“, 1888 წ., № 231.

3. „საიქიოს ამბავი.—ახალი ცხენი ვიყიდე,
ახლად ამდგარი ჯანზედა...

კაცმა რო სიტყვა ამოსთქვას,
უნდა რამ იყოს წარზედა.

იყო და არა იყო-რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო შაში მგალობელი, ღმერთი ჩვენი მწყალობელი,...იყო ერთი მდიდარი კაცი, როდესაც კვდებოდა, დაუძახა თავის სამს ვაჟს და უთხრა: შვილებო, ეს არის ვკვდები, მე კარგს სხვას აღარას მოველი, თკვენ კი ჯერ ახალგაზრდები ხართ და ბედსაც შეესწრობით...“ 15 r—23 r.

შენიშვნა: 1. ამონაწერია: „ივერია“, 1888 წ., № 182.

1. მიწერილია: „იოსებ ყამაშვილის ნაამბობი ს. ჩარგალში და ჩაწერილი თ. რ-ლის მიერ“ (1 r).

1997 იბ

დ. მაჩხანელი—გაგლეხებული კნიაგნა [ზღაპრის ყაიდაზე დაწერილი მოთხრობა]. XIX

4 ფ.; 35,5×11; ქაღალდი; უყდო; რეეული; მხედრული; [XIX ს.].

„გაგლეხებული კნიაგნა.—(დასაჯერებელი ზღაპარი). (ვუძღვნი ა. ს. ხახანაშვილს), I.—იყო ერთი ჯეილი გლეხი ღმო, უღელი ხარის აჩაჩითა ჰხნავდა, სთესავდა და იმით აცხოვრებდა თავის დაქვრივებულ დედას და პატარა და-ძმებს...“ 1 r—4 v.

1997 იგ

ხალხური ზღაპრები (კრებული). XIX

113 ფ.; 35×22; ქაღალდი (სხვადასხვა ზომის); უყდო; აუკინძავი; მხედრული სხვადასხვა ხელი; [XIX ს.] (55 r): კახეთი; 4 v, 23 v, 30 v, 50 v, 55 v, 74 v, 75, 76, 83 v, 84 r, 85 v, 91 r, 94 v, 100 v—დაუწერელია.

1. „ზღაპარი ხემწიფეზედ.—იყო ერთი ხელმწიფე, ჰყვანდა სამი შვილი, ორი ჭკვიანი და ერთიც სულელი. ამ ხელმწიფეს კარზედ ერთი ოქროს ხე უდგა. ღამ-ღამე ვიღაცა ჰპარავდა...“ 1 r—2 v.

2. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ახალგარდა ყმაწვილი კაცი და იმ კაცსა ქეიფი ძალიან უყვარდა. ერთხელ ეს ყმაწვილი კაცი დაუდგა ერთ კაცსა მოჯამაგირეთ...“ 3 r—4 r.

3. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, ვიღა იქნებოდა, იყო ერთი ხელმწიფე. იმას ჰყვანდა სამი ქალი. იმან გასწია ერთი კამპანია, დაუძახა სუყველანი, ვინც თავის სახემწიფოში ცხოვრობდა: მდიდარსა, ღარიბსა და საწყალსა...“ 5 r—8 v.

4. „არაკი.—იყო და არა იყო რა. იყო ერთი კაცი და დედაკაცი, ეს კაცი და დედაკაცი იყვნენ უშვილონი, ხოლო დიდი სარჩოს და საბადებელის პატრონნი იყვნენ...“ 9 r—12 v.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

5. „ზღაპარი გლეხი კაცისა.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი გლეხი კაცი, იმას ყვანდა ერთი ცოლი. ეს კაცი იგეთი ღარიბი იყო, რომ ერთ კოდი ფეტვის მეტი არა ებადა რა...“ 13 r—15 r.

6. „ზღაპარი.—„იყო და არა იყო, იყვნენ სამნი ძმანი. ისინი ძალიან ბედოვლათები იყვნე[ნ], არაფერი არა ჰქონდათ. ძმებმა სთქვეს, წამოდით სხვა ქვეყანაში წავიდეთო, ან მოჯამაგირეთ დავდგეთო...“ 17 r—18 v.

7. „ერთ ქალაქში ცხოვრობდა ერთი ქვრივი დედაკაცი და იმას ჰყვანდა ექვსი ვაჟიშვილი. ის დედაკაცი პურს აცხობდა, მოჰქონდა პური და აშენდა, ხოლმე, და იმის ყმაწვილები ისე ცუდათ იყვნენ დარყვნილები, რომ არაფერს საქმეს არ აკეთებდნენ, ეყარნენ ისე და პურსა სჭამდნენ...“ 19 r—21 r.

8. „იყო და არა იყო რა, იყო ერთ პურძვირა და პურიაფა. ამათა ჰქონდათ თითო გუდა პური. წავიდნენ გზასა. პურძვირამ უთხრა პურიაფას: ჯერ შენი პური შეეჭამოთო და მერმე ჩემი პური ვჭამოთო...“ 21 v—23 r.

9. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი მეცნიერი ვაჟი. იყო ძალიან ნასწავლი და იფიქრა, რომ მე წავალ ხელმწიფის ქვეყანაშიო. ადგა და წავიდა. მივიდა ხემწიფესთან და უთხრა, რომ მე ისეთი ნასწავლი ვარო, რომ შამიძლიან ვიცნო ცხენი, თვალი და კაცი...“ 24 r—26 r.

10. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი დიდებული ხელმწიფე. იმასა ჰყვანდა ორი შვილი და ცოლი. ერთხელ ხელმწიფეს მოევლინა ანგელოზი და უთხრა, რომაო შენ ძალიან სიღარიბე გაწერიაო ღვთისაგანაო და ახლა გირჩევნია თუ სიბერის დროსაო...“ 26 v—30 r.

11. „იყო და არა იყო რა, იყო ერთი კაცი და დედაკაცი, იმათ ყვანდათ ერთი ვაჟიშვილ[ი]. როცა დედ-მამა დაეხოცა, ის მუშაობდა ყანის მკაში და ძალიანაც ღონიერი იყო...“ 31 r—34 v.

12. „იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ხემწიფე, ჰყვანდა იმას ბევრი ვეზირები. ერთი ვეზირი ჰყვანდა ახალგაზდა, ის ღამე შინ მიდიოდა, რომ გათენდებოდა, წავიდოდა ხემწიფესთან და თავის სახლს აწუწილ გაუშებდა ხოლმე...“ 35 r—41 r.

13. „ზღაპარი მეწისქვილისა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა იყო ერთი მეწისქვილე, ჰყვანდა იმას ბევრი ქათმები. ამ ქათმებს შემეჭვია მელა და სულ უჭამდა...“ 42 r—43 r.

14. [ზღაპარი] „ოქროს კუბოსი.—იყო ერთი კაცი, იმას ჰყვანდა ცოლი და ერთი ქალი. ცოლს ძალიან ეჯავრებოდა თავის ქალი და ფიქრობდა რომ მოეგონებინა რამე...“ 44 r—46 r.

15. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო, იყო ერთი ხემწიფე, იმას ჰყვანდა სამი ვაჟი და სამი ქალი. მამამ უთხრა: ეხლა მე ვკვდები და ვინც გინდა მოვიდეს შენი დის სათხოვნელათ ყველას მიეცეო, გინდა თორმეტ თავიანი მდევიო...“ 47 r—50 r.

16. „იყო და არა იყო რა, იყვნენ ორი მეზობელი. ერთსა ქალი ყვანდა, მეორეს ვაჟი. ვაჟიანი მდიდრები იყვნე[ნ], ქალიან[ი] ღარიბები...“ 51 v—54 v.

17. „იყო და არა იყო რა ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი ხე-მწყოფე და იმას მოუკვდა ცოლი და დარჩა ერთი ქალი, იმის მეტი ქვეყანაზედ არავინ ებადა და ძალიანაც უყვარდა...“ 56 r—64 r.

18. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა იყო ერთი დიდებული ხემწიფე, და იმასა ჰყვანდა ერთი მზეთუნახავი ქალი და ძალიანაც უყვარდა...“ 64 v—70 v.

19. „ზღაპარი.—იყო ერთი დიდებული ხემწიფე და ჰყვანდა ცხრა ვაჟიშვილი. იმისი ცოლი ორსულათ იყო და როცა მოუვიდა დრო დაწოლისა, ცხრა ძმამ უთხრეს მოსამსახურეებს: ჩვენ წავალთ სანადიროთ ცხრანივე და თუ დედა ჩვენს ქალი გაუჩნდეს—ოქროს ჯარა გამოდგით და თუ კიდევ ვაჟი—შავი ბაირაღები გამოფინეთ...“ 71 r—74 r.

20. „ზღაპარი ღარიბი ცოლქმრისა.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყვნენ ცოლქმარნი. ამათა ჰქონდათ ერთი დღის მიწა და ერთი პატარა ვაჟიშვილი. თითონ ბებრები იყვნენ და ვერა ცხოვრობდნენ...“ 77 r—78 v.

21. „იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყვნენ ქმარი და ცოლი. ამ ცრლსა ქმარი ეჯავრებოდა და სხვა ჰყვანდა შაყვარებული, როცა ქმარს გაისტუმრებდა სხვაგანა, მაშინვე გაიქცეოდა საყვარელთა[ნ] და იმასთან დროს ატარებდა...“ 79 r—80 v.

22. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყვნენ ცოლქმარნი. იყვნენ ძან ღარიბნი. ამათა ჰყვანდა ერთი შვილი. ამ ცოლქმარმა სთქვეს: მოდი სადმე მივაბაროთო ან სკოლაში, ან ხელობაში...“ 81 r—81 v.

23. „იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი მგელი, ამ მგელს ხორცი მოუნდა...“ 81 v.

24. „ზღაპარი მეწისქვილეზედ.—იყო და არა იყო [იყო რა, იყო ერთი მეწისქვილე, იმას წისქვილის ახლო ედგა სამი ვაზი, ეს ვაზები ყოველ წელიწადს თითო მტევანს იბამდა. ერთხელ ეს მელიამ შეამჩნია...“ 82 r—82 v.

25. „სიმონა.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ბებერი სიმონა. დღეანი ჰქონდა მჭედლისა. მუშაობა რო მოსწყინდა, სთქვა:—მოდი წავალ სალმეობაღგა და წავიდა...“ 84 v—85 r.

26. „იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ხემწიფე, იმას შვილი არ უჩნდებოდა. სოფელში წავიდა ეს ხემწიფე, რომ შვილის გაჩენისა წამალი ესწავლებინათ...“ 86 r—88 v.

27. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, ხვთის უკეთესი რაღა იქნებოდა, იყო ერთი ხემწიფე. იმათ, შვილი არ უჩნდებოდათ. როცა დაბერდნენ, მაშინ გაუჩნდა ერთი შვილი და დედაც მაშინვე მოკვდა...“ 89 r—90 v.

28. „ზღაპარი ერთ ქოსაზედ და კაცზედ.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი კაცი. იმას ყვანდა ერთი შვილი, ამ შვილ გაატანა მინდორში ხარი საძოვრათ. ერთი ქოსა დახვდა და უთხრა: მაგ თხას როგორ აძლევო?...“ 91 v—92 v.

29. „ერთ ქალაქში ცხოვრობდა ერთი ხემწიფე, იმას ჰყვანდა ერთი ქალი და ვაჟი. ერთხელ სხვა სახემწიფოდან მოუვიდა კაცი ხემწიფეს, რომ ვიომთთო...“ 93 r—94 r.

30. „ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ცოლქმარი. იმას ჰყვანდა სამი ქალი, იმ კაცს მოუკვდა ცოლი და მემრე მეორე ცოლი შაირთო. იმ მეორე ცოლს ის გერები ძალიან სძულდა...“ 95 r—96 r.

31. „სამნი ძმანი.—იყო და არა იყო რა, იყვნენ სამნი ძმანი. უფროსი შუალა და უმცროსი. წაიდნენ ესენი და ერთ მჭედელს შვილდისრები გაკეთებინეს...“ 97 r—100 r.

32. „ზღაპარი. ცხრა ძმა დეევების გასათხოვარი და.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი უშვილო ხემწიფე, იმათ ახლო იდგა ერთი ღარიბი გლეხი კაცი, რომელიც იყო ხელობით ხარაზი...“ 101 r—104 r.

33. „ასლანის ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, ხეთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ერთი მონადირე. მასა ჰყვანდა სამი შვილი. უმცროს შვილს ერქვა ასლანი...“ 105 r—106 v.

34. „არვიციაჲს ზღაპარი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ხემწიფე. იმ ხემწიფეს ჰყვანდა სამი ვაჟი, ხემწიფე ავათ გახდა, დაიბარა თავის შვილები და უთხრა:—შვილებო, ვიცი მე მოვკვდებიო და როცა დამასაფლავებთ, სამი ღამე თითო-თითო ღამე მიყარაულეთო...“ 107 r—107 v.

35. „დარალოჯის ზღაპარი.—სცხოვრობდნენ ცოლქმარნი, ისინი დაბერდნენ და შვილი არა ჰყავდათ. ეს კაცი ავათ გახდა და იმის ცოლი ორსულათ იყო...“ 108 r—108 v.

შენიშვნა: 1. ტექსტებს დართულ აქვს შემდეგი ცნობები:

№ 1—„სანდრო ჩერქეზაშვილი. იერის ხეობა. 1889 წ.“ (2 v).

№ 2, 31—„Сапаров Георг“ (4 r) (100 r).

№ 3, 29, 30—„ალქასანდრე სიმონოვი“ (8 v) (94 r).

№ 4—„1889-სა წელსა, თებერვლის 11-სა დღესა, თქმული ვასილ სტეფანოვიჩისაგან სტეფანოვისაგან“ (12 v).

№ 5—„ვანო ხატიევი. ქ. თელავი“ (16 r).

№№ 6, 15, 24—„ვანო სოღრუევი. ქ. თელავი“. (18 v) 82 v.

№№ 7, 8—„ესიტაშვილი ბესარიონ. 1889 წ. ვარდისუბანი. თელავის მაზრაში“. (23 r).

№ № 9, 10—„არშაკ ოსეფოვი. ეს ზღაპარი მიანბეს ქ. თელავში 1889 წ.“ (30 r).

№ 11—„ივანე ყიასოვი. ქ. თელავი 1889 წ.“ (34 r).

№ 12, 26—„ყაზარა ხითაროვი. ქ თელავი. 1889 წ.“ (41 r) 88 v.

№ 13—„ეს ზღაპარი გავიგონე თელავში. დავწერე ნიკო ბოძიმოვმა. თელავი. 1889 წ.“ (43 r).

№ 14—„შვადგინა დავით ბეგლაროვმა. 25 февраля 1889 года“ (46 r).

№№ 16, 28—„ნაპოლეონ, სუქიასოვი. ქ. თელავი“ (54 v, 92 v).

№№ 17, 18, 19—„ზღაპრები და წერილები ანასტასია შიუკოვის ასულისაგან. ქ. თელავში 1889 წ.“ (55 r).

№№ 20, 21, 22, 23—„დაწერილი ლადიმერ გიორგევიჩ ჩიჩუასი. სოფ. შალაური, თელავის მაზრისა, 1889 წ., გაგონილი ბიძისაგან“ (80 v, 81 v).

№ 25—„გიგოლა მიკირტუმოვი“. ქ. თელავი 1889 წ.

№ 27—„გიორგი ჩითაშვილი“ ქ. თელავი 1889 წ.

№ 32—„დასწერა დათიკო შიუკოვმა, 1889 წ. ქ. თელავი“ (104 v).

№№ 33, 35—„სოლომონ კაციელაშვილი. თიანეთი. 1889 წ.“ (106 v).
№ 34—„გრიგოლ გეურქოვი, 1889 წ. თელავი“ (107 v).
2. ტექსტები ალაგ-ალაგ ნასწორებია. ყოველ ტექსტს აწერია „თელავი“.

1997 იდ

სიზმარა (ზღაპარი). XIX

6 ფ. 35×22; ქაღალდი; უცდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; შემკრები—დ. მთაწმიწველი; სიღნაღის მაზრა, სოფ. ჯიპითი.

„იყო ერთი ყმაწვილი, მას ჰყავდა ერთი დედინაცვალი. დედინაცვალმა გასაშრობათ პური გაჭმინა და გერი გვერდით მიუსვა...“ 1 r—6 r.

შენიშვნა: ამონაწერია: „აკაკის კრებული“, 1898 წ., № 6.

1997 იე

სალხური ზეპირსიტყვიერების ნიმუშების კრებული. XIX—XX

102 ფ.; 35×22; ქაღალდი; აუკინძავი; ნაკლული; უცდო; მხედრული; [XIX—XX ს.[. შემკრები—კონსტანტინე გვარამაძე (ვინმე მესხი); მესხეთი; ფ.ფ. 3 v, 9 v, 13 v, 15 v, 30 v, 37 v, 43 v, 53 v, 57 v, 58 v, 59 v, 60 v, 61 v, 62 v, 63 v, 64 v, 68 v, 69 v, 70 v, 71 v, 72 v, 73—79 v, 80, 89, 90 v, 100 v—დაუწერელია.

1. [ტარიელიანი] „ზღაპარი. გმირი ტარიელი.—ტარიელს ორი ბიძაშვილები ჰყავდა, ფრიდონ და ავთანდილ, რომელნიც ძალიან უყვარდა და ამიტომაც ერთათაც ცხოვრობდნენ...“ 1 r—3 r.

2. [ბეჟანიანი] „ზღაპარი. გმირი ბეჟანი.—იყვნენ გმირნი ბიძაშვილები გია და ღვია; ესენი დიდი ძალღონის მქონენი იყვნენ, ისეთი რომ ცა და მიწას აზარზალებდნენ...“ 4 r—6 r.

3. „ზღაპარი. ოქროსქოჩრიანი და-ძმა.—ერთ ქვეყანაში ერთი მესამთხევლე იყო. წავიდოდა ცხრა თევზს დაიჭერდა ხოლმე, სულზე თითო სახლში შეინახვდა და დანარჩენს გაყიდდა ხოლმე...“ 7 r—9 r.

4. „ზღაპარი. დობილი და ძმობილი.—იყო ერთი ეპისკოპოზი, ამას ერთი მნათე ჰყავდა; ერთ ბედნიერ დღეს ცისკრის ზარი რომ დარეკა მნათემ, მოიხედა, გვერდით დაინახა ძუძუმწოვარი ქორფა ვაჟი...“ 10 r—11 v.

5. „ზღაპარი. ხელმწიფე და მისი შვილები.—იყო ერთი ხელმწიფე, ამას სამი ვაჟიშვილი ჰყავდა, უთხრა ამათ, შვილო, სამივეს ერთათ გიზამ ქორწილსაო და მისცა სამი ეშლი...“ 12 r—13 r.

6. „ზღაპარი. მონადირეს შვილი მონადირე და უჩინმაჩინის ხელმწიფის ქალი.—იყო ერთი მონადირე, რომელიც საუცხოვოდ ნადირობდა ირემს, შველსა და სხვ. იქნა მოკვდა ეს და დარჩა ერთი ვაჟი...“ 14 r—15 r.

7. „ზღაპარი. ოთხფთოვანი ცხენი და ხელმწიფის შვილები.—ერთ ქალაქში ხელმწიფე იჯდა; ამას სამი ვაჟი ჰყავდა, ვაჟებმა სთხო-

ვეს მამას იზანი (ნება) მიეცა ერთს მაღალს მთაზე სანადიროთ წასულიყვნენ... 16 r—17 r.

8. „ზღაპარი. ძმათა ხელმწიფის ვაშქუნქურ [?] (ბიძაშვილები).—ორმა ხელმწიფემ შეჰფიცეს ერთმანერთს, რომელნიც უშვილონი იყვნენ ორივენი, როგორც გვეყოლოს მე ქალი და შენ ვაჟი, ერმანეთს მივცეთო..." 18 r—18 v.

9. „ზღაპარი. ღარიბი კაცი.—იყო ერთი ღარიბი კაცი, ამან ცოლი შეირთო და წავიდა ბეზირგანთან რომ ცოტაოდე ტანისამოსისთვის ფარჩა მიეყიდნა ნისიათა, ხვალ არა ზეგ მოგეცემო..." 19 r—19 v.

10. „ზღაპარი. დოვლათი დავკარგე.—იყო ორი ძმა კაცი. დიდი ძმა გლეხობდა, პატარა კი სახლსა მართავდა. ამათ ორივეს ჰყავდათ ცოლი..." 20 r—20 v.

11. „ოქროს შანდამი.—იყო და არა იყო რა, ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო ორი ძმაკაცი. როდესაც გაიყარნენ ესენი, ერთი მათგანი ძალიან გაღარიბდა..." 21 r—21 v.

12. „ზღაპარი. გრძნეული ყუთი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი დავრიში. ამას ერთი ქითაბი ჰქონდა, რაშიაც ამოიკითხა, რომ ამობრალი იხდოეთის ხელმწიფეს სამი შვილი ჰყავს და პატარას იღბალზე ერთს დარახანაში, საცა სხვა სახელმწიფოში, ხაზინა ინახებაო..." 22 r—22 v.

13. „ზღაპარი. ჭარამი.—ჭარამი ერთი მშვენიერი აშუღი იყო, რომელსაც ზომაზე გარე ერთი სომხების ტერტერას ქალიშვილი ასული უყვარდა..." 23 r—23 v.

შენიშვნა: ტექსტი წარმოადგენს თქმულებას, შიგ ჩართულია:
„საყვარელო, შენს ლოდინში
მომმოკვდა დღე სიცოცხლის..." (23 v).

14. „ზღაპარი. მოღალატენი და უღალატონი.—იყო ერთი სახელგანთქმული მდიდარი კაცი; ამას თუმცა ცოლი ჰყავდა, მაგრამ შვილისა არა გააჩნდა რა..." 24 r.

15. „ზღაპარი. ღარიბი გლეხი ანუ სიკეთისთვინ სიავე.—იყო ერთი ღარიბი მწყემსი, რომელიც ათს წელიწადს საქონელს აძოვებდა და ხელს კი ვერას ხედავდა რა..." 24 v.

16. „ზღაპარი. მოჯამაგირე.—ერთი მოჯამაგირე ბატონს სამს წელიწადს ემსახურა და როდესაც სახლში მიდიოდა, ბატონმა უთხრა:—ჯამაგირი მოგცე გირჩევნია თუ რამ ჭკუა გასწავლო შენს ნამსახურშიო?..." 24 v.

17. „ზღაპარი. შაჰგარალი. (ხელმწიფის ქალიშვილი).—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი კაცი, იმას სამი ვაჟი ჰყავდა და ერთი ქალიშვილი. ამ ქალიშვილის სათხოვნელად ერთი ლამაზი მდევი მოვიდა..." 25 r.

18. „ზღაპარი. ოცი ძმანი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ხელმწიფე, ამას ოცი ვაჟი, ოცნივ ნასწავლი (ჰყავდა)..."

წყდება „... დანარჩენს შემდეგ ყოველიფერს გეტყვი. იმას მერმე რაც ქნა ნუ გეშინაო..." 25 v.

19. „ზღაპარი. ძმანნი მეცნიერნი.—იყო ერთი ფრიად შეძლებული და დიდებული ფილოსოფოსი, რომელსაც სამი ვაჟიშვილი ჰყავდა, სამთავენი ზღილნი, ნასწაელნი და მეცნიერნი...“ 26 r—26 v.

20. „სამი ცოდვა.—სამი მონადირე სანადიროთ წავიდნენ ტყეში, სადაც გაუწვიმდათ ძალიან. იმათ დაინახეს იქ ერთი წამომხობილი კლდე და თავი იმაში შეაფარეს...“ 27 r—27 v.

21. „ზღაპარი. ქურთი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი მგალობელი, ღმერთი იყოს მწყალობელი.—იყო ერთი ქურთი, რომელსაც აუარებელი ცხვარი ჰყავდა და თვითონვე აძოვებდა ხოლმე...“ 28 r—28 v.

22. „ზღაპარი. ნაცარქექია.—იყო და არა იყო, იყო ერთი ნაცარქექია, სულ ნაცარში იჯდა და ნაცარს ქექავდა... 29 r—30 r.

23. „ზღაპარი. ქოსა.—იყო ერთი ქოსა. ქოსას საქმე არა გააჩნდა რა, თუ არ ხუმრობა, მასხარობა, ამით აცინებდა დიდ ფაშებსა და ვეზირებსა...“ 31 r—31 v.

24. „ქურდები.—ბიძა-ძმისწული დიდი ქურდები იყვნენ. ესენი მიეჩვიენ ერთ ხაზინას, მაღლა ფანჯრიდან ჩადიოდენ და რაც ეზიდებოდათ მოჰქონდათ ფული ყოველთვის და მოჰქონდათ თავეთ ბინაზე...“ 32 r.

25. „სიკეთისათვის სიავე.—ერთმა კაცმა ერთი გველი სიკვდილისაგან გადაარჩინა...“ 32 r.

26. „ზღაპარი. კლავებმოჭრილი ქალი.—ერთხელ ერთი ხელმწიფიშვილი, როდესაც თავის ბაღში გამოსულიყო ერთს ძლიერ ქარიშხალში, დაინახა ხის ფოთოლთა გროვაში ერთი მზეთუნახავი ქალი ეგდო, რომელსაც კლავები დაჭრილი ჰქონდა ვინცლა ავი კაცისა გამო და ქარს წამოეღო შორიდგან...“ 33 r—33 v.

27. „აღმოსავლეთის ხელმწიფე.—იყო ერთი აღმოსავლეთის ხელმწიფე; რამდენს ცოლსაც შეირთავდა, იმდენს ყველას თავს სჭრიდა და კლავდა თავის ცოლებსა...“ 34 r—35 v.

28. [ზღაპარი] „ღარიბი ყმაწვილის გამდიდრება.—ერთ სასწავლებელში ორი ყმაწვილი სწავლობდნენ მდიდრის და ღარიბის შვილები, რომლებიც დაძმობილიყვნენ და სულ ერთთავად არ ეყრებოდნენ ერთმანეთს სასწავლებელში...“ 36 r—37 v.

29. „[ლეგენდა] ღმერთთან მივალ, იქნების სიმდიდრე მომცეს.—იყო ერთი ღარიბისა და მდიდრის შვილები, რომლენიც ერთად სწავლობდნენ სკოლაში. მდიდრის შვილმა სადილათ დაიპატიჟა თავისი ღარიბი ამხანაგი...“ 38 r—38 v.

30. „ჩემი დოვლათი თვითონ მომიტანს ფულებსა, ანუ დოვლათი დავკარგე. ვარიანტი.—იყო ერთი მდიდარი კაცი. ამას ერთი ბედოვლათი შვილი ჰყავდა. როდესაც მამა მოუკვდა ამ ბედოვლათ შვილსა, ბევრი აუარებელი ქონება დაუტია მამამა...“ 39 r—39 v.

31. „ბაყბაყდევი. ზღაპარი.—იყო ერთი ხელმწიფე, ამას შვილი არა ჰყავდა, რადგან უშვილო იყო...“ 40 r—41 v.

32. [ზღაპარი] „ქოსა. ვარიანტი.—იყო ერთი მდიდარი და ბასწლგანთქმული კაცი ვაჭარი, რომელიც ყველოვდა სახლისთვის მოსამსახურეებს იმ პირობით, რომ თუ ეს ვაჭარი სამჯერ გააკვირვებდა აყვანილ მოსამსახურეს, მაშინ არაფერს მისცემდა გასამრჯელოს და ან პირიქით ერთი მტკაველი ტყავი უნდა აეძრო ზურგიდან...“ 42 r—43 v.

33. [ზღაპარი] „მოხერხებული კაცი.—ერთხელ ერთ ხელმწიფის პატარა შვილი თავის პატარა ამხანაგებთან კოჭს თამაშობდა...“ 44 r—44 v.

34. „ყადის ოსტატური ქცევა.—ერთხელ ერთმა ხელმწიფემ წიგნში ამოიკითხა, რომელიც ყადიმ წაუკითხა: მაღალი, წითური, თვალჭრელი და წვერგრძელი ადამიანი დიდი ბრიყვი იქნებაო...“ 45 r—45 v.

35. „ჩემი ბედი ამბობს, ცუდბოლოს გაიწორებო. ვარიანტი—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ხელმწიფე. ამას ერთი ქალიშვილი ჰყავდა, მეტათ ლამაზი. თორმეტი წლის რა გახდა, ფრჩხილზე დახედა ამ ქალიშვილმა, თუ რა ბედის ვიქნებიო... 46 r—46 v.

36. „გრძნეული ვაშლი.—იყო ერთი მგალობელი, ღმერთი თქვენი მწყალობელი. ერთ ხელმწიფეს ჰყავდა ერთი ვაჟი. ძალიან ჰკვიანი, დედ-მამის მორჩილი და ღვთის მოყვარული...“ 47 r—49 r.

37. „სიკეთე ხშირათ სიავით იზღობა, ანუ გამარჯვებული მოღალატე ძმებზე. ვარიანტი ბაყბაყ მდევისა.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი შეძლებული ხელმწიფე, რომელსაც სამი ვაჟი ჰყავდა. ამ ხელმწიფემ გააკეთა ერთი იმისთანა ხიდი, რო მისი ხაზინა იმას მოანდომა...“ 50 r—51 v.

38. „ბაყაყცოლი.—იყო სამი ძმა. ესენი ერთი მეორეზე დასანიშნათ მიესწრენ და სთხოვეს მამას, რო დაენიშნა ყველანი...“ 52 r—53 r.

39. „ნაცარქექია. ვარიანტი.—იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ნაცარქექია. იჯდა სულ ნაცარში და ნაცარს ქექავდა. კაცო, ადე ერთი გადი, გაიხედე კარში და საქმე რამე გააკეთე, აღარ მოგწყინდა ამ ნაცარში აგდიხარ და ქექავ...“ 54 r—57 r.

40. [ზღაპარი] „ექვსი და და-ძმები, ხელმწიფის შვილები.—ერთი სამხრეთის ხელმწიფე იყო. ამას ექვსი შვილი ჰყავდა, სამი ქალი და სამი ვაჟი...“ 58 r.

41. [ზღაპარი] „წყლის ქალების სამი და.—იყო ერთი ხელმწიფის შვილი, რომელსაც იმნაირი სენი შეეჩვია, რომ დღე კვდებოდა, ღამე ცოცხლდებოდა. ხელმწიფე გადაყვა იმის წამლობასა და არ იქნა და არა...“ 59 r—60 r.

42. [ზღაპარი] „ხელმწიფის უნცროსი რძალი.—იყო ერთი ხელმწიფე; ჰყავდა სამი ვაჟიშვილი და ცხოვრობდა ბედნიერათ. ხოლო უბედნიერესი იქნებოდა იმისთვის, რო თავის სიცოცხლეში სამთავ შვილებს დაასახლებდა და სამივ რძლებს ნახავდა...“ 61 r—66 r.

43. [ზღაპარი] „ხელმწიფის მეორე ცოლი და მისი შვილები.—ერთ მეფეს ოთხი ვაჟი ჰყავდა; ამას ერთი ცოლი მოუკვდა და მეორე შეირთო. დედინაცვალი შვილებზე არ გამეცოდა კაი...“ 67 r.

44. „და-ძმანი.—იყო ცოლქმარი. ქმარი მეტათ კუჭიანი იყო, ცოლი კი მომთმენი. ცოლს ქრმისა ერიდებოდა და როცა ყანიდგან შევიდოდა, დეიწყებდა ერთ უბედურებას საჭმელიზე...“ 68 r—69 r.

45. „ვის ერგება?—იყო ერთი ხელმწიფე; ჰყავდა ერთი ქალიშვილი, რომლის მთხოვნელი სამი ღირსეული კაცი ჰყვანდა...“ 70 r

46. „მოლოცვა.—გოგუცი, დილა მშვიდობის მომილოცავს ყველიერი...“ 70 r.

47. „ტყუანა.—იყო ერთი კაცი, რომელმანცა ბადით ბრუელი ჩიტები დეიჭირა და გარედამ კი ამგვენს ჩხიკვი მოუმბა...“ 71 r—72 r.

48. „მესამე ქვეყანა. ვარიანტი (უსანათ ქვეყანა).—იყო და არა იყო, იყო ერთი ხელმწიფე, ამ ხელმწიფეს ჰყავდა სამი ვაჟი. ერთი უნეროსი, მეორე შვათანა და მესამე უნეროსი. ამათ ჰქონდათ ერთი ვაშლი, რომელიც დღე ისხმოდა და ღამე მწიფდებოდა... 73 r—76 r.

შენიშვნა: ტექსტს წინ უძღვის საწყისი ლექსები:
1. კავკას[ია] და აფარდი
სტამბოლი და გეთდი... (73 r)
2. „ერთი ორიბია მქონდა
სამი ოთხი ბროწეული“ (73 r)
3. „ბრე იქით და ბრე აქეთ,
შენ იქით და მე აქეთ...“ (73 r)
4. „ჩიტი იყო შგალობელი,
ღმერთი თქვენი მწყალობელი... (73 r).

49. „გლახაკანა ჩოფანო ძმა.—იყო სამი ძმაკაცი. ორი მეტათ კაი იყვენ და ცოლებიცა ჰყავდათ, ბესამე კი გლახა ჩოფანო იყო... 77 r—79 r.

50. „ქოროღლი. ზღაპარი. [თქმულება].—ქოროღლი ერთი გავარდნილი ყაჩაღების თავი იყო, რომელიც შვიდას სამოცდა ჩვიდმეტი (777) ყაჩაღის უფროსად ითვლებოდა...“ 81 r—83 v.

შენიშვნა: ტექსტში ჩართულია რვა ლექსი თურქულ ენაზე.

51. „ენა უშნო-უშნოობით დაიძაბუნება.—ერთხელ ერთმა ხელმწიფემ სატყეოში ჩაიხედა და ორი ტყვე დაინახა გასაყიდათ. ერთი ახალგაზრდა შვენიერი ყმაწვილი კაცი იყო და მეორე ეზოობსავით [ეზოებიჲ] უშნო ვინმე იყო ...“ 84 r—85 r.

52. [არაკი] „განა სიკეთისთვის სიავე ვის უქნიაჲ?“ [მელას, გველისა და უმადური კაცის ამბავი] 86 r.

53. [არაკი] „მოღალატე ცოლი“ 86 r.

54. [არაკი] „მოლას სანაძლეო“ 86 r—87 r.

55. [არაკი. მოლა და მეჭურჭლის ვირები] 87 r.

56. [არაკი] „მოლა ნასრედინის მადლობა“ 87 r.

56ა. „მოლას ბებიობის გაწევა“ 87 v.

57. [ლეგენდა] „დავით წინასწარმეტყველი.—დავით წინასწარმეტყველს ოცდაჩვიდმეტი ცოლი ჰყავდა. ამან თვალი დააჭირა ერთ ურიის ცოლზე, რომელიც მეტათ შვენიერი ქალი იყო...“ 88 r.

შენიშვნა: ტექსტს ერთვის ლექსი: „დავითმა ჯველგა გაშალა,
უცხოთ რამან დაზახა...“ (88 r).

58, 59, 60.—[სასულიერო ლექსები] 88 v—89 v.

61. [ისტორიული ლექსი] „დავითი და კონსტანტინე“.—90“ r.

62. [ზღაპარი] „მოხუცი პატარძალი.—იყო სამი ძმაკაცი: ხარაზი, ფეიქარი და გლეხი. ხარაზი ქვრივი იყო, დანარჩენებს კი ჰყავდათ ცოლები...“ 90 r.

63—67 „მოსწრებული სიტყვები და ანეგდოტები“ 91 r—91 v.

68. [ლეგენდა] „მაჰმადის შობა.—იყო ერთი მეჯღანე სომეხი გასპარა. ამან ერთხელ თათრების მეჯლისს უთხრა: მოახლოებულია დრო თათრების ფეხ-ამბორის დაბადებისაო...“ 92 r.

69. [ლეგენდა] „მაჰმადის წამება, როგორც წმიდისა.—სარგის ბუხარელი მეფე იყო. ამ მეფემ მაჰმადს დედა ცოლათ სთხოვა, რომელიც მეტათ შვენიერი იყო...“ 92 r—92 v.

70. [ლეგენდა] „მაჰმადის სასწაული და ღორის ხორცის ჭამის აკრძალვა მაჰმადისათვის.—მაჰმადის მორწმუნე ხალხი თუმცა თაყვანს სცემდა მაჰმადს, მარა ცოტა ეშვი შეუდიოდათ მის სიწმინდავეზე და ესაყვედურებოდენ...“ 92 v.

71. „ფალავანი ქალის ფეხის საცხის ძალა.—იყო ერთი გამოჩენილი მძლავრი ფალავანი; ამას ესტუმრა უცხო გამოჩენილი ფალავანი, რომელიც აჯობებდა მასპინძელს...“ 93 r.

72. „მარიამ დედა.—ველიჯაანთ გკარში კარგი მოჰიდავე კაცი ყოფილა...“ 93 r.

73. „ეცადე შენს ცოლს შენი გულის პასუხი არ უთხრა.—იყო ერთი კაცი. ამან ტყეში ხელმწიფის ხაზინა იპოვნა...“ 94 r.

74. „სამართალი.—იყო ერთი ხელმწიფე, ამან შეირთო ერთი ხელმწიფისავე ქალი ცოლად...“ 94 r—94 v.

75. „მოღალატე ცოლიანი მზეთუნახავი ვაჟები.—იყო ერთი მდიდარი კაცი. ამას ჰყავდა ერთი ლამაზი მზეთუნახავი ვაჟი...“ 94 v—95 r.

76. „ყველა ქალი არ ღალატობს თავის ქმარს.—იყო ერთი უცოლო მდიდარი კაცი, უნდოდა შეერთო ცოლი, მარა ვერ გეებედა გამოუცდელად...“ 95 v.

77. [არაკი] „გამოცდილებს დაენდევი უფრო.—იყო ერთი კაცი. ამას მოხუცი მამა ჰყავდა, და რომ კვდებოდა, მოიხმო თავისი შვილი და უთხრა...“ 96 r.

78. „იგავები ანდაზებზე. (მკურნალებს ვაძაგებთ და სიკვდილამდის მკურნალობით კი ვცხოვრობთ).—მკურნალის ერთი ერთხელი თავის მეგობრის ერთის სახლში შესვლისავე სალამს მისცემს თუ არა...“ 97 r—98 r.

79. „ორნი ფითაგორი ფილოსოფოსნი. (ნამდვილი მეგობრობასავით დიდი რამ არ შეიძლება იყოს).—სირაკუზის ქალაქში ორნი ფითაგორის ფილოსოფოსნი იყვნენ. ერთს ერქვა დამნი და მეორეს პითა...“ 98 r.

80. „დიდი სასწაული. ვარიანტი. ლეგენდა.—იყო სამი ძმანი, ორნი დაინიშნენ და ერთი ჯერ არ დანიშნეს, ვერ დაარჩენ ქალსო...“ 99 r—100 r.

81—90—[მაირები] 101 r.

91—99.—„ანეგდოტები“. 101 r—102 v.

შენიშვნა: ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები მთქმელებისა და შეკრების ადგილის შესახებ:

№ 1, 2,1—„ბერნაღდეთ სოლომონასაგან ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (1 r).

№ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 51, 62—„ტატურათ სტეფანეს ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (7 r,10 r და სხვა).

№ 10, 12, 20, 81—99—„ივანე მანანაძის ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (20 r).

№ 11, 17, 39 „ველიჯანთ ბასილასაგან ნაამბობი და ჩაწ. მესხის კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (21 r, 25 r, 54 r).

№ 14, 19 „ჭანიან კოკოსაგან ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამიძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (24 r, 26 r).

№ 21 „ადოთ სარქისოსაგან ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (28 r).

№ 27 „ნაამბობი დათო ტეფოსი და ჩაწერილი მესხის კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (34 r).

№ 28 „ნაამბობი პაპლე ჭანიშვილისაგან და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამიძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (36 r).

№ 29—„რაფიელ ჭანიშვილის ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (38 r).

№ 31—„შემაზათ ივანეს ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ვარგავში“ (40 r).

№ 32—„ანტონ ფარლაშოვის ნაამბობი და ჩაწერილი კ. გვარამაძისაგან“ (42 r).

№ 36—„გრ. გალუსტოვის“ (47 r).

№ 37—„დამნე ფალიაშვილის ნაამბობი ჭუთაისს. (50 r).

№ 38—„სოფიო ბალათ ქალის ყაზაიშვილის“ (52 r).

№ 41—„ნათელა მაისურაძის ნამბობი ბათუმში“ (59 r).

№ 42—„ნ. დემურელის ნაამბობი“ (61 r).

№ 41, 49—„ონათო კიკვაძის“ (67 r, 77 r).

№ 44—„მუჯირისა (68 r).

№ 45—„ნაამბობი კოწია კალანდარაშვილისა“ (70 r).

№ 47—„ქრისტინე“ (71 r).

№ 48—„გერასიმესი“ (73 r).

№ 50—„ნაამბობი იაკობა ველიჯანთი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში (81 r).

№ 57, 58, 59, 61—„ნენე შუშაბერიძეს ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ვარგავში“ (88 r).

№ 60—„ბერნადეთ ივანესაგან ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (89 r).

№ 63—67—„შამუკან ზაქარას ნაამბობი და ჩაწერილი მესხის კ. გვარამაძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (91 r).

№ 71, 72—„ხუცინანთ პეტრეს ნაამბობი და ჩაწ. მესხი კ. გვარამიძისაგან ს. ხიზაბავრაში“ (93 r).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1998 ა

ჩვენი ხალხის ზნეჩვეულებანი. XIX

14 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შემკრები—მღვდელი ზაქარია გულისაშვილი; შეკრების ადგილი—თრიალეთის მხარე (2 ც); [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე; ფ.ფ. 13, 14 ცარიელია.

„ყოველ ხალხს, ანუ ერსა აქვს არა ერთი და ორი რამ სასიქადულო, სანუგეშო, რომელსაც ის შესწყობია, შეჰხორცმეტებია და რომელსაც იმიტომ არცა სთმობს ადვილად...“ 1 ც—12 ც.

შენიშვნა: 1. ამონაწერია: „ივერია“, 1899 წ.

2. ტექსტში მოცემულია ტირილისა და ჭორწილის წესების აღწერა.

3. ტექსტში მოხსენებულია მასალების ადგილი: „გავიხსენოთ ორიოდე ხნე-ჩვეულებანი დარჩენილნი იმ სოფლებში, რომელნიც სიშორისა გამო ექვემდებარებიან დღესაც ამ წესებს. ეს სოფლებია თრიალეთის ნაოხრებს შერჩენილნი ქართველთა საცხოვრებელნი—სოფლები: დიდი გომარეთი, ახა, მირზა-კალეშა და სხვები...“ (2 ც).

1998 ბ

თავისუფალი სვანი (ბ. სვანი), ეთნოგრაფიული წერილები. XIX

36 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; ნაკლული; მხედრული; [XIX ს.]; სვანეთი.

1. „სვანების ზოგიერთნი ჩვეულებანი და ცრუმორწმუნეობანი (შეკრებილი თავისუფალ სვანეთში).—შობის წინა ღამეს, ნავახშმევს, ოჯახი ვაჟიშვილს ჩააცმევს ქალურად, კერიას უკან დასვამს, წინ რძით სავსე ქოთანს დაუდგავს...“ 1 ც—7 ც.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1886, № 143, 146 (4 ც, 7 ც).

2. „სვანების ზოგიერთნი ჩვეულებანი და ცრუმორწმუნეობანი. (შეკრებილი თავისუფალ სვანეთში. ბ. სვანისაგან).—შობის წინა ღამეს, ნავახშმევს, ოჯახი ვაჟიშვილს ჩააცმევს ქალურად, კერიას უკან დასვამს, წინ რძით სავსე ქოთანს დაუდგავს...“ 8 ც—15 ც.

წყდება „...შემდეგ მთვარის დანახვისა, ვერცხლი და რკინა უნდა ჩაიდო კბილში, ვერცხლი მოასწავებს გულის სიწმინდეს, რკინა სიმაგრეს. ახალის მთვარის მნახველმა...

შენიშვნა: ამონაწერია: „ივერია“, 1886 წ., № 143, 146 (1 ც).

3. „სვანების საქიო. (ეთნოგრაფიული წერილი).—საქიო სვანებს თავისებურათა აქვსთ წარმოდგენილი: იგი ვრცელი მინდორია, დაფარული მწვანე და მუდამ ნორჩის ბალახით...“ 16 ც—24 ც.

შენიშვნა: ამონაწერია: „ივერია“, 1888, № 118.

1998 გ

საინგილო. ეთნოგრაფიული წერილები. XIX

47 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; სრული; მზედრული; შემკრები—მოსე ჯანაშვილი; საინგილო; [XIX ს.].

„— გამარჯობა!
— გაგიმარჯოს.
— შენ დედა-კაც დაწოლილავ, ჰუა?
— ჰოვ.
— შილ ჰყავავ, მართალია?
— მართალი...“ 1 r—47 r.

შენიშვნა: ამონაწერი: „იერია“, 1889 წ. №№ 191, 193, 194, 196, 197, 197, 198, 200

1998 დ

ნ. ურბნელი (ნ. ხიზანაშვილი) ეთნოგრაფიული წერილები (ფშავ-ხევსურეთი). XIX

85 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მზედრული; [XIX ს.]; ხევსურეთი; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „წერილი პირველი.—ამიერკავკასიის შრისხანე მთების კალთებს, სამხრეთის მხრით, შეჰფარებია პატარა ჯგუფი ხალხი, რომელსაც ფშავ-ხევსურებს უწოდებენ...“ 1 r—5 r.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „დროება“, 1884 წ., № 231 (5 r).

2. „წერილი მეორე.—საქართველოში, როგორც მოგეხსენებათ, ქალაქს არაოდეს არ სჭერია პირველი ალაგი, არ ყოფილა სოფლის ხელმძღვანელი და მბძანებელი...“ 5 r—9 r.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „დროება“, 1884 წ., № 241 (9 r).

3. „წერელი მესამე.—თავისებურს მოვლენას ფშავ-ხევსურის ცხოვრებაში შეადგენს ეგრეთ წოდებული ხევის ბეროპა...“ 9 r—17 r.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „დროება“, 1885 წ. №№ 165, 166 (17 r).

4. „წერილი მეოთხე.—მესამე წერილში ჩვენ შეძლებისადაგვარად ვუჩვენეთ იურიდიული მხარე ხევის ბეროპისა, მისი წარსული და მხოლოდ მოკლედ მოვიხსენეთ აწმყო ამ ფრიად საყურადღებო დაწესებულებისა...“ 18 r—26 r.

შენიშვნა: დაბეჭდილია, „იერია“, 1886 წ., № 267. (18 r).

5. „წერილი მეხუთე.—საზოგადოდ რომ ითქვას, ხუცობა-დეკანოზობას უფრო სააქაოს მიმართულება აქვს, ვიდრე საიქიოსი...“ 26 ვ—28 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“ 1886 წ., № 268 (26 ვ).

6. „წერილი მეექვსე.—წინა წერილებიდამ მკითხველმა იცის, რომ ხევსურულს თემობას ამჟამად ეტყობა სარწმუნოებრივი ხასიათი და მიმართულება...“ 29 ვ—34 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1887 წ., № 8 (29 ვ).

7. „წერილი მეშვიდე.—ხევსურულს ქორწილსაც ცხადად ეტყობა პროზული ხასიათი. ასეც უნდა იყოს, რადგანაც ხევსურს მეტად ნაკლებად რგებია ის უზენაესი ნიჭი, რომელსაც პოეტურს ეძახიან...“ 35 ვ—41 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1887, № 14. (36 ვ).

8. „წერილი მერვე.—როცა ხალხის იურიდიული აზრი დაბლა სდგა, განუვითარებელია, მაშინ სამოქალაქო და სისხლის სამართალს შორის თითქმის განსხვავება არ არის, მაშინ მთელი სამართალი სისხლის სამართალია...“ 41 ვ—49 ვ.

შენიშვნა: ა) დაბეჭდილია: „ივერია“, 1887 წ., № 15 (41 ვ).

ბ) ტექსტში ჩართულია ხევსურული ლექსი ზურაბ ერისთავის შესახებ:

„ზურაბო, აკი გითხარი,
ხევსური კაცი უტია...“ (46 ვ).

9. „წერილი მეცხრე.—როცა ან თემის, ან კერძო კაცის უფლებას ვინმე დაარღვევს, მაშინ უფლებას აღდგენა უნდა...“ 50 ვ—58 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1887 წ., № 72 (50 ვ).

10. „წერილი მეათე.—ყველა საბჭო განაჩენს აღსრულებაში მოყვანა უნდა, უამისოდ სამართალს ძალა არ ექნებოდა...“ 58 ვ—65 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1887 წ., № 74 (58 ვ).

11. „წერილი მეთერთმეტე.—თუმცა ხევსურნი ძველადგანვე ქრისტიანებად ითვლებიან, მაგრამ ქრისტიანებისა თითქმის არა იციან-რა. ამის მიზეზი ჩვენ წინად უჩვენეთ...“ 65 ვ—71 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1887 წ., № 158 (65 ვ.).

12. „წერილი მეთორმეტე.—რადგანაც ხევსურს სულის უკვდაობა სწამს, ამიტომ საიქიოც მიაჩნია. საიქიოს სულეთს უწოდებს...“ 71 ვ—78 ვ.

შენიშვნა: ა) ტექსტში ჩართულია 9 ნაწყვეტი სასულიერო ხასიათის ხევსურული ლექსებისა სულეთის შესახებ. (54 ვ, 55 ვ, 56, 57 ვ).

ბ) დაბეჭდილია: „ივერია“, 1887 წ., № 170 (71 ვ).

13. „წერილი მეცამეტე.—რაც უნდა კარგი და მიმზიდველი სამყოფნა-რო იყოს სულეთი, ხევსურისათვის სიკვდილი მაინც დიდი უბედურებაა...“ 78 რ—85 რ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1887 წ., № 171 (78 რ).

1998 ე

ხევსურთა სალამი (დიალექტოლოგიური მასალა). XIX—XX

1. ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.].

«ბიძურა. ხელ მაგიმართოს ღმერთმა, წიქავ გაგიმარჯოს!
გულიკა. გაგიმარჯოს, შენაც ხელ მოგიმართოს!...» 1 რ.

1998 ვ

ხევსურული ხალხური სიტყვიერების ნიმუშები. 1902

2 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; 1902 წ.; შემკრები—დ. პავლიაშვილი; ს. ბარისახო.

1. [ლოცვა].—„დიდება ღმერთსა, მადლი ღმერთსა, დიდება დღესა რჯულსა ქრისტიანესა...“ 1 რ—2 რ.

შენიშვნა: ლოცვის ტექსტს წამძღვარებული აქვს პატარა შესავალი, „როგორ ლოცვას ისმენენ ხევსურები ხატში თავიანთ ხევის ბერ-დეკანოზებისაგან.—ხშირად გვსმენია ის აზრი, რომ ხევსურები ნახევრად წარმართნი, ნახევრად ქრისტიანნი არიანო...“ (1 რ).

2. „სცენები ხევსურთა ცხოვრებიდან. ჰირის წყენა ანუ სამძიმარი.—

„ქორია: გოგოთურო, ვერ გეცნა ჩემ თავიო, მანამდე ეგეთს გნახემდიო.
გოგოთური: შენის მტრისაიო დუშმანისაიო...“ 2 რ—2 ვ.

შენიშვნა: ტექსტს დართული აქვს შემკრების შენიშვნები.

3. „ახალ დაბადებულ ვაჟზე მილოცვა.—

გიგოლა. შიშიავ, ღმერთმ ეგ ბიჭ გაგიზარდოსაო, მაგის მანდავი კიდევ სხვა მოგცესაო...“ 2 ვ.

1998 ზ

მღვ. ალ. ბარამიძე—ეთნოგრაფიული ნარკვევები]. XIX

11 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; რაჭა; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „ს. ბოსტანა.—(წარმოდგენილი მღ. ალ. ბარამიძისაგან).—ბოსტანა მდებარეობს რაჭის მაზრის სადმელის საზოგადოებაში, ისაზ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ღერება: აღმოსავლეთით ღვიარის ღელე, დასავლეთით ს. ჩორჯო..." 1 ც—6 ც.

შენიშვნა: ამონაწერია: აკაკის თვიური კრებული, № XI (1 ც).

2. „ხალხის ჩვეულებანი ს. ქვიტირში. (შეკრებილი მისგანვე).—ახალი წლის წინა ღამე. ახალი წლის წინა ღამეს იციან ლოცვა..." 6 ც—11 ც.

შენიშვნა: ამონაწერია: აკაკის თვიური კრებული, № IX (1 ც).

1998 ტ

3. გიორგიძე—აფხაზები და აფხაზნი (საეთნოგრაფიო ალწერა). XIX

81 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული: [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

აფხაზი. ხასიათი აფხაზისა. ცარცვა, თავ-დასხმა და ქურდობა. მჭევრმეტყველობა. სისხლის ძიების საქმე. სამშობლოს სიყვარული.—სტუმართ-მოყვარეობა, დარბაისლობა და სალამი. ფორმალისტობა, ნამუსი და სარგებლობა. საერო თამაშობანი და სახალხო პოეზია.—შავ ზღვასა, კავკასიონის ქედსა და სამურზაყანოს შუა მდებარეობს ერთი ვიწრო, გრძლად არდონის მდინარემდე გადაჭიმული, პატარა, მაგრამ მშვენიერი, ტურფად შემკული და მდიდარი ქვეყანა..." 2 ც—81 ც.

შენიშვნა: 1. ტექსტს წინ უძღვის წინასიტყვაობა: „ჩვენს დროს, როდესაც, ცოდნამ კაცისამ ასეთი დიდი ნაბიჯი გადასდგა წინ და სხვადასხვა შტო მეცნიერებისა იხრდება დღე-ყოველ, ჟამსა ყოველსა, იხეთქს ახალ ყლორტებს, აი ამ დროს ცნობის მოყვარე, სალისიანი კაცი დიდს გაჭირვებაშია: არ იცის რომელს ერთს ცოდნას, რომელს ერთს შტოს, ყლორტს მეცნიერებისა მიაქციოს უმეტესი ყურადღება, მეტი გულისყური, რომელი ერთი აირჩიოს და ისწავლოს ზედმიწევნით". (1 ც).

2. დაბეჭდილია: „ივერია", 1888 წ. №№ 165, 167, 169, 173, 175, 176, 179, 183, 186.

1998 თ

შესხი კონსტანტინე ვვარამაძე—ჩვეულებანი სოფ. ვარევანში (ჯავახეთი). XIX

1 ფ.; 35×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.].

„ახალ წლის პირველ საღამოს, ანუ ქრისტეშობისთვის 31-ს, მოამზადებენ ტაბლას, რაზედაც მოაწყობენ: ვაშლს, კაკალს, ტყლაპს ან ტკბილეულსა..." 1 ც.

1998 ი

დავით ხიზანაშვილი—ფშაველთი და ფშაველები (საერო და საეკლესიო დღესასწაულები) [ეთნოგრაფიული წერილი]. XIX

27 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]. ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ფშაველებს, როგორც თავიანთ საერო ხატებში, ისე ეკლესიაში ღვთის ვედრება აუცილებელ საჭიროებად მიაჩნიათ...“ 1 ვ—27 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: [„ივერია“], 1890 წ., №№ 79, 80, 81, 82 (27 ვ).

1998 ია

ვაჟა-ფშაველა—კრებული [ეთნოგრაფიული წერილები ფშავის შესახებ]. XIX

48 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; ფურცლების ν-ები დაუწერელია.

1. „ფშაველები. (მათი სხვადასხვა ჩვეულება, ცრუ-მორწმუნოება და ხატები).—ძველ ნაქალაქარს ჟინვანს ორი არაგვი ერთმანეთს ერთვის: ერთი «მთიულეთისა» და მეორე «ფშაისა»; ფშავის არაგვი შესდგება ორის შტოისაგან...“ 1 ვ —24 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1886 წ. № 34, 35, 36, 39.

2. „ფშაველების ძველი სამართალი და საოჯახო წესები.—ფშაველების ჩვეულებითი სამართალი არ არის მრავალმუხლოვანი და რთული...“ 25 ვ—30 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: „ივერია“, 1888 წ., № 243 (25 ვ).

3. „ლაშრობა.—ლაშრობა წელს 17—18 მკათათვეს მოხდა; იგი ორი დღე გძელდება...“ 31 ვ—37 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია: ივერია“, 1888 წ., № 174 (31 ვ).

4. „ფშაველების ძველი სამართალი და საოჯახო წესები.—ფშაველების ჩვეულებითი სამართალი არ არის მრავალმუხლოვანი და რთული...“ 38 ვ—43 ვ.

შენიშვნა: დაბეჭდილია „ივერია“, 1888 წ., № 243.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1998 ბ

დავით ხიზანაშვილი. ფშაველთა და ფშაველები (ეთნოგრაფიული მიმოხილვა). XIX

65 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„გეოგრაფიული მდებარეობა ფშაველთისა.—ფშაველები ცხოვრობენ მდ. არაგვის, იერისა და ალაზნის სათავეებში...“ 1 რ—65 რ.

შენიშვნა: ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 138, 139, 140, 177, 178, 179, 183, 211, 215.

1998 იგ

ფშავლიშვილი—ფშაველთა ცხოვრებიდან. XIX

11 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აკინძული; მხედრული; [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ახლანდელი ლექსობა-შაირობა ფშავში და ნიმუშები ფშაველი ქალის ლექსებისა.—ამბობენ და სწერენ, რომ ქართველებში ლექსთა თქმა და თხზვა ერთობ გავრცელებულიაო, დიდი თუ პატარა, ნიჭიერი თუ უნიჭო—ყველა ამ ხელოვნებას ეპოტინებაო...“ 1 რ—10 რ.

შენიშვნა: ამონაწერია: „ივერია“, № 37, 1896 წ.

1999 ა

ხალხური ვეფხისტყაოსანი (ნაწ.-ვეტები). XIX

2 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე; ჩაწერის ადგილი ფშავი, ს. არტანი და ქსნის ხეობა; შემკრები დავით ხიზანაშვილი (1 რ) და სოსიკო მაჭავარიანი (2 რ).

„ხალხური ვეფხვის-ტყაოსანი“.

1. „ტარიელ, დაგვსვი ვეზირად...“ 1 რ.
2. „ერთი კაცი ზღვისა პირსა...“ 1 რ.
3. „ადეგით, აიყარენით...“ 1 რ.
4. „კოქლი მონა მოხინხილებს...“ 1 რ.
5. „ნეფემ გადაღვარნა თასნი...“ 1 რ.
6. „მიშველე, ძმაო ტარიელ...“ 1 რ.
7. „დედა-მამანი წმინდანი...“ 1 რ.
8. „ქაჯთა თქვეს ტარიელისა...“ 2 რ.
9. „ერთი ვინმე მოყმე ვნახე...“ 2 რ.

შენიშვნა: ტექსტებს ახლავს შემდეგი ცნობები:

№№ 1—8—„გაგონილი სოფ. არტანში (ფშავში) პაპა ბავთარაშვილისაგან და ჩაწერილი დ. ხიზანაშვილის მიერ“ 1 რ.

№ 9—„ქსნის ხეობაზე გაგონილი და ჩაწერილი სოსიკო მაჭავარიანის მიერ“. 2 რ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1999 ბ

ხალხური ლექსები. XIX

2 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; შემკრები—მ. ნათაძე.

„რამდენიმე ლექსი (ხალხში გაგონილი მ. ნათაძისაგან)“.

1. „ქალ, კახეთს გაგათხოვებენ ...“ 1 რ.
2. „ზღვაში კურდღელი შეცურდა ...“ 1 რ.
3. „ამონავალო ღრუბელო ...“ 1 რ.
4. „შენ მანდიდგან როგორ მხედავ ...“ 1 რ.
5. „ჩამოვიარე ალევსა ...“ 1 რ.
6. „აი, შენ კი გენაცვალე ...“ 1 რ.
7. „ლიახვი მოდიდებულა ...“ 2 რ.
8. „ამოდუღდი მოსე მღვდელო ...“ 2 რ.
9. „შენ კი გენაცვალებიო...“ 2 რ.
10. „ხელსახოცსაც გადმოგიგდებ...“ 2 რ.
11. „მცხეთას ვიყიდე ბარები...“ 2 რ.
12. „მაღლა ისარი ავაგდე...“ 2 რ.
13. „შეჭამანდი შეანელეს...“ 2 რ.
14. „გადამაგდე და დამკარგე...“ 2 რ.
15. „ვაი, რა ბედი დავკარგე...“ 2 რ.
16. „ქალო, ეგ რა შემოგიკრავს...“ 2 რ.

შენიშვნა: ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა
სატრფიალო ლექსები—№№ 2, 3, 4, 6, 9, 10, 14, 16.
საყოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 1, 5, 15.
სამღვდელოების შესახები ლექსები—№ 8.
დალოცვა № 7.
შაირები—№№ 11, 12, 13.

2. ტექსტები ამონაწერია: „ივერია“, 1886, № 140.

1999 გ

ხალხური ლექსების კრებული. XIX

50 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხატვრული; [XIX ს.]; შემკრები—მესხი კონსტანტინე გვარამაძე; ნაწერია ცალ გვერდზე; ფ. 51 დაუწერელია.

1. „მეგრელიის განაპირო...“ 1 რ.
2. „ეს წერილი ჩვენია...“ 1 რ.
3. „ათი თუმანი ფული მაქვს...“ 1 რ.
4. „გოგო, გოგო შავთვალაო...“ 1 რ.
5. „ოდელასა, იო, ჰეე,
   აქეთ ჩამოდიო, ჰეე...“ 1 რ.
6. „ვისაც ვთხოვე წამალი...“ 1 რ.

7. „გურული ქალიშვილების ლექსი.—ქალიშვილების ლექსი გამრვთქვათ...“ 2 r.
8. „ძაბუნი ბერიკაცის ლექსი.—ბერი კაცი ვარ...“ 2 r.
9. „გურიაში შემოსვლა რუსის.—არღუთინსკი წამობრძანდა...“ 2r.
10. „სასამართლოში.—ქუთაისის ვეზდისა ვარ...“ 5 r—v.
11. „სოლოლა და ჩაირ ბეგი მოზრძანდა ხვანთქრის კარზედა...“ 6 r.
12. „ბატონ აკაკის აქებენ...“ 7 r.

შენიშვნა: ლექსს წინ უძღვის შემკრების შენიშვნა: „1857 წელში, როდესაც ბ. აკაკიმ გამოაგზავნა ჯავახეთში ზეპირსიტყვაობის შესასწავლად, ბიზაბავრაში დავბანავდი და იქ დავიწყე გროება, რადგანაც იქ მრავალი ზეპირთქმულება არი. ერთ საღამოს ჩემს ოთახში მოწვეული მყავდა მეშაირეები და მათ ნათქმსა ვწერდი, როდესაც ჩამოვარდა ლაპარაკი ბ. აკაკიზე და მის მოღვაწეობაზე და კიდევაც მისი ნაცარქიცია და ზოგიერთი სხვა ლექსებიც წაუკითხე მოშაირეებს, ძალიან ეამათ და რო გავათავე და მივმართე მათ, რო რამე შაირი ეთქვათ, რო დამეწერა, კაკათ ხაქარამ [მოშაირე] დაიწყო“.

13. „გიორგობას ოცდასამსა...“ 7 r.
14. „უსუფ ფაშამ უთხრა მამას...“ 7 r.
15. „მენახირები ყვირიან...“ 7 v.
16. „ერეკლეს ლექსი...“ 8 r.
17. „ომარხანი.—ომარხანი შეიკაზმა...“ 8 r.
18. „გოხაძეს ლექსი.—ე, მამაძღლი, გოხაძე...“ 8 r.
19. „მაჩვის ლექსი.—წუხელი მაჩვი ჭყაოდა...“ 8 r.
20. „ლიახვმა სთქვა: ავდიდდები...“ 8 v.
21. „მტკვრის ხეობაზე.—ამას რა მომაგონებდა, თუ წამოვა ომარხანი...“ 8v.
22. „ეს მამაძაღლი ფიაო...“ 8 v.
23. „ქილდისა მამასახლისი წუწკი რაღაცა გდიაო...“ 8 v.
24. „დაგლოცა პირმან ღვთისამან...“ 8 v.
25. „პასკევიჩის გამარჯვება.—ელია, ძმაო, მელია...“ 9 r—v.
26. „სოლაღა.—სოლაღი და სელიმფაშა დასხდენ ღვთის სამართალზედა...“ 9v.
27. „სოლოლა.—სოლოლა და სელიმფაშა დასხდენ ღუთის სამართალზედა...“ 10 r.
28. „ვენახში რომ წახვალ, გაიკლი გზასა...“ 11 r.
29. „მინდორში ბალახობ, ნეტარ რა ხარო...“ 11 r.
30. „ბულბულო, ბულბულო, ყელ მოქარგულო...“ 11 r.
31. „ქალო, შენი ქალობანა წყალს მიჰქონდა მდინარესო...“ 11 r.
32. „დედალ-მამალო ფუტკარო... 11 r.
33. „წყაროდან მოგქონდა შენ დილას წყალი...“ 11 r.
34. „ბინდისას ცხვარსა მოვდევდი...“ 11 r.
35. „საყდარო, გიხდება თეთრი კირი...“ 11 r.
36. „გავიარევი წნისსაო...“ 11 r.
37. „წინ შემომეყარე, დახვალთ წყვილადა...“ 11 r.
38. „ცამ იღრუბლა, იღრუბლა...“ 11 v.

39. „დამტყუნა სოფელმა...“ 11 v.
40. „ცისა გახსნას დავეწყარი...“ 11 v.
41. „იქავ გერჩიოს კამეჩო...“ 11 v.
42. „ამოაშუქა ბრწყინვალე მზემა...“ 11 v.
43. „თორმეტსა მათშინსა რკინასა...“ 11 v.
44. „ქალო, მას ჰგავხარ, მას ჰგავხარ...“ 11 v.
45. „მაღლა მთაში ხუნდი მოვჭარ...“ 11 v.
46. „დედაჩემო გამათხოვე..“ 12 r.
47. „დავპრუნდი და დავწრიალდი...“ 12 r.
48. „მინდა გავჩო და გადიდო...“ 12 r.
49. „მაღლა მთაშია ყინული...“ 12 r.
50. „საწყალსა კაცსა ვინ მისცემს...“ 12 r.
51. „ლამაზ ქალი იკვეხნიდა...“ 12 r.
52. „ლამაზო და მშვენიერო...“ 12 r.
53. „დაღონებული ვარ სიკვდილის...“ 13 r.
54. „ქალი ტიროდა ქართველი...“ 13 r.
55. „ასწიე მძიმე მძიმესა...“ 13 r.
56. „ვოლგონის მთაზე.—ქრისტიან კაცს ეჭირვება...“ 14 r.
57. „დიბა-ზარბაბი.—ელი ელენთა, ზღვა ფიფინებდა...“ 15 r.
58. „დალოცვა.—მზე მთვარესავით ხარობდა...“ 16 r.
59. „ბაღჩიდან არის ვაზები...“ 16 r.
60. „მეტად პატარა ხარ ნაზარდი ვარდი...“ 16 r.
61. „ერთ ადრიან დილას წყალი დინდებდა...“ 16 r.
62. „იესოს შესხმა.—წიწყალე, მიწყალე, იესო, შენ შემიწყალენ...“ 17 r.
63. „ამაოება (აკროსტიხი ხალხს). აჰა, ესერა რომლისა ჟამნი...“ 17 r.
64. „ნაწყვეტი.—ოდეს რა კაცი შესცოდამს...“ 17 r.
65. „სარწმუნოება (აკროსტიხი).—საწამლავ მასვეს მწვალებელ ძმათა...“ 17 r.
66. „ქრისტეს სატანჯველებზე.—მოდით ცოდვილნო, გიჩვენო გზანი...“ 17r.
67. „სასიმღერო.—მოგიწოდებთ ყოველ ერსა შენანება, ჰეი...“ 18 r.
68. „მრავალ შეცოდებათა ჟურჭელ ქმნილ ხარ, სულო...“ 18 r.
69. „მენახირები.—მენახირები ყვიროდენ: მარტი შუაზე გაიყო···“
70. „ღიტოს კამეჩი მოუკვდა.—ღიტოს კამეჩი მოუკვდა, რქაში ხელი წაეკიდა...“ 19 r.
71. „ღიტოს სახლი.—ღიტომ სახლი ააშენა...“ 19 r.
72. „ბაშ აღის დილათი.—დაღონებულა მამულა...“ 19 v.
73. „შარიფ ფაშას ლექსი.—შარიფ ფაშამ რომ საქმე ჰქმნა...“ 19 v.
74. „პრეული ომები.—მარტი დადგება, აპრილი, აქ აღარავინ დადგება...“ 20 r.
75. „მინდორ-მიდორ დავდიოდი...“ 20 r.
76. „ღვინო ჭაჭანაური.—ღვინომ სთქვა ჭაჭანურმა...“ 21 r.
77. „დარეჯანა.—დარეჯან გაგათხოვებენ, მიგცემენ ბერსა თათარსო...“ 21r.

78. „ერანიდან თურანს ჩავალ, შენთვის მეწოდა მე გული...“ 21 ვ.
79. „ჰ, შენ ჩემო ვენახო, გარ რთვილი შემოგდებოდეს...“ 21 ვ.
80. „მოყვარეე, მდურვით ნუ წახვალ, ღვინო ვერ გასვი თასითა...“ 21 ვ.
81. „შავგვრემანი სიძე.—სიძისა შავგვრემანობა სიდედრს უმძიმდა, ნანობდა...“ 21 ვ.
82. „ავალიანთ წყალობა.—ავალიანთ მოცემული ურმით მომაქვს წმიდა პური...“ 21 ვ.
83. „დაღესტნის შეყრა.—დაღეს ჭანი შეიყარა, ქარი და ბელაქანიო...“ 21ვ.
84. „წერეთელმა დაიბარა ოსმალო და ლეკის ჯარი...“ 22 ვ.
85. „დავითისთანა ბატონი არ გამოსულა გვარშია...“ 22 ვ.
86. „ფაშა ჩამოხტა სანდოსა.—ფაშა ჩამოხტა სანდოსა კარგისა მასპინძლისასა...“ 23 ვ.
87. „ქართველი ქალები.—ქალნი ქართლით გადმოსულნი, ახალდაბას არიანო...“ 23 ვ.
88. „საფქვავი.—წისქვილს საფქვავი წავიღე, ავკიდე სამსა კატასა...“ 23 ვ.
89. „ბიჭი ვარ გოგეტიელი.—ბიჭი ვარ გოგეტიელი, თოფი მაგდია მხრიანი...“ 23 ვ.
90. „მონადირე.—სამთავე ზავამან მანწყვდია: მარტი, აპრილი, მაისი...“ 23ვ
91. „თამაზ ხანი.—თამაზ ხანმა დასძრა თემი, ვითა კამეჩმა ძელია...“ 24 ვ
92. „ფეზოშვილი.—ინდუსელი ფეზოშვილი მეცხვარე არისო ძველიო...“ 24 ვ
93. „საწყალი ჩემი ქედანი მთას მიდის საბუდარათა...“ 24 ვ.
94. „სუფრული.—რად არა მღერით, დარბაზნო...“ 25 ვ.
95. „ღმერთო, ერთობით მიცნიხარ...“ 25 ვ.
96. „გარდამიხდა სიტყვა ღვთისა...“ 25 ვ.
97. „ზეცას ვიყავ, ნითელ ვიყავ...“ 25 ვ.
98. „პირველად ღმერთი ვახსენოთ...“ 25 ვ.
99. „ყოვლად წმ შეგვეწიე...“ 25 ვ.
100. „შენ შროშანო, მწუანილო...“ 25 ვ.
101. „მიშველე მიქელ-გაბრიელ...“ 25 ვ.
102. „ოცდახუთსა ამ თვისასა ქრისტე დაბადებულაო...“ 25 ვ.
103. „ალანძეთის მოსავალი ვარიაში ჩავყარეო...“ 26 ვ.
104. „ქედ-ქედ მორბოდა კურდღელი...“ 26 ვ.
105. „წმინდა გიორგის ცხენსა ზის...“ 26 ვ.
106. „იაგუნდი ვინ აგუნდა, ან გიშერი ვინ აგიშრა...“ 26 ვ.
107. „იაგუნდისა მარანში ღვინო დგას და ლალებ სჭვივსა...“ 26 ვ.
108. „ორშაბათ დილა გათენდა...“ 26 ვ.
109. „ქვეყანა აგრე იმართვის, ავ-კარგით, ტკბილ-მწარობითა...“ 26 ვ.
110. „ღმერთო, ნუ მოშლი ამ სახლში...“
111. „მასპინძელსა მბიარულსა ჰყავს სტუმარი სასურველი...“ 27 ვ.
112. „თუ მასპინძელი მოილხენს, სტუმარსაც მოელხინება...“ 27 ვ.
113. „ჩანგი ჩამოსხდენ შენ მელნის ტბასა, შიდ ორაგული სცურამსა...“ 27ვ.
114. „რად გასდევ წუთსა პეპელას, გაგიფრინდება, წაგივა...“ 27 ვ.

115. „ბინდია ესე სოფელი...“ 27 ვ.
116. „ვინ დალეგს მარნეულ ღვინოს...“ 27 ვ.
117. „თუში ვარ, მაგრამ კარგი ვარ...“ 27 ვ.
118. „ჭარელი ჭარელს შეება, თოფები შეახალესო...“ 27 ვ.
119. „არ შეგრჩა, ალი ჩალაბო, დარბეგა მთის და ბარისა...“ 27 v.
120. „მე ქვეყნიდან წამოვედი, ქიზიყის ბოლოდგანაო...“ 27 v.
121. „შენ ერისთავო დიდის მთისაო...“ 27 v.
122. „წყალს მოჰქონდა ნავური...“ 27 v.
123. „ფაშა ჩამოხტა ხანდოსა...“ 27 v.
124. „ახალ-ახალი მეთოფე კაცს არად გამოადგება...“ 27 v.
125. „მესამე ლექსი კარგი არის სანადიმოდ, სამღერალად...“ 27 v. (ვეფხისტყაოსანი).
126. შეწირულების წიგნი ქუთაისის ღვთისმშობლის ეკლესიისადმი. მიმცემი ქუთათელი ჩხეტიძე. 28 ვ.
127. შეწირულობის წიგნი ბრეთის ეკლესიისადმი. მიმცემი—კოპაძე ამბერკი. 28 ვ.
128. „ამბობენ გადმოქცევასა მაღლა ქვაშეთის მთისასა...“ 28 ვ.
129. „ყვავო, ყვავო, ყვანჩალაო...“ 28 ვ.
130. „კაჭკაჭმა უთხრა ყვავსაო...“ 28 ვ.
131. „1889 წელს დეკემბრის 19-ს მიწისძვრაზე ნაამბობი.—ეკლესია, ფანტა კირის ქვები...“

შენიშვნა: ლექსის სათაურის გასწვრივ მიწერილია ჩამწერის შენიშვნა: „მიწის ძვრამ ჯვავსეთი დააქცია...“ 27 ვ.

132. „ცოდვები.—მცა ღრუბლით შემოსილა...“ 30 ვ.
133. „ქართლის ღვარნაშზე.—დასტან დავაწყე, დავყე მთიდანა...“ 31 ვ—32 ვ.
134. „ახალციხე-რაბათელ ქართველობას.—ვერ გამიძლია არა ვთქვა იმათი ცუდი ბრიყობა...“ 33 ვ.
135. „ამაღამ არის ის ღამე, რომ იესო ქრისტე აწვალეს...“ 33 ვ—v.
136. „ზემო ქართლიდან ჩამოველ...“ 34 ვ.
137. „უხეირო პატარძალი...“ 34ვ.
138. „თურკამიდგან გამათხოვეს...“ 34 v—35 ვ.
139. „დედამთილი მაგრა ვტყიპე...“
140. „შავ და ჭკუღმა ივი დღე...“ 36 ვ.
141. „გოგალა შვილო ბეროი...“ 36 ვ.
142. „აჰა და ახლა დავესწარ...“ 36 ვ.
143. „წრევანდელი ზამთარი.—ეს წრევანდელი ზამთარი...“ 37 ვ.
144. „გიორგობისთვის ნახევარი.—გიორგობისთვის ნახევარს...“ 37 ვ.
145. „ბამბა და აბრეშუმი.—ბამბამ უთხრა აბრეშუმსა...“ 37 ვ.
146. „ყირიმლიანთი ცხენი.—ეს ყილიბლიანთ ცხენიო...“ 38 ვ.
147. „ფერისცვალობას.—ფერისცვალობის დღესაო...“ 38 ვ.
148. „ცოდვა.—ცოდვასა ვსვამთ ღვინოსავით...“ 38 ვ.

149. „საიქიო.—საიქიოს რა წაგყვება...“ 39 ვ.
150. „ხორცი ვასუქე, სული ვალაღე...“ 39 ვ.
151. „შეჯამადი შემაქნია...“ 39 ვ.
152—157. „ასახსნელი.—მე ვყოფილვარ მაჭ-ტის...“ 40 ვ.
158. „თებერვლის ნახევარი.—თებერვლის ნახევარსა...“ 41 ვ.
159. „ცას მოწმენდილსა დავესწარ...“ 41 ვ.
160. „სული ვალაღე, ხორცი ვასუქე...“ 41 ვ.
161. „გამოვიარე წინუბანს...“ 41 ვ.
162. „გამოვიარე სვირსაო...“ 41 ვ.
163. „სოლოღა. (ვარიანტი).—წუხელის წვიმდა და ქუხდა...“ 42 ვ.
164. „ყელი მოგიღერებია...“ 42 ვ.
165. „დათვი.—დათვმა თქვა ბარად ჩამოველ...“ 42 ვ.
166. „ასრე იარე მცხეთამდის...“ 43 ვ.
167. „მამულაშვილსა ყოჩოსა...“ 43 ვ.
168. „ორშაბათ დილა გათენდა...“ 43 ვ.
169. „მანამ რო შვილი იშოვნა...“ 43 ვ.
170. „ვინამ ყურძენი მოკრიფა...“ 44 ვ.
171. „წისქვილს პური დავაყარე...“ 44 ვ.
172. „ქათამი მოდის მოღალანებს...“ 44 ვ.
173. „ცის-ქვეყნის დახსნას დავესწარ...“ 44 ვ.
174. „თამარ დედოფალი ვიყავ, თავი დაბლა ვერ დავიღე...“ 44 ვ.
175. „ჯავახმა კაცმა რა იცის...“ 45 ვ.
176, „ხელი მოვკარ ოსსა...“ 45 ვ.
177—178. „ასახსნელი.—სუსტი, სუბუქი ფრინველი...“ 45 ვ.
179. „ალექსი ადბიაშვილო, მსახურო ერისთვისაო...“ 46 ვ.
180. „ახლანდელი პატარძალი წამოწვება მერივითა (!)...“ 46 ვ.
181. „ჭონა.—ჭონა, ჭონა ვარდის, კონა...“ 46 ვ.
182. „ სიკვდილი.—სიკვდილო, მიკვირს მე შენი...“ 47ვ.
183. „ნატვრა.—ნეტაი ჩემი სასახლე ერთ მაღალ მთაზე ამეგო...“ 47 ვ.
184. „შენ ჩემო წუთისოფელო...“ 47 ვ.
185. „იმას რა მოვაგონდები...“ 47 ვ.
186. „მონასტერს იყო ხელმწიფე...“ 48 ვ.
187. „ჯოჯოხეთს ძირი ვინ მისცა...“ 48 ვ.
188. „სულ აგდეს ბერი, ყმაწვილო...“ 48 ვ.
189. „ნეტა მომკლა ერთი ვინმემ...“ 49 ვ.
190. „გოგო, მაგ შენ სურვილსა...“ 49 ვ.
191. „ქერის საგლეჯად წავედი...“ 49 ვ.
192. „ქალო, ამ მთასაო, იმ მთასო...“ 49 ვ.
193. „ცუდია ესე სოფელი...“ 49 ვ.
194. „ცოდვილი დამადგა და ტიროდა...“ 50 ვ.
195. „ქალს ვიყავ ხანული...“ 50 ვ.
196. „მიწისძვრა.—შეიქნა მიწისა ნგრევა, მაღალი მთები ინგრევა...“ 50 ვ.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები—№№ 18, 117, 118, 120, 128.
საისტორიო ლექსები—№№ 9, 11, 14, 16, 17. 21, 25, 26, 27, 72, 73, 74, 83—86, 91, 108, 121, 123, 163, 174, 179.
შრომის ლექსები—№№ 41, 70, 79, 88, 145.
საყოფაცხოვრებო ლექსები—№№ 7, 8, 13, 15, 20, 38, 46, 47, 50, 51 54, 69, 71, 77, 81, 82, 103, 131, 133, 140, 142, 143, 147, 154—158, 168—170, 172, 176, 186, 191, 196.
მეცხვარეობის შესახები ლექსები—№№ 42, 92.
ბატონყმობისა და სოციალური პროტესტის ლექსები, № 23,121
ციხისა და ყაჩაღობის ლექსები—№ 10.
სატრფიალო ლექსები—№№ 2—6, 29—35, 37, 39, 44, 48, 49, 52, 60, 61 75, 78, 87, 106, 119, 122, 104, 171, 173, 183, 185, 189, 190, 192, 195.
ნადირობისა და ცხოველების შესახები ლექსები—№№ 19, 89, 90, 93, 104, 124, 129, 180, 141 144, 146, 165.
სუფრული ლექსები—№№ 80, 81, 94—120.
საწესო ლექსები—№№ 102, 105, 107, 147, 181.
დალოცვა—№№ 24, 58, 59, 98, 99.
ეპიტაფია—№ 53.
აფორიზმები—№№ 76, 109, 112—114, 147, 182, 193.
სასულიერო ლექსები—№№ 28, 40, 56, 62, 63, 64, 68, 95—98, 101 102, 126, 127, 132, 135, 148, 150, 151, 160, 182, 184, 186—188, 194.
შელოცვა—№ 57.
გაბაასებანი, გაკილვის ლექსები—№№ 22,36, 134,145,161,162,167,175
ზღაპრის ბოლო და დასაწყისი ლექსები—№№ 45, 104.
გამოცანები—№№ 152, 153, 177, 178.
მიძღვნა აკაკი წერეთელს—№ 12.
როსტომიანი [ნაწყვ.]—№ 43.

2. ტექსტებს დართული აქვთ შემდეგი ცნობები მოქმელებისა და ჩაწერის ადგილის შესახებ:
№№ 1—8—„შეწუღე (ვალოდი) კალანდარიშვილის". 1 ր.
№ 9—„გრ. და სოლომონ კალანდარიშვილები". 3 ր.
№ 10—„ბარნაბა ღლონტისა". 5 ր.
№ 11—„მანანთო კიკვიძის ნაამბობი" 6 ր.
№№ 12—15—„მოშაირე კაკათ ხაჭარა" (იქვე მთქმელის ვრცელი შენიშვნა) იხ. № 12. 7 ր.
№№ 16—25, 27 „ლუკა იველიშვილის ნაამბობი, ჩაწერილი მესხის კ. გვარამაძისაგან ს. სახოში". 8 ր, 9 ր, 10 ր.
№№ 26, 28—45—„ნაამბობი მექოთ პოლოსასი და ჩაწერილი მ. კ. გვარამაძისაგან". 9 v 11 ր—v.
№ 46—55—„ივანე მანანაძის ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამიძისაგან ს ხიზაბავრაში". 12 ր.
№ 56—„ივანე შემახოვის თქმული ს. ვარგავში და ჩაწ. მ. კ. გვარამაძესაგან. 14 ր.
№ 57—61—„ნინო ფალაშაშვილის ნაამბობი და ჩაწერილი მესხი კ. გვარამიძისაგან". 15 ր
№ 62—68ა—„იესოს შესწმა (ტ. აკ. მურადაშვილის) იოსებ, თუმანიშვილის ნაამბობი და ჩაწერილი". 17 ր.
№№ 69—75—„ხიზაბავრელი მამულას ლექსები ვინმეს მესხის შეკრებილები ს. ხიზაბავრაში". 19 ր.
№№ 136—139—„ჭართლში გაგონილი, თბილისში". 34 ր.
№№ 140—196—„ხიზაბავრელი მამულას ნაწყვეტები, ნაამბობი იმისი ბადიშის რძლისა სოფიოსი (ყაზაშვილის)". 36 ր.

3. ვინმე მესხი კ. გვარამაძის ჩანაწერთა ნაწილი. იხ. H 1997/იე.

1999 დ

ხალხური ლექსები. XIX

7 ფ.; 35,5×22; ჭალალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; შემკრები—ს. ღონღაძე.

„გლეხური ლექსები. (შეკრებილი ს. ღონღაძისაგან).—
1. „ღმერთი ძრიელ დაიტანჯა...“ 1 რ.
2. „ლალსა ზედა ლალი დავდგი...“ 1 რ.
3. „ქეთევან, შენი სითეთრე...“ 1 რ.
4. „მუხრანელი ჭალი ვიყავ...“ 1 რ.
5. „რძლების მიწერ-მოწერა.—წიგნი არ მიმიწერია...“ 2 რ.
6. „აქედგან რომ შემოგხედე...“ 2 რ.
7. „წარბმაღალსა, წამწამწერილსა...“ 3 რ.
8. „ნათელმა მთვარემა ბრძანა...“ 3 რ—4 რ.
9. „სულ-ხორცის გაყრა ვიფიქროთ...“ 4 რ—7 რ.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
სატრფიალო ლექსები, №№ 3, 4, 6, 7.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 2, 5.
სასულიერო ლექსები, №№ 1, 9.
2. ტექსტები ამონაწერია: „ივერია“, 1887 წ., № 145.

1999 ე

სახალხო ლექსები. XIX

2 ფ.; 35,5×22; ჭალალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; შემკრები—იაკობ ლაზარაშვილი; შეკრების ადგილი ჯავახეთი, ს. ხიზაბავრა. ნაწერია ცალ გვერდზე.

„სახალხო ლექსები. (სოფ. ხიზაბავრაში (ჯავახეთში) გაგონილი და ჩაწერილი იაკობ ლაზარაშვილის მიერ).
1. „შენ ერეკლე ,ოქმიანო...“ 1 რ.
2. „ერეკლემ ცხენს შეუტია...“ 1 რ.
3. „გოგოვ, მაგ შენსა სურვილსა...“ 1 რ.
4. „ქალი.—შენ, ბიჭო, მაშინ სად იყავ...“ 2 რ.
5. „თუშში ატირდა მთაზედა...“ 2 რ.
6. „თუშო, ნუ ჩახვალ ოშორას...“ 2 რ.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
საგმირო ლექსები, №№ 5, 6.
საისტორიო ლექსები, №№ 1, 2.
სატრფიალო ლექსები, №№ 3, 4.
2. ტექსტები ამონაწერია: „ივერია“, 1887 წ., № 201, 203, 212, 216.

1999 ვ

ხევსურული სიმღერები. XIX

8 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; შეკრების ადგილი—ხევსურეთი; შემკრები—ნ. ურბნელი [ნ. ნიზანაშვილი].

„ხევსურული სიმღერები, შეკრებილი ნ. ურბნელის მიერ.—

1. „გურს ველობა ნუმც ქნილა...“ 1 რ—3 რ.
2. „კისტანს მოვიდა ლაშქარი...“ 3 რ—5 რ.
3. „ხევსურებ ბედავს ლაშქარსა...“ 5 რ—6 რ.
4. „ხახმატით გაუბედავის...“ 7 რ—8 რ.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ლექსები საგმირო ხასიათისაა.

2. ტექსტებს დართული აქვს შემდეგი ცნობები მთქმელებისა და ჩაწერის ადგილის შესახებ: №№ 1, 2, 4—„სოფ. არხოტი. ალუდა ხირჩლას ძე ზვიადაური“.

№ 3—„სოფ. არხოტი. ბადია ბალიაური“.

3. ტექსტები ამონაწერია: „ივერია“, 1887 წ., № 264.

1999 ზ

სახალხო ლექსები. XIX

2 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; შემკრები ლიზა ჩ—შვილი [ელისაბედ ჩერქეზიშვილი]; ს. კულბითი (1 რ).

„სახალხო ლექსები. სოფელ კულბითში გაგონილი ლიზა ჩ—შვილის მიერ.—

1. „ჩემი მარილზე წასელაი...“ 1 რ.
2. „რას ტირი, ქალო, რას ტირი...“ 1 რ—2 რ.
3. „ავიღებ ბარსა, ნიჩაბსა...“ 2 რ.
4. „ალმასის ფანჯარაშია...“ 2 რ.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
სატრფიალო ლექსები—№№ 2, 3, 4.
საყოფაცხოვრებო ლექსები—№ 1.
2. ტექსტები ამონაწერია: „ივერია“, 1887 წ., № 270.

1999 ჱ

ხალხური ლექსები. XIX

36 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; ფ. 36 დაუწერელია; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ხალხური ლექსები გაგონილი სოფ. ვარდისუბანში, თელავის მაზრაში მთ—შვილისაგან.—დემურ ყეინი დაიძრა,
დააგდო ხოროსანიო...“ (154 ტექსტი) 1 რ—35 რ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: ტექსტები ამონაწერია და დართული აქვს შემდეგი ცნობები:

№№ 1, 2—„გაგონილი სოფ. ვარდისუბანში, იეღვარის მახრაში, მთ—შვილისაგან“ 1 ნ. ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 49. 2 ნ.

„ 3—8—„სახალხო ლექსები შეკერებილი ახალქალაქის მიდამოში ახალქალაქის სკოლის მასწავლებელ ნ. ხუციშვილის მიერ“. 3 ნ. ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 204. 14 ნ.

„ 69—79 „ქართლში შეკრებილი ეფრემ მაისურაძისაგან“, 15 ნ. ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 218. 17 ნ.

„ 79—123. „სოფელ მარტყოფის მიდამოში გაგონილი და ჩაწერილი იქაური სოფლის მასწავლებელთა მიერ“. 18 ნ. ამონაწერია. „ივერია“, 1889, № 236. 26 ნ.

„ 124—140. ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 275. 34 ნ.

„ 141—„გაგონილი სოფ. ქვემო ხოდაშენში და ჩაწერილი ვანო გომელაშვილის მიერ“. 29 ნ. ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 275. 34 ნ.

„ 144.—„კონდოლში გაგონილი“. 31 ნ. ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 275, 34 ნ.

„ 147—153. „გაგონილი და ჩაწერილი სოფ. კარალეთში ვასო ბიბილაშვილის მიერ“. 32 ნ. ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 275. 34 ნ.

„ 154. „ბევსური ლექსი“. ამონაწერია: „ივერია“, 1889 წ., № 278. 35 ნ.

1999 თ

ფშაური ლექსები. 1888

1 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; 1888 წ.: შემკრები—დ[ავით] ხიზანაშვილი; შეკრების ადგილი—ფშავი, ს. არტანი; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ფშაური ლექსები. (გაგონილი სოფ. არტანში პაპა ბავთარაშვილისაგან და ჩაწერილი დ. ხიზანაშვილის მიერ, 18 იანვარს 1888 წ.).

1. „ხანდახან ღვინის სმა უნდა...“ 1 ნ.
2. „შავს ღუდსა, წითელს ღვინოსა...“ 1 ნ.
3. „ვერ გაიგეთა, ქართველნო...“ 1 ნ.

შენიშვნა: ტექსტები ამონაწერია: „ივერია“, 1888 წ., № 48 და 239.

1999 ი

ხალხური ლექსები. XIX

7 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ხალხური ლექსები გაგონილი და ჩაწერილი სოფ. ქოდალაში აპოლონ გოდერძიშვილის მიერ.—

1. „ნადირობა სოლომონ ბრძენისა.—სოლომონ და მისი ყმანი...“ 1 ნ—2 ნ.
2. [სოლომონ და კუნწულელი].—„დალოცვილი სოლომონი...“ 2 ნ.
3. „იესო ქრისტე.—ზეცას ვიყავ, ნათლით ვიყავ...“ 3 ნ.
4. „სახნისმა სთქვა: ქვეშკნელს დავალ...“ 4 ნ.

5. „წუხელის რწყილმა მიკბინა...“ 4 ტ.
6. „პატარა ქალო თინია, დედა რას გემუქრებოდა...“ 5 ტ.
7. „ციდამ წამოვა ტოროლა...“ 5 ტ.
8. „შენი ჭირიმე გუთანო...“ 5 ტ.
9. „ადიდებულა ტანაო, თან მღვრიე მიატანაო...“ 5 ტ.
10. „ასი დააწყო დემურმა, თითონც დღე დაადგა მწარი...“ 6 ტ.
11. „მაღლიდან გადმომდგარიყო...“ 6 ტ.
12. „ამოდი შუქურ ვარსკვლავო...“ 6 ტ.
13. „საბრალო ბერი ქედანი...“ 6 ტ.
14. „ვეტრფი ვისმეს საყვარელსა...“ 6 ტ.
15. „ზემო ქართლიდან წამოველ...“ 6 ტ.

შენიშვნა: 1. ხელნაწერში შესული ტექსტები შემდეგი ხასიათისაა:
შრომის ლექსები, №№ 4, 8.
საისტორიო ლექსები, № 10.
საყოფაცხოვრებო ლექსები, №№ 5, 6, 9, 15.
სატრფიალო ლექსები, №№ 7, 11, 12, 14.
სასულიერო ლექსები, №№ 1, 2, 3.
ნადირობისა და ცხოველების შესახები ლექსები, № 13.
2. ტექსტებს ერთვის შემდეგი ცნობები ჩაწერათა შესახებ:
№№ 1, 2, 3 „გაგონილი და ჩაწერილი სოფ. ქოდალაში აპოლონ გოდერძიშვილის მიერ“. 1 ტ, 3 ტ.
„ „სახალხო ლექსი დაწერილი სოფ. საგურამოს წინამძღვრიანთკარელ თედო გულბათაშვილისაგან“. 3 ტ.
„ 5 „გაგონილი და ჩაწერილი მარტყოფელ ქალის მარიამ მანველიძისაგან „ქართველ ოსებში“-ის მიერ.“ 4 ტ.
„ 6—9 „ხალხური ლექსები ქართლ-იმერეთში შეკრებ. სოსიკოსაგან“. 5 ტ.
ტექსტები ამონაწერია:
„ 1—5 „ივერია“, 1888 წ., №№ 84, 87, 92, 169.
„ 6—9 „ნობათი“, 1885 წ., №№ III, IV, V.
„ 10—15 „ივერია“, 1884 წ., № 10.

1999 ია

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX

11 ფ.: 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„გლეხური სიმღერები.—
1. მაღლა მთაში ყინული
აპირობს ჩამოდნობასა,
რა გინდ რომ გყვანდეს მოჯნური,
ვერ გიზამს ჩემოდნობასა...“ 54 ტექსტი. 1 ტ—11 ტ.

შენიშვნა: 1. ტექსტები ამონაწერია:
№№ 1—12—„ივერია“, 1877 წ., № 42.
„ 13—19—„ივერია“, 1878 წ., № 7.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ 20—„იმედი“, 1881 წ., № II.
„ 21—„იმედი“, 1882 წ., № II.
„ 22—25—„იმედი“, 1882 წ., № 4.
„ 26—28—„ივერია“, 1885 წ., № 7.
„ 29—39—„ივერია“, 1885 წ., № 12.
„ 41—45—„ივერია“ 1877 წ., № 37.
„ 46—54—„ივერია“, 1877 წ. № 40.

2. ხალხურ ლექსთა შორის ჩართულია სიათნოვას ლექსი:
„ბაღი ბულბულით ავსილა, ვარდს ეკალი არ აკლია“.
გაფენილა ია-ვარდი; ზედ ლამაზიც არ აკლია...“ 9 r.

ტექსტი ამონაწერია: „ივერია“, 1877 წ., № 30.

1999 იბ

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

101 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; თავნაკლული; [XIX—XX ს.]; შემკრები დავით ხიზანაშვილი; შეკრების ადგილი—ფშავი; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „ეს რომ გაიგო ზეზვამა,
ცხენს მაუმატებს ქერსაო...“ (186 ტექსტი) 1 r—101 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტები ამონაწერია: „ივერია“, 1887 წ., №№ 140, 144, 154, 172, 174, 188, 193, 195, 202, 209, 210.
2. ტექსტები დაბეჭდილია ცალკე კრებულადაც.

1999 იგ

დიდებული ასული. XIX—XX

12 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; ჩამწერი კონსტანტინე მესხი გვარამაძე; ჩაწერის ადგილი ახალციხე; ნაწერია ცალ გვერდზე.

„დიდებული ასული დედობისი (ზღაპრული პოემა).—
ერთ თათრების ხელმწიფესა
ჰყავდა ერთი ქალიშვილი...“ 2 r—12 r.

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე სწერია: „№ 236. დიდებული ასული. ზღაპრული პოემა. დედობისი. ახალ ციხეში ჩაწერილი კ. გვარამაძესაგან“.
2. ტექსტის ბოლოს მიწერილია: „ახალციხე“. 12 r.
3. 12 v მოთავსებულია კ. გვარამაძისა და მიქელ დათებოვის პირობის წიგნი.

1999 იდ

ხალხური ლექსები (კრებული). XIX—XX

130 ფ.; 35,5×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; ნაწერია ცალ გვერდზე.

1. „ლექსები. ისტორიული.—
გოკიას ცეცხლი ეკიდვის, შით მოიხალა ქერია,
ალაოხრეს ერთიანად, ძლივ მორჩენ თითო ღერია...“ (294 ტექსტი).
1 r—130 r.

შენიშვნა: 1. ტექსტები დაბეჭდილია მცირე ლიანად „აკაკის კრებულში“. ამონაწერია:

№№ 1—13	აკ. კრბ.	1897 წ.	№ I.
„ 14—36	„	„	„ III.
„ 37—158	„	„	„ IV.
„ 159—175	„	1898 წ.	„ V.
„ 176—181	„	„	„ VI.
„ 182—224	„	„	„ VII.
„ 225—226	„	„	„ X.
„ 227—246	„	„	„ XII.
„ 247—269	„	1899 წ.	„ I.
„ 270—271	„	„	„ II.
„ 272—285	„	„	„ IV.
„ 286—294	„	„	„ VIII.

2. „ხელნაწერს აკლია 80 და 81 ფ. ფ-ს შორის. ამიტომ ტექსტი № 225 თავნაკლულია. იხ. აკ. კრბ. 1898 წ., № 10.

2000 ა

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

45 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]. ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ა ნ დ ა ზ ე ბ ი. ა.—1. არა მწამს ქინძი ქონდრათ და მწვანე კიტრი გოგრათა...“ [354 ტექსტი] 1 r—45 r.

შენიშვნა: 1. ანდაზები ამოკრებილია ჟურნ. „ჯეჯილიდან“.
2. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 ბ

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

30 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; შეკრების ადგილი—კახეთი; შემკრები—რაფიელ ერისთავი (1 r); [XIX—XX ს.]. ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ა ნ დ ა ზ ე ბ ი. ა.—1. აგიაშვილის გამდელი წირვაზე წასულა, ვერ მიუსწრია; შინ წამოსულა, სადილზე დაგვიანებია...“ [113 ტექსტი] 1 r—30 r.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „ქ. ანდ. შეკრებილი თ. რაფ. ერისთავ. კახეთი“. 1 r.
2. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 გ

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

29 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ა ნ დ ა ზ ე ბ ი. ა.—1. ამხანაგი ნუ გძულსო,
საშოვარი ნუ გშურსო...“ [119 ტექსტი] 1 r—29 r.

შენიშვნა: ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 დ

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

26 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი ქ. გორი (1 r); ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ა ნ დ ა ზ ე ბ ი. ა—1. აბესალომ და ესთერი ღმერთმან შეჰყარა ერთფერი...“ [100 ტექსტი] 1 r—26 r.

შენიშვნა: 1. შეკრებილია გორში. 1 r.
2. ანდაზები ანბანზეა დალაგებული.

2000 ე

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

32 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„[ა ნ დ ა ზ ე ბ ი]. ა.—1. ან მოკლავს, ან შეაკვდება...“ [173 ტექსტი] 1 r—32 r.

შენიშვნა: ანდაზები ანბანზეა დალაგებული.

2000 ვ

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

62 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

[ა ნ დ ზ ე ბ ი].—1. „ავი კაცი აღდგომასაც ავია...“ [729 ტექსტი] 1 r—62 r.

შენიშვნა: 1. ამოწერილია „აკაკის კრებულიდან“. 62 r.
2. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 ზ

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

9 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—სამეგრელო; შემკრები—თედო სახოკია (1 რ); ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ანდაზები. ა.—1. ანაკლიაში ერთს კაცს შენწვარი თევზი მოჰქონდაო...“ [10 ტექსტი] 1 რ—9 რ.

შენიშვნა: 1. მიწერილია: „სამეგრელო, შეკრებილი თ. სახოკიას მიერ“—1 რ.
2. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 თ

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

17 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—აჭარა (1 რ); ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ანდაზები შეკრეფილი აჭარაში. ა.—1. არ გაიხარა განუხარელმან...“ [19 ტექსტი] 1 რ—17 რ.

შენიშვნა: 1. ამოწერილია „აჯაკის კრებულიდან“.
2. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 თ

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

29 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—იმერეთი; ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ანდაზები. ა.—1. ავ მევალეს ქრთამით გაეყარეო...“ [98 ტექსტი] 1 რ—29 რ.

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე წერია: „ანდაზები იმერეთში შეკრებილი“.
2. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 ი

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

19 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—აფხაზეთი (1 რ); ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„აფხაზური ანდაზები. ა—1. აკამბაშ ახული აბოონ, აანდა აბოომზტ. კამბეჩი მხალსა ჰხედავდა, ღობეს ვერა...“ [91 ტექსტი] 1 რ—19 რ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე წერია: „აფხაზეთში შეკრებილი ანდაზები“.
2. ანდაზები დაწერილია აფხაზურ ენაზე. თითოეულ ანდაზას თან ახლავს სიტყვასიტყვითი ქართული თარგმანი.
3. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 ია

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

34 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ა ნ დ ა ზ ე ბ ი. ა—1. ამყოლ აჰყეო, ჩამყოლს ჩაჰყეო, (იყო)
ნების დამრთველი იყავ დამყეო...“ [133 ტექსტი]
1 რ—34 რ.

შენიშვნა: 1. თავფურცელზე წერია: „ანდაზები ჟ. „ცისკარი“-დგან ამოწერილი“.
2. ანდაზები დალაგებულია ანბანზე.

2000 იბ

კრებული ხალხური გამოცანებისა. XIX—XX

20 ფ.; 36×22; ქაღალდი; უყდო. აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—გურია და სხვა კუთხეები; შემკრები ცალფეხა გ. ლომთათიძე; ტექსტი ნაწერია ცალ გვერდზე.

[გ ა მ ო ც ა ნ ე ბ ი]. „ა—1. არც ვიცი და არც მახსოვს...“ [265 ტექსტი]
1 რ—20 რ.

შენიშვნა: 1. ტექსტებს ახლავს შემდეგი ცნობები:
№№ 1—177—ჩაწერილია გურიაში. იხ. თავფურცელი.
„ 178—სვანური.
„ 179, 180, 228—232—ქართლი.
„ 233—235—კახეთი.
„ 236—256—მთქმელი კახელი სიკო ოსიაშვილი 38 წ. წ/კ არ იცის. უსინათლოა.
„ 181—208—უშვაფური გამოცანები.
2. თავფურცელზე წერია: „ხალხური შემოქმედება. გურიაში შეკრებილი გამოცანები. ცალფეხა გ. ლომთათიძის მიერ“.
3. გამოცანები № 1—№ 177-მდე დალაგებულია ანბანზე.
4. თითოეულ გამოცანას თან ახლავს ახსნა.

2000 იგ

კრებული ანდაზებისა. XIX—XX

10 ფ.; 31×22; ქაღალდი; უყდო; აუკინძავი; მხედრული; [XIX—XX ს.]; შეკრების ადგილი—ოსეთი; შემკრები—ნესტორ ბაკურაძე (1 რ); ნაწერია ცალ გვერდზე.

„ა ნ დ ა ზ ე ბ ი.—1. იერუსალიმს კიტრი კიტრათ არის, მაგრამ მოყვანა ძნელიაო...“ [252 ტექსტი] 1 r—10 r.

2000 იდ

ხალხური ანდაზები. XX

4 ფ.; 28,5×19; ქაღალდი; მხედრული; ბოლონაკლული; დაუწერელია: 3 v—4 v; [XX ს.].

[ა ნ დ ა ზ ე ბ ი]. „ა. 1. ააფრინე ალალი, რაც არ არი—არ არი...“ [105 ტექსტი] 1 r—2 v.

2000 იე

ხალხური ანდაზები. XX

2 ფ.; 31×22; ქაღალდი; მხედრული; [XX ს.].

„ა ნ დ ა ზ ე ბ ი.—ქათამმა კერიაზე ბოცხნა, ბოცხნა და მისი მოსაკლავი დანა ამობოცხნა...“ [37 ტექსტი].

შენიშვნა: ტექსტს დართული აქვს ცნობები:
№№ 4 და 5—„სამუელ ანთაძის“. 1 r.
„ 6—11 „გიორგი კაშელავასი“. 1 r.
„ 12—37 „მელიტონ კელენჯერიძის“. 2 r.

2000 ივ

ანდაზები. XX

2 ფ.; 31×22; ქაღალდი; მხედრული: [XX ს.]; ჩაწერის ადგილი ქვ. ბოდბე, მაღარო.

„ა ნ დ ა ზ ე ბ ი: 1. ალია მომკვდარაო გაუგონია და არც იცის ალია ვინ არის...“ [26 ტექსტი]. 1 r—2 r.

შენიშვნა: ტექსტს დართული აქვს ცნობები მთქმელთა შესახებ: „ჩაწერილი სოფ. ქვ. ბოდბეში, გაგონილი გ. ძმანაშვილისაგან“. 1 r.
„ჩაწერილი სოფ. მაღაროში, ტ. შიშელაშვილისაგან გაგონილი“. 2 r.

2000 იზ

ანდაზები. XX

6 ფ.; 31×22; ქაღალდი; მხედრული; ჩაწერის ადგილი ს. მაჩხაანი (1 r); [XX ს.].

[ა ნ დ ა ზ ე ბ ი]. „1. არ გათეთრდება ყორანი, რა გინდ რომ ხეხო ქვიშითა (შოთა)...“ [96 ტექსტი]. 1 r—5 r.

შენიშვნა: ტექსტს დართული აქვს ცნობა ჩამწერის შესახებ: „ჩაწერილი ს. მაჩხაანში დიმ. მაჩხანელის მიერ“. 1 r.

2000 იზ

ხალხური გამოცანები. XX

6 ფ.; 29×21; ქაღალდი; მხედრული; [XX ს.].

„გამოცანები.—1. გარეთ ოქრო, შიგნით ვერცხლი...“ [28 ტექსტი]. 1 r—4 r.

2000 ით

ხალხური გამოცანები. XX

5 ფ.; 21,5×13,5; ქაღალდი; ცალცალკე ფურცლები; მხედრული; [XX ს.].

„გამოცანები.—1. იგი წმინდა წმინდა ალავს მოვა, დიდობს ხე ძიროობით...“ [26 ტექსტი]. 1 r—5 r.

2000 კ

ანდაზები. XX

1 ფ.; 21×22; ქაღალდი; მხედრული; [XX ს.].

„ანდაზები.—ომში რა სჯობიაო და რაც ხელში მოგხდესო...“ [18 ტექსტი]. 1 r.

ხელნაწერთა ქრონოლოგიური ტაბულა

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
X	1660
„	1704
„	1887
„	1888
„	1900 ვ
X—XI	1798
„	1831
„	1889
„	1893 გ
„	1895
1040	1662 (პალავრა)
1048	1741 (გეთსამანია)
XI	1663
„	1664 (საბა წმინდის მონასტერი)
„	1708
„	1709
„	1710
„	1711
„	1712
„	1792
„	1834
„	1835 ა
„	1855 ა
„	1863
„	1885 გ
„	1885 დ
„	1885 ე
„	1886
„	1891 ა
„	1891 ბ
„	1892
„	1893 ვ

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
1156	1661 (იერუსალიმის ჯვარის მონასტერი)
XII	1668
„	1706
„	1707
„	1727
„	1758
„	1854
XII—XIII	1667
„	1669
„	1680
„	1694 ა
„	1694 ბ
„	1702
„	1782 (აჭდილა, დაბა)
„	1790
„	1829
„	1833
„	1835 ბ
„	1851 ბ
„	1893 დ
„	1673
1213	1791 (სირია)
XIII	1673
„	1718
„	1789
„	1830
XIII—XIV	1670
„	1713
„	1771
„	1811
„	1821 ა
„	1836 ბ
„	1837

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XIII—XIV	1850
„	1851 ა
„	1853 ა
„	1853 გ
„	1866 ა
„	1870
„	1893 ა
„	1899
„	1900 ბ
XIV	1794
XIV—XV	1795 ა
„	1795 ბ
„	1795 გ
„	1795 დ
„	1801
„	1802 ა
„	1802 ბ
„	1803 ბ
„	1821 ბ
„	1828
„	1836 ა
„	1853 ბ
„	1857
„	1865
„	1866 ბ
„	1867 ა
„	1867 ბ
„	1867 გ
„	1869
„	1871
„	1872
„	
„	1890
„	1893 ბ
„	1896
„	1897 ა
„	1897 ბ
„	1900 ა
„	1900 ე
„	1900 ზ

საუკუნე და წელი	ხელნაწერის №
XIV—XV	1900 ტ
XV	1725 ა
„	1730
„	1760 (პეტრიწონი)
„	1804
„	1806
„	1900 გ
XV—XVI	1558 დ
„	1674
„	1699 ბ
„	1716
„	1717
„	1722
„	1793
„	1795 ე
„	1797 ბ
„	1799
„	1803 ა
„	1805
„	1807
„	1809
„	1810
„	1813
„	1814 გ
„	1815 ა
„	1815 ბ
„	1816 ა
„	1816 ბ
„	1816 გ
„	1817
„	1818
„	1819
„	1820 ა
„	1820 ბ
„	1822
„	1823
„	1824
„	1826
„	1827
„	1832
„	1838

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
„	1852
„	1855 ბ
„	1856
„	1858
„	1859
„	1864 ბ
„	1866 გ
„	1868
„	1885 ა
„	1898
„	1900 დ
1538	1698 (აწყურის მონასტერი)
1520	1721
XVI	1752
„	1776
„	1796
„	1808
„	1814 ა
„	1814 ბ
„	1819
„	1814 დ
„	1864 ა
„	1885 ბ
„	1894
XVI—XVII	1676
„	1697
„	1701
„	1723
„	1724
„	1725 გ
„	1726
„	1729
„	1731
„	1797 ა
„	1800
1664	1742
1667	1719 (წალენჯიხი)
1674	1755
1686	1681
XVII	1665
„	1682

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XVII	1690
„	1725 ბ
„	1728
„	1738
„	1753
„	1754
„	1766
„	1812
„	1825
„	1861
XVII—XVIII	1558 ბ
„	1685
„	1688
„	1699 ა
„	1700
„	1703
„	1747 გ
„	1883 ბ
1713	1557 (მრავალმთის მონასტერი)
1716	1658 (კოსტანტინეპოლი)
1730—40	1686 (მოსკოვი)
1732	1687
1740	1672 (თბილისი)
1743	1666
1752	1671 (თბილისი)
1756	1736 (პეტერბურგი)
1760	1683
1765	1750
1777	1684
1782	1679
1784—5	1655 (თბილისი)
1792	1689
1797	1781
1799	1751 (მრავალმთის მონასტერი)
XVIII	1558 ა
„	1643
„	1656
„	1675
„	1677

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XVIII	1678
„	1691
„	1692
„	1693
„	1696
„	1714
„	1715
„	1720
„	1725 დ
„	1732
„	1737
„	1740
„	1743
„	1747 ა
„	1747 ბ
„	1749
„	1763
„	1774
„	1777 ა
„	1777 ბ
„	1777 გ
„	1778 ა
„	1778 ბ
„	1786
„	1787
„	1862
„	1882
„	1883 ა
„	1884
XVIII—XIX	1522
„	1705
„	1746
„	1748
„	1773 ბ
„	1860
1813	1909
1816—17	1657
1824	1618 ი
1824	1775
1825	1739 ა
1825	1739 ბ
1825	1641
1826	1735
1832	1695 (მარტვილის მონასტერი)
1840	1767
1840	1907
1853	1773 ე
1862	1514 დ
1862	1514 დ
1862	1773 ვ
1862	1843
1863—70	1849
1865	1555
1873	1840 ა
1875	1840 ბ
1877	1520 ა
1878	1769
1879	1768
1879—80	1635
1881	1773 დ
1881—82	1992 თ
1886	1992 ბ
1886—1910	1916
1887	1959
1888	1999 თ
1889	1990 გ
1889	1933
1889	1920
1890	1992 ვ
1890	1963
1891	1992 იბ
1891	1997 თ
1892	1990 ა
1892	1626
1893—1894	1992 ით
1897	1968
1898	1524
1899	1618 ვ
XIX	1508
„	1509

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XIX	1513
„	1514 ა
„	1515 გ
„	1516
„	1517 ბ
„	1554
„	1556
„	1558 გ
„	1601 ა
„	1611
„	1618 გ
„	1618 ზ
„	1659
„	1733
„	1734
„	1744
„	1745 ა
„	1745 ბ
„	1757
„	1759
„	1761
„	1762
„	1764
„	1765
„	1770
„	1773 ა
„	1779
„	1780
„	1783
„	1784
„	1785
„	1788
„	1839
„	1841
„	1842
„	1910
„	1948
„	1957
„	1958
„	1964
„	1965

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XIX	1969
„	1973
„	1989
„	1990 ბ
„	1992 ტ
„	1992 იგ
„	1992 იდ
„	1992 იე
„	1992 ივ
„	1982 აზ
„	1995
„	1997 ზ
„	1997 ტ
„	1997 ი
„	1997 აბ
„	1997 აგ
„	1997 ად
„	1998 ა
„	1998 ბ
„	1998 გ
„	1998 დ
„	1998 ზ
„	1998 ტ
„	1998 თ
„	1998 ი
„	1998 აა
„	1998 აბ
„	1998 აგ
„	1999 ა
„	1999 ბ
„	1999 გ
„	1999 დ
„	1999 ე
„	1999 ვ
„	1999 ზ
„	1999 ტ
„	1999 ი
„	1999 აა
XIX—XX	1504
„	1506

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XIX—XX	1507
„	1515 ა
„	1515 ი
„	1517 ა
„	1527
„	1531
„	1539
„	1541
„	1546
„	1601 ბ
„	1601 გ
„	1618 ა
„	1618 ბ
„	1618 თ
„	1618 ია
„	1618 იბ
„	1624
„	1625
„	1773 გ
„	1773 ზ
„	1773 ჱ
„	1847 ა
„	1847 ბ
„	1847 გ
„	1880
„	1881
„	1913
„	1914
„	1915
„	1917
„	1918
„	1919
„	1921
„	1923
„	1924
„	1925
„	1926
„	1927
„	1928
„	1929

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XIX—XX	1930
„	1944
„	1949
„	1950
„	1953
„	1955
„	1960
„	1966
„	1967
„	1970
„	1971
„	1974
„	1975
„	1976
„	1977
„	1978
„	1979
„	1980
„	1981
„	1982
„	1983
„	1984
„	1985
„	1986
„	1987
„	1988
„	1992 ა
„	1992 გ
„	1992 დ
„	1992 ე
„	1992 ზ
„	1992 ია
„	1993
„	1997 გ
„	1997 ვ
„	1997 ია
„	1997 იე
„	1998 ე
„	1999 იბ
„	1999 იდ

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XIX—XX	2000 ა
„	2000 ბ
„	2000 გ
„	2000 დ
„	2000 ე
„	2000 ვ
„	2000 ზ
„	2000 ჱ
„	2000 თ
„	2000 ი
„	2000 ია
„	2000 იბ
„	2000 იგ
1900	1636
1900—1902	1996
1901	1618 ე
1901	1551
1901	1544
1902	1998 ვ
1902	1552
1903	1992 კბ
1903	1956
1904	1876
1905	1877
1908	1515 გ
1909	1873
1909	1922
1910	1618 ჱ
1910	1875
1911	1874
1911—14	1502
1914	1501
1915	1940
1915	1939
1915	1935
1915	1521
1915—1917	1503
1916	1936
1916	1937
1916	1941
1916	1938

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
1921	1934
1922	1912
XX	1505
„	1514 ბ
„	1514 გ
„	1514 ე
„	1514 ვ
„	1515 ბ
„	1515 ზ
„	1515 დ
„	1515 ე
„	1515 ჱ
„	1515 თ
„	1515 ია
„	1520 ბ
„	1520 გ
„	1520 დ
„	1520 ე
„	1523
„	1525
“	1526
„	1528
„	1529
„	1530
„	1540
„	1542
„	1545
„	1547
„	1618 დ
„	1931
„	1932
„	1942
„	1943
„	1945
„	1946
„	1947
„	1952
„	1972
„	1991
„	1992 ი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XX	1992 იზ
”	1992 კ
”	1992 კა
”	1994
”	1997 ა
”	1997 ბ
”	1997 დ

საუკუნე ან წელი	ხელნაწერის №
XX	1997 ე
”	2000 იდ
”	2000 იე
”	2000 ივ
”	2000 იზ
”	2000 ით
”	2000 კ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საკუთარ სახელთა საძიებელი*

ა

აბაზი შაჰ 1626 (შენ. 1).

აბაშელი ა. 1507:31 (შენ. 2).

აბაშიძე ამილღაბარ 1705:6.

აბაშიძე ანასტასია (კონსტანტინე ბატონიშვილის მეუღლე, სოლომონ II-ის რძალი) 1705:4, 7, 12.

აბაშიძე გიორგი 1747 გ (მინაწ. 1); 1781:12.

აბაშიძე დავით (ბოქაულთუხუცესი) 1705:7 11, 12.

აბაშიძე ესა 1942:26.

აბაშიძე ივანე 1705:7.

აბაშიძე იოანე ზურაბის ძე (მღვდელი) 1721 (მინაწ. 3, 6, 7).

აბაშიძე მართა 1672 (მინაწ. 2).

აბაშიძე პაატა 1781:4, 11.

აბაშიძე სვიმონ (სახლთუხუცესი) 1705:19.

აბდიაშვილი ალექსი 1999 გ:179.

აბდუშელიშვილი ასალო (მოურავი) 1705:16.

აბდუშელიშვილი ბეჟან 1705:18, 20.

აბდუშელიშვილი ქაიხოსრო (ციხის მოურავი) 1705:17.

აბესალომ [და ეთერი] 1926:48; 1937:1, 2; 2000 დ.

აბიბოს ნეკრესელი 1672:10; 1773 ტ.

აბო ტფილელი 1769, 1672:23.

აბრაჰამ 1667 (მინაწ. 4).

აბრაჰამ მონაზონი 1661:32.

აბულაძე 1705:52 (შენ. 2).

აბულაძე გრიგოლ (ბერი) 1705:28, 31.

აბულაძე ევნატე 1705:30, 31.

აბულაძე ივ. (მთქმ.) 1990 ბ (შენ. 2).

აბულაძე ილია 1752 (შენ. 2).

აბუ-კინო 1994:22 (შენ, 1).

აბულერით (აბულჰერით, იოანე ათონელის ერისკაცობის სახელი) 1661 (მინაწ. 31).

აგიაშვილი დავით 1705:8, 52 (შენ. 2).

ადოთ სარჭისა (მთქმ). 1997 იე (შენ.).

ავალიანი 1999 გ:82.

ავალიანი რამაზა 1708 (მინაწ. 5).

ავდა ებისკოპოსი 1710:35.

ავდიოს ებისკოპოსი 1710:35.

ავქსენტი 1697 (ანდ., მინაწ. 1).

ათანასე (გადამწ.) 1871 (ანდ.).

ათანასე ალექსანდრიელი 1737:28, 31; 1786:26.

აკაკი წერეთელი იხ. წერეთელი აკაკი.

აკაკი (წმ.) 1710:12, 34.

აკობიანი (ტერ) 1611:16.

აკოფაშვილი გრიგოლ 1611:61.

ალელაშვილი 1940:2.

ალექსანდრე ბატონიშვილი 1989:2.

ალექსანდრე [ბატონიშვილი] ძე გიორგი III იმერთა მეფისა 1781:22.

ალექსანდრე [ბატონიშვილი] ერეკლეს ძე 1735 (ანდ.).

ალექსანდრე I თვითმყრობელი სრ. რუსეთის 1735 (მინაწ. 1).

ალექსანდრე მაკედონელი 1994:29.

ალექსანდრე V იმერთა მეფე, მამა სოლომონ I-ის 1692 (ანდ. 2); 1705:5, 10, 22, 52. (შენ. 2).

ალექსანდრე მეფე 1883 ბ (მინაწ.).

---

* ამ ტომის საძიებლები იმავე წესითაა შედგენილი, როგორითაც წინა ტომებისა. დამატებულია რამოდენიმე შემოკლება: **შემკრ.**—ფოლკლორული მასალის შემკრები. **მთქმ.**—ფოლკლორული მასალის მთქმელი. **დამწერი**—საბუთის დამწერი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ალექსანდრე VII (იმერთა მეფე ალექსანდრე III?) 1601 ა:2 (შენ.).

ალექსანდრე (წმ.) 1710:25.

ალექსანდროვი ტერ 1926:219 (შენ. 2).

ალექსი, გრიგოლ მხატვრის ძე 1671 (ანდ.).

ალექსი 1921:42.

ალექსი (გული?) 1601 ა:6, 7, 16, 18, 26.

ალექსი გიორგიანიანი 1601 ა:8, 9, 15.

ალუდა ზვიადაური (მთქმ.) 1992 იდ (შენ. 3).

ალფოს (წმ.) 1710:18.

ალხაისშვილი 1705:7.

ალხაზიშვილი ილ. (ჩამწ.) 1988 (შენ. 2); 1994:8 (შენ.).

ამაშუკელი ავთანდილი 1781:10.

ამაშუკელი ბეჟან 1781:10.

ამაშუკელი პაატა 1781:10.

ამაშუკელი სულხან 1781:10.

ამილახორი ანდრია 1661 (მინაწ. 26).

ამილახორი თამარ (მეუღლე ყაფლან ორბელიანისა) 1755 (ანდ. 2).

ამილბარაშვილი ელენე (მთქმ.) 1936 (შენ. 1).

ამილბარაშვილი ივანე (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

ამირბარაშვილი კონსტან. (მთქმ.) 1936 (შენ. 1).

ამილბარაშვილი პელაგია (მთქმ.) 1939 (შენ. 1).

ამილბარაშვილი სიდონია (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

ამილბარაშვილი ტატო (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

ამირანი 1921:63; 1926:5; 1933:8; 1940:225; 1941:42; 1990გ:21, 22; 1992 ია:188; 1994:34, 35.

ამირაჯიბი ნატ. (მთქმ.) 1997 ზ (შენ.).

ამირალივი ივ. 1611:37, 38.

ამირეჯიბი აბულახსარ 1781:5, 6, 8, 11.

ამონა 1662:33.

ანა დედოფალი (დავით იმერთა მეფის მეუღლე) 1705:29.

ანა იოანეს ასული თვითმპყრობელი სრ. რუსეთის. 1686 (ანდ. 3).

ანა (და იოვაკიმ) 1760:46.

ანანია სინის მთავარეპისკოპოსი 1755 (მინაწ.).

ანასტასია თანამეცხედრე კონსტანტინე ბატონიშვილის. იხ. აბაშიძე ანასტასია.

ანასტასი სინ ლი 1760:19.

ანგლიკოვსკაია ძარია (შემკრ.) 1997 თ (შენ.).

ანდრია 1710:64 (შენ. 1).

ანდრია კრიტელი 1699 ა:12; 1709:2; 1760:23, 28, 29.

ანდრია პატრი 1611:52.

ანდრია წმ. 1710:34.

ანდრონიკე მოციქული 1710:32.

ანთაძე უთური (მთქ.) 1990 ბ (შენ. 2).

ანთაძე სამუელ 2000 იე (შენ.).

ანტონ 1611:68.

ანტონ დიდი (წმ.) 1748:14.

ანტონი არხიდიაკონი 1705:1.

ანტონი (ტერ) 1611:16.

ანტონელი კარდინალი 1618 იბ:12.

ანტონ მარტყოფელი 1672:11.

ანტონ I კათალიკოზი 1733 (შენ.); 1735 (შენ. 2 გ); 1737 (შენ. 1); 1926:219 (შენ. 1).

ანტონ ჭყონდიდელი 1775:5, 6, 7, 1775 (შენ. 1, 2); 1775 (ანდ.).

არაბული ბათიკა (მთქმ.) 1992 იდ (შენ. 3).

არაბული მამისწვერა (მთქმ.) 1992 იდ (შენ. 3).

არბერდ სირ (ბეჭე) 1661 (მინაწ. 18).

არაგა ლუიჯი და (იხ. ლუიჯი და არაგა).

არისტოტელე 1750.

არსენი (გადამწ.) 1707 (ანდ. 1).

არსენი (მთარგმნ.) 1742 (შენ. 2).

არსენი [ყალთოელი] 1786:21.

არსენი წმ. 1710:9, 11.

არტემი წმ. 1788:10.
არღუთინსკი 1999 გ 9.
არჩილ ბატონიშველი, სოლომონ I-ის ძმა 1667 (მინაწ. 1); 1705:5.
არჩილ II მეფე 1653 (ანდ.); 1755 (მინაწ.).
არჩილ მეფე (მოწამე) 1672:20.
„**ა. ხ.**“ (იხ. სარუხანოვი).
ასათიანი ნიკოლოზ (შემკრ.) 1997 დ (შენ. 1).
ასანიძე გოგლო (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
ასთანდარი 1601 ა:19.
ასილინი 1661 (მინაწ. 13)
ასლამაზიშვილი ნ. 1994:21 (შენ.)
ასპით[ან] 1661 (მინაწ. 13).
ატატო დავით იმერთა მეფის ასული 1705:7.
აფაჩიძე სიმეონ (ჯრუჭის არქიმანდრიტი) 1689 (მინაწ. 2, 5); 1721 (მინაწ. 6, 7).
აფციაური ვანო (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
აღათონ (გადამწ.) 1751 (ანდ.).
აღა მაჰმად ხანი 1779 (ანდ.).
აღდგომელა მახარებელი 1661 (მინაწ. 1).
აღნიევი 1748 (მინაწ. 2).
აღუშოვი სტ. 1611:20, 25.
„**აჩარელი კოწია**“ (იგივე „**ხოჯა კოწია**“ 1515 ა:5 (შენ.).
ახვლედიანი დარია 1514 ბ.
აჭრონ მთავარდიაკონი (გადამწ.) 1672 (ანდ. 1, 2).

ბ

ბაადინ ბეგ (სანჯახი) 1697 (ანდ.)
ბაადურ (ყვარყვარე ათაბაგის ძე) 1717 (შენ. 2).
ბაგრატ ბატონიშვილი ძე იმერთა მეფე ალექსანდრე I-ისა. 1705:5.
ბაგრატ IV იმერთა მეფე (ძე ალექსანდრე III) 1781:3, 5, 6, 8, 9, 21. 1601 ა:4; 1738 (მინაწ.: 8).
ბაგრატ III 1721 (მინაწ. 2).
ბაგრატ III იმერეთა მეფე, ძე ალექსანდრე II-სი 1738 (მინაწ.: 9).
ბაგრატიონი დიმიტრი 1657 ანდ.
ბაგრატიონი ნინო კ. წერეთლის მეუღლე 1507:6 (შენ. 2).
ბავთარაშვილი პაპა (მთქმ.) 1992 იზ (შენ. 1); 1999 ა (შენ.); 1999 თ.
ბაზლიძე ივანე 1641 (შენ. 2).
ბათლომე (გადამწ.) 1723 (ანდ.).
ბათლომე აღდგომელა 1661 (მინაწ. 20).
ბაიდოშვილი სტ. (მეტეხის მღვდელი) 1636:10, 11.
ბაიძე როსტომ (მთქმ.) 1990 ბ (შენ. 2).
ბაკურ, ივანე ინჩუხისძის ძე 1708 (ანდ. 1).
ბაკურაძე ნესტორ (შემკრ. 1992 კბ (შენ. 2) 2000 იგ.
ბალითი სოფიო (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
ბალიაური ბადია (მთქმ.) 1992 იდ (შენ. 3), 1999 ვ (შენ. 2).
ბალმონტი 1514 ვ.
ბარათაშვილი 1705:52 (შენ. 2).
ბარათაშვილი ბარამ (ბერის ძე) 1705:43.
ბარათაშვილი ბერი 1705:27, 43.
ბარათაშვილი ბუჭუა, როსტომის ძე 1705:44.
ბარათაშვილი გრიგოლ 1705:43.
ბარათაშვილი გუგუნა 1705:45.
ბარათაშვილი ზაალ 1705:32.

ბარათაშვილი თამაზი 1705:32.
ბარათაშვილი იოსებ, ბერის ძე 1705:43.
ბარათაშვილი როსტომ 1705:35.
ბარათაშვილი საჩინო 1705:32.
ბარათაშვილი ქაიხოსრო 1705:18, 25.
ბარათაშვილი ქუმსი 1705:32, 41, 52 (შენ. 2).
ბარამაშვილი სტ. (მთქმ.) 1997 ტ (შენ. 3).
ბარამიძე ალ. 1658 (შენ. 1).
ბარამიძე ალ. (მღვდელი) 1998 ზ.
ბარბარა წმ. 1760:9.
ბარნაბა ბერი 1702 (მინაწ.).
ბარნაბა თბილელი მთარეპისკოპოსი 1661 (მინაწ. 6).
ბარნაბიშვილი მელანია 1940 (შენ. 2: 26).
ბარტოლომე 1988:12 (შენ. 3).
ბასილა 1661 (მინაწ. 9).
ბასილი კესარიელი 1662:15, 16; 1675 (შენ. 2 ე); 1690 (შენ. 1 ვ და თ); 1699 ა:8; 1715 (შენ.); 1719 (შენ. 1); 1737:27; 1737:34, 35, 36, 37, 41; 1742 (შენ. 2); 1744; 1748:11; 1760:2; 1760:22, 26, 32, 33, 34; 1775:1, 2, 3, 4; 1778 ბ; 1786:21, 24.
ბასილი ვარკნისანე 1795 გ (მინაწ.)
ბასიშვილი ე. (მთქმ.) 1997 ვ (შენ.).
ბახიჭარტოს 1708:6.
ბატკოაშვილი ეფემია (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
ბაქრაძე გ. (შემკრ.) 1932 (შენ. ა, ბ).
ბაქრაძე დ. 1721 (მინაწ. 2, 7).
ბაქრაძე ნიკო (მთქმ.) 1992 აა (შენ. 2).
ბაქრაძე პავლე დეკანოზი 1699 ა მინაწ. 1).
ბაღდასარაშვილი იოსეფი 1611:58.
ბაშ აღა 1994:41.
ბაჩანა 1992 იტ (შენ 2); 1994:47 (შენ. 1).
ბაციკაანთ ასლამაზას შვილი 1611:56.
ბეგიაროვი ჭაბატო (მთქმ.) 1939 (შენ. 2)
ბეგლაროვი ანა (მთქმ.); 1940 (შენ. 2).
ბეგლაროვი დავით 1997 იგ (შენ.).
ბეგლაროვი მარიამ 1939 (შენ. 2).
ბედან (ბედნო?) ერისთავი 1707 (მინაწ. 1, 2).
ბედისმწერლიშვილი ნათანელ (გადამწ.) 1755 (შენ. 2, ანდ. 1).
ბედისმწერლიშვილი ფარემოზ 1742 (ანდ. 1, 3).
ბეთლემიძე დემეტრე 1611:46.
ბეიბუდოვი 1611:51.
ბელოკუროვი ე. 1626 (შენ. 1).
ბეჟან 1937:4, 7; 1933:10.
ბეჟანიშვილი ფიდო (მთქმ.) 1965 (შენ. 2).
ბეჟუაშვილი იოანე დიაკვანი 1688 (მინაწ.).
ბეჟუაშვილი სიმონა (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).
ბერაძე ლიზა 1993:48 (შენ. 2).
ბერნარდეთ ივანე (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
ბერნარდეთ სოლომონ (მთქმ.) 1997 იე შენ.
ბერნარდე ნეაპოლელი (კაპუჩინი) 1601 ა (შენ. 1, 2, 3, 4).
ბერნარდე (ბერნარდო, ბერნარტო?) 1601 ა:15, 16, 17, 18 (შენ.), 20, 22, 24, 26, 27, 28 (შენ.), 32.
ბესარიონ კათალიკოზი (იმერეთის), კაცხის მონასტრის ზედამდეგი 1781:16.
ბესარიონ ორბელიძე კათალიკოზი 1530; 1530 (შენ. 2, 4); 1557 (ანდ.).
ბექაური ჰ. (მთქმ). 1940 (შენ. 2).
ბეჭურიძე ღვთისო (მთქმ.) 1990 ბ (შენ. 2).
ბეჭურიძე ტიმოთე (მთქმ.) 1990 ბ (შენ. 2).
ბიბილაშვილი ვანო 1997 ვ (შენ.); 1999 ტ.
ბილანიშვილი გიორგი 1992 იტ (შენ. 2).
ბისტიკანა (ყაჩაღი) 1940:32.
ბოკერია გ. 1988 (შენ. 2).

ბოკუჩავა გაბრიელ 1719 (ანდ.).
ბონავენტურა დე ლეკორატი (პატრი) 1601 ა:3
ბონავენთურა (დე ლეკორატი?) 1611:3,9.
ბორაშვილი შუშანა 1968 (შენ. 4).
ბორძიმოვი ნიკო 1997 ბგ (შენ.).
ბოძაშვილი იოსებ (მთქმ.) 1968 (მთქმ.) (შენ. 2).
ბოძაშვილი ნინო (მთქმ.) 1968; (შენ. 4).
ბოძაშვილი ფრუშკი (მთქმ.) 1968 (შენ. 4).
ბოჭორიშვილი ტასო 1939 (შენ. 2).
ბოჭორიძე ტასო 1940 (შენ. 2).
ბრინჯეტი 1618 იბ:5.
ბულდაონი იერუსალიმის მეფე 1661 (ანდერძი გადამწერის).
ბურდული უშიშა 1992 იდ (შენ. 3).
ბურჯგვანიანი გ. 1708 (მინაწ. 5).
ბურჯგვანიანი მამუკა 1708 (მინაწ. 5).
ბუტულაშვილი სოლომონ 1992 თ:20; 1992 ია:171, 221.
ბუჭურაული ივ. (შემკრ.) 1913, 1992 იტ (შენ. 2).
ბუხუნია მარკოზ (მოქვის კანდელაკი).

გ

გაბაონი დავით (დამწერი) 1705:1.
გაბაონი ზაქარია (მოძღვარი) 1658 (მინაწ. 3) 1718 (ანდ. 1).
გაბაონი იოსებ (დამწერი) 1705:4.
გაბაონი ნიკოლოზ 1705:1.
გაბაონი ოსე 1689 (ანდ. 1, 2).
გაბაშვილი ბესარიონ 1658. (მინაწ. 2). 1926:29 (შენ.).
გაბაშვილი ეკატერინე 1546.
გაბაშვილი ზაქარია (იხილე გაბაონი ზ.).
გაბრიელ (გადამწ.) 1660.
გაბრიელ ეპისკოპოსი (ქიქოძე) 1527.
გაბრიელი ყოვლად სამღვდელო, არხიეპისკოპოსი ნოვოროროდისა და პეტერბურღისა 1657 (შენ. 2).
გაბრიელ—სვიმონი 1665 (მინაწ. 4).
გაბრუდაშვილი ლადო (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
გაგნიძე გოგა (მთქმ.) 1965 (შენ. 2).
გაგნიძე ივანიკა 1705:21.
გაგნიძე სვიმონიკა 1705:21.
გავაშელაშვილი მიხ. 1636:27.
გალუსტაშვილი ნინიკა (მთქმ.) 1992 ვ (შენ. 2).
გალუსტოვი გრ. (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
გალუსტოვი ოსანა 1940 (შენ. 2).
გამრეკელი ნიკოლოზ 1745 ბ.
გამყრელიძე 1705:52 (შენ. 2).
გამყრელიძე ბეჟან (საუფლისწულოს მოურავი) 1705:12.
გამყრელიძე ლევან 1705:6.
გამყრელიძე ოტია (მოურავი) 1705:30.
გამყრელიძე ქაიხოსრო (მოურავი) 1705:30.
განდეგილი 1547.
გაოქართლიშვილი ევა (მთქმ.) 1939 (შენ. 2].
გარსევანოვი ა. (შემკრ.) 1988:8 (შენ. 1, 2); 1992 იბ.
გაფრინდაული ზეზვა 1990 ბ:34.
გაჩეჩილაძე ს. 1521.
გახუტელაშვილი მწარია (მთქმ.) 1992 იტ (შენ. 2).
გედევანიშვილი პანტელეიმონ 1636:25.
გედევანოვი ლუარსაბ დავითის ძე 1757 (მინაწ.).
გელანაშვალი გ. 1900 გ:17.
გელაშვილი პელაგია (მთქმ.) 1936 (შენ. 1, № 1).
გელაძე ალექსი (გადამწ.) 1555 (ანდ.); 1555 (შენ. 3).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გელუვანი (გელოვანი) 1836 ა (მინაწ. 3).
გერასიმე (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
გერბაშელი გიორგი 1836 ა (მინაწ. 1).
გერმანაშვილი პეტრე (შემკრ.) 1935.
გერმანე დაუდებული 1669 (მინაწ.).
გერმანოზ კოსტანტინეპოლელი 1710:22; 1760:6.
გეურჭოვი გ. 1997 იგ (შენ. 1).
გვარამაძე თამრო (მთქმ.) 1997 ე (შენ. 1).
გვარამაძე ივანე 1524.
გვარამაძე კ. (ვინმე მესხი) (შემკრ.) 1988 (შენ. 2); 1988:15 (შენ.); 1993:44—46, (შენ. 2); 1994:7 (შენ. 1); 1997 ე (შენ. 1); 1997 იე (შენ.); 1998 თ; 1999 გ (შენ. 2, 3); 1999 იგ (შენ. 1, 3).
გვილიამ პატერა 1661 (მინაწ. 10).
გიგაური თამარ (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
გივი (გმირი) 1933:10.
გიკაშვილი 1997 ი (შენ. 1).
გილა (გილიომ) 1661 (მინაწ. 13).
გიორგაძე ბერიკა 1705:51.
გიორგი 1710:64 (შენ. 1).
გიორგი 1661 (ანდ. გადამწ.); 16.
გიორგი ბატონიშვილი 1601 ა:13.
გიორგი ბატონიშვილი, დავით იმერთა მეფის მამა 1705:7; 1705:6; 1781:24.
გიორგი 1661 (ანდ. გადამწ.).
გიორგი ბერი (გადამწერი) 1791 (ანდ. 1, 2).
გიორგი გადამწერი 1714 (ანდ. 2).
გიორგი გადამწერი 1870 (ანდ.).
გიორგი დეკანოზი 1738 (მინაწ.).
გიორგი დოდიხი (გადამწ.) 1661 (ანდ. გადამწ.).
გიორგი ირაკლის ძე 1735 (მინაწ. 1).
გიორგი ლიახველი 1994:45 (შენ. 1).
გიორგი XI მეფე 1658 (ანდ. 1); 1738 (მინაწ.).
გიორგი მეფე [XIII] 1667 (მინაწ. 1).
გიორგი მეფე 1926:199; 1992 გ:47.
გიორგი მეფე [იმერთა] 1705:52 (შენ. 2).
გიორგი III მეფე (მეფეთამეფე იმერთა) 1781:4, 1781:22.
გიორგი მეფეთამეფე (გურიელი, გამეფდა 1716 წ.?) 1781:23.
გიორგი უფლისწული (იმერეთის) 1705:16.
გიორგი ძე იმერთა მეფის ალექსანდრე V-სი 1705:5; 1781:3.
გიორგი, ძმა ალექსანდრე იმერთა მეფის 1781:24.
გიორგი მთაწმიდელი (‖ ხუცესმონაზონი) 1661 (ანდ. მთაბგმნელის); 1717 (ანდ.); 1672:3; 1777 ა (შენ. 1); 1792 (შენ. 2).
გიორგი, მოძღვარი გიორგი მთაწმიდელის 1661 (ანდ.).
გიორგი წმ. 1708:6; 1760:7, 30, 31; 1748:7; 1939:63; 1942:33.
გიუნაშვილი სოლომონ 1743 (შენ. 3), 1743 (მინაწ. 1, 3, 4).
გლახვი დონ ანტონიო 1611:21.
გობეჩია მ. 1994:35 (შენ.).
გოგელაძე ლავრენტი 1661 (მინაწ. 25, 28, 30).
გობრონი წმ. 1672:14.
გოგელელიანი 1836 ა (მინაწ. 3).
გოგიბედაშვილი ლავრენტი (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
გოგიბედაშვილი ყარამან (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
გოგინაშვილი ყულინა ბაყალი (?) 1601 ა:22, 24.
გოგიტელაშვილი 1705:20, 1705:20 (მინაწ.).
გოგიშვილი თ. (მთქმ.) 1992 თ (შენ. 2).
გოგოთურ ქსნელი (მთქმ.) 1963 (შენ. 1).
გოდერძი (გმირი) 1933:10.
გოდერძიშვილი აპოლონ (შემკრ.) 1990 გ; 1999 ი (შენ. 2).
გოლეთიანი დათუნა 1708 (მინაწ. 5).
გომელაური ი. (შემკრ.) 1990 ა; 1992 ივ (შენ. 3); 1992 იტ (შენ. 2).
გომელაშვილი ვანო (შემკრ.) 1999 ტ (შენ.).

გორგაძე ს. 1501 (შენ. 1); 1503; 1507:3 (შენ. 3); 1507:31 (შენ. 2). 1507:32 (შენ. 2); 1520ა (შენ. 2); 1624 (შენ. 2); 1625:2; 1873; 1874 (შენ. 1); 1875 (შენ. 1, 4); 1876 (მინაწ.); 1877; 1997ი (შენ. 2).
გორდეევი დ. 1912; 1912 (შენ. 2).
გოშგოლეთიანი დუდილა (გოშთელიანი?) 1872 (მინაწ.).
გოჩა 1782 (ანდ. 6).
გოცირიძე დ. 1636:32.
გოძიაშვილი (მთქმ.) 1992იბ (შენ. 2).
გოხაძე 1999გ:18.
გრემაშვილი ნინა (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
გრიგოლაძე ივ. 1988:3 (შენ. 2).
გრიგოლ 1661 (მინაწ. 19).
გრიგოლ გადამწერი 1698 (ანდ.).
გრიგოლ გადამწერი 1760:30; 1760 (შენ. 2, ანდ.).
გრიგოლ დოდორქელი 1672:18.
გრიგოლ კათალიკოსი 1667 (ანდ.).
გრიგოლ XVI, პაპი 1611, 2; 1601ა:30.
გრიგოლ მღვდელი 1671 (ანდ.).
გრიგოლ წოსელი 1760:13; 1786:19.
გრიგოლ ხარიტონწმიდელი 1662 (ანდ. 2, 2).
გრიგოლ ღვთისმეტყველი 1699ა:19; 1720 (შენ.); 1737 3, 4, 9. 10 (შენ.), 13, 24 (შენ.), 25, 26, 38; 1742 (შენ. 2); 1760:11, 12, 14; 1786:24, 25.
გრძელი კ. 1988 (შენ. 2).
გულაკოვი 1992თ:37.
გულბათაშვილი თედო 1999ი (შენ. 2).
გულია დიმიტრი იოსების ძე 1934.
გულისხაშვილი ანა (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
გულისხაშვილი ზ. (შემკრ.) 1998ა.
გულისხაშვილი ი. 1994:30 (შენ. ა).
გულისხაშვილი ს. (მთქმ.) 1917 (შენ. 2).
გუნებაშვილი გრიგოლ 1611:59.
გურამიშვილი თადეოზ 1517ბ.
გურასპაული ილალო (მთქმ.) 1963 (შენ. 1).
გურგენიძე დ. 1635 (შენ. 1).
გურიელი გიორგი 1714 (ანდ. 1).
გურიელი გრიგოლ დავითის ძე (მთქმ.) 1931 (შენ. 2-დ).
გურიელი მამია 1714 (ანდ. 3, 6); (მთქმ.) 1931 (შენ. 2, დ, ვ).
გურიელი ქეთაონ მეუღლე აბულახსარ ამირეჯიბისა 1781:5, 8, 9.
გ—ძე სინო (მთქმ.) 1988:16 (შენ. 1).

დ

დადეშქელიანი თათარხან 1949; 1950; 1952; 1953; 1955; 1956; 1958; 1959; 1960.
დადიანი გიორგი 1667 (მინაწ. 1).
დადიანი ივანე ერისთავთერისთავი (XI ს.) 1709 (ანდ. 1, 2).
დადიანი ვამეყ 1755 (მინაწ.).
დადიანი, კაციას ძე 1661 (მინაწ. 38).
დადიანი ლევან (XVI ს.) 1755 (მინაწ.).
დადიანი ლევან გრიგოლის ძე (XIX ს.) 1661 (მინაწ. 38).
დადიანი ლეონ (დიდი, XVII ს.) 1738 (მინაწ.).
დადიანი ლიპარიტ 1755 (მინაწ.).
დადიანი მამია 1738 (შენ.); 1755 (მინაწ.).
დადიანი მანდატურთუხუცესი 1886 (მინაწ.).
დადიანი მარიამ, დედოფალი, იხ. მარიამ დედოფალი, სოლომონ I-ის მეუღლე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დავითაშვილი ი. 1994:2 (შენ.) 1994:3 (შენ. 2, 3).

დავით აღმაშენებელი 1994:37, 49.

დავით მიტროპოლიტი (იხ. წერეთელი დავით).

დავით ნარინი, ძე ალექსანდრე V-ისა, 1705:5.

დავით წმ. (და კონსტანტინე) 1672:15; 1788:11; 1997 იე:61.

დავით წმ. (და ტირიჭანი) 1710:33.

დავით გარეჯელი 1557 (შენ. 3); 1672:7.

დავით ბაგრატიონი [შემდეგში იმერთა მეფე] 1705:6.

დავით მეფე (იმერთა) 1705:52 (შენ. 2); 1705:12. 16.

დავით მდივანი (დამწერი) 1705:5.

დათათ მამუკა (მთქმ.) 1993:46—47 (შენ. 1).

დათათ ტეფო (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).

დათაშვილი მარიამ 1611:69.

დათეზოვი მიქელ 1999 იგ (შენ. 3).

დათეშიძე ს. 1994:54 (შენ. 4); 1988:3 (შენ. 2).

დათიაშვილი სტ. 1611:67.

დაჯიკა დიაკონი 1705:28.

დათუნაშვილი ტ. (გურული ყაჩაღი) 1514 ე.

დამიანე (პატრი) 1611:4, 5, 11, 12, 13, 14, 15, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 36, 37, 39, 50.

დამხულაშვილი კუნწულა (მთქმ.). 1992 ია (შენ. 2).

დანდურავი ელიხაბედ (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

დანიელ, კვერეთის უდაბნოს მამა 1705:16.

დანიელ, ქალაქიდონელი მთავარეპისკოპოსი 1710:15.

დაუთ (გადამწერი?) 1822 (ანდ.).

დედისიმედი 1717 (შენ. 2).

დევიძე ნესტორ 1636:21.

დეკანოზიშვილი დიმ. (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).

დეკანოზაშვილი პაპუნა 1752 (მინაწ. 2).

დეკანოსიძე გ. 1781:1.

დელოლველ სიშოდ სილგილამ 1661 (მინაწ. 11).

დემურელი ნ. (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).

დემური 1999 ი:10.

დემურ ყეინი 1999 ზ.

დეოკლიტიანე 1708:6.

დერჯავინი 1641 (შენ. 2).

დესპინა ხათუ ანდრია ამილახორის მეუღლე. 1661 (მინაწ. 26).

დეუდორიანი (დევდარიანი) 1836 ა (მინაწ. 3).

დვანაძე გიორგი 1840 აბ (შენ. 2).

დიასამიძე გრ. 1501 (შენ. 1); 1502 (შენ. 3).

დიმიტრი მეფე ქართლისა 1661 (ანდ. გადამწ.).

დიმიტრი წმ. 1748:8, 1760:5.

დიონისე არეოპაგელი 1786:6.

დიონოსი წინამძღვარი მღვიმის მონასტრისა 1705:4.

დიონოსიოს ათენელი 1708:2.

დიუნვისი წმ. 1710:34.

დმოკოვსკი კაზიმირ (არქიეპისკოპოსი) 1618 იბ:3, 4, 13.

დოდო წმ. 1672:6.

დოლოყობი ლავრენტი (შემკრ.) 1992 იგ (შენ. 3).

დომე[ნ]ტი კათალიკოზი (ლევანის ძე) 1557 (ანდ.).

დოროთე 1664 (შენ. 1).

დოროთე წმ. 1787 (შენ. 2).

დოსითეოზ (ქუთათელი მიტროპოლიტი) 1705:1, 11, 52 (შენ. 1); 1781 (ანდ. 2).

დრეიძიშვილი გიორგი 1933:11.

დურგლიშვილი ნ. 1941 (შენ. 2).

ე

ებანოიძე ვიქტორ (შემკრ.) 1988:16 (შენ. 1); 1994:11 (შენ. ა), 37.

ედიშერაშვილი გიორგი (მთქმ.) 1936 (შენ. 1); 1939 (შენ. 2); 1941 (შენ. 2).

ედიშერაშვილი დათა (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

ევგენია 1515 ზ.

ევიზოტი 1710:38.

ევსტათი მცხეთელი 1672:16.

ევსტატი წმ. 1749:3.

ევსტრატი ნიკიის მიტროპოლიტი 1699 ა (მინაწ. 2); 1719 (შენ. 2).

ეთერი (და აბესალომი) 1926:48; 1937:1; 2000 დ.

ელადი მღვდელმოწამე 1710:31.

ელენე 1661 (მინაწ. 6).

ელენე დედოფალთდედოფალი (გიორგი გურიელის მეუღლე). 1714 (ანდ.).

ელენე თანამცხედრე მერაბ კალმახელისა 1721 (ანდ. 2).

ელენე ყოფილი ელისაბედ 1781:23.

ელენე წმ. 1710:44; 1748:18.

ელიზბარ 1611:46.

ელიზბაროვი კორნ. 1636:36.

ელისაბედ 1661 (მინაწ. 6, 13).

ელისაბედაშვილი ალექსი (მთქმ.) 1936 (შენ. 1).

ელისაბედაშვილი დათიკო (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

ელისაბედაშვილი იაკობ (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

ელისაბედაშვილი მარიამ (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

ელისაბედაშვილი ნიკალა (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

ელისე (გაბრიელ საგინაშვილის ძმისწული) 1557 (ანდ.).

ენაკოლოფოვი სოლომონ 1735 (მინაწ. 2).

ენდრონიკოვი ივანე 1611:39.

ეპიფანე კვიპრელი 1710:22; 1760:37.

ერეკლე ბატონიშვილი (ალესანდრე ბატონიშვილის-ძე) 1849 (შენ. 2).

ერეკლე ბატონიშვილი 1992 ვ:52.

ერეკლე ბატონიშვილი (შემდგომ ერეკლე I) 1738 (შენ.).

ერეკლე II 1611:52; 1735 (მინაწ. 1); 1735 (შენ. 2 ა); 1779 (ანდ.) 1781:2 (შენ.); 1781:3; 1924:126, 127; 1926:14, 32, 59; 1940:106, 466, 1944:65; 1968:11; 1989:1, 3; 1992 გ:16; 1994:36, 46; 1999 ე:1, 2.

ერისთავი ზურაბ 1998 დ:8 (შენ. ბ).

ერისთავი ლომინა, იხ. ლომინა ერისთავი.

ერისთავი რაფიელ (მთქმ.) 1931 (შენ. 2 ბ); (შემკრ.). 1988:9 (შენ. 1), 2000 ბ (შენ. 1); ავტ. 1993:71 (შენ. 1).

ერისთავი როსტომ 1530 (შენ. 3).

ერისთავი შოშიტა (რაჭის) 1601 ა:5.

ერისთავი ივანე ელიზბარის ძე 1733 (შჯნ.).

ერმალოვი (Ⅱ ერმოლოვი) 1992 ვ:18.

ესაია 1661 (მინაწ. 2).

ესაია წინასწარმეტყველი 1710:11.

ესიტაშვილი ბესარიონ (მთქმ.) 1997 ი გ (შენ. 1).

ესპერი წმ. 1710:1.

ესტატე 1601 ა:21, 28.

ეფვიმე გენათელი 1661 (მინაწ. 32): 1669 (მინაწ.).

ეფთვიმი (დიაკვანი) 1685 (მინაწ.).

ეფთვიმი კაცხის წინამძღვარი 1781:1.

ეფთვიმე მთაწმიდელი 1661 (მინაწ. 31); 1663 (შენ.); 1669 (ანდ. 1); 1672:3; 1704 (მინაწ. 1); 1710:23, 24; 1711 (ანდ. 1); 1742 (შენ. 2), 1760:3.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეფრემ 1939:1.
ეფრემ ასური 1749:2; 1786:14; 1760:17, 18, 25.
ეფრემი წმ. 1703 (შენ. 2); 1715 (შენ.).
ეფრემი 1662:17, 31.
ეფრემ მცირე 1758.

ვ

ვაჟა-ფშაველა 1992 ი§ (შენ. 1), 1998 ია.
ვარდან ავლეველი 1707 (ანდ. 1, 2, 3).
ვართანაშვილი პეტრე 1611:63.
ვანენი ყოფილი ნისიმე 1673 (ანდ.).
ვარდიძე სოსო 1514 ვ; 1520 გ.
ვარძელაშვილი მიხეილ 1618 ტ (შენ. 1).
ვარძიელა 1697 (მინაწ.).
ვასილისკო წმ. 1710:47.
ვაშაძე დავით 1705:11, 1705:52 (შენ. 2).
ვახტანგ VI 1557 (ანდ.); 1558 ა; 1658 (ანდ. 1, მინაწ. 2); 1659 (ანდ.); 1683; 1683 (მინაწ. 1); 1735 (შენ. 1); 1736 (შენ. 2, 3); 1740 (შემ. 1 დ); 1759 (შენ. 2); 1909.
ვახტანგ მეფე (გორგასალი) 1926:60; 1933:9; 1992 ვ:22, 46.
ვახუშტი (ბაგრატიონი) 1735 (შენ. 1, შენ. 2 დ).
ველიდიანი 1872 (მინაწ.).
ველიჯაანთ ბახილა (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
ველიჯაანთ იაკობა (მთქმ. 1997 იე (შენ.).
ვენიდიმუ წმ. 1710:34.
ვეუნიარ (ხელოსანთა კელიარი) 1661 (მინაწ. 1).
ვერითაშვილი დათუნი 1992 თ:16.
ვერულაშვილი ლავრენტი (მთქმ.) 1921 (შენ. 1. № 6).
ვირსალაძე ელ. 1601 გ (შენ.).
ვლასი ურბნელი 1661 (მინაწ. 6, 34).
ვრიდრიშ (სირ) 1661 (მინაწ. 12).

ზ

ზაბახიძე გიორგი (მღვდელი) 1696 (მინაწ. 1, 2).
ზაბახიძე ფარნაოზ 1683 (მინაწ. 3).
ზაზა ფანასკერტელი 1674 (მინაწ. 1, 2).
ზაალ ფანასკერტელი-ციციშვილი. (იხ. ფანასკერტელი ზაალ).
ზამბახიძე გიორგი (გადამწ.) 1505 (შენ. 2).
ზამბახიძე სპირიდონ 1505 (შენ. 2).
ზარაფიან გიორგი 1611:18.
ზაქარია 1661 (მინაწ. 21, 24).
ზაქარია (გადამწ.) 1684 (ანდ. გ).
ზაქარია (გადამწ.) 1711 (ანდ. 1, 2); 1712.
ზაქარია (დამწ.) 1705:13.
ზაქარია წინასწარმეტყველი 1710:30.
ზახარია 1663.
ზებედე ზებედეს ძე (გადამწ.) 1686 (ანდ. 3).
ზედგენიძე ბესარიონ 1748 (მინაწ. 1).
ზვიადაური ალუდა ხირჩლას ძე 1999 ვ (შენ. 2).
ზილიხან ბატონიშვილი 1665 (ანდ.).
ზოი[ა] წმ. 1710:1.
ზუბალოვი ანდრია 1611:36.
ზუბალოვი იაკობ 1611:31.
ზუბალოვი ივანე 1611:40.
ზუმბაძანოვი სარჭის (მთქმ.) 1936 (შენ. 1); 1941 (შენ. 2).
ზურაბ 1992 ზ:124.
ზურაბ 1601 ა:21.

თ

თავაქალაშვილი ზ. 1611:58.

თავაქალაშვილი ბოსია 1705:10.

თავდგირიძე ნ. 1992 იზ (შენ. 2).

თავთუხაშვილი კატო (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

„თავისუფალი სვანი" 1998 ბ; 1994:52 (შენ. ა); 1994:54 (შენ. 2).

თაზიშვილი მართა 1940 (შენ. 2).

თათარხანი 1738 (შენ.); 1755 (მინაწ.).

თალალე 1710:40, 41.

თალახე 1663:3, 4.

თალაშვილი ტატო 1940 (შენ. 2).

თამაზ ხანი 1999 გ:91.

თამარაშვილი მ. 1529; 1530; 1531; 1539; 1601 ა; 1601 ბ; 1601 გ; 1611, 1618 გ (შენ. 2); 1618 ზ (შენ.); 1618 ვ (შენ. 1, 2); 1618 თ; 1618 ია; 1618 იბ (შენ.); 1624 (შენ. 1, 3).

თამარ დადიანის ასული, ზ. წერეთლის ნეუფლე, 1667 (მინაწ. 2).

თამარ დედოფალი (ალექსანდრე იმერთა მეფის მეუღლე) 1705:5; 1705:10.

თამარ დედოფალი, ბაგრატ იმერთა მეფის მეუღლე 1781:9.

თამარ დედოფალი (გიორგი XI-ის მეუღლე) 1738 (შენ.).

თამარ დედოფალი (გიორგი იმერთა მეფის მეუღლე) 1781:22.

თამარ, ერეკლე ბატონიშვილის მეუღლე 1848 (შენ. 2).

თამარ მეფე (II დედოფალი) 1735 (შენ. 2 დ); 1915; 1926:12, 13; 1926:67 (შენ.); 1926:113; 1933:4; 1990 ბ:59; 1992 გ:28; 1994:28, 52 (VII); 1999 გ:174.

თარხანი სახლთუხუცესი 1705:5.

თარხნიშვილი ვასო (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

თარხნიშვილი თებრონია (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

თარხნიშვილი მარიამ (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

თაყაიშვილი ექვთ.: 1705:1 (შენ: 1); 1660; 1661; 1663; 1665; 1667; 1669; 1670; 1673; 1676; 1677; 1678; 1680; 1693; 1700; 1702; 1704; 1707- 1713; 1715; 1718; 1720; 1721; 1755 (შენ. 3); 1758 (შენ 2); 1914 (შენ. 3); 1934 (შენ. 1).

თედორე 1730 (მინაწ. 2).

თედორე ყართაპეტი (პატრი) 1601 ა:12.

თევდორე 1815 ბ (ანდ.).

თევდორე კამარათამწერალი 1660 (შენ. 2).

თეთრაძე მიხეილ (მთქმ.) 1942 (შენ.).

თეიმურაზ ბატონიშვილი 1780.

თეიმურაზ მეფე 1926:43 (შენ.).

თეიმურაზ II 1732.

თეიმურაზ I 1514 ა; 1757:2; 1738 (შენ.); 1755 (მინაწ.).

თემურ [ლენგი] 1661 (მინაწ. 4).

თემურიშვილი პაატა 1989:3.

თეოდოსი 1710:61.

თეოდოსი იერომონახი 1768 (ანდ.).

თეოდორე განწმენდილი 1710:29.

თეოდორე ევბაიტელი 1760:50.

თეოდორე სამაწმიდელი 1742 (შენ. 2).

თეოდორე სტუდიელი 1771.

თეოდორე წმ. 1708:3, 4.

თეოდოსი იერომონახი (გადამწ.) 1768 (ანდ.); 1769 (ანდ.); 1773 დ (ანდ.).

თეოდოსი წმ. 1710:61.

თეოდოტი წმ. 1710:36.

თეოტიმე წმ. 1710:38.

თეოფანე 1710:64 (შენ. 1).

თეოფანე 1843 (ანდ.).

თერაპონი მღვდელმოწამე 1710:60.

თერეზინა 1611:68.

თვალჭრელიძე პაპი (ცხოველი) 1513:2 (შენ.); 1513:4 (შენ.); 1513:5 (შენ.); 1513:15 (შენ. 2); 1994:27 (შენ. 1).

თითირაშვილი ვანო (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

თოიძე ანა (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თოიძე სოლომონ (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
თომაშვილი დ. 1988:3 (შენ. 2).
თუმანიშვილი იოსებ 1999 გ (შენ. 2).
თუმანოვი ანტონ 1611:64.
თუმანოვი დავით (ეგნატე მღვიმის ძე) 1735 (ანდ.).

ი

იაკობ 1752 (მინაწ. 1).
იამანიძე ნესტ (შემკრ.) 1921 (შენ. 1:11).
იანქოშვილი 1992 იზ (შენ. 2).
იალობ ყაენი (იხ. იაყუბ ყაენი).
იაყუბ ყაენი 1738 (მინაწ.); 1755 (მინაწ.)
იაშვილი დავით 1705:5.
იაშვილი ელისაბედ (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
იაშვილი ლადო 1988 (შენ. 2).
იაშვილი ნაქსიმე 1672 (მინაწ. 3).
იგნატაშვილი ნ. 1988 (შენ. 2).
იგრი (ფსევდ.) 1636.
იერემიან იოანეზ 1611:18.
ივანიცკი აპ. 1636:34, 37.
ივლიანშვილი ლუკა 1999 გ (შენ. 2).
„ი. ე—ს“ 1995:2 (შენ. 2).
იესე (გადამწ.) 1742 (ანდ. 1, 2).
იესე ქსნის ერისთავი 1740 (შენ. 3, 4).
იესე ძე ალექსანდრე იმერთა მეფის 1705:5.
იზმირელი სტეფანე 1611:43, 44.
ილარიონ 1775 (შენ. 1, ანდ. 1, მინაწ.).
ილარიონ ახალი წმ. 1672:21.
ილარიონ კათალიკოზი 1781:9.
ილარიონი, წალენჯიხელი 1719 (ანდ.).
ილო (შემკრ.) 1992 ივ (შენ. 3).
იმედაშვილი მაგდან 1940 (შენ. 2).
„იმერელი“ 1515 დ (შენ.).
„იმერელი კოზია“ 1515:5, 11 (შენ.).
ინოკენტი ბერი 1783 (ანდ.).
ინჩუხისძე ივანე (მომგებელი?) 1708 (ანდ. 1, 2, 3).
იოანე 1601 ა:14.
იოანე 1677 (ანდ. 1).
იოანე (გადამწ.?) 1708 (მინაწ. 8).
იოანე დამასკელი 1715 (შენ.); 1760:1, 35, 47.
იოანე ზედაზნელი (|| ზედაძნელი) 1557; 1672:5.
იოანე მელაჭათა 1782 (ანდ. 2).
იოანე მთავარდიაკონი 1681 (ანდ. 1, 2, 56).
იოანე მთაწმინდელი 1669 (ანდ. 1); 1672:2.
იოანე მმარხველი (კონსტანტინეპოლელი) 1760:8.
იოანე მოძღვარი 1661 (მინაწ. 1).
იოანე მოძღვარი 1670 (მინაწ. 1).
იოანე (მოძღვარი მზეხათუნ ბატონიშვილის) 1705:15.
იოანე მღვდელი 1705:29.
იოანე წათლისმცემელი 1710:55; 1748:5.
იოანე ოქროპირი 1690 (შენ. 1 დ, ზ); 1662:1—14; 1699 ა:9, 13, 14, 20, 23, 24; 1700 (შენ.); 1715 (შენ.); 1716 (შენ. 2, 3); 1719 (შენ. 1); 1722; 1731 (შენ.); 1748:12; 1749:1; 1760:24, 42, 44, 48, 49, 53, 54; 1778 ბ; 1786:11—18, 20, 22.
იოანე პეტრიწი 1737:1 (შენ.).
იოანე პროდეროსი 1781:2.
იოანე ფსიხაიტელი 1710:56.
იოანე წინამძღვარი მღვიმის მონასტრის (|| ქართველი, არქიმანდრიტი?) 1705:1, 16, 20, 24, 26, 34.
იოანე ღვთისმეტყველი 1760:3.
იოანიკე 1716 (შენ. 2).
იოშ მართალი 1710:6.
იოდასაფ (ჰინდოთა მეფე) წმ. 1710:39.
იოვაკიმ წმ. (და ანნა) 1760:46.
იოვანე ყაა (გადამწ.) 1664 (ანდ. 1).
იონა 1708 (მინაწ. 5).
იორდანე 1661 (მინაწ. 25).
იორდანიშვილი ს. 1839 (შენ. 2).
იოსებ 1710:64 (შენ. 1).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იოსებ 1782 (ანდ. 6).
იოსებ 1698 (მინაწ.).
იოსებ ალავერდელი 1672:12.
იოსებ არიმათიელი 1760:37.
იოსებ ბატონიშვილი (გენათელი მიტროპოლიტი) 1662 (მინაწ. 2).
იოსებ გამომტყველი 1715 (შენ.).
იოსებ კათალიკოსი 1667 (მინაწ. 1).
იოსებ ნიკოდიმოსი 1701 (შენ. 1).
იოსებ ტფილელი 1757:6.
იოსები (პატრი) 1611:1, 61.
იოსები (პატრი) 1554 (შენ. გ).
იოსები ხუცესყოფილი 1841: 1842.
იოსელიანი გ. 1544.
იოსელიანი გ. 1871 (მინაწ.).
იოსტოს (გადამწ.) 1657 (ანდ.); 1749 (ანდ.).
ირაკლი წმ. 1710 :34.
ირინე წმ. 1710:4.
ისარლოვი იოვანე 1611:45.
ისე წოლკნელი 1672:9.
ისიდორე წმ. 1710:27.
იტარიევი არტემ (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
იტრიაშვილი (მთქმ.) 1943 (შენ.).
იუდა მოციქული 1710:46, 58.

კ

კავთიშვილი გოგია (მთქმ.) 1992 ვ (შენ. 2).
კავკასიძე დავით (შემკრ.) 1917 (შენ. 2).
კავკასიძე მელქისედეკ (გადამწ.) 1736 (ანდ.).
კავლიაშვილი ელა 1925:29.
კაკათ ზაქარა (მთქმ.) 1999 გ:12 (შენ. 2).
კალანდარაშვილი გრ. (მთქმ.). 1999 გ (შენ. 2).
კალანდარიშვილი ვალოდი (მთქმ.). 1999 გ (შენ. 2).
კალანდარაშვილი კ. (მთქმ.) 1997 იე (შენ.].
კალანდარაშვილი სოლომონ (მთქმ.) 1999 გ (შენ .2).
კალმახელი მერაბ (მომგებელი) 1721 (ანდ. 1, 2).
კალატოზოვი ილია დიმიტრის ძე (შემკრ.) 1992 თ (შენ. 2).
კანდელაკი 1708 (მინაწ. 1, 2).
კანდელაკი გაბრიელ 1718 (ანდ.) (მინაწ. 1).
კანდელაკი ნიკოლოზ 1661 (მინაწ. 1).
კანდელაკი სონა (მთქმ.) 1938 (შენ. 1).
კანონიკე წმ. 1762:4.
კაპანაძე ანეტა (შემკრ.) 1936; 1937; (შენ. 2): 1938; 1939 (შენ. 1); 1940; 1940 (შენ. 2, 3); 1941 (შენ. 2).
კაპანაძე ნიკოლოზ 1705:6.
კარიბაშვილი დ. 1507:32 (შენ. 1).
კარგარეთელი დიმიტრი 1941:77.
კარგარეთელი ეკატერინე 1940 (შენ. 2).
კარპო მოციქული 1710:57.
კასტელი ქრისტეფორე (თეათინელი) 1624 (შენ. 1); 1625 (შენ. 1).
კატიანე წმ. 1710:64.
კაციელაშვილი სოლომონ 1997 იგ (შენ. 1).
კეკელიძე კ. 1663 (შენ.); 1737:10 (შენ.); 1737:24 (შენ.); 1741; (შენ. 3); 1752 (შენ. 2); 1912 (შენ. 1, 2).
კელენჯერიძე მელიტონ (შემკრ.) 1921; 2000 იე (შენ.).
კელურაშვილი 1705:48.
კეშელავა გ. 2000 იე (შენ.).
კენჭოშვილი მელანია (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
კესლერი იოსებ 1618 წ.
კეცხოველი ნ. 1507:30 (შენ.).
კვირინე წმ. 1710:18.
კოკვიძე თეოფანე (მთქ.) 1921 (შენ. 1, № 19).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კაკვიძე მანანთი (მთქმ). 1999 გ (შენ. 2).
კირკიტაშვილი კვკე (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
კლემენტი X (პაპი) 1601 ა:2.
კლიმი გამომთქმელი 1710:59.
კოვზირიძე თამა 1705:17.
კოზმოვი ვას. 1636:13, 17, 20.
კონსტანტინე, ალექსანდრე კახთა მეფის ძე 1738 (შენ.).
კონსტანტინე ბატონიშვილი, დავით იმერთა მეფის ძე 1705:7, 8, 12, 24, 52 (შენ. 2).
კონსტანტინე წმ. (და დავით) 1672:15; 1788:11; 1997 იე:61.
კონსტანტინე მეფე ძე დიდი კონსტანტინე დიდის (პერძენთა იმპერატ.) 1710:7.
კონსტანტინე, სოლომონ II-ის ძე 1705:4.
კონსტანტინე დიდი წმ. 1748:18; 1710:44.
კონჭოშვილი პ. 1544.
კოპაძე ამბერკი 1999 გ:127.
კოპაძე რუთი 1661 (მინაწ. 23. 29, 37).
კოპაძე სვიმონ 1747 გ (მინაწ. 2).
კოპტანაშვილი ვასილ (შემკრ.) 1992 იდ (შენ. 3).
კოპტანაშვილი კ. (შემკრ.) 1992 იტ (შენ. 2).
კორკოტაშვილი ელისბარ (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
კორსიანი იოანე 1871 (მინაწ.).
კონსტანტინე 1661 (მინაწ. 19).
კოსტანტი ჭართველი წმ. 1672:13.
„კოწია მკურნალი" 1515 ა:13 (შენ. 1), 1515 ბ, 1516 (შენ.).
კრუხიჭამიანთ ოსეფას ძე ბატონჯუან 1611:62.
კულულაშვილი ვახო 1520 ბ.
კუპატაძე მ. (მთქმ.) 1921 (შენ. 1, № 1).
კუპატაძე სიმ. (მთქმ.) 1921 (შენ. 1, № 4).
კუჭიძე კაცია 1836 ა (მინაწ. 2).

ლ

ლავრენტი ოკრიბელი (გოგელაძე) იხ. გოგელაძე ლავრენტი.
ლაზარაშვილი იაკობ (შემკრ.) 1999 ე; 1992 იგ (შენ. 3).
ლაზარე (გადამწ.) 1683 (ანდ.).
ლალა ფაშა 1738 (შენ.).
ლალიაშვილი ვანო (მთქმ.) 1988 (შენ. 2).
ლანდარიძე კოკოლა (საროელი) 1992 ზ (შენ. 3).
ლევან ბატონიშვილი 1924:124.
ლევან მდივანბეგი 1705:5.
ლელაშვილი მ. 1988:3 (შენ. 2).
ლეონი (ვახტანგ VI-ის მამა) 1658 (ანდ. 1).
ლეონიძე გ. 1507:28 (შენ. 2); 1786.
ლეონოვი დიმ. 1636:35.
ლეონტი მღვდელი 1705:32.
ლეონტი წმ. 1788:10.
ლერწამდარეულვანი (იხ. ნესტან დარეჯანი) 1936:8.
ლომთათიძე გიორგი ცალფეხა (შემკრ.) 1944; 1945; 1946; 1947; 2000 იბ (შენ. 2).
ლომინა ერისთავი 1707 (მინაწ. 1).
ლომინაძე აბესალომ 1661 (მინაწ. 4).
ლომჭანიძე მისხელ 1734 (მინაწ.).
ლუარსაბ 1733 (შენ.).
ლუარსაბ მეფე 1672:19, 1738 (მინაწ.); 1755 (მინაწ.),
ლუიჯი და არავა (პატრი) 1618 იბ:7.

მ

მაბილა 1661 (მინაწ. 6).

მაგმაძე თ. (ი. ჭყონია) ((შემკრ.) 1931 (შენ. 1).

მავრა წმ. 1710:3.

მათე 1663 (მინაწ. 1).

მათიკოვი მარიამ 1992 ია (შენ. 2).

მაისურაძე ეფრემ (შემკრ.) 1999 ტ (შენ.).

მაისურაძე. იოსებ (მთქმ.) 1940 (შენ. 2); 1943 (შენ.).

მაკარიოს ანტიოქიის პატრიარქი 1738 (მინაწ.); 1755 (მინაწ.).

მაკრინა (მარიამ-მაკრინა) 1740 (შენ. 2).

მალაციძე ზ. (მთქმ-) 1941 (შენ. 2).

მამაჲ წმ. 1742 (შენ. 2).

მამასახლისშვილი მიხეილ (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

მამაცაშვილი მარუხია (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

მანუკა 1661 (მინაწ. 25).

მამუკა ბატონიშვილი 1781:24.

მამუკაზ ზაქარა (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).

მამუკაძე გიორგი (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

მამუკაძე ბაბალე (მთქმ.) 1937 (შენ. 2); 1940 (შენ. 2).

მამულა (მთქმ.) 1999 გ (შენ. 2).

მამულოვი იოვანე 1611:13, 14, 22—24, 32.

მამუჩაშვილი მაქსიმე 1992 გ:24.

მანანა 1667 (მინაწ. 10).

მანანაძე ივ. 1999 გ (შენ. 2); 1997 იე (შენ.).

მანია 1708 (მინაწ. 5).

მანიჟა (მანიკაჟ) 1937:4, 7.

მანველი, ბერძენთა მეფე 1661 (ანდ. გადამწერის).

მანსური შეიხ 1994:32 ე.

მანძულაშვილი ბარბარე 1940 (შენ. 2).

მართა დედოფალი სამეგრელოსი 1667 (მინაწ. 1).

მარიამ 1661 (მინაწ. 22, 24).

მარიამ, ბერი ბარათაშვილის მეუღლე 1705:43.

მარიამ, დედოფალი ოდიშისა და გურიის (დადიანის ასული) 1611:54.

მარიამ დედოფალი (დადიანის ასული, სოლომონ I-ის მეუღლე) 1781:18, 19, 20.

მარიამ დედოფალი, ალექსანდრე იმერთა მეფის მეუღლე 1781:24.

მარიამ დედოფალი დადიანის ასული, სოლომონ II-ის მეუღლე 1781:26.

მარიამ დედოფალი დადიანის ასული მეუღლე ვახტანგ V-ისა. 1738 (შენ.).

მარიამ-მარინე წმ. 1762:3.

მარიამ მეგვიპტელი 1709:3; 1762:1.

მარიამ ოქროყმაიძის დედა 1760 (ანდ. 1).

მარინე წმ. 1760:41.

მარიოზ (პატრი) 1554 (შენ. გ).

მარკოზ (გადამწ.) 1796 (ანდ.).

მარკოზ მონაზონი 1690 (შენ. 1 გ); 1700 (შენ.); 1719 (შენ. 1).

მარკოზ წერეთელი, მღვიმის მონასტრის წინამძღვარი 1705:14, 52 (შენ. 2).

მარტიაშვილი პაპა (მთქმ.) 1963 (შენ.1).

მარტიროზი 1601 ა:12.

მასხარაშვილი დავით 1705:3.

მასხარაშვილი ლევან 1705:3.

მატინოვი სიმონ (შემკრ.) 1992 ე.

მაქსიმე ალმსარებელი 1663:1—4; 1663 (შენ.); 1663 (მინაწ. 2); 1664; 1677 (შენ. 1—2), 1737:33; 1760:43; 1786:8, 9.

მალალდაძე ნიკ. (მთქმ.) 1997 ა (შენ. 1).

მალარიანი მიქელ 1708 (მინაწ. 5).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მაჩაბელი ალ. 1993:17 (შენ. 1); 1997 ვ (შენ.).
მაჩხანელი დიმ. 1997 იბ; 2000 იზ (შენ.).
მაჭავარიანი კაცია 1705:17.
მაჭავარიანი, რუსი 1705:11.
მაჭავარიანი სოსიკო 1999 ა (შენ.).
მაჭარაშვილი ვლადიმერ 1636:33, 42.
მაჭარაშვილი სერგი (მღვდ.) 1636:8, 18, 19, 22.
მახარობელი 1692 (ანდ. 1).
მახარობლისშვილი 1707 (მინაწ. 2).
მაჰად 1661 (მინაწ. 14).
მგალობლიშვილი ს. 1994:9 (შენ. 2).
მდივანი თამაზა 1708 (მინაწ. 5).
მდივანი სვიმონ 1708 (მინაწ. 5).
მებურეშვილი (შემკრ.) 1994:6 (შენ. ბ).
მეგრელიშვილი გრ. (ჩაწ.) 1921 (შენ. 1, № 63).
მეზვრიშვილი 1917 (შენ. 2).
მეთოდე 1710:28.
მეთოდი კონსტანტინეპოლელი 1719 (შენ. 2); 1742 (შენ. 2).
მეიფარიანი გიორგი 1708 (მინაწ. 5).
მეიფარიანი სისნია 1708 (მინაწ, 5).
მელეშიშვილი 1992 ია:164.
მელიკოჩია დე სერაფინო (პატრი) 1601 ა:4, 5, 6·.
მელიქოვი გაიანე 1940 (შენ. 2).
მელქიზედეგ (გადამწ.) 1721 (ანდ. 1).
მელქისედეგ (რუთი კოპაძის მეუღლე) 1661 (მინაწ. 29).
მენანდრო 1710:37.
მერაბიშვილი (შემკრ.) 1997 ვ (შენ.).
მერკვილაძე აფრასიონ (შემკრ.) 1996:11 (შენ. 2).
მერკვილაძე ბარამ (მთქმ.) 1996:3.
მერკვილაძე თომა 1781:1.
მერკვილაძე სოსიკო (შემკრ.) 1988:17 (შენ. 1).
მერკვირი 1778:10.
მესტამბიშვილი დავი 1661:35.
მესხიევი 1618 იბ:15 (შენ.).
მესხიევი ნინო (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).
მესხი სერგი 1514 დ.
მეტრეველი ელ. 1661 (შენ. 3).
მეხუშლა (გურული ყაჩაღი) 1514 ე.
მზეჭაბუკ 1738 (მინაწ.).
მზეხათუნ ბატონიშვილი 1705:2, 15, 16, 52 (შენ. 2).
მზეხათუნ (დავით მეფის ასული, სიმონ წერეთლის მეუღლე) 1661 (მინაწ. 40).
მზისთანდარ 1728 (მინაწ.).
მთვარიშვილი (შემკრ.) 1933 (შენ. 2); 1997 იდ.
მთვარისახარი 1730 (მინაწ. 2).
მთ-შვილი (მთქმ.) 1999 ტ.
მექოთ პოლოსა (მთქმ.) 1999 გ (შენ. 2).
მიკირტუმოვი გიგოლა 1997 იგ (შენ. 1).
მინდოლაური ბარბარე (მთქმ.) 1992 იზ (შენ. 1).
მინდოური იოსებ (მთქმ.) 1921 (შენ. 1, № 3).
მირაკიშვილი ფელიქს ალექსანდრეს ძე (გადამწ.). 1922; 2923; 1924; 1925; 1926:42 (შენ.); 1927; 1928; 1929.
მირდატისძე გრიგოლ (მომგ.) 1660.
მირზაშვილი საბედა 1940 (შენ. 2).
მირიან ბატონიშვილი (ირაკლის ძე) 1641 (შენ. 2).
მიქაელ 1661 (მინაწ. 15).
მიქაელ (გადამწერი) 1741 (ანდ. 3, 4, 5); 1741 (მინაწ.).
მიქაელ მოდრეკილი 1912 (შენ. 2 ბ).
მიქაელ სვინადელი, ეპისკოპოსი 1710:50.
მიქაელ ძე ივანე ინჩუხისძის 1708 (ანდ. 1):
მიხეილ თეოდორეს ძე (რუსეთის მეფე) 1626 (შენ. 1).
მოგილა პეტრე 1751:1.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოლებაძე პ. (მთქმ.) 1921 (შენ. 1, № 8).
მოლრეკილაძე გიორგი (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
მოლოდინაშვილი ალ. 1992 იზ (შენ. 2).
მონტესკიე 1907 (შენ. 1).
მოშენათ მაზა ინჯათ რძალი (მთქმ.) 1997 დ (შენ. 1).
მუკი წმ. 1710:20, 21.
მურადაშვილი ტ. (მთქმ.) 1999 გ (შენ. 2).
მურადოვი იაკობ 1611:10, 11, 26, 28, 34, 35, 41, 42.
მურზაყან შავსევდიანი 1994:51 (შენ. 1).
მურიე ჟ. 1956 (შენ.).
მუხიანელი ს. 1515 ვ (შენ. 1).
მუხრანსკი გ. 1508:30 (შენ. 2).
მუხუშლა ნ. (ყაჩაღი) 1947:79.
მუჯგირი (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
მჭედლიშვილი ანუშკა (მთქმ.) 1939 (შენ. 2); 1940 (შენ. 2).
მჭედლიშვილი ბარბარე (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
მჭედლიშვილი (‖ მჭედლიშვილი) მაგდან (მთქმ.) 1941 (შენ. 2); 1937 (შენ. 2).
მჭედლიშვილი ლიზა (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
მჭედლიძე ზაქარია (მთქმ).1992ია (შენ.2).
მხატვრიძე ალექსი 1666 (ანდ.).
მხეიძე სოსია 1705:5.

ნ

ნადირაშვილი თითა 1827 (მინაწ.)
ნადირ შაჰი 1936:30; 1994:32 დ.
ნავარეადანი (?) **ივანე** 1836 ა (მინაწ. 3).
ნავაძე არმინდა 1705:46.
ნათაძე იაკობ 1992 ვ (შენ. 2).
ნათაძე მ. (შემკრ) 1999 ბ.
ნათიძე გ. 1988:3 (შენ. 2).
„ნაპერწკალი“ (შემკრ.) 1992 ივ (შენ. 3).
ნარინ დავით იხ. დავით ნარინი.
ნასიძე მ. 1997 ა (შენ. 1).
ნასრედინ მოლა 1997 იე:56.
ნასუცრიშვილი დ. 1994:31 (შენ.).
ნატროშვილი ა. 1636:31.
ნაცვალოვი ზაალ თადიას ძე 1735 (ანდ.).
ნებიერიძე გაგო (მთქმ.) 1990 ბ (შენ. 2).
ნემსაძე მამუკა 1708 (მინაწ. 5).
ნეფისოვი გრიგოლ 1611:4, 5, 27.
ნექტარი კონსტანტინეპოლელი 1760:20.
ნექტარიოს იერუსალიმის პატრიარქი 1751 (შენ. 3).
ნექტარიოს სამებელი, ყოფილი პაატა აბაშიძე 1781:12, 13, 14·
ნიკიტა ქალკედონელი 1710:62.
ნიკიფორე აღმსარებელი (გამომეტყველი) 1720 (შენ.).
ნიკოლაოს ძე ზურაბ წერეთლისა 1667 (მინაწ. 2).
ნიკოლაძე მიხეილ ივანეს ძე 1788 (მინაწ. 2).
ნიკოლაძე ნ. 1944:77, 93.
ნიკოლო, პატრი 1618 იბ:5.
ნიკოლოზ 1645 ა (შენ. 3).
ნიკოლოზ 1673 (შენ. 3).
ნიკოლოზ (გადამწ.) 1860 (ანდ.).
ნიკოლოზ გენათელი 1718 (მინაწ. 2).
ნიკოლოზ, მთავარეპისკოპოსი მირონ ქალაქისა 1709:1, 1711:2; 1760:10; 1760:38.
ნიკოლოზ პატრიაქი 1666 (მინაწ. 2).
ნიკოლოზ საკვირველთმოქმედი 1748:10.
ნიკოლოზ ტფილელი (ორბელიანი, 1737:2 (შენ.); 1767 (ანდ. 1).
ნიკონი, მამა 1716 (შენ. 2 ვ).
ნიკრაჲ (გადამწერი) 1669 (ანდ. 2)
ნინა, კნეინა 1689 (მინაწ. 2).
ნინა (მომგებელი) 1948 (ანდ.).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნინო მოციქული 1672:1.
ნინოწმინდელი დ. 1992 იშ (შენ. 2).
ნისთერუონ წმ. 1710:64.
ნისიმე 1664 (მინაწ. 1).
ნისიმე წმ. 1762:2.
ნონიაშვილი სოლომან (მთქმ.) 1938 (შენ. 1), 1941 (შენ. 2).
ნონიაშვილი შალიკო (მთქმ.) 1941 (შენ. 2).
ნონიკა 1992 ვ:32 (შენ.).
ნუგზარაშვილი ალექსი (მთქმ.) 1942 (შენ.).

ო

ოგანეზაშვილი პეტრე 1611:63.
ომარ ხანი 1992 თ:22; 1999 გ:17.
ონიაშვილი (მთქმ.) 1937 (შენ. 1).
ონოფრე 1711 (მინაწ.).
ონოფრე [მაჭუტაძე] 1557 (ანდ.).
ონოფრიოსი პატრი 1554 (შენ. ა).
ოპპიოსს, ალექსანდრიის პატრიარქი 1755 (მინაწ.).
ორბელიანი ალ. ვახტანგის ძე 1995:1 (შენ. 2).
ორბელიანი დიმიტრი 1736 (შენ. 2 ზ).
ორბელიანი ნინო 1507:3 (შენ. 2, 3).
ორბელიანი სულხან საბა 1658 (ანდ. 1, 2); 1658 (მინაწ. 2); 1686 (ანდ. 1, 2); 1736 (შენ. 2 თ, მინაწ., ანდ.), 1740.
ორბელიანი ანა 1781:25.
ორბელიანშვილი ყაფლან 1755 (ანდ. 2).
ორიონი (ფსევდ.). 1515 ტ.
ორსმაგიანი (?) დანიელ 1836 ა (მინაწ. 3).
ოსეფაშვილი 1611:65.
ოსეფოვი არშაკ (მთქმ.) 1997 იგ (შენ. 1).
ოსიაშვილი სიკო (მთქმ.) 2000 იბ.
ოტია 1708 (მინაწ. 5).
ოქროპირი, კათალიკოზი ქართლისა 1741 (ანდ. 6).
ოქროპირიძე იოანნე, მღვდელი 1636:12, 24, 26.
ოქროჯყმაძსძე მახარებელი 1760 (ანდ. 1).
ოხანეზაშვილი ნინა (მთქმ.) 193ყ (შენ. 2).

პ

პაატაშვილი ბეუან (მთქმ.) 1992 იგ (შენ. 3).
პავლიაშვილი დ. (მთქმ.) 1988:3 (შენ. 2); 1992 იდ. (შენ. 3).
პავლე 1710:34.
პავლე (გადამწერი) 1787 (ანდ.).
პავლე რუსეთის იმპერატორი 1735 (მინაწ. 1).
პავლე მოციქული 1708:1; 1748:6.
პავლიანე წმ. 1710:34.
პალომბი მიშელ 1601 ბ (შენ. 3).
პალოშვილი საბა (მთქმ). 1990 ბ (შენ. 2).
პარასკევა წმ. 1760:4.
პართენი 1692 (მინაწ.).
პასიკრატოს 1752.
პასკეევიჩი 1999 გ:25.
პატარაკაციშვილი ალექსი (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).
პატრიკი წმ. 1710:37.
პახუმი წმ. 1710:29.

პელაგია წმ. 1710:5.
პელინ 1661 (მინაწ. 9).
პერ, სირ, კომანდორი ტაძრელთა ორდენის. 1661 (მინაწ. 7).
პერი (პერიაჲ?) 1661 (მინაწ 9).
პერი, ტაძრელთა ძმა. 1661 (მინაწ. 8).
პეტრე არქიმანდრიტი (მღვიმის მონასტრის?) 1705:1.
პეტრე, არქიმანდრიტი კაცხის მონასტრისა 1781 (ანდ. 1, 2), 1781:27.
პეტრე, იგანე ინჩუბისძის ძე 1708 (ანდ. 1).
პეტრე (მომგებელი) 1711 (ანდ. 2, 3).
პეტრე მოციქული 1708:1; 1748:6.
პეტრე მღვდელი 1767 (ანდ. 2).
პეტრე ქართველი 1672:22; 1760:27.
პეტრე ქუთათელაძე (გადამწერი) 1661 (ანდ.).
პეტრე წმ. 1710:34.
პეტრიწი იოანე, იხ. იოანე პეტრიწი.
პეტროსი, ტერ 1611:12.
პიმენ მამათმთავარი 1661 (მინაწ. 1, 4).
პიმენ მაწყვერელი (იხ. პიმენ მამამთავარი).
პარო[ს] კონსტანტინეპოლელი 1663:2.
პოლვიენუ წმ. 1710:37.
პორფირე მღდელმონაზონი 1705:1.
პრიხნი 1994:29 (შენ. ბ).
პროკლე კოსტანტინეპოლელი პატრიარქი 1699 ა:4.
პროკოპი წმ. 1788:10.
პროხორე 1661 (მინაწ. 28).

ჟ

ჟამიაშვილი იოსებ (მთქმ.) 1997 ია:3 (შენ. 2).
ჟიჟილაშვილი თედო (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
ჟოდორაშვილი გაბრიელ (მთქმ.) 1990 ბ (შენ. 2).
ჟორდანია თ. 1501:13 (შენ.); 1704 (მინაწ. 2).
ჟუჟუნაშვილი (მთქმ.) 1997 ვ (შენ.).

რ

რაზიკაშვილი გ., ქოთა (მთქმელი) 1992 კა (შენ. 2).
რაზიკაშვილი თედო (შემკრ.) 1914 (შენ. 3); 1915; 1916; 1917; 1918; 1919; 1920; 1932 (შენ. ა); 1963 (შენ. 2, 3); 1964 (შენ. 1, 4); 1965 (შენ. 1, 4); 1988:3 (შენ. 2); 1992 კა (შენ. 3); 1992 ივ (შენ. 3); 1997 ია:1 (შენ. 1). 1997 ია:3 (შენ. 2); 1997 ა (შენ. 1); 1997 ზ (შენ.).
რაო (‖ რაულ) სირ 1661 (მინაწ. 15).
რაუდენი წმ. 1672:24.
რაუ (‖ რაულ) 1661 (მინაწ. 13).
რაფაელი 1601 ა:7.
რვალოხი, ღენერალ-მაიორი 1611:17.
რთველიშვილი ანა (მთქმ.) 1936 (შენ. 1).
რთველიშვილი თინათინ (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
რთველიშვილი მარიამ (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
რობაჭიძე გრ. (შემკრ.) 1921 (შენ. 1:6).
როდამ, დედა ალექსანდრე იმერთა მეფისა 1781:24.
როეიგო და ჟამბატა 1618 იბ:11.
რომანოზ 1697 (მინაწ. 2).
რომანოზ მგალობელი 1715 (შენ.).

რომანოზ მონაზონი (გადამწერი) 1695 (შენ. ანდ.).
რომანოზ წმ. 1690 (შენ. 1 ა).
როსებაშვილი ნინა (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
როსტომ (გმირი) 1924:22 ა; 1926:7, 8, 9, 46, 47, 66, 68, 69, 156, 166; 1940:209; 1990 ა:1; 1994:53; 1995:8; 1997 ია:1.
როსტომაშვილი ივ. (შემკრ.) 1992 იდ (შენ. 3); 1992 იზ (შენ. 1).
როსტომაშვილი მირზა 1735 (შენ. 2).
როსტომაშვილი მიხ. (შემკრ.) 1992 ე (შენ. 5, 10 (შენ.).
როსტომ ბატონიშვილი, სახლთუხუცესი 1705:7, 12.
რუსტომ მეფე 1738 (მინაწ.).
რუთი კოპაძე 1661 (მინაწ. 23, 37).
რუსთაველი შ. 1759; 1914; 1936:16; 1992 გ:42.
რუსიევი გრ. 1636:1.
რუხაძე ვარლამ 1514 გ.
რჩეულოვი გ. 1993:50—61 (შენ. 2).

ს

საათაშვილი პეტრო (მთქმ.) 1917 (შენ. 2).
საакაძე გიორგი 1502 (შენ.) 1757:6.
საბა განწმენდილი 1748:16.
საბა ნინოწმინდელი, მიტროპოლიტი 1684 (ანდ. ა, ბ, გ).
საბა ორბელიანი, იხ. ორბელიანი სულხან საბა.
საბა, მახარებელ ოქროყმაისძის მამა 1760 (ანდ. 1).
საბა სამკაულელი 1782 (ანდ. 4, 5).
საბა [ცაცურაშვილი] 1782 (ანდ. 6).
საბინინი 1557 (შენ. 4).
საგინაშვილი გაბრიელ (გადამწ.) 1557 (ანდ., მინაწ.).
საგიცკი გ. 1994:5 (შენ. ბ).
საიათნოვა 1926:231; 1969 (შენ. 2, 3); 1999 ია (შენ. 2).
სალამათინა ოლღა ვასილის ას. 1840 (შენ. 2).
სალარიძე ნიკოზ (მღვდელი) 1636:2.
სამხარაძე გ. (შემკრ.) 1992 დ (შენ.).
სამნიაშვილი ბარბარე 1940 (შენ. 2).
სამსონ, მამა მელიქსედეგ გადამწერისა 1721 (ანდ. 1).
სანებლიძე სტეფანე (შემკრ.) 1992 იც (შენ. 2).
სამუილ რაბინ იუდიანი 1657.
სარავეცელი ქერაბინე, პატრი 1611:48.
სარაჯიშვილი ალ. 1541 (შენ.); 1542; 1847 ა (შენ. 1); 1993:67 (შენ. ბ).
სარუხანი (იხ. სარუხანოვი).
სარუხანოვი ალ. (იგივე „სარუხანი", იგივე „სომხის კათოლიკე") 1618 ა:1 (შენ. 1); 1618 ბ (შენ. 2); 1618 გ (შენ. 3); 1618 დ (შენ. 1); 1618 ე (შენ. 1); 1618 ზ (შენ.).
საპრანი (?) ჯუფუნა 1871 (მინაწ.).
საური მაგდანა (მთქმ.) 1997 ვ (შენ.).
საფაროვი გეურკ (მთქმ.) 1997 იგ (შენ. 1).
საფაროვი შ. 1992 ა (შენ. 2).
სახოკია თედო 1618 ე (შენ. 3, 4); 1988:13 (შენ. 1); 2000 ზ (შენ. 1).
საჭ'რიანი (?) აბუ 1871 (მინაწ.).
სე-ლი ვ. 1992 იწ (შენ. 2).
სელიმ ფაშა 1999 გ:27.
სერაპიონ 1601 ა:7.
სერაფიონ დე მელიკოჩია (იხ. მელიკოჩია დე სერაფინო).
სერგი აღმსარებელი 1710:31.
სერგი კონსტანტინეპოლელი პატრიარქი 1699 ა (მინაწ.).

სეხნიაშვილი კ. 1988 (შენ. 2).
სვიმეონ ლოლოთეტი 1752.
სვიმონ 1661 (მინაწ. 25).
სვიმონ (დამწერი) 1705:16.
სვიმონ 1763 (მინაწ.).
სვიმონ კუჭაშვილი 1720 (ანდ. 1, 2).
სვიმონ მდივანი 1705:6.
სვიმონ მეფე 1755 (მინაწ.); 1738 (მინაწ.).
სვიმონ მოძღვარი 1705:7.
სვიმონ საკვირველთმომქმედი 1710:51, 52, 53, 54.
სვიმონ ცოდვილი (გადამწ.) 1727 (ანდ.),
სვიმონ ცოდვილი 1674 (მინაწ. 4).
სვიმონ, წინამძღვარი კაცხის მონასტრისა 1781:17.
სვიმეონ (სვიმონ) **სალოსი** 1703 (შენ. 2).
სილაგაძე ადამ 1708 (მინაწ. 5).
სიმონ მოციქული 1710:17.
სიმონ მღვდელი, კარის მდივანი 1705:7, 19.
სიმონაშვილი გივურჭა (გადამწ.) 1909 (ანდ.).
სიმონ ერევნელი (კათალიკოზი) 1618 იბ:16 (შენ.).
სიმონოვი ალექსანდრე (მთქმ.) 1997 იგ (შენ. 1).
სინელი იოანე 1669; 1737:1.
სისაური ალექსი (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
სოლია კარდინალი 1618 იბ:3.
სოლომონ (გადამწერი) 1948 (ანდ.).
სოლომონ ბრძენი 1926:26; 1938:3; 1995:5.
სოლომონ მდივანი 1781:3.
სოლომონ, მეფე ივერთა (არ ჩანს როგორ) 1705:52 (შენ. 2).
სოლომონ II იმერთა მეფე 1661:53, 55; 1781:25, 26, 1781 (ანდ. 2), 1705:4, 5, 11, 11 (შენ.), 12, 13; 1667 (მინაწ. 1).
სოლომონ I იმერთა მეფე 1658 (მინაწ. 3); 1692 (ანდ. 2); 1705:4, 5; 1781:18, 19, 20; 1931:2.
სოლოღა 1992 ია:172, 1992 გ:30; 1999 გ:11, 26, 163.
სოლოღაშვილი ალ. 1988 (შენ. 2); 1994:19 (შენ. 1).
„სომხის კათოლიკე" (იხ. სარუხანოვი).
სონღულაშვილი ირ. 1665 (შენ. 2).
სოსიკო (შემკრ.) 1999 ი (შენ. 2); 1993:65 (შენ.), 1994:46 (შენ. 1).
სოფრონი 1666 (შენ. 2); 1787 (შენ. 1).
სოფრონი გურიის არხიეპისკოპოსი 1611:48.
სოფრონ იერუსალიმელი 1760:16.
სოღრუევი ვანო (მთქმ.) 1997 იგ (შენ. 1).
სოხიაშვილი 1705:7.
სპირიდონ გენათელი 1601 ა:27.
სტეფანე 1661 (მინაწ. 6).
სტეფანე მოძღვარი, პალავრელი (მომგებელი) 1741 (ანდ. 2. 4, 5, 6).
სტეფანე წინამძღვარი (გადამწერი) 1530 (შენ. 3).
სტეფანე წმ. 1788:10.
სტეფანოვი ვასილ 1997 იგ (შენ. 1).
სულხაშვილი შაქრო (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
სურხანაშვილი თამაზი, (თამაზ ყოფილი თადეოზ) 1661 (მინაწ. 5).
სუქიასოვი ნ. 1997 იგ (შენ.).
სუხიაშვილი ნ. 1636:41.
სხერტელი 1636:23.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტ

ტაბიძე დავით 1728 (მინაწ.).
ტაბიძე სვიმონ 1735 (შენ. 2 ა); 1779.
ტარიელი (ტარიელიანიდან) 1936:8; 1997 იე:1; 1997 ია:2.
ტარუაშვილი (მთქმ.) 1994:8 (შენ.).
ტასია მეგობრებელი 1762:6.
ტატენაშვილი პაგლე 1618 ტ (შენ. 1).
ტატუროვი სტეფანე (მთქმ.) 1992 კ.
ტატურათ სტეფანე (მთქმ.) 1997 იე (შენ.); 1997 ე (შენ. 1).
ტელიანიანი სიმონ 1611:18.
ტვირიფონი წმ. (|| ტრიფონი) 1719 (შენ. 1); 1742 (შენ. 2).
ტიმოთე 1708:2.
ტინტოლიზიშვილი 1611:60.
„ტირიფი“ (ფსვდ.) 1515 თ.
ტირიჭანი (და დავით) 1710:33.
ტირონ სინოპელი 1787 (შენ. 2).
ტუნისძე ანთიმოსე 1661 (მინაწ. 3).
ტყეშელაშვილი ვლ. (მთქმ.) 1921 (შენ. 1, № 13, 17).

უ

უალდი ოსკარ 1542.
უგ, სირ 1661 (მინაწ. 1).
უდრი, სირ 1661 (მინაწ. 14).
უმიკაშვილი ბ. (შემკრ.) 1992 იზ (შენ. 2).
ურბნელი ნ. (ხიზანაშვილი ნ.) 1992 იდ (შენ. 3); 1994:53 (შენ. 1); 1998 დ; 1999 ვ.
უსუფ ფაშა 1998 გ:14.
„უცხო უცხოეთში“ (ფსევდ.) 1515 ა:7 (შენ.).

ფ

ფალავანდიშვილი ზაალ 1705:16.
ფალაშაშვილი ნინო (მთქმ.) 1999 გ (შენ. 2).
ფალელაშვილი არტემა (მთქმ.) 1965 (შენ. 2).
ფალიაშვილი დამიანე (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
ფალიაშვილი ნინო (მთქმ.) 1997 ე
ფანასკერტელი ზაზა (იხ. ზაზა ფანასკერტელი).
ფანასკერტელი—ციციშვილი ზაალ 1698 (ანდ.).
ფარემუზაშვილი იაკობ 1611:50.
ფარლაშვილი ანტონ (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
ფანასკერტელი ზაზა (იხ. ზაზა ფანასკერტელი).
ფარსადან ბეგი 1601 ა:8.
ფაურხაძე თეოფორა 1708 (მინაწ. 4).
ფებრონია წმ. 1762:5.
ფეზოშვილი 1999 გ:92.
ფერაძე რომანოზ 1636:28.
ფილიპე 1661 (მინაწ. 6).
ფილიპე პატრი 1554 (შენ. ბ); 1611:47.
ფილეტერი 1710:38.
ფილოფანი ხურგველი 1790 (მინაწ.).
ფიორენცო პატრი 1611:30.
ფლორენცი პატრი 1611:42.
ფოტი პატრიაქი 1710:31.
ფრანჩესკო ანტონი, პატრი 1554 (შენ. ა).

ფრანჩესკო პატრი, 1601 ა:30.
ფრანჩისკე პატრი
ფრონისპირელი კ. 1988:3 (შენ. 2).
ფურთილიანი (?) დუდილი 1872 (მინაწ.).
ფურცელაძე დავით 1733 (შენ.).
ფშავლიშვილი 1998 იგ.

ქ

ქავთარაძე ვანო 1520 ე (შენ.).
ქავთარაძე ივლიანე ალექსის ძე (ი. სენაკელი) 1967 (შენ. 1).
ქავთარაძე სვიმონ (ჯრუჭის არქიმანდრიტი) 1721 (მინაწ. 4, 7).
ქავთარაძე-ცაგერელი ანტონე 1708 (მინაწ. 9).
ქაიხოსრო 1937:6.
ქაიხოსრო, კათოლიკე 1601 ა:20.
ქაიხოსრო მეფე 1658 (ანდ. 1).
ქაიხოსრო მოურავი 1705:47.
ქაიხოსრო პატრონი, ათაბაგი, ძე ყვარყვარესი 1717 (შენ. 2); 1738 (მინაწ.).
ქაიხოსრო, ქმა ლომინა ერისთავისა 1707 (მინაწ.).
„ქართველი ოსებში“ (ფსევდ.), შემკრ. 1989:2; 1999 ი (შენ. 2).
ქარიმბან ზანდი 1658 (მინაწ. 3).
ქევხიშვილი როსტომ 1992 თ (შენ. 2).
ქერაბინე სარავეცელი იხ. სარავეცელი ქერაბინე.
ქერუბინა პატრი 1611:10.
ქვრივიშვილი ივანე 1997 ვ:6.
„ქისტი ჩობანი“ 1993:16 (შენ.).
ქორიძე ფხლიმონი 1517 ა.
ქოროღლი 1936:11.
ქოჯმელანი აჯუ (ხოჯელანი?) 1871 (მინაწ.).
ქოჯმელანი მჭა (მგჭა?) 1871 (მინაწ.).
ქრისტეფორე 1677 (შენ. 2).
ქრისტეფორე ანტიოქელი, მამათმთავარი 1710:49.
ქრისტეფორე იეროდიაკონი (დამწერი) 1705:12.
ქრისტეფორე წმ. 1710:14, 15, 16.
ქრისტინე (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
ქრისტოდულ, ეკონომოსი 1661 (მინაწ. 16).
ქუთათელაძე გლახუა გიორგის ძე (ვადამწ.) 1839 (ანდ.).
ქულუაშვილი თინათინ (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
ქური პოხტოელი 1708:4.
„ქ—ძე ივ-ნე“ (ქავთარაძე ივლიანე?) 1993:41—43 (შენ. 1).

ღ

ღამბაშიძე ვახტანგ 1507:7 (შენ.).
ღვთისიაშვილი ალექსა (მთქმ.) 1937 (შენ. 1).
ღვინიაშვილი ალექსა 1941 (შენ. 2).
ღლვიკერი წმ. 1710:26.
ღლონტი ბარნაბა (მთქმ.) 1999 გ. (შენ. 2).
ღონღაძე ვანო (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).
ღონღაძე სამ. 1988:3 (შენ. 2).
ღოღობერიძე 1708 (მინაწ. 5).

ყ

ყაზაშვილი სოფიო (მთქმ.) 1999გ (შენ. 2)
ყანჩაშვილი ელენტიოს 1775 (ანდ. 1).
ყაფლანიშვილი ვახტანგ (ორბელი 1755 (ანდ. 1, შენ. 2, 3).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ყაულჩაშვილი ს. 1709 (შენ.).
ყვარყვარე ათაბაგი 1717 (შენ. 2); 1738 (მინაწ.).
ყიასოვი ივანე (მთქმ.) 1997 იგ (შენ. 1).
„ყ—ი ნ“ 1993:66 (შენ. 1).
ყიფიანი დიმიტრი 1540 (შენ. ანდ.).
ყიფიანი ვარდენ 1994:36 (შენ. 1).
ყიფიანი იაკინთე (მთქმ.) 1931 (შენ. 2 გ).
ყიფიანი კოტე 1540 (შენ.).
ყიფიანი ტასო 1545.
ყიცარიძე ზაქარია 1661 (მინაწ. 36).
ყორღანაანთ ზაალის შვილი 1611:56.
ყორღანოვი ანტონი 1611:51.
ყორჩიბაში 1738 (მინაწ.).
ყუბანეიშვილი ს. 1757:1 (შენ.); 1760:27 (შენ.).

შ

შანიძე ა. 1658 (შენ. 1); 1870; 1871.
შარაშიძე ქრ. 1752 (შენ. 2).
შარვაშიძე გიორგი მიხეილის ძე (მთქმ.) 1931 (შენ. 2 ზ).
შარიფ ფაშა 1999 გ:73.
შარმოზაშვილი სტეფანე 1992 ზ (შენ. 3).
შატბერაშვილი გიგო 1988:3 (შენ. 2); 1997 ბ (შენ. 2),
შაულაშვილი 1730 (მინაწ. 1).
შაულაშვილი თამარ 1730 (მინაწ. 1).
შაქარიშვილი ფილიპე 1661 (მინაწ. 5).
შაქარაშვილი ჩიმო (მთქმ.) 1943 (შენ.).
შაჰნავაზ მეფე 1601 ა:2, 2 (შენ.), 3, 9, 12, 14; 1738 მინაწ.).
შაჰპაროხიანი 1697 (მინაწ. 4).
შაჰყულოვი 1618 აბ:4, 13.
შაჰყულოვი, ვართაპეტ 1611:19.
შემაზათ ივანე (მთქმ.) 1947 იე (შენ.).
შექსპირი 1513:13 (შენ. 2).
შეშაბერიძე ნენე (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).
შილა 1661 (მინაწ. 2).
შინშიაშვილი ზენობია (მთქმ.) 1933 (შენ. 2 ბ).
შიო მღვიმელი 1672:8.
შიუკაშვილი დარია (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).
შიუკოვი ანასტასია 1997 იგ (შენ. 1).
შიუკოვი დათიკო 1997 იგ (შენ. 1).
შიუკოვი იოანე 1636:29, 30, 38, 39.
შიუკოვი მარიამ (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).
შიშმელაშვილი ტ. 2000 ივ (შენ.).
შოთაძე სიმეონ 1752 (შენ. 2).
შტროი, ხევისბერი (მთქმ.) 1968 (შენ. 4).
შუშანიკ დედოფალი წმ. 1672:17.
შუშიშვილი იობა (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).

ჩ

ჩაირ ბეგი 1999 გ:11.
ჩამაგიანი ისო 1871 (მინაწ.).
ჩამაგიანი მამისთვალ 1871 (მინაწ.).
ჩამაგიანი მუღ 1871 (მინაწ.).
ჩარგეიშვილი ნექტარიოზ (მთქმელი) 1921 (შენ. 1, № 2).
ჩარკვიანი სოსი 1708 (მინაწ. 5).
ჩარკვიანი სული 1708 (მინაწ. 5).
ჩარკვიანი ფაცია 1708 (მინაწ. 5).
ჩაქური მაგდან (მთქმელი) 1937 (შენ. 1).
ჩაჩანიძე დათუნა 1705:9.
ჩაჩანიძე ზაზა 1705:9.
ჩაჩანიძე რამაზ 1705:9.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩაჩანიძე სეხნია 1705:9.
ჩაჩანიძე შიო 1705:9.
ჩაჩიკაშვილი ნიკოლოზ 1675 (შენ. 5); 1665 (შენ. 2).
ჩერქეზიშვილი ელისაბედ (შემკრ). 1998 ზ; 1992 ივ (შენ. 3).
ჩერქეზიშვილი სანდრო (მთქმ.) 1997 იგ (შენ. 1).
ჩითაშვილი გ. 1997 იგ (შენ. 1).
ჩიწგიზ ხანი 1958:12.
ჩინჩალაძე ვანო (მთქმ.) 1994:50 (შენ. 1).
ჩოქური მაგდან (მთქმ.) 1942 (შენ.).
ჩოჩური ალექსი 1937 (შენ. 1).
ჩოხელაშვილი ფრუშკი (მთქმ.) 1968 (შენ. 4).
ჩოხელი დავით (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).
ჩუბინიძე პაპუნა 1705:11, 11 (შენ.), 12, 34.
ჩუბინიძე პავლე, მღვდელი 1705:11.
ჩხეიძე გრ. 1988:3 (შენ. 2).
ჩხეიძე ზაქარია 1926:152.
ჩხეიძე იესე (გადამწ.) 1738 (ანდ., შენ. 3).
ჩხეიძე ნიკოლოზ, ეპისკოპოსი 1742 (ანდ. 1, 5).
ჩხეიძე გულბუდახ 1781:11.
ჩხეტიძე, ქუთათელი 1999 გ:126.
ჩხიკვაძე ზ. (შემკრ.) 1992 იტ (შენ. 2).

ც

ცაანიანი აზნავი 1872 (მინაწ.).
ცაგარელი ანტონე, იხ. ქავთარაძე-ცაგარელი ანტონე.
ცაცურაშვილი იოვანე 1782 (ანდ. 6).
ცაცურაშვილი ნიკოდიმეოზ 1782 (ანდ. 6).
ცახელი (იხ. თვალჭრელიძე პაპი).
ციმაკურიძე გ. 1705:42.
ციმაკურიძე რამაზ 1705:42.
ციწკაძე ფირან (მთქმ.) 1921 (შენ. 1, № 63).
ციციონი (|| ციციანოვი) 1992 თ:27; 1992 ია:167, 169; 1992 იბ:13.
ციციშვილი თ. 1992 ვ (შენ. 2).
ციციშვილი პაატა 1992 იბ:155.
ცუკილაშვილი ელისაბედ 1992 ია (შენ.2).
ცქეტიშვილი ესე 1705:17.
ცხადაძე ალექსი (მთქმელი) 1921 (შენ. 1, № 16).

წ

წერეთელი 1705:11 (მინაწ.); 1705:37; 1705:52 (შენ.); 1999 გ:84.
წერეთელი აკაკი 1501; 1501 (შენ. 2); 1502; 1503; 1504; 1505; 1506; 1507:9 (შენ.); 1507:26 (შენ.) 1508; 1509; 1513:20 (შენ.); 1514 დ:2; 1514 დ:2 (შენ. 1); 1515 ა:1—5; 1515 ბ; 1515 გ; 1515 ზ; 1515 ზ (შენ.); 1520 ა (შენ. 2, 3); 1939 (შენ, 1); 1944:111; 1999 გ:12; 1999 გ:12 (შენ.).
წერეთელი ანა 1696 (მინაწ. 2).
წერეთელი ბეჟან დავითის ძე 1507:26 (შენ.).
წერეთელი ბერი 1781:27; 1705:40.
წერეთელი გიორგი 1781:16, 17, 27.
წერეთელი გრიგოლ 1661 (მინაწ. 27); 1663 (მინაწ. 3); 1689 (მინაწ, 1, 3, 4); 1705:33; 1907 (შენ. 1, ანდ.).
წერეთელი დავით 1516 (შენ. 2, 3), 1663 (მინაწ. 3); 1666 (მინაწ. 1); 1667

(მინაწ. 1); 1670 (მინაწ. 3, 5), 1671 (მინაწ. 1), 1672 (მინაწ. 1); 1683 (მინაწ. 1); 1695 (შენ.); 1705:3, 17; 1781:13.

წერეთელი ევდემოზ 1781:4, 10.

წერეთელი ვასილ 1551.

წერეთელი ვახტანგ პაპუნას ძე 1705:13; 34, 52 (შენ. 2).

წერეთელი ზაქარია, პაპუნას ძე 1705:13; 1705:52 (შენ. 2); 1705:34.

წერეთელი ზურაბ, სახლთუხუცესი 1661 (მინაწ. 40). 1663 (მინ. 4); 1667 (მინაწ. 1, 2); 1695 (შენ.;) 1705:3; 1705:17; 1705:33; 1705:38.

წერეთელი თამარ, იხ. თამარ დადიანის ასული წერეთლისა.

წერეთელი მარკოზ 1705:14.

წერეთელი ნიკოლოზ 1705:42.

წერეთელი ოქროპირი პაპუნას ძე 1705:13; 1705:34.

წერეთელი ოქროპირი მღვდელი 1721 (მინაწ. 5).

წერეთელი პაპუნა 1705:9, 10, 13, 13 (მინაწ.); 13 (შენ.); 34, 52 (შენ. 2).

წერეთელი როსპ 1781:16.

წერეთელი როსტომ 1781:13, 14, 15.

წერეთელი სიმონ 1661 (მინაწ. 40); 1672 (მინაწ. 1, 2).

წერეთელი ქაიხოსრო, პაპუნას ძე 1661 (მინაწ. 39); 1705:17, 39.

წერეთელი შიოშ 1781:16.

წიკლაური ა. 1992 გ, (შენ. 2).

წიკლაური ივანე (მთქმ.) 1940 (შენ. 2).

წულუკიძე ასლან (მთქმ.) 1931 (შენ. 2 ე).

წულუკიძე დავით კაციას ძე 1659 (შენ. 2, ანდ.).

წულუკიძე იასონ (მთქმ.) 1931 (შენ. 2 ტ).

ჭ

ჭაბუკიანი მიქელა 1708 (მინაწ. 5).

ჭავჭავაძე 1925:1, 4.

ჭავჭავაძე ილია 1988:10 (შენ. 1); 1992 იგ (შენ. 1).

ჭანიშვილი პავლე (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).

ჭანიშვილი რაფიელ (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).

ჭანტურიძე ა. 1988 (შენ. 2).

ჭაუჭიძე ბიძინა 1781:15.

ჭაუჭიძე ხატუტა 1781:15.

ჭაჭაშვილი თეოფანოსი, კაცხის წინამძღვარი 1747 გ (მინაწ. 3).

ჭიკმათე (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).

ჭილაშვილი 1738 (მინაწ.).

„ჭიშურელი“ 1552.

ჭიჭინაძე ზ. (‖ ზ. მთაწმინდელი) 1618 ვ (შენ. 1, 2); 1618 ზ (შენ.); 1989 (შენ. ა); 1992 თ (შენ. 2); 1993:23 (შენ. 2); 1993:24 (შენ.); 1994:34 (შენ. 1).

ჭონიაშვილ კოკნა (მთქმ.) 1997 იე (შენ.).

ჭრელაშვილი თებრონია (შემკრ.) 1992 ი.

ჭუმბურიძე გიორგი, სახლთუხუცესი 1705:6.

ჭყონია ა. 1992 ით (შენ. 2).

ხ

ხაკიანი გიორგი 1705:42.

ხალათაშვილი კატო (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

ხარანაული ი. 1990 ა:22;

ხარანაული შუშანა (მთქმ.) 1968 (შენ. 4).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ხარითვალაშვილი სოფია (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
ხარიტონი, იოანე ნათლისმცემლის მონასტრის წინამძღვარი 1557 (ანდ.).
ხარიტონი, ლავრის ალმაშენებელი 1662 (ანდ. 2).
ხატიევი ვანო (მთქმ.) 1997 იგ (შენ. 1).
ხატიკაცი (მთქმ.) 1917 (შენ. 2).
ხახანაშვილი ა. ს. 1997 იბ.
ხახუტესშვილი 1708 (მინაწ. 5).
ხელაშვილი იონა 1736 (მინაწ.).
ხელი 1661 (მინაწ. 1).
ხელიძე გ. 1635 (შენ. 2).
ხეჩინაშვილი სიმონა 1611:65.
ხეცურიანი კაცია 1708 (მინაწ. 5).
ხვაბიშ 1708 (მინაწ. 5).
ხვედელიძე ბახილი 1705:11.
ხიდაშელი 1705:27, 35.
ხითაროვი ყაზარა 1997 იგ (შენ. 1).
ხიზანაშვილი ნ. 1998 დ.
ხიზანაშვილი დ. (მთქმ., შემკრ.) 1992 იზ (შენ. 1); 1999 იბ; 1999 ა (შენ.); 1998 ი; 1998 იბ.
ხმალაძე რევაზ 1989:1.
ხოგაის მინდი 1939:66.
ხომასურიძე მოსე თამაზის ძე 1992 იწ (შენ. 2).
ხოროშანი, 1601 ა:18 (შენ.).
ხოტენაშვილი მიხეილ 1992 თ (შენ. 2).
ხოხინე 1708 (მინაწ. 5).
„ხოჯა კოწია“ (იხ. „იმერელი კოწია„)
ხრთეგიანი იოვანე 1872 (მინაწ.).
ხუდუაშვილი ლიზა (მთქმ.) 1941 (შენ. 2).
ხუნდაძე სოფრომ (მთქმ.) 1931 (შენ. 2 ა).
ხუროძე ვარლამ 1988:3 (შენ. 2).
ხუსკივაძე გლახუა (მთქმ.) 1921 (შენ. 1, № 14).
ხუსკივაძე თეოფ. (შემკრ.) 1993:38—40 (შენ.); 1994:23 (შენ. ა).
ხუციანოვი ანტონ, ტერ 1611:1; 1618 ი (შენ.).
ხუციანთ იოსებ 1611:7, 8.
ხუციანთ პაპა (მთქმ.). 1997 ე (შენ. 1).
ხუციანთ პეტრე (მთქმ.) 1994:39, 1997 იე (შენ.).
ხუციშვილი მაგდან (მთქმ.). 1940 (შენ. 2); 1940 (შენ.).
ხუციშვილი მიხეილ (მთქმ.). 1941 (შენ. 2).
ხუციშვილი მელანია (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
ხუციშვილი ნ. 1999 ტ (შენ.).
ხუციშვილი ოლა (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).

ჯ

ჯავახიშვილი მათეა (მთქმ-) 1992 ვ შენ. 2).
ჯავახიშვილი მიხეილ 1940:191.
ჯავრიშვილი თებრონია (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
ჯავრიშვილი სოლომან (მთქმ.) 1939 (შენ. 2).
ჯაკობია გ. 1732 (შენ.).
ჯანანაშვილი გიგო 1942 (შენ. 2).
ჯანაშვილი გ. (მთქმ.) 1994:29 (შენ. ბ).
ჯანაშვილი მოსე 1994:26 (შენ. 1). (შემკრ.) 1998 გ; 1994:29 (შენ. ბ), 30 (შენ. ბ).
ჯანაშია ნ. 1992 ით; 1994:29 (შენ. ბ) 48.
ჯანდიერი გიორგი (მთქმ.) 1990 ბ (შენ. 2).
ჯანვერდაშვილი დათა (მთქმ.) 1939 (შენ. 2); 1940 (შენ. 2).
ჯაფარაძე პირნათელ 1872 (მინაწ.).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჯაფარიძე ხოსიტა 1781:7.
ჯაფოშვილი გიო 1933 (შენ. 2).
ჯაფრანი ხოსია (მთქმ.) 1959.
ჯაჯანიძე ილია (მთქმ.) 1992 ია (შენ. 2).
ჯგერგეშკოჩი 1667 (მინაწ. 5, 8, 9).
ჯილიბედ, სირ 1661 (მინაწ. 17).
ჯიოვანი ბატტა და როვიგა იხ. როვიგა, ჯიოვანი ბატტა და.
ჯოფრე ფაუსათ 1661 (მინაწ. 3).
ჯუან 1661 (მინაწ. 13, 18).
ჯულფელი სვიმონ 1751:2.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გეოგრაფიულ სახელთა საძიებელი

ა

ავჭალა 1941:5.
ალაზანი 1992 **ია**:93; 1998 **იბ**.
ალანძეთი 1999 **გ**:103.
ალევი 1999 **ბ**:5.
ალისუბანი 1921 (შენ. 1, № 20).
ამიერკავკასია 1998 **დ**:1.
ამკოლი 1994:29 (შენ. **ბ**).
ანტიოქია 1755 (მინაწ.); 1791 (შენ. 2, ანდ. 1).
არაგვი 1998 **იბ**.
არაგვი მთიულეთის 1998 **ია**:1.
არაგვი ფშავის 1998 **ია**:1.
არალი 1618 **ტ**.
არბო 1917 (შენ.).
არდონი (მდინ.). 1998 **ტ**.
არტანი 1992 **იზ** (შენ. 1); 1999 **ა**
არტანუჯი 1738 (მინაწ.).
არხოტი 1992 **იდ** (შენ. 3); 1999 **ვ** (შენ. 2).
ასტრახანი 1658 (მინაწ. 3).
ატენის ხეობა 1993:25 (შენ. 1).
აფხაზეთი 1994:48; 2000 **ი** (შენ. 1).
აღბულაღი 1940:207.
აძვი 1992 **ივ** (შენ. 3).
აწყური 1755 (მინაწ.); 1698 (ანდ.); 1738 (მინაწ.).
აჭარა 1985; 1988:16 (შენ. 1); 1985.
ახალდაბა 1788:8; 1926:134.
ახალქალაქი 1618 **ტ**; 1939 (შენ. 2); 1940 (შენ.); 1941:69; 1943 (შენ.).
ახალციხე 1618 **იბ**:5; 1611:12, 49; 1738 (მინაწ.); 1755 (მინაწ.); 1926:219 (შენ. 1), 225, 226; 1939 (შენ. 2); 1940 (შენ. 2); 1992 **ზ** (შენ. 2); 1992 **იტ** (შენ. 2); 1997 **დ**; 1997 **ე** (შენ- 1); 1999 **გ**:134; 1999 **იგ** (შენ. 2).
ახმეტა 1992 **ია**:61.
ახტალა 1994:30.
აჯდილა 1782 (ანდ. 1, 3).

ბ

ბაზალეთი 1992 **იტ** (შენ. 2).
ბათომი 1944:83.
ბანა 1697 (ანდ.).
ბანაბანთ კარი 1940 (შენ. 2).
ბარისახო 1988:3 (შენ. 2); 1992 **იდ** (შენ. 3).
ბაში 1921 (შენ. 1, № 61).
ბაცალიგო 1992 **იდ** (შენ. 3).
ბეთლემი 1788:8.
ბელაქანი 1992 **ია**:160; 1999 **გ**.
ბიარიცი 1848 (შენ. 1).
ბნელი 1618 **ტ**.
ბოლაჟური 1618 **ტ**.
ბოტანიკი 1940:304.
ბრეთი 1992 **ივ** (შენ. 3); 1994:50 (შენ. 1).
ბრეთის ეკლესია 1999 **გ**:127.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გ

გავაზი 1992 ა (შენ. 2).
გალავანი 1997 გ (შენ.).
განგი (ინდოეთის მდინარე) 1994:32 ბ.
განჯა 1735 (შენ. 1).
გარგარი 1937 (შენ. 1): 1942 (შენ.).
გარიყულა 1936 (შენ. 1); 1938 (შენ.); 1939 (შენ. 2); 1940 (შენ. 2).
გაღმა რკვია 1781:28.
გეთსამანია 1741 (ანდ. 3).
გელათი 1671 (მინაწ. ი); 1788:8; 1994:49; 1997 ზ (შენ.).
გლოლა 1671 (მინაწ. ი).
გეორგია 1735 (შენ. 1).
გესმანია (იხ. გეთსამანია).
გილანი 1658.
გოგნი 1671 (მინაწ. ი).
გოგორეთი 1983.
გური 1993 გ:1.
გოკია (გოკიო?) 1926:70; 1999 იდ.
გოლგოთა 1661 (მინაწ. 1, 2, 5, 6); 1710:7; 1741 (ანდ. 6).
გომი 1940 (შენ. 2).
გორგასლანის ციხე 1994:31.
გორი 1935; 1840 (შენ.); 1988:8; 1992 ია:1, 1992 იბ:42, 164—9 (შენ.); 1997 ვ (შენ.); 2000 დ (შენ. 1).
გორიჯვარი 1917 (შენ. 2); 1940:111.
გოსტიბე 1940 (შენ. 2): 1940:314.
გუდალეთი 1940 (შენ. 2).
გურია 1921 (შენ. 1. № 30, 37, 38); 1944; 1992 იბ (შენ. 2); 1999 გ:9; 2000 იბ (შენ. 1).
გურჯაანი 1994:30.

დ

დარკვეთი 1705:52 (შენ. 2).
დარკვეთის ეკლესია 1700; 1701; 1702.
დაღესტანი 1994:32; 1999 გ:83.
დერტავი (მონასტ.) 1662 (ანდ. 3).
დიგორი (ოსეთს) 1658 (მინაწ. 3).
დიდი გომარეთი 1998 ა (შენ. 3).
დიდი ჯიხაიში 1992 იბ (შენ. 2).
დიმაშხი (დამასკო) 1661 (მინაწ. 4).
დირბი 1942:20:24; 1992 იბ:75.
დილომი 1992 ია (შენ. 2).

ე

ენისელი 1992 ია (შენ. 2).
ერანი 1658 (მინაწ. 3); 1999 გ:78.
ერაყი 1658 (მინაწ. 3).
ერევანი 1601 ა (მინაწ.); 1738 (მინაწ.); 1755 (მინაწ.).
ერთაწმიდა 1936 (შენ. 1); 1939 (შენ. 2); 1940 (შენ. 2); 1940 (შენ. 2); 1940:85.
ეჩმიაძინი 1618 ია:2.

ვ

ვალე 1618 ტ.
ვანი 1921 (შენ. 1, № 25, 27); 1671 (მინაწ. ი).
ვარგავი 1618 ტ; 1993:46—47 (შენ. 1); 1997 იე (შენ.); 1999 გ (შენ. 2).
ვარდისუბანი 1999 ტ (შენ.).
ვარევანი 1998 თ.
ვარიანი 1926:134; 1999 გ:103.
ვარძია 1671 (მინაწ. ი); 1926:75, 76.
ვარჯა[ა]ნი 1940 (შენ. 2).
ვაჭევი 1781:28.
ვეჯინი 1964 (შენ. 2); 1997 ა (შენ. 1).

ზ

ზედარგანი 1705:2, 29, 52 (შენ. 2).
ზემონიჩხაბი 1992 ვ (შენ. 2).
ზემო ქართლი 1992 ბ:10; 1999 ი:15; 1999 გ:136.
ზოდი 1705:52 (შენ. 2).

თ

თბილისი (ტფილისი) 1618 ია:1; 1672 (ანდ. 3); 1735 (მინაწ. 1); 1745 ბ; 1840 (შენ. 3); 1926:219 (შენ. 1), 224 (შენ.); 1936 (შენ. 1); 1999 გ (შენ. 2).
თელადგორი 1939 (შენ. 2).
თელავი 1997 იგ (შენ. 1).
თერჯოლა 1921 (შენ. 1, № 31).
თესალონიკია 1788:8.
თეძამი 1941:94.
თეძმისხევი 1941 (შენ. 2).
თიანეთი 1992 კა (შენ. 2); 1994:53 (შენ. 1); 1907 იგ (შენ. 1).
თიბი 1994:45.
თონეთი 1992 ია (შენ. 2).
თრიალეთი 1926:79; 1992 ია:33; 1998 ა.
თურანი 1999 გ:78.
თუშეთი. 1990 ა; 1990 ბ; 1992 ივ (შენ 3); 1992 იტ (შენ. 2).

ი

იერუსალიმი 1661 (მინაწ. 5); 1710:43; 1741 (ანდ. 6); 1788:8; 2000 იგ.
ივრის ხეობა 1997 იგ (შენ. 1).
ივური 1937 (შენ.).
ილორი 1788:8.
იმერეთი 1611:17 (შენ.), 48; 1705:52 (შენ.); 1788:8; 1921 (შენ. 1, № 1); 1924:57; 1925:6; 1931:1; 1940:8; 1979; 1981; 1992 ვ; 1992 ზ:23; 1992 ია:178; 183; 2000 თ.
იორი 1994:31; 1798 იბ.

კ

კაპადოკია 1788:8.
კავკავი 1932 (შენ. ა).
კავკასიის მთა 1788:8.
კავკასიონის ქედი 1998 ტ.
კალა 1836 ა (მინაწ. 3).
კალაური 1992 თ (შენ. 2).
კაპრაშიანთ კარი 1937 (შენ. 1); 1940 (შენ. 2).
კარალეთი 1997 ვ (შენ.); 1999 ტ (შენ.).
კაცხის მონასტერი 1671 (მინაწ. ი); 1781:28 (შენ. 1); 1921 (შენ. 1 № 49—50).
კაწალხევი 1990 ა:13; 1990 ბ:9.
კახეთი 1964; 1992 ტ; 1992 თ; 1992 ია:135; 1992 ია (შენ. 2); 1992 იტ (შენ. 2); 1994:31; 1ა94:34; 1997 იგ; 1999 ბ:1; 2000 იბ (შენ. 1).
კვარხითი 1926:135.
კვალითი 1921 (შენ. 1, № 14).
კვერეთის უდაბნო 1705:16.
კისტანი 1999 ვ:2.
კილიკია 1791 (შენ. 2).
კნოლევი 1975.
კოთელია 1997 ბ (შენ, 2).
კონდოლი 1999 ტ (შენ.).
კონსტანტინეპოლი (|| კოსტანტინეპოლი 1658 (ანდ. 1); 1755 (მინაწ.) 1738 (მინაწ.); 1788:8.
კულბითი 1999 ზ.

ლ

ლარსი 1992 კბ (შენ. 2).
ლასგურელდა 1871 (მინაწ.).
ლატალი 1760 (მინაწ.).
ლენჯერი 1872 (მინაწ.).
ლიახვი 1999 ბ:7; 1999 გ:20; 1916; 1926 : 130, 136, 160, 211; 1941:9.
ლონდონი 1958:11.
ლუდია 1788:8.

მ

მათხოჯი 1671 (მინაწ. ი).
მაკვანეთი 1992 ით.
მალთა 1658 (ანდ. 1).
მანგლისი 1942:28; 1990 გ:16; 1992 ია:214.
მარტვილი 1994:49.
მარტვილი (მონასტ.) 1695 (შენ.).
მარტყოფი 1992 ია:68; 1999 ტ (შენ,).
მაღარო 1992 ი; 2000 ივ (შენ.).
მაღლაკი 1921 (შენ. 1, № 17).
მაჩხაანი 1990 ბ:38; 1990 ა:32; 2000 იზ (შენ.).
მესტია 1760 (მინაწ. 1); 1959.
მეტეხი 1940 (შენ. 2); 1992 ია:73.
მეჯვრისხევი 1926:111; 1992 იბ:36.
მეჯუდა (მდ.) 1916.
მთაწმიდა 1788:8.
მთიულეთი 1921 (შენ. 1, № 26).
მოსკოვი 1657:1 (ანდ.); 1658 (მინაწ 3); 1686 (ანდ. 3).
მოწამეთა 1671 (მინაწ. ი).
მოჭალიე[თ] 1992 გ:71.
მრავალმთის მონასტ. 1751 (ანდ.). 1557 (ანდ.).
მკტვარი 1926:84; 1926:136; 1999 გ:21.
მურჯუხეთი 1738 (შენ.); 1755 (მინაწ.).
მუხრანი 1992 დ:6.
მღვიმე (მონასტ.) 1705:2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 29, 30, 32, 35, 38, 40, 43, 44, 45—47; 51, 52, 52 (შენ).
მშველიეთი 1992 გ:70-
მცხეთა 1741 (ანდ. 3, 6); 1926:39; 1926:173; 1940:165; 1999 ბ:11; 1999 გ:166.

ნ

ნგრევის ხევი 1992 იტ (შენ. 2).
ნეაპოლი 1601 ა (შენ. 1, მინაწ.).
ნიკია 1710:35.
ნორიო 1992 ია (შენ. 2).
ნოსტე 1940 (შენ. 2).

ო

ოდიში 1719 (ანდ.); 1788:8.
ოზურგეთი 1984.
ოკრიბა 1921 (შენ. 1, № 7, 8, 11, 12, 45).
ოსეთი 1994:44, 2000 იგ.
ოფშქვითი (‖ ოფიშქვითი) 1992 იტ (შენ. 2).
ოშორა 1999 ე:6.

პ

პალავრა (|| ხარიტონის ლავრა) 1662 (ანდ. 2).
პალესტინა 1788:8.
პარიზი 1507:26 (შენ.); 1755 (შენ. 3); 1849 (შენ. 1).
პატარა გარეჯვარი 1917 (შენ. 2).
პატარძეული 1992 იტ (შენ. 2).
პეტერბურლი 1736 (მინაწ.).
პეტრიწონი (მონასტერი) 1760 (ანდ. 1).

უ

უაბეში 1871 (მინაწ.).
უინვანი 1998 ია:1.

რ

რაშტი 1658 (მინაწ.).
რაჭა 1618 ია 1; 1658 (მინაწ. 3); 1921 (შენ. 1, № 19, 48); 1982.
რგანი 1781:28.
რომი 1611:46 (შენ. 2); 1618 ია:1; 1658 (ანდ. 1); 1926:42 (შენ.).
რუისი 1925:33; 1988 (შენ. 2).
რუსეთი 1931:1.
რუხი 1931:2.

ს

საბერძნეთი 1788:8.
საგარეჯო 1994:30 (შენ. ა).
საგურამო 1999 ი (შენ. 2).
სავანე (ეკლესია) 1721 (მინაწ. 3, 5).
საზანო 1781:28; 1921 (შენ. 1, № 4).
საინგილო 1994:29 (შენ. ბ).
საკურწი 1781:28.
სამეგრელო 1986.
სამურზაყანო 1921 (შენ. 1, № 2); 1998 ზ.
სამცხე 1698 (ანდ.); 1738 (მინაწ.); 1755 (მინაწ.).
სამშალი 1940 (შენ. 2).
სასირეთი 1939 (შენ. 2), 1940 (შენ. 2); 1943 (შენ.); 2992 ვ (შენ. 2).
საფრანგეთი (ფრანცა) 1658 (ანდ. 1); 1788:8.
საქარა 1994:11 (შენ. გ). 12 (შენ. 1), 37.
საქართველო 1540 (ანდ.); 1601ა:36 (შენ. 1); 1611:17 (შენ.), 71 (შენ.); 1661 (მინაწ. 1); 1735 (შენ. 1); 1989:3; 1994:32 დ:2.
საჩხერე 1513:9 (შენ.); 1921 (შენ. 1, № 9, 10, 62; 1696 (მინაწ.).
სებასტია 1708:5.
სეტი 1760 (მინაწ.); 1879 (მინაწ.).
სვანეთი 1870; 1871; 1994:52 (VI); 1960;
სვირი 1921 (შენ. 1, № 16, 43); 1999 გ:162.
სიკილია (სიცილია) 1658 (ანდ. 1).
სინას მთა 1788:8.
სიღნაღი 1976.
სიღნაღის მთა 1994:30.
სიცილია, იხ. სიკილია.
სომხეთი 1788:8.
სომხითი 1710:33.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სორის ეკლესია 1707.
სუხუმი 1934 (შენ. 1); 1944:85.
სტამბოლი 1928 (შენ. 4).
სურამი 1940:34; 1992 იბ:74.
სურამის ციხე 1940:115.
სუფსუნა 1788:8; 1994:49.
სხვიტორი 1696 (მინაწ. 1).

ტ

ტაბაკინი 1921 (შენ. 1, № 60).
ტაბახმელა 1926:201; 1940:118.
ტანა 1999 ი:9.
ტაო 1738 (შენ.).
ტრაპიზონი 1611:71 (შენ, 2); 1788:8.
ტოლათ სოფელი 1992 იდ (შენ. 3).
ტყემლიანი 1940 (შენ. 2).
ტყვიავი 1507:30 (შენ. 2).

უ

უბისი 1671 (მინაწ. ი).
უდე 1618 ტ.
ურბნისი 1997 ტ.
უხუთი 1921 (შენ. 1, № 39,41,42).
უშკული 1760 (მინაწ. 1).
უჯარმა 1994:31.

ფ

ფარცხანაყანები 1921 (შენ. 1, № 13).
ფარცხნალი 1671 (მინაწ. ი).
ფოთი 1944:332.
ფშავი 1926:27 (შენ.); 1963; 1992 გ:69 1992 კა; 1997 ია; 1998 იბ; 1998 ი; 1999 ა; 1999 იბ

ქ

ქაბა 1994:32 ბ.
ქადალა 1990 გ.
ქარგლუხი 1697.
ქართლი 1658 (ანდ. 1); 1738 (მინაწ.); 1742 (ანდ. 1); 1914; 1915; 1916; 1917; 1918; 1919; 1920 ; 1965; 1978; 1979; 1990 ა:81; 1992 ია:9; 1992 ია:132; 1992 ივ; 1994:3 (შენ. 4); 6 (შენ. 1), 34; 1997 ვ (შენ.); 1997 ზ (შენ.); 1999 გ:133; 1999 ტ (შენ.); 2000 იბ (შენ. 1).
ქარი (და ბელაქანი) 1999 გ:83.
ქემერტი 1997 ვ (შენ.).
ქვაშეთის მთა 1999 გ:128.
ქვემო ავჭალა 1925:9.
ქვემო ბოდბე 2000 ივ (შენ.).
ქვემო ხოდაშენი 1999 ტ (შენ.).
ქიზიყი 1940:306; 1997 ა; 1999 გ:120.
ქილდა 1997 ბ (შენ. 2); 1999 გ:23.
ქიწნისი 1917 (შენ. 2); 1994:29 (შენ. ბ); 1997 ზ (შენ.).
ქოდალა 1999 ი.
ქსანი 1997 ვ (შენ.).
ქსნის ხეობა 1999 ა (შენ.).
ქუთაისი 1514 ვ; 1611:21, 30, 48; 1997 თ (შენ.); 1997 ი (შენ. 2); 1999 გ:10.
ქურთა 1997 ვ (შენ.).

ღ

ღვიარის ღელე 1998 ტ:1.

ყ

ყაღგარონი 1994:44.
ყაზი ხუმუხი 1994:33.
ყარაღაჯი 1940 (შენ. 2); 1942:31.
ყვარელი 1992 ია (შენ. 2).
ყიზლარი 1658 (მინაწ. 3).
ყუმი 1658 (მინაწ. 3).

შ

შაამი (შავი მთა?) 1788:8.
შავი ზღვა 1998 ტ.
შალაური 1997 იგ (შენ. 1).
შარახევი 1968.
შაშიანი 1992 ია (შენ. 2).
შთხორი 1790 (მინაწ.).
შიო მღვიმის უდაბნო 1768 (ანდ.)
შიო მღვიმის მონასტერი 1768; 1770 (შენ. 1).
შირაზი 1658 (მინაწ. 3).
შირაქი 1940:290, 291.
შორაპანი 1921 (შენ. 1, № 5); 1980.
შროშა 1921 (შენ, 1, № 46).
შუამთა (ხახულის ღვთისმშობლის მონასტერი) 1670 (მინაწ. 2, 4).
შუქრუთი 1705:11 (მინაწ.), 14, 52 (შენ. 2).

ჩ

ჩალაუბანი 1926:175; 1963 (შენ. 1).
ჩარგალი 1992 კა (შენ. 2); 1997 ია (შენ. 2).
ჩიხორეში (ჩიხორიში) 1926:84.
ჩოჩეთი 1936 (შენ. 1, № 2); 1937 (შენ. 1); 1939 (შენ. 2); 1940 (შენ. 2); 1941 (შენ. 2).
ჩოხატაური 1921 (შენ. 1, № 63).
ჩხარი 1671 (მინაწ. ი); 1705:7; 1788:8; 1921 (შენ. 1, № 5, 6 ,58).

ც

ცივგომბორი 1994:30.
ცხინვალი 1993:17 (შენ. 1).

ძ

ძალისი 1989:2.
ძირულა 1992 იბ:15.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წ

წალენჯიხის მონასტ. 1719 (ანდ.).
წეროვანი 1757 (მინაწ.).
წილკანი 1925:2.
წინარეხი 1940:14.
წინასოფელი 1705:12,
წინხადი (წინახადი) 1992 იდ (შენ. 3).
წინუბანი 1999 გ:161.
წნისი 1999 გ:36.

ჭ

ჭალატყე 1781:1.
ჭელიშის მონასტ. 1671 (მინაწ. ი); 1716.
ჭიათურა 1705:1, 49.
ჭიმღო 1990 ა:8; 1990 ბ:5.
ჭოლევი 1788:8.
ჭოყოეთი 1781:28.
ჭყოპიანი 1939 (შენ. 2).

ხ

ხაზარეთი 1658 (ანდ. 1).
ხალიფაური 1705:43, 44, 45.
ხახმატი 1993 გ:4.
ხევსურეთი 1977; 1992 ა (შენ. 2); 1992 იტ (შენ. 2).
ხელთუბანი 1965 (შენ. 2).
ხვამლი 1788:8.
ხვარასანი იხ. ხორასანი.
ხიზაბავრა 1618 ტ; 1926 :119; 1992 ზ (შენ. 3); 1992 იგ (შენ. 3); 1992 კ; 1994:7 (შენ. 1); 1994:40; 1997 ე (შენ. 1); 1997 იე (შენ.); 1999 ე
ხოვლე 1939 (შენ. 2); 1940 (შენ.); 1942:21.
ხონი 1671 (მინაწ. ი); 1788:8.
ხორასანი 1658 (ანდ. 1); 1999 ტ.
ხორითი 1671 (მინაწ. ი).
ხოტევი (ეკლესია) 1715; 1718; 1720.
ხრესილი 1931:1.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დარგობლივი საძიებელი

აგიოგრაფია

კრებულები: 1672; 1688; 1708; 1709; 1762; 1843.
ცალკე წიგნები: 1556; 1557; 1558 გ; 1695; 1711; 1712, 1752; 1760; 1771; 1773 დ; 1773 ე; 1777 ა; 1948.

აპოკრიფები

ავგაროზი 1555; 1788.
ეპისტოლე რომის პატრიარქისა 1727.
ღვთისმშობლის ცხოვრება 1664.
ღვთისმშობლის მიცვალება 1774.

ასკეტიკა

დიალოლონი 1711.
კლემაქსი იოანე სინელისა 1669; 1737:1.
შვიდთა მათ მომაკვდინებელთა ცოდვათა ნიკოლოზ ტფილელისა 1737:2.

ბიბლიოლოგია

დავითნი 1665; 1690; 1716; 1717; 1753; 1795 ა; 1795 ბ; 1795 გ; 1795 დ; 1795 ე; 1796; 1797 ა; 1798; 1799; 1800; 1803 ბ; 1885 ა; 1900 გ.
ოთხთავი 1660; 1666; 1667; 1668; 1682; 1689; 1693; 1706; 1707; 1721; 1741; 1782; 1789; 1791; 1792; 1793; 1794; 1836 ა; 1836 ბ; 1853 ბ; 1870; 1871; 1872; 1885 ბ; 1885 გ; 1886; 1887; 1890; 1892; 1894.

დოგმატიკა

სამოთხის კარი სულხან-საბა ორბელიანისა 1686.
წყობილსიტყვაობა ანტონ I-ისა 1873; 1874.
საღმრთისმეტყველო სწავლიანი 1773 ბ.
აღსარება მართლისა სარწმუნოებისა პეტრე მოგილასი 1751.
აღსარება სარწმუნოებისა ბესარიონ კათალიკოსისა 1530.

ეგზეგეტიკა

სახარების თარგმანება 1761; 1777 ბ.
ფსალმუნთა თარგმანება ეფრემ მცირისა 1758.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კანონიკა

უმანკო ჩახატვის კონგრეგაციის წესები 1531.

სასულიერო რეღლამენტი პეტრე დიდისა 1657.

სჯულის კანონი 1670; 1703.

სწავლა სარწმუნოებისათვის 1747 ა.

ცნობები წმ. მოციქულთა და საეკლესიო კრებების შესახებ 1773 ზ.

ლიტურგიკა

კონდაკი 1699 ბ; 1723; 1774; 1814 გ; 1827; 1852; 1859; 1900.

კურთხევანი 1719; 1720; 1725 გ; 1726; 1742; 1743; 1802 ბ; 1807; 1808; 1809; 1810; 1811; 1812; 1813; 1814 დ; 1815 ა; 1815 ბ; 1816 ა; 1816 ბ; 1816 ვ; 1817; 1818; 1819; 1820 ა; 1820 ბ; 1821 ა; 1821 ბ; 1822; 1823; 1824; 1825; 1826; 1865; 1898; 1900 ა.

სვინაქსარი 1661; 1676; 1883 ბ.

ჟამნი 1643; 1675; 1685; 1692; 1700; 1755; 1801; 1802 ა; 1803 ა; 1805; 1866 გ; 1805; 1864 ა.

გულანი 1714.

ჟამგულანი 1701; 1738.

თვენი 1710.

გამოკრებილი თვენი 1713.

ტვიპიკონი 1714:1.

იერუსალიმის განჩინება 1831; 1850.

ჟამის წირვა 1722; 1728; 1729; 1730.

მარხვანი 1698; 1754.

ზატიკი 1718; 1829.

პარაკლისი 1678; 1768; 1769.

სადღესასწაულო 1673; 1680; 1777 გ; 1778 ა; 1828.

გამოკრებილი სადღესასწაულო 1861.

ლოცვანი 1715; 1725 ბ; 1725 დ; 1731; 1773 ა; 1773 გ; 1784; 1797 ბ; 1801; 1814 ბ; 1838; 1856; 1858; 1862; 1864 ბ; 1867 გ; 1868; 1882; 1897 ა. 1900 დ.

საკითხავები 1724; 1725 ა; 1830; 1766; 1832; 1833; 1850; 1851 ა; 1853; 1855 ბ; 1863; 1867 ა; 1869; 1883 ა; 1884; 1888; 1893 ა, 1893 გ; 1895; 1899; 1900 ვ.

სახარება-აპრაკოსები 1790.

საწელიწდო სახარება 1704.

სახარება განთვისული 1681.

კვერექსნი და განტევებანი 1834.

სამღვდელმსახურო წესები

სწავლანი წირვისანი—1554.

წესი აღსარებისა—1765; 1767.

წესი მონაზონობის—1770.

კალენდარი

საეკლესიო კალენდარი 1897 ბ.

უქმი და ხსნილი დღეების კალენდარი 1860.

დღესასწაულთა საძიებელი 1893 ე.

პოლემიკა

ოჭროს აღნაქვსი სამუელ რაბინ იუდიანისა 1657.

პეტრე მკაწრველისა და ალავფორისათვის 1910.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ფილოსოფია, ღვთისმეტყველება

სარიტორო ხელოვნებისათვის 1734.
პერი არმენეია არისტოტელესი, 1750.
დიალექტიკა სვიმონ ჯულფელისა, 1751.

ჰიმნოგრაფია

საგალობლები და შესხმანი: 1558 ბ; 1558 დ; 1684; 1687; 1691; 1694 ა; 1694 ბ; 1696; 1702; 1737; 1748; 1760; 1763; 1764; 1773 ტ; 1776; 1814 ა; 1835 ა; 1835 ბ; 1837; 1851 ბ; 1853 ა; 1854; 1855 ა; 1857; 1866 ა; 1867 ბ; 1885 დ; 1885 ე; 1889; 1891 ა; 1891 ბ; 1893 ბ; 1896; 1900 ბ; 1900 ზ; 1900 ტ; 1912.

ჰომილეტიკა

კრებულები: 1522; 1525; 1635; 1636; 1662; 1663; 1674; 1677; 1679; 1699 ა; 1747 ა; 1749; 1760; 1775; 1778 ბ; 1783; 1786; 1866 ბ; 1880; 1893 დ.
ცალკე ხატყვები: 1747 ბ; 1747 გ; 1773 ბ;

სამთვარიო, საეტლო

1656; 1881.

მხატვრული ლიტერატურა

პ ო ე ზ ი ა

ადამის მოთქმა 1773 ვ.
აკაკისადმი 1515 გ; 1520 ა; 1620 დ.
აზვლედინი დარია, სიმღერა 1514 ბ.
გურამიშვილი თ., საყვარელო მამულო 1517 ბ.
დერჟავინი, ოდა 1614.
დრონი (ლექსი) 1969.
ევგენინა, აკაკისადმი 1515 ზ.
ვარდიძე ხ., სალამი მგოსანს 1520 გ; მგოსან ბალმონტს 1514 ვ.
თეიმურაზ II 1732.
თეიმურაზ I 1514 ა, 1757:2.
თვალჭრელიძე პ. (ცახელი), ლექსები 1513.
იმერელი, ლექსები 1515 დ.
კოწია მკურნალი, აკაკისადმი 1515 ბ.
კუკულაშვილი ვ. ლექსები 1520 ბ.
მესხი ხ., ლექსები 1514 დ.
მუხრანელი ს., ივერიელების გუნდი 1515 ე.
ორიონი, ჩემი სულამიტი 1515 ტ.
რუხაძე ვ., ლექსთა კრებული 1514 გ.
საყურიო ლექსები, 1515 ი.
ტირიფი, გალობა 1515 თ.
ქავთარაძე ვ., აკაკის 1520 ა.
შაირი 1515 ია.
წერეთელი აკაკი 1504, 1505, 1506, 1507.
წიკლაური ა., ლექსი 1992 გ.
ჭიჭინაძე ვ., ლექსები 1967.
ხოფერა კოწია, ლექსები 1515 ა.
ხუცეს ყოფილი ოსები, ანბანთქება 1841, 1842.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ე პ ო ს ი

დვანაძე გ., სიყმაწვილიდან ჩემი ცხოვრება, 1840 ა, 1840 ბ.
ვახტანგიანი 1757:1.
ვეფხისტყაოსანი 1759; 1839.
იოსებ თბილელი, დიდმოურავიანი 1757:6.
სპილენძისჭალაჭიანი 1757:5.

დ რ ა მ ა

ვოლტერი, ზაირა 1733.
თვალჭრელიძე პ. (ცახელი), მსხვერპლი შურისა 1513.
უალდი ოსკარ, სალომე 1542.

პ რ ო ზ ა

არაკების კრებული (ალ. სარაჯიშვილის თარგმ.) 1541.
ბარამ-გულანდამიანი 1909.
მაჩხანელი დ., გაგრეხებული კნიაჟნა, 1997 იბ.
მდუმარე ღამეში (თარგმ.) 1545.
ყარამანიანი 1655.

მოგონებანი, ავტობიოგრაფია

მოგონებანი დავით მიტროპოლიტზე 1516.
გაჩეჩილაძე სევასტი, მოგონებანი აკაკიზე 1521.
მოგონებანი გაბრიელ ეპისკოპოსის დაკრძალვის შესახებ 1527.
გაბაშვილი ეკატერინე, ავტობიოგრაფია 1546.
განდეგილი, ავტობიოგრაფია 1547.

ბიბლიოგრაფია

1601 ბ, ტორე დელ გრეკოში დაცული ხელნაწერების სია.
1503, ს. გორგაძის შედგენილი ა. წერეთლის ავტოგრაფების სია.

პუბლიცისტიკა

აკაკი წერეთელი, ფელეტონები 1501, 1502, 1508, 1509.
ივ. გვარამაძე, წერილი ქართველ კათოლიკეთა შესახებ 1524.
მ. თამარაშვილი, წერილი რომიდან 1529.
გ. იოსელიანი, რეცენზია კონჭოშვილის წიგნზე 1544.
ვ. წერეთელი, „სიყმაწვილე და სიბერე“ 1551.
ჭიშურელი ს., სახელი გაგვიტყდა 1552.
ა. სარუხანოვი, წერილები ქართველ და სომეხ კათოლიკეთა შესახებ 1618 ა:1; 1618 ა:2; 1618 ბ; 1618 გ; 1618 დ; 1618 ე.
ეგრი (თ. ჟორდანია), ფელეტონი 1626.

ისტორია

ეკლესიის ისტორია 1523.
მ. თამარაშვილი, ისტორია კათოლიკობისა 1539.
ხრონოლორაფი 1671.
ვახუშტი, საქ. ისტორია 1735.
ს. ტაბიძე, ერეკლე II-ის ცხოვრება 1779.
ს. გორგაძე, საქ. ისტორია 1875.
ს. გორგაძე, საქ. ეკლესია და მისი დასაწყისი 1876.
ს. გორგაძე, წერილები საქ. ისტორიიდან 1877.

ი ს ტ ო რ ი ა

მასალები

დ. ყიფიანი, კაზარმობა 1540.
ზ. ჭიჭინაძე, ისტ. ცნობები 1618 ვ.
მ. თამარაშვილი, ისტ. ხასიათის კითხვები 1618 ზ.
დოკუმენტ. კრებული 1601 ა; 1611, 1618 იბ.
არზა 1618 ტ; 1618 ი.
სომეხ კათალიკოსთა სიები 1618 თ.
მასალები ქართველ კათალიკეთა შესახებ 1618 ია.
ქრისტოფერე კასტელის ნახატების წარწერები 1624.
მღვიმის მონასტრის გუჯრების კრებული 1705.
ათაბაგდა სულთა მატიანე (შენ. 2), 1717.
კვინკლოსები 1735 (მინაწ.); 1738 მინაწ.) 1755 (მინაწ.).
თ. ბატონიშვილი, ბაგრატიონთა გენიალოგია 1780.
კაცხის მონასტრის გუჯრების კრებული 1781.
ერეკლე ბატონიშვილი, წერილები 1849.
თ. დადეშქელიანი, სახელწოდება არმენის,ჰაიასტნის და სომხეთის განხილვა 1949, 1950.
თ. დადეშქელიანი, შენიშვნა ვანის წარწერების შესახებ 1949.
თ. დადეშქელიანი, სიტყვა „დასტაგის“ შესახებ 1952.
თ. დადეშქელიანი, საქ. ისტ. წარსულის შესახებ 1953.
თ. დადეშქელიანი, საქართველოს ლაშქრობა 1755—1956.
თ. დადეშქელიანი, საქართველოს მხედრობა 1957.

ლექსიკოგრაფია

ს. ს. ორბელიანი, ლექსიკონი 1658, 1736, 1740.
რუსულ-ქართული ლექსიკონი 1739 ა, 1739 ბ.
ალ. სარაჯიშვილი, ლექსიკონის შედგენის პროგრამა 1847 ბ.
დ. გულია, ქართული, მეგრული, აფხაზური ენის მასალები 1934.
დიალექტოლოგიური მასალები 1998 ე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სამართალი

სამართლის წიგნები, 1558 ა, 1659; 1683; 1746.

სამსჯავროს წესდება, თავფურცელი 1745 ბ.

მონტესკიეს სჯულთათვის, 1907.

ფოლკლორი

1514 ე; 1601 გ; 1913; 1914; 1915; 1916; 1917; 1918; 1919; 1920; 1921; 1923; 1924; 1925; 1926; 1927; 1928; 1929; 1931; 1932; 1933; 1935; 1936; 1937; 1938; 1939; 1940; 1941; 1942; 1943; 1944; 1945; 1946; 1947; 1958; 1959; 1960; 1963; 1964; 1965; 1967; 1968; 1970; 1971; 1972; 1973; 1974; 1975; 1976; 1977; 1978; 1979; 1980; 1981; 1982; 1983; 1984; 1985; 1986; 1987; 1988; 1989; 1990 ა, ბ, გ; 1991; 1992ა, ბ, დ, ე, ვ, ზ, ჱთ, ი, ია, იბ, იგ, იდ, იე, ივ, იზ, იჱ, ით, კ, კა, კბ; 1993; 1994; 1995; 1996; 1997 ა, ბ, გ, დ, ე, ვ, ზ, ჱ, თ, ი, ია, იგ, იდ, იე, 1998 ვ; 1999 ა, ბ, გ, დ, ე, ვ, ზ, ჱ, თ, ი, ია, იბ, იგ, იდ; 2000 ა, ბ, გ, დ, ე, ვ, ზ, ჱ, თ, ი, ია, იბ, იგ, იდ, იე, ივ, იზ, იჱ, ით, კ.

ეთნოგრაფია

1528; 1998 ა ბ, გ, დ, ე, ზ, ჱ, თ, ი, ია, იბ, იგ.

მუსიკის ისტორია

ქართული მუსიკა ფილიმონ ქორიძის 1517 ა.

სამკურნალო წიგნები

ხალხური კარაბადინი 1922.

ქ ი მ ი ა

ქიმიის კონსპექტი 1526.

V a r i a

სასაფლაოს ქვების წარწერები 1930. | წერის დედა 1745; 1785.

პალიმფსესტები

1723; 1724; 1731; 1741; 1818; 1822; 1832; 1836 ა; 1850; 1851 ა; 1853 ა; 1853 ბ; 1856; 1858; 1862; 1866 ა; 1866 ბ; 1866 გ; 1868; 1871; 1872; 1890; 1893 ა, 1893 ბ; 1894; 1896; 1900 ბ; 1900 დ; 1900 ჱ.

სსრკ ცკ ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შეცდომების გასწორება

გვ. (ზემ.)	არის	უნდა იყოს
31$_{22}$	1523 ე	1520 გ
32$_{4}$	1520$_{4}$	1520 დ
66$_{21}$	იგრი	ეგრი
69$_{18}$	Протоирей	Протоиерей
129$_{16}$	ჭრუპულა	ჯრუპულა
150$_{7}$	დასაბამიდგანთა ეჭუსათას	დასაბამითგანთა ეჭუსიათას
150$_{11}$	ეჭუსათას ცხრაას ორმოცდაჩჯდმეტსა	ეჭუსიათას ცხრაას ოთხმოცდაჩჯდმეტსა
150$_{14}$	წლისა ორმოცდათორმეტისა	წლისა ორმოცდაოთხმეტისა
150$_{17}$	შემკულ[ბილი]	შემკულ[ლი]
150$_{23}$	სღ̀თოებაცა შინა საკაცობათა	საღ̀თოებაცა შინა და საკაცობათა
150$_{8}$	მწუხრი კ̀სა	მწუხრი კ̀სა რ̀ლ
151$_{3}$	განმართლებლად	განმანათლებლად
151$_{9}$	მუნით იწამოს	მუნით იწამის
151$_{11}$	ყოველი ბერძულნი	ყოველნი ბერძულნი
155$_{23}$	988 r.	988 r. (!)
203$_{14}$	177 ე	177 ვ
204$_{1}$	1773 თ	1773 Ꙋ
253$_{1}$	საპრანი	საჭრანი
253$_{20}$	დუდილა, ფურთილიანი	დუდილა ფურთილიანი
267$_{1}$	1990 Ꙋ	1900 Ꙋ
277$_{5}$	მინდოურის	მინდოდაურის
299$_{22}$	ბაკანიანი	ბეკანიანი
299$_{26}$	კაარაშიანთში	კაჭრაშიანთში
300$_{3}$	კანძულელი	კუნძულელი
307$_{10}$	გორჯვარის	ჯორიჯვრის
307$_{39}$	დედა ჩემი	დედა ჩემო
307$_{40}$	სიკვდილი	სიკვდილო
312$_{19}$	გაწილი	გაგონილი
314$_{25}$	გოსტიძეს	გოსტიბეს
318$_{8}$	ვინს	ვინა
318$_{28}$	დაგვეხსენები	დაგვეხსნები
319$_{32}$	ალექსი	ალექსი
319$_{39}$	კანკულელი	კუნძულელი
335$_{2}$	სიტყვა დასტაგის	სიტყვა დასტაგის შესახებ
347$_{11}$	ამოცანების	გამოცანების
357$_{8}$	ქადალა	ქოდალა
356$_{1}$	1991 ბ	1990 ბ
368$_{4}$	1992 Ꙋ—1992 Ꙋ	1992 Ꙋ—1992 თ
379$_{1}$	1992 ია	1992 იბ
387$_{40}$	ხიხონისელი	ხიხონისელი
387$_{46}$	ბუქურაუშვილისაგან	ბუქურაშვილისაგან
395$_{4}$	გ. გვარამაძე	კ. გვარამაძე
397$_{8}$	გადამხედი	გარდამხედია
401$_{18}$	120 r	126 r

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაიბეჭდა საქ. სსრ მეცნიერებათა აკად.
სარედ.-საგამომც. საბჭოს დადგენილებით

⊙

რედაქტორი ა. აფაქიძე

ტექრედაქტორი
კორექტორი } ე. კაკაბაძე

სტამბის შეკვ. 38. უე 17030. ტირ. 1000.
ხელმოწერილია დასაბეჭდად 10.11.50.
ანაწყობის ზომა 7×11. საბ. ფურც. 32.
საღრიცხვო-საგამომც. ფურცელი 44.

საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სტამბა,
აკაკი წერეთლის ქუჩა, 3/5